COLLECTIO

DECLARATIONUM

SACRAE CONGREGATIONIS

CARDINALIUM SACRI CONCILII TRIDENTINI INTERPRETUM, QUAE CONSENTANEE AD TRIDENTINORUM PATRUM DECRETA, ALIASQUE CANONICI JURIS SANCTIONES SECULO XVIII. IN CAUSIS PROPOSITIS PRODIERUNT.

HUIC ACCEDUNT

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE PRAESERTIM NOVISSIMAE AD CONCILII TRIDENTINI DECRETA SPECTANTES, DECRETA GENERALIA CETERARUM CONGREGATIONUM; NECNON SELECTAE VETERES DECLARATIONES, MENTES, MODI, ET INSTRUCTIONES SACRAE CONGREGATIONIS CONCILII INEDITAE.

OPUS

AD MAIOREM FACILITATEM ALPHABETICO ORDINE PER MATERIAS, ET TRACTATUS DISPOSITUM, ACCURATEQUE COLLECTUM, AC IN TRES PARTES DE DECLARATIONIBUS, DE TITULIS CAUSARUM, DEQUE CONCLUSIONIBUS DIVISUM OPERA, ET STUDIO

JOH. FORTUNATI DE COMITIBUS ZAMBONI

ROMANI JURISCONSULTI.

TOMUS I.

VIENNAE MDCCCXII.

TYPIS PATRUM MECHITARISTARUM

„Apud Vos solos incorrupta Patrum
„servatur haereditas."

S. Hieronymus in Epist. 15. *alias* 57. *ad* DAMASUM PAPAM *num.* 1. *edit. Venet.* 1784 *tom.* 1. *pag.* 37.

CELSITUDINI REVERENDISSIMAE

DOMINO DOMINO

SIGISMUNDO ANTONIO

PRINCIPI S. R. I. E COMITIBUS

A B

HOHENWART IN GERLACHSTEIN

ARCHIEPISCOPO VIENNENSI, MAGNATI HUNGARIAE, MAGNAE CRUCIS AC PRAESULI INSIGNIS ORDINIS S. LEOPOLDI etc. etc. etc. etc.

Johannes Fortunatus Zambonj

Prodit in lucem primum Volumen Collectionis Declarationum Sacrae Congregationis Concilii, quod pro singulari Tua in me Clementia CELSISSIMO NOMINI TUO passus es inscribi. Necessarium minime duco, ut passim ad impetrandum Patrocinium ab auctoribus fieri solet, rationes pluribus commemorare, quae huic operi in commendationem suffragantur. Complectitur enim disciplinam Sancti Concilii

Tridentini ex interpretatione Sacrae Congregationis proprie ad id deputatae explanatam, quam Tibi veluti normam in regimine Ecclesiarum, ac in Ministerio Episcopali in fidelium utilitatem sequendam proposuisti, et eo summam venerationem, atque adhaesionem ad ipsum Sacrum Concilium Tridentinum declarasti. Hinc objecta eadem, quae in hoc Volumine continentur, sicut et veneratio, atque observantia, quam erga Celsitudinem Tuam Reverendissimam habeo, me jubent, ut hoc opus prae ceteris Tibi, in scientiis sacris versatissimo, ac de disciplina Ecclesiastica maxime solicito dedicem, et amplitudini, gratiaeque Tuae commendem. Absit a me, ut laudes Tuas, quas modestia Tua recusat, recensere instituam; melius enim facta Tua, gestaque eadem promulgant, atque illustrant. Excelsarum mentium est, laudes, populique

plausum fugere, et res laude dignas gerere. Quod hic dissimulare minime licet, illud est, quod persuasissimum habeam, ex hoc peculiari favore, quo Nomen Tuum operi huic praefigi benignissime pertulisti, non minus in Te existimationis, quam utilitatis in Ecclesiam redundaturum. Intelliget enim orbis Catholicus, quanto in honore, quanta in veneratione apud Te Sanctiones Sacri Concilii Tridentini sint. Quo fieri necesse est, ut, si qui sint, quorum fortassis animis minus recta de illis Canonibus insederit opinio, abjecto errore saniorem mentem inducant, ubi viderint, talem, tantumque Praesulem eorumdem Patronum se publice profiteri.

Accipe igitur opus isthoc, non tam meum, quam reipsa Tuum, utpote honoribus Tuis dicatum; illudque pro ea benignitate, qua,

quidquid usquam in Ecclesiae commodum vel exaratum, vel gestum est, amplecti soles, aequi bonique consule. Sit, precor, aeternum benevolentiae erga me Tuae monimentum; sit simul pignus, quamvis tenue, observantiae in Te meae; sit denique publicum testimonium, mihi, cum dignas beneficiis Tuis gratias referre non possim, grati tamen animi significandi voluntatem non defuisse.

INDEX INTRODUCTIONIS.

INTRODUCTIO.

§. I.

Ratio praesentis editionis.

Revolventi mihi saepenumero Thesaurum Resolutionum S. Congregationis Cardinalium Sacri Concilii Tridentini Interpretum, perbeati esse, illi visi sunt, qui in foro ecclesiastico, et honoribus et rerum gestarum gloria florentes, et canonicis quaestionibus incumbentes, eam rationem tenere possent, ut brevi temporis spatio, et absque diuturno labore certo scirent, quid S. Congregatio decrevisset, quid deinceps addidisset, quid immutasset. Ac sane difficillime in Thesauro Resolutionum quaerendo, quidquam invenitur, cum tot Decretorum exigui sint indices, qui singulis fere annis respondeant, decretumque inde revocatum in obscuro haereat; omnisque ecclesiastica controversia diversis temporibus agitata, qua late patet, minime appareat. Contra quam utile, commodumque sit, penes se habere Decreta omnia simul collecta, quae ad unum et idem cujusvis disciplinae genus pertinent, facilis est existimatio. Norunt ipsi per se homines literarum studiosi, quantum inde sumptibus eorum, operaeque parcatur; scilicet ingentis plerumque bibliothecae loco sunt per pauca id genus volumina, in quibus occurrunt statim, et ad nutum praesto sunt, quae per innumeros pene libros temere dispersa sunt, qui non sine magnis impensis parari, nec sine summa temporis jactura evolvi queant. Hinc adeo cuivis facillimum est, monimenta inter se conferre, alia ex aliis explanare, illustrare, firmare, quod vetustum est, aut recens, quod singulare, aut pervulgatum, annotare; recto denique cursu sic ad unum tendere, ut nec a proposito aberret unquam, nec laboris, aut temporis quidquam deperdat.

Id porro si de quavis lucubrationum specie certe de Resolutionum S. Congregationis Concilii dicere liceat, quae in maxima fere parte sic inter se aptae, connexaeque sunt, ut aliae ex aliis nascantur, ac pendeant, atque adeo non interruptam, sed continentem quodam modo postulent lectionem. Resolutiones enim S. Congregationis Concilii in Thesauro earumdem secundum tempus dispositae, plures eamdem exhibent materiam, quae aut ampliata, aut restricta,

vel confirmata, aut derogata fuit; et arduus est labor, si omnia volumina pervolvere velis, in quibus de quaesita materia agitur, antequam certo scias quid de illa S. Congregatio statuerit. Thesaurus praeterea plurimis constat libris, quos omnes sibi comparare ob expensas faciendas, non cujusvis est, nec facile est seriem integram invenire.

His me incommodis mederi posse, remque non injucundam, neque inutilem facturum juris canonici studiosis esse putavi, si totius Thesauri opus longo verborum circuitu scriptum in Epitomen redigerem; ita tamen, ut nihil scitu dignum relinquerem, nec abundarem in superfluis, et secundum rerum classes disponerem singulas ratione habita temporum, ut quommodo immutata fuerit ecclesiastica disciplina, immutatique sint mores; et Lector uno intuitu videat, brevique temporis spatio eam materiam comprehendere possit, cui assequendo multorum interdum dierum improbus labor non suffecisset, si pervolutando Thesaurum integrum eam complecti voluisset. Quod si quis uberiorem notionem vellet, omnemque controversiam in eodem Thesauro perpendere exoptaret, apposui cuilibet Decreto nomen Dioecesis, diem et annum; omnesque Resolutiones ipsius Thesauri cum libris Authographis S. Congregationis conferre praemeditatus sum, nec non Decreta illa, quae ante annum 1700 a S. Congregatione emanata fuerunt, et in Thesauro passim de mente S. Congregationis testimonium perhibent, integra ex ipsis Authographis S. Congregationis desumpsi, ut omnia ferme, ut ita dicam, sint, nec a suis exemplaribus dissona, nec a mente, et sensu S. Congregationis disjuncta. Quod quidem nemo non videt, quantum semper negotii facessere necesse sit, viris sacrarum rerum studiosissimis, qui in ipsis Collectionibus S. Congregationis Decretorum, quae tanquam venerabilia ecclesiasticae disciplinae deposita, scrutari quotidie debent vel levissimum errandi periculum extimescunt.

Antequam vero rem ipsam aggrediar, non videtur a proposito alienum esse, quaedam hic de S. Congregationis Concilii origine delibare, deque S. Concilio Tridentino, quod causam hujus erectionis praebuit. Demum quid in hac Collectione praestitum sit, quave methodo usus sum, paucis in postremo paragrapho explicabitur.

§. II.

De celebratione Sacri Concilii Tridentini.

Quum omnia essent odiis, et dissensionibus plena, cum schismate, et haeresibus jaceret Christiani nominis divulsa jam prope,

et lacerata unitas, et Pontifex Maximus Paulus III. dum cerneret Martini Lutheri grassantes in Germania, et in toto fere Septentrione bullientes haereses, collapsam undequaque penitus Ecclesiae disciplinam, corruptos ubique fidelium mores, sollicitus, ut tot, tantisque malis occurreret, Concilium Generale cogere statuit. Quia „Consilio „spiritum effundit Sapientia Divina maxime in quinto statu super „Ecclesiam .... secundo in confusione tot sectarum, quas Luthe„rus haeresiarcha in mundum effudit interponendo Concilium Tri„dentinum tanquam lucernam in caliginoso loco, in quam respi„cientes Christiani scirent, quid credere deberent. Et si dictum „Concilium Tridentinum non fuisset interpositum; multo plures a „vera fide Catholica defecissent; tanta enim tunc temporis erat con„fusio opinionum, ut vix scirent homines, quid deberent credere." Ita venerabilis servus Dei Bartholomaeus Holzhauser *in Comm. Apocalypsis Sect. III. in cap. III. vers.* 1. *pag.* 240, *edit. Bambergae* 1799, *in* 8. Causam autem indictionis hujus Concilii affert Cabassutius *Notit. Concil. cap.* 96. „Hujus (ait) indicendae Synodi praecipuae causae „fuerunt ingruentes tum Lutheranorum, tum Sacramentariorum „haereses, et morum in Clero pravitas, disciplinaeque sacrae omni„moda relaxatio. Quibus exitialibus malis, ut remedium efficax adhi„beretur, Sacra Synodus quanta desiderari poterat cura, et sollici„tudine providit multiplicibus, et sapientissimis decretis, adeo ut „plusquam reliqua omnia, quae praecesserunt Concilia, dici merito „possit Tridentinum copiosissima penus, promptuarium uberrimum, „et ditissimus thesaurus totius Ecclesiae tum ad fidei circa omnes „fere articulos elucidationem, tum ad sacrae disciplinae plenam in„staurationem."

Reddita vix fuit per initam Principum pacem sua tranquillitas Ecclesiae, cum illico Paulus III. Pont. Max. animum adjecit ad resumendum Concilium tantis votis per annos fere viginti duos expetitum; saepius quidem indictum, sed saepius etiam impeditum. Edidit enim Bullam Indictionis die 22. Maii 1542, quae incipit *Initio*, qua sic alloquutus est §. 10. „Hujus igitur ipsius Dei Omnipotentis Patris, „et Filii, et Spiritus Sancti, et Beatorum ejus Apostolorum Petri et „Pauli auctoritate, qua Nos quoque in terris fungimur, freti, atque „subnixi, de Venerabilium item Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardina„lium consilio, et assensu, sublata, amotaque suspensione, de qua „supra commemoratum est, quam per praesentes tollimus, et amo„vemus, Sacrum Oecumenicum, et Generale Concilium in Civitate „Tridentina loco commodo, et libero, omnibusque nationibus oppor„tuno, ad Kalendas proximas Novembris anni praesentis ab Incarna-

„tione Domini Millesimo quingentesimo quadragesimo secundo inci-„piendum, prosequendum, et eodem Domino adjuvante, ad ipsius „gloriam, atque laudem, et Christiani totius populi salutem absol-„vendum, perficiendumque indicimus, annunciamus, convocamus, „atque decernimus." Postmodum idem Sum. Pont. convocationis causas exprimit hisce verbis „Quo melius atque commodius, quae ad „integritatem, et veritatem Christianae Religionis, quae ad bonorum „morum reductionem, emendationemque malorum, quae ad Chri-„stianorum inter se tam Principum, quam populorum pacem, unita-„tem, concordiamque pertineant, et quae ad repellendos impetus „Barbarorum, et Infidelium, quibus illi universam Christianitatem „obruere moliuntur, sint necessaria, Deo nostris consultationibus „praeeunte, et lumen sapientiae suae, ac veritatis mentibus nostris „praeferente, agi in dicto Sacro Oecumenico Concilio, et conspirante „omnium charitate consuli, tractari, confici, ad optatosque exitus „deduci quamprimum, et quam optime possint."

Praedicto regnante Pontifice decem habitae sunt Sessiones, octo nimirum Tridenti, et duae Bononiae, quo venerant Concilii Patres fugientes contagionem, qua Tridentum premebatur; inde edita fuit Bulla ejusdem Pontificis, ut prorogetur Concilium usque ad bellorum sedationem, quae incipit *Etsi cunctis* 5. *Junii* 1543 (1); et per totum triennium in religionis negotio decreta nec Tridenti, nec Bononiae facta sunt, praeter duas Sessiones praedictas Bononiae habitas causa Concilii prorogationis. Tandem Julius III. in Sede S. Petri Successor vigore *Const. Cum ad tollenda* 24. *Nov.* 1550 (2) Tridenti Concilium restauravit, reassumendum *die* 1. *Maii* 1551, ac sex habitis Sessionibus propter bella intermissum fuit. Denique redintegratum est a Pio IV. Pont. Max. *Const. Ad Ecclesiae* 21. *Novem.* 1560 (3), qui indixit ad diem Resurrectionis Dominicae proximae futurae Concilium; atque altera *Const. Ad Ecclesiae* 29. *Novem. ejusd. anni* (4) prosequi mandavit; quod novem celebratis Sessionibus absolutum fuit *die* 4. *Decem.* 1563 sub eodem Pontifice (cooperante magna pietate, ac sollicitudine S. Caroli Borromaei ejusdem Pontificis Nepotis, et primi Ministri); inde approbatum, confirmatumque *Const. Benedictus Deus* 26. *Januarii* 1564 ejusdem Pontificis (5).

(1) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. I. pag.* 222.
(2) *Ibidem Tom. cit. pag.* 277.
(3) *Ibidem Tom. cit. Part. II. pag.* 56.
(4) *Ibidem Tom. cit. pag.* 57.
(5) *Ibidem Tom. cit. pag.* 168.

Per earum Sessionum autem intervalla tam Patres, quam Theologi in suis coetibus super iisdem argumentis studio nunquam interrupto consultabant. Quo labore factum, ut in postremis tribus Sessionibus brevi tempore tam multae, tantique ponderis editae fuerint definitiones, et constitutiones. In nonnullis ex vigintiquinque Sessionibus nulla plane decreta emanarunt. Nam in Sess. I. apertum fuit Concilium solemni supplicatione praemissa die 13. Decem. 1545; in Sess. II. de modo vivendi, et aliis in Concilio servandis actum est; in Sess. III. de professione Fidei agitur; in Sess. VIII. quum morbus contagiosus in Urbe, agroque Tridentino grassari incipiens, gravioris luis periculum minitaretur, translatio Concilii Bononiam decreta fuit; in Sess. XI. de reassumendo Tridenti Concilio actum est; in Sess. XVI. de suspensione; in Sess. XVII. quaecumque Synodi suspensio sublata est; et in Sess. XVIII. primum, quod delecti Patres ad disquisitionem Librorum, quid facto esset opus, deliberarent; deinde de iterata vocatione haereticorum, securitate illis amplissima concessa, verba facta sunt. In Sess. IX. X. XII. XV. XIX. XX. et XXIII. de prorogatione Sessionis in Sessionibus facta; cujus prorogatio est saepius, sed extra Sessiones, in Conventibus tantum generalibus facta. Unde patet, ex 25. Sessionibus Concilii nonnisi decem fuisse in extirpationem haeresum, et morum emendationem, primarios Concilii scopos, impensas. In ultima autem Sessione nulli sunt Canones, eoquod de rebus Fidei, de quibus ibi sermo fit, Concilium agere voluerit tantum per modum reformationis, non definitionis; cum haereses, illis contrariae, jam pridem ab Ecclesia damnatae fuerint, et anathematizatae; nec haereticorum ulli, contra quos definitio facienda fuerat, coram adesse usque dum sustinuerint, contumaciter post tot humanissimas invitationes, et datam optimo modo juxta proprium ipsorum placitum omnis securitatis publicam Fidem, absentes.

In hoc Concilio cautum est, ut nihil definiret, et esse de Fide declararet, in quo complures Patres dissentirent. Quum enim obligatio Fidei sit omnium strictissima, ut quis teneatur omnia potius gravissima tormenta subire, vitamque ipsam amittere, quam id negare, vel pro dubio habere, quod Fide divina credendum esse proponit Ecclesia; ideo fieri non potuit, nec debuit, ut fideles obligarentur ad id assensu tam firmo tenendum, quod complures docti, probique viri non irrationabiliter negant, vel in dubium revocant. Hinc Sacra Synodus in his de peccato Originali definitionibus, nec non in aliorum Dogmatum declaratione, a supervacaneis articulis abstinuit, ab illis nimirum, qui inter diversarum Scholarum Catholicos Theologos salva fide disceptantur. Nam utrilibet parti quis adhaereat,

nihil scripturae sacrae, vel traditioni, aut ante actorum Conciliorum oraculis derogatur: idcirco ingeniorum libertati permitti possunt absque ullo animarum detrimento. Ideo nec de natura ipsa peccati originalis, nec de propagationis modo, nec de conceptione immaculata Deiparae Virginis aliquid sancitum est; etsi B. Virginem Patres communi consensu judicarint esse sine macula conceptam; Synodus tamen, id velut articulum Fidei declarare non voluit, nec definire; quia complures ex iis, qui profitentur, se S. Thomam in Theologicis sequi, contrarium amplectuntur; quia Synodus ad haereses profligandas, non ad opiniones Theologorum Catholicorum judicandas congregata erat: neque bella inter domesticos excitare prudentiae fuisset, cum hostes communibus viribus erant debellandi.

Hinc abstinuit ab iis quaestionibus, de quibus Scholae Theologorum in utramque partem probabiliter disputant; an Sacramenta sint causae physicae, vel morales? in quo posita sit ratio Characteris? An ad efficaciam Sacramenti sufficiat intentio ritus exterioris serio exercendi, quem exercet Ecclesia; an vero necessaria sit intentio ipsius effectus, et finis, quem Ecclesia intendit? Hinc ab illa quaestione definienda temperavit Synodus, aequalis an major gratia impertiretur sumenti Eucharistiam sub utraque specie, quam sub una solum, propterea quod Theologi complures in aequalitatem propugnabant, et Concilio satis erat haereses proscribere, in quo plurimum adhuc operae supererat. Capite quarto *de Contritione*, Sacra Synodus Scholasticorum opiniones non attigit, quorum alii contritionem charitate formata necessariam esse Sacramenti Poenitentiae partem, alii non necessariam; sed attritionem, quae charitatis expers sit, Sacramenti partem esse idoneam affirmabant; sed utramque in eodem statu reliquit, quo antea erat. Unum ergo Lutheri damnavit errorem asserentis, *imperfectam contritionem, quae attritio dicitur, hominem facere hypocritam, et magis peccatorem.* Etenim cum Magistro Sententiarum Alexander Alensis, S. Bonaventura, Okam, Major, Biel, aliique magni nominis Theologi primam sententiam propugnaverunt de necessitate contritionis charitate formatae; reliqua Theologorum cohors alteram de attritionis sufficientia, ad quam tamen alii amorem Dei inchoatum, et imperfectum, alii nullum postularunt. Ita diù multum, acriterque in privatis Theologorum, et generalibus Patrum coetibus disceptatum fuit, an Episcopi jure divino in Ecclesia sint instituti? Quo jure in suis Ecclesiis residere teneantur? et de residentia visum est Sanctae Synodo definiendum non esse, quo jure ad eam Pastores tenerentur.

Item res decernendae ad fidem spectantes in privatis primum

Patrum, et Theologorum coetibus discutiebantur, disceptabantur; deinde in Congregatione Generali Patrum universorum ad examen revocabantur; et ita si res ita postularet, controversae quaestiones de rebus Fidei, quae debebant in aliqua Sessione decidi, fuerunt semper prius discussioni Theologorum subjectae; et quae de singulis Theologi dixerunt, notabantur a Scribis publicis. Erant ex quavis Natione delecti praestantissimi quidam Patres, ut haec annotata inter se conferrent, et in compendium, ac certa capita redigerent, postea reliquis Patribus tradenda. Cognitis Theologorum sententiis Patres resumpserunt easdem quaestiones in Conventu suo generali tractandas, et tamdiu super iis disputarunt, donec tandem constaret, quid communiter de qualibet sentirent. Deinde fuit formula Decreti, vel Canonis facta conformiter iis, quae Patres censuerunt probanda, vel improbanda, addenda, demenda, vel aliter immutanda. Ad ejusmodi formulam conficiendam delecti sunt iterum alii quidam ex doctissimis Patribus diversarum Nationum. Composita per deputatos formula, delata ad Conventum generalem fuit; ubi Patres omnia accurate perpenderunt, ad trutinam tam exactam, ut singula fere verba deducta fuerint in considerationem. Et si quidem plerique voluerunt, aliquid in ea mutari, tunc id fiebat; si pauci, vel etiam tantum unus, et si id erat res magni momenti, iterum tunc omnes super ea rogabantur sententiam. Cum autem res fuit minoris momenti, tunc Patribus aliquot commissa est, ut, audito quorumdam Theologorum consilio, dijudicarent. Hinc saepe factum est, ut aliter, et aliter fuerit reconcinnanda, donec communi consensu videretur ad publicationem in Sessione faciendam satis parata.

Reformationem morum, etsi forte rigidiorem exigere videri poterat publicum Ecclesiae bonum, Synodus tamen ad fragilitatem humanam attemperavit ea moderatione, ut facilius posset in praxim deduci; si quidem frustra Communitati praescribuntur leges valde perfectae, cum ab ea nunquam magna possit perfectio sperari. Hinc quae de reformatione morum in qualibet Sessione videbantur statuenda, communiter non sunt prius Theologis tradita, cum ad ea non tam scientia, quam prudentia sit necessaria. Constituebantur ergo particulares aliqui coetus, in quorum singulis certus Patrum numerus deliberabat de quaestionibus sibi propositis. Quod in quolibet judicatum fuit, referebatur ad generalem Patrum Conventum, et deinde procedebatur ulterius eodem modo, quo solebat in rebus fidei fieri: cum hoc tamen notabili discrimine, quod in istis ante Sessionem requireretur communis consensus, vel nullo, vel non nisi paucis dissentientibus, in quaestionibus autem de moribus, et disciplina sufficiebat consensus majoris

partis. Ita communi decreto Sancta Synodus post decimum octavum ab ejus initio annum inter multas difficultates, et pericula, magno labore, nec minore totius Christianae Reipublicae fructu, superis faventibus, omnibus bonis incredibili laetitia congaudentibus, finita tandem et absoluta fuit. Angelus Massarellus Episcopus Thelesinus Concilii Secretarius mox cum suis scribis illud in formam redegit, et omnes ei subscripserunt. Addita fuit in fine Decretorum declaratio, qua denuntiatum „omnia, et singula sub quibuscumque clausulis, et „verbis, quae de morum Reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, „tam sub Paulo III., ac Julio III., quam Pio IV. Pontificibus Maximis „in hoc Sacro Concilio statuta sunt, ita decreta fuisse, ut in his salva „semper auctoritas sedis Apostolicae et sit, et esse intelligatur."

Quum decimam Decembris anni 1563 finem accepisset Concilium Tridentinum, Pius IV. tunc Pontifex Romanus, universa ejus acta, et decreta confirmavit per Bullam, quae incipit *Benedictus Deus* editam, et publicatam Romae 26. Januar. 1564 (1), et ab omnibus Christi fidelibus suscipienda, ac servanda esse decrevit; praecipiens universis Ecclesiae Praesulibus quacumque dignitate fulgentibus in virtute sanctae obedientiae, et sub poenis a Sacris Canonibus constitutis, aliisque gravioribus, etiam privationis, ut eadem Decreta, et Statuta, in Ecclesiis suis, Civitatibus, ac Dioecesibus, in judicio, et extra judicium diligenter observent, et a subditis quisque suis, ad quos quomodolibet pertinet, inviolabiliter faciant observari. Hanc Bullam sequuta est alia ejusdem Pontificis, quae incipit *Sicut ad Sacrorum*, publicata Romae 18. Julii ejusdem anni (2), qua declarat. „Decreta „Sacri Generalis Concilii Tridentini, ad reformationem, et jus posi- „tivum dumtaxat spectantia eos, ad quos pertinent a Kalendis Maii „proximi praeteriti omnes obligare coepisse, neque post eam diem „excusationem cujusquam, quod ea ignoraverit, admittendam, atque „ita Apostolica auctoritate declarat, ac definit, et ab omnibus judi- „cari mandat, atque statuit."

Dubium haud est, quin Sacrum Concilium Tridentinum liberum fuerit, in quo Patres sincere loquuti sunt, ut testatur Card. Pallavicini *Storia del Concilio di Trento Lib. 24. cap. 14. num. 13.* hisce verbis „Non solo i Papi senza difficoltà consentirono ai Padri (di „Trento) di stabilire tutte quelle riforme, che riguardavano il com- „mune della Chiesa, ma diedero eziandio la facoltà, che quantun- „que inferiori, ed interessati, riformassero la Corte del loro Sovrano',

(1) *Bulla Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 168.
(2) *Ibidem Tom. cit. pag.* 178.

„ed i suoi Tribunali; anzi Pio IV. ingiunse più volte ai Legati, „che ciò si esequisse senza dargliene parte; si dolse, e ridolse, „quando nol fecero, lodò quanto nelle Sessioni erasi determinato, „benchè talora improvviso, contrario alla sua espettazione, e dan„nosissimo al suo Errario, ed alla sua Regia. Il Cardinale di Loreno, „e l'Arcivescovo di Praga, dopo di avere con esso lungamente ed „intimamente trattato, testificavano al Concilio con indubitata affer„mazione questa sua prontezza, e questo suo zelo."

„Indubitatum est (ait Laurenius *in Jus Canon. Quaest. Praelim.* 23.) „non solum hujus Oecumenicae Synodi sub Paulo III. et Carolo V. „Imperatore coeptae anno 1542, et sub Pio IV. finitae anno 1563 „decreta, et dogmata sive ad doctrinam fidei spectantia obtinere „rationem articulorum fidei Orthodoxae, sive fide divina firmissime „credendorum; sed etiam ejusdem Constitutiones concernentes mo„rum, et Ecclesiasticae disciplinae reformationem, habere auctori„tatem et rationem Legis universalis, et tanquam jus commune „ecclesiasticum novissimum observandas esse, ubicumque hae legi„timae promulgatae, eisque non usu, vel usu contrario, aut privi„legio Apostolico derogatum non est. Si quidem hoc Concilium legi„tima auctoritate Apostolica congregatum, ejusque decreta omnia „post *Sess.* 25., seu ultimam absolutam 4. *Decem.* 1563 confirmata „sunt a Pio IV. anno 1564 26. *Januar.* in Consistorio Secreto. Quum„que omnia Concilii hujus exemplaria ubilibet impressa accuratissi„me concordent, nulla ratione est eis deroganda fides. Verum qui„dem est, quantum est de facto, Concilii hujus decreta non dogma„tica seu fidem non concernentia non esse ubique recepta; an etiam „jure non recepta, ex eo pendet, an in loco tali ubi non recep„tum dicitur Concilium, fuerit aliquando debite promulgatum, an „justa causa non recipiendi."

In Concilio Tridentino non minus repraesentatio fuit totius nominis Christiani, quam in prioribus illis Conciliis, quae ab omnibus pro Oecumenicis habentur, et quae S. Gregorius Magnus *se ut quatuor Evangelia* venerari profitetur. Quum ad illud ex omnibus Orbis Catholici regionibus, ac Provinciis convocati fuerint, et convenerint Antistites ingenti numero; causa pro qua convocatum est, generalis fuerit, omnesque spectans, scilicet haeresum damnatio, generalis morum reformatio, ac disciplinae reparatio. Deinde omnes legitimae, et Oecunemicae Synodi conditiones a Gelasio I. Pont. Max. recensitae in Epistola ad Dardaniae Episcopos, Tridentinae conveniunt, ubi „bene gestam Synodum definit, quae gesta est „secundum Traditionem Patrum, secundum Ecclesiasticas Regulas,

„pro Fide Catholica, et Communione prolata, quam cuncta recepit „Ecclesia, quam maxime Sedes Apostolica comprobavit; ideoque „nova Synodo nullatenus immutandam." De ejusdem auctoritate ita loquutus est inter innumeros Doctores Schmalzgrueber *Jus Eccl. Univ. Dissert. Proem.* §. 8. *num.* 360. *tom. I.* „Hujus Concilii (ait) par „cum ceteris Oecumenicis, et ab Ecclesia receptis Conciliis aucto- „ritas est: unde fit, quod omnia ejus Decreta Dogmatica, ut Arti- „culi Fidei firmissime retinenda; ea vero, quae Reformationem mo- „rum concernunt, tanquam commune, et novissimum Jus Ecclesiae, „custodienda, et observanda sint, ubicumque legitime promulgata, „nec per desuetudinem, aut consuetudinem contrariam abrogata „fuerint. Ita communis, et certa sententia DD. Catholicorum: et „ratio est, quia Concilium hoc in Spiritu Sancto congregatum est „auctoritate Apostolica, ejusque Decreta omnia a laudato Pio IV. in „Consistorio Secreto per cit. *Const. Benedictus Deus* confirmata."

Itaque Sacrosanctam Tridentinam Synodum, post quingentos et ultra annos, nec frequentia conventus, nec doctrina, et gravitate Patrum, nec magnitudine, et difficultate quaestionum, quae dogmata simul, et morum disciplinam continerent, nec studio, ac consensu Principum, ulli oecumenico Concilio inferiorem agnoscimus, neque aliam illustriorem coactam vidimus. De quo quidem Concilio vero dici posse videtur, quod Episcopus Ragazonius in sua Oratione ait, quam in ultima Concilii Sessione recitavit; nempe in superioribus Synodis actum saepe esse de Fide nostra explicanda, moribusque corrigendis, sed nunquam diligentius, atque distinctius, quam in ista postrema Oecumenica Tridentina. Hinc qui de Orthodoxa fide recte sentiunt, habent eam loco arcis munitissimae Divinae Providentiae miraculo extructae, qua in maximis schismatum, haeresum, dissensionum periculis securitas, et in foedissima tempestate tranquillitas Christianae Reipublicae parta est. Mille Clypei pendent ex ea omnis armaturae fortium, contra quos teterrimi haereticorum eliduntur conatus, et ignea nequissimi hostis tela quotidie retunduntur. Neque aliter intelligendi sunt Mistici illi Clypei, quam Canones, et Decreta ipsa Concilii, quae ut semper, et diligentissime ubique terrarum servarentur, Romani Pontifices pro ea potestate, quam ipsis Deus Maximus tribuit, magno studio, vigilantiaque curarunt, optime intelligentes, ex ea observantia maximas in Christianam Rempublicam utilitates redundare. Hinc recte percelebre hoc Concilium a fabulis, et falsis imposturis Petri Suavis Polani docte, ac fideliter vindicavit Card. Sfortia Pallavicini in Historia ipsius Concilii, cujus recens, et illustrata notis a Cl. Zaccharia editio prodiit Faventiae

anno 1792 in 4., nec non Nat. Alex. in Hist. Eccl. Tom. VIII. Dissert. XII. ipsius P. Suavis Polani, Caroli Molinaei, et Innocentii Gentileti, objectiones adversus dictum Concilium, ejusque auctoritatem refellit, *edit. Paris. anno* 1699, *pag.* 618.

Hoc denique Oecumenicum Concilium constat Sessionibus 25., habet unaquaeque fere Sessio partes duas, quarum una comprehendit capita, et Canones, quibus damnantur haereses, et Catholicum dogma constituitur; altera, quae inscribitur de Reformatione, habet decreta, quae disciplinam Ecclesiae respiciunt. Praestat, ea ex ipsis fontibus uberius haurire; nostrum est, nonnisi Synopsim reddere

§. III.

De Decretis Sacri Concilii Tridentini.

Duo patebant, quibus aegris, atque infirmis animis medicina erat adhibenda; alterum consistebat in Fidei Catholicae, ac verae Evangelicae illis in rebus, quae in dubium vocantur, quaeque opportuna illis temporibus viderentur explicata, et confirmata, dissectis omnibus, et dissipatis errorum tenebris, doctrina; alterum in disciplinae Ecclesiasticae, cujus potissimum depravatione fideles se defecisse comperiebantur, restitutione. Utrique Sancta Synodus consuluit. Hinc Sacrosancta Oecumenica, et generalis Synodus, in Spiritu Sancto congregata magnitudinem rerum tractandarum considerans, quae duobus illis capitibus, de extirpandis haeresibus et moribus reformandis, continentur, praemittit fidei confessionem, velut rerum definiendarum principium, ut Patrum exempla, ac Majorum nostrum laudabilem consuetudinem sequeretur, et ut quoddam quasi fundamentum firmum, et unicum, contra quod portae Inferi nunquam praevalebunt, futuris actionibus proponeret (1). Quibus inde testimoniis, atque praesidiis in dogmatibus sanciendis, et instaurandis in Ecclesia moribus nitendum esset, ostendit; veteris, ac novi Testamenti Libros, qui essent sine ulla dubitatione recipiendi; antiquorum Conciliorum probatorum exemplo, enumeravit; ac divinas traditiones tum ad fidem, tum ad mores pertinentes in Catholica Ecclesia conservatas suscipiendas, ac venerandas esse statuit; nec non, ne incerta redderetur divinae Scripturae veritas, et ne de verbis quidem ulla ex variis versionibus oriri posset difficultas, vulgatam ex variis versionibus latinis pro authentica habendam declarat,

(1) *Sess.* 3.

vetatque, ut nullus de rebus sacris liber imprimatur sine Ordinarii licentia, neque suo quisque sensu, et arbitratu Divinas Scripturas interpretetur (1).

Et primum quum Ecclesia Dei illis temporibus perturbaretur plurimis erroribus, etiam de peccato originali recta doctrina Ecclesiae exhibetur (2). De Justificatione deinceps (res magna semper ab haereticis oppugnata) ea definivit, quibus et perniciosissimis eo in genere opinionibus occurreretur, et recte sentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili sapientia demonstraretur (3). Praestantissimis hisce decretis haeresis fere universae jugulantur, et quasi calido sole discutiuntur, ac dispelluntur, eaque claritas, isque splendor veritatis apparet. Et Sancta Synodus Canones Capitibus subjungit, ut omnes sciant, non solum, quid tenere, et sequi, sed etiam quid vitare, et fugere debeant. Hinc non minus ad fidem pertinet Capitum doctrina, quam Canonum. Subsequuta est salutaris septem divinorum Ecclesiae Sacramentorum tractatio, per quae omnis vera justitia vel incipit, vel incoepta augetur, vel amissa reparatur. Et primum de omnibus in genere (4). Post de uno quoque separatim, de baptismo (5), de confirmatione (6); deinde sanam, et sinceram illam de venerabili, et divino Sacramento Eucharistiae doctrinam tradit, quam semper Catholica Ecclesia a Christo Domino, et ab ejus Apostolis erudita, et a Spiritu Sancto edocta retinuit (7). Atque de Communione sub utraque specie, et parvulorum disserens, declarat Laicos, vel Clericos non conficientes, nullo praecepto divino obligari ad Eucharistiae Sacramentum sub utraque specie sumendum (8).

Inde de vero, et singulari Sacrificio Missae, ea quae docet, et declarat, fidelibus populis praedicanda proponit (9). Decretumque de observandis atque vitandis in celebratione Missae subjungit ad reformandos, qui irrepserant, abusus (10). Et progrediens ad Sacramentum, quo lapsis post Baptismum beneficium mortis Christi appli-

(1) *Sess.* 4.
(2) *Sess.* 5. *canones* 5. *complectens.*
(3) *Sess.* 6. *cum cap.* 16. *et can.* 33.
(4) *Sess.* 7. *cum can.* 16.
(5) *Sess. ead. cum can.* 14.
(6) *Sess. ead. cum can.* 3.
(7) *Sess.* 13. *cum cap.* 8. *et can.* 11.
(8) *Sess.* 21. *cum cap.* 4. *can.* 6.
(9) *Sess.* 22. *cum cap.* 9. *totidemque can.*
(10) *Ibidem.*

catur, Poenitentiae doctrinam exhibet (1); addiditque de Extremae Unctionis Sacramento a Christo Domino instituto, ac ab Apostolis delineato, et insinuato doctrinam, quod non modo Poenitentiae, sed et totius Christianae vitae, quae perpetua Poenitentia esse debet, consumativum existimatum est a Patribus (2). Publicavit insuper Catholicam doctrinam de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores illius temporis (3). Quaestio salebrosa omissa, et Canon de Auctoritate Romani Pontificis suppressus est, cum ejus Primatum novo Canone definiri opus non esset, quem in ipsa Synodo Oecumenica exercebat. Denique veram de Matrimonio docet doctrinam (4). Praeterea traditur doctrina de Purgatorio, de invocatione, et veneratione, et reliquiis Sanctorum, sacrisque Imaginibus, qua non solum haereticorum fraudibus, et calumniis obsistitur, sed piorum etiam Catholicorum conscentiis plane satisfit (5). Demum Indulgentiarum usus in Ecclesia retinendus, et si quis abusus irrepserit, cohibendus praecipitur (6).

Altera vero pars, in qua de labenti, et prope cadenti Ecclesia fulcienda erat agendum, diligentissime etiam absoluta fuit, atque perfecta, quum non tantum Lutheri praesertim, et Calvini haereses profligaverit, sed etiam Ecclesiasticae disciplinae capita constituerit. Et ne coelestis ille sacrorum librorum thesaurus, quem Spiritus Sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceret in omnibus Ecclesiis, ubi numerosus sit Clerus, conventibus, ac publicis gymnasiis expositio, ac interpretatio Sacrae Scripturae praecipitur (7). Haec autem non minus necessaria visa fuit, quam praedicatio Evangelii. Hinc omnes Episcopi, et qui curam animarum habent, cetérique, qui virtute non ambitione praestant, Evangelium praedicare, et sibi commissam plebem pascere salutaribus verbis, docendo ea, quae scire omnibus est necessarium ad salutem, remotis quaestoribus, et eleemosynariis, teneantur (8). Salus insuper subditorum est integritas Praesidentium; hinc ad Ecclesiarum regimen, qui maxime digni fuerint, assumantur, qui gregi sibi commisso invigilent, eum

(1) *Sess. 14. cum cap. 9. et can. 15.*
(2) *Sess. ead. cum cap. 3. et can. 4.*
(3) *Sess. 23. cum cap. 4. et can. 8.*
(4) *Sess. 24. cum can. 12., et in cap. 1. de reform. Matrim. in eo tantum, quod sub anathemate definitum est.*
(5) *Sess. 25.*
(6) *Sess. eadem.*
(7) *Sess. 5. cap. 1. de reform.*
(8) *Sess. ead. cap. 2., Sess. 21. cap. 9., Sess. 24. cap. 4. de reform.*

minime deserant, non solliciti, an onus residentiae divini juris sit, quod S. Synodus consultius non definivit. Nam suum ministerium non residentes implere minime possunt. Et omnes, qui residentiae onere gravantur, nisi justa de causa abesse nequeant; jurisque antiqui poenae in non residentes innovantur, novaeque decernuntur. Est itaque elaborandum, ut in electione ejus, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur (1). Episcoporum munus est, subditorum omnium crimina redarguere, praesertim Clericorum, et Regularium extra Monasteria degentium, qui sancti esse debent, quia Deus Sanctus est; ita ut nullus a correctione Episcopi quovis praetextu eximatur (2).

Episcopi, majoresque Praelati visitent Capitula exempta, nullo etiam ex Canonicis ad consilium adscito, quos sibi adjungere extra Visitationem in causis exemptorum Capitulorum debent (3). Nullique ex eis Pontificalia in alterius Dioecesis exercere, nec ordines conferre, nisi de Ordinarii loci expressa licentia, ac alienos Clericos ex privilegio punire liceat. Hinc facultates de promovendo a quocumque, nisi habentibus legitimam causam non suffragentur; et facultates de novo promovendo annum non excedant (4). Inde prosequitur reformationis negotium *Salva semper in omnibus Sedis Apostolicae Auctoritate*, quod nihil novi habet. Ad Ecclesias praesertim Cathedrales sunt assumendi non tantum, qui ex legitimo matrimonio nati, et aetate matura, puritate morum, et literarum scientia sint praediti, sed in sacro Ordine constituti; et quid facere promoti debeant praescribitur (5). Qui plures Ecclesias retinent, una excepta, ceteras dimittere tenentur (6). Item de inferioribus beneficiis ecclesiasticis statuitur, quae habilibus, dignisque conferri debeant (7). Et ne ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat Clericorum; plurium beneficiorum, praesertim incompatibilium retentor ipsis beneficiis privatur, nisi alias Apostolicas dispensationes exhibeat (8). Ordinarii uniones perpetuas a 40 annis citra factas pos-

(1) *Sess.* 6. *cap.* 1. *et* 2., *Sess.* 23. *cap.* 1. *de reform.*
(2) *Sess.* 6. *cap.* 3., *Sess.* 14. *cap.* 4., *Sess.* 24. *cap.* 11. *de reform.*
(3) *Sess.* 6. *cap.* 4., *Sess.* 14. *cap.* 4., *Sess.* 25. *cap.* 6. *de reform.*
(4) *Sess.* 6. *cap.* 5., *Sess.* 7. *cap.* 11. *et* 12., *Sess.* 14. *cap.* 2. *et* 8. *de reformatione.*
(5) *Sess.* 7. *cap.* 1., *Sess.* 22. *cap.* 2. *et* 4., *Sess.* 24. *cap.* 12. *de reform.*
(6) *Sess.* 7. *cap.* 3. *de reform.*
(7) *Ibidem.*
(8) *Sess.* 7. *cap.* 4. *et* 5., *Sess.* 24. *cap.* 17. *de reform.*

sunt Apostolica auctoritate examinare, et irritas declarare; ceteras ex legitimis causis absque tamen confusione cum beneficiis alterius Dioecesis, ut status Ecclesiarum ex dignitate conservetur, conficere (1). Beneficia autem curata, nec non Monasteria Commendata, in quibus non viget regularis observantia, et quaecumque beneficia, Ecclesiaeque etiam Seculares ab Ordinariis locorum visitentur; ut, quae reparatione indigent, reparentur, et animarum curae, si illis adnexa sit, consulatur; ac Praelatorum Regularium negligentiam Episcopi, uti Sedis Apostolicae Legati, suppleant (2); quae qualitas Delegati Sedis Apostolicae, quam Concilium toties Episcopis attribuit, ipsis non injuriosa est, sed honorifica, uti ait Gibert *in Prolegom. Jur. Canon. Part. I. tit. 20. Sect. 2. Propos. 3. et 4.*

Minime liceat promotis ultra tres menses munus consecrationis differre, et locus consecrationis assignatur (3). Sede vacante Capitula Ecclesiarum, nisi arctata occasione obtinendi, vel obtenti beneficii, Dimissorias infra annum concedere nequeunt (4). Praesentatio ad beneficia de jurepatronatus sub poena nullitatis fiat Ordinario, qui praesentatos, si idonei non fuerint, repellere debent (5). Ratio agendi causas ad forum Ecclesiasticum pertinentes praescribitur. Causae civiles mercedum, ac miserabilium, aliorumque exemptorum ab Episcopis possunt cognosci. Causae vero Criminales contra Episcopos, qui citari personaliter nequeunt, nisi depositionis, aut privationis causa, majores a Summo Pontifice, minores a Concilio Provinciali cognoscantur (6). Hospitalitas restituta fuit. Haec tum ecclesiasticis viris, tum locis piis indicta, ut sint memores, eos, qui hospitalitatem amant, Christum in hospitibus recipere. Hinc Hospitalia quaecumque Ordinariis subsint, ut ab Administratoribus fideliter gubernentur, qui, ceterique piorum locorum, nisi aliter in fundatione cautum sit, Ordinario rationem reddant (7). Episcopi vero prudenter moribus subditorum, praesertim Clericorum, qui in sortem Domini

(1) *Sess.* 7. *cap.* 6., *Sess.* 14. *cap.* 9., *Sess.* 24. *cap.* 13. *et* 15., *Sess.* 21. *cap.* 5., *Sess.* 25. *cap.* 9. *de reform.*
(2) *Sess.* 7. *cap.* 7. *et* 8., *Sess.* 21. *cap.* 8., *Sess.* 24. *cap.* 9. *de reform.*
(3) *Sess.* 7. *cap.* 9., *Sess.* 23. *cap.* 2. *de reform.*
(4) *Sess.* 7. *cap.* 10., *Sess.* 23. *cap.* 10.
(5) *Sess.* 7. *cap.* 13., *Sess.* 14. *cap.* 13., *Sess.* 24. *cap.* 18., *Sess.* 25. *cap.* 9. *de reform.*
(6) *Sess.* 7. *cap.* 14., *Sess.* 13. *cap.* 6. 7. *et* 8., *Sess.* 24. *cap.* 5. *et* 20. *de reform.*
(7) *Sess.* 7. *cap.* 15., *Sess.* 22. *cap.* 9., *Sess.* 25. *cap.* 8. *de reform.*

sunt vocati, reformandis invigilent; et ab eorum correctione non appelletur. In Criminalibus autem appellatio ab Episcopo, metropolitano, aut uni ex viciniorībus Episcopis ob nonnullas rationes committenda est (1). Reo appellanti in criminali causa acta primae instantiae intra 30. dies gratis dentur, et ad Judicem appellationis transferantur. Et in admittendis Appellationibus, ac inhibitionibus concedendis servetur dispositio *cap. Romana de Appel. in* 6. Judices a Synodo designentur, quibus Causae a Sede Apostolica committantur; et omnes judices breviter eas terminent (2). Ecclesiastici ob atrociora delicta a sacris Ordinibus deponantur, et Curiae seculari tradantur (3). Et Episcopus de gratiis, aut absolutionem criminis, aut remissionem poenae respicientibus cognoscat (4).

Agitur modo de Episcopi Dioecesani jurisdictione, cui a suo Praelato ascensus ad sacros Ordines interdictus est, suspensus extitit, et ipsius promotio, aut restitutio contra sui Praelati voluntatem non suffragatur (5). Ordinationes Sacrorum Ordinum statutis a jure temporibus, et in Ecclesia Cathedrali celebrari debent; ac unusquisque a proprio Episcopo ordinetur, et male promoti ab alio, et minus idonei comperti suspendantur (6). Ad Judices pergitur Conservatores, Conservatoriae literae non ex inventa conventione coram Ordinario in criminalibus, et mixtis causis faciendae sunt. Conservatoris, et Ordinarii controversiam super competentia jurisdictionis arbitri electi sedeant, et interim in causa non procedatur. Tempus quinquennii a die publicationis Concilii computandi, valoris Conservatoriarum, salvis causis miserabilium, Universitatum etc. (7). Et licet habitus non facit Monachum, Clerici honestum habitum clericalem deferre debent (8). Homicidae voluntarii ab Altari semper avelli debent, casuales autem aut vim vi repellentes mereri dispensationem possunt (9). Beneficia Regularia Regularibus conferantur; et translati Regulares ad alium Ordinem sub obedientia in claustro maneant, et

(1) *Sess.* 13. *cap.* 1. *et* 2., *Sess.* 22. *cap.* 1., *Sess.* 24. *cap.* 10. *de reform.*
(2) *Sess.* 13. *cap.* 3., *Sess.* 22. *cap.* 7., *Sess.* 24. *cap.* 20., *Sess.* 25. *cap.* 10. *de reform.*
(3) *Sess.* 13. *cap.* 4. *de reform.*
(4) *Sess.* 13. *cap.* 15. *de reform.*
(5) *Sess.* 14. *cap.* 1.
(6) *Sess.* 14. *cap.* 3., *Sess.* 23. *cap.* 8. *de reform.*
(7) *Sess.* 7. *cap.* 14., *Sess.* 14. *cap.* 5. *de reform.*
(8) *Sess.* 14. *cap.* 6. *de reform.*
(9) *Sess. ead. cap.* 7. *de reform.*

beneficiorum secularium incapaces existant (1). Nemo nisi fundationis, vel dotationis jure probato juspatronatus obtineat; et patronis agendi ratio traditur, accessionesque, per viam unionis de beneficiis liberis ad alia juripatronatus subjecta prohibentur; ac patronatus non legitime quaesiti vindicantur (2).

Ab Ecclesiastico ordine omnis avaritiae suspicio abesse debet. Hinc S. Synodus decernit, ut Episcopi gratis Ordines conferant, dimissorias, et testimoniales literas dent, pro quibus eorum ministri nihil prorsus, notarii, exceptis salario carentibus, nihil accipiant. Item Indulgentias, et gratias spirituales gratis publicent; ac duo de Capitulo gratis eleemosynas accipiant, ut coelestes hos Ecclesiae Thesauros non ad quaestum, sed ad pietatem exerceri omnes vere intelligant (3). Clericis secularibus sacri ordines non conferantur, nisi habeant vel sufficiens beneficium ecclesiasticum, vel patrimonium, aut pensionem, si Ecclesiae necessitas postularet (4). In Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis distributiones ex tertia parte fructuum omnium beneficiorum statuuntur in favorem interessentium, et quae ab absentibus amittuntur, in beneficium fabricae, et loci pii convertantur (5). Providetur insuper Ecclesiis Parochialibus, ubi numerosus sit populus. Rectores adjungant Coadjutores quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda; et ubi locorum distantia, vel itineris difficultas sit, novae parochiae constituantur (6). Rectoribus illitteratis, et imperitis Vicarii assignentur; et qui in sua nequitia perseverant, beneficiis priventur (7); et Episcopi transferant beneficia etiam cum cura ab Ecclesiis, quae nequeunt instaurari; alias vero reparari curent (8).

Destitui debent voce in Capitulo, qui sacro ordine non sunt initiati, et hi infra annum ordinem, quem beneficium exigit, suscipere sunt obstricti; et in posterum nisi idoneis beneficia conferantur (9). Episcopis vindicatur examen dispensationum extra Curiam concessarum (10); iidemque velut sedis Apostolicae Delegati summarie cogno-

(1) *Sess.* 14. *cap.* 10. *et* 11. *de reform.*
(2) *Sess. ead. cap.* 12., *Sess.* 25. *cap.* 9. *de reform.*
(3) *Sess.* 21. *cap.* 1. *et* 9. *de reform.*
(4) *Sess. ead. cap.* 2. *de reform.*
(5) *Sess. ead. cap.* 3., *Sess.* 22. *cap.* 3. *de reform.*
(6) *Sess.* 21. *cap.* 4. *de reform.*
(7) *Sess. ead. cap.* 6. *de reform.*
(8) *Sess. ead. cap.* 7. *de reform.*
(9) *Sess.* 22. *cap.* 4., *Sess.* 24. *cap.* 12. *de reform.*
(10) *Sess.* 22. *cap.* 5. *de reform.*

scant de precum veritate, antequam commutationes voluntatum exequantur (1); et sint omnium piarum dispositionum exequutores, et quaecumque pia loca visitent, dummodo non sint sub immediata Regum protectione (2). Consulitur Notariorum imperitiae. Hi examini, et judicio Episcoporum subjaceant (3). Bonorum Ecclesiae, vel pii loci occupatores anathemate feriuntur, cujus vinculo a solo Romano Pontifice solvi possunt (4). Ordines Episcopi per se conferant, et aegritudine impediti ad alium examinatos ordinandos dimittant; ac Praelati inferiores nisi Regularibus sibi subditis tonsuram, vel minores ordines non conferant (5). Qui prima tonsura sunt initiandi, genus vitae ad fidelem Deo cultum praestandum, ostendant, Sacramentum Confirmationis habeant, rudimenta fidei, legere et scribere sciant (6); ac destituti Parochi, ac Magistri testimonio ad majores Ordines non promoveantur (7). Aetas 14 annorum ad beneficium Ecclesiasticum obtinendum praescribitur. Possessor beneficii, vel habitum clericalem, et tonsuram deferens, si Ecclesiae ex mandato Episcopi inserviat, aut in Seminario degat, fori gaudeat privilegio; exceptis Clericis conjugatis, clericali habitu, et tonsura carentibus (8). Episcopus suum familiarem non subditum ordinans, statim ei conferat beneficium (9).

De Ordinis Sacramento disciplina ecclesiastica sancitur. Minoribus ordinandi servent interstitia, Ordinis suscepti officium exerceant, Superiores in Ordine revereantur, frequenter communionem sumant; et proprius Episcopus cum justa et urgenti causa ab interstitiis potest dispensare (10). Inde censuit Sancta Synodus antiquos derogare Canones; aetas enim annorum 22. 23. et 24. ad sacros Ordines promovendis praecipitur, et assumi debent, quorum probata vita senectus est, non exceptis Regularibus, et nulli duo sacri Ordines eodem die conferantur (11). Nullus confessiones audiat, nisi

(1) *Sess.* 22. *cap.* 6. *de reform.*
(2) *Sess. ead. cap.* 8. *de reform.*
(3) *Sess. ead. cap.* 10. *de reform.*
(4) *Sess. ead. cap.* 11. *de reform.*
(5) *Sess.* 23. *cap.* 3. 8. *et* 10. *de reform.*
(6) *Sess. ead. cap.* 4. *de reform.*
(7) *Sess. ead. cap.* 5. *et* 7. *de reform.*
(8) *Sess. ead. cap.* 6. *de reform.*
(9) *Sess. ead. cap.* 9. *de reform.*
(10) *Sess. ead. cap.* 11. *de reform.*
(11) *Sess. ead. cap.* 12. 13. *et* 14. *de reform.*

qui aut parochiale beneficium obtineat, aut ab Episcopis per examen idoneus judicetur (1). Nullusque in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiae, aut loco pio, pro cujus necessitate, et utilitate assumitur, non adscribatur (2). In Ecclesiis Episcopi Ordinum minorum functiones curent restitui, ne ab haereticis tanquam otiosae traducantur, et illas constituti in eisdem exerceant (3). Traditur deinde forma in singulis Dioecesibus instituendi Clericorum Seminaria, eosque in ipsis educandi. Et tanti momenti Seminariorum erectiones esse duxerunt Tridentini Patres, ut ad hunc finem Episcopis jus, et potestatem tribuant obligandi ad annuas pro Seminario contributiones quoscumque beneficia possidentes, cum facultate etiam beneficia simplicia uniendi (4).

Decreto de Matrimonii reformatione confecto Synodus generalis emendationis materiam prosecuta, primum Matrimonii cum certis solemnitatibus contrahendi formam in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. celebrato praescriptam innovat, tribuitque Episcopis potestatem, proclamationes relaxandi. Clandestina conjugia, quae Ecclesia semper prohibuit, ob gravia mala inde manantia, in hoc Concilio primum fuerunt irrita declarata, et qui aliter, quam praesentibus Parocho, et duobus, vel tribus testibus contrahit, invalide contrahit; solemnitatesque nuptiarum certis temporibus prohibentur (5). „Saluberrimum utique decretum, quo innumerae lites, „inextricabiles ambages, et nuptiarum incertitudines, et innumera„biles polygamiae simul extirpantur (6)." Statuitur cognationem spiritualem nimis antea late patentem, comprehendere suscipientem tantum, et baptizatum, hujusque patrem, ac matrem, itemque baptizantem, et baptizatum, atque ejus patrem, et matrem, praeterea neminem. Item inter confirmatum, et sponsorem, nec non inter sponsorem, et confirmati genitores (7). Publicae honestatis impedimentum ad primum gradum in sponsalibus validis coercetur; antea namque ad quartum gradum protendebatur (8). Impedimentum ob affinitatem ex fornicatione contractam, olim etiam quartum gradum

(1) *Sess.* 23. *cap.* 15. *de reform.*
(2) *Sess. ead. cap.* 16. *de reform.*
(3) *Sess. ead. cap.* 17. *de reform.*
(4) *Sess. ead. cap.* 18. *de reform.*
(5) *Sess.* 24. *cap.* 1. *et* 10. *de reform. Matrim.*
(6) *Ait Cabassutius Notit. Concil. cap.* 96.
(7) *Sess.* 24. *cap.* 2. *de reform. Matrim.*
(8) *Sess. ead. cap.* 3. *de reform. Matrim.*

complectens, et incestuum erat occasio, ad secundum gradum restringitur (1). Prohibitis assignatis gradibus, dispensationem in secundo nunquam, nisi inter magnos Principes, et ob publicam causam concedi firmatur (2). Mulier rapta quandiu in potestate raptoris manserit, nullum inter utrumquê potest consistere matrimonium. Et consilium, auxilium, aut favorem praebentes excommunicantur (3). Parochis praecipitur, ne vagorum matrimoniis intersint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint; et, re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint (4). Gravissimum peccatum concubinatus removetur gravissimis poenis praesertim in Clericos concubinarios intentatis, contra quos ratio procedendi injungitur (5). Denique omnes cujuscumque gradus, dignitatis, et conditionis anathemate puniuntur, qui quicquam matrimonii libertati contrarium moliuntur (6).

Quum totius familiae Domini status, et ordo nutaret, si, quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite; hinc datur norma procedendi ad Episcopi creationem, nec non ad Cardinalium electionem (7). Inde instaurantur Concilia Provincialia, et Dioecesana, quae quotannis celebrari debeant (8). Praecipiuntur visitationes Dioecesium ab Episcopis, aliisque Superioribus infra biennium absolvendae (9). Tribuitur Episcopis facultas dispensandi in irregularitatibus, et suspensionibus certis, et absolvendi subditos a casibus Sanctae Sedi reservatis in foro conscientiae, etiam a crimine haeresis (10). Administratio jubetur Sacramentorum, quorum vis frequenter explicetur, etiam lingua vernacula, et mysterium Missae populo aperiatur (11). Publice peccantes publica poenitentia puniantur, nisi Episcopo aliter videatur; et in Cathedralibus Ecclesiis Poenitentiarius est instituendus (12). Parochiae certis finibus circumscribantur (13). In provisione benefi-

(1) *Sess. 24. cap. 4. de reform. Matrim.*
(2) *Sess. ead. cap. 5. de reform. Matrim.*
(3) *Sess. ead. cap. 6. de reform. Matrim.*
(4) *Sess. ead. cap. 7. de reform. Matrim.*
(5) *Sess. ead. cap. 8. de reform. Matr., et Sess. 25. cap. 14. de reform.*
(6) *Sess. 24. cap. 9. de reform. Matrim.*
(7) *Sess. ead. cap. 1. de reform.*
(8) *Sess. ead. cap. 2. de reform.*
(9) *Sess. ead. cap. 3. de reform.*
(10) *Sess. ead. cap. 6. de reform.*
(11) *Sess. ead. cap. 7. de reform.*
(12) *Sess. ead. cap. 8. de reform.*
(13) *Sess. ead. cap. 13. de reform.*

ciorum, aut admissione ad possessionem, fructuum deductiones, quae in usus pios non convertuntur, prohibentur (1). Pergit autem Sancta Synodus ad Oeconomum, ac Vicarium Sede vacante constituendum; de qua Episcopus ab Officialibus omnibus rationem muneris gesti exigat (2). Occasione vacantis Paraeciae examen fiat per concursum praeviis edictis; qualitatibus eorum, qui sunt examinandi, descriptis (3). Mandata de providendo, gratiae, quae *expectativae* dicuntur, aliaque hujusmodi abrogantur (4).

De Regularibus modo agitur; et ut collapsa regularis disciplina instauretur, et conservetur; Regulares omnes ad Regulae, quam professi sunt, praescriptum vitam instituant; id ut fiat Superiores sedulo curent (5). Proprietas Regularibus omnino prohibetur (6). Omnia Monasteria, exceptis Cappuccinis, et Minoribus de Observantia bona immobilia possunt possidere. Sed numerus personarum juxta facultates, aut eleemosynas constituatur, et loca non sunt absque Episcopi licentia erigenda (7). Regularis sine superioris venia nec se obsequio alterius subjiciat, nec a Conventu recedat, et ad universitatem studiorum missus in Conventu habitet (8). Clausurae, et custodiae Monialium providetur, quae ubi violata fuerit, diligenter restituatur, et ubi inviolata est, conservetur (9). Praecipitur, ut omnes Superiores Regularium eligantur per vota secreta, quae Praesidens tantum audit, vel accipit; ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Abbatissa, vel Praefecta non minor annorum 40 laudabilis vitae regularis, etiam ex alio Monasterio ejusdem Ordinis; sed duobus Monasteriis nulla praeficiatur (10). Monasteria non habentia Ordinarios regulares Visitatores, et non subdita Episcopis, singulis trienniis, sese in Congregationes unius, vel diversae Provinciae redigant, et deputati ibidem reforment reformanda, ac visitent; quod si in his negligentes fuerint, liceat metropolitano, in cujus provincia praedicta Monasteria sunt, tanquam sedis Apostolicae

(1) *Sess.* 24. *cap.* 14. *de reform.*
(2) *Sess. ead. cap.* 16. *de reform.*
(3) *Sess. ead. cap.* 18. *de reform.*
(4) *Sess. ead. cap.* 19. *de reform.*
(5) *Sess.* 25. *cap.* 1. *de Reg. et Mon.*
(6) *Sess. ead. cap.* 2. *de Reg. et Mon.*
(7) *Sess. ead. cap.* 3. *de Reg. et Mon.*
(8) *Sess. ead. cap.* 4. *de Reg. et Mon.*
(9) *Sess. ead. cap.* 5. *de Reg. et Mon.*
(10) *Sess. ead. cap.* 6. *et* 7. *de Reg. et Mon.*

delegato eos pro praedictis causis convocare (1). Monasteria Monialium immediate subjecta Sedi Apostolicae ab Episcopo tanquam dictae Sedis delegato regantur; alia vero a deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus (2). Moniales unoquoque mense peccata confiteantur, et Eucharistiam sumant. Confessarius extraordinarius iis ab Episcopo assignetur. Intra septa Monasterii Eucharistia non conservetur (3). Ubicumque imminet cura personarum secularium, praeter eas, quae sunt de Monasteriorum familia, visitet Episcopus, et Sacramentorum ministros, etiam ad nutum amovibiles, deputet, exceptis Abbatum generalium, aut Capitum Ordinum Monasteriis (4).

Conformentur Regulares Secularibus in observatione censurarum Episcopalium, et dierum festorum, qui servantur per Dioecesim (5). Controversias de praecedentia inter ecclesiasticas personas ortas, componat Episcopus; exempti non in strictiori clausura viventes ad publicas Supplicationes accedere compellantur (6). Regulari publice delinquenti poena instante, et sciente Episcopo a suo Superiore irroganda est (7). Professio haud fiat, nisi anno probationis exacto, et 16. aetatis expleto (8). Renunciatio, aut obligatio facta ante duos menses proximos professioni nulla declaratur. Finita probatione, Novitii, aut profiteantur, aut ejiciantur. In Religione Clericorum Societatis Jesu nihil innovetur. Ne quid ex bonis Novitii Monasterio ante professionem tribuatur (9). Puella, major duodecim annis, si habitum regularem suscipere voluerit, exploretur ab Ordinario; iterumque ante professionem (10). Nullus, praeterquam in casibus a jure expressis cogat mulierem ad ingrediendum Monasterium, aut ingredi volentem prohibeat. Poenitentium, quae etiam *Convertitae* appellantur, Constitutiones serventur (11). Modus inde significatur procedendi in

(1) *Sess.* 25. *cap.* 8. *de Reg. et Mon.*
(2) *Sess. ead. cap.* 9. *de Reg. et Mon.*
(3) *Sess. ead. cap.* 10. *de Reg. et Mon.*
(4) *Sess. ead. cap.* 11. *de Reg. et Mon.*
(5) *Sess. ead. cap.* 12. *de Reg. et Mon.*
(6) *Sess. ead. cap.* 13. *de Reg. ét Mon.*
(7) *Sess. ead. cap.* 14. *de Reg. et Mon.*
(8) *Sess. ead. cap:* 15. *de Reg. et Mon.*
(9) *Sess. ead. cap.* 16. *de Reg. et Mon.*
(10) *Sess. ead. cap.* 17. *de Reg. et Mon.*
(11) *Sess. ead. cap.* 18. *de Reg. et Mon.*

causis praetensae invaliditatis professionis (1). Superiores Ordinum, Episcopis non subjecti, inferiora Monasteria visitent, ac corrigant etiam commendata (2). Et ut Monasteria collapsa restaurentur, Regulares Superiores praeficiantur, et Commendatarii infra semestre profiteri jubentur, nisi Commendis cedere velint (3). Omniaque decreta de Regularibus observari demandantur (4).

Cleri reformatio desideratur: et primum Cardinales, Praelatique Ecclesiarum monentur, ut modesta supellectili, mensaque utantur; et minime consanguineos, et familiares ex bonis ecclesiasticis augeant (5). Praecipitur Fidei professio Beneficiatis, et qui de jure, vel consuetudine in Concilio Provinciali interesse debent, ac interpretibus divini verbi, doctoribusque Universitatum (6). Excommunicationis gladio caute utendum est, et ubi exequutio realis, aut personalis fieri potest, a censuris abstinendum. Civilis Magistratus huic rei non se immisceat (7). Ubi nimius est Missarum celebrandarum numerus, provideant Episcopi, Abbates, Generales Ordinum prout expedire judicaverint (8). Serventur conditiones, et onera beneficiis injuncta (9). Accessus, et regressus ad beneficia tolluntur. Coadjutor non detur, nisi adsit urgens necessitas, aut evidens utilitas (10). Ecclesiarum bona cum praejudicio successorum, quocumque indulto non obstante, jurisdictiones quoque ecclesiasticae non locentur, et concessae irritentur (11). Decimae integre persolvendae sunt. Eas subtrahentes, sive impedientes excommunicantur. Rectoribus Ecclesiarum tenuiorum pie subveniendum est (12). Quarta funerum Cathedralibus, vel Parochialibus Ecclesiis persolvatur (13).

Filios Clericorum illegitimos a quibusdam beneficiis, et pensionibus arceri jubet Sancta Synodus, ne pater, et filius in eadem

(1) *Sess. 25. cap. 19. de Reg. et Mon.*
(2) *Sess. ead. cap. 20. de Reg. et Mon.*
(3) *Sess. ead. cap. 21. de Reg. et Mon.*
(4) *Sess. ead. cap. 22. de Reg. et Mon.*
(5) *Sess. ead. cap. 1. de reform.*
(6) *Sess. ead. cap. 2. de reform.*
(7) *Sess. ead. cap. 3. de reform.*
(8) *Sess. ead. cap. 4. de reform.*
(9) *Sess. ead. cap. 5. de reform.*
(10) *Sess. ead. cap. 7. de reform.*
(11) *Sess. ead. cap. 11. de reform.*
(12) *Sess. ead. cap. 12. de reform.*
(13) *Sess. ead. cap. 13. de reform.*

Ecclesia reperiatur (1). Jubet etiam beneficia curata non converti in simplicia, fructuum congruam portionem assignari Vicario curam animarum exercenti (2). Praecipit, ut Episcopi suam dignitatem custodiant; nec cum Regum ministris, regulis, aut Baronibus indigna dimissione se gerant (3); ut Canones exacte serventur; si quando in eis dispensandum, id summa maturitate fiat (4). Inde Monomachia, poenis gravissimis irrogatis, prohibetur (5). Immunitas, libertas, atque alia jura Ecclesiae Principibus secularibus commendantur (6). Insuper Concilium declarat, omnia decreta de moribus, et ecclesiastica disciplina ita statuta fuisse, ut in his salva semper auctoritas sedis Apostolicae et sit, et esse intelligatur (7). Denique decernitur, ut Index librorum prohibitorum, Catechismus, Missale, Breviariumque conficiatur (8). Primus id est, Index librorum prohibitorum absolutus fuit juxta Decretum *Sess.* 18. Concilii, et auctoritate Pii IV. Pont. Max. *Const. Dominici* 24. *Martii* 1564 (9), postea a Sixto V. auctus, qui Congregationem Cardinalium super hoc Indice instituit *Const. Immensa Congr. septima* (10); deinde a Clemente recognitus *Const. Sacrosanctam* 17. *Octob.* 1595 (11); denique jussu Benedicti XIV. ac Pii VI. editus. Catechismus fuit promulgatus jussu S. Pii V. Missale restitutum fuit a S. Pio V. *Const. Quo primum* 14. *Julii* 1570 (12) jussu editum, recognitum auctoritate Clem. VIII. *Const. Cum Sanctissimum* 7. *Julii* 1604 (13); et Urbani VIII. *Const. Si quid* 2. *Sept.* 1634. Breviarium denique ex decreto S. Concilii Tridentini restitutum S. Pii V. jussu fuit editum *Const. Quod a Nobis* 9. *Julii* 1568 (14). Inde recognitum auctoritate Clementis VIII. *Const. Cum in Ecclesia* 10. *Maii*

(1) *Sess.* 25. *cap.* 15. *de reform.*
(2) *Sess. ead. cap.* 16. *de reform.*
(3) *Sess. ead. cap.* 17. *de reform.*
(4) *Sess. ead. cap.* 18. *de reform.*
(5) *Sess. ead. cap.* 19. *de reform.*
(6) *Sess. ead. cap.* 20. *de reform.*
(7) *Sess. ead. cap.* 21. *de reform.*
(8) *Sess.* 25. *in fin.*, *et Sess.* 24. *cap.* 7. *de reform. et Decret. Sess.* 18.
(9) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 174.
(10) *Ibidem Tom. cit. Part. IV. pag.* 396.
(11) *Ibidem Tom. V. Part. II. pag.* 82.
(12) *Ibidem Tom. IV. Part. III. pag.* 116.
(13) *Ibidem Tom. V. Part. III. pag.* 54.
(14) *Ibidem Tom. IV. Part. III. pag.* 22.

1602 (1), et Urbani VIII. *Const. Divinam* 25. *Januar.* 1631. Absoluto Concilio Decretorum omnium confirmatio a Romano Pontifice petita fuit.

Haec Oecumenica Synodus tam quoad Dogmata, quam quoad Reformationis decreta ab omnibus Christianis Nationibus fuit recepta; ab aliquibus tamen Provinciis cum hac clausula; salvis juribus, privilegiis ac libertatum tum Ecclesiarum, tum utriusque potestatis tam sacrae, quam profanae. Et Pehem *Praelect. Jur. Eccl. Part. I. Sect. V. cap. V.* §. 1067 inquit „Tridentini reformationes a receptione vim „sortiuntur. Dogmata fidei in Concilio Tridentino lucidius exposita „Catholicorum nemo est, qui non toto animo amplectatur. Sed De„cretorum de reformatione non eadem ubique fata fuere. Ea quidem „Veneti, et Poloni suas et Ecclesiae, et regni leges fecerunt; „ast Galliarum Reges induci nondum potuerunt, ut promulgari ea „sinerent. Hispania ea tantum adjectis aliis, detractisque in usum „ire passa est, in Germania, ut cetera regna Catholica praeteream, „Praelati, Principesque Catholici receperunt illa quidem, sed salvis „provinciarum, et imperii germanici juribus." Et quoad Polonos Benedictus XIV. in *Const. Magno 2. Junii* 1751 (2) „ait, quod sacrum „Concilium Tridentinum tam magna cum Polonici Regni gloria, tanto „plausu acceptatum fuit, opera Card. Osii, et Nuntii Commendoni, „in magno Conventu habito coram Rege Sigismundo Augusto." Post finem Concili Tridentini circa exequutionem Decretorum illius decem Concilia habita fuere in Gallia. Rhemense an. 1564. Rothomagense an. 1581. Rhemense an. 1583. Burdigalense eod. anno. Turonense eod. anno. Bituricense an. 1584. Aquisextiense an. 1585. Tolosanum anno 1590. Narbonense an. 1609. Burdigalense an. 1624, quae refert Gibert *in Proleg. pars prior tit.* 20. *Sect. I. cap.* 1. *seqq.* (2), qui *cap.* 12. ait „Ex iisdem Excerptis apparet praecipua Decreta Concilii Tridentini communiter recepta fuisse a nostris Synodis Galliae. Talia sunt „decreta circa libros prohibitos, praedicationem, residentiam Epi„scoporum, et Parochorum, collationem beneficiorum incompati„bilium, Ordinationem, Matrimonium, administrationem Sacramen„torum, restitutionem auctoritatis Episcopalis per abrogationem, aut „restrictionem exemptionum sive Capitulorum, sive Regularium, „reformationem Clericorum, Regularium, et Monialium; rectum „usum censurarum, institutionem Seminariorum, et Theologorum."

(1) *Bull. Rom. Tom. V. Part. II. pag.* 422.
(2) *Bull. ejusd. Pont. Tom. III. pag.* 382.
(3) *Edit. Coloniae* 1735. *Tom. I. pag.* 146.

§. IV.

De prohibitione Interpretationis Sacri Concilii Tridentini Decretorum.

Summo Pontifici id oneris divinitus impositum est, ut ubique locorum, atque Ecclesiarum sacrorum canonum observantiam commoveat, alat, succendat, et id ratione primatus, quem post Petrum Romani Pontifices exercuerunt; omnisque antiquitas testatur, de qua unum Coelestinum I. anno 423 memorabo „In speculis (hic ait) a „Deo constituti sumus, ut vigilantiae nostrae diligentiam comproban„tes, et quae coercenda sunt, resecemus; et quae observanda sunt, „sanciamus (1)." Et alibi „Quisquis conatus fuerit tentare prohibita, „sentiat censuram Apostolicae Sedis (2)." Maximam itaque curam habuit Romana Sedes, ut apud omnes fideles, Ecclesiasque exequutio sacrorum canonum diligenter peragеretur; et praeterire minime possum ea, quae Gregorius Magnus scripsit ad Johannem Patriarcham Constantinopolitanum hisce verbis „In qua causa si videro canones „non servari, dabit omnipotens Deus, quid contra contemptores „ejus faciam (3)." Nil igitur novi juris Summo Pontifici accessit, sed solummodo pristinum affirmatum fuit *in Sess.* 25. *de Recip. et Observ. Decret. Concilii*, ubi Tridentini Patres ejusdem Concilii Decretorum cultum Romani Pontificis fidei, et curae commendarunt hisce verbis. „Quod si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inci„derint, quae declarationem, quod non credit, aut definitionem „postulent; praeter alia remedia, in hoc Concilio instituta, confidit „Sancta Synodus, Beatissimum Romanum Pontificem curaturum, ut „vel evocatis ex illis praesertim Provinciis, unde difficultas orta „fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel „etiam Concilii Generalis celebratione, si necessarium judicaverit, „vel commodiore quacumque ratione ei visum fuerit, Provinciarum „necessitatibus, pro Dei gloria, et Ecclesiae tranquillitate, consulatur." Ut autem Tridentinorum Patrum expectationi responderet, Pius IV. Pont. Max. *Const. Benedictus Deus* 26. *Januar.* 1564 (4) super confirmatione Concilii Tridentini edita prudentissime vetuit, ne quis Tridentinis Decretis glossemata, et interpretationes adjiceret, quibus aliquando eventurum timebat, ne Sanctorum Patrum sententiae elude-

(1) *Epist.* 1. *num.* 1. *apud. Coustan. col.* 1066.
(2) *Idem Epist.* 5. *num.* 3.
(3) *Vidi Lib.* 9. *Epist.* 59. *Lib.* 3. *Epist.* 53. *Lib.* 4. *Epist.* 32.
(4) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 168.

rentur, hisce verbis „Ad vitandam praeterea perversionem, et con-„fusionem, quae oriri possent, si uniquique liceret, prout ei liberet, „in decreta Concilii Commentarios, et interpretationes suas edere, „Apostolica auctoritate inhibemus omnibus, tam Ecclesiasticis per-„sonis, cujuscumque sint ordinis, conditionis, et gradus, quam Lai-„cis, quocumque honore, ac potestate praeditis, Praelatis quidem „sub interdicti ingressus Ecclesiae, aliis verò, quicumque fuerint, „sub excommunicationis latae sententiae poenis, ne quis sine aucto-„ritate Nostra audeat ullos Commentarios, glossas, adnotationes, „Scholia, ullumve omninò interpretationis genus super ipsius Con-„cilii decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque „nomine, etiam sub praetextu majoris decretorum corroborationis, „aut exequutionis, aliove quaesito colore, statuere. Si cui verò in „eis aliquid obscurius dictum, et statutum fuisse, eamque ob causam „interpretatione, aut decisione aliqua egere visum fuerit, ascendat „ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apostolicam, „omnium fidelium magistram, cujus auctoritatem etiam ipsa Sancta „Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim difficultates, et contro-„versias, si quae ex eis decretis ortae fuerint, Nobis declarandas, „et decidendas, quemadmodum ipsa quoque Sancta Synodus decre-„vit, reservamus parati, sicut ea de Nobis merito confisa est, om-„nium Provinciarum necessitatibus, ea ratione, quae commodior „Nobis visa fuerit, providere."

Excipiuntur tamen ab hac prohibitione Magistri, Doctores, et Advocati, qui aliquod Tridentini Concilii Decretum, non principaliter, et directe, sed occasione solutionis, seu dilucidationis alicujus quaestionis, aut causae expeditionis obiter, et indirecte interpretantur, atque hujusmodi interpretationes scriptas, aut typis excusas edunt, qui non incidunt in censuras, et poenas Constitutionis Pii IV., quod clare probat Fagnanus *in Lib. II. Decret. in Cap. Cum Venissent num.* 80. *seqq. pag.* 27. *seqq.* Et etiam Lectores, et magistri licite possunt in Scholis Tridentini Concilii decreta oretenus interpretari, quia interpetatio hujusmodi ad Concilii intelligentiam omnino necessaria saltem rudibus, et illiteratis. Et eadem Sancta Synodus, Decreto *in Cap.* 2. *Sess.* 25. *de reform. in §. Ad haec*, praecipit, „ut omnes ii ad quos Universitatum, et Studiorum genera-„lium cura pertinet, diligenter curent, ut ab iisdem Universitatibus „Canones, et Decreta Concilii integre recipiantur, ad eorumque „normam Magistri, et Doctores ea, quae Catholicae fidei sunt, „doceant et interpretentur, seque ad hoc institutum initio cujuslibet „anni solemni juramento adstringant." Et quamvis Concilium non

dicat expresse, ut Magistri, et Doctores interpretentur Canones, et Decreta Concilii, sed tantummodo, ut intrepretentur ea, quae Catholicae fidei sunt; tamen cum id jubeat fieri ad normam Canonum, et Decretorum S. Synodi, sub hoc praecepto videtur saltem implicite contineri hujusmodi interpretatio; vide laudatum Fagnanum *loc. cit. num.* 89. *seqq. pag.* 29.

Glossae praeterea, ac Commentarii super Decretis Concilii scripti, quos sibi quis reservat ad usum, et suam commoditatem dumtaxat, non videntur comprehendi sub prohibitione, et poenis Constitutionis; quia nec illius ratio, nec verba huic applicari possunt; non enim proprie dici potest edidisse, qui nec typis mandavit, nec aliis communicavit „Atque ita his non adversantur duae glossae super Concilio „Tridentino compositae, altera a Cardinali Antonio Carafa, olim Prae„fecto Sacrae Congregationis Concilii, altera a Marincola Episcopo „Theani; tum quia credendum est eos non composuisse hujusmodi „glossas, ut evulgarentur, et per manus omnium deferrentur: sed „ut asservarentur ad usum ipsorum, vel ipsius Sacrae Congregatio„nis: tum quia quatenus fuisset opus, verisimile est eos id egisse „ex speciali licentia, et facultate; tum denique, quia ipsi tanquam „Congregationis Ministri non videntur comprehensi in prohibitione „Pii IV. Neque enim in eis, qui veros, et germanos sensus S. Synodi „ex ipsius Congregationis oraculis perceperunt, viget ratio illa pro„hibitionis, vitandi scilicet perversionem, et confusionem, quae oriri „posset, si unicuique liceret prout liberet super Decretis Concilii „interpretationes suas edere. Neque illis conveniunt illa verba: *Inter„pretationes suas, prout ei liberet;* neque illa: *Proprio ausu*, quae „ad hoc, propositum olim ponderavit Pius IV., ut dictum est supra „*num.* 30. Quid potius optandum esset, et ad mentem Constitutionis „propius accederet, ut quae ipsi hauserunt ex propriis Sacrae Con„gregationis fontibus, ceteris quoque communicarent: inde enim „praeberetur occasio rejiciendi interpretationes illas, quae adversus „sententiam S. Congregationis apud Scriptores aliquando irrepse„runt:" idem Fagnanus *loc. citat. num.* 77. *seq. pag.* 27.

At translationes in alias linguas Decretorum Concilii Tridentini prohibentur, et constat ex mente Sacrae Congregationis Concilii, in qua proposito articulo jussu Sanctissimi Domini Nostri a Propaganda Fide remisso, hisce verbis concepto „An translationes S. Concilii „Tridentini in alias linguas sint permissae; an potius comprehendan„tur in Const. Pii IV. prohibente illius interpretationes, et glossas?" *Die* 2. *Julii* 1629 Sacra Congregatio censuit translationes ejusdem S. Concilii Tridentini de lingua Latina in Gallicam, vel alias linguas

esse prohibitas, idque significans S. Congregationi Indicis, ut omnino prohibeat translationes hujusmodi factas, quae absque speciali auctoritate hujus Apostolicae Sedis impressae sint (1).

§. V.

De Erectione S. Congregationis Cardinalium Sacri Concilii Tridentini Interpretum.

Postquam Summus Pontifex Pius IV. in Bulla confirmatoria Concilii Tridentini sub gravissimis poenis vetuisset, ne quis sine auctoritate, et licentia Papae ullarum interpretationum, aut glossarum genus in dictum Concilium ederet, primitus motu proprio, quae incipit *Alias nonnullas* emanata 2. *Aug. eodem anno* 1564 (2), instituit Congregationem octo S. R. E. Cardinalium, qui dicto Concilio interfuerant, ejusque sensum probe noverant, ut Decreta Synodi, aliasque ejusdem Pontificis Constitutiones per officiales servanda curarent, et si quod dubium, aut difficultas aliqua in exequutione occurreret, ad Pontificem referrent. Legitur enim §. I. quod dicti Cardinales praedicta decreta „firmiter observari faciant, et cum effectu (nisi tam in „exequutione dictorum Decretorum Concilii, quam dictarum litera„rum nostrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerserit, quo casu „ad Nos referant), revocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio „brachii secularis." Haec Congregatio tametsi non esset instituta pro interpretatione dubiorum, quae oriri possent circa Decreta Concilii Tridentini, quae omnia vult Pontifex ad se referri, sed pro exequutione, et observantia illorum Decretorum, tamen eo etiam tempore, uti observat Card. de Luca (3) aliqua oriente dubietate, istae partes interpretandi assumebantur; atque aliquae, licet pauciores declarationes prodierunt; quae majoris, vel eo titulo auctoritatis reputandae sunt; quod monet idem Card. de Luca *cit. loc.* „quod plures „tunc in ea Congregatione sedebant Cardinales, qui, vel tanquam „Praesidentes, vel Legati, vel tanquam Praelati, postmodum ad „purpuram assumpti, in ipso Concilio intervenerant; ideoque tan„quam Sessionum, ac disputationum conscii, melius Patrum sensum „callebant."

Julius Pogianus, qui in sua ad Hannibalem Minalem Epistola

(1) *Ex Lib.* 14. *Decret. pag.* 109.
(2) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 178.
(3) *Lib.* 14. *Part.* 5. *Adnot. ad S. Concil. Trid. disc.* 1. *num.* 4.

25. *Decem.* 1564 data de se ait „premor praeterea „onere scribendarum Epistolarum octo Cardinalium nomine, quibus Pontifex Max. „Trident. Concilii cognitionem dedit (1);" hisce verbis testatur numerum Cardinalium ab eodem Pio intra priores anni 1565 menses fuisse auctum quatuor Cardinalibus additis, quod intelligitur ex altera Epistola ejusdem ad Card. Commendonum data 5. April. 1565. „Non excusabo (inquit) multiplices occupationes tum literarum, quae mihi „quotidie scribendae sunt, et proprie Borromaei, et communiter „ejusdem undecimque Cardinalium nomine, quos sibi Pontifex in „consilium adhibuit ad explicandam, ubi opus sit, Tridentini Concilii „sententiam (2)." Successu autem temporis haec Sacra Congregatio quum saepe in rebus non dubiis ad Concilii tamen intelligentiam pertinentibus responsa dedisset, et dubitatum esset, an ad hoc facultatem haberet ob prohibitionem a Pio IV. factam, indulsit primum S. Pius V., ut posset decidere casus, quos claros putaret, dubiis ad se commissis, ac non multo post facultatem eidem concessit decidendi causas, et controversias interpretationem Concilii concernentes, prout adnotavit in libro Congregationis Card. Carafa, quod testatur Fagnanus *in cap. Quoniam de Constit. num.* 7. (3). Quia, et refert idem Fagnanus *in cap. Cum venissent de Judiciis num.* 30. (4), hanc Congregationem aliquando dubitasse, an ipsa incidisset in censuram, de qua *Const. cit. Benedictus Deus* mentionem facit, hac de causa ita loquitur „decidendo multos casus propositos ad interpretationem Concilii pertinentes absque eo, quod ullam relationem Sanctissimo fecerit. Et „cum Congregatio hac de re consuluisset S. Pium V., Sanctitas sua „dixit se non credere Congregationem incidisse in hujusmodi censuras, quoniam opinabatur hanc prohibitionem eos tantum comprehendere, qui proprio ausu interpretari praesumpsissent, ut indicant „illa verba, *Audeant interpretari*, tamen pro futuro dixit se tribuere „facultatem Congregationi, ut absque alia delegatione posset decidere „casus, quos Congregatio tanquam claros putaret decidendos; quos „vero tanquam dubios putaret referendos, Sanctitati suae referret, „prout postea fecit, ut disertis verbis est adnotatum in libris publicis S. Congregationis manu Card. Carafae."

Quae omnia consonant cum his, quae Jacob. de Laderchio Baronii,

(1) *Epist.* 11. *Volum.* 3. *pag.* 449.
(2) *Epist.* 2. *Volum.* 4. *pag.* 17.
(3) *Lib.* 1. *pag.* 130.
(4) *Lib.* 2. *pag.* 22.

et Raynal. Continuator ad an. 1566 (1) ait „Ceterum, cum Pius eadem „Concilii decreta, ut diximus, neque in Provincialibus Synodis, nec „ab alio quovis, pro arbitrio interpretari, districtè, et quidem me-„ritò prohibuisset; et nihilominus experientia doctus, ea ita aperta „persaepe non esse cognosceret, quin aliter, atque aliter, pro cujus-„que ingenio, sano etiam sensu, bonoque animo explicari posse „intelligeret: ac pro earumdem Sanctionum explicatione frequenter „ab Universi Orbis Ecclesiis se interpellatum videret; ne ipse muneri „suo deesset, nec in sibi creditam messem alter quisvis manum mit-„teret, nec in exoticos sensus, sancta ea decreta transferret; et „tandem parvulis cunctis petentibus ipse idem panem frangeret; uti „jam pridem fecerat Pius IV., ipse quoque Cardinales quosdam delegit, „apud quos cuncta referri voluit, quae ad ejusdem Concilii decreta, „vel intelligenda, vel in mores adducenda pertinerent." Et crescente postmodum causarum, et negotiorum mole, quae ex omnibus terrae partibus ad eam confluebant, constitutum est, ut pro faciliori expeditione quatuor Cardinales ex corpore generalis Congregationis delecti frequentius convenirent sub nomine Congregationis particularis. Quam quidem Congregationem Gregorius XIII. die 8. Maii 1576 declaravit in praeteritum potuisse, et in futurum posse expedire casus alias decisos in Congregatione generali, atque etiam eos, quos pro claris haberet ex omnium sententia; ut ait Fagnanus *cit. cap. Quoniam eod. num.*

Denium Sixtus V. Pontifex Max. *in Const. Immensa Aeterni Dei 22. Januar.* 1587. *§. Congregatio octava* (2) impertitur facultatem magis claram eidem Congregationi Concilii, consulto tamen Pontifice, interpretandi dubia, et difficultates occurrentes in his, quae de morum reformatione, disciplina, et Ecclesiasticis judiciis, aliisque similibus statuta sunt, reservata sibi, et successoribus suis interpretatione Decretorum, quae fidei dogmata concernunt. „Ideoque (ait Van-espen „*in Jur. Eccles. Univ. Part. I. tit.* 22. *cap.* 5. *num.* 7.) Congregatio, „quae in cit. Const. Pii IV. dicebatur Congregatio *Super Executione*, „*et Observantia Sacri Concilii Tridentini;* in hac Sixtina Const. voca-„tur Congregatio *pro exequutione, et interpretatione Concilii Triden-„tini*, quamquam, et ante hanc sixtinam Constitutionem, quae edita „est anno 1588 Cardinales eidem Congregationi praefecti dici coeperint „Concilii Tridentini *Interpretes*, et Congregatio *Interpretum* Concilii „Tridentini; uti constat ex literis super Confirmatione primae

(1) *Tom.* 22. *pag.* 298.
(2) *Bull. Rom. Tom. IV. Part.* 4. *pag.* 396.

„Synodi Mechliniensis." Et Card. de Luca *disc.* 15. *part. II. Relat. Rom. Curiae num.* 1. de hac Congregatione loquens, ait „Sixtus V., ut celerius quamplura utriusque pontificii, et prophani principatus negotia „expedirentur, litiumque confractus tollerentur per ejus Const. quamplures Congreg. Card. erexit. Inter illis, istam, et alteram Inquisitionis, vel Sancti Officii jam erectas, quoque descripsit, eas confirmando, atque aliquas etiam, majores facultates eis tribuendo, „huic praesertim illa interpretandi idem Concilium in iis, quae concernunt reformationem, aliaque indifferentia, non autem fidei Catholicae dogmata, cum in his interpretationem sibi, ejusque successoribus reservaverit; unde sortita est nomen S. Congr. Card. Sacri „Concilii Tridentini Interpretum." Et revera in hac Congregatione causae, dubiaque, quae de Concilii Tridentini decretis versantur, sedulo, et diligenter, imo scrupulose perpenduntur, discutiuntur, et examinantur. Sed hujus Congregationis principale institutum versatur in hac parte *interpretandi*, atque praestandi oracula in abstracto super dubiis, quae proponuntur; et super hac parte *interpretativa* aliae Congregationes se non intromittunt, unde propterea haec facultas est privativa: hoc est, privative ad hanc Congregationem spectant.

Hinc haec de eadem Congregatione expendit Berardus (1). „Congregatio (ait) Concilii Tridentini primum fuit instituta a Pio IV., „deinde a Sixto V. ampliore potestate instructa;" et paullo post „Unde „ea Congregatio (pergit) appellabatur, *Pro exequutione, et observantia* „*Concilii.* Quis vero facile in iis adjunctis executionem meram curare „potuisset, quin aliquando si quid obscurum emergeret, interpretatione suppleret? Sed interea ea Congregatio facultate interpretandi „destituebatur, donec eam a Sixto V. expresso mandato suscepit; „quamobrem deinceps ea Congregatio appellata fuit, pro executione, „et interpretatione Concilii Tridentini." Item Card. Petra *Comment. ad Const. Apost. Const. X. Martini V. num.* 32. (2) inquit „S. C. Concilii „proprium est, privative quoad alia Tribunalia interpretari decreta „Conciliaria," quod testatur Fagnanus *in Cap. Quoniam de Constit. num.* 37. (3). „Et Gregorius XIII. dixit, numquam suae intentionis „fuisse committere Episcoporum Congregationi, ut de iis, quae ad „interpretationem Concilii pertinerent, aut de ipsis Congreg. Concilii „decretis, cognosceret. Illud autem se recte meminisse ait Sanctitas „sua, commisisse Congreg. Concilii ea omnia, quae ad Concilium

(1) *In Jur. Eccles. Univ. Tom.* 1. *disc.* 2. *cap.* 3.
(2) *Tom.* 4. *pag.* 246.
(3) *Lib.* 1. *pag.* 134.

„interpretandum pertinent, ut est adnotatum in libris publicis „S. Congreg. *t.* 10. *f.* 557." Imo idem Fagnanus asserit *cit. loc. num.* 38. (1) id fuisse semper observatum „Ut quoties incidit (in-„quiens) quaestio super intelligentia alicujus decreti Concilii, si „casus sit dubius, et alias a Congregatione non decisus, Rota ipsa „aut Congregatio consulat, aut significet partibus, ut ipsaemet „adeant Congregationi; a qua ubi resolutionem obtinuerint, redeunt „postea cum ipsa ad Rotam pro causae expeditione". Et inde *num. seq.* ait, quod „idem Gregorius die 7. Junii 1574 audita Congrega-„tione jussit significari Card. Aquavivae, ut quando in supplicatio-„nibus non exprimitur articulus certus juris, super quo cognoscen-„dum est, sed in genere, et confuse petitur commissio causae, ad-„datur semper haec clausula, *dummodo non agatur de interpretatione* „Decretorum Concilii. Et die 14. April 1581 dixit non esse tractan-„dum in Rota super resolutionibus Congregationis." Et revera *in Causa Mediolanen.* 26. *Januar.* 1644 (2) eadem S. Congregatio Concilii censuit ex facultatibus sibi concessis ex Bulla Pii IV., et Sixti V. posse quidem decidere dubium petitum, et interpretari S. Concilium Tridentinum non obstante pendentia litis in Rota, sed ex circumstantiis facti in hoc casu concurrentibus pro majori parte satius duxit, non uti dicta facultate, eo quod Resolutio non pendeat ab Interpretatione dicti S. Concilii Tridentini.

Preterea minime Ursaya attribuere putavit S. Congregationi Concilii protestatem edendi decisionem contrariam decretis Concilii Tridentini; quod probare conatur his verbis „Contrarium vero (ait „ipse) decidere esset non secundum Concilium, sed de Concilio ju-„dicare, quod soli summo Pontifici est reservatum, nulloque modo „convenire Sac. Congregationi generaliter probant *Alvar. Pegas. ad* „*Ordinat. Portugall. tom.* 1. *tit.* 2. *gloss.* 10. *num.* 3., *et Frass. de* „*Patron. Reg. Indiar. cap.* 9. *num.* 9. *Leand. Oper. Mor. tom.* 2. *de* „*Sacram. Ord. q.* 15. *§. sed clarius*, ibi: *Et DD. Card. solum decla-*„*rent, et interpretentur, non vero disponant, dispensent, restringant, aut* „*amplient*. Et in punctualibus terminis observant *Raynaud in Hetero-*„*clit. Piet. tom.* 16. *sect.* 1. *punc.* 14. *de Matri. Sacram. num.* 12. *in fin.* „*Fol. mihi* 178. ibi: *Hi porro Eminentis. Interpretes non habent locum* „*Legislatorum etc., sed mere interpretantur Legislatoris mentem, qualis* „*fuit cum lex est lata etc. eorum scripta etc. sunt tantum declarationes* „*sensus legis a Tridentina Synodo latae non autem renovationes ejus*

(1) *Lib.* 1. *pag.* 134.
(2) *Lib.* 17. *decret. fol.* 269.

„*ad abrumpendum etc. tantumque diferunt ab interpretationibus privato-„rum Doctorum, quod sint authenticae interpretationes, nec adversus „eas recalcitrare liceat, quodfas est adversus aliorum Doctorum inter-„pretationes praestare etc.*" Haec omnia militare possunt, quando resolutio S. Congregationis Concilii edita est absque summi Pontificis consultatione; quod omisit dictus Ursaya declarare. Que verò ad exequutionem ejusdem Concilii attinent, quamvis frequenter etiam ad hanc S. Congregationem remittantur ea, quae versantur circa res Conciliares; et hac de causa haec S. Congregatio non raro etiam particulares casus in forma contentiosa agitandos, et decidendos assumat, nihilominus subinde hujusmodi casus, licet circa Decreta Concilii Tridentini versentur, ad aliam Congregationem v. g. Regularium, et Episcoporum, mittuntur, seu referuntur.

Haec autem Congregatio Cardinalium S. Concilii Tridentini Interpretum ordinaria est, et hodie fere bis quolibet mense die semper sabbati cogitur, olim in domo Cardinalis senioris, nunc in Palatio Apostolico, in quo Summus Pontifex habitat. Interveniunt autem Cardinales dictae Congregationi praepositi, et Secretarius, et saltem tres Cardinales convenire debent, ut Congregatio habeatur. Sed plures adesse in more positum est; In causa *Romana super Dubiis matrimionorum* agitata *die* 6. *Martii* 1700 moralem Parochorum praesentiam concerneute „raro exemplo (inquit Ursaya Discep. Eccles. II. tom. 1. part. II. num. „260.) interfuerunt 21. EE. PP. nempe Eminentiss. DD. Card. Bullio-„nus, Acciajolus, de Carpineo, Petruccius, Colloredus, Cantelmus, „de Judice, Morigia, Tanara, Cincius, S. Clementis, Sacripantes „Praefectus, Noris, Paulutius, Rodolavicus, de Alteriis, et S. Cae-„sarei." Secretarius in Congregatione ea refert, quae in foliis distributis enarrata sunt, et inde exhibet nonnullos supplices libellos, in quibus continentur res, quae minorem indaginem requirunt. Inter hujus Congregationis Cardinales unus habet praefecturam pro subscriptione Literarum, et Decretorum, ipsiusque Congregationis curam et directionem, diciturque *Cardinalis Praefectus*.

Frustra vero Van-espen (*Part.* 1. *tit.* 22. *Jur. Ecc. Univ. cap.* 7. *num.* 2. *tom.* 1. *pag.* 236.) hujus Congregationis Concilii erectionem redarguit, eo praesertim ex capite, quod non accitis e singulis Provinciis, aut saltem ex illis, unde difficultas orta est, intelligentibus visis, ut a Tridentino *ses.* 25. *in fin. in recip. et Obs. Decretis Concilii*, fuit insinuatum, sed potius ex Cardinalibus, et plerumque Italis, et Curiae Romanae opinionibus, ut inquit, unice imbutis, et assuetis, Congregatio istaec fuerit instituta. Sed huic facile respondetur. Nam praeterquam quod in objecto decreto Tridentinae synodi remissum undique fuit Pon-

tificis arbitrio, ut vel evocatis eisdem viris, vel commodiore alia quavis ratione ei visum fuisset, decretorum Conciliarium exequutionem procuraret, nemo non videt, quanto melius, ac salubrius bono Ecclesiarum provideatur per hanc Congregationem erectam, et sufficienti Cardinalium in jure praesertim canonico peritorum numero constitutam, cum arduum nimis et difficile alias foret in unaquaque controversia viros istos ex dissitis Provinciis accitos, et itineribus praegravatos in Urbe expectare. Cui etiam accedit, quod ne dum regulariter Cardinales exteri de Provinciarum moribus informati, et in Urbe morantes huic Congregationi interveniunt, sed quod plus est, nunquam, aut perraro negotia in hac Congregatione expediuntur inauditis Ordinariis, quorum judicio, et relationi plurimum deferri consuevit.

§. VI.

De Officio Sacrae Congregationis Concilii.

Quamquam, et saepe, et diligenter fuerit Oecumenicis in Conciliis de Ecclesiae disciplina actum, nunquam tamen aut plura, aut salubriora ad eam restituendam, augendam, conservandamque prodiere Decreta, quam in Tridentino condita sunt; ut patet *ex* §. 111. Etenim in hac Synodo non de uno, vel altero dumtaxat disciplinae capite, sed de omnibus, et singulis, nec perfunctorie, sed accuratissimo quidem studio fuit tractatum. Itaque in ea, et omnes superiorum Conciliorum, Romanorumque Pontificum sanctiones, de ratione vitae a Clericis instituendae, de beneficiorum collatione, de residentia Praelatorum, de sacris Visitationibus, de synodis Provincialibus, de Fidei, morumque Doctrina populo tradenda, deque aliis innumerabilibus, confirmatae sunt; atque multa etiam addita, quae tempori, et necessitati magis consentanea visa fuere. Quamobrem nullius Concilii Decreta sunt, quae frequentius in his, quae de disciplina ecclesiastica instituuntur, controversiis, appellari consueverint. Hinc Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium ejusdem Tridentini Interpretum praeceteris antecellit, cujus Declarationes privative in omnibus Concilii Tridentini Decretis versantur, omnesque, quae in dicto Oecumenico Concilio definitae fuerunt, controversias comprehendit: et ea omnia agit, quae ex Tridentinarum legum custodia pendent.

„Diversae autem (ait Card. de Luca *Lib. XIV. Part. V. Adnot.* „*ad Sac. Conc. Trid. num.* 7.) quaestionum species in hujus Concilii

„decretis continentur; aliae siquidem dogmata, seu articulos fidei „continent, aliae materiam Sacramentorum, aliorumque divinorum, „quae ad interni fori regimen pertinent, aliae ecclesiasticum concer-„nunt ritum; et sunt alia demum, quae sub reformationis genere „cadentia, Praelatorum, et Clericorum vitam, et mores, Ecclesi-„arum, et populorum regimen, beneficiorum provisiones, Matri-„monii formam, aliaque hujusmodi, quae externum forum percu-„tiunt; eorum tamen, quae ad hanc posteriorem speciem pertinent „omni glossa, vel interpretatione exosa in sola relatione illarum in-„terpretationum, quas sacra ejusdem Concilii Interpretum Congre-„gatio dederit, tractatio est, aliae verò priores species forensi scrip-„tori non congruunt." Hinc inter alias facultates huic Congregationi concessas illud praecipuum est, decreta Synodorum Provincialium recognoscere, Episcoporum postulatis circa Dioecesium statum respondere, qua de causa juxta *Const. Immensa* Sixti V. debent Archiepiscopi Provinciales Synodos ad Urbem transmittere a Congregatione Concilii revidendas, et approbandas. Et Card. Petra testatur (*Comment. ad Const. Apost. Const. Unic. Honorii II. num.* 126. *edit. Venet.* 1741 *tom.* 1. *pag.* 272) notum esse, „quantum studium Emi. illi PP. Sac. Congr. „Concilii adhibeant in hujusmodi revisionibus, ut fatetur Van-Espen „*cit. cap.* 3. *de Synodis pro Flandria revisis*, prout eadem diligentia „utitur in omnibus dicta S. Congr. opera praesertim Cardinalis Prae-„fecti, et Secretarii Praelati." Dixi Provinciales Synodos, tantum enim abest, ut ad id teneantur Episcopi relate ad Synodos Dioecesanas, ut contrarium evidenter appareat, ex responso ejusdem Congregationis, quae rogata, ut recognosceret acta Dioecesanae Synodi Strongolensis die 12. Junii 1645 respondit, *se non consuevisse revidere, et approbare, nisi Synodos Provinciales ex Const. Sixti V., et quod idcirco Episcopus uteretur jure sibi ex sacro Concilio competente*, ut habetur *Lib.* 17. *Decret. pag.* 484, et refert Bened. XIV. *de Synod. Dioeces. Lib.* 8. *cap.* 3. *num.* 6., et subjungit, „quo circa in hac commentatione „falli jam diximus Cardinalem de Luca, et Van-Espenium, asserentes, „Dioecesanas Synodos robore, et efficacia carere, nisi a praedicta „sacra Congregatione approbentur." Berardus *in Jur. Eccl. Univ. Tom. I. Dissert.* 2. *cap.* 3. inquit „Potissima autem hujus Congregatio-„nis cura hodie in eo versatur, ut Provinciales, et Dioecesanas Sy-„nodos celebrari curet, quoad fieri possit; item ut recipiat appella-„tiones ab improvidis quarumdam Synodorum particularium statutis, „atque ista, ubi exhibeantur, discutiat, ac probet; regulariter, ut ea „omnia agat, quae ex Tridentinarum legum custodia pendent; qua „de causa ipsa excipere solet, et discutere postulata, quae in rela-

„tionibus status Ecclesiarum ab Episcopis, ubi praesertim Limina „Apostolica visitant, proponuntur."

Dictae Congregationi injunctum est decernere, quae reformationem morum, divinumque cultum respiciunt. Quoniam vero difficile est generali aliqua regula amplissimam hanc, nullisque pene limitibus coercitam facultatem definire, magis enim a particularibus actibus, seu circumstantiis, quam a generico, et indefinito jure ejusdem Congregationis dependet; merito Card. de Luca sequentes materias magis obvias, et ab eadem Congregatione resolvi consuetas, quaeque ad caput reformationis morum, vel ampliandi divini cultus reducuntur, enumerat (1), ad Episcoporum scilicet, aliorumque beneficiatorum residentiam, ad reductionem Missarum, ex causa decrescentiae fructuum, ac redituum pro earum celebratione destinatorum ad causas professionis Religiosae ab illis emissae, qui per metum eam emisisse fatentur, vel qui velint post quinquennium adversus eam reclamare; ad alias item dispensationes matrimoniales, vel in impedimentis dirimentibus, vel in alia quavis materia a Tridentino prohibita; ad dispensationes pariter ab aliqua irregularitate publica, praesertim ex causa homicidii voluntarii contracta, prout etiam ad uniones Beneficiorum, quae ad praescriptum ejusdem Concilii, aut Seminario, aut Canonicatibus, aut Ecclesiis Parochialibus fiant, ad permutationes insuper vel resignationes ab iisdem Ordinariis admissas, ad justas, vel injustas rejectiones a Parochialibus eorum, qui in concursu ad eas adspirabant; et demum ad quaestiones jurisdictionales cum Praelatis inferioribus super jurisdictione activa, vel cum exemptis super Visitatione, ac jurisdictione passiva, quae in concernentibus curam animarum saepe excitantur; quas quidem materias summis saltem labiis attingere pro ulteriori eruditione non inopportunum judicamus.

Porro circa Episcoporum, aliorumque beneficiatorum residentiam, praesertim vero de onere residendi beneficiis parochialibus, et residentialibus injuncto, de causis a residentiae onere excusantibus, de fructibus, quos lucrantur residentes simul, et illi, qui sunt praesentes ad differentiam aliorum, quos soli residentes acquirunt, et de aliis ad hanc materiam spectantibus Romanum Pontificem, sacramque Congregationem Concilii adire oportebit, ad quam privative pertinet, a quocunque demum jure residentiae onus descendat, beneficiarium ab eodem onere dispensare, et vel Praebendarum fructus, quos *Grossos* barbare dicunt, simplices reservare, vel etiam minutos in distribu-

(1) *In relat. Rom. Cur. disc.* 15.

tionibus consistentes, si circumstantiae suadeant. Circa reductionem Missarum ob diminutionem redituum iis celebrandis destinatorum; circa quam quidem est opportune adnotandum, quod licet in puncto juris disceptari possit, an Episcopi, aliique Ordinarii diminutis reditibus, Missarum onera, quae stabiliter, et perpetuo celebranda forent, reducere valeant, per ea, quae advertit Fagnanus *in Cap. Exparte num.* 24 *et seq. de Constit.* (1), qui etiam decretum Tridentinae Synodi *Sess*: 25. *cap.* 4. *de reform.* profert; tamen cum deinde super accesserint decreta Urbani VIII. confirmata ab Innocentio XII. per suam *Const. Nuper*, per quam Missarum reductio privative S. Sedi reservatur, hinc ad summum Pontificem, sacramque Congregationem Concilii necesse erit recurrere, cum de eadem reductione tractatur, quae inspectis circumstantiis id statuet, quod in Domino expedire crediderit.

Quamvis autem eadem Congregatio Concilii delegare consueverit Episcopos, aliosve Praelatos, ut ejus nomine Missarum onera reducant; imo quamvis Benedicto XIII. in decreto impresso in Concil. Rom. Anno 1725 (2) celebrato, ad omnes Episcopos, qui per se, vel per alium eidem Concilio interfuerant, decretum, alias ab Innocentio XIII. in favorem omnium superiorum Regularium indultum reducendi onera Missarum extendisset; nihilominus tam pro istis, quam in genere pro Episcopis, vel aliis Ordinaris, quibus facultas reducendi delegatur, data eadem semper intelligitur exceptis subsidiis dotalibus, vel aliis dispositionibus a defunctis quomodolibet factis, quae sub nomine Missarum non comprehenduntur, et servatis aliis conditionibus, quae continentur in instructione, quae inseri solet in facultate eisdem Episcopis, et Ordinariis attributa. Haec vero ad has conditiones redigitur, quod scilicet imminuti fuerint reditus pro oneribus Missarum assignati, itaut ab altero, cui de jure competerent, suppleri non possint, ut late ostendit praeter alios Pasqualigus (3), ulterius ut Missae perpetuae ad rationem scut. 60 regulariter reducantur. Item, quod si testator Missas cantatas praescripserit, ipsae primo reducantur, ut quod ex reditibus cuicumque legato assignatis supererit in celebrationem Missarum lectarum erogetur. Praeterea quod remissis, seu condonatis Missis retracto tempore non celebratis infra octavam commemorationis omnium Defunctorum, anniversarium pro iis, quibus relictae fuerant, nec celebrari potuerunt, celebretur. Et demum quod si Missae perpetuae sint reducendae, ad rationem Missae manualis, seu illius

(1) *Lib.* 1. *pag.* 127.
(2) *Tit.* 15. *cap.* 8.
(3) *Quaest.* 1168 *de Sacrif. Novae Legis.*

eleemosynae, quae juxta stylum regionis pro manualibus Missis praefixa est, reducatur, adauctisque reditibus, Missarum quoque numerus augeatur, ut disertissime exposuit Benedictus XIV., qui edita *Const. Quanta* 30. *Junii* 1741 (1) cohaerenter ad antiquiores Constitutiones generaliter sanxit, a quolibet sacerdote (de Missis manualibus loquendo) stipendium, seu eleemosynam majoris pretii pro celebratione Missarum retinendo, non posse alteri sacerdoti Missam hujusmodi celebraturo minus stipendium seu eleemosynam erogari, imo quamlibet mercaturam, et negociationem in Missis fieri sub gravissimis poenis prohibuit in Encyclico Brevi, quod est in Bullario *num.* 23. *eod. Tom.* 1. *pag.* 57., a quo plurima ex iis, quae protulimus, sicuti ex tractatu *de Synodo Dioeces. Lib.* 3. *cap.* 2. excerpisse profitemur.

Subsequitur nullitas professionis Religiosae ab iis in judicio promota, qui per vim, et metum, vel alia quavis ex causa nulliter professionem emisisse contendunt, eamque post quinquennium revocare conantur; prout etiam dispensatio matrimonialis, quae vel in impedimento dirimente; vel in alia quavis re a Trid. prohibita postulatur; quaeque pariter ad hujus Congregationis indaginem regulariter spectat. Et quoad professionem religiosam providam Benedictus XIV. edidit *Const. Si datam* 4. *Martii* 1748 (2), qua in causis praetensae nullitatis professionis regularis methodus servanda praescribitur. Pari autem vigilantia non solum idem Pontifex necessariae discussioni causarum ad obtinendas dispensationes matrimoniales allegatarum prospexit *in Const. Ad Apostolicae* 25. *Febr.* 1742 (3); sed etiam ut frequentiae causarum earumdem, quae ad obtinendam declarationem nullitatis matrimoniorum, vel dispensationis super matrimonio rato in tribunalibus Urbis, et praesertim in Congregatione Concilii, vel coram Pontifice proponebantur, obicem poneret, alteram evulgavit *Const. Dei Misseratione* 3. *Novem.* 1741 (4). Accedunt his, et inter facultates Congregationis Concilii item recensentur dispensationes ab irregularitate ex homicidio voluntario, item uniones Beneficiorum, necnon permutationes, et resignationes ad formam Conciliaris dispositionis agendae. Exempla similium dispensationum a Congregatione Concilii indultarum non desunt, tam pro illis, qui ad Ordines jam erant promoti, quam pro aliis, qui voluntarii homicidii crimen commisissent, antequam Ordinibus initiarentur, dummodo tamen gravissimum cri-

(1) *Bull. ejusd. Pont. Tom. I. pag.* 56.
(2) *Bull. ejusd. Pont. Tom. II. pag.* 178.
(3) *Bull. ejusd. Pont. Tom. I. pag.* 57.
(4) *Bull. ejusd. Pont. Tom. II. pag.* 36.

men per attestationem Ordinarii, aliorumque qualificatorum virorum diuturna, et publica poenitentia expiatum fuisse, et de utilitate in proximum a dispensatione obventura constaret, ut testatur Ben. XIV. *De Synod. Dioeces. Lib.* 13. *cap.* 10. *num.* 29.

De Unionibus, et de permutationibus dumtaxat subjicitur *Const. Quanta* 1. *April* 1568 S. Pii V. (1), qua vetitum fuit Ordinariis, aliisque collatoribus, in quorum manibus resignationes, vel permutationes fierent, ne idem beneficium suis, aut resignantis consanguineis, vel familiaribus darent, de qua quidem Constitutione amplissime agit Bened. XIV. *Inst. Eccl. XCI. num.* 9. *seqq.* (2). Constans tamen fuit Congregationis Concilii mens, eamdem Constitutionem, neque ad permutationes bona fide, et citra fraudem factas, neque ad vacationem per obitum, neque si a Romano Pontifice fiant, porrigi debere, ut pluribus citatis advertit idem Bened. XIV. *de Synod. Dioeces. Lib.* 13. *cap.* 24. Rejectiones postremo ab Ordinariis factae eorum, qui ad Parochias adspirant, et praeeminentiales quaestiones ab iis promoveri solitae, qui qualitatem nullius, seu territorium separatum habere praesumunt, inter materias hujus Congregationis occurrunt. Qua de causa observandum, quod pro beneficiis, quibus cura animarum adnexa est, sive a Romano Pontifice obsequutam in mense Apostolico vacationem, sive ex alio affectionis, et reservationis titulo conferantur, nec ad Ordinarios spectat collationes, ex censura *Const.* Bened. XIV. *incipien. Cum illud* 14. *Dec.* 1742 §. 19. (3), ubi cautum fuit, ut vacante beneficio curato reservato Sanctae Sedi ratione mensis, habitoque concursu, ejus acta ad Datariam ab Ordinariis non transmittantur, sed dumtaxat Datario significandum, quem ipsi magis idoneum existiment; si vero ex alio quovis titulo beneficium reservetur, habitus tunc concursus ad Datariam mittatur per familiares literas ad Datariam conscriptas, designando, quem ipsi censeant digniorem, et an quisquam ex concurrentibus occulto aliquo crimine sit irretitus? Quamvis autem pro eo praesertim casu, quo Parochiarum, vel Beneficiorum curatorum collatio ab Ordinariis dependeat, fas undique sit ab eorum judicio ad Congregationem Concilii provocare, abstinere enim debent a judicio, quando collatio Apostolicae Sedi reservatur; debet tamen univocis, et luce meridiana clarioribus probationibus irrationabilitas ista Judicii constare, cum in quovis dubio Ordinariorum electioni sit deferendum.

Animadvertendum insuper est, quod in visitatione Ecclesiarum

(1) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. III. pag.* 10.
(2) *Tom.* 11. *pag.* 605.
(3) *Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag.* 101.

Parochialium, quibuscumque locis etiam exemptis, perpetuo unitarum accessit Const. S. Pii V. *Exposcit* 22. *Sept.* 1571, extendens hanc jurisdictionem visitationis gratis faciendae a locorum Ordinariis, tanquam Delegatis Sedis Apostolicae etiam ad Parochias Militiae S. Joannis Hierosolymitani in iis, quae ad animarum curam, et Sacramentorum administrationem spectant; quae omnia in hac S. Congregatione cognosci, si controversia agitatur, debent. Et Fagnanus olim a Secretis S. Congregationis Concilii testatur *in Cap. Quoniam de Const. num.* 36. (1) „S. Congregationem frequenter inhibuisse Auditori Ca„merae, ac Vicesgerenti, et illi significasse, ut suas moderarentur „inhibitiones, seu monitoria, eosque semper prompte paruisse, cum „congregationis jurisdictio in materiis conciliaribus sit privativa quòad „omnes." Ast S. haec Congregatio quoad suas facultates non potest derogare privilegiis Papae, ut apposite tradit Ascanius Tamburinius *de Jur. Abbatis. et Monial. Disp.* 4. *quaest.* 7. *num.* 6., et quando censet aliquod privilegium esse derogandum, consulit Pontificem, et de tali derogatione fit mentio.

Vigore autem *Const. Ut Securitati* 22. *Febr.* 1591 (2) Gregorius XIV. Pont. Max. facultatem impertitur S. Congregationi Concilii eos in utroque foro absolvendi, qui ad Sacros Ordines promoti fuerant cum dimissoriis a sufficientem facultatem non habentibus obtentis, perceptosque Ecclesiasticorum beneficiorum fructus eis condonandi. Et habetur in *Lib.* 12. *Decret. pag.* 129, quod „SSmus. D. „Noster Gregorius XV. die 27. Aprilis 1621 indulsit Congregationi „Concilii, atque illius personis, ut si quando sive publice, sive pri„vatim agendum foret de materia ad ipsam Congregationem quoquo„modo pertinente, unde illius auctoritate directe, vel indirecte sequi „possit mors alicujus, aut membri mutilatio; personae ipsae ex „tractatu, seu ministerio hujusmodi nullam irregularitatis notam in„currant." Denique haec S. Congregatio Concilii omnem solicitudinem, ut Ecclesiastica disciplina conservetur, habere debet, quod Benedictus XIV. *Inst. Eccles.* 7. *num.* 2. monuit hisce verbis (3) „Nam „eadem S. Congregatio non modo Concilii Tridentini sententias inter„pretari sola potest; verum etiam diligentiam, studiumque adhibere „maximum debet, ut per universum orbem Ecclesiastica disciplina „integre conservetur." Et idem Sum. Pont. alibi (4) de Theologorum

(1) *Lib.* 1. *pag.* 134.
(2) *Bull. Rom. Tom. V. Part. I. pag.* 136.
(3) *Tom. XI. pag.* 37.
(4) *De Sacros. Sacrif. Miss. Lib.* 3. *cap.* 22. *num.* 5. *pag.* 398.

opinionibus disserens ait „His sententiis ad Apostolicam Sedem dela-„tis, quid statuendum esset, ipsa indicavit per Sacram Concilii Con-„gregationem, quae non modo ad explicandam Tridentinam Syno-„dum instituta fuit, sed etiam, ut Ecclesiae disciplinam per univer-„sum orbem integre, sancteque tueretur."

§. VII.

Praxis Sacrae Congregationis Concilii in causis propositis.

Quoniam omnes causae, quaestionesque, quarum definitiones postulantur, ceteraeque Consultationes, quarum deliberatio, et cognitio in S. Congregatione Concilii instituta est, ut ejusdem Oracula haberentur, in eadem S. Congregatione deferuntur vel ad instantiam Partium, vel ad preces immediate eidem S. Congregationi exhibitas, vel per supplices libellos remissos ad praedictam S. Congregationem vel a Papa, vel per organum secretariae nuncupatae *Memorialium*, vel ab Emin. Card. Pro-Datario, vel ab Auditore ipsius Pontificis, vel per vim denique appellationis a Decretis, seu judicatis emanatis coram Ordinariis locorum in causis, quae interpretationem Concilii Tridentini tangunt; hinc duplex ratio oritur procedendi in causis Sacrae Congregationis Concilii. Dubium quidem non est, quando agitur de hoc secundo modo procedendi, quod informationem Ordinarii postulare non soleat S. Congregatio; quia omnia acta ab Ordinario procedunt, et ad S. Congregationem deferuntur ad effectum prosequendi in gradu Appellationis judicium, ut plerumque accidit in causis nullitatis Professionum, et similium; attamen casus dumtaxat contingere potest, quo S. Congregatio pro informatione rescribat, quando orta sit circumstantia aliqua, seu dubium in facto, itaut relatio Ordinarii necessaria ad causae definitionem videatur.

Si autem loquamur de primo procedendi modo, nempe in causis, et precibus S. Congregationi delatis, ac ex integro etiam remissis a Papa, vel ab ejusdem Auditore; vel a Dataria, semper audiri informationem Ordinarii, imo eam petere S. Congregatio consuevit, et absque ea fere in omnibus controversiis, dubiisque propositis nihil decernere S. Congregatio solet; ita ut frustra ab ea aliqua desideretur resolutio, quin Episcopi informationem audierit. In petenda autem informatione stylus est, quod scribatur epistola familiaris subscripta a Praefecto, et Secretario in nomine Congregationis, Episcopo, vel alteri Superiori; cum insertione copiae libelli desuper porrecti, ut super contentis in eo S. Congregationem informet; habi-

taque informatione si ea fidelis existat, adeo ut recurrentes in facto non discordent, unde propterea quaestio reducatur ad punctum juris, tunc negotium proponitur in S. Congregatione; sed si ille, a quo informatio petitur, eam dare negligat, sive praetendatur, quod alterata, minusque vera data sit; tunc committi solet alicui Episcopo viciniori, vel Metropolitano, aut alteri personae qualificatae in partibus, ut desuper se informet, atque S. Congregationi referat; atque etiam quandoque pro negotiorum qualitate committi solent Praelatis, ac etiam Religiosis, aliisque probatis viris informationes, ac relationes secretae. Revera S. Congregatio Concilii procedit de voto Ordinarii in omnibus causis, exceptis quaestionibus tantum juris, in quibus frustanea informatio reputatur, quum definitio causae a facti circumstantiarum veritate minime pendeat.

Iste modus, et ordo servatur in causis, quae contradictorem non habent. Nam quamvis in declaratione legis citatio partis non requiratur; „tamen ut testatur Fagnanus *Cap. Quoniam de Const. num.* 40. „*Lib.* 1. *pag.* 134, cum declarationes eduntur ad instantiam partis, „S. Congregatio consuevit audire quorum interest, et dare etiam lite„ras ad Episcopos, ut moneant partes ad jura sua in Congregatione „deducenda. Quod praecipue observat, cum dubia proponuntur in „concreto, et decreta Concilii casibus particularibus applicantur „propter varias factorum circumstantias; vel si quaestio sit, an tale „juspatronatus sit a Concilio sublatum, an in tali examine per con„cursum fuerit servata forma a Concilio praescripta, an certa Ecclesia, vel Hospitale possit ab Episcopo visitari, et alia id genus." Apud hanc S. Congregationem Concilii in usu positum non est, quod in plerisque aliis Congregationibus, in quibus Cardinalis aliquis deputatur, qui causam sibi commissam proponat, et iste Ponens appellatur; sed omnia negotia proponuntur per Secretarium, praevia tamen dubiorum, ac negotiorum, saltem graviorum descriptione in folio, quod per plures dies antea transmittitur per manus singulorum Cardinalium Congregationis.

Quando S. Congregatio juxta preces gratiam elargitur, utitur hisce clausulis „S. Congregatio EE. S. R. E. Card. Concilii Triden„tini Interpretum benigne commissit Episcopo, aut alii Superiori „Ecclesiastico, ut, veris existentibus narratis, supradictis Oratoris „precibus, pro suo arbitrio, et prudentia gratis indulgeat juxta petita." Si autem haud concedere gratiam juxta petita censet, in rescripto, quod in supplici libello sub preces inscribitur, limitationem apponit; casu vero, quo facultates concedit Vicariis Capitularibus Sede Episcopali vacante, ut elargiatur necessarias dimissorias, libellus

supplex ad Pontificem dirigi debet, et S. Congregationi Concilii exhiberi, quae rescribit. „Die etc. SSmus. Dominus Noster audita relatione infrascripti Secretarii, benigne commisit Vicario Capitulari, „ut, veris existentibus narratis, et dummodo Orator ab Ordinario „praedecessore rejectus non fuerit, ceteraque in eo Sacri Concilii „Tridentini requisita concurrant, super hujusmodi Oratoris instantia „pro . . . .; servatis tamen ceteroquin servandis, gerat, statuat, „atque decernat quidquid pro suo arbitrio, et conscientia magis in „Domino expedire judicaverit." Quoad vero ordinatos sine literis dimissorialibus suspensio licet reservata sit per Concilii Tridentini *Sess.* 23. *cap.* 8., „Solent tamen (ait Card. Petra *Comment. ad Const.* „*Apost. Const. VII. Pii II. Sect. unic. num.* 26. *tom.* 5. *pag.* 151, *edit.* „*venet.* 1741), recurrere a S. Congregationem Concilii, vel Episcoporum isti ita ordinati pro absolutione, vel quia abest aliquod dubium „an incurrerint, ex eo quod anceps sit quis fuerit Ordinarius; vel „quia celebrarent cum dicta suspensione, itaut requiratur dispensatio ab irregularitate, danda per Sedem Apostolicam, ut dicam, „sed ante absolutionem Sacra Congregatio requirit informationem „Ordinarii, vel praetensorum Ordinariorum, eam deinde remittit „arbitrio proprii Ordinarii sp.ti." Praeterea S. Congregatio Concilii, quando suam declarationem tantummodo ad dubium propositum facit, et minime ceteri casus sibi vindicare illam possunt, rescribere solet *negative* vel *affirmative in casu, de quo agitur;* aut *ex deductis non constare*, vel *attentis etc. non indigere etc.*, vel *negative prout jacet.* Formula autem, quam adhibet haec Sacra Congregatio pro facultate elargienda celebrationis Missae votivae in diebus ritus duplicis, haec est „Die .... S. C. EE. et RR. S. R. E. Card. Concilii Tri„dentini interpretum benigne commisit Ordinario loci, ut veris exi„stentibus narratis, et dummodo Orator non sit omnino caecus, me„moriter non recitet, celebret in Oratorio privato, et etiam in publica „Ecclesia, hora tamen minus a populo frequentata, et cum alio assi„stente Sacerdote, quatenus eo indigere videatur, petitam faculta„tem celebrandi diebus festis, et duplicibus Missam votivam B. Mariae „Virginis; diebus vero ferialibus Missam Defunctorum per triennium „proximum tantum si tandiu enunciatus defectus perduraverit pro „suo arbitrio, et conscientia Oratori gratis impertiatur, cum facul„tate hujusmodi licentiam prorogandi, et renovandi toties, quoties „opus fuerit, si facto experimento cognoverit Oratorem in eadem „potentiae visivae debilitate perdurare, viceque versa praedictam „licentiam denegandi, si Orator in sacro peragendo defecerit, aut

„omnino caecus evaserit, super quibus ipsius Ordinarii, et Oratoris „conscientia onerata remaneat."

Si autem Sede Episcopali vacante, in ista S. Congregatione raro, sed frequentius in S. Congregatione Episcoporum et Regularium habeantur quaestiones super deputatione Vicarii Capitularis; atque ubi dignoscatur, quod ea ad praescriptum Concilii Tridentini, vel decretorum S. Congregationis facta non sit, variae oriri solent provisiones; quandoque etenim, ubi nullitas non proveniat ex vitio personae, quam constet esse dignam, et idoneam, tunc ipsa deputatio revalidatur, eo modo, quo frequens praxis docet in electionibus Praelatorum Regularium. Quandoque vero ipsa Congregatio Vicarium deputat, cum oraculo Papae, et qui propterea Apostolicus dicitur; et quandoque mandatur, ut Capitulum denuo ad electionem procedat, sive metropolitano, sive viciniori id committitur (quod tamen rarum est), cum frequentior stylus sit, vel confirmandi deputatum, vel deputandi Vicarium Apostolicum.

Animadvertendum insuper est, quod S. C. Concilii semper omnes causas resolvere pro ut de jure consuevit, quod evincitur ex verbis appositis in principio cujusdam folii exarati ejusdem S. Congregationis. Et Ursaya (1) affirmat, quod S. C. Concilii ad dubia tanquam nimis generalia, quae congrue definiri unica declaratione, seu responsione accommodata diversis defunctorum dispositionibus, vel piorum benefactorum largitionibus nequeant, ita respondit, rescribendo: *Dabitur resolutio in casibus particularibus;* nihil in dictis dubiis definiendo „et bene, (ait Card. Petra *Comment. ad Const. I. Leonis IX.* „*Sect. II. num.* 141. *tom. I. pag.* 108), quia plures cadunt inspectio„nes, singulis casibus applicandae. Unde gradatim, primò explicando „sententiam in rigore juris, deinde in praxi." Idemque Ursaya (2) animadvertit praxim S. C. Concilii esse haud dubium resolvere de attentatis, eodem tempore, quo definit merita causae. Fagnanus autem *Cap. Henricus De Cler. pug. in duel. num.* 35. exhibet stylum S. C. Concilii quoad clericos homicidas voluntarios „Sanctissimus aliquando, „(inquit) dispensat in Signatura Gratiae, plerumque autem remittit „supplicationes ad S. C. Concilii, quae praecipue considerare solet, „an homicidium fuerit commissum per industriam, seu praemeditate, „et per industrias juxta *text. in cap.* 1. *de homicid., et in cap.* 7. *Sess.* 14. „*Concilii Trident.*, an vero calore iracundiae, et in pura rixa, an „occidens fuerit rixae auctor, vel provocatus; an tantum temporis

(1) *Discept. II. tom. V. part.* 2. *num.* 33.
(2) *Discept. IV. tom. IV. part.* 2. *num.* 124.

„excesserit a die perpetrati homicidii, ut illius memoria sit obliterata „in loco, et sic cesset scandalum, et horror, ut vir sanguinolentus „ministret in altari, quae fuit causa instituendi irregularitatem, secun- „dum *Laud. et Cardin. in Clement.* 1. *num.* 20. *in* 18. *quaest. de homicid.* „anve ab eo tempore orator a ministerio altaris abstinuerit. Rursus „an obtinuerit pacem a parentibus, vel consanguineis defuncti, anve „cum fisco concordaverit. Item an esset alias bonae conditionis, et „famae; et an post delictum semper laudabiliter vixerit, ex literis „testimonialibus Ordinarii, et alia pleraque id genus, quibus perpen- „sis S. C. rescribit concedendam, vel non concedendam esse dispen- „sationem, cum quo rescripto remittit supplicationes ad Datariam, „a qua postea de ipsius Congregationis voto expediuntur literae."

Deinde quum in S. C. Concili ageretur de Regularibus, qui habitum deseruerunt, praxim ejusdem S. Congregationis Card. Petra *Comment. ad Const. IX. Sixti IV. Sect. unic. tom.* 5. *pag.* 271 nobis ostendit, qui ait „Canone Concilii Tridentini supra adducto *cap.* 19. „*Sess.* 25. *de Regul.* edicitur, quod nequeat quis Regularis audiri super „nullitate suae Professionis, nisi habitu suae Religionis retento, etsi „illum dimiserit, eo reassumpto, et facto reditu ad claustra: et haec „est praxis inconcussa S. Congregationis Concilii, ut numquam „quis audiatur super dicta nullitate, nisi reassumpto habitu" hinc S. C. Concilii sic rescribere hisce in casibus solet; *Reassumat habitum, et deinde supplicet*. Et hac de causa Rota *Decis.* 952. *in causa Mediolan. Nullitatis Professionis cor. Emerix Junior.* Attentatam fuisse dixit dimissionem habitus, et sic teneri eum reassumere. Quando postulanda erit a S. C. Concilii Missarum reductio, tum ob defectum, vel diminutionem redituum, tum pro quacumque alia ratione, item translatio, suspensio, ac deletio earumdem, non prius responsio, vel gratia obtineri valeat, quam Ordinarii informatio, testamenti, vel fundationis oneris particula evenerit, et interesse habentes audiantur.

Quod si aliqua proponeretur dispositio, quae simul, et missarum onera, et eleemosynarum distributionem, aliave pia opera comprehenderet, et quidem ob redituum tenuitatem, necessarium dignosceretur ad aliquam impositorum onerum reductionem devenire; reducenda potius sunt reliqua opera, non autem missarum numerus; juxta praxim apud S. Congregationem Concilii receptam, de qua Pagnanus *in Cap. ex parte num.* 34. *de Constitut.* Tunc autem tantummodo locus fieri posset reductioni Missarum, integris manentibus reliquis piis operibus, cum eorum communis fundator in sua dispositione certum fundum pro celebratione Missarum, ac certum itidem fundum ad reliquorum piorum operum implementum designasset;

fundus autem Missarum celebrationi addictus imminutionem, aut detrimentum aliquod subiisset; uti recte adnotat Pasqualig. *de Sacrif. nov. Leg. qu.* 1191; vel cum ex ipsis dispositionis verbis, totoque contextu colligi posset, eam fuisse testatoris mentem, ac desiderium, ut si quando, ob imminutos bonorum reditus, onera quoque deberent imminui, reduceretur potius Missarum numerus, quam eleemosinae, et reliqua pia opera; veluti pergit Passerinus *de Statu homin. tom.* 2. *quaest.* 187. *num.* 110. Nam cum superius memorata regula, ut scilicet, quoties reductionis peragendae urgeat necessitas, integro relicto Missarum numero, reducantur potius reliqua pia onera, innitatur praesumptae menti, ac voluntati fundatoris, qui proclivior fuisse censendus est in illud pium opus, ex quo majora animae suae suffragia obventura prospiceret, quale est incruentum Altaris Sacrificium; idcirco si conficiatur, et ex ipsis illius verbis, totaque perlustrata dispositione eruatur, ipsum propensiori affectu, ac voluntate exoptasse reliquorum piorum operum implementum, quam celebrationem missarum, quandoquidem, et reliqua pia opera sunt Deo accepta, et animae valde proficua; mirum videri non debet, si in hac facti specie, cum factus fuerit locus reductioni, seu piorum onerum imminutioni, huic, potius missae, quam reliqua pia opera subjiciantur; eo vel magis quod juxta graves, receptasque sententias, sancta, et salubris consuetudo multiplicandi suffragia, et Sacrificia pro defunctis, minime efficere debet, ut obsolescat aeque sanctus, et salutaris usus eleemosynas pro pauperibus erogandi; sed exoptandum summopere est, ut et illa servetur, et alter non negligatur: quemadmodum licet quoque addiscere ex auctoritatibus Patrum, quos collegit Muratorius *ad fin. cap.* 12. sui operis *de Christiana Charitate.*

Sciendum tamen est, quod facultas missarum reductioni reservata fuit auctoritati Sedis Apostolicae per decreta generalia S. Congregationis Concilii anno 1625 edita, et ab Urbano VIII. roborata, et ab Innocentio XII. confirmata. Sed vix dici potest, quanta rerum farragine ex hoc uno capite obrueretur Congregatio Concilii, cui hujusmodi reductionum cognitio committebatur; quaeque proinde, ut aliqua hujus oneris parte se se levaret, id demum consilii cepit, ut Episcopis saepe delegaret facultatem reducendi Missas in eorum Dioecesibus, tradita simul instructione, pro hujusmodi reductionibus rite, et recte peragendis. Interea vero animadvertendum est, id hodie frequenter usuvenire, ut Episcopis communicata hujusmodi instructione committatur Missarum reductio, reservato tamen Congregationi jure admittendi recursus, ac de iis cognoscendi, quotiescumque aliquis contendat, vel nullatenus imminuendum fuisse onus, vel saltem reduci

non debuisse ea ratione, ac forma, quae in illius reductione adhibita fuit. Hujus disciplinae testimonium perhibet Benedictus XIV. *in Synod. Dioeces. tom* 2. *lib.* 13. *cap. ult. num.* 20. In remissionibus, vel condonationibus faciendis de Missis non celebratis immiscere se nequit Episcopus, utpote quae privative reservatae sunt auctoritati Romani Pontificis, qui vel immediate per se ipsum vel per organum Poenitentiariae Apostolicae, et nonnumquam S. Congregationis Concilii, sed frequentius per organum Congregationis Fabricae S. Petri, examinatis prius ommissionum causis opportune providet, prout in Domino magis expedire judicat, ex spirituali thesauro Ecclesiae supplendo quidquid in oneribus implendis peccatum est; in suffragium autem, et expiationem animarum, pro quibus omissa Sacrificia offerri debuerant, congruum missarum numerum celebrari quotidie mandat ab aliquibus Capellanis huic muneri addictis in Vaticana Basilica, cujus Fabricae, veluti Ecclesiae Catholicorum omnium studiis, ac devotione merito semper celebratae modica illa eleemosyna, *Compositio* dicta, praeter reliqua pia opera, pro facti circumstantiis, ac pro praetermisso Sacrificiorum numero persolvenda imponitur iis, qui condonationes exposcunt; quarum insuper rescripta, et decreta, ut omnibus fraudibus occurratur, sequenti clausula debent esse munita, juxta Constitutionem Innocentii XII. „monitos esse voluit condonatio„nes et reductiones ab eadem Sede, nonnisi ex rationabili causa, seu „aequa commiseratione, compositiones vero a dicta Fabrica, utente „suis facultatibus, et privilegiis, nonnisi ex causa pariter rationabili, „et cum clausulis opportunis, et praesertim illa, *dummodo mali„tiose non omiserint animo habendi compositionem*, *alias gratia nullo „modo suffragetur*, admitti consuevisse, et solere." Ita Benedictus XIV. *de Synod. Dioeces. lib.* 13. *cap. ult. num.* 15. (1), et Thesaurus *de Poenis pag.* 197. Reductionem pariter Missae Conventualis solet S. C. impertiri, quando ob deficientiam redituum opportuna dispensatio efflagitatur, ut loquitur Benedictus XIV. *Const. Cum semper* 19. *Aug.* 1744 (2) „Si vero, (iniquit), designatam a Concilio viam, ut fere evenire „solet, nequaquam iniri posse contingat, reliquum erit ad Congre„gationem Concilii recursum habere, cujus erit, perspecto ex vestris „relationibus rerum statu, auctoritate Apostolica a Praedecessoribus „Nostris eidem impertita, et a Nobis etiam praesentium tenore con„firmata, quotidianam applicationem Missae Conventualis pro Benefa„ctoribus in genere, ut alias, ad Festos tantummodo dies reducere."

(1) *Pag.* 655, *edit. Rom.* 1755.
(2) *Bull. ejusd. Pont. Tom. I. pag.* 165.

Concessiones praeterea Beneplaciti alienandi res Ecclesiae, quas antiquitus concedebant Sacra Poenitentiaria, et Cancellaria Apostolica, aliique officiales inferiores S. Pius V. *Const. Volentes* 16. *Aug.* 1568 (1) elargitis praedictis facultatibus revocatis; sibi reservavit. Hinc Summus Pontifex consuevit vel per Literas Apostolicas, nempe Bullas, vel per Literas in forma Brevis, aut per Congregationes Concilii, vel Episcoporum, et Regularium ejusmodi petitionibus annuere. Solet enim fieri supplicatio in Dataria per Oratores, et a Dataria remittitur ad Congregationem Concilii pro voto, ac proposita instantia in eadem, praevia relatione Ordinarii, ac mature discussa; an concurrat evidens Ecclesiae utilitas; in calce supplicationis ponitur decretum Congregationis, subscriptum a Card. Praefecto, et Secretario; *posse signari dictam supplicationem*, et quatenus addatur, vel minuatur aliquid in decreto, reformatur commissio, et deinde ea signata per summum Pontificem expediuntur Literae Apostolicae sub Plumbo, seu Bulla, juxta consuetam formam, directae exequutoribus cum clausula „si in evidentem utilitatem Ecclesiae cesserit" quod late exponit Corrad. *in prax: dispens. lib.* 9. *cap.* 2. *et per tot. lib.*, De Rosa *part.* 1. *cap.* 5. *num.* 270 *et seq. de exeq. lit. Apost.*, et per hanc viam expediri debent alienationes omnes perpetuae, et emphyteuses perpetuae, et etiam ad certas generationes, si excedant annuum Canonem Scut. 18 monetae circiter; Rosa *cit. loc.*

Alius modus expediendi est per Literas Apostolicas in forma Brevis, ac datur supplex libellus Summo Pontifici; quo remisso pro voto eidem Congregationi, discussa re, prius relata informatione Ordinarii, obtinetur a S. Congregatione Decretum directum Ordinario pro exequutione cum dicta clausula „si in evidentem utilitatem cesserit; ac „esse expediendum, si SS. placuerit per Literas Apostolicas in forma „Brevis." et per hanc viam expediuntur, si canon non esset citra dictam summam Scut. 18 monetae circiter. Tertius modus est per simplex decretum, et commissionem sacrarum Congregationum praedictarum, directam Ordinariis, absque Literis Apostolicis; et hoc modo expediuntur emphyteuses, concessiones ad certas generationes, et alienationes, non autem in perpetuum in bonis secularium Ecclesiarum et Clericorum secularium, dummodo summa annui canonis sit citra summam Scut. 12 monetae. Quoad vero Moniales et Regulares expediuntur Beneplacita per hoc simplex decretum Congregationis sine Literis Apostolicis, etiam pro emphyteusi perpetua, ac alia quacumque; obtenta tamen quoad perpetuam remissione Papae in supplici Libello.

(1) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. III. pag.* 29.

ad S. Congregationem, idque totum gratis, ut statutum fuit decreto S. Congr. Concilii *in Romana* 17. *Junii* 1630 *Tom.* 14. *Decret. fol.* 300 *et die* 1. *Decem.* 1691 *Tom.* 41. *Decret. fol.* 348, et relato a Card. Petra *Comment. ad Const. VI. Bened. XII. num.* 41. (1), ac debet exprimi in supplicationibus praedictis Ordo Regularis, cum clausula, *sive alterius Ordinis*, ad evitandam subreptionem, ut advertit Corrad. *cit. cap.* 11. *num.* 6. Decretum tamen S. Congregationis praedictum continet, ut praefatae expeditiones pro Regularibus expediantur per Congregationem Concilii tantum; sed in praxi etiam expediantur per Congregationem Episc. et Regul., et semper gratis, et cum clausula, *si in evidentem cesserit utilitatem*, ut statuit S. Congregatio Concili *in cit. Romana* 17. *Junii* 1630.

Ut igitur cujusmodi Beneplacitum Apostolicum vim habeat, non sufficit, ut signata fuerit supplicatio; sed requiruntur Literae Apostolicae expeditae, ut testatur Card. De Luca *disc.* 1. *num.* 77. In S. Congregatione vero consideratur mature, an vere concurrat evidens utilitas, quae debet esse realis, non immaginaria, et contingibilis ex futuro eventu; idcirco in supplicatione debet ostendi. Solet etiam demandare S. C., ut affigantur edicta, et transmittantur oblationes, etiam praevia publica auctione; et reperto oblatore concedit Beneplacitum cum conditione, ut pecunia convertatur unico contextu in stabilium bonorum emptionem; et ideo praecipitur investiri in stabilibus bonis, quia Congregatio non approbat investimentum in censibus, nisi in casu aliquo speciali cum cautelis: et ad dubium generale, an sit permittendum investimentum in censibus? S. C. rescribit „Recurrendum „esse ad S. Congregationem in casibus particularibus" Certum tamen est, quod permittitur facere alienationem quorumcumque bonorum cum evidenti utilitate, ut loquitur *Statutum Urbis cap.* 113., alias non permittitur. Et Card. Petra *Comment. ad Const.* 1. *D. Leonis M. Lect. IV. num.* 121. (2) ait „Et S. C. Concilii non solet admittere alie„nationem stabilium, nisi per modum permutationis, et aliquando ex „causa admodum utili permittitur alienatio ad effectum unico contextu „erogandi pecuniam in emptionem stabilium, vel alio modo tuto pro „Ecclesia, et etiam in permutatione aliquando admittitur; et rejicitur „assignatio creditorum, praesertim si adsit promissa evictio; et in„spici debet, quid potuerat Ecclesia recipere a re sua, Rota *decis.* 1336. „*cor. Emerix Jun.*"

Praeterea edictum occurrit Innoc. XII., quod incipit *Non si debba*

(1) *Tom. IV. pag.* 103.
(2) *Tom. I. pag.* 65.

17. *Sept.* 1695 (Guerra *in Epitom. Bull. Tom. I. pag.* 172.), in quo decernit Summus Pontifex modum agendi causas in S. Congregatione Concilii, et primo, ut nulla deferatur ad hanc S. Congregationem causa, quin cum illa unita sit Ordinarii relatio; saltem quindecim dies ante debebit exponens comparere coram Secretario Congregationis *ad concordandum de dubio, et de partibus*. Eodem tempore ad Secretarium deferantur scripturae; saltem septem dies ante debebit indici, *qualiter causa fuerit descripta*, et si pars sit contumax ad comparendum, *nullae dilationes dentur;* cuique Cardinali Congregationis dabuntur scripturae facti, et juris cum summario; etiam responsiones; in causis in integrum restitutionis *ob nullitatem professionis* dabuntur relationes Ordinarii, et superiorum ordinum in forma authentica; in causis gratiarum dabuntur scripturae die Lunae ante habendam Congregationem.

Deinde serio est animadvertendum, scilicet post aditam unam ex sacris Congregationibus, aliam sub poena nullitatis actorum adiri non posse, ut declaravit idem Pontifex Innoc. XII. Decreto *Ut occurratur* 4. *Junii* 1692 *relato a Guerra in Epit. Bull. Tom. I. pag.* 398; etiamsi mediante rescripto Pontificis fuerit ad alteram S. Congregationem causa remissa; idque etiam opportune cautum est, ad impetrantium calliditatem coercendam, qui ubi primam Congregationem tanquam negotii instructam eorum petitioni contrariam habuerunt, vel habere suspicantur, studiose, et subdole tentant, aliam adire, ut tanquam minus informata ipsis concedat, quod prima denegavit, vel denegasset, ut totidem fere verbis in enunciato Decreto idem Pontifex loquitur. His denique accedit, quod licet amplissima sit Congregationum auctoritas, non debent tamen de facili a legitimis Superioribus causas avocare, ne iidem sine solido fundamento, suo jure procedendi in prima instantia contra sacrorum canonum, et Tridentini Synodi censuram in vulgatissimo *Cap. Causae omnes* priventur; unde usus invaluit, quod subditorum instantiam ad ipsosmet Praelatos, sive Regulares eaedem Congregationes remittant, ut testatur Ursaya *part.* 2. *discept.* 8. *num.* 40.

Hinc Thesaurus *de Poenis Eccl. verbo Gratiae subreptio etc. cap.* 8. haec inquit „In decreto Innocentii XII. *Ut occurratur* 4. *Junii* 1692 „relato in ejusd. Bull., statuitur, *ut si quis* ..... preces, sive suppli-„ces libellos in materia gratiae, et justitiae alicui ex Sacris Congre-„gationibus Urbis quomodolibet obtulerit, seu praesentaverit, ita ut „ab eadem S. C., vel in totum, vel in partem fuerint rejectae, aut „alias ipsa S. C. mediante praefata praesentatione precum, praeventa, „manus quomodocumque desuper apposuerit, nequeat ullo modo

„idem negotium, causam, vel petitionem, ad alteram ex S. C. etiam „mediante rescripto Sanctitatis Suae (quod in hoc casu importune, „et subreptitie Sanctitas Sua censeri voluit extortum) sub quovis „praetextu, causa, vel quaesito colore, etiam simplicitatis, et igno- „rantiae deferre, vel alias primam Congregationem sponte a princi- „pio aditam declinare; alias rescripta, Decreta quaecumque indulta, „gratiae, literae, resolutiones, vel provisiones a secunda sive altera „Congregatione impetrata, vel impetranda, necnon literae Apostolicae, „quas illorum, vel illarum vigore disuper expediri contingeret, haberi „debeant omnino pro subreptitie extortis, nulliusque penitus sint „roboris, vel momenti, nec ullatenus in judicio, vel extra suffragari „possint, et valeant, perinde ac si nunquam emanassent." Hoc saluberrimum Decretum Innocentii XII. renovare Clemens XIII. *die* 15. *Aprilis* 1768 voluit, ac confirmare, quod fecit hisce verbis „Cum „Summus Dominus Noster Clemens PP. XIII. a moderatoribus rerum, „et negotiorum, quae ad notionem Sacrarum Urbis Congregationum „pertinent, cértior factus fuerit de inobservantia saluberrimi Decreti, „quod jussu San. Mem. Innoc. XII. latum fuit, et publice editum die „4. Junii 1692 ab Ansaldo de Ansaldis ipsius Pontificis Auditore; cum- „que ab iis acceperit mala, turbasque, quae eveniunt, ut postquam „preces sive de re, quae gratiae sit, sive justitiae alicui ex iisdem „Sacris Congregationibus oblatae fuerunt, et vel rejectae fuerint, „vel suspicio sit, et timor ne rejiciantur; missa ea Congregatione, „alia de eadem re, negotioque, aliisque precibus adeatur S. Congre- „gatio, a qua forfasse minus instructa evenire potest, ut concedatur, „quod a prima vel denegatum fuerat, vel denegatum fuisset; idcirco „indignum plane esse, neque ferendum prudentissime existimans, ut „praeventae Congregationis eludatur judicium, et secum animo repu- „tans haec evenire potuisse, quod temporis lapsu obliterata fuerit „providentissimi ejusdem Decreti memoria, nobis mandavit, ut idem „Decretum publici juris iterum fieret ipsis suis verbis, Pontificiaque „auctoritate confirmatum renovaretur. Nos igitur SSmi. Domini Nostri „imperio obsequentes idem Decretum ipsis suis verbis damus." Hoc confirmationis decretum affixum reperitur in Secretaria S. Congrega- tionis Concilii.

Quandoque haec Sacra Congregatio rescribere solet *ad mentem*, *juxta mentem*, et alia similia; quibus verbis occulta remanet aliquan- tulum definitio, vel resolutio S. Congregationis. Desuper *Ursaya Discep. 35. tom. 3. part. 1. num.* 92, seqq. ait „Coherenter ad illa „verba, *juxta mentem*, notandum est hic cum Rota *in Tyburtina* „*Fideicom. Martii* 1705, *§. Ratio cor. Ansaldo*, quod S. Congregationes,

„et alia Urbis Tribunalia solent uti dicto rescribendi modo, vel alio „simili, puta ad *D. Ponentem*, vel *Ad D. Secretarium cum SSmo.*, „quia Judices nolunt statim publicare eorum rescripta, ad hoc ut „Partes edoctae a Secretario, vel Ponente de dicta mente Judicantium, illam a se ipsis exequutioni demandent, juxta casum decisio„nis *Rom. Ampl. Eccl.* 24. *April.* 1705, *§. fin. cor. Card. Caprar.* Vel „quando congruum existimat, ut Secretarius Congregationum, vel „Ponens in aliis tribunalibus, Papae repraesentet, quid tribunal intel„lexerit, ad hoc ut deinde idem Princeps demandare possit id, quod „ei videtur, eo quia conveniens saepe sit, quod Princeps informatus „existat de gravioribus causis, et juxta ejus placitum, ubi oportet, „suum auctoritativum brachium clementer impertiatur; in quibus „terminis solet deinde clare explicari eadem mens." Hoc in loco addere juvat id, quod idem Ursaya *Discep.* 12. *tom.* 2. *part.* 2. *num.* 168 verba faciens *de causa Recineten Vicarii Capitularis* 4. *Junii* 1701, *confirmata* 30. *Aug.* 1704 inquit „Circa hujusmodi additum, *ut causa amplius non proponatur*, notandum est, quod antiquis temporibus in „rescriptis S. C. non erat adeo frequens, dum solitum erat apponi in „nova causae resolutione, et merito, ne miser collitigans, clarum „jus habens, defatigetur expensis novae propositionis causae ad libi„tum alterius, in illis tribunalibus, in quibus more Principis procedi „solet, qualia sunt Sacrae Congregationes."

Denique sciendum est, S. Congr. Concilii minime facultatem suas Declarationes exequendi habere, quod testatur Card. de Luca *Disc.* 15. *part.* 2. *Relation. Rom. Cur. For. num.* 17; quod eadem S. Congr. suis resolutionibus, vel Decretis exequutionem non praestat, sed ad judices ordinarios, ac tribunalia contentiosa ecclesiastica, et competentia id pertinet. Hinc Fagnanus *in Cap. Quoniam de Const. num.* 41 (1). „Ut „autem, (inquit) Declarationes debitae executioni demandentur, Sa„cra Congregatio non solum praecipere consuevit, sed etiam in „contumaces, et refractarios animadvertere poenis, et censuris Ec„clesiasticis. Et a Secretaria Brevium passim expediuntur literae Apo„stolicae, et ab Auditore Camerae monitoria pro observatione decla„rationum a Congregatione editarum. Quas itidem Episcopi, et Sedis „Apostolicae Nuncii, quin et S. R. E. Cardinales, et de Latere Legati „suscipiunt, et exequuntur. Imo cum olim Alphonsus provisus de Ca„nonicatu in Ecclesia Oxomensi, qui ab Episcopo erat electus pro „Theologo, obtinuisset declarari a S. Congr., quod Decretum *cap.* 1. „*Sess.* 5. non comprehendat praebendas Sedi Apostolicae reservatas,

(1) *Lib.* 1. *pag.* 135.

„opponebatur apud Auditores Regii Consilii, quod de tali declaratione, „aut per Breve sub annulo piscatoris, aut per Bullas plumbeas con„stare deberet; ideoque Alphonsus adiit S. Congr. pro remedio: Con„gregatio parva censuit referendum SSmo si velit Nuncium curare, „ut literae Card. S. Sixti mittantur executioni prout in aliis, an velit „concedere Breve, ut literis illis fides praestetur: die 23. Febr. 1577 „Sanctitas Sua dixit, quod scribantur literae ad Nuncium, ut teste„tur Regi, et cui opus erit, quod decreta S. Congr. Concilii solita „sunt significari solis literis, et ita hactenus exequutae sunt semper: „nec opus esse Breve, Congregatio parva censuit post ver. literis, addenda esse haec verba, scilicet Card. S. Sixti." Censuit insuper S. haec Congregatio *die* 11. *Febr.* 1589 unicam sententiam, quae transitum fecerit in judicatum ad effectum decisionis Congregationis Concilii tribus aequipollere. Et Benedictus XIV. de Resolutionibus S. Congr. Concilii verba faciens *in Const. Magno cum animi* 2. *Junii* 1751, §. 2. (1) ait „Nos enim, tunc etiam cum in minoribus constituti, opus aliquod „inscriberemus, illud praecipue Nobis gloriosum duximus, ut nulla „in parte a Romanae Curiae Tribunalium sententiis recederemus, „quibus ut plurimum a Pontificiis oraculis auctoritatis robur accedit." Hinc quando propugnant Doctores ait Card. Petra *Comment. ad Const. X. Bonif. VIII. num.* 13 (2) pro dubii alicujus dissolutione „inhaerendum „est (ait) sensibus S. Congregationis Eminentiss. Interpretum Sacri „Concilii, cui dumtaxat ejusdem sensus perscrutari, et aperire da„tum est."

§. VIII.

De Causis contentiosis agitatis in Sacra Congregatione Concilii.

In causis, quae contradictorem habent, idest alterius partis colligantis, quando inchoatur causa in Congregatione, tunc debet citari imprimis pars contradicens coram Domino Secretario ad concordandum dubium proponendum in Sacra Congregatione, et quando dubium est concordatum, destinatur ab eodem Secretario dies propositionis causae: at per plures dies ante propositionem causae dantur scripturae, seu communicantur hinc inde dicto Secretario, ut possit idem Secretarius totum causae statum, et rationes Partium praecipuas in folio adnotare; deindeque ipsae Scripturae distribuuntur omnibus

(1) *Bull. ejusd. Tom. III. pag.* 170. *edit. venet.* 1778.
(2) *Tom. III. pag.* 317.

aliis Cardinalibus votantibus; nec non partes sibi invicem easdem Scripturas communicant, ut possint respondere, quae partium responsiones postea etiam Cardinalibus distribuuntur; et per 3 aut 4 dies ante Congregationem partes debent emittere informationem in voce, tam apud Secretarium, quam apud reliquos Cardinales votantes, et adveniente die destinata pro Congregatione, causa resolvitur.

Ad hoc, ut causae faciliter expediantur primo loco, sunt committendae experto causae Patrono, qui secundum causae gravitatem potest etiam Advocati operam adhibere; posteaquam causa fuit introducta in S. Congregatione Concilii, si alteri parti non expediat eam contestari in dicto tribunali, potest illam ab eodem tribunali evocare, et curare illius remissionem ad aliud tribunal per supplicem libellum Papae porrigendum; vel procuratur remissio per medium Auditoris Papae, qui contradicente parte (in supposito, quod adsit contradictor) causam remittit ad aliud tribunal. Quando lis est contestata in hac Sacra Congregatione, est prosequenda, maturanda, urgenda, et absolvenda modis, et formis, quibus supra diximus. Interdum accidit, ut litem inchoatam expediat retardare, et tunc est curanda dilatio coram Secretario, eumque rogando et rationibus, et motivis, aliisque persuadendo, ut causam in folio non describat: postquam Secretarius amplius differre causam non vult, tunc rogatur Card. Praefectus pro simili dilatione, et quando idem Praefectus hoc facere renuit, aut nequeat, eo quia altera pars reclamet, et urgeat pro causae prosequutione, et absolutione, tunc proponitur causa altera tantum parte informante, sed per alteram partem, quae petiit dilationem, porrigitur supplex libellus eadem die, qua fit Congregatio, in qua causa proponi debeat omnibus Cardinalibus votantibus pro tali dilatione petenda, quae nisi sit calumniosa, interdum conceditur ad differendam causam ad sequentes Congregationes.

Posteaquam causa fuit resoluta, pars succumbens non potest appellare ad aliud tribunal, sed petere debet (quatenus velit loco appellationis) novam audientiam a Cardinali Praefecto, vel a Praesuli Secretario, qui eam vel concedunt, vel denegant secundum circumstantias causae; si concedant, tunc reproponitur cum dubio „An sit standum, vel recedendum a decisis" vel alio justo, seu opportuno dubio secundum facti circumstantias; quae postea, uti supra resolvitur. Si vero denegent novam audientiam, tunc causa jam confecta est, et demandatur expeditio ab ipsa, et a S. Congregationis Secretario, qui juxta resolutionem, seu decretum dictae S. congregationis procedat ad expeditionem causae per decretum, quod ostenditur, seu registratur in Secretaria Congregationis, et subscribitur a Card. Praefecto,

et a Secretario propria appositione signi ejusdem Card. Praefecti, deindeque traditur tale decretum, seu expeditio parti victrici, quae illam remittit suis principalibus in partibus, ad hoc ut possit exequutioni mandari. Animadvertendum tamen est, quod hac ratione succumbens petere nequit appellationem ad aliud tribunal, quia S. Congregatio Concilii, cum ceteris Congregationibus Cardinalium habet signaturam in ventre, hoc est propriam signaturam, et non indiget, seu non permittit, ut ullus alter judex, seu tribunal manus apponat in casibus ab eo decisis, etiam ad hunc effectum habendi appellationem, quae ab ipsis conceditur, vel denegatur vigore novae Audientiae. Nam in istis Congregationibus, quando pars succubuit, non potest adire signaturam pro habenda appellatione, sed hanc petere debet, vel a Secretario, vel Praefecto illius Congregationis, vel ab eademmet Congregatione; petendo scilicet novam audientiam, ut jam dixi.

Posteaquam pars victrix talem habuit expeditionem seu Decretum ad hoc, ut illud celeri exequutioni tradatur, potest etiam expedire coram Tribunali AC. monitorium super observatione, et respective exequutione dicti Decreti; quod Monitorium pariter transmittitur partibus, ut illius ope exequutio absolvatur, implorato insuper brachio curiae Episcopalis, seu Episcopi, qui plerumque dicitur judex Ordinarius, exequutor similium decretorum. Sciendum insuper est, quod causae contentiosae, seu negotia, quae formam, et ordinem judiciarium requirunt, regulariter in Congr. Concilii, aliisque Cardinalium Congregationibus cognosci nequeunt, ut declaravit Innocentius XII. Pont. Max. Decreto *incip. Ut debitus* 9. *Aug.* 1693 (1), et relato a Guerra *in Epit. Bull. Rom. Tom. I. pag.* 398, qui causas contentiosas eas esse decrevit, in quibus necessarius est processus judicialis, aut fieri debent probationes parte citata, sive mediante jurium, et instrumentorum productione, ac reproductione, sive mediante examine testium, in curia, sive mediante expeditione literarum remissorialium, vel compulsorialium facienda, aut si interponendum sit aliquod Decretum judiciale, sublata idicirco iisdem Congregationibus, earumque Praefectis, ac Secretariis, omnibusque aliis facultate causas praedictas reassumendi adversus judices ordinarios, vel quovis modo judicialiter procedendi. Quod si secus fuerit factum, omnia acta; resolutiones, ac decreta ipso jure nulla, perinde ac si non emanassent, extitura declarantur. Dixi *regulariter*, si enim partes expresse, et in scriptis consentiant, in eodem decreto opportune cavetur, in

(1) *Bull. ejusd. Decret.* 71.

iisdem Congregationibus causas posse agitari, ita tamen, ut etiam in foro hoc casu, acta, et processus probatorii coram ordinariis judicibus fiant, a quibus deinde ad easdem Congregationes remittantur, ut fusius in eodem Decreto Innocentius statuit, ubi sola Congregatio Boni Regiminis pro exactione onerum Communitatum excipitur. Provido plane consilio haec Constitutio edita est. Indecorum enim nimis videbatur, et Cardinalitia dignitate undique indignum, eosdem Cardinales pro causarum contentiosarum examine; judiciali alea, quae sine strepitu fieri non potest, perturbari; eademque hinc prohibitio abstinendi ab examine causarum, quae judicialem ordinem postulant, renovata est a Benedicto XIII. per organum Secretariae Status sub die 17. April 1728 seq. Decreto. „SSmus Dominus Noster per organum „Secretariae Status jussit, per Sacram Congregationem non amplius „recipi, nec agnosci causas contentiosas tam civiles, quam Criminales ordinem judiciarium cum processu, et probationibus requirentes „secundum Bullas 53. Sixti V., et Innoc. XII., quas omnino servari „mandavit."

§. IX.

De Causis, quae in Sacra Congregatione Concilii cumulative agitantur cum ceteris Sacris Congregationibus.

Quamquam S. Congregatio Concilii tantum, ut diximus §. V. ad declarandam Synodi Tridentini mentem in dubiis exinde exortis, nec non ad ejusdem decreta exequutioni demandanda fuerit instituta, ac privativa facultas omnia definiendi, quae ad Concilium Tridentinum aliquo modo spectant, ei attributa sit; attamen aliquam jurisdictionem ex privativa sua potestate cumulative cum ea, etiam nonnullae Sacrae Congregationes Cardinalium exercent; et nonnulla dubia, quaestionesque haec S. Congregatio definit, quas ceterae Congregationes quoque jus habent decidendi. At dolendum est, quod inter omnes Sacras Congregationes negotia non sunt ita clare distributa, ac divisa, ut absque ulla haesitatione, ad quam spectent, discerni possit. Rerum enim tractandarum cumulativa potestas tum ex Summorum Pontificum arbitrio, tum ex consuetudine, tum praesertim ex causarum natura, quae saepe ita sunt ex ipsa mixta materia involutae, ut aeque in una, quam in altera S. Congregatione, quin cujusdam jura propria laederent, agi possint, originem accepisse videtur; et cum ex eodem fonte, ex pontificia nempe potestate, omnes Sacrarum Congregationum facultates fluant, nullus inde fuit sollicitus de modo,

quo ab una potius quam ab altera S. Congr. illae exerceri debeant. Hinc nunquam peculiaris divisio causarum, rerumque accurata separatio inter Sacras Congregationes necessaria visa fuit, ut uniuscujusque privativa potestas discerni possit; et quando hujusmodi divisio exacte facta fuit, minime in exercitio jurisdictionis, et causarum cognitione ob varias mixtas quaestiones ipsae Sacrae Congregationes servare potuerunt.

Quidquid autem sit, illud certum est, quod Sacra Congregatio Concilii institutum ab ejusdem erectione habet interpretandi, ac Oracula praestandi in abstracto super conciliaribus dubiis, quae proponuntur. Et haec facultas privative exercetur, nec ceteris Sacris Congregationibus unquam haec privativa facultas attributa fuit: etsi facultas exequutionis scilicet, et observantiae decretorum dicti Concilii Tridentini cumulative cum aliis Sacris Congregationibus, et praesertim cum S. Congregatione Episcoporum, et Regularium exercetur. Hinc bene animadvertit Cohellius (1), loquens de S. Congregatione Episc. et Regul., qui ait „Verum si inter Episcopos, et Regulares „controversiae oriantur, et dubitationes inciderint, quae sub Concilii „Tridentini dispositione, aut interpretatione comprehendantur, ad „eamdem Tridentini Concilii Congregationem remittendae sunt" Imo Sixtus V. in sua saepe laudata *Const. Immensa §. Congr. Undecima pro Consultationibus Regularium* (2) ait „Dum autem inter Episcopos, et „Regulares dubitationes inciderint, quae sub decretorum Concilii Tri-„dentini dispositione, aut interpretatione comprehendantur, eas ad „eamdem Congr. Concilii remittat," quas res ita expendit Pignatelli *Tom.* 9. *Consul.* 177. *num.* 31. „Sic etiam (inquit) non obstat, si dica-„tur, hic agi de interpretatione ejusdem Concilii (Tridentini), quod „non pertinet ad S. C. super Episc. et Regul. Nam haec Sacra Congr. „non tenetur remittere ad S. Congr. Concilii omnes declarationes, „quae cadunt sub decretis Concilii, sed solum eas, quae incidunt „inter Episcopos, et Regulares, ut ex dicta Const. Sixti V. illis verbis: „*Dum autem inter Episcopos, et Regulares dubitationes inciderint, quae* „*sub decretorum Concilii Trid. dispositione, aut interpretatione Com-* „*prehendantur, eas ad eamdem S. Congregationem Concilii remittat.* „Si enim Sixtus voluisset, quod omnes dubitationes insurgentes ex „Decretis Concilii remitterentur ad S. Congr. Concilii, non se re-„strinxisset ad eas, quae incidunt inter Episcopos, et Regulares tantum.

(1) *Notit. Cardinal. cap.* 15. *Congr. IX. pag.* 62. *edit. Rom.* 1653.
(2) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. IV. pag.* 398.

„sed generaliter loquutus fuisset, *arg. textus in cap. ad Audientiam* „*de decim.*"

Praeterea de plerisque peculiariter S. C. Concilii agit, quae ab eodem Concilio etiam manant, ejusque decretis procedunt. Hinc supplices excipit libellos super Episcoporum, aliorumque Beneficiatorum residentia, nec non licentias expendit super absentia, an aliqua justa concurrat causa, et dispensationem indulget, cum conditionibus tamen in Apostolicis Constitutionibus expressis, et praesertim in illa Urbani VIII. super residentia Episcoporum, in quo casu eadem S. Congr. per organum ejus Praefecti, vel Secretarii, pontificium Oraculum exigère solet; etiam super declarationibus, an, et quando absentia sit licita, vel saltem excusabilis, tam ad effectum fructuum, quam respective distributionum quotidianarum, ac prò evitandis poenis contra non residentes a Sacris Canonibus, et ab eodem Concilio inflictis. Unde propterea illi, qui ex causa studiorum, vel ex alia justa causa a residentia se excusabiles reddere volunt, ab ista S. Congr. petunt licentiam, quae ad tempus, cum nimia moderatione pro negotiorum qualitate concedi solet, quandoque indulgendo etiam distributiones, pro frequentiori tamen stylo reservando tertiam partem in favorem interessentium, ut loquitur Card. de Luca *Discur.* 15. *part.* 11. *Relat. Rom. Cur. For. num.* 7. Controversias item inter patronos de jure ac tempore nominandi exortas privative S. Congr. Concilii pertractat. Et quamquam antea prorogationes quadrimestres, vel semestres haud indulgeret, quod Datariae Apostolicae tantum erat reservatum, tamen has modo prorogationes impertitur, licet nulla de his quaestio sit instituta. Et hoc jus nunc cumulative cum Dataria Apostolica exercet.

Quoad materiam autem Beneficialem Sacra Congregatio Concilii non se ingerit in cognitione causarum particularium inter contendentes de beneficiorum pertinentia. Bene tamen in ea agi solet de validitate unionum, quae ex forma decretorum Conciliarium fiant praebendis Canonicalibus, vel Ecclesiis Parochialibus, aut Seminario; ac etiam super validitate concursus Parochialium. Sede Episcopali vacante in Sacra Congregatione Episcop. et Regul. frequentius, licet quandoque, sed rarius in illa S. Congr. Concilii, habentur quaestiones dè deputatione Vicarii Capitularis. Et per S. Congr. Episcop. et Regul. omnia negotia, quae ad Moniales pertinent, agi solent cum Episcopis, aliisque locorum Ordinariis, vel quia ipsae Moniales tanquam exemptae impugnent Ordinarii jurisdictionem circa Visitationem, et alia, de quo etiam in S. Congr. Concilii disputari solet. Card. Petra *Comment. ad Const. VI. Bened. XII. num.* 42, postquam retulisset quoddam Decretum S. Congr. Concilii *in Romana* 17. *Junii* 1630

quoad Licentias, seu Beneplacita Apostolica alienandi bona ad Regulares spectantia, ait „Et vere hujusmodi Licentiae pro Regularibus a „S. Congr. Concilii expediri debent, ex vi dictorum decretorum, nec „per aliud Organum; immo notatum reperitur *in Lib.* 18. *decret.* „*pag.* 416 camdem S. Congregationem *die* 19. *Novem.* 1647 injunxisse „Card. Ginnetto Praefecto S. Congregationis Episc. et Regul., ne in „hac Congr. in futurum expedirentur facultates alienationum, hypo- „thecarum, Locationum, et aliorum contentorum in Decreto de re- „bus Regularium non alienandis, cum haec facultas privative spectet „ad S. Congr. Concilii."

Quando agitur de contractibus emphyteuticis S. Congr. Concilii cumulative cum S. Congr. Epicop. et Regul. causas validitatis, ac nullitatis contractuum cognoscit, ac Beneplacitum Apostolicum impertitur; sed Beneplaciti Apostolici emphyteutici contractus perpetui semper per Bullas, ac emphyteutici ad tertiam generationem si scut. 12. excedit, per Breve, si vero scut. 18. superat, per Bullam, mandatur expeditio. Haec autem est diversitas inter praedictas Congregationes, quod in S. Congr. Episcop. et Regul. solvuntur ob. 90., si agatur de Emphyteusi perpetua de quacumque summa, in S. Congr. Concilii nihil praestatur. Et multoties ad parcendum expensis in Dataria, vel Secretaria Brevium faciendis pro petenda confirmatione, seu Beneplacito Apostolico in alienationibus rerum Ecclesiasticarum eadem S. Congr. Concilii una cum S. Congr. Episcop. et Regul. cumulative indulget confirmationes hujusmodi, ac beneplacita Apostolica ad validandos alienationum contractus absque Bullae, vel Brevis expeditione. S. Congr. Episcop. et Regul. quoque interponit decreta pro confirmatione omnium concordiarum inter Regulares, seu Presbyteros Seculares, et etiam inter laicos in materia Ecclesiastica, sed cumulative cum S. Congr. Concilii.

„Licet a Sixto V. (ut ait Card. de Luca *disc.* 15. *part.* 11. *Relat.* „*Rom. Cur. For. num.* 9.) erecta sit S. Congr. Episcop. et Regular., „tamen quando Regulares professi utriusque sexus juxta formam a „Concilio praecriptam adversus professionem reclamare velint post „quinquennium, unde necessaria sit specialis commissio Papae, super „restitutione in Integrum, ista commissio concedi non solet ab Ordi- „nario, et superiori locali, nisi praevia Consultatione S. Congr. „(Concilii), cui preces dfriguntur, sed nimium raro praxis docue- „rit, quod alteri S. Congr. Episcop. et Regul. detectae sint..... Idem sequitur (ut pergit *num.* 10) „de supplicationibus, quae porrigantur pro „dispensatione ab aliqua irregularitate publica, praesertim ex causa „homicidii voluntarii, quod etiam aliquando fit super illis dispensa-

„tionibus Matrimonialibus, quae per Datariam concedi non solet." De facultate insuper privativa S. Congr. Concilii quoad causas nullitatis Professionis Regularis disserit Benedictus XIV. *in Const. Si datum 4. Martii* 1748, §. 8. qui ait „Quum vero inter capita nullitatis Professionem Regularem irritantia, unum etiam adnumeretur, si nempe „aliquis Professionem emiserit in Coenobio, ad Novitiorum institu„tionem minime destinato, in iis tamen locis, in quibus rec. mem. „Praedecessor Noster Clemens Papa VIII. Decreta de Regularibus a „se edita vim habere mandavit; si quis ex hoc capite Professionem a „se factam intra quinquennium impugnare voluerit, aut etiam si Re„ligio intra idem quinquennium postulaverit alicujus Professionem, „ex hujusmodi capite irritam declarari; decretum extat a fel. record. „Urbano Papa VIII. altero Praedecessore Nostro, justis, gravibus„que de causis, ac de consilio praefatae Congregationis Concilii Trid. „Interpretis, editum die 5. Januar anni 1636 incipien. *Ad occuren„dum*, quo statutum fuit, hujusmodi causas ad eamdem S. Congr. „privative pertinere."

De materia matrimoniali quoque in S. Congr. Concilii frequenter agi solet, ut adnotavimus §. VII., utpote dependente a plerisque decretis Conciliaribus, tam circa formam contrahendi, quam circa impedimenta reluctantia, a vinculo consanguinitatis, vel affinitatis, aut ab altero publicae honestatis sive a raptu, cum similibus. Decidendo etiam casus particulares contentiosos, vel ex mutuo Partium consensu, ubi praesertim quaestio restringatur ad solum punctum juris; vel ad interpretationem decretorum Concilii, vel quod Partium inopia ita exigat, ut litem in judicialibus Tribunalibus per tramites juris cum judiciaria, sustinere non valeant; vel quod ita Papa ex aliqua justa causa mandet, praesertim pro evitandis scandalis, quae oriri solent in hujusmodi controversiis, quando cum judicii tela, seu formalitate agantur. Hae causae matrimoniales, et illae super nullitate professionis regularis graviora negotia nuncupantur a Bened. XIV., qui *Const. Justitiae* 9. *Octob.* 1746, §. 10. inquit „Graviores itidem cau„sas esse declaramus, et censeri debere statuimus omnes causas ma„trimoniales, tam super foedere matrimonii, quam super divortio, „necnon causas omnes super nullitate professionis regularis emissae; „et has quidem nunquam Praelatis, neque Rotae Auditoribus, uti „Praelatis, quantumvis accedente consensu Partium committi volu„mus; sed aut ipsi Rotae auditorio committi, aut a Congr. Venerabil. „Fratr. Nostr. S. R. E. Card. interpretationi, et exequutioni Decreto„rum Concil. Trid. praeposita, vel etiam quoad causas nullitatis pro„fessionis praedictae, a Congregatione ejusdem S. R.E. Card. negotiis,

„et consultationibus Episcoporum, et Regularium praeposita, pro „arbitrio, et ad electionem Partis appellantis, seu recurrentis, „cognosci, et definiri mandamus; non obstante, quod causae hujus„modi de sui natura, et qualitate, processum judiciarium, atque etiam „formale testium examen exigant, vel requirant; quemadmodum „quoad causas matrimoniales hujusmodi, Nos dudum per aliam No„stram Const., quae incipit *Dei Miseratione* 3. *Non. Novemb.* 1741 „Pontificatus Nostri secundi editam statuimus, et ordinamus."

Est praesciendum, quod Romanus Pontifex, quando ab eo gratia aliqua postulatur, quae alicujus Congregationis, vel tribunalis, scilicet Concilii, vel Episcoporum, et Regul., vel Datariae, vel Secretariae Brevium, et hujusmodi materiam tangit, tunc supplices libellos ad suas peculiares, et opportunas juxta necessitatem ejusdem supplicationis Congregationes remittere solet. „Verum (ait Ursaya *Discept.* „*Eccles. IX. tom.* 3. *part.* 2. *num.* 158 *seqq.*) tamen est, quod ex par„ticularibus facti circumstantiis ipsamet Congr. Concilii solet causas „ad suos judices remittere, non obstante declaratione, quod ad ipsam „pertineat illius cognitio, neque attenta remissione ad eandem Con„gregationem Concilii, ut practicavit in Januen. Matrimonii 14. Nov. „1697 juxta resolutiones, a me relatas *in tom.* 1. *part.* 1. *Discept.* 12. „*num.* 55. *vers. die* 14. Et in dubiis Pensionum et Congruae 10. Novem. „1696, in qua, non attenta speciali remissione Auditoris SSmi. ad „eandem C. C. ob exemplaritatem articuli, ut dicitur in folio ibi: „*Cumque aequum visum fuerit Sanctitati Suae super articulo plurimum* „*gravi, et exemplari consilium hujus S. C. exquirere etc.* ad hoc re„scripsit: *omnia ad judices suos*, ut videre est *in Lib.* 46. *fol.* 389; et „in Neapolitana Simoniae 13. Aug. 1718, in qua rescripsit: *Dilata, et* „*ad mentem*, quae fuit, ut Secretarius alloqueretur cum Auditore „SSmi. ad effectum videndi, ex quo motivo praesens causa videri „debeat in S. C. *Lib.* 68. *Decret. fol.* 200."

Hinc quum S. Congregationi Concilii proposita fuerit disceptatio de prolis legitimitate; an constaret, nullum consilium cepit, sed sub die 14. Aug. 1700 remisit causam *ad judices suos*. Nam haec S. Congregatio interpretatur non tantum in abstracto decreta, et mentem Sanctae Synodi, sed etiam in concreto decidit casus particulares, remittendo ad judices ordinarios ea, quae in facto consistunt. Hac de causa aliquoties S. C. Concilii definire causas, quae minime ad suam jurisdictionem spectarent, renuit, et hoc testatur Fagnanus *in Cap. Nullus de Foro Compet. num.* 44. „Porro (ait) S. C. Card. Con„cilii Trid. Interpretum noluit decidere hunc articulum, forte quia „ad interpretationem Concilii non pertinet. Nam consulta ab Episcopo

„Nuscano, an uxor conjugati Clerici gaudeat privilegio fori, prout „ejus maritus: respondit, non esse Congregationis id decidere, sed „quaestionem esse solvendam ex dispositione juris communis." Et ob hanc causam saepius ceterae Congregationes a definiendis quaestionibus, quas minime inter limites suarum facultatum agnoverunt, abstinuerunt. Hinc saepius S. Congregatio Immunitatis dubia Conciliaria in sua Congregatione proposita ad S. Congregationem Concilii decidenda remisit. Nam *in Synopsi Decretorum S. C. Immunitatis super Controversiis Jurisdictionalibus verb. S. C. Concilii Trid. num.* 1. *seqq.* legitur „Sic causa, quoad jus praesentandi ad Capellaniam competens Universitati laicorum, si Clerici ad effectum praesentandi velint renunciare Clericatui, illumque post praesentationem reassu„mere, spectat ad S. Congr. Concilii *Aquilana* 30. *Sept.* 1698, *Lib.* 2. „*Decr. Vallem. pag.* 177 *a tergo.* Quod assertam subreptionem Brevis „dispensationis a bigamia Orator adeat S. C. Concilii; *Cusentina* 8. „*Junii d. anni, et lib. pag.* 161. Quod Irregularitatem, ad eamdem „S. C. Concilii" *Et verb. Archidiaconus cit opere num.* 1. *seqq.* habetur. „An Archidiaconus, aliique Sacerdotes complices dolosae extractio„nis, qui celebrarunt post contractam excommunicationem, quamvis „non fuerint declarati, irregularitatem contraxerint? S. C. respon„dit, consulatur S. Concilii *in Hydruntina* 2. *Decem.* 1692. *Lib.* 1. „*Decret. Vallem. pag.* 7 *a tergo.* Interim mandatur, ut abstineant a „celebratione Missae; ibid."

Quandoque censuit ipsa S. Congregatio Concilii rescribere in commissionibus cum voto Rotae; aliis vero judicibus, de voto Rotae; quod asserit Card. Petra *Comment. ad Const. V. Martini V. num.* 9. *tom.* 4. *pag.* 239 addendo „Hinc aliquando S. Congregationes votum sequutae „non fuere, vel denuo causam eidem Rotae revidendam remiserunt." Et Cohellius super hac re *Notit. Cardin. cap.* 15. *Congr. VI. pag.* 56. *edit. Rom.* 1653 inquit „Quandoque etiam hujus Congregationis Cardina„les, si dubitationes in ipsius Concilii interpretatione, quae arduae „reputentur, occurrant, Rotae Romanae decisiones eodem Romano „Pontifice consulto, requirunt, et postulant; quod ex decisionibus „sub nomine Card. Seraphini collectis innotescit." Idem affirmat Ursaya *Discept. Eccles. VII. tom.* 1. *part.* 1. *num.* 22, qui ait; „et „respectu S. Congr. Concilii practicatum fuit in celebri *Mediolanen.* „*Nullitatis Professionis*, in qua adsunt *Decis.* 952., 983. *et* 1003. *cor.* „*Emerix Jun.*, ut refertur *decis.* 1. ibi „Reproposita causa sub *die* „30. *Aprilis* 1685. sigillatim vocatis omnibus dictae Congregationis „Cardinalibus, nulla ob scissuram votorum capi potuerit resolutio; „in hoc rerum statu placuit SSmo. etc. ob gravitatem simul, et exem-

„plaritatem materiae, mandare ipsius S. Congregationis Emo Praefecto, ut desuper exquireret votum totius Rotae." Ac testatur etiam Constantinus *Comment. ad Statutum Urbis Annotat. LII. Art.* 1. *Sect.* 1. *num.* 26, ubi ait „Congregationes, in quibus praesident Cardinales purpura, et doctrina simul eminentitissimi, soleant ex se „in causis arduis, et in punctis juris difficillimis exquirere votum Rotae, ut saepissime vidi factum praecipue a S. Congregatione Concilii." Et cum proceditur cum voto Rotae in S. Congregatione Concilii, eo prolato causa ventilatur in eadem, et tunc Partes solent convenire, ut causa cum voto Rotae decidatur, vel novum petere; at S. Congregatio sequi illud non tenetur, quod affirmat Card. Petra *loc. cit. Const. XIV. Joannis XXII. num.* 34. *tom.* 4. *pag.* 54, nec non Ursaya *Discept. Eccl. VII. tom.* 1. *part.* 1. *num.* 34, dum ait „Hoc „unum indubitatum est, quod S. Congregatio quacumque formula „eis committantur causae, nullatenus tenetur sequi votum alterius „tribunalis, quantumvis Collegialis."

Aliquoties ratio procedendi in causis, ac quaestionibus, quamquam ipsae causae, ac quaestiones sint conciliares, et res Concilii Tridentini tangentes, suadet, ut earum definitio, ac solutio ad alia tribunalia pertineat, quum SS. Congregationes strepitum judiciarium abhorrent, imo ex praescripto Sixti V. respuunt. Et revera hanc rem perpendit Pignatel. *Consult.* 93. *num.* 6. *tom.* 10., qui quoad quamdam causam super exemptione ab Episcopi jurisdictione, exclusis Congregationibus Episcop. et Regul., et Concilii, ait, illam causam „spectare ad Rotam, in qua firmiter tractari debet cum probationi„bus, et formali processu, quem ex prescripto Const. 74. Sixti V. „quam decreto suo innovavit, et declaravit Innoc. XII. Pont. Max. „quod huic consultationi subjicimus, S. Congregationes non conficiunt, prout in similibus controversiis perpetuo servatum est, ut ex „causis *S. Angeli Lombardorum*, *Nullius seu Beneventanae Jurisdictionis* „9. *Maii* 1659, 21. *Maii* 1660, *ac* 27. *Januar.* 1662, *cor. Bevilaqua*, *et* „*in ead.* 10. *Junii* 1661, *cor. Taya.*" Si autem ceterae Congregationes definire aliquam controversiam, ac quaestionem, cujus cognitio privative ad S. Congr. Concilii spectat, aliquando ausae sunt; tunc dicendum est, id, eas fecisse ex speciali remissione causae, vel quaestionis per Summum Pontificem, quae remissio manifeste apparet ex ipsis verbis Decreti, quae incipere debet; *Ex audientia SSmi. etc.* Denique sciendum est, in prima instantia causas conciliares a S. Congregat. Concilii pertractari; et id testatur cit. Ursaya dum ait *Discep. Eccl. IX. tom.* 3. *part.* 2. *num.* 127. „Licet enim, quando isti (nempe „Ordinarii) ob arduitatem causae, vel articulorum inspectiones,

„nolunt in his causis proprium ferre judicium ..... soleat signatura „illas committere Sacrae Rotae, ut testatur in Cajetana matrim. „28. Junii 1683 in princ. cor. Card. Matthaeio ibi." „Et renuente ordi- „nario Cajetae decidere controversiam propter arduitatem articuli, „causa per signaturam Justitiae mihi commissa fuit." „Adhuc ex „particularibus facti circumstantiis solet aliquando Auditor SSmi „etiam in prima instantia illas committere decidendas Congr. Concilii „juxta sequentia moderna exempla etc."

§. X.

De Sacra Congregatione specialiter instituta super Residentia Episcoporum.

Inveterata, et hactenus conservata Ecclesiae disciplina ipsam Episcoporum in sua Ecclesia residendi necessitatem semper vindicavit. Haec enim oritur ex particulari deputatione certae Ecclesiae, quam singuli Episcopi in sua ordinatione accipiunt, et Christi locum in Ecclesia tenent in ea parte, in qua legitime fuerint constituti; quae omnia, cum sint personalia ipsis personis alligata, residentiae personalis obligationem trahunt. Quapropter Synodus Tridentina residendi necessitatem Episcopis, aliisque Ecclesiarum Rectoribus persuadere, et inculcare volens, munia illa personalia Episcopis, aliisque Ecclesiarum Rectoribus incumbentia proponit; atque ex illis obligationem residentiae sua sponte profluentem educit „Cum praecepto divino „mandatum sit omnibus (ait), quibus animarum cura commissa est, „oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre, verbique divini „praedicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum om- „nium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumque miserabi- „lium personarum curam paternam gerere; et in cetera munia pasto- „ralia incumbere; quae omnia nequaquam ab iis praestari, et impleri „possunt, qui gregi suo non invigilant, nec assistunt, sed mercena- „riorum more deserunt; Sacrosancta Synodus eos admonet, et ad- „hortatur, ut divinorum praeceptorum memores, factique forma „gregis, in judicio, et veritate pascant, et regant." *Sess. 23. cap. 1. de Reform.* Itaque eodem titulo, eodem jure obligari Episcopos ad residendum credit Synodus, quo eis injunctum est, iis incumbere, quibus sine personali apud gregem residentia satisfacere nequeunt. Ita loquutus est Georgius Draskowyth Episcopus Quinque Ecclesiarum in suo voto proposito in Concilio Tridentino „Placeret itaque „Decretum, quod demonstraret ad veram, et fructuosam residentiam

„jure divino, et ex Christi praecepto Pastores teneri. Id autem hac „formula exprimeretur Catholicam Ecclesiam semper credidisse, et „docuisse Pastores Ecclesiasticos ex praecepto Christi oves sibi com„missas verbo Dei, bonae suae vitae exemplo, et ecclesiasticis Sa„cramentis personaliter, quoties justis, et legitimis causis praepediti „non essent, pascere debere. Quod est vere, et cum fructu residen„tiam facere etc." Votum refert Josephus Koller *in Hist. Episcop.* Quinque Ecclesiarum *tom.* 6. *pag.* 180. *edit. Posonii, et Pestini* 1806. „Nosti (inquiebat S. Athanasius ad Constantium Imperatorem in Apolog. „ad eumd.) ex lectione Scripturarum quanti sceleris sit Episcopum „Ecclesiam suam deserere, et negligere gregem Dei. Pastorum enim „absentia lupis invadendi gregis occasionem praestat. Si fugissem, „quam excusationem apud veros Episcopos, vel potius apud eum, „qui mihi hunc gregem credidit, habuissem?"

Hac de causa affirmat Van-Espen *Jus Eccl. Univ. part.* 1. *tit.* 16. *de cura Episcop. cap.* 8. *num.* 4. *tom.* 1. *pag.* 84, quod nullus antiquorum contradicebat, quin Pastores animarum tenerentur praecepto divino ad personaliter residendum; et hanc veterum sententiam solidissimis, ac convincentibus rationibus adstruit contra nonnullos Fagnanus *in Cap. Ex Parte de cleric. non residen. num.* 1. *lib.* 3. *pag.* 42, et ostendit, quod licet Synodus Tridentina eam sententiam verbis formalibus, et in terminis expressis, ut ajunt, non definierit, nihilominus sufficienter eam in allegatis verbis insinuaverit, et virtualiter declaraverit; declarando nimirum, quod illa omnia, quae praecepto divino Episcopis, aliisque curam animarum habentibus incumbunt, necquaquam ab iis praestari, et impleri possint, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt; sed mercenariorum more deserunt. Et revera etsi Concilium Tridentinum expresse definire noluerit, Episcoporum in sua Dioecesi residentiam divini juris esse, qua de re multis disputatum est, uti narrat Pallavicinus *in histor. Concil. lib.* 7. *cap.* 6. *lib.* 16. *cap.* 4.; tamen in hac celebri controversia verior, et communior est sententia, tam Theologorum, quam Canonistarum, quod Episcopi, Parochi, aliique omnes curam animarum habentes non solum jure seu praecepto ecclesiastico, sed etiam divino obligentur ad residendum per se personaliter in suis Ecclesiis, et beneficiis, et id probatur a Van-Espen *loc. cit.*; et a Pirhing *Jus Canon. lib.* 3. *tit.* 4. *de Cleric. non resid.* §. 11. *tom.* 3. *pag.* 14. aliisque „Non ignoramus (ait Bened. XIV. *de Synod. Dioeces. lib.* 7. *cap.* 1. *num.* 4. *tom.* 12. *pag.* 231) quosdam „praestantissimos Doctores contendere, quaestionem; de qua est „sermo, etsi clare, et expresse definita non fuerit, esse nihilominus „virtualiter, et implicite, ut ajunt, a Concilio Tridentina decisam;

„quod hac argumentatione manifeste confici arbitrantur: quo quis-
„que jure obligatur ad finem, ad ea pariter obligatur, quae ad asse-
„quendum finem sunt necessaria; atqui Episcopi, ceterique anima-
„rum Rectores, juxta Tridentinum, jure Divino obligantur ad
„pascendum sibi commissum gregem, atque ad pascendum, uti de-
„cet, et oportet, est necessaria residentia, quemadmodum idem
„Tridentinum declarat; Igitur jure divino iidem ad residentiam
„obligantur."

Verum, quia ipsa Episcoporum residentia corporalis parum pro-
desset, nisi etiam residentes se Pastores, et Rectores gregis sibi com-
missi ostenderent; atque ea obirent, ob quae ipsa personalis residentia
praecipue exigitur, merito Synodus Tridentina necessitatem residendi
inculcans; Canonesque adversus non residentes innovans, aliaque
pro eorum meliore exequutione adjungens, omnes Patriarchalibus,
Metropolitanis, et Cathedralibus Ecclesiis quibuscumque quocumque
nomine, ac titulo praefectos monet, ac monitos esse voluit, *(Sess. 6. cap. 1. de reform.)* „ut attendentes sibi, et universo gregi, in quo
„Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit
„sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus praecipit, in omnibus laborent,
„et ministerium suum impleant: implere autem illud se nequaquam
„posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more dese-
„rant, atque ovium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus
„a Supremo Judice requirendus, custodiae minime incumbant; cum
„certissimum sit, non admitti Pastoris excusationem, si lupus oves
„comedit, et Pastor nescit." Insuper dicta Synodus sciens canones
residentiam Episcopis praescribentes, jus divinum potius, quam posi-
tivum continere; ideoque hac in parte consuetudine quidem concul-
cari; sed aboleri haud posse, non dubitavit, antiquos Canones, „qui
„temporum atque hominum incuria pene in desuetudinem abierunt,
„adversus non residentes promulgatos innovare; quemadmodum
„(ait) virtute praesentis Decreti innovat." *Sess.* 6. *cap.* 1. *de reform.*,
et confirmat *Sess.* 23. *cap.* 1. *de reform.*, quae decreta jam ediderat
Pius IV. *Const. De Salute gregis* 4. *Sept.* 1560 (1) praecipiens Episco-
pis residentiam sub poenis; aliis additis altera *Const. In suprema*
25. *Novem.* 1564 (2).

Praeterea eadem Synodus postquam omnes quacumque Dignitate,
etiam Cardinalitia fulgentes, Patriarchalibus, Primatialibus, Metropo-
litanis, ac Cathedralibus Ecclesiis Praefectos ad residentiam obstrictos

(1) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 36.
(2) *Ibidem Tom. cit. pag.* 207.

dixit, declarat quidem eos ab Ecclesiis haud posse abesse, sed cum hac clausula „Nisi ex causis, et modis infrascriptis" id est „cum „Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evi„dens Ecclesiae, vel Reipublicae utilitas aliquos nonnunquam abesse „postulent, et exigant." *Sess.* 23. *cap.* 1. Verum num Christiana charitas, urgens necessitas, vel evidens Ecclesiae, aut Respublicae utilitas, absentiam requirant, Synodus noluit proprio Episcoporum judicio permittere; sed decernit: „Has legitimae absentiae causas a „Beatissimo Romano Pontifice, aut a Metropolitano, vel eo absente, „suffraganeo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam „probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cum absentia in„ciderit propter aliquod munus, et Reipublicae officium, Episcopati„bus adjunctum; cujus quoniam causae sunt notoriae, et interdum „repentinae, nec eas quidem significari Metropolitano necesse erit: „ad eundem tamen cum Concilio Provinciali spectabit judicare de „licentiis a se, vel a Suffraganeo datis; et videre, ne quis eo jure „abutatur; et ut poenis Canonicis errantes puniantur." Huic dispositioni accessit Decretum Consistoriale Gregorii XIII. relatum ab Urbano VIII. *Const. Sancta Synodus* 12. *Decem.* 1634 (1).

In hac Constitutione nonnulla Summus Pontifex de Episcoporum residentia optime statuit; et primo, non licere Episcopis, majoribusque Praelatis, etiam Cardinalibus, a suis Ecclesiis discedere sine licentia Papae per Breve, vel per literas missivas, sub poena interdicti ab ingressu Ecclesiae, ipso facto incurrenda absque alia declaratione, amissionis fructuum pro rata absentiae, et facultatis testandi, prout statuit Pius IV. ut supra. Secundo, ut sub eisdem poenis latae sententiae morantes in Curia intra unum mensem a die promotionis, intra duos morantes in Italia, et intra quatuor morantes extra illam, teneantur se itineri committere, et ad residentiam se conferre. Tertio, ut sub iisdem pariter poenis sex Cardinales Episcopi suburbicarii residere teneantur non in his Episcopatibus, sed in alio, si quem habeant. Quarto, ut nulla causa ab absentia excusentur, quantumvis gravi, et publicum bonum respiciente, excepta causa Synodi provincialis, vel Conventus generalis, cui in aliquibus locis interesse solent: et ratione officii Episcopatui adjuncti: sicuti, et excepta causa visitandi limina Apostolorum, limitato tamen tempore pro absentia occasione hujus visitationis, quatuor scilicet mensium pro Episcopis existentibus intra montes, vel mare, et septem pro existentibus ultra eosdem montes, vel mare. Quinto Cardinalibus

(1) *Bull. Rom. Tom. VI. Part. II. pag.* 13.

Episcopis ad Urbem accedentibus pro electione Summi Pontificis conceditur duorum mensium spatium in ea morandi post coronationem ejusdem Pontificis; quibus elapsis, si ad residentiam non se contulerint, omnibus supradictis poenis subjacere statuitur.

Tridentinae supradictae dispositioni etiam accessit decretum Benedicti XIII. editum in Concilio Romano celebrato anno 1725, *tit.* 17. *cap.* 2. *de Cleric. non resident.*, in quo concessa est facultas Cardinali Urbis Vicario pro tempore prorogandi ad alios quadraginta dies, et ultra (juxta casuum contigentiam causa cognita) mensem indultum Episcopis in Curia promotis ab Urbano VIII., ut supra, computandum a die eorum promotionis in Consistorio, quo elapso, ad proprias Ecclesias se conferre deberent. Denique Benedictus XIV. postquam omnes Episcopos monuerat in Epistola Encyclica *Ubi primum* 3. *Decem.* 1740 (1) hisce verbis §. 4. expressis „Jam vero scitis, „Fratres, Divino praecepto mandatum esse omnibus animarum „Pastoribus, oves suas agnoscere, easque verbi Divini praedica„tione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium ope„rum exemplo pascere; hisque, ac ceteris Pastoralis officii muniis „satisfacere, ut par est, minime posse eos, qui gregi suo non invi„gilent, neque assistant, vineamque Domini, in qua positi sunt cu„stodes, non custodiant assidue. Itaque in statione vestra maneatis „oportet, et personalem in Ecclesia vestra, vel Dioecesi, servetis „residentiam, ad quam ex vi muneris vestri obligati estis, quemad„modum pluribus Generalium Conciliorum Decretis, et Praedeces„sorum nostrorum Constitutionibus luculenter declaratur, prae„scriptumque est;" praeclaram edidit *Const. Ad Universae*, 3. *Sept.* 1746 (2) super residentia Episcoporum.

In hac declarat primum, quod nihil magis cordi fuit Pontificibus, et Conciliis, quam Praelatorum in suis Ecclesiis residentia, quod testantur et innumera Conciliorum decreta residentiam praecipientium. Ita enim jussit Summus Pontifex, vix ac ad Pontificatum fuit assumptus, qui ut magis alliceret Ordinarios ad residentiam beneficiorum vacantium intra menses, quibus collatio spectat ad Sanctam Sedem, alternativam electionis Ordinariis residentibus concessit, duraturam tantum tempore sui Pontificatus. Deinde ostendit, quod certa tempora, et causae esse possunt, quare Ordinarii debeant interdum a suis dioecesibus abesse, Concilium Tridentinum, et tempora haec, et has causas recenset. Causae sunt Christiana charitas, urgens

(1) *Bull. ejusd. Pont. Tom. I. pag.* 2.
(2) *Bull. ejusd. Tom. II. pag.* 59.

necessitas, evidens Ecclesiae vel Reipublicae utilitas. Tempus autem est ad tres menses ad summum, sive continui fuerint, sive interpollati. Urbanus VIII. promotis in Curia mensem unum assignavit, quo praeterito, praecepit, eos ad Ecclesias suas ire: Benedictus XIII. hoc tempus ampliavit ad alios quadraginta dies, si causarum necessitas notificanda Cardinali Vicario urgeat. Idem etiam indulsit Urbanus Ordinariis citra montes per quatuor menses, ultra montes per septem absentiam a suis Ecclesiis, ut facerent visitationem liminum Apostolorum. Ex hac licentia ab Urbano data occasione visitationis liminum plures ortae sunt quaestiones; putantibus quibusdam Ordinariis, se posse unire tres menses concessos a Concilio illis quatuor, aut septem mensibus concessis ab Urbano, opinantibus aliis, hos tres menses posse uniri cum illis, qui conceduntur ad evitandam quibusdam aestivis mensibus aeris intemperiem. Cum autem hae controversiae (ait idem Pontifex) de die in diem excrescerent, idem Urbanus Congregationem deputavit super residentia, cujus Congregationis caput seu Praefectus semper esset Cardinalis in Urbe Vicarius, et Secretarius idem, qui est a Secretis S. Congregationis Concilii. Et quoniam praeter absentiam trium mensium pro quovis alio termino requiritur licentia Romani Pontificis, quae per speciale ejusdem Pontificis chirographum expediebatur, introductus fuit mos describendi has omnes licentias in medio folio, quod Pontifici subscribendum deferebatur.

At (pergit) cum in desuetudinem ea folia, et Congregatio abiissent, Benedictus, et illa, et hanc revocat, et exactissime observari utraque vult, et contra transgressores poenas in Pontificiis Constitutionibus denunciatas infligi mandat. Decernit, ut Congregatio super residentia habeatur, quoties Pontifici visum fuerit, et quoties aliquod negotium eidem Congregationi ad residentiam spectans fuerit demandatum: decernit, ut fiant folia, in quibus notentur Episcoporum nomina absentium a suis Ecclesiis, et causae absentiae. Quoniam vero pro impetranda licentia absentiae adducitur, aut lis peragenda pro Clero, in qua necessaria sit Episcopi praesentia; aut morbus constans, qui depelli non possit, nisi mutetur aer, aut consilium medici vetantis ire ad Ecclesiam, eo quod mensibus vacantiae fuit Episcopus morbo correptus, vel aeris malignitas in sua Dioecesi, vult Benedictus, quod Episcopi exponant Congregationi genus litis, infirmitatis qualitatem, cur infirmitas contracta fuerit in Dioecesi, non extra. Deinde approbavit, confirmavitque dispositionem Urbani VIII., qui sua Constitutione voluit dari licentias egrediendi e Dioecesibus ad tempus definitum, si Antistites debeant ire ad Synodos. Item decrevit, ut, cum causa faciendi processus pro Canoniza-

tionibus Sanctorum soleant deputari tres Episcopi, inter quos aliquis Episcopus in partibus eligatur, ne omnes abesse a suis Dioecesibus debeant. Item injungitur observantia horum omnium, et praeceptum denunciandi Episcopos non residentes; et praecipue id committitur Nuntio Apostolico in Regno Neapolitano residenti; quoniam in eo Regno praesertim multi Episcopi residentiam omnino negligebant. Declarat demum, etiam Cardinales, qui Ecclesiis Archiepiscopalibus, Primatibus, Cathedralibus praesident, his literis comprehendi; et harum literarum fieri ad omnium cognitionem mandat publicationem.

Ex quibus recensitis Constitutionibus instituta est Congregatio super Residentia Episcoporum cum facultate cognoscendi causas absentiae, et onere illas Summo Pontifici referendi pro earumdem approbatione. Haec Congregatio divisa, ac separata est a S. Congregatione Concilii, sed idem utriusque est Secretarius, qui Regesta super Residentia Episcoporum in eodem Archivo, et Secretaria S. C. Concilii servare solet; inquibus adnotatae reperiuntur licentiae, ac prorogationes absentiae Episcoporum, quae ab eadem S. C. super Residentia Episcoporum fuerunt impertitae. Et haec Congregatio expedire consuevit tum licentias, tum prorogationes vigore chirographi Romani Pontificis, quod ex ipsis Regestis colligitur *sub die* 9. *Sept.* 1635. „S. D. N. ex causis in suo Chirographo ps. S. hac die subscripto „expressis benigne prorogavit per alium mensem Emo Card. a Balneo „Episcopo Reatino tempus se conferendi ad residentiam suae Ecclesiae; in quorum etc. Fidem etc. hac die 15. Octob. 1635." Postmodum autem mos fuit, Romanum Pontificem annuatim suo chirographo omnes approbare, et confirmare licentias, et prorogationes, quae infra annum concedebantur ab eadem S. Congregatione praevio SSmi. oraculo, et ex quibus contumacia, vel negligentia cujusdam Episcopi apparebat. Insuper ex ipsis Registis constat, hanc Congregationem fieri in Palatio Vaticano, „Die Lunae 29. Febr. 1712. In „Palatio Apostolico Vaticano erit S. C. super Residentia Episcoporum, „in qua praeter alia, proponentur infrascripta Dubia juxta stylum „ejusdem S. Congregationis resolvenda." Et dicto tempore folia exarata distribuebantur.

Urbanus VIII. erigendo hanc Congregationem, ut supra diximus, „compositam esse voluit ex tunc, et pro tempore existentibus Card. „Romani Pontificis in Urbe Vicario, necnon ejusdem Pontificis Datario, et Secretario Status, ac Secretario Brevium, duobus item „Secretariis Congregationum, negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium, ac interpretationi, et executioni Decretorum „praedicti Concilii Tridentini respective praepositarum" §. *Denique*

Const. Ad Universae. Et revera legitur in Regestis Decretorum hujus Congregationis, „Die Veneris 9. Januar. 1637 habita fuit Congrega„tio super Residentiam Episcoporum cor. Eminent. Card. S. Honu„phrii Pro-Vicario, cui praeter ipsum interfuerunt RRm. AC., Data„rius, Maraldus, Torniellus, et Paulutius Secret." Ex quibus colligitur, non semper habitam hanc Congregationem fuisse die Lunae, et antea in Palatio Card. Praefecti fuisse coactam. Item habetur „Die „21. Julii 1639, habita Congregatio coram Emo Card. S. Honuphrii cum „interventu omnium DD. Praelatorum," et „Die 15. Decem. 1645 „habita fuit Congregatio super Residentia Episcoporum in Palatio „Emi, et Rmi D. Card. Ginetti, cui praeter ipsum interfuerunt „Emus D. Card. Rapacciolus, et Rev. Spata, et Paulutius Secret."

§. XI.

De Officio, et Facultate Cardinalis Praefecti Sacrae Congregationis Concilii.

Ex S. R. E. Cardinalibus, qui S. Congr. Concilii conficiunt, unus est totius Congreg. Caput, qui *Praefectus* vocatur. Clare hujus Cardinalis Praefecti facultates innotescunt ex Brevi, quod Romanus Pontifex ei expedire in ejusdem electione solet, quodque hisce est verbis conceptum „Dilecte Fili Noster Salutem, et Apostolicam Be„nedictionem. Circumspectionis Tuae summa fides, prudentia, inte„gritas, et doctrina, ac Sacrarum Canonum peritia Nobis dudum „cognita, et probata hoc tempore in causa sunt, ut praecipua „Sedis Apostolicae munera eidem circumspectioni Tuae libenter com„mittamus. Cum itaque officium, seu munus, quod bon. mem. ...... „S. R. E. Cardinalis ...... nuncupatus, dum viveret, obtinebat, „quaestiones nimirum, et dubia, quae super Decretis S. Congreg. „Concilii Tridentini undique ad Nos, et Sedem Apostolicam afferun„tur, ac Episcoporum Limina Apostolorum Petri, et Pauli visitan„tium, relationes audiendi, et excipiendi, illasque, et illa in Con„gregatione Cardinalium dicti Concilii Interpretum proponendi, et „diligenter examinandi, sententias, et vota dictorum Cardinalium „colligendi, ac ipsa decreta dictae Congregationis, interpretatio„nesque dicti Concilii adnotandi, et adnotata extendendi, ac pro„mulgandi literas quoque tum nomine dictae Congregationis, tum „Nostro, et Romanorum Pontificum Successorum Nostrorum jussu in „eadem materia subscribendi per obitum ejusdem Guillelmi Cardina„lis nuper defuncti, seu alias certi, quem praesentibus pro expresso

„haberi volumus, modo vacaverit, et vacet de praesenti, prout „illud vacare decernimus. Nos volentes insigni alicui Cardinali officium, et munus praedictum demandare motu proprio, et certa „scientia, et matura deliberatione Tibi munus praedictum, ac officium, et facultatem, ac alia omnia, et singula, quae idem Guil- „lelmus Cardinalis, dum officium hujusmodi obtinebat, facere consuevit, ac potuit, aliique ejus in eodem officio Praedecessores facere „consueverunt, et potuerunt, faciendi cum honoribus, gradibus, „praeeminentiis, jurisdictionibus, loco in signatura nostra Gratiae, „necnon cum provisione menstrua centum Ducatorum auri in auro, „quam Tibi, quatenus opus sit nominatim assignamus, aliisque juri- „bus, reditibus, et emolumentis solitis, ac consuetis, et quibus „dictus ...... Cardinalis, dum idem officium obtinebat, utebatur, „potiebatur, et gaudebat, aliique illius in eodem officio Praedeces- „sores dum vixerunt, utebantur, potiebantur, et gaudebant auctori- „tate Apostolica tenore praesentium, donec vixeris concedimus, et „demandamus; Teque in locum dicti ...... Cardinalis, quoad dictum „munus, et officium in omnibus, et per omnia ad Tui vitam praeficimus, dantes Tibi plenam, et omnimodam potestatem, et auctori- „tatem, quaestiones, et dubia, et relationes praedictas audiendi, et „suscipiendi illas, et illa in dicta Congregatione proponendi, et dili- „genter examinandi sententias, votaque Cardinalium colligendi, „decreta dictae Congregationis interpretationesque dicti Concilii „adnotandi, et adnotata extendendi, et promulgandi literas quoque „tum nomine dictae Congregationis, tum nostro, et Romanorum „Pontificum Successorum Nostrorum jussu in eadem materia subscri- „bendi, et denique omnia alia, et singula, quae idem ...... Cardina- „lis dum dictum officium obtinebat, facere consuevit, ac potuit, „aliique illius in eodem officio Praedecessores facere consueverunt, „et potuerunt faciendi, gerendi, et exequendi, decernentes literas „a Te ut supra subscribendas eamdem fidem facere, ac vim, aucto- „ritatem, et executionem obtinere, quam facerent, et obtinerent, „si manu Nostra, et Romanorum Pontificum Successorum Nostrorum „subscriptae essent, mandantes propterea Venerabilibus Fratribus „Nostris S. R. E. Cardinalibus dictae Congregationis nunc, et pro „tempore existentibus, et aliis, ad quos spectat, et in futurum „spectabit, ut Te in dicto munere, et officio recipiant, et admittant, „Tibique in omnibus ad dictum officium pertinentibus faveant, et „assistant; Nostris vero S. R. E. Camerario, et Thesaurario, ac Ca- „merae Apostolicae Depositario Generalibus, nunc, et pro tempore „existentibus, ceterisque ad quos spectat, et spectabit in futurum,

„ut de provisione menstrua centum Ducatorum auri, in auro, aliis-„que juribus, et emolumentis debito tempore cum effectu respon-„deant, et responderi faciant; non obstantibus constitutionibus, et „ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque" „Datum etc." Officium autem ac munus ejusdem Cardinalis Praefecti in eo dumtaxat consistit, praeter id, quod ex dicto Brevi colligitur, literas nomine S. Congregationis mittendas, nec non resolutiones ac Decreta emanata ab eadem S. Congregatione, subscribendo; curam, ac regimen rerum, quae in S. Congregatione proponuntur, gerendo; ac suppeditando Secretario pro Officialium Secretariae, ac scribarum emolumentis elargiendis, ac supplendis pro expensis chartae, atramenti, uti testatur Card. de Luca *disc.* 15. *part. II. Relat. Cur. For. num.* 17.

§. XII.

De munere, et officio a Secretis Sacrae Congregationis Concilii.

Antiquo tempore quemadmodum observat Card. de Luca *in Relat. Cur. Rom. disc.* 7. nulli erant in Curia Secretarii; quia quae hodie per Secretarios expediuntur, expediebantur per Vice-Cancellarium, qui erat a Secretis Papae. Olim quoque Sedis Apostolicae Pronotarii decreta, quae in Sacro Consistorio edebantur, signabant, teste Card. Papiensi *in Epist. scripta ad Volaterranum*, ubi ait ille „Volo, „si possum, notare nonnulla ejusmodi Senatus nostri decreta, quo-„rum recordatione, et exemplis in plerisque actionibus nostris in-„strui, et admoneri quandoque possimus. Adjuvat, mihi crede, haec „diligentia multum ministerium nostrum. Consueverunt olim Romani „Pontifices, eam curam mandare Notariis Apostolicae Sedis." Item munus Secretarii in causis Canonizationum deferebatur ante institutionem Congregationis Sacrorum Rituum uni ex Collegio Protonotariorum Apostolicorum, uti legitur *in Opere de Vita, Miraculis, et Actis Canonizationis S. Didaci* conscripto a Francisco Penia *lib.* 3. *cap.* 11. At postremis hisce temporibus excrescentibus negotiis, plures fuere constituti Secretarii, iique varii pro diversitate Negotiorum, et Literarum, quae ab iis ad exitum erant deducendae; et revera in erectione quindecim Congregationum Cardinalium Sixtus V. Pont. Max. *in fin. Const. Immensa* saepe laudata §. 2. *Bull. Rom. Tom. IV. Part. IV. pag.* 400, statuit, ut „Cardinales dictarum Congregationum „proprios singillatim habeant Secretarios, ab eisdem libere depu-

„tandos, et ad res, quae in dies geruntur, annotandas, et in publi-„cam formam, si opus fuerit, redigendas."

Quamobrem etiam S. C. Concilii suum habet Secretarium, qui est Praesul S. R. E. Hic pollet voto decisivo in omnibus causis, quae in eadem S. C. agitantur, sicuti Cardinales Congregationis habent; sed praeter ea, quae ad quemlibet spectant Cardinalem, alia quaedam peragere debet, quae sunt ipsius propria, qui Secretarii munus exercet. Secretarius itaque unicuique Cardinali declarat diem, horam, et locum, quibus Sacra cogitur Congregatio, necnon dubia, quae proponuntur in causis disputanda, et quidem adnotata in exarato folio, ubi die, in quo est Congregatio celebranda, signato, statum causarum, et summarie utriusque partis rationes exhibet, exponitque auctoritatum momenta. Defert autem libella nonnulla, quae dicuntur *summaria precum* extra folium, de quibus in folio tantum Dioeceseos describit; quum hae causae sint minoris indaginis. Folium praedictum typis mandatum toties, quoties S. C. cogitur, omnibus Cardinalibus votantibus, qui Congregationi interveniunt, transmittit, ut videant, quaenam causae sint in plena Congregatione proponendae. Secretarius insuper primus est, qui locum Congregationis die statuto occupet, et omnium causarum positiones secum affert. Idem causas proponendas omnibus denunciat, et responsiones Cardinalium Congregationis, eorumque sententias obsignat. Praeter haec debet Secretarius statim in regestis Secretariae adnotare omnia, et singula decreta, resolutionesque, quae tum in causis in folio relatis, tum in illis, quae per summaria precum fuerunt propositae, emanarunt.

Quumque S. C. decreta, quae de commutationibus voluntatis testatorum, dispensationibus ab irregularitate, a beneficiorum incompatibilitate, ac pluralitate, Matrimonii rati, et non consumati, a voto continentiae, aliisque hujusmodi versantur, omnes actus, qui sanatione indigent, robur et efficaciam non habeant, nisi postquam fuerint a Summo Pontifice approbata; hinc Secretarii munus est, deliberationes S. Congregationis, et rationes, quae eam moverunt ad ita sentiendum, referre Papae, ejusque responsum, vel approbans, vel reprobans, expectare. Hac de causa praeter consuetam Congregationem, quae bis quolibet mense die tamen Sabbathi fieri solet, honore pollet Secretarius accedendi alternis hebdomadis die Mercurii ad Pontificem, et ea omnia referre, quae non solum in plena Congregatione examinata, ac definita fuerunt, sed ea, quae passim a Card. Praefecto, et eodem Secretario expediuntur. Dubia vero, quae oraculum requirunt Pontificium, plerumque hisce sunt

verbis concepta „An sit consulendus SSmus pro etc." vel ad dubium his additis verbis „facto verbo cum SSmo."

Secretarius S. C. Concilii eligitur ex coetu Praesulum, uti dixi; et epistolae, quae nomine S. Congregationis expediuntur, a Secretario exarantur, et ab eodem una cum Card. Praefecto subscribuntur juxta Decretum editum anno 1624, in quo habetur „SSmus Dominus Noster vivae vocis oraculo decrevit, ut deinceps literae quarumcumque Congregationum ab ipso etiam Secretario Congregationis subscribantur, prout illustrissimus a Monte, facto cum Sanctitate sua verbo, in Consistorio secreto 11. Martii praesentis anni „1624 mihi Secretario retulit, ac servari in posterum mandavit." Et Card. Petra *Comment. ad Const. II. Nicolai V. num.* 10. *tom.* 5. *pag.* 31. testatur, quod Secretarius S. C. Concilii, qui est itidem Secretarius Congregationis super Residentia Episcoporum recepto speciali oraculo a Papa, scribit Epistolas ad Episcopos Urbi vicinos, ut nisi ab urgenti Curae Pastoralis, vel salutis negotio impedirentur, Urbem accedant, ut assisterent semipublico, et solemni Consistorio, ac vota ibi praestent pro Canonizatione Sanctorum; addendo „quod munus „scribendi, ego uti Secretarius dictae Congregationis subii, in dicta „Canonizatione quatuor Beatorum, facta a San. Mem. Clementii XI. „anno 1712."

In causis autem contensiosis, praevia citatione partis contradicentis coram eodem peracta, dubium concordare debet, ut in S. Congregatione proponatur, et quoties dubium est constitutum, idem Secretarius diem propositionis causae decernere debet, et ante plures dies propositionis causae opus est, ut scripturas recipiat, et causae momenta debeat in folio adnotare, ac omnibus Cardinalibus votantibus distribuere, partibusque communicare, necnon per tres, vel quatuor dies ante Congregationem informationes in voce a Partibus audire. Si autem expedit, ut lis retardetur, potest Secretarius dilationem indulgere. Quando vero causa est resoluta, pars succumbens novam audientiam a Secretario potest obtinere, si causarum circumstantiae id permittant. Causae absolutae eidem Secretario expeditio committitur. Quoad Appellationes a Synodalibus Statutis ita Benedicti XIV. *de Synod. Dioeces. lib.* 8. *cap.* 5. *num.* 13. loquitur „Quamquam porro a Synodalibus Statutis, de jure admitti possit appel„latio in devolutivo, haec tamen ipsa a prudenti Superiore non est „statim, atque ad cujuslibet querelam, admittenda, ne Episcopi „deterreantur a suis cogendis Synodis, timore litium, quos postea „subire cogantur, ob male feriatorum hominum adversus Synodales „Constitutiones querimonias, et frivolas Appellationes. Quare ad

„haec praecavenda incommoda, cum appellatio interponitur ad S. C. „Concilii, satius erit, et ejusdem Secretarius Appellantes compellat ad „designandas singulas Constitutiones, contra quas reclamant, eosque „simul adigat ad momenta rationum exponenda, propter quas eas „irrationabiles, nimium graves, et onerosas, aliove vitio contendunt „infectas; haec vero omnia idem Secretarius significabit S. C., quae „in hunc modum rite instructa provide decernat, an appellatio sit „admittenda, an potius rejicienda, veluti inanis, et calumniosa." Et ipse ait hanc methodum adhibuisse, cum praedicto munere fungeretur.

§. XIII.

De Congregatione particulari Praesulum adjecta ad Sacram Congregationem Concilii super Relationibus Visitationis Limina Apostolorum.

Celebris est Sixti V. Pont. Max. Constitutio, quae incipit *Romanus Pontifex* 20. *Decem.* 1585 (1), qua scilicet omnibus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, et Episcopis, etiamsi S. R. E. Cardinales fuerint, praecipit, ut antequam consecrationis munus suscipiant, aut pallium assequantur, vel, si de una ad aliam Ecclesiam transferantur, antequam hujus regimini, et administrationi se immisceant, si quidem in Romana Curia praesentes sint, in manibus S. R. E. Diaconi Cardinalis in ordine prioris; extra Curiam vero in manibus Antistitis ad hoc a Sede Apostolica Delegati, singuli ex praescripta formula jurent, se statis temporibus, in ipsa Constitutione expressis, Limina SS. Apostolorum Petri, et Pauli personaliter visitaturos; sin autem legitimo impedimento detineantur, id ipsum impleturos per aliquem de sui Capituli gremio, seu alia ecclesiastica dignitate, vel beneficio praeditum; eaque occasione Romano Pontifici rationem reddere de Pastoralis officii implemento, deque omnibus, quae ad Ecclesiarum suarum statum pertinent, ac Cleri, et populi mores, et disciplinam, animarumque ipsis commendatarum salutem concernunt. Ceterum variam locorum, ac dioecesium ab Urbe distantiam summa aequitatis ratione perpendens Pontifex, hujusmodi visitationem §. 6. Episcopis Italis tertio anno, Gallis, Germanis, Hispanis quarto, ceteris Europeis, Africanis et Asiaticis quinto, et remotioribus singulis decenniis obeundam praescripsit. Idem Pontifex alterâ Constitutione quae incipit *Immensa* 22. *Januar.* 1587, §. *Congr. octava* (2), instituta

(1) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. IV. pag.* 173.
(2) *Ibidem Tom. cit. pag.* 396.

S. Congregatione pro exequutione, et interpretatione Concilii Tridentini; eidem omnium Episcoporum BB. Apostolorum Limina visitantium postulata audire, et expedire, facultatem tribuit. Et Episcopi de impedimento, ut hic admittantur ad Limina Apostolorum per certum nuncium visitanda, per legitimas probationes docere debeant „ad primum S. R. E. Cardinalem Decanum, et hodie ad Sacram Con„gregationem Concilii, quae in ipsius Cardinalis locum subrogata est „ab eodem Sixto V. in Constitutione edita super ipsius Congregatio„nis erectione." Sicuti apposite disserit Fagnanus *in Cap. Ego N. de Jurejur. num.* 13. (1), et confirmat Bened. XIV. *de Synod. Dioeces. lib.* 13. *cap.* 6. *num.* 2. (2).

Peculiaris autem Congregatio nonnullorum Romanae Curiae Praesulum, Congregationi Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum adjecta, pro excipiendis, examinandisque Relationibus Episcopalem, vel quasi Episcopalem jurisdictionem habentium super statibus earumdem Ecclesiarum, initium accepit a *Const. Decet Romanum Pontificem* 23. *Novem.* 1740 Benedicti XIV. (3), in qua momenta, ac rationes erectionis hujus Congregationis exponuntur. Nam ut supra vidimus omnes Patriarchae, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, aliique jurisdictione quasi Episcopali pollentes juramento juxta formulam relatam in Pontificali Romano *tit. de Consecratione Electi in Episcopum*, quam illustravit Joseph Catalanus (4), promittunt se certis statutis temporibus BB. Apostolorum limina personaliter, vel per se ipsos visitaturos, vel per certum Nuntium legitimo impedimento detentos, ac relationem statuum Ecclesiarum S. Congregationi Concilii, ac postulata exibent; hinc Summus Pontifex Benedictus XIV., qui a Secretis S. Congregationis Concilii munus laudabiliter exercuit, sequentibus motus rationibus, declaravit, ac decrevit: „Cum autem, „(inquit *in cit. Const.* §. 2.) sicut Nobis, dum adhuc in minoribus ver„saremur, innotuit, venerabiles Fratres Nostri S. R. E. Cardinales „Decretorum ejusdem Concilii Tridentini interpretes tantis negotio„rum curis, causarum multitudine, et gravissimarum occupationum „mole distineantur, ut serius quam optarent, non sine aliquo Eccle„siarum detrimento, et nonnullorum querela, postulata, quae occa„sione visitationis Sacrorum Liminum fieri solent, audire, et responsa „praebere cogantur literis Patriarcharum, Primatum, Archiepisco-

(1) *Tom. II. pag.* 166, *edit. Venet.* 1697.
(2) *Pag.* 484, *edit. Rom.* 1755, *in fol.*
(3) *Bull. ejusd. Const. VIII. Tom. I. pag.* 24. *edit. Rom.* 1746.)
(4) *Tom. I. tit.* 13. §. 8. *num.* 9. *in Comment. ad cit. Pontificale.*

„porum, et Episcoporum, qui legitimis impedimentis detenti, quo„minus se in hanc Urbem conferre possint, absentes, vel Romae „praesentes, debitae suarum Ecclesiarum relationis officium in „scriptis, ut moris est, adimplent: Nos hujusmodi incommodo con„gruum remedium adhibere, eidemque Congregationi S. R. E. Cardi„nalium Decretorum praedictorum interpretum opportunum levamen „afferre satagentes, necnon venerabilium Fratrum Patriarcharum, „Primatum, Archiepiscoporum, et Episcoporum, quos in visceribus „caritatis gerimus, votis, ac desideriis, quantum in Domino possu„mus satisfacere, et sollicitae literarum, et responsorum hujusmodi „expeditioni providere cupientes, inhaerentes etiam exemplis SS. No„strorum Praedecessorum, e quibus B. Damasum Praedecessorem „nostrum in chartis Ecclesiasticis juvisse, et Orientis, Occidentisque „consultationibus respondisse de se B. Hieronymus affirmat, ex certa „scientia, et Apostolicae potestatis Nostrae plenitudine tenore prae„sentium perpetuo erigimus, instituimus, et decernimus Particula„rem Congregationem nonnullorum Romanae Curiae Praelatorum a „Nobis, et Romanis Pontificibus Successoribus Nostris pro tempore „deputandorum, quorum munus, et officium illud dumtaxat esse „volumus, ut eorumdem venerabilium Fratrum Patriarcharum, „Primatum, Archiepiscoporum, et Episcoporum, necnon dilecto„rum filiorum Abbatum, Priorum, Praepositorum, aliorumque tam „Secularium, quam Regularium separatum territorium habentium, „et jurisdictionem quasi Episcopalem in locis sibi subjectis exercen„tium, postulata, quae in scriptis exhibita fuerint, et literas eidem „Congregationi Cardinalium Decretorum praedictorum interpretum, „vel Nobis directas, et a Nobis ad praefatam Congregationem remis„sas, diligenter inspicere, omniaque in eis contenta in eorum Con„ventibus, et Particularibus Congregationibus, quarum prima coram „Nobis habenda erit, accurate exponere, ut communi consilio omni„bus consideratis, et perpensis, quae majoris momenti videbuntur, „ad ipsos S. R. E. Cardinales interpretes praedictos, et deinde per „ejusdem Congregationis Secretarium ad Nos, quoties coram Nobis „praedicta Particularis Congregatio habita non fuerit, et Romanum „Pontificem pro tempore existentem, referantur; ut, votis eorum„dem Cardinalium, et Praelatorum auditis, de rebus gravioribus ex „omnibus Provinciis, et terrarum orbis partibus ad Sedem Aposto„licam a primis Ecclesiae temporibus referri solitis, prout in Domino „videbitur expedire, statuere, et Episcoporum, aliorumque Praesu„lum postulatis, et desideriis obsequi, quantum ex alto conceditur, „valeamus."

Ex quibus verbis patet luculenter erectionis hujus Congregationis causa, ejusdem officium, ac potestas. Hujusmodi autem Benedictina disposito servata nunc est, et eo modo, quo fuerat declarata, et interdum postulata vel dubia Episcoporum, quae majorem indaginem petunt, ad totam S. Congregationem Concilii, summumque Pontificem sunt relata, ac definita. Et sicut rescribendi nomine Congregationis onus habeat Praesul a Secretis Latinarum Epistolarum; ita laudatus Pontifex voluit locum illum habere in Congregationibus. Nam (1) inquit „Insuper, quia opportunum, et congruum arbitra- „mur, ut is, qui eidem Congregationi S. R. E. Cardinalium Decreto- „rum Concilii interpretum in latinis literis Episcopis rescribendis „operam praebet, de rerum tractationibus in particularibus praedi- „ctorum Praelatorum Conventibus, seu Congregationibus habendis „plene sit instructus, ad hoc, ut per eum praedictae Congregationis „Cardinalis Praefectus eisdem Fratribus Episcopis, aliisque Praesuli- „bus supradictis, eorumque potissimum postulatis diligentius, ac „commodius possit satisfacere, volumus, et eadem Apostolica aucto- „ritate statuimus, ut dilectus quoque filius Magister Aeneas Silvius „Picolomineus, qui nunc est, et qui fuerit deinceps, eidem Con- „gregationi Latinarum Epistolarum hujusmodi a Secretis, in eorum- „dem Praelatorum Conventibus, seu Congregationibus locum habere, „et personaliter interesse, non tamen in eis votum ferre, possit, et „valeat."

Complura rerum capita, circa quae versari debet relatio status Ecclesiae occasione visitationis Sacrorum Liminum praedictae Congregationi Concilii exhibenda, indicata sunt a Fagnano *in cit. Cap. Ego N. de Jurejur.*, ubi materialem Ecclesiae statum a formali apte distinguendo secrevit. Quae autem ab eo scripta fuerunt, adoptavit etiam et retulit Van-Espen *Jur. Eccl. Univ. part.* 1. *tit.* 15. *cap.* 2. *num.* 22., sed, cum nunquam publica auctoritate prodiisset instructio super modo conficiendi relationem, tam materialis, quam formalis status Ecclesiarum, atque Dioecesium, prout ab Apostolica Sede requiritur; Sum. Pont. Benedictus XIII. in Concilio Romano, a se celebrato, mandavit, hujusmodi instructionem confici a praedicta Congregatione Concilii. Eam itaque exaratam, subinde probatam, et publica auctoritate donatam, unusquisque consulere potest, impressam in calce praedicti Concilii Romani, et apud Benedictum XIV. *de Synod. Dioces. in fine*. Eique inhaerentes, quicumque relationes hujusmodi facere tenentur, nihil desiderandum relinquent, quod

(1) *In cit. Const.* §. 3.

circa materialem, atque formalem Ecclesiarum suarum Statum Apostolicae Sedi sit aperiendum.

§. XIV.

De Archivo, Secretaria, et Officialibus Sacrae Congregationis Concilii.

Dubitari sane nequit, quod S. Congregatio Concilii ab ejus institutione locum erectum auctoritate propria asservationi authenticorum Decretorum, ac Scripturarum destinatum, ac sub custodia alicujus ejusdem S. Congregationis officialis habuerit. Et primum ob materias paucas verosimile est, quod una cum Secretaria archivum annexum fuerit; ac deinde aucto numero decretorum, ac multitudine librorum, ac Scripturarum a Cancellaria, seu a Secretaria fuerit separatum, et alius locus fuerit destinatus, qui Archivum S. Congregationis Concilii appellabatur, unde depromi possunt documenta plenae fidei, ac auctoritatis. Hoc autem Archivum authenticum evasit, tanquam certam fidem faciens vigore auctoritatis in erectione S. Congregationis tributae, atque Scriptura ab eo deprompta authentica habebatur. Hanc ob causam Hieronymus a Rufino reprehensus, quasi epistolam Anastasii I. Papae ad Johannem Hierosolymitanum commentus esset, ad Romanae Ecclesiae Archiva provocabat (1) „Si a me, inquit, fictam epistolam suspicaris, cur eam in Romanae „Ecclesiae chartario non requiris, ut, cum deprehenderis ab Episcopo „non datam, manifestissime criminis reum teneas?" Nam non solum authographa pontificiarum decretalium ad Ecclesias missarum *in Archivo*, seu *Scriniis*, vel *Chartario* Romanae Ecclesiae servabantur, sed etiam acta Synodica, consultationes, et relationes ad Romanam Sedem missae, ceteraque monumenta ecclesiastica, ut ex epistola Synodica Concilii Romani sub Damaso (2), Leone M. (3), ex Concilio Lateranensi sub Martino Papa anno 649 (4), aliisque compertissimum. Et revera Archivum locus auctoritate legitima deputatus appellatur, in quo Scripturae, instrumenta, ac acta custodiuntur, quae, si postea exemplar authenticum producatur, plenam fidem faciunt; non tam ratione loci, quam respectu illius, cujus auctoritate in Archivo sunt reposita. Ita Pontificiae literae ad certas Ecclesias

(1) *Lib.* 3. *contr. Rufin. opp. tom.* 2. *pag.* 549, *edit. Vallarsii Veronae.*
(2) *Apud Holsten. in Collect. Rom. part.* 1. *pag.* 177.
(3) *Epist.* 92. *ad Maxim. Antioch. cap.* 4. *edit. Quesnell.*
(4) *Secretario II.*

initio datae omnibus postea communes fiebant, ut omnibus innotescerent, et omnes parerent legibus, quae ipsis literis erant constitutae. Earum authographum in Archivo servatum adhibebatur ad dirimendas controversias, quae forte orirentur. Jus Archivi erigendi tantummodo per Doctores competit Praelatis Ecclesiasticis majoribus, hoc est Episcopis, et eorum Superioribus, ac Dominis temporalibus illis, qui in suis territoriis jura Imperii, ac regalium exercent. Omni vero S. Congregatio Concilii pollet auctoritate ecclesiastica juris erigendi Archivum, atque conditionibus, quas memorat Reiffenstuel *Jus Canon. Univ. tom.* 2. *tit.* 22. *§.* 4. *num.* 113. (1) „Ad constituendum (ait) publi„cum Archivum tria requirantur. Primo, ut sit erectum ab eo, cui „jus Archivi competere dignoscitur, quale tantummodo competere „Praelatis Ecclesiasticis majoribus, nempe Episcopis, eorumque Su„perioribus, nec non, et illis Dominis temporalibus, qui in suis „territoriis exercent jura Imperii, et Regalium, communis Doctorum „sententia censet. Secundo, et specialiter requiritur, ut tale Archi„vum sit sub custodia cujusdam Officialis, quem antiqui *Commenta„riensem*, moderni *Cancellarium* appellant. Tertio, ut is in produ„ctione Scripturae alicujus testetur, ejusmodi Scripturam inter alia „Instrumenta authentica in tali Archivo, seu Cancellaria repertam, „et asservatam fuisse."

Et revera Archivum S. Congregationis Concilii, ut ejusdem Scripturae faciant fidem, sub custodia reperitur cujusdam Officialis Secretariae, qui appellatur Archivista, quique debet testari, quod Scriptura producta in Archivo reperta fuit, et asservata, et cum suo originali fideliter recognita, et inde eamdem S. Congr. Sigillo authenticare, ut ait Mattheucc. *Offic. Cur. Eccl. cap.* 28. *num.* 30. (2). Hunc locum insuper constitutum peculiariter ad usum Archivi S. Congregationis Concilii in aedibus Apostolicis Vaticanis, Cardinalis Franciscus Xaverius de Zelada, tempore, quo summa cum laude a Secretis S. Congregationis munere fungebatur, in novam, ac meliorem formam redegit, ac materias novo ordine distribuit; et modo studio, ac vigilantia unius Officialis Secretariae administratur. Continet autem Archivum omnes postulationes causarum, quae agitatae fuerunt in dicta S. Congregatione, omnes supplicationes, ac dubia, quae apud S. Congregationem deferebantur, informationes Episcoporum desuper petitas, et quidquid ad dubii explanationem, ac gratiarum concessionem, quaestionemque explanandam opus erat. Antiquitus

(1) *Edit. Maceratae* 1746, *pag.* 292.
(2) *Pag.* 200, *edit. Venet.* 1749.

haec omnia divisionem repetebant per Sessiones et Capita Concilii Tridentini, ad quae materia eorumdem pertinebat; postmodum vero per Dioeceseon; et ex hac divisione facillime reperiri potest, quod quaeri oportet. Semper autem S. Congregatio consuevit postremum decennium positionum Causarum, ac postulationum in Secretaria asservari, cetera in Archivo custodiuntur.

In Secretaria praeterea S. Congregationis Concilii asservantur tum in libris Decreta ejusdem S. Congregationis tam antiqua, quam recentiora, tum Registrum literarum, quae nomine S. Congregationis mittuntur, tum parva Regesta Decretorum. Libri Decretorum incipiunt ab anno 1573, usque ad praesens tempus, et conflant plurima volumina, quorum nonnulli indice carent, de quibus ait Ursaya *Discept. Eccles. I. tom. 4. part. 1. §. 8. num.* 94. „Nec mirum videri debet, si „non adducantur alii similes casus, ab hac Sacra Congregatione „decisi, ea ratione, quia illius antiqui libri, in quibus adnotantur „Resolutiones, carent Indicibus, neque facile est omnia illius volu„mina improbo labore pervolvere." Habet autem primum volumen nonnullas marginales adnotationes, de quibus Card. Lanfredinus *Responsa Jur. Canon. in Causa Neapolitana Praetense Congruae num.* 30. (1) videtur loqui, dum ait „Restat nunc tamen, ut perpendamus, „quid momenti habere possint quaedam annotationes, quae circa „annum 1567, scilicet sedente S. Pio V., scriptae leguntur in primo „volumine Secretariae S. Congregationis Concili pag. 34 .... et „pag. 25 .... et rursus pag. 127.... Verum, ut mihi asseritur, au„thentica haec non sunt, nec satis constat, quod ita vere decreverit „aut S. Congregatio aut S. Pontifex Pius, deficiente nedum expres„sione certae diei, sed etiam formula, qua concipi solent vera De„creta ejusdem Sacrae Congregationis, eorumque Confirmationes a „Pontificibus editae; sed potius censendum est, adnotationes illas „continere opinionem propriam vel Secretarii, vel Cardinalis Alciati, „qui erat unus ex Cardinalibus dictae Sacrae Congregationis." Et Card. Petra in Opere *Comment. ad Const. Apost.* pluries mentionem facit de nonnullis Mss. S. Congr. Concilii Cardinalis Alciati absque alia notitia temporis, et an fuerit Praefectus ille S. Congregationis. Registrum literarum S. Congregationis praeter epistolas, ac instructiones, plurima etiam continet decreta, et incipit a die 25. Sept. 1564, quo fuit Concilium Tridentinum approbatum; et hoc registrum amplectitur volumina....

Inter Epistolas, et Orationes Julii Pogiani Sunensis, quem nuper

(1) *Tom. I. pag.* 98, *edit. Rom.* 1747.

institutae S. Congregationis Concilii responsis, literisque scribendis Pius IV. Pont. Max. praefecerat, illustratas ab Hieronymo Lagomarsinio Societatis Jesu Viro Clarissimo in volumine I. edit. Rom. 1762, pag. 235 usque ad finem prodierunt Epistolae ejusdem Julii Pogiani Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum nomine scriptae ab Octob. anni 1564 ad Sept. anni 1568; quas idem Lagomarsinius summa fide ex Codice, qui in S. Congregatione Concilii tabulario adservatur, descripsisse testatur, *nota (a) ad Epist. I.*, ubi subjungit „Non omnes „autem hujus ipsius codicis epistolae omnium Cardinalium Concilii „Tridentini tum interpretum, nomine datae sunt: nonnullae enim „occurrunt privato alicujus ex iis nomine scriptae, Cardinalium „nimirum (nisi forte conjectura me mea fallit) Caroli Borromaei sub „Pio IV., et Michaelis Bonelli sub Pio V., quorum utrique Pogianus „privatam quoque operam in scribendis literis locarat. Ipsae vero „illae literae, universi Cardinalium interpretum coetus sententiam „continentes, non omnium tamen verbis loquuntur, sed unius, ejus „nimirum, qui reliquis in eo coetu praesidebat; quem quidem ego „Joannem Moronum, Episcopum Tusculanum, fuisse puto, eum, qui „Concilio ipsi Tridentino proxime praefuerat, quique *in Motu Proprio „Pii IV., per quem deputantur octo reverendissimi Cardinales, qui fa- „ciant observari reformationes, ab ipso editas, necnon decreta Sacri „Oecumenici, et generalis Concilii Tridentini*, priore loco nominatur. „Hisce ego literis, tantorum tanti Concilii interpretum nomine datis, „ac publice scriptis, nullas mihi, privato scilicet, minimaeque facul- „tatis, nullius vero auctoritatis homini, neque interpretationes, ne- „que adnotationes, religionis, reverentiaeque erga eas causa, esse „adscribendas duxi."

Praeter libros Decretorum, Regesta Epistolarum, ac parvos libros manuales materiarum, reperiuntur in Secretaria dictae Congregationis quinque volumina, quae Card. Boschius Secretariae donavit, quaeque continent Declarationes S. Congr. Concilii ad diversos Episcopos missas, singulis suis Sessionibus, et capitulis accomodatas; quorum unum continet Glossas, et in quo legitur „Auctor hujus „Glossae ad Tridentinum multa hausit ex ore ipsorum Patrum, qui Concilio interfuere, ut asserit *Sess. 22. de reform. cap. 8. §. non tamen*. Haec volumina primum pertinebant ad Cardinalem Ludovisi. Exemplo Cardinalis Boschi, Secretariae S. Congregationis Concilii Card. Gullielmus Pallotta dedit volumina duo Decretorum, ac veterum Resolutionum in ordine materiarum distributarum, notumque fecit, haec volumina confecisse Patrem Fr. Thomam a Villanova a S. Nicolao Vercellis, qui obit anno 1731, et fuit per plures annos a Secretis

Praesulis Ranutii Pallavicini S. Congregationis Concilii Secretarii, inde Cardinalis.

Quod attinet vero ad Officiales Secretariae S. Congregationis Concilii praeter Praesulem a Secretis, qui in suis aedibus habet Secretariam, adsunt nonnulli Officiales, qui mane, et vespere interveniunt exceptis diebus festis, ac vacationum, nempe diebus Jovis, ac Sabbati de mane, quando est Congregatio. Dum vero munus Praefecti S. Congregationis Concilii summa cum laude obibat Cardinalis a Lanceis nuncupatus, a Pio VI. Pont. Max. ejusdem consilio, ac studio literae in forma Brevis incipien. *Sacrosanctam sub die 27. Novem.* 1775 emanarunt de S. Congregatione Concilii Officialibus, ejusque muneribus, in quibus legitur, quod Cardinalis praedictus „Cum sit mirifico quidem pietatis, et religionis studio incen„sus, statim circumspiciens, et quasi peritus Architectus perlustrans „diligentissime partes omnes ejusdem Congregationis, animadvertit „aliquid vitii inhaerescere, quod illius venustati officere posse vide„retur." In his literis cautum est, quod minores Officiales S. Congregationis, quum satis exiguua stipendia habeant, ut ad vitam sustentandam non suppetant, et usus invaluisset, quod aliquid officii, ac laboris ratione ab his, qui ad S. Congregationem confugiunt, accipiunt; sancitum est, ut stipendia ita augeantur iisdem Officialibus, ut ad congruum vitae subsidium nihil desit; ac prohibitum fuit, ne ii de cetero quicquam pro quibuscumque negotiis ad ipsam Congregationem quomodolibet spectantibus a quovis recipere debeant; et dicti Officiales solo stipendio contenti esse debent, et praeter illud aliquid aliud etiam sponte oblatum, ut praefertur, a partibus, aut aliis, sive pro expeditionis celeritate, sive pro alio extraordinario labore tam procurando, quam scribendo, aut recognoscendo, aut examinando in ejusdem Secretaria, aut Archivo, vel extra capere, vel exigere nequeant. Qua de causa praecipit Summus Pontifex; „ut moderni Officiales infra mensem a data earumdem, „et qui deinceps subrogati fuerint, antequam ad suum obeundum „munus admittantur, in manibus Card. Praefecti, vel, ab eo a Curia „absente, aut infirmitate impedito, illius Cardinalis, qui in Congre„gatione antiquior fuerit, super omnimoda hujusmodi observantia „sancte jurent." In his vero comprehendi minime voluit Xenia etsi „in pecunia tenuissima tamen, esculenta, et poculenta, quae recipere mense Augusto, ac sacro recurrente Natalis die Salvatoris D. N. I. C. consueverunt. Attamen non prohibetur in hisce literis, ut sponte oblata tantum recipiantur, non autem veluti officio debita, quae dividi inter Officiales juxta uniuscujusque gradum, et praero-

gativam debent, subjungens; „quod, communicato semel cuivis „petenti, et quidem gratis omnino, et sine ulla prorsus mercede, „exemplari cujusvis generis documentorum, quae in Secretaria „S. Congregatio pro tempore habentur, si forte alterum, vel ter- „tium ac sic deinceps exemplar a partibus exposcatur, merces quae- „dam honesta quidem, ac moderata ab Officialibus praefatis exigi „valeat."

Item mercedem exigere potest ille Officialis, qui ex Archivo erecto in Palatio Vaticano documenta authentica extrahere debet, tum pro incommodo itineris, tum pro Scripturae labore; hac autem ratione; quando nempe agitur de re, quae in libris veteribus Decretorum, in Sessionibus, et Capitibus Concilii Tridentini divisis, quaeri debet, Julii decem septem solvuntur; si in aliis libris, in quibus faciliori modo materiae sunt distributae, tunc solvitur scutum unum et obuli trigintaquinque. Denique in dictis literis praecipit Summus Pontifex, ut deinceps tantum viri coelibes, et clericali charactere insigniti assumantur, nec Officialibus viventibus ejusdem S. Congregationis coadjutor intrudatur. Patet insuper ex hac Secretariae reformatione, quod Cardinalis Praefectus onus in se assumpsit expensarum Secretariae, et ex bis mille scutatis, quae a Praefectura perceperat, hausit deinceps scutata mille, ac quingenta tantum; et Secretaria percipit solummodo scutum unum pro visitatione ad limina, ac mercedem pro labore duplicati supplicis libelli, si in Secretaria scribatur, ab aliquo officiali. Finem ponam huic §. verbis dicti Brevis quod ait „Submoto itaque ab Officialium cetu quocumque vel levi „avaritiae periculo, eos omnes enixe in Domino hortamur, ut pro „salubri ejusdem Congregationis regimine, ex Ecclesiasticae disci- „plinae integritate in omnibus, quae ad eam spectant, pertractandis „quam maxime cautos, oculatosque se praebeant, adeoque eorum „virtutis emulatione majores in dies fructus, atque progressus inde „proveniant, si cognitae, et spectatae uniuscujusque ipsorum dili- „gentiae, et fidelitati a S. Sede Apostolica condigna praemia con- „ferantur."

§. XV.

De editionibus Decretorum S. Concilii Tridentini, atque Declarationum Congregationis Cardinalium Sacri ejusdem Concilii Interpretum.

Innumerae propemodum extant celebris S. Concilii Tridentini editiones, inter quas nonnullae, quae nondum absoluto Concilio,

ideoque ante diem pridie nonas Decembris anni 1563, prodierunt. Hae autem raro occurrunt, quia a curiosis hujusmodi monumenti sedulo asservantur. Nondum absoluto Concilio ego vidi editionem Bononiensem anni 1548, in fol. cum hoc titulo „Decreta Sacrosancti „Oecumenici et generalis Concilii Tridentini, Bononiae apud Anselmum Giaccarellum 1548." Haec editio complectitur Sess. 10. primas Tridenti factas, et unita est *Translatio Sacri Concilii ex Tridento ad Civitatem Bononiae*. Editiones vero absoluto Concilio, et approbato a Summo Pontifice sub die 7. Kalen. Februarii 1564 multis in locis statim publicatae, omnibus patent. Has inter omnium primaria est editio Brixiensis anno 1563 typis Jo. Baptistae Bozolae evulgata ea forma, quam in quarto vocant, una cum Decretis publicatis in Sess. 9. et ultim. diebus 3. et 4. Decem. 1563, Bibliographis fere omnibus ignota, et in Catalogo Bibliothecae Hulsianae a Schelornio citato *in Amoenit. Hist. Eccles. tom.* 2. *pag.* 469, solummodo memorata; sed reperta in Bibliotheca magna eruditissimi Card. Garampii, cujus catalogus illam exhibet *tom.* 1. *pag.* 108 nota Bibliographica De Romanis instructam. Haec integra ignoratur etiam a nuperrimo, et copioso Concili Tridentini Historiographo Jod. de Plat, qui primam tantum hujus editionis partem 23. Sessionibus compositam refert *in Praefat. ad Can. et Decret. Concil. Trident. pag.* 22. Qua de causa editiones Romanae quatuor copiosae relatae ab ipso Le Plat *cit. loc.* anno 1564 evulgatae, ex quibus una in quarto minoris folii, reliquae integra folii magnitudine extant, primae haud sunt. „Et revera" (ut ait auctor catalogi Bibliothecae Card. Garampii cit. loc.) „dies 27., qui „ab ultima S. Concilii Decretorum publicatione ad finem anni 1563, „interlabuntur, et in quibus nostra cohibetur editio, satis ostendunt, „quod haec sit Prima, quum nulla integra C. T. Sessionum Collectio „anterius prodire potuerit. Res magis elucescet, si animadvertatur, „quod J. Baptista Bozola primus Tridenti Officinam Librariam aperue„rit, et Calcographis Brixiens. Acta summopere tradiderit, ut ipsae „in Epistola dedicat. fatetur."

Ex praedictis quatuor editionibus Manuntianis tres extant in Bibliotheca Casanatensi, in folio evulgatae, quas ego aspexi; in his leguntur quaedam marginales notae, et manuscriptae, quarum notae unius editionis est auctor Card. Antonius Carafa, quem doctissimum Cardinalem olim S. Congregationis Concilii Praefectum nominat Ursaya *Discep. Eccl. I. §.* 32. *num.* 97. *tom.* 3. *pag.* 32., et hoc munus exercebat anno 1587, alterius editionis notae est auctor Alphonsus Salmeron Hispanus unus ex Decem primis Societatis Jesu Patribus, et Doctor Theologus a Pontifice Maximo in Concilio Tridentino

missis, cujus oratio in eodem Concilio habita legitur apud Labbeum *Concil. tom.* 14. *col.* 1841, et apud Le Plat *tom.* 1. *pag.* 93, qui illam ex editionibus eodem anno a Manutio productis accuratiorem esse dicit. Attamen animadvertendum est cum editore Concilii Tridentini cum notis a viris eruditis, et praesertim a Card. Lanfredino adjectis Romae apud Mainardi annis 1732 et 1763, quod exempla Manuntiana minus in aliquibus authographo convenire comperta sunt; hinc Angelus Massarellus Episcopus Thelesinus, qui Concilii a Secretis fuerat, ea sibi emendanda suscepit. Itaque adhibitis etiam duobus ejusdem Concilii notariis, editionem Manuntianam grandiorem authentico cum exemplari diligenter contulit: atque ubi discrepare animadverterat, sua ipse manu correxit. Ut vero emendationi rite peractae constaret fides, ad calcem notati, correctique voluminis testimonium hujusmodi est appositum.

„Nos Sacri Oecumenici, et generalis Concilii Tridentini Secre„tarius, et Notarii infrascripti Decreta ipsius Sacri Concilii in „praesenti volumine contenta cum originalibus contulimus. Et „quia cum eis concordare reperimus, ideo hic in fidem manu „propria subscripsimus.

„Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus, Sacri Con„cilii Tridentini Secretarius.

„Ego Marcus Antonius Peregrinus, Clericus Comensis, publi„cus Apostolica auctoritate, et in Archivo Romanae Curiae de„scriptus, nec non Sacrii Concilii Tridentini Notarius, manu pro„pria subscripsi, signumque meum in fidem apposui consuetum.

„Ego Cynthius Pamphilius de S. Severino Camerin. Dioec. pu„blicus Apostolica auctoritate, et Sacri Concilii Tridentini Nota„rius, manu propria subscripsi, signumque meum solitum in fidem „apposui."

Ita emendatum volumen extat hodie in Bibliotheca Corsina, insigni inprimis, ac locuplete, quam magnifice instruxit Laurentius Cardinalis Corsinus, qui fuit Summus Pontifex nominis Innocentii XII. Alterum authenticum exemplar ita, et eodem charactere correctum legitur in Bibliotheca Ghisia. Hinc Manutius dicta emendatione iterum impressit Concilium Romae, duplici, ut prius forma, et paginarum magnitudine, addendo in fronte utriusque editionis *Index dogmatum, et reformationis, et In Aedibus Populi Romani;* qua de causa ob dictam varietatem secundae emendatae editiones a primis facile innotescere possunt. Ex his Manuntianis editionibus cum authographa subscriptione Secretarii, et Notarii unam vidi cum hoc titulo „Canones, et Decreta Sacrosancti Oecumenici, et generalis Concilii:

„Tridentini sub Paulo III., Pio IV. Pontificibus Max. Index Dogmatum, „et Reformationis Romae apud Paulum Manuntium, Aldi F. MDLXIIII. „In Aedibus Populi Romani" in fol. Additur in hac editione Bulla Pii IV. super confirmatione Concilii Romae impressa apud Antonium Baldum Impressorem Cameralem 1564. Post editiones Pauli Manuntii eminent, quae eodem anno lucem adspexerunt, Veneta, Antwerpiensis, Lovaniensis, ac Coloniensis 8. Et ego vidi etiam Lugdunensem editionem apud Rovillum 1566, in 4. cum hoc titulo „Tri-„dentini Concilii Canones, et Decreta, quibus accedunt Christia-„norum Principum literae et mandata, Legatorumque Orationes „una cum Synodi responsis" et aliam Venetam anni 1593, in 12. apud minimam Societatem exaratam. In primis vero editio Philippi Chiffletii Antwerpiae 1640, 12. ibidem, alibique saepius recusa. Quum autem in tot editionibus variis locis, ac temporibus postea evulgatis, menda haud pauca obrepserint; expedire visum est citatam editionem Romanam in medium proferre. Haec cum emendationibus a Massarello confectis, et cum authenticis actis ipsius Sacrosancti Concilii, in Archivo Arcis S. Angeli asservatis, quam diligenter collata fuit. Sed antea jam correxerat Benedictus XIV. mendum, in interpunctione, quod irrepserat in *Sess.* 25. *cap.* 11. *de Regul. et Monial.*; uti habetur in ejusdem *Const. Firmandis* 6. *Novem.* 1744 §. 13. (1).

Etsi, ut jam vidimus §. 2., Pius IV. Pont. Max. in sua constitutione edita super confirmatione Concilii anno 1564 prohibuerit commentaria, ac interpretationes in Decreta Concilii evulgari, tamen non defuerunt nonnullae editiones praefati Concilii cum additionibus Declarationum S. Congregationis Concilii, ac Doctorum remissionibus. Qua de causa in Indice librorum prohibitorum illae insertae fuerunt. Nam sub die 7. Septembris anno 1609 Decreto S. Congregationis Indicis habemus in praedicto Indice „Decisionum Novissimarum Rotae „Romanae, sive Sacri Palatii Romani Pii IV. continens tum Decisio-„nes varias, tum Declarationes Concilii Tridentini habitas e Biblio-„theca Prosperi Farinacci." Insuper Decreto 29. Aprilis, et 6. Junii anni 1621, editionem Joannis de Gallemart „Declarationes Card. Con-„cilii Tridentini Interpretum cum citationibus Joannis Sotealli, et „remissionibus Augustini Barbosae." et „Sacri Concilii Tridentini „Decisiones, et Declarationes Cardinalium ejusdem Concilii Interpre-„tum praesertim secundum correctionem Petri de Marzilla." Et ejusdem Petri de Marzilla nomine legitur in eodem Indice „Decreta „Concilii Tridentini ad suos quaeque titulos secundum Juris metho-

(1) *Bull. ejusd. Pont. lib.* 1. *pag.* 195.

„dum redacta: adjunctis Declarationibus auctoritate Apostolica editis." Item Decretum sub dicta die, et anno „Declarationes Cardinalium „Congregationis Concilii Tridentini Interpretum una cum Joannis „Sotealli, et Horatii Lucii adnotationibus" et opus Augustini Barbosae Jurisconsulti inde Ugentini Episcopi, qui obiit anno 1649 „Remissiones Doctorum, qui varia loca Concilii Tridentini incidenter tracta„runt." Deinde anno 1633, editae fuerunt Lugduni „Novae Declara„tiones S. R. E. Card. ad Decreta Sacrosancti Concilii Tridentini, „iisdem Declarationibus conserta, ex Bibliotheca Card. Roberti Bellar„mini." Hic doctissimus fuit Jesuita, qui obiit 1601. Hoc opus in Indice librorum prohibitorum haud reperitur, sed prohibitum censetur vigore Decreti generalis, quod praemittitur in editionibus librorum prohibitorum §. 11. *num.* 3. hisce verbis concepti „Declarationes, „Decisiones, Interpretationes Congregationis Concilii Tridentini, „earumque Collectiones tam impressae, quam imprimendae, emen„tito ipsius Congregationis nomine." Et praesertim vigore decreti §. 11. citati S. Congregationis Concilii sub die 24. Maii 1621 approbante Gregorio XV., quo prohibentur collectiones Declarationum, Decisionum, seu Interpretationum Congregationis Concilii impressae, vel imprimendae.

Quamquam vero acta integra Concilii Tridentini, quae asservantur Romae in Arce S. Angeli, nondum edita fuerunt, attamen prodierunt statim post ipsius Concilii celebrationem, sed mala fide compilata, et in ejusdem Concilii Appendice inserta inter libros prohibitos sub hoc titulo „Acta Concilii Tridentini anni 1546 celebrati una „cum adnotationibus piis, et lectu dignissimis." Ceterum primam absolutam quoad extensionem, sed vitiatam quoad veritatem, et notitiis necessariis destitutam, historiam Concilii Tridentini fuisse illam Pauli Sarpi Servitae Theologi Reipublicae Venetae certum est. Nam nullum verbum faciendum est de Mss. Pauli Manutii, qui in praefatione editionis Concilii Romae ab eo factae anno 1564 dixerat „interim accipe summam rei, lector optime, quae ad salutem vehemen„ter pertinet: Universam vero Tridentini Concilii, trium Pontificum „distinctam temporibus, historiam, eodem, cujus ad gloriam haec „omnia diriguntur, juvante Deo, propediem exspecta." Item de alia historia a Laurentio Pratano Nervio primarum septem Sessionum tantum collecta, et citata in *Bibliotheque Francoise* (1). Item nihil est dicendum de historia inedita Marci Antonii Milledonni, qui erat a Secretis Oratorum Venetiarum apud Concilium, et hanc historiam

(1) *Tom.* 5. *pag.* 71, 161, *et pag.* 278, 326.

Scipio Henricus in sua Censura Theologica, et historica, et Pater Mabillonius in Museo Italico *tom.* 1. *pag.* 192 nominat. Possumus etiam commemorare Commentaria edita ab Antonio Francisco Cirno, in quibus celebratio Concilii Tridentini describitur, et quae publicata fuere in 4., Romae anno 1567; item *Ragionamento di Muzio Panza dell' historia del Concilio Generalissimo Tridentino;* quae oratio in opere de Vaticana Bibliotheca exarato Romae 1590 in 4., fuit inserta. Sed haec minima sunt ex judicio doctissimi Francisci Antonii Zaccariae (*Dissert. Praelim. tom.* 1. *pag.* 104. *num.* 3. novae editionis Venetae 1802, historiae Concilii Tridentini Cardinalis Pallavicini). Hinc prima fuit illa memorata Fr. Pauli Sarpi Veneti. Occasio scribendi hanc historiam certe fuit, et recusatio Clementis Papae VIII. Veneto Senatui pro postulatione alicujus Episcopatus, et controversia inter Paulum V. Pontificem, et ipsam Venetam Republicam, quo tempore Sarpi defendere Rempublicam conatus est, sed revera de Sede Romana vindictam sumere. Hinc e suo calamo prodire haud potuit, nisi historia contra Romanam Curiam, virulenta, et odio plena. Qua de re juvat consulere Cl. Bossuet in suo doctissimo opere Variationum *lib.* 7. *num.* 109., qui eum magis hostem, quam historicum Concilii Tridentini nominat, et vere Protestantem vestibus religiosis indutum fuisse testatur.

Hujus historiae editio prima facta fuit Londini anno 1619 in fol., opera, et studio Apostatae Marci Antonii de Dominis Archiepiscopi Spalatrensis sub nomine anagrammatico *Pietro Soave Polano*, quod respondet *Paolo Sarpi Veneto*, hoc titulo „Historia del Concilio „Tridentino, nella quale si scoprono tutti gli artificj della corte di „Roma, per impedire, che ne la verità de' dogmi si palesasse, ne la „riforma del Papato, e della Chiesa si trattasse, di Pietro Soave „Polano." Statim haec historia depravata, et Romanae Sedi injuriosa eodem anno prohibita fuit vigore Decreti emanati die 22. Novembris. Inde Sarpi mortuus est anno 1623; et anno 1629 prodiit altera editio Genevae in 4. Postea hanc historiam etiam Latine, Anglice, Germanice, et Gallice lucem vidit, et praesertim cum notis Petri Francisci Le Courayer; sed statim inserta fuit in Indice librorum prohibitorum. Et vigore Brevis Clem. XII. die 26. Jan. 1740 sub titulo „Histoire du Concile de Trente, ecrite en Italien par Fra Paolo „Sarpi, et traduite de nouveau en Francois, avec des notes critiques, „historiques, et theologiques, par Pierre Francois de Courayer, „Docteur en Theologie, de l'Université d'Oxford, et Chanoine Re„gulier, et ancien Bibliothecaire de l'Abbaye de Sainte Genevieve „de Paris, à Amsterdam 1736;" una cum alio opere ejusdem auctoris

inscripto „Defense de la nouvelle traduction de l'Histoire du Concile de Trente" vigore Decreti die 7. Octob. 1746. Urbanus VIII. Pont. Max. aliquam refutationem hujusmodi mendacis historiae sapienter cogitavit, et Theologo Terentio Alciati Societatis Jesu curam dedit, ut veram historiam Concilii Tridentini exararet, sed re infecta Alciati obiit; inde opus cum felici eventu suscepit alius Jesuita Cardinalis Pallavicinus ab Alexandro VII. Pontifice impulsus, et primum Romae comparuit typis Bernabò opus absolutum regnante eodem Pontifice anno 1656 in duobus voluminibus in folio; deinde altera editio facta fuit pariter Romae anno 1664 apud Blasium Diversini, et Felicem Cesaretti in tribus voluminibus in 4. Postmodum juxta secundam editionem prodiit Mediolani anno 1718 per Dominicum Bellagatta in tribus voluminibus in 4., et Neapoli in typographia Catielli Longobardi, et Felicis de Sanctis anno 1757, sed prius fuerat latine reddita a Jo. Baptista Giattinio Jesuita sub titulo „Vera Concilii Tridentini historia contra falsam Petri Suavis Polani narrationem scripta." Antwerpiae 1670, in vol. 3 in fol. Et Augustinus Morcelli edidit Neapoli anno 1724 in 4. „La Storia del Concilio di Trento, tratta da „quella del Card. Sforza Pallavicini, ristretta in sette libri." Nostris autem temporibus Faventiae anno 1792 in 4. iterum fuit edita, et illustrata cum eruditissimis adnotationibus laudati Francisci Antonii Zaccariae, quae editio statim Venetiis in 8. an. 1802. iterum excusa fuit.

Quod attinet ad historiam Sarpi apposite haec observat Spondanus ad annum 1545 *num.* 13., quod toto primo libro suo Polanus agit de rebus ad celebrationem Concilii praeparatoriis, itineribus, legationibus, consiliis, ea de causa habitis, excerpit is maxima ex parte ab haeretico Sleidano, quem in suo Commentario historico egregie, feliciterque confutavit Surius. Deinde vero usus est idem Polanus notitiis Petri Pauli Vergerii, qui postquam a fide apostatavit, id est anno 1548, ut ad eum annum scribit laudatus Spondanus, singula Concilii gesta aucupans, ea Concionum suarum subjectum faciebat, Episcoporum, et Theologorum inter se de rebus propositis contentiones diligenter colligens, ut erant plures Tridenti, qui de iis divulgandis delectabantur; easque ille, quantum poterat, non solum verbis, sed etiam literis ad alios Ministros Protestantes scripsit; libellisque typis editis promulgabat, actis Concilii omnibus detrahens, quamvis et alia quoque Polanus, quae ab aliis, sive typis excusa, sive calamo exarata monumenta emanassent, in publicum, atque etiam schedas scriptorum a Praelatis, ac ceteris, qui Concilio interfuissent, necnon Epistolas inde exaratas ab iis, quae res ibi tractassent, diligenti ad haec adipiscenda adhibita opera, se vidisse,

jactet. Quicquid sit, livore, et odio non vacat historicus praesertim in Romanum Pontificem, quamvis se omni passione liberum affirmare audeat. Sed ejusdem mendacia, calumniasque fusiori calamo laudatus Pallavicinus confutavit.

Post celeberrimam historiam Concilii Tridentini Card. Pallavicini nonnulla prodierunt spectantia ad dictum Concilium: Genevae anno 1682, et Amstelodami anno 1683 in duobus voluminibus in 8. *L'Abregé de l'histoire etc.*, et auctor fuit Minister Jurieu, qui probare conatur, quod protestantes subjicere sese Concilio Tridentino minime debent. Anno 1696, Dilingae in 4. prodiit „Succinta relatio „historica de gestis in Concilio Tridentino generali ex variis auctori- „bus, et documentis authenticis concinata" cura Jesuitae P. Joannis Stoz, qui Pallavicini historia praecipue usus est. Anno 1719 in 4., Parisiis Anonymi Mr. Frein du Tremblai prodiit „Critique de l'Histoire „du Concile de Trente de Fra Paolo, et des lettres, et des memoires „de Vargas". Opus quod nullam meretur memoriam. Anno insuper 1721 Amstelodami excusum est opus tribus voluminibus, sed Bruxellis signatum cum hoc titulo comparuit. „Histoire du Concile de „Trente, et des choses, qui se sont passées en Europe, touchant la „Religion, depuis la convocation de ce Concile jusqu' à sa fin." Ernestus Salomon Ciprianus haereticus Tabularium Ecclesiae Romanae saeculi XVI. edidit, in quo monumenta restituti Calicis Eucharistici, totiusque Concilii Tridentini historiam illustrantia continentur: Francofurti, et Lipsiae 1743 in 4.; et Porphilius Quplius in lucem dedit „Historiam Concilii Tridentini ex eadem, et historia computa- „tam adversus Petrum Suavem Polanum" Venetiis 1755 in 4. Bononiae anno 1757 in 8. italice prodiit „Della Malignità istorica, discorsi „tre di A. B. contro Pier Francesco Le Courayer, nuovo Interprete „dell'Istoria del Concilio di Trento, di Fr. Paolo Sarpi." Prodiit Venetiis Concilium Tridentinum cum Collectaneis S. R. Decisionum, et S. Congr. Concilii Resolutionum ad Concilium Trid. opera et studio Heronymi Baldassini in 8. 1763. Etiam Venetiis novissima editio facta fuit cum Commento Jo. Gallemart, sed locupletata ab Aloysio Guerra, in 4., tom. 2, 1780. Et cum italica versione in 8. Venetiis 1788. Parisiis „Concile di Trente oecumenique et general, celebré „sous Paul III., par l'Abbé Chanut" in 4. anno 1805. Et Italice „Il „Sacro Concilio di Trento con le notizie più precise riguardanti la „sua intimazione per ciascuna delle Sessioni, traduzione dal testo „Latino." in 8. Venetiis 1800.

Quoad editionem, et publicationem Declarationum S. Congregationis Concilii sciendum est, quod labente seculo XVI. folia, quae

Secretarius Cardinalibus ejusdem S. Congregationis exhibebat, pro commoditate tantum ipsius Secretarii, ac Officialium Secretariae typico praelo primum mandata fuerant, ut constat ex libris ipsis Decretorum S. Congregationis authographis, ubi dicta folia cum rescriptis inde emanatis manu signatis inserta fuerunt. At sedente Pont. Max. Clemente XII. anno 1739 postremo sui Pontificatus eadem folia una cum Decretis typis impressa publici juris facta fuerunt sumptibus Hieronymi Mainardi Urbini, hoc inscripto titulo in primo volumine „Thesaurus Resolutionum S. Congregationis Concilii, quae „consentanee ad Tridentinorum PP. Decreta, aliasque Canonici Juris „Sanctiones per manus Secretarii ejusdem S. Congregationis Emi, ac „Rmi. Card. de Lambertinis Archiepiscopi Bononiensis prodierunt in „causis ab anno 1718 usque ad 1721 Episcopis, eorumque Vicariis, „Causarum Patronis, ac aliis in Ecclesiastico Foro versantibus appri- „me utilis, et necessarius." Editor nonnullas rationes susceptae editionis refert *ad Lectorem* in principio dicti voluminis; „et primo, „quia non pauci Juris Ecclesiastici consulti id enixe postularunt. Se- „cundo, quia exactùm factorum compendium cum legalibus animad- „versionibus ad Causas in S. Congregatione EEmorum Patrum Tri- „dentini Concilii Interpretum examinandas opportune confecere Prae- „sules a Secretis doctrina, ac juris peritia clarissimi, de quibus prae- „cipue fit mentio in fronte cujusque voluminis, ut statim auctores „lectoribus innotescant. Tertio, quia Resolutiones ejusdem Sacri „Consessus, veluti Tribunalis Supremi, quod lectissimis S. R. E. Car- „dinalibus constat, tanquam leges habentur. Ne itaque diutius deli- „tescerent, aequum visum est, ut in publicum bonum prodirent, „atque imposterum non modo causarum Patronis, verum etiam Ju- „dicibus adjumento essent. Postremo, quia tam in antiquis Resolu- „tionibus in Causarum Synopsi memoratis, quam in recentibus mul- „tae quaestiones, gravesque difficultates ad juris praescriptum expen- „duntur, et dirimuntur, quae non ita facile apud Doctores tractatae „occurrunt; vel, si occurrant, non tanta cum judicii maturitate, „factorum et circumstantiarum examine, tum etiam rationum pon- „dere dissolvuntur."

Ut autem haec editio utilis esset, Bartholomaeus Liversani Brixichellensis J. U. D. triplici indice illam ornavit, primus complectitur titulos Causarum, secundus Conclusiones in cujusque Causae Synopsi allatas; tertius Resolutiones, quae in eisdem causis emanarunt. Quinque volumina in 4. excusa Urbini anno 1739 et 1740 fuerunt; quorum primum ab 1718 incipit et quintus usque annum 1732 pergit. Inde Romae prodiit volumen 6. anno 1741 complectens annum 1733 usque

ad annum 1734 pariter ab eodem Liversani triplici indice locupletatum. Et anno 1742 in lucem prolatum fuit volumen 7, continens annum 1735 et annum 1736, quod indicibus ornavit Dominicus Mainardi. Sed volumen 8., quod complectitur annum 1737 una cum 1738 iterum prodiit indicibus a Liversani compilatis. Anno 1743 palam factum fuit volumen 9. una cum indicibus a Mainardi elaboratis continens annos 1734, 1740. Dicto autem anno 1743 etiam lucem vidit volumen 10., 11., 12. indicibus ab eodem Mainardi impresis continens annos 1741, 1742, 1743. Postmodum annuatim pervulgata fuerunt volumina Resolutionum, quae eodem anno emanatae fuerunt ab eadem S. Congregatione, et usque ad volumen 15. anno nempe 1745 indices Dominicus Mainardi elaboravit. Sed ad volumen 16. indices Petrus Moriconi utriusque Juris Doctor confecit. Postea prodierunt volumina 17., 18., 19., 20., 21. D. Antonius de Nigris, doctus Jurisconsultus, et in Romana Curia Advocatus indicibus cum adnotationibus exornavit volumina 22. et 23. Deinde iterum indices confecit Dominicus Mainardi ad volumina 25., 26., 27., 28., 29., deinceps prodierunt semper in sequentibus annis volumina cum indicibus singulis voluminibus appositis, usque ad annum 1797.

Hujus Thesauri Resolutionum S. Congregationis Concilii editio altera prodiit Venetiis in 4. constans voluminibus 32, quae annum 1771 non praetergreditur.

§. ultimus.

Quid a me in hac Collectione praestitum sit.

Primum mihi id propositum fuit revolvere Archivum Sacrae Congregationis Concilii, monimenta scrutari, et quidquid e re nostra erat, sive jam editum foret, sive ineditum, studiose describere; et ab anno 1700 usque ad postremam seculi XVIII. Congregationem authographa folia, ac Decretorum libros cum Thesauri Resolutionum Romanae editionis opere conferre, et variantia adnotare, atque errata emendare, ut accuratam Collectionem conficerem. Ingratus quidem, ast necessarius labor, cujus difficultates omnes, et molestias amplae messis copia recreatus, devoravi. Id eo libentius feci, quo illum sermonem, quem saepius inter homines graves, et res Sacrae Congregationis Concilii quomodocumque spectantes callentes, literis custodirem; et ea, quae existimavi a summis viris de Sacrae Congregationis Concilii opportune esse dicta, literis mandarem. Uno verbo

efficere conatus sum primo, ut accurata, deinde ut plana, demum ut ordinata esset editio.

Totum itaque opus in tres partes dividere mihi proposui. Nam non minus mihi necessarium visum est, de universis causis, ac Decretis Sacrae Congregationis, quam de titulis, ac rebus etiam dicere. Prima pars complectitur Collectionem omnium Decretorum, quae praefato seculo XVIII. a Sacra Congregatione Concilii prodierunt, una cum selectis antiquis Decretis, ordine materiarum, ac temporum servato. Materiarum destributio notionem juris Canonici sequuta est; exempli causa; sicut nomen sepulturae tribus modis sumi potest; primo pro jure sepeliendi corpora, vel cadavera mortuorum, *arg. Clement. Dudum* 2. *de Sepult.* cum similibus; secundo pro actu, seu officio, quod in comitandis ad sepulturam, et sepeliendis cadaveribus mortuorum impenditur, *c. Dictum* 105. *caus.* 1. *qu.* 1. *c. Praecipiendum s. caus.* 113. *qu.* 2. cum similibus; tertio pro ipso loco, et situ, in quo cadavera sepeliuntur, *cap. aurum* 69. *caus.* 12. *qu.* 2. *c. Fraternitatem* 3. *de Sepult.;* ita materia quo ad sepulturam primo modo acceptam reperietur ad caput *Cadaver quo ad Sepulturam*, secundo modo ad caput *Cadaver quoad Funus*, tertio modo ad caput *Sepultura quo ad Electionem*.

In hac Collectione elaboranda non minus brevitatem, quam claritatem sectatus sum. Sed diligentia, cum omnibus in rebus, tum in hoc opere plurimum valet; hinc hanc praecipue colui, et semper adhibere curavi, per quam nihil est, quod non assequi liceat. Divisionem ex capitibus, et paragraphis rerum confeci, eorumque indicem praeposui, et numero singula Decreta obsignavi. Omnia vero dubia ejusdem causae modo separando, modo repetendo, juxta materiarum ordinem collocavi. Pertimescenda erat multitudo dubiorum; verum minime omnium praetermisi loci, personarum, factique circumstantiarum notitiam. Et quamquam Sacra Congregatio Concilii suarum Declarationum nullam praebet rationem, quod Sacrum Tribunal Rotae consuevit suarum Decisionum: tamen omnes coegi rationes, ac animadversiones, quae passim in operibus Prosperi Fagnani, Cardinalis Petra, Cardinalis Lanfredini, ac Benedicti XIV. ad nonnullas Resolutiones inveniuntur. His enim mens Sacrae Congregationis Concilii perspecta erat, quum hi munus Secretarii, inde Praefecti Sacrae Congregationis ejusdem laudabiliter sustinuerint. Sed magis necessarium mihi visum est, certis luminibus Collectionem ornare. Itaque notum est omnibus, quod tanto temporis spatio plurima in jure canonico, ac ecclesiastica disciplina sancita denuo, immutata, confirmata, ac restricta sunt; quamobrem nonnulla Decreta, ac

Resolutiones omnem amiserunt vim. Jus itaque ecclesiasticum novum, quod Sacrae Congregationis Concilii declarationibus, necnon Sacri Concilii Tridentini decretis accessit, collegi, et illis Resolutionibus, quae circa jus novum, aut ampliatum, vel derogatum versantur, adnotationes opportunas subjunxi, ut ea, quae sint in jure, vel apte describi, vel ornate illustrari possint. Si autem definitio dubii ex instructione ab Episcopo, aliove petita, sive a mente, vel modo inedito pendeat, tunc Lector in adnotationibus instructionem, mentem, modumque reperient, quae frustra in Thesauro Resolutionum quaeruntur.

Insuper Decreta ceterarum Sacrarum Congregationum, si decisio dubii ad easdem remissa sit, accedunt. Singulas praedictas notas suis apponere paginis visum est expeditius, et Lectori minus laboriosum. Ecquem enim, dum lectionis impetu fertur, non pigeat ad explanationes procul rejectas, quasi cursu aliorsum flexo digredi, adeoque sedem ex sede singulis pene vestigiis mutare? Aut si quem non piget, annon tamen easdem malit suis quasque locis annexas esse, ut oculos feriant, in easque statim intendi possit! Adde quod ad oram textus positas facile sit, cum ipso textu conferre, neque repetendae praeterea voces, ad quas referuntur, cum praesto sint. Sciendum autem est, Decreta omnia, etsi, ut jam supra dixi, conferre cum libris authographis studuerim „ea tamen" (dicam cum Prospero Fagnano in sua monitione ad Lectorem operis inscripti, *Commentaria in quinque libros Decretalium*) „minime habenda pro „authenticis, scire debes, quando Emi Card. Praefecti, et Secretarii „subscriptione, signoque carent. Neque aliud mihi consilium, aut „voluntas alia; imo si quid fortasse vel amanuensis incuria, vel „imperitia typographi, vel imbecillitate humanae mentis exciderit, „nota, et animadversione dignum, id totum ejusdem Sacrae Con„gregationis auctoritati, judicio, censurae ultro subjicimus."

In secunda Collectionis parte omnium causarum, quae in Sacra Congregatione a praedicto anno 1700 usque ad 1800 resolutae fuerunt, titulos per Dioeceses expressos exhibui; una cum titulis causarum, quas ex veteribus selegi. Ordinem Dioecesum alphabeticum servavi, et titulos singulos adnotationibus geographicis exornavi, ut Urbs, Provincia, in qua sita est Dioecesis, ejusdemque subjectio innotesceret. Ex his, ubi alio tempore diversimode aliqua Dioecesis nuncupata sit, apparebit. Aliae quoque adduntur ad titulos notae, a quibus relatio inter se causarum, personarum, locorum evincitur.

Denique multum etiam elaboravi, ut congeriem Conclusionum rerum, quae in Thesauro Resolutionum passim deprehenduntur,

absolverem, quod tertiam constituit operis partem. In ea tanta est varietas, tanta copia earum Conclusionum, ac materiarum ecclesiastici juris, ut difficile sit, ea penes aliquem invenire. Plurimorum Doctorum, Jurisconsultorum, Prudentum consilia, sententiasque Secretarii Sacrae Congregationis diligenter collegerunt, et quibus in causis, dubiisque exponendis usi sunt, ut varia Doctorum, et Canonistarum judicia in propositis controversiis expenderentur. Equidem plurimum conferunt praedicta consilia, ac sententiae in forensi exercitatione, quia sunt suggerenda firmamenta causae conjunctae, unde pro infirmandis contrariis, et suis confirmandis, argumentum ad cujuslibet causae confirmationem ex illa congerie sententiarum erui potest. Atque inde alia etiam fluxit utilitas, quod talis in unaquaque materia consistit ordo, ut res singulae plerumque suam habeant definitionem, divisionem, declarationem, ampliationem, limitationem, praenotata, et corollaria; quae omnia non indicem, sed amplam diversorum tractatuum syllogem appellare possimus.

Verum illas sententias, et conclusiones, quae omnem vim sumunt ex Decretis S. Congregationis Concilii, praetermisi; et inter Resolutiones ejusdem Congregationis evulgavi. Haec enim ejusdem auctoritatis sunt. Eas autem in authographis libris Decretorum conferre primum volui, et integras illas Resolutiones extraxi, atque suis in locis collocavi, et quas nunquam reperire valui, omisi. Editionem praeterea in 4. suscepi, ut ea cum Thesauri libris seriem efficere possit. Religiosum duxi, ubi commode potui, verba Decretorum, ac in adnotationibus verba tum Concilii Tridentini, tum Constitutionum Apostolicarum, aliorumque fontium Canonicae Jurisprudentiae adhibere; ut unusquisque variis auctorum ductus sententiis literalem canonicam dispositionem ante oculos habeat. Ordo autem alphabeticus mihi visus est opportunus, quem sequor. Multo facilius reperit Lector, quae requirit. Nec mihi vitio vertes, si aliquid in hoc opere me fugerit, cum recte intelligitur, in tanta dubiorum, rerumque multitudine, vix cuiquam integrum esse, omnia referre.

INDEX

Capitum Declarationum Sacrae Congregationis Concilii, quae in hoc primo Volumine continentur.

o

COLLECTIO

DECLARATIONUM SACRAE CONGREGATIONIS CARDINALIUM Sacri Concilii Tridentini Interpretum, quae consentanée ad Tridentinorum Patrum Decreta, aliasque Canonici Juris sanctiones Seculo XVIII. in causis propositis prodierunt.

PARS PRIMA.

DE DECLARATIONIBUS.

§. I.

Abbas quoad Benedictionem.

Pater Deodatus Drion electus Abbas Monasteriorum Stabulensis, et Melmundariensis habet facultatem ad sui libitum suscipiendi benedictionem ab Archiepiscopo Coloniensi, vel Episcopo Leodiensi ad formam literarum Apostolicarum; etiamsi in Abbatem alterius Ordinis Regularis electus fuerit; quum Monasteriis inter se aeque principaliter unitis, quorum alterum in Leodiensi Dioecesi, alterum intra Archiepiscopatus Coloniensis limites reperitur erectum, praesit: *Colonien. seu Leodien Juris Benedicendi* 2. *Aug.* 1738 *dub.* 1.

§. II.

Abbas quoad Collationem Minorum Ordinum.

1. Etsi unus Abbas Regularis Ordinis S. Benedicti Parmensis Dioecesis habeat jus deferendi mitram, et baculum; quoniam autem Concil. Trid. *Sess.* 23. *cap.* 10. *de reform.* (1) prohibet Abbatibus, ne

(1) Ubi cautum est „Abbatibus, ac aliis quibuscumque, quantumvis exemptis, non liceat „in posterum, intra fines alicujus Dioecesis „consistentibus, etiamsi nullius Dioecesis, vel „exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, tonsuram, vel minores ordines conferre."

De Abbatum, seu Praelatorum Inferiorum speciebus diserte loquitur Benedictus XIV. Pont. Max. de *Synod. Dioec. lib.* 2. cap 11. seqq. tom. 12. pag. 59. „Prima est eorum, qui certo praesunt „generi personarum, existentium intra septa „alicujus Ecclesiae, Monasterii, seu Conventus, cum passiva exemptione a jurisdictione „Episcopi: Ejusmodi sunt Superiores Regulares, et nonnulli Praelati Seculares, qui una „cum Ecclesia, ejusque Ecclesiae Clericis, et „Administris, quibus praeficiuntur, subsunt „immediate Romano Pontifici.

„Secunda species est Praelatorum habentium „jurisdictionem activam in Clerum, et populum „certi loci, qui tamen locus est intra Episcopi

possint tonsuram, vel minores Ordines cuiquam, qui Regularis sibi subditus non sit intra fines alicujus Dioecesis conferre; quaerit tamen a S. Congr. Concilii: An de consensu Episcopi Parmensis possit conferre dictos Ordines? S. Congr. censuit, posse de licentia Ordinarii loci, et cum literis dimissoriis Ordinarii eorum, qui ordinandi sunt: *Parmen. mensis Aug.* 1586. *dub.* 1.

2. Et ad dubium; an sufficiat licentia Vicarii Generalis dicti Episcopi habentis facultatem concedendi literas dimissoriales? respondit; non sufficere licentiam Vicarii Generalis, nisi habeat ad id speciale mandatum: *Ibid. dub.* 2.

3. Declaravit S. Congr. Abbatem habentem privilegium Pontificium (2), ut possit ea omnia facere, quae possunt Abbates Benedicti, qui de mandato Vicarii Apostolici quibusdam secularibus non sibi, sed ipsi Vicario subditis primam tonsuram, et ordines minores contulit, contravenisse Concilio (3), et Constitutioni Sixti V. (4): *Cremonen.* 13 *Junii* 1591 *dub.* 1.

„Dioecesim, a qua undique circumscribitur; et „ejusmodi Praelati improprie tantum, et lato „quodam loquendi modo dicuntur esse *Nullius*. „Tertia species est Praelatorum, qui jurisdictio„nem activam habent in Clerum, et populum „alicujus loci, seu oppidi, aut plurium loco„rum, seu oppidorum, quae omnino avulsa, et „separata sunt a cujuslibet Episcopi Dioecesi: „quapropter dicuntur constituere quamdam quasi „Dioecesim, ubi Praelatus, iis exceptis, quae „Ordinis Episcopalis sunt, omnia exercet, quae „caeteroquin ad Episcopalem jurisdictionem per„tinerent: hujus generis Praelati inter inferiores „nobilissimi sunt; dicuntur vere, et proprie „*Nullius*, et veris annumerantur Ordinariis lo„corum." Hinc vigore allati Tridentini decreti cap. 10. *Sess.* 23. de *reform.* complectentis omnes Abbates, seu Praelatos inferiores, etiam seculares, licet sint tertiae speciei, habentes videlicet proprium territorium separatum a cujuscumque Episcopi dioecesi, cum Clero, et populo, in quem pleno jure exercent jurisdictionem activam, et quasi Episcopalem, adempta est eis facultas, si quam olim habebant, conferendi tonsuram, et minores Ordines suis subditis secularibus: itaut horum ordinatio spectet ad Episcopum viciniorem, et ad Episcopum dioecesis, si Abbatia, seu territorium Abbatis, quamtumvis exemptum, situm sit intra ejusdem dioecesim: nisi forte hujusmodi potestatem iterum post Tridentinum impetraverint a Sede Apostolica cum expressa ejusdem Concilii derogatione; ut recte animadvertit idem Benedictus XIV. cit. loc. cap. 11 „Concilium (inquit) praecedentia „privilegia abrogavit: sed ab iisdem in poste„rum concedendis non potuit Apostolicam se„dem impedire: ut ad rem ponderat. Fagna„nus in cap *Sinistimus de Suppl. Negl. Prael.*" Item adempta est Abbatibus Regularibus, qui hodie solis suis Regularibus subditis, et quidem professis, dictos Ordines, et tonsuram conferre possunt. Insuper eisdem Abbatibus interdictum est praefatos Ordines, et tonsuram conferre Regularibus alterius Ordinis, licet habeant dimissorias suorum Superiorum, et consensum Ordinariorum, intra quorum Dioecesium fines ipsi Regulares ordinandi existant; quamvis olim potuissent Abbates facere vigore praesentis Declarationis Sacrae Congregationis Concilii. Haec autem censuit contrarium tenere in *Causa Catanensi* 15 *Febr.* 1642, *num.* 5.

(2) Eugenius IV. Pont. Max. *Const. Regularem Vitam* 30. Junii 1436 in favorem Abbatum Regularium Congregationis de Observatione S. Justinae nuncupatae Ordinis S. Benedicti §. 18. (*Bull. Rom.* tom. 3. *part.* 2. *pag.* 16.) ait „Volentes insuper, „quod Praelati Congregationis praefatae licet mu„nus benedictionis non acceperint, perinde tamen „Monasteria ipsius Congregationis regere, et ad„ministrare, et omnes actus in ipsis valeant „exercere, ac si munus hujusmodi fuerint con„secuti." Hanc sanctionem sequuta sunt plurima hujusmodi Pontificia Privilegia Abbatibus Regularibus concessa, quae confirmavit Benedictus XIII. Pont. Max. in *Const. Commissi* 6. Maii 1725. §. 4. hisce verbis „Quo vero ad Abbates, „quibus a Romanis Pontificibus Praedecessori„bus Nostris indultum fuit, ut a suis Superio„ribus Regularibus, vel ab eorum Praelatis de„legatis, benedictionem sumere possint; vel „etiam per speciale Indultum Apostolicum con„cessum fuit, ut electi habeantur pro benedictis „ab ipso Summo Pontifice, nihil omnino inno„vandum esse sancimus, et Apostolica, quibus „gaudent, privilegia, ubique inconcusse obser„vari praecipimus, et mandamus." (*Bull. Rom.* tom 11 *part.* 2. p 407). De hoc Pontificio Privilegio loquitur erudite Card. Petra in *Comment. ad Const. IX Pii II. num.* 11. *seqq.* tom 5. p. 162 *seqq.*

(3) *Vide* not. 1.

(4) Pont. Max., quae incipit *Sanctum et salutare* 5. *Januar.* 1588 (*Bull. Rom. tom.* 5. *part.* 1. *pag.* 40. *ubi inter Constit. an* 1589 *recensetur*), et decernit varias poenas Episcopis, vel alterius male aliquos promoventis, ne inter catera Praelati permittant ab alienis Episcopis Clericos suae Dioecesis ordinari, et ne ordinent Clericos alienae dioecesis, nisi habeant ordinariorum suorum literas commendatitias. Haec vero Constitutio abrogata, et redacta est ad terminos juris

4. Censuit S. Congr. facultatem Ordines conferendi cuiquam, qui Regularis sibi subditus non sit, sublatam esse a Concilio inferioribus Praelatis; ideoque hujusmodi facultas quo ad loca, et personas, de quibus quaestio agitur, spectat ad solum Archiepiscopum Theatinum, intra cujus Dioecesis fines ipsa loca existere comperiuntur: *Theatina* 26. *Sept.* 1615 *dub.* 1.

5. Quoad quaestionem juris conferendi Ordines minores inter Episcopum Cataniensem ex una, et Monachos Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinensis, et alios ex altera, S. Congr. inherendo Decisioni Rotae Romanae sub *die* 27. *April* 1592 *cor. Card. Serafino* factae, nec non Declarationibus ejusdem S. Congr. decisioni conformibus subsequutis, censuit, improbata opinione contraria, Abbates Regulares benedictos, ejusdem Congregationis Casinensis, aut alterius Congregationis, vel Ordinis, aut Instituti habentes etiam jura Episcopalia, seu quasi Episcopalia, usumque Mitrae, baculi, et benedicendi, ac facultatem primam tonsuram, et alios minores ordines conferendi, non posse dictam primam tonsuram, nec alios minores Ordines, nisi suis subditis Regularibus conferre; non autem Regularibus alterius Congregationis, Ordinis, et Instituti, etiamsi habeant literas dimissorias suorum Ordinariorum, intra quorum Dioecesium fines ipsi Regulares ordinandi existunt, et multo minus personis Secularibus, etiam habentibus literas dimissoriales a suis Ordinariis; ac propterea inhibuit Archiepiscopis, Episcopis, et aliis Praelatis inferioribus, tam secularibus, quam Regularibus, ut in futurum concedere non audeant supradictas literas dimissorias hujusmodi Abbatibus directas; nec ab ipsis recipi. Quod si secus fiat, tam concedentes, quam ordinantes a Collatione ordinum suspensi ipso jure remanerent, praeter alias poenas arbitrio ejusdem S. Congr. reservatas. Hanc Declarationem die 17. Januar 1642, sanctitas sua Urbanus VIII. Pont. Max. approbavit, et consolidavit Ordinationes hucusque tactas ab

communis. *Const. Cum ex Sacrorum Ordinum* 17 *Novem* 1461 (*Bull Rom* tom. 3 part. 3. p. 109). Pii II. aeditae contra Clericos ad Sacros Ordines male promotos, et Concil. Trid. a Clem. VIII. *Const. Romanum Pontificem* 28. *Febr.* 1596. (*Bull. Rom.* tom. 5. part. 2. pag. 97), exceptis poenis contra simoniace ordinantes, et ordinatos inflictis Rationem hujus Const. idem Pont. Summus affert §. 2 quod „indictis literis nihil fere, „quo ad ea, quae in Ordinum collatione ser„vanda sunt, disponi ultra id, quod in Sacris „Canonibus, et in Concilii Trid. Decretis, et „aliorum Romanorum Pontificum praedecesso„rum nostrorum Constitutionibus dispositum „fuit, sed poenas dumtaxat varias, tam secula„res quam cujusvis ordinis, instituti, et mili„tiae regulares male promotos constitui, abso„lutionemque, et dispensationem Sedis Aposto„licae reservari, et alias, sicut in praefatis „literis continetur." Sic licet olim Episcopus, seu alius Praelatus ordinans subditum alienum sine licentia proprii Episcopi esset suspensus per annum a celebratione Missarum ex *Can* 18. *Episcopus in Dioecesim* cap. 9. quaest. 2.: hodie ex cap *Eos qui de tempor. Ordin.* in 6. incurrit poenam suspensionis a collatione Ordinum per annum, se id facere praesumpserit, vel affectata ignorantia, aut quocunque alio quaesito figmento. Haec autem Decretalis nedum confirmata est a *Trid.* cap. 8. *Sess.* 23. una cum cap. 5. *Sess* 6.: sed etiam ampliata, declarante Ordinantem dictam poenam ipso facto incurrere, etiam citra praesumptionem. Et hac de re Card. Petra in *Comment Ad Const. VII. Pii II Sect.* unic *num.* 34 tom. 6. pag. 151, ita sentit cum Fagnano: „Episcopus ordinans sine literis di„missoriis proprii Ordinarii, est suspensus per „annum a collatione Ordinum non per *Pionom*, „sed per Concilium cit. cap. 8. *Sess* 23. confir„matum in Bulla *Speculatores* Innocentii XII., „estque suspensus ab Ordine sic male collato, „et a majori: v. g. si contulerit Diaconatum, „erit suspensus a collatione istius, et Praesby„teratus, secus autem a collatione minoris. „Fagnanus in cap. vel non est compos num 16 „*de temp. ordin*" Clemens VIII. cit. Const. ad terminos dispositionis praefatae tum juris Communis, tum Concil Trid. reduxit Const. Sixti V. exceptione praedicta, aliis in eadem Sixtina Const. poenis abrogatis.

hujusmodi Abbatibus, et inde S. C. decretum publicavit, et observari mandavit: *Catanien.* 15. *Febr.* 1542 (5).

6. Abbatem non benedictum, si habeat privilegium speciale Apostolicum conferendi ordines Minores, posse suis subditis Regularibus conferre; secus si id ei non fuerit ex privilegio Apostolico concessum, S. Congr. decrevit: *Panormitana Collationis Ordinum* 16. *Martii* 1647 *dub.* 1.

7. Indeque resolutum fuit, eumdemque Abbatem non benedictum habentem privilegium ut supra, non posse ordines minores conferre non suis subditis etiam Regularibus alterius Ordinis: Collatione autem Ordinum supradictis non suis subditis etiam Regularibus facta, si fuerit de ordinibus etiam minoribus, et dictus Abbas non benedictus non habeat privilegium Apostolicum, Ordines collatos remanere invalidos, et ordinatos indigere alia ordinatione. Si vero Abbas non benedictus habeat privilegium, et ordines minores tantummodo contulerit suis non subditis, ordinatos non indigere alia Ordinatione, sed tantum modo absolutione, et rehabilitatione a sede Apostolica obtinenda: *Ibid. dub.* 2. (6)

8. Ac in dubio: An Abbas Regularis non benedictus conferens Ordines minores non subditis in loco existente in Dioecesi Episcopi, possit ab Episcopo Dioecesano de hujusmodi collatione puniri? responsum fuit; Abbatem non benedictum habentem privilegium conferendi ordines minores, si conferat suis non subditis Regularibus, quamvis in loco exempto in Dioecesi Episcopi existente posse ab eodem Episcopo puniri juxta praescriptum Sac. Canonum (7): *Ibid. dub.* 3.

9. Abbas Congregationis S. Bernardi, et S. Benedicti ordines etiam

(5) At contrarium asserit Benedictus XIV., cujus haec sunt verba „Quod autem ad alteram „pertinet quaestionem de ordinationis validitate, „jam plerique Doctores sustineri docuerunt „primam tonsuram, minoresque ordines a prae„dictis Abbatibus collatos, aut regularibus sibi „non subditis, aut secularibus in suis Privile„giis non comprehensis: ita quippe asseruerunt „Suarez de *Relig. tom.* 4. *tract.* 8. *lib.* 2 *cap.* 29. „Fagnanus in cap. *Statuimus* de *Suppl. neglig.* „*Prael.* Huic vero sententiae calculum subinde „adjecit S. C. Concilii, quae illicitam quidem „habuit, sed validam semper pronunciavit or„dinationem, de qua disseruimus: addidit ta„men, promotos *ab illis indigere absolutione* (a „suspensione), *et rehabilitatione a SSmo* obti„nenda, ut habentur *lib.* 18. et 19. *Decr.*, et in „*Thesaur. resolut. tom.* 3. *pag.* 288 et 296. Quare „ut, quam versamus, controversiam, paucis „absolvamus: aut Abbas nullo fruitur privilegio „conferendi primam tonsuram, et minores or„dines; aut privilegio potitur eadem conferendi „certo personarum generi. Si primum, nec li„cite, nec valide potest quemquam ad primam „tonsuram, minoresque ordines promovere: si „alterum: illicite profecto, attamen valide pri„mam tonsuram, minoresque ordines etiam aliis „confert, qui ceteroquin inter personas non „numerantur in privilegio disignatas." (*Lib* 2. cap. 10. de *Synod. Dioeces.* num 13. *tom.* 11. p. 65).

(6) Aliud hujusmodi adest Decretum S. Congregationis Concilii 26. Junii 1665 jussu, et approbatione Alex VII Pont. Max. editum, quod Abbates Monasteriorum S. Benedicti, seu Cisterciensis Ordinis in Dioecesi *Portalegrensi*, ubi censuit eadem S. C. dictos Abbates sibi non subditis non potuisse tales Ordines conferre; promotos autem ab illis non indigere alia collatione dictorum Ordinum, sed absolutione, et dispensatione, sive rehabilitatione ab eadem Sede Apostolica obtinenda: hujusmodi vero Abbates non potuisse conferre Sacramentum Confirmationis, et ab illis confirmatos indigere nova confirmatione. Hoc decretum enunciatur in *Const. Nuper* 12. *Decem.* 1667. (*Bull. Rom. tom.* 6. *part.* 6. *pag.* 225), qua dictus Pontifex absolvit Dioecesanos, et Capitulum et Canonicos Ecclesiae Portalegrensis a censuris, et poenis ecclesiasticis, quas respective illi incurrerunt. Nam Capitulum Sede vacante quibusdam Abbatibus hujusmodi sacra conferendi facultatem concesserat. Si autem quaeretur; an ordinatio facta a praedictis Abbatibus contra tenorem declarationis S. C. in *Catanien.* sit illicita tantum, aut etiam invalida? respondit Benedictus XIV., uti habetur in not. praecedenti num. 5.

(7) Scilicet vigore Decretalis *Eos qui de tempor. Ordin. in* 6., ubi cautum est „Eos, qui „Clericos parochiae alienae (idest *Dioecesis*) abs„que superioris ordinandorum licentia scienter, „seu affectata ignorantia, vel quocumque alio „figmento quaesito, praesumpserint ordinare: „per annum a collatione ordinum decernimus „esse suspensos:" quam confirmavit, ampliavitque Concil. Trid. *Sess.* 23 cap 8, *Sess* 6. cap. 5. de *reform. Vid.* not 4.

minores Regularibus sibi non subditis, et multo minus secularibus conferre non possunt: Promoti vero ab illis non indigent alia collatione dictorum Ordinum, sed absolutione, et rehabilitatione a SSmo obtinenda: *Colimbrien.* 26. *Junii* 1655 (8).

10. Quum inter Abbatem S. Barbarae charactere Episcopi in partibus decoratum, et Episcopum Mantuanum contentiones exortae fuerint, propositis congruis dubiis super ipsius Episcopi Mantuani querelis, S. Congr. decrevit; Abbati adscribere ad servitium Ecclesiae numerum indefinitum, et effraenatum Clericorum, eisque minores ordines conferre; etiamsi praedictae personae, et Clerici adscripti nobiles existant, vel ex alia qualitate nunquam praedictae inserviant Ecclesiae, non licere; quum saepe saepius mediante eadem adscriptione Ordines contulerit illismet, qui per ipsum Episcopum Mantuanum fuerint rejecti, et improbati: *Mantuana Jurisdictionis* 16. *Martii* 1680 *dub.* 1.

11. Indeque censuit, neque aliis etiam quibuscumque exteris, et forensibus, neque sibi, neque Mantuano Episcopo subjectis eosdem ordines conferre posse; et contingente, uti ad praesens, quod idem Abbas accidentaliter existat decoratus aliquo titulo Episcopatus in partibus infidelium, pariter alienigenas non posse ad omnes Sacros Ordines promovere; *Ibid. dub.* 2.

12. Opinantibus olim Abbatibus Ordinis S. Benedicti Regnorum Portugalliae jurisdictione quasi Episcopali cum territorio separato potiri, dubio proposito; an iidem Abbates possint suis subditis secularibus Ordines minores conferre? rescripsit S. Congr. negative: 7. *Aug.* 1649 *dub.* 2. Deinde quaesitum fuit; an praefatum decretum comprehendat hodiernos Abbates Ordinis Cisterciensis S. Mariae de Salzedas, S. Johannis de Tharouca, et S. Petri das Aquiras in Regnis Portugalliae habentes subditos laicos? resolutio fuit protracta cum clausula, quod interim se abstineant in omnibus: *Lamacen. Jurisdictionis* 13. *Aug.* 1707. Inde responsum praebuit affirmativum pro comprehensione decreti: 26. *Januar* 1709 confirmat. 16. *Decem.* 1713 *dub.* 1. (9).

13. Abbas Lubensis Visitator, et Vicarius Generalis Ordinis Cisterciensis, ceterique ejusdem Provinciae Abbates Presbyteri non benedicti ab Episcopo, sed ab eodem Patre Generali, vel ejus subdelegatis, possunt tonsuram, et Minores ordines suis subditis Regularibus conferre; itaut, nisi aliud Ordinatis obstet Canonicum impedimentum, teneatur Ordinarius ordines majores illis conferre: *Uratislavien* 12. *Febr.* 1724.

14. Abbas Monasterii Stambsensis Ordinis Cisterciensis potest Tonsuram, et minores Ordines Monachis sibi subditis, non autem aliis Regu-

(8) *Vide* not 6.

(9) „Quia circa hoc jus nullo suffragari potest qualitas *Nullius*, ne a viciniori Episcopo „concedantur, nulla praescriptio, neque quadragenaria cum titulo colorato, neque immemorabilis, sed requiritur privilegium Apostolicum." Card. Petra *Comment. ad Const. IV. Coelesti III. Sect* 2 *num.* 68 *tom.* 5 *pag.* 62. Et idem constat ex alia antiquiori declaratione S. C. Concilii in Theatina die 20. Decem. 1614. (*Lib* 2 *Decret. pag* 45), in qua censuit S. C. „donec per tres „sententias conformes, vel unicam, quae in rem „judicatam transierit, Abbatiam S. Johannis in „Venere, ac loca illi subjecta, seu ab ea dependentia, Nullius Dioecesis esse constiterit, spectare ad Archiepiscopum solummodo causas matrimoniales ibi, et criminales cognoscere, licentias concionandi concedere, ac Sacerdotes „ad Confessiones audiendas approbare. Literas „vero dimissoriales ad ordines suscipiendos; „etiamsi praedicta Abbatia probetur esse vere in „statu Nullius, nullatenus esse decernendas a Rectore Domus probationis Societatis Jesu Atriensis „Dioecesis, cui dicta Abbatia, ut proponitur, unita „est, verum hoc jus ex Tridentini Concilii decretis ad ipsum Archiepiscopum pertinere."

laribus sibi non subditis conferre. *Brixinen.* 12. *Dec.* 1733 *dub.* 6.

15. Nec licet eidem Tonsuram, et minores Ordines secularibus aliarum Dioecesum cum Dimissoriis suorum Ordinariorum, et sine Episcopi Brixinensis licentia conferre: *Ib. dub.* 7.

16. Dubio exhibito: An Abbas Monasterii SS. Petri, et Pauli Canonicorum Regularium D. Augustini Weyarensis habeat facultatem primam Tonsuram, minoresque Ordines suis subditis Regularibus conferre, etiam absque benedictione Episcopali? S. C. respondit Dilata, et ad mentem: *Frisingen.* 3. *April* 1745. Inde negativum dedit responsum; etiamsi Praedecessores facultatem mitra, baculo, aliisque Insigniis Pontificalibus utendi ab Innocentio XII. Pont. Max. Episcopo tamen annuente habuerint; sed ab Ordinum collatione se abstinuerunt: 17. *Sept.* 1746.

Reliqua. Vide Verb. *Sacramentum Ordinis* §§. 2 et 6.

Abbas Commendatarius. Vide *Abbas*.

§. III.

Abbas quoad Curam Animarum.

1. S. Congr. censuit Abbates destinatos ad curam animarum non posse absque Episcopi approbatione illam exercere: *Olomucen. Jurisdictionis* 11. *Julii* 1665 *dub.* 3.

2. Et quaesito; an Abbates, et alii Praelati Inferiores in Parochiis, ubi habent purum juspatronatus acquisitum, vel cessum a Laicis, quibus in hoc succedunt, teneantur Episcopo Dioecesano praesentare Sacerdotes seculares, ut ante Laici tenebantur; an vero possint substituere Monachos, eosque pro libitu non salutato Ordinario removere, et sic Episcopo jurisdictionem, et reliqua jura subtrahere? responsum fuit, teneri, nec posse substituere ad libitum: *Ibid. dub.* 7.

3. Abbas Curatus per se ipsum administrationem Sacramentorum omnium, et functiones Parochiales omnes, quae in Collegiata, et Parochiali Ecclesia S. Jo. Baptistae terrae Angri omnino explendae sunt, agere debet; itaut non tantum eas, quas maluerit, sed, si quas agere non possit, ex quatuor Canonicos concuratos, quibus Ecclesia Parochialis una cum Abbate tanquam capite componitur, coadjuvari debeat: *Nucerina Paganorum Functionum Parochialium, et Servitii Chori* 15. *Dec.* 1708 *dub.* 1. confirmat. 14. *Junii* 1710.

4. Et dictus Abbas tempore absentiae a residentia non tenetur sui vice Oeconomum pro exercitio curae Animarum *in casu, de quo agitur*, constituere: *Ibid. dub.* 2.

5. Missamque lectam Parochialem pro populo applicandi onus ad eumdem Abbatem spectare S. Congr. definivit: *Ibid. dub.* 6. confirmat. *ibid.*

6. Habet Abbas Monasterii, et Abbatiae S. Paterniani Canonicorum Regularium S. Salvatoris Fani habitualem curam animarum, quum actualis penes Vicarios amovibiles resideat, Ecclesiarum Parochialium S. Antonii Abbatis Castri Podii, S. Laurentii Castri Cerasae, et S. Mariae Majoris, quae alias in numero animarum superat; in hac praeter Vicarium addere Capellanum Curatum Vicarii censuerunt; et re in S. Congr. delata, ad hoc Abbatem teneri statuit: *Fanen. Parochialium* 14. *Nov.* 1716 *dub.* 1.

7. Minime autem idem Abbas tenetur in Ecclesia S. Antonii Abbatis Castri Podii, ad quam ultra 20. Castri incolae, pueris exceptis, alii 147 Parochiani territorium habitantes pertinent, alium Capellanum Curatum adjungere: *Ibid. dub.* 2.

8. Neque ad onus praedictum Capellanum curatum addendi in favorem Praeciae S. Laurentii Castri Cerasae, in quo adsunt adulti Parochiani 71, et extra Castrum 260, dictus Abbas tenetur: *Ibid. dub.* 3.

9. Sequuta unione Ecclesiae Parochialis S. Donati Oppidi ejusdem nominis cum Ecclesia Collegiata, et Parochiali SS. Mariae, et Marcelli dicti Oppidi, exortae fuerunt nonnullae quaestiones inter Abbatem, seu Parochum S. Mariae, et Archipresbyterum ejusdem Ecclesiae circa praecedentiam, et functiones Parochiales; etiamsi in Constitutione Synodali cautum fuerit, animarum curam esse penes Abbatem, alios teneri illum coadjuvare; quod etiam legitur in Visitatione anni 1687. Hinc S. Congr. decernere censuit, ad Abbatem privative exercitium actualis curae spectare, coadjuvandum tamen ab Archipresbytero, et Praebendariis: *Sorana Jurium Parochialium* 5. *Maii* 1731 *dub.* 1. confirmat. 1. *Dec. ejusd. anni.*

10. Imo functiones singulas Parochiales, quae tam intra, quam extra Ecclesiam praedictam fiunt, ab Abbate, non ab Archipresbytero esse peragendas, resolvit; et quoad functiones non Parochiales, et stolae delationem servari solitum mandat: *Ibid. dub.* 2. confirmat. *ibid.*

11. Absolutionem super defunctis ab Abbate non ab Archipresbytero expleri debere voluit S. Congr. *Ibid. dub.* 3. confirmat. *ibid.*

12. Ac in supplicatione, quae in festo SSmi Corporis Christi peragitur, praecedentiam Abbati non Archipresbytero deberi statuit: *Ibid. dub.* 4. confirmat. *ibid.*

13. Nec Abbatem vero, nec Archipresbyterum in praefata Ecclesia Collegiata primam Dignitatem esse, censuit: *Ibid. dub.* 5. confirmat. *ibid.*

14. Et quoad primum locum, et praecedentiam tam intra, quam extra dictam Ecclesiam, et quoad thurificationem in functionibus Parochialibus, omnia spectare ad Abbatem, in reliquis servari solitum sancivit: *Ibid. dub.* 6. confirmat. *ibid.*

15. Nec tam Abbati, quam Archipresbytero cumulative titulum Rectoris competere, sed tantum Abbati arbitrata est S. Congr. *Ibid. dub.* 7. confirmat. *ibid.*

16. Et dubio; an singulae hebdomadae initium sumere ab Abbate, sive Archipresbytero debeant? servari solitum putavit: *Ib. dub.* 8. confirmat. *ib.*

17. Abbas Monasterii Alderspachii praesentare Episcopo tenetur Vicarios, et Parochos sive Regulares, sive seculares in Ecclesiis, quibus cura animarum imminet eidem Monasterio unitis, seu ab eo despendentibus, vel in quibus juspatronatus habet Monasterium; ac ii ab eodem Episcopo reportare adprobationem ad curam animarum debent juxta Decreta S. C. edita anno 1661 (10): *Passavien. Parochialium* 28. *Julii* 1731 *dub.* 1.

18. Atque idem Abbas potest dictos

(10) Urgentibus olim pluribus controversiis „inter Episcopum Passaviensem, et Abbates „Monasteriorum in ea Dioecesi existentium, „circa exercitium curae animarum in Parochialibus Ecclesiis, quae erant annexae, vel incorporatae ipsis Monasteriis exemptis, vel „de eorum jurepatronatus, novem dubia proposita fuerunt in S. C. die primo Octob. 1661. „Tertium quidem his verbis conceptum erat: „An Parochi etiam Regulares Monasteriorum, „ut supra, quamvis exemptorum possint curam „animarum exercere in dictis Parochiis sine approbatione Episcopi? fuitque responsum negative. Octavum vero ita se habebat: An Abbates, et alii Praelati Regulares in Parochiis, ubi „habent purum juspatronatus acquisitum, vel „cessum a laicis, quibus in hoc succedunt, „teneantur Dioecesano Episcopo praesentare Sacerdotes secnlares, ut antea laici tenebantur; „an vero possint substituere Monachos, eosque „pro libito non salutato D. Ordinario, removere, et sic Episcopo jurisdictionem, et reliqua jura subtrahere? prodiitque responsum: „teneri, nec posse substituere ad libitum." *Lib.* 22. *Decret. pag.* 663.

Vicarios seu Cooperatores in cura animarum ad libitum removere, sed certiore facto Episcopo; non autem alios subrogare in exercitio curae animarum: *Ibid. dub.* 3.

19. Abbas Monasterii S. Vincentii Ordinis Praemonstratensis Civitatis Uratislaviae sive Religiosi ab eo deputati exercere non possunt omnimodam jurisdictionem Parochialem quoad inservientes Monasterio intus, vel intra ejusdem septa degentes; sed tantum eis ministrare Sacramenta Eucharistiae, etiam tempore Paschatis, et Extremae Unctionis posse, nec non sepulturam in propria Ecclesia dare juxta Decretum editum in Mediolanen 1587 (11): *Uratislavien. Jurium Parochialium* 23. *Januar* 1738.

20. Abbates cujuscumque Ordinis, et praesertim Praemonstratenses, Cistercienses, et Benedictini non possunt ad curam animarum secularium, et non Commensalium in Parochiis Dioecesis Olomucensis, licet illae Monasteriis exemptis sint unitae, et annexae, sive sint de jure patronatus, destinari; illamque exercere sine Episcopi approbatione: *Olomucen. Jurisdictionis* 7. *Junii* 1755 *dub.* 3. confirmato 2. *Aug. ejusd. anni.*

21. Ac Abbatibus haud licet praesertim Cisterciensibus pro libito, et sine Episcopi licentia pro Parochiis modo unam, modo alteram Ecclesiam, sive Capellam, in qua Sacramenta a Parochis fidelibus Dioecesis Olomucensis administrentur, constituere: *Ibid. dub.* 5.

22. Item Abbates, seu Praelati Regulares cujuscumque Ordinis illi sint, et praesertim Praemonstratenses, Cistercienses, et Benedictini, ubi purum juspatronatus Parochiarum acquisitum, vel cessum a Laicis, qui in hoc succedunt, habent, Episcopo praesentare Sacerdotes Seculares, ut antea laici obstricti erant, tenentur; nec possunt vero Monachos substituere, eosque Episcopo vetante, aut non certiore facto removere: Ita S. Congr., quam Episcopus de Troyer consuluit, definivit: *Ibid. dub.* 6. confirmat. *ibid.*

23. Abbati Regii Monasterii Benedictinorum in Oppido de Carrion Ordinis Cluniacensis animarum curam Parochialis Ecclesiae S. Mariae Magdalenae per Presbyterum sive Secularem, sive Regularem, ad ejus nutum amovibilem, exerceri facere sine Ordinarii Palentini licentia, approbatione, et examine non licere firmatur: *Palentina Juris. Visitandi* 26. *Feb.* 1764 *dub.* 2.

Reliqua. Vide *Cura Animarum.*

§. IV.

Abbas quoad Dignitatem, Officium, Potestatem, et Jurisdictionem.

1. Declaravit S. Congr., examen, et edicta proponere, et alias provisiones facere juxta *cap.* 18. *Sess.* 24 *de reform.* (12) in nonnullis locis Nullius Dioecesis, ac ut praefertur, liberis exemptis, ac Cassinensibus Abbatibus plenarie quoad jurisdictionem

(11) In qua causa discusso dubio 8., an laicis, qui intra Claustra Regularium habitant, et illis actu inserviunt, possint Regulares Sacramentum Eucharistiae etiam tempore Paschae, et Extremae Unctionis ministrare; necnon in eorum Ecclesiis eisdem laicis sepulturam dare? responsum est, posse, sub mense Junii 1587: *Rel. lib* 4. *Decret. pag.* 267 *et seqq.*

(12) In quo cautum est, quod dum contingit Ecclesias Parochiales vacare, examen praemissis edictis per concursum peragi, eorumque, qui sunt examinandi, qualitates describi debeat; insuper, quae sunt observanda, si Ecclesia sit jurispatronatus ecclesiastici, vel laicorum, statuit. Hodie autem quaedam peculiaris forma, seu methodus servanda pro examine in concursu illorum, qui ad Ecclesias Parochiales sunt promovendi, exhibetur tam in literis Encyclicis Clementis XI. ad Ordinarios locorum expeditis die 10. *Januar.* 1721, quam in Const. Bened. XIV. *Cum illud* 14 *Decem.* 1742. (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag* 98), in qua praefatae Encyclicae

spiritualem tantum subjectis, spectare ad Episcopum tantum, et non ad alium Inferiorem; non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili quisquis haberet hoc jus cumulative cum Episcopo in loco suae jurisdictionis; dummodo in ipsius Episcopi Dioecesi Parochialis posita sit. Quod si Parochialis non sit intra fines Dioecesis alicujus Episcopi, et Inferior Episcopo omnimodam habeat jurisdictionem Episcopalem, nec alicui subdatur, sed est immediate subjectus sedi Apostolicae, Nullius Dioecesis, proprium territorium habens, si habeat jus congregandi Synodum, et legitime constet, et illam congregasse, et congregare, et elegisse, et eligere examinatores, poterit concursum instituere, examinare, et approbare, Oeconomos Vicarios deputare, et alia facere, quae praescribuntur *cap.* 18. *Sess.* 24. (13): *Cassinen. Febr.* 1588 *dub.* 5.

2. Et quaesito; ad quem interdicti ab Episcopo pro absolutione saltem ad cautelam obtinenda accedere debeant; et an Abbates, qui, ut praefertur, in locis sibi subditis, habent plenariam jurisdictionem quasi Episcopalem, possint illos sic interdictos, ac loca interdicta tanquam id de facto, potius quam servata forma sacrorum canonum processerit, auctoritate ordinaria ipsorum Abbatum absolvere, et relaxare? respondetur ad primam partem accedere debere ad eum, qui Interdictum relaxavit; ad secundam non posse: *Ibid. dub.* 6.

3. Rescripsit S. Congr. Inferiorem Episcopo, si modo habeat omnimodam jurisdictionem Episcopalem, nec alicui subdatur, sed sit immediate subditus sedi Apostolicae Nullius Dioecesis, et proprium habet territorium, si jus habeat congregandi Synodum, et legitime constet, illam congregare, posse quidem concursum Parochialium vacantium instituere, atque alia peragere, quae ipsius Concilii Decreto praescribuntur *cap.* 18. *Sess.* 24. *de reform.* (14); verum priusquam se has omnes, et singulas qualitates habere docuerit, id jus in locis supra-

literae sunt incertae. Circa tempus decem dierum Episcopo, et patronis praefixum ad nominandum idoneos Clericos coram deputatis Examinatoribus in Const. S. Pii V. *In conferendis* 18 *Martii* 1567, §. 5. (*Bull. Rom. tom.* 4. *part.* 2. *pag* 365) iisdem prohibentur, ne illud audeant, vel praesumant prorogare. In hac Const. ampliatum est, praeter collationis non servata forma sequutae nullitatem, eamdem collationem ad Sedem Apostolicam, seu ad eos, quibus jus est Parochiam conferendi, esse devolutam: et quod in cit. *Const.* §. 7. decernitur quoad appellationem ab irrationabili Episcopi judicio, ac ad novum examen provocationem declaratum est a Benedicto XIV. in praedicta *Const. Cum illud*, ubi etiam permittitur appellatio a mala relatione Examinatorum a Concilio Tridentino interdicta. De Examinatoribus in Synodo Dioecesana eligendis, si sex non superessent in ultima Synodo designati, tunc Clementis VIII. decreto relato a Garcia de *Benefic. part.* 9. *cap.* 2. *num* 72., et a Fagnano in *cap. Cum sit ars num* 54. de aetat. et qualit. *lib.* 1. *pag.* 438, facultas data est Episcopis alios subrogandi, modo iis qualitatibus praestent, quae Tridentinum requirit; a Capitulo approbentur: et una simul cum superstitibus ex electis in Synodo sanes non excedant. Denique quo ad praesentatos ab ecclesiasticis patronis faciunt responsa Bened. XIV. ad postulata sibi facta ab Archiepiscopo Florentino, et in ejusdem Epistola Decretali *Redditae Nobis* eidem rescripta, sub die 9. April. 1746. (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 2 *pag* 11.) evulgata.

(13) Garcias de *Benef. part.* 9. *cap.* 2. *num.* 150. testatur hanc sententiam S. Congr. Concilii tenuisse Rotam in una *Forosempron. Parochialis* 15 Jan. 1595. et 7. Maii *ejusd.* coram *Mantica*, et in una *Tarvisina Jurisd.* 17. *Febr.* 1595 cor. *Litta*. Et quoad Tridentinam dispositionem. *Vide autem num.* 12.

(14) Aliaque hujusmodi declaratio tradita fuit a S. C. Concilii Episcopo Palentino die 24 Octob. 1673, et in Salamantina, Veronen., et Ravennaten., ubi sic dicitur: „Commendatarius Abba„tiae exemptae existentis intra fines alicujus „Dioecesis, et habens jura quasi Episcopalia „non potest facere concursum beneficiorum cu„ratorum; sed hoc spectat ad Episcopum, in „cujus Dioecesi est Abbatia, qui electo magis „idoneo mittet eumdem ad Commendatarium," (*Ferrar. Biblioth. Verb. Abbas num.* 27); quoad Tridentinam dispositionem vide not. 12.

dictis ad Archiepiscopum tantum pertinere: *Theatina* 26. *Sept.* 1615 *dub.* 2.

4. Quamdiu Praelatus inferior legitime non probaverit, se omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem habere, ad eumdem Archiepiscopum dumtaxat spectare de causis absentiae Parochorum cognoscere, illisque abscedendi facultatem impertiri, atque in ipsorum locum Vicarios sufficere praevio examine approbandos; Sacerdotes item sive seculares, sive Regulares approbare ad Confessiones personarum Secularium audiendas, licentiasque concionandi concedere, sacramentum Chrismatis ministrare, et causas matrimoniales, et Criminales ad forum Ecclesiasticum spectantes cognoscere: *Ibid. dub.* 3.

5. Quod si Inferior ex immemorabili consuetudine praedictas causas cognoscere consueverit, hujusmodi consuetudinem non esse quidem a Concilio sublatam. Ceterum donec illam probaverit per tres sententias conformes, vel unicam, quae in vim judicatam transierit, causas ejusmodi a solo Archiepiscopo esse cognoscendas: *Ibid. dub.* 4.

Censuit S. Congr. Abbatem non posse Synodum congregare, quamvis habeat jurisdictionem quasi Episcopalem, nisi habeat etiam jus Synodum congregandi: *Nullius* 17. *Aug.* 1626.

7. Inferiores Praelati non possunt casus sibi reservare, nisi jurisdictionem quasi Episcopalem in eo loco obtinuerint, et nulli Dioecesano subsint; nec eorum subditi: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662 *dub.* 6.

8. Nisi Monasterium S. Medardi Ordinis S. Benedicti Congregationis S. Mauri Nullius Dioecesis sit, ejusque Abbas jurisdictionem quasi Episcopalem obtineat, utique illum Praedicatoris Verbi Dei admittere, Confessarios ad Sacramentales excipiendas Confessiones approbare, Matrimoniales causas cognoscere, sacras Indulgentias publicare, aut supplicationes instituere minime posse sancitur: *Ibid. dub.* 21.

9. Quae omnia sub pariformi conditione ceteris quoque Abbatibus denegata intelligi, per quos circa praedicta Suessionensis Episcopi jurisdictionem turbari narratur: *Ibid. dub.* 22.

10. Dubio, an sub nomine Episcopi praecise veniant Abbates, prout se jactant, vel etiam sub nomine Ordinarii in Bulla Gregorii XV. Pont. Max. *Inscrutabili* (15), et nomina-

(15) Edita 5. *Febr.* 1622. (*Bull. Rom.* tom. 5. part. 5. pag. 1.) Quum Concil. Trid. *Sess.* 23. cap. 15. de *reform.* circa Confessariorum idoneitatem et approbationem, *Sess.* 25. cap. 5. et 11. de *reform.* circa Monasteria, quibus cura animarum personarum secularium imminet, et *Sess.* 24. cap. 4. de *reform.* circa Praedicatores verbi Dei disponat, ac Episcopi jurisdictionem in exemptos praeservat; hinc Gregorius XV. Pont. Max. hujusmodi decretis nonnulla in favorem Episcopi tanquam Sedis Apostolicae delegati jurisdictionis, circa animarum curam, et Sacramentorum administrationem, necnon quoad Confessarios, et Concionatores adjunxit. Ad nonnulla dubia super eadem Const. exorta accesserunt Declarationes S. C. Concilii ab eodem Pontifice, et postmodum ab Urbano VIII. approbatae, insuper alia subsequuntur dubia ab eadem S. C. declarata, et ab Urbano VIII. approbata: Decretum vero ejusdem S. C. 20. Januar. 1657, quo sancitur exemptionem ab Urbano VIII., et Innoc. X. Pont. Max. concessam Abbati Monasterii Abbatiae de Einsidlen Ordinis S. Benedicti esse intelligendam, et restrictam ad jurisdictionem ordinariam, quae Episcopo Curiensi, uti Ordinario competit, non autem ad jurisdictionem delegatam ex Sacr. Concilio Tridentino, et Const. Gregorii XV. de exemptione privilegiorum eidem Episcopo uti Sedis Apostolicae delegato competentem quoad Visitationem Ecclesiarum, et quoad omnia concernentia curam animarum, et Sacramentorum administrationem, declaratur ab Alexandro VII. *Const. Alias* 2. *Januar.* 1660. (*Bull. Rom.* tom. 6. part. 5. pag. 42) super modo intelligendi, nempe, remanente eidem Episcopo Curiensi auctoritate ordinaria jurisdictione immediata in Ecclesias, et Rectores penes Sedem Apostolicam reservata, injuncta tamen Parochis comparitione ad Synodum, et Capitula ruralia, necnon competente collectarum taxatione.

tim in subjecta materia? respondit S. Congr. facultatem concessam Episcopis ex Bulla praedicta non competere Inferioribus Praelatis, licet proprium territorium, et jurisdictionem quasi Episcopalem habeant. *Olomucen. Jurisdictionis* 11. *Julii* 1665 *dub.* 4.

11. Et postulato; an Abbates, et alii Praelati Inferiores in Parochiis, ubi habent purum jus patronatus acquisitum, vel cessum a laicis, quibus in hoc succedunt, teneantur Episcopo Dioecesano praesentare Sacerdotes seculares, ut ante laici consueverant; an vero possint substituere Monachos, eosque pro libito non certiore facto Ordinario removere, et sic Episcopo jurisdictionem, et reliqua jura subtrahere? respondetur, teneri, ne posse substituere ad libitum: *Idid. dub.* 7.

12. Dubioque; an liceat Abbatibus, et aliis superioribus Regularibus suis, aut Monachis, seu secularibus Sacerdotibus in Parochiis eorum degentibus annuas pensiones imponere, aut partem decimarum, pro suis Monasteriis reservare, quae Decimae alias proprie pro Parochi alimentis penduntur? rescribitur, quoad pensiones negative; in reliquis clarius esse rem proponendam: *Ibid. dub.* 9.

13. Clerici Regulares, seu Presbyteri seculares, qui obtinent ab Abbate Commendatario S. Antonii Viennensis Neapolis literas patentes, seu Commissionales, ipsarum literarum vigore ab Ordinarii jurisdictione non sunt exempti: *Neapolitana Jurisdictionis* 1. *Decem.* 1668 *dub.* 3.

14. Quum major pars Beneficiatorum Ecclesiae Collegiatae S. Barbarae extra propriam Canonicam sparsim viveret, in territorio aliorum Parochorum praetendit Abbas irrequisito Parocho, occurrente eorumdem Beneficiatorum infirmitate, vel morte eisdem ministrare omnia Sacramenta, ac respective eorum Cadavera ad propriam Ecclesiam deferre absque ulla solutione quartae funeris? Sed negativum accepit a S. C. responsum: *Mantuana Jurisdictionis* 16. *Martii* 1680 *dub.* 4.

15. Ac dubio; an idem possit hujusmodi functiones peragere instar supplicationis; et quoties aliqua ex dignitatibus praedictae Ecclesiae decumbat, et moriatur in aliena Paraecia, aliae Dignitates omnibus insignibus Pontificalibus indutae valeant perducere ut supra defunctum pariter insignitum mitra, et pluviali? negative respondit: *Ibid. dub.* 5.

16. Atque quum aliqua beneficia existentia in Ecclesia divi Thomae ad praesens detenta per Clericos Regulares Ministrantes infirmis, et in altera Divi Antonii administrata per Societatem SSmae Trinitatis, fuissent unita praedictae Collegiatae S. Barbarae, praesumit dictus Abbas in festivitatibus eorumdem Sanctorum instar supplicationis, ac cum omnibus insignibus Episcopalibus a praefata Collegiata exeundo accedere ad supraedictas Ecclesias, quodque magis est per longum, et affectatum circulum usque ad faciem Palatii Episcopalis eo modo, et forma pertransire, et postea in eisdem Ecclesiis celebrare in Pontificalibus, benedictionemque solemnem super populum impertiri, quod de facto exercet, nullo ad id adhibito consensu, ac licentia Episcopi Mantuani? ut ad proximum rescripsit S. Congr. *Ibid. dub.* 6.

17. Idem Abbas denique attribuit sibi facultatem ministrandi Sacramentum Confirmationis, seu Chrisma; sed S. C. non licere decidit: *Ibid. dub.* 9.

18. Exorta controversia inter Episcopum, et Abbatem Monasterii S. Mariae de Balneo Ordinis Camaldulensis, tam super jurisdictione quasi

Episcopali in Castro, et Territorio S. Mariae, quam super jure conferendi Ecclesias in eodem territorio existentes. Primum fuit composita quaestio cum laudo, deinde in S. C. Episcoporum, et Regul.; ac in S. C. Concilii agitata. At occasione postremae Visitationis Episcopus nova excitavit jurgia, et dubio proposito; an licitum sit Abbati S. Mariae de Balneo, ejusque Vicario dare attestationes super statu libero nubentium praevio examine testium in ejus Cancellaria? remittitur instantia ad S. C. S. Officii (16): *Burgii S. Sepulchri Jurisdictionis* 20. *Sept.* 1698 *dub.* 1.

19. Inde resolvit S. Congr., quod idem Abbas, seu ejus Vicarius potest se denominare Judicem Ordinarium in districtu Abbatiae in illis causis dumtaxat, in quibus habet Congregationem ad formam laudi: ***Ibid. dub.*** 6.

20. Neque Abbas habet facultatem benedicendi Concionatores destinatos pro Ecclesia Monasterii, et aliis Parochialibus intra districtum Abbatiae: ***Ibid. dub.*** 9.

21. Abbas Monasterii B. M. de Naxera Ordinis S. Benedicti Congregationis Hispaniarum, qui habet in Civitate Naxerae jurisdictionem ordinariam, et jus visitandi privative Parochialem Ecclesiam S. Crucis, ac Ecclesiam S. Michaelis, earumque Clerios, et Capellanos uti remedio Censurarum potest, quando in Visitatione renuunt Capellani Libros exhibere: *Calaguritana Visitationis* 18. *Julii* 1701 *dub.* 7.

22. Item S. Congr. decrevit, ob renuentiam Capellanorum Ecclesiae S. Crucis, eumdem Abbatem occasione Visitationis, eaque permanente, Capellanos Ecclesiae S. Crucis ad asportandum, exhibendum, et reliquendum in ejus Mansionibus Abbatialibus libros, et originales scripturas Visitationem concernentes, cogere posse ad formam resolutionis *Hispalensis sub die* 18. *Aug.* 1696 (17). *Ead. Caus.* 9. *Sept.* 1702.

23. Dubiis exhibitis; an Cardinalis Radziovuski modernus Abbas Commendatarius Abbatiae Sieciechovien Ordinis S. Benedicti possit exercere jurisdictionem super Monachos? et quatenus negative

24. An institutiones, et destitutiones Superiorum, et Officialium Regularium factae ab ipso Abbate Commendatario sustineantur? S. Congr. resolutionem protelando rescripsit, ut in-

(16) Ad supremam Sacram Congregationem Inquisitionis privative instantia, de qua agitur, spectat. Clemens X. Pont. Max. Decreto incip. *Cum alias* 31. *Aug.* 1670. (*Bull. Rom. tom.* 7 p. 46) praecepit, quod, ut omnis aditus intercludatur iis, qui vivente adhuc uxore volunt transire ad secundas nuptias, debent examinari testes in Cancellaria Episcoporum circa statum volentium nubere liberum, vel non liberum, et examen fieri debet juxta interrogatorium editum a praedicta S. Congregatione; videlicet, admoneantur primum testes de gravitate juramenti; interrogentur de nomine, patria contrahentium etc.; admittantur pro testibus potius consanguinei, quam extranei: magis credatur civibus, quam extraneis: excludantur a testimonio vagi, et milites. Parochi autem non faciant publicationes in Ecclesiis pro matrimonio, nisi certiore facto Episcopo, a quo habeant authenticum: Cancellarii contravenientes severe puniantur. In Synodo Dioecesana Bassi Episcopi Anagnini an. 1713 legitur num. 11. part. 2. cap. 8. pag. 60. edit. Rom. 1716 „quicumque autem matrimonio jungi postulaverint, obtinere debent licentiam Ordinarii in scriptis, praevia productione fidei baptismatis, ac examinatis testibus super eorum statu libero in Episcopali Curia ad normam instructionis Sanctae Romanae, et universalis Inquisitionis inferius imprimendae: quoniam agitur de re gravi, et de evitandis polygamiis, ac impedimentis matrimoniorum, ex quibus fidei Catholicae, et Reipublicae Christianae gravissima damna inferuntur (*S. Congr. Inquisit. per liter. nobis datas sub die* 15. *Aug.* 1711 rejecta instantia *Communitatis Carpineti* petentis *examinari testes in loco*)."

(17) In qua ad dub. 4. fuit rescriptum; quod Archiepiscopus in actu Visitationis potest cogere Capitulum, sive ejus Officiales ad transferendos libros ad Palatium Archiepiscopale, ut eos ipse Archiepiscopus possit inspicere, et recognoscere; sed tantum illos libros, et documenta respicientia negotia particularia juxta exigentiam Visitationis ex libr. *Decret.* 46. *fol.* 345.

terim per modum provisionis, et sine praejudicio jurium ambarum partium Nuntius Apostolicus provideat de superiore: *Cracovien. Divisionis* 14. *Martii* 1705 *dub.* 3, *et* 4.

25. Quaestione exorta inter Card. Archiepiscopum Firmanum, et Card. Abbatem Farfensem, ad quem spectaret jus conferendi, seu instituendi ad beneficia erecta in Collegiata Ecclesia S. Antonii Castri Altidonae? placuit S. Congr. exquirere votum Rotae (18): *Firmana Juris Conferendi, et Instituendi* 2. *Octob.* 1706 *confirmat.* 7. *Maii* 1707.

26. Emum Abbatem Commendatarium Ecclesiae Parochialis S. Mariae Pontis Sancti in suburbiis Civitatis Imolae vel per se, vel per alium functiones tam parochiales, quam non Parochiales absque Archipresbyteri licentia in dicta Ecclesia peragere non posse S. Congr. declaravit: *Imolen. Jurium Parochialium* 12. *Feb.* 1707 *dub.* 3. *confirmat.* 23. *Julii ejusd. anni.*

27. Neque eidem Abbati interessenti ibidem omnes, et quascumque actualem curam animarum non respicientes independenter a quocumque alio agere licere firmavit: *Ibid. dub.* 5. *confirmat. ibid.*

28. Jam olim Abbatibus Ordinis S. Benedicti Regnorum Portugalliae opinantibus jurisdictione quasi Episcopali cum territorio separato potiri; dubitatum in S. Congr. fuit; an dispensationum Matrimonialium literae in forma *Significavit*, et similes debeant dictis Abbatibus, quoad eorum subditos committi? negativum responsum prodiit: 7. *Aug.* 1649 *dub.* 1. Inde exhibito dubio; an decretum anni praedicti comprehendat modernos Abbates Ordinis Cisterciensis, S. Mariae de Salzedas, S. Johannis de Tharouca, et S. Petri das Aquiras in Regnis Portugalliae habentes subditos Laicos? fuit resolutio protracta cum clausula; et interim se abstineant in omnibus: *Lamacen. Jurisdictionis* 13. *Aug.* 1707. Deinde placuit respondere affirmative pro comprehensione decreti; 26. *Januar* 1709. Denique pluribus productis Privilegiis, et jurisdictionalibus actibus, ex quibus qualitatem veram *Nullius* Abbates habere putant, S. Congr. respondit Dilata, et dentur remissoriales, et compulsoriales Abbatibus, et interim se abstineant: 16. *Decem.* 1713 *dub.* 1.

29. Abbas Ecclesiae S. Mariae de Miraculis Congregationis Cassinensis, seu Monasterii superior permittere non debet affixionem ad valvas ejusdem Ecclesiae Edictorum Episcopi concernentium exercitium jurisdictionis, respectu subditorum secularium; sed regularium in iis, in quibus isti ei subduntur: *Andrien Edictorum* 29. *No-*

(18) Pluribus pervolutis annis Decisionum Sacrae Rotae Romanae votum, quod super hac causa expetebatur, inveniri haud potuit: hinc facile est, quod illud a Sacro Tribunali non emanaverit; quum praedicta causa in S. Congr. Concilii postea minime fuisset agitata. Sed quoad rem pertinet, exploratum in jure est, ad quemcumque Ordinarium spectare facultatem conferendi, seu instituendi in beneficia in sua dioecesi existentia: sub titulo Ordinarii comprehendi etiam Abbates, et Praelatos habentes territorium separatum a jurisdictione Episcopi; Unde etiam Abbates, et Praelati Episcopo inferiores exempti Episcopalem jurisdictionem habentes beneficia ad suas Ecclesias, et Monasteria pleno jure spectantia, conferendi vel instituendi facultatem habent, ut advertit Tamborinus de *Jur. Abbat. Disp. IX. quaest.* 1. *num.* 3. *tom.* 3, et firmavit Sacra Rota Romana in *Decis* 635. *num.* 1. *part* 3 *recent.*, quae collationem Praepositurae Ecclesiae S. Angeli Civitatis Reatinae a Card. Commendatario Abbatiae Farfensis peractam sustinuit „ea ratione, quia cum vigore dictae Commendae sit Ordinarius collator, „de jure communi secundario habet intentionem „fundatam, ut collatio beneficiorum suae Dioecesis, vel proprie territorii sui separati, ad „ipsum spectet:" et num 2. „Unde ex dicta „Concessione Apostolica potuit Abbas acquirere „territorium separatum quoad certas Ecclesias „existentes in aliena Diocesi, prout etiam potuisset acquirere ex immemorabili, vel quadragenaria cum titulo."

vemb. 1710 *dub.* 3. *confirmat.* 24. *Januar* 1711 *dub.* 1.

30. Instaurata controversia inter Episcopum Miletensem, et Vicarium Societatis Jesu insignis Abbatiae SSmae Trinitatis olim Monachorum Cisterciensium a S. M. Gregorio XIII. unitae Collegio Graecorum Urbis proposita haec fuerunt dubia: An Ven. Collegio Graecorum Urbis competat jurisdictio quasi Episcopalis cum territorio separato super Ecclesiis, et populo Oppidorum, et Castrorum Abbatiae SSmae Trinitatis Mileti? et quatenus negative

30. An Vicario seu Ministro pro gubernio dictae Abbatiae deputato competat jus congregandi Synodum in praedictis Ecclesiis?

31. An dicto Vicario competat jus convocandi concursus occasione provisionis Ecclesiarum Parochialium ejusdem Abbatiae? et quatenus negative

32. An hoc jus convocandi concursus, et auctoritativae institutiones concedendae novis Parochis ad Episcopum Miletensem spectent?

34. An sit locus purgationi attentatorum, et quomodo?

35. An praedictae Ecclesiae, quae denominantur Abbatiales subsint ordinariae jurisdictioni Episcopi Miletensis quoad curam animarum, Sacramentorum administrationem, et Sacramentalia in populum?

36. An Episcopus Miletensis tanquam Delegatus Apostolicus dictas Ecclesias visitare possit? S. Congr. haec remisit ad Rotam (19): *Mileten. Jurisdictionis* 9. *Junii* 1714 *dub.* 1. *usque ad* 7.

37. Quoad controversiam exortam

(19) Qua de re in Decis. 9. tit. de *Offic. Ordinar.* cor. *Falconerio*, proposito principaliori dubio; „An constet de territorio separato, sive compe„tat Collegio Graecorum Urbis jurisdictio quasi „Episcopalis super Ecclesiis, et populo Civi„tatis Mileti, ac etiam altero super manuten„tione." Fuit responsum: *constare de territorio separato juxta modum.* In modo siquidem fuit exclusa universalitas territorii in dubio comprehensa, et illius competentia fuit tantummodo restricta ad loca S. Gregorii, Cramasta, Biboni, et Larzoni: verum quum praeter dicta quatuor loca Abbatiae assignata territorium separatum cum universali jurisdictione in aliis Ecclesiis, et locis in dubio comprehensis, nullatenus ex allegatis titulis sit educibile; hinc est, quod semper illibata remaneat universalis jurisdictio Episcopi in toto ambito suae Dioecesis: contra quam requiritur Privilegium Apostolicum, in quo aperte separatio territorii declaretur, et Praelatus inferior cum jurisdictione quasi Episcopali in Clerum, et Populum excluso Episcopo constituatur. Insuper ne idem Episcopus suos transgrediatur limites, et alienum territorium invadat, Sacrum Tribunal separavit quatuor loca supradesignata nempe S. Gregorii, Cramasta, Biboni, et Larzoni, quae censuit esse de territorio separato Abbatiae, in quibus locis Sacrae Rotae visum est habere Collegium fundatam intentionem, tam in subsequutis transactionibus legitima auctoritate confirmatis, quam etiam in praescriptione. In contemporanea autem discussione principalioris alterum dubium fuit disputatum super manutentione: et Collegio Graecorum fuit concessa manutentio in quasi possessione exercendi plenariam jurisdictionem super eisdemmet quatuor locis de suo districto, et separato territorio declaratis: *Salva tamen semper manutentione Episcopi in reliquis locis, et Ecclesiis in dubio comprehensis, et de sua jurisdictione comprobatis*, quod patet ex decis. in *Militen. Jurisdictionis super manutentione die* 1. *April.* 1715 cor. eod., quae extra collectas vagatur. Insuper adjudicata jurisdictione super dictis locis, illorumque personis ad Collegium Graecorum Urbis, cui jura omnia Abbatiae SSmae Trinitatis Mileti fuerant unita; eadem Sacra Rota resolvit alterum dubium in favorem ejusdem Collegii super jure congregandi, et celebrandi Synodum, ex quo jus provenit faciendi concursus in Ecclesiis dictorum locorum: necnon eodem tempore in altero distincto dubio super manutentione ejusdem juris eidem Collegio manutentionem concessit: ut ex Decis 13. et 16. cit. tit. cor. eod. Denique Sacra Rota censuit quoad quatuor loca Abbatiae concessa recedendum a decisis, in reliquis in decisis, respondit. Hinc integrum, et universale territorium in toto ambitu suae Dioecesis, nullo ex dictis locis excepto, de jurisdictione dicti Episcopi fuit declaratum, et confirmatum ex Decis 10., et 11. eod. tit. cor. eod., et concessa super hoc jure manutentio ex *Decis.* 12. eod. tit. cor. eod., necnon Dioecesana, et territorialis jurisdictio Episcopi definita secum traxit resolutionem et confirmationem in favorem ejusdem Episcopi, subalterni dubii super jure congregandi Synodum in Ecclesiis dictorum locorum, ejusque juris manutentione ex *Decis.* 13. 14. 15. 16. 17. et 18. tit. eod. cor. eod. Nam omnia ad

inter Episcopum Anglonae, ac Abbatem Commendatarium Monasterii S. Eliae Ordinis S. Basilii Oppidi Carboni, cui minime territorium separatum, et jurisdictio quasi episcopalis adjudicata fuit; haec dubia proposita, ac definita in S. Congr. fuerunt: An jus conferendi beneficia simplicia spectet ad Episcopum, seu ad Emum Abbatem? rescriptum est Collationem Cantoratus ad Emum Abbatem spectare: *Anglonen. Jurisd.* 4. *Julii* 1716 *dub.* 1. (20).

38. Ac dubio; an jus conferendi beneficia curata spectet ad Episcopum, vel ad Emum Abbatem? collationem tituli Parochialis S. Luciae Emo Abbati, concursum vero, praelationem, et institutionem autorizabilem Episcopo S. C. adjudicavit: *Ibid. dub.* 2.

39. Demum; an institutio in beneficiis jurispatronatus sit danda ab Episcopo, vel ab Emo Abbate? institutionem quoad utrumque beneficium ad Emum Abbatem spectare decernitur: *Ibid. dub.* 3.

40. Interrogata S. Congr., num constaret de sufficienti punitione facta per Abbatem Commendatarium Coenobii Monachorum Montis Oliveti contra P. Antonium Petragrossa, et Alexandrum Monachos ejusdem Ordinis, qui Vicarium eorum Ecclesiae Parochialis percusserant? respondit S. Congr. non constare: *Mediolanen. Censurarum* 2. *Decem.* 1719 *dub.* 3.

41. Eidemque Abbati Regulari praedictos Monachos a censuris, si quas incurrerint in vim canonis *si quis suadente* (21) absolvere minime licere S. Congr. declaravit; etsi Abbas Regularis innitebatur privilegio a Bonifacio IX. concesso Religioni Praedicatorum, et per communicationem aliis Ordinibus Regularibus, asserens hoc haud a Tridentino, vel Constitutionibus Apostolicis fuisse revocatum: *Ibid. dub.* 5.

42. Abbatibus singulis Ordinis Praemonstratensis Provinciae Sveviae facultas dispensandi in Monasteriis eorum regimini commissis ab esu Car-

trulinem revocata fuerunt privilegia a Collegia exhibita, et nullum inventum est, quod praerogativam activae jurisdictionis Abbatiae tribueret: et ideo illibatam judicatum fuit praeservare universalem jurisdictionem Episcopi in toto ambitu suae Dioecesis: quum dicta Privilegia non egrediantur limites passivae exemptionis Monasterii et Abbatiae: atque exclusa remanet separatione territorii ex titulis exhibitis denuo perpensis, tam transactionum, quam praescriptionis, quarum vigore in prima decisione fuit Abbatiae Ssmae Trinitatis unitae Collegio Graecorum Urbis concessum separatum territorium in dictis quatuor locis.

(20) Certavit in hac causa in favorem Episcopi Anglonae Advocatus Dominicus Ursaya, qui sua jura exaravit *Discep. Eccles IX.* tom. 1. part 1. per tot. et *Discep. V.* tom. 2 part 1. per tot.

(21) *Can.* 29. *caus.* 17. *quaest.* 4. his verbis exarati „Item placuit, ut si quis, suadente „diabolo hujus sacrilegii reatum incurrerit, „quod in Clericum vel Monachum violentas „manus injecerit, anathematis vinculo subja„ceat: et nullus Episcoporum illum praesumat „absolvere, nisi mortis urgente periculo, do„nec apostolico conspectui praesententur, et „ejus mandatum suscipiat. Praecipimus etiam, „ut in eos, qui ad Ecclesiam, vel coemeterium „confugerint, nullus omnino manummittere au„deat: quod si fecerit, excommunicetur." Attamen Episcopus de jure communi potest quemlibet absolvere, quando percussio est levis, idest neque enormis, neque mediocris vigore cap. *Pervenit de Sent. Excomm.* Hanc facultatem competere secundum communem sententiam etiam aliis Praelatis Episcopalem habentibus jurisdictionem a Papa, asserit Thesaurus de *Poenis Eccles.* part. 2. verb. *Injuria* cap. 2. pag. 228. Item Religiosi possunt absolvi a suo Praelato a mediocri percussione vigore cap cum illorum cit. tit, quin etiam a proprio Confessario, approbato a suo Praelato, quatenus ejus Religio habeat privilegium absolvendi a casibus reservatis Episcopo a jure communi, ut advertit Thesaurus cit. loc. pag. 229 cum Matthaeuccio *Official. Curiae* cap. 39. quoad *Privilegium Canonis* a num 18. ad 21. pag 323. Verum hodie personalis accessus ad Romanum Pontificem non amplius praecipi solet, nisi in gravioribus quibusdam excessibus, quorum circumstantiae maximum populi scandalum ingerant. Quapropter sufficiet, ut percussor Clerici recurrat ad Summum Pontificem, seu ad Sacram Poenitentiariam, si causa non sit deducta ad forum, per literas, aut per Procuratorem pro obtinanda facultate absolutionis

nium certis anni temporibus per Constitutionem Julii II. Pont. Max. (22) prohibito non competit: *Ordinis Praemonstratensis* 15. *Dec.* 1725 *dub.* 2.

43. Ne quidem pro uno die solemnis festivitatis in communi coenaculo, vel in aula Hospitii, in quo Abbas, et Canonici commorantes in Monasterio discumbant: *Ibid. dub.* 3.

44. Causa tamen subsistente dispensare quoad aliquos Canonicos in casibus particularibus possunt: *Ibid. dub.* 4.

45. Et quoad Canonicos extra Monasterium in Parochiis ex obedientia degentes, et expositos justa causa concurrente ab Abbate Monasterii dispensatio concedi potest: *Ibid. dub.* 5.

46. Abbati Collegiatae Ecclesiae Villae de Zafra tam intra, quam extra Ecclesiam non pileum, nec pectorale instar Episcoporum, sed vestem violaceam tantum deferre licere firmatum fuit: *Pacen. seu Nullius Jurisdictionis* 15. *Januar* 1729 *dub.* 8.

47. Verum Pontificalia extra dies in concordia per sedem Apostolicam confirmata praescriptos eidem Abbati peragere non licet: *Ibid. dub.* 9.

48. Idemque Abbas in dicta Collegiata, dum horae Canonicae celebrantur, adhibere Caudatarium non potest: sed instar aliorum Canonicorum Cappa Magna uti valet: *Ibid. dub.* 10.

49. Eidemque Abbati in dicta Ecclesia, altero celebrante Missam solemnem, nec incensum in thuribulo imponere, illumque benedicere, neque aquam cum vino miscendam per celebrantem, ut faciunt Episcopi ex praescripto Caeremonialis, permissum fuit: *Ibid. dub.* 11.

50. Nec praefato Abbati, nec celebranti in praedicta Collegiata de Zafra jus benedicendi concionatores, qui concionem habituri sunt, competere rescribitur, sed illis reverentiam prius ipsi Abbati exhiberi debere injungitur: *Ibid. dub.* 12.

51. Ipsumque denique Abbatem titulo Reverendissimi a Concionatoribus, dum hi verbum Dei annunciant, salutandum esse S. Congr. mandavit: *Ibid. dub.* 13.

52. Abbati Monasterii Stambsensis Ordinis Cisterciensis facultas dispensandi super aetate cum Religiosis sui Monasterii sibi subditis pro ordinibus suscipiendis; etiamsi de Privilegiis ante Concilium Tridentinum concessis doceat, minime competit: *Brixinen.* 12. *Decem.* 1733 *dub.* 1.

53. Ac dubium; an liceat dicti Abbati non solum sacram supellectilem benedicere, in qua unctio sacra non adhibetur, sed etiam Altaria, aliaque vasa sacra, quae sacro Chrismate delibuntur, consecrare, idque non tantum ad proprii Monasterii, sed etiam aliarum Ecclesiarum usum? ad S. C. Rituum (23) remissum fuit: *Ib. dub.* 9.

(22) Inter regulas Canonicis Praemonstratensibus ab Innocentio III. praescriptas *Const. In eminenti* 6 *Calend. Aug.* 1198. (*bull. Rom. tom* 3. *part.* 1. *pag.* 78) habetur, quod nullus Laicus, vel Ecclesiasticus audeat in monasteriis Ordinis vesci carnibus. Et in Bibliotheca Ordinis Praemonstratensis Jo. Le Paige edit. *Paris. an.* 1633, part. 2. legitur privilegium collatum anno 1503 a Julio II. Pont Max. (pag 728 colum. 2) hisce verbis conceptum „Ac pro abstinentia ab esu carnium, quae illi jam ex statutis piae mem. In„nocentii Papae IV. etiam praedecessoris nostri, „quam aliis, in eorum Capitulis generalibus „editis, injuncta erat, donec ad majorem prae„missorum observantia induci possent, singulis „quartis feriis, et cujuslibet sabbati diebus, „necnon a prima Dominica Adventus usque ad „Natale Domini, et a Dominica septuagesimae, „usque ad Pascha Resurrectionis, in quolibet „loco abstinerent, ab omnibus sextis feriis je„junarent."

(23) Quae die 22 Januar. 1735 respondit servari Decreta anni 1659 diei 27. Sept. circa usum Pontificalium Praelatis Episcopo inferioribus concessorum, approbante Alexandro VII. Pont. Max edita, inter quae decretum fuit dub. 18. „Ecclesiasticam supellectilem pro servitio dum„taxat suarum Ecclesiarum, vel Monasteriorum

54. Abbati Ecclesiae Parochialis SS. Nazzarii, et Celsi non competit jus concedendi licentias induendi habitum Clericalem; quum ejus Abbatia non exempta judicata fuerit: *Vercellen. Jurisdictionis* 9. *Julii* 1735 *dub.* 5.

55. Card. Firrao Abbati S. Eliae Oppidi Carbonis, ad quem tituli Parochialis S. Lucae collatio spectat, jus Bullas provisionis expediendi competit; quum institutio authorizabilis, quae Episcopo tribuitur, nonnisi licentiam animarum curam exercendi praeseferat: *Anglonen. Parochialis* 13. *Decem.* 1736.

56. Praesul Felix Passerinus Abbas Commendatarius Monasterii, seu Parochialis Ecclesiae S. Eutitii Literas Patentes Concionatoris ab eodem in dicta Regulari Ecclesia deputati concipere debet sub verbis *Nominamus*, seu *Praesentamus;* si Concionator erit Religiosus alterius Ordinis, vel Presbyter Secularis, qui ultra benedictionem recipere tenetur ab Episcopo spoletano literas deputationis, in quibus nominationis, seu praesentationis Abbatis mentio fiat: *Spoletana Concionatoris* 13. *April* 1737 *dub.* 1. *confirmat.* 28. *Januar* 1741.

57. Capitulares Ecclesiae S. Mariae nuncupatae *la Greca* ad Religionem Hierosolymitanam spectant. Hi graviter de Clerico Xaverio Miccoli Abbate, seu Rectore in minori aetate, et non in sacris Ordinibus constituto conquesti sunt, eo quod in Capitularibus negotiis, et in Clero se velit ingerere; hinc S. Congr. visum est declarare, eumdem Abbatem absentem a Chori servitio, substituere presbyterum sibi benevisum ad exercenda jura praeeminentialia sibi competentia non posse; sed illa ad Capitularem Presbyterum Decanum, et respective ad Presbyterum Capitularem in ordine antiquiorem devolvi: *Nullius Putignani* 6. *Maii* 1741 *dub.* 1.

58. Nec licere dicto Abbati non renuncianti ad Vesperas, et Missas solemnes canendas ad sui arbitrium alium Sacerdotem substituere; sed Decanum seu Presbyterum in Ordine, ut supra; antiquiorem celebrare debere statuitur: *Ibid. dub.* 2.

59. Imo Presbyteris Capitularibus, aliisque de Clero Licentiam discedendi a Choro concedere, et sese ab illo absque legitima causa, et diutine secedendi non posse, resolvitur: *Ibid. dub.* 3.

60. Nec posse eumdem Abbatem in librum referre absentias Sacerdotum, qui tempore divinorum Officiorum, vel exedram ad excipiendas confessiones occupant, vel Organum pulsant, dummodo primi ex deputatione, secundi absque stipendio eadem peragant, decretum est: *Ibid. dub.* 4.

61. Abbatibus SSmi Salvatoris, et SS. Spiritus, et Galli Ordinis Cassinensis puellas admittere in Capitulo monialium Monasteriorum SS. Mariae, et Aureliani, et S. Mariae Theodotae pro acceptatione ad habitum, antequam ab Episcopo illarum voluntas exploretur, non licere decernitur: *Papien.* 16. *Martii* 1743 *dub.* 1.

62. Quum quaesitum exinde fuisset; an Abbates praedicti puellas innominatis Monasteriis admittere possint, ut habitum sumant, et ut in eis morentur in habitu seculari per mensem, vel ad aliud tempus, etiam ut exploretur illarum vera vocatio, vel pro quacumque alia causa absque li-

„ benedicant." Et dub. 19. „ Reliqua Pontificalia „ extra loca ipsis Abbatibus subjecta, vel pro „ servitio alienae Ecclesiae, aut in subditos, pariter alienos, etiam de licentia Ordinariorum „ exercere non valeant, puta campanarum bene„ dictiones, calicum, et similium, in quibus „ sacra adhibetur unctio, necnon minorum Or„ dinum collationes."

centia sedis Apostolicae? responsum est, quoad admissionem causa educationis absque licentia sedis Apostolicae non valere; quoad reliquos vero casus non posse absque licentia Episcopi: *Ibid. dub.* 2.

63. Neque etiam praedictis Abbatibus absque particulari Episcopi venia in scriptis danda, licentias ingrediendi Clausuram dictorum Monasteriorum cuivis, etiam necessario admittendo concedere licet: *Ibid. dub.* 3.

64. Et postulationibus; quot, et quas personas iidem Abbates secum sumere debeant occasione eorum ingressus intra septa dictorum Monasteriorum pro locali Visitatione explenda?

65. Atque an dicti Abbates extra casum dictae localis Visitationis possint septa Monasteriorum ingredi?

66. Quod, et quas personas assumere in comitatu teneantur? censuit S. C., servandam omnino esse in omnibus Constitutionem Alexandri VII. *incipien. Felici* (24): *Ibid. dub.* 4., 5., *et* 6.

67. Praedictosque Abbates Episcopo insconsulto licentias tam Secularibus quam Regularibus ipsis benevisis; etiamsi sint propriae Congregationis, accedendi Cancellos dictorum Monasteriorum concedere non posse mandatur: *Ibid. dub.* 12.

68. Ad Abbatem Commendatarium Ecclesiae S. Mariae de Popsis spectat Capellanorum, et Eremitarum pro servitio ipsius Abbatialis Ecclesiae deputatio, et respective procuratoris pro administratione eleemosynarum, oblationum fidelium, sub obligatione tamen rationem Episcopo reddendi, a quo visitari etiam possit Ecclesia jure saltem delegato, et quoties id sibi in Domino expedire videbitur: *Hieracen.* 30. *Martii* 1743.

69. Misnensis Episcopatus ab Haereticis occupatus fuit, illiusque administratio, et Ecclesiastica jurisdictio in Catholicos, qui in utraque Lusatia supererant, Capitulo Budissino, qui Vice-Episcopum elegit, tributa fuit. Sed Abbas Monasterii Neo-Cellellensis Episcopalia jura, et simul Parochialia sibi vindicavit, et ea in detrimentum Ecclesiae Misnensis hactenus exercet. Hinc Capitulum conquestum fuit contra Abbatem apud Nuncios Apostolicos, inde in S. Congr., quae dubia exhibita ad S. Congr. de Propaganda Fide (25) remisit: *Misnen. Jurisdictionis* 16. *Januar* 1743.

70. Quum Abbas Generalis Ordinis Praemonstratensis sententia lata declaraverit nullam Professionem fuisse emissam in Monasterio Leffensi a Francisco Nicolao de Ferrare, quia contra Constitutiones Ordinis siluerat morbo laborare; dubitatum fuit de ejusdem jurisdictione, et S. Congr. audita; an

(24) Disi 10. Octob. 1664 (*Bul. Rom. tom* 6. *part.* 6. *pag.* 34) in qua multa statuit Sum. Pont. pro superioribus Monialium existentium intra fines Italiae, et Insularum adjacentium: videlicet, ne Superiorum regulares, qui Monialium Monasteriorum curam habent, illa ingrediantur, nisi semel in anno in Visitatione; et si pluries in illa ingredi opus sit, petant licentiam ab Ordinario, qui eis dabit Socium: Superior habeat unicum Socium, si per se visitet. Si autem Superior sit Generalis Ordinis, duos habeat Socios: atque Visitatori assistant quatuor Moniales ex antiquoribus, et omnes Moniales sint in Choro; sed visitatio personalis fiat ad crates. Antea praeceperat Urbanus VI. *Const. Apostolatus* 13. *Calen. Octob.* 1369 (*Guerra Epitome Const. Apost. tom.* 3. *pag.* 296), quod Abbas de Columba semel tantum in anno Abbatissam, et Moniales visitet, et non ultra, nisi ex rationabili causa forsitan a Monialibus alias fuerit requisitus: ut visitatio per fenestram craticula ferrea cancellatam; ut senario numero sociorum sit contentus, neque numerum ampliorem ducat; ne infra claustra Monasterii pernoctet, sed domum Venetiis habeat, ubi moretur ipse cum Sociis; nullum donum pecuniarium exposcat: sed si quid ratione expensarum itineris illi a Monialibus detur, accipiat. In forma visitationis, expensarum, assignationis confessarii rationem habeat secundum statuta ordinis.

(25) Ad quam Congregationem decisio spectabat.

sustineretur praedicta sententia? censuit *in casu, de quo agitur*, supplicandum esse SSmo pro sanatione sententiae: *Namurcen* 30. *Januar* 1745.

71. Abbati Eberbacensi Ordinis Cisterciensis denunciandi, ac determinandi diem electionis faciendae Abbatissarum Monasterii Marien-Munster ejusdem Ordinis jus competit: *Wormatien Jurisdictionis* 17. *Sept.* 1746 *dub.* 6.

72. Et elapsa die praefinita, et nemine ex parte Ordinarii comparente Abbati praedicto licet ad electionem procedere: *Ibid. dub.* 7.

73. In redditione rationis bonorum Monialium S. Sebastiani instituti Canonicorum Regularium Lateranensium ad formam Bullae Gregorii XV. Pont. Max. *Instrutabili* (26), non obstante praetenso ejus non usu, intervenire potest Abbas ejusdem Monasterii; et quatenus idem Abbas opportune monitus non comparuerit sive per se, sive per alium Regularem recognitionem fieri posse a solo Episcopo deciditur: *Ariminen.* 27. *Januar* 1748 *dub.* 10.

74. In S. Congr. relatum est; an Abbates Monasterii Divi Hieronymi Congregationis Olivetanae de Quarto extra Monasterium possint exercere Pontificalia in supplicationibus sodalitii Mortis, et Orationis, quod in eorum Ecclesia erectum est; extra Monasterium Mitram, et baculum pastoralem deferre; tintinnabula, sacram supellectilem, altaria etiam pro usu aliarum Ecclesiarum, etiam secularium benedicere? S. Congr. deliberavit, ut recurrant ad S. Congr. Rituum (27).: *Januen. Jurium Parochialium* 13. *Julii* 1748 *dub.* 4.

75. Abbas Monasterii Amorbacensis coactus fuit a S. Congr. ad Parochialem Ecclesiam, et Beneficium Primissariae in Buchen. praesentare Presbyterum Secularem, non vero Monachum ipsius Monasterii; quamquam diutinam possessionem, et privilegia asseruerit. At possessio non immemorabilis, nequidem centenaria, sed necessitate ducta comperta est: *Hierbipolen. Parochialis Ecclesiae, et Primissariae* 5. *Decem.* 1750 *dub.* 1., *et* 2. *confirmat* 13. *Martii* 1751.

76. Abbas Ullissiponensis Monasterii S. Benedicti de Salute prope Villam Alandroal in Elvensi Dioecesi aedificare Ecclesiam ruralem, ac solemniter benedicere, atque sacra pera-

(26) Die 5. Febr. 1622. (*Bullar. Rom. tom.* 5. *part.* 5 *pag* 1), quae ampliavit Decretum Concilii Tridentini cap. 11. *Sess.* 25. *de Regul.* etiam in hoc, quod Administratores bonorum Monasteriorum Monialium, Regularibus subjectarum (de quibus nullam mentionem facit Tridentinum) cogi, et compelli juris remediis possint ab Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus Regularibus, ad reddendam singulis annis rationem administrationis, eosque ex rationabili causa amoveri, si Superiores, prius de causa moniti, id facere detrectaverint; uti ex §. 5. *ejusd. Const.* patet.

(27) Inter authographos libros ejusdem Sac. Congr. Rituum haud reperitur sequentibus annis haec causa: sed quoad Pontificalia exercendi jus Decretum coram Alexandro VII. Pont. Max. emanavit die 27. Sept. 1659 a praedicta S. C. Rituum circa usum Pontificalium Praelatis Episcopo inferioribus concessorum ab ipsa S. Congr. In dubiis 17. 18. et 19. hujus decreti ita habetur „In ordinationibus Canonicorum, Clericorum, „Monachorum, necnon investitionibus Monia- „lium, et emissione professionis earumdem „etiam pleno sibi jure subjectarum, in benedi- „ctionibus sacrae supellectilis, ceterisque acti- „bus (Missarum, Vesperarum, et matutinorum „solemniis ter tantum in anno, ut praefertur, „exceptis), neque in Ecclesiis, Oratoriis, aliis- „que locis tam publicis, quam privatis quan- „tumvis exemptis, eisdemque Abbatibus pleno „jure subjectis mitram, baculum, et quaevis „alia Pontificalia insignia, nisi de expressa Se- „dis Apostolicae concessione adhibeat. Eccle- „siasticam supellectilem pro servitio dumtaxat „suarum Ecclesiarum, vel Monasteriorum bene- „dicant. Reliqua Pontificalia extra loca ipsis „Abbatibus subjecta, vel pro servitio alienae „Ecclesiae; aut in subditos pariter alienos „etiam de licentia Ordinariorum exercere non „valeant, puta Campanarum benedictiones, Ca- „licum, et similium, in quibus adhibetur un- „ctio; necnon minorum ordinum collationes."

gere Episcopo inscio nequit. Nam privilegia Regularibus concessa sine praejudicio jurium Episcopalium interpretare debent: *Elven. 9. Febr.* 1754 *dub.* 1.

77. Abbates cujuscumque Ordinis, et praesertim Praemonstratenses, Cistercienses, et Benedictini sine specioli indulto calices, tintinnabula, aliaque vasa sacra, in quibus unctione opus est, benedicere pro alienarum Ecclesiarum servitio nequeunt: *Olmucen. Jurisdictionis 7. Junii* 1755 *dub.* 14. *confirmat. 2. Aug. ejusd. anni.*

78. Nec non praedicti Abbates, et Praelati servare Decretum ab Alexandro VII. editum (28) de restricto Pontificalium Praelatis Inferioribus concesso usu, tenetur: *Ibid. dub.* 15. *confirmat. ibid.*

79. Abbas Monasterii S. Honuphrii Massae Dirutae an uti debeat sacerdotibus secularibus, vel Regularibus ab Ordinario minime approbatis ad audiendas Secularium confessiones in Monasterii Ecclesia? audito dubio S. Congr. respondit in casu, de quo agitur, ad mentem (29): *Caputaquen. Jurisdictionis* 11. *Dec.* 1756 *dub.* 2. *confirm.* 30. *Julii* 1757, *et* 13. *Martii* 1762.

80. Ad instantiam Abbatis Commendatarii Monasteriorum S. Mariae de Rambona, et SS. Laurentii in Doliolo, et Eustachii in Dataria Apostolica non relaxatur supplicatio praeelecti praevio concursu ab Episcopo in provisione Parochialis Ecclesiae S. Mariae *del Serrone*, quae est una ex iis, quae censum Abbatiae solvunt, et ejus Abbas collationis jus sibi vindicat. Hanc enim Abbatiam tribunal Sacrae Rotae verum, et separatum habere territorium declaraverat: *Nullius seu S. Severini Parochialis DEL SERRONE* 22. *Januar.* 1757 *confirmat.* 12. *Febr. ejusd. anni.*

81. Quum satis non constaret de qualitate Dioecesana, et de territorio omnino separato a Dioecesi Aquilana; ita ut tamquam Abbas vere *Nullius* connumerandus esset Abbas S. Johannis de Luculo; S. Congr. publicationem Jubilaei, et Indulgentiarum in terra praedicta Luculi Episcopo competere statuit: *Aquilana Jurisdictionis* 21. *Junii* 1760 *dub.* 1. *confirmat.* 18. *Julii* 1761.

82. Nec non subscriptiones edictorum, et quarumcumque scripturarum jurisdictionalium ab Abbate praedicto expleri posse cum data *ex Abbatia S. Johannis Civitatis Aquilae;* non vero *Datum Aquilae ex Palatio nostrae Residentiae*, praefiniit: *Ibid. dub.* 2. *confirmat.* 12. *Febr. ejusd. anni.*

(28) *Die* 27. *Sept.* 1659 circa usum Pontificalium Praelatis, Episcopo inferioribus concessorum, quod emanavit a S. C. Rituum habita coram dicto Summo Pontifice, hisce verbis conceptum §. 19. „Reliqua Pontificalia extra loca „ipsis Abbatibus subjecta, vel pro servitio alie„nae Ecclesiae, aut in subditos pariter alienos, „etiam de licentia ordinarium exercere non va„leant: puta Campanarum benedictiones, cali„cum, et similium, in quibus sacra adhibetur „unctio, necnon minorum Ordinum collationes," et antecedenti §. 18. sancitum fuerat, quod Abbates Regulares „Ecclesiasticam supellectilem „pro servitio dumtaxat Ecclesiarum, vel Mo„nasteriorum benedicant " Deinde accessit declaratio dicti Decreti circa usum pontificalium pro Congregatione Cassinensium die 12. Junii 1660, quod Sum. Pont. Alex. VII. die 20. Julii ejusd. anni approbavit. Haec habet §. 19. „quo vetita est „Abbatibus benedictio sacrae supellectilis pro „usu alienarum Ecclesiarum, asserentibus Mona„chis, etiam pro aliena Ecclesia ex Apostolico „indulto eis licitum esse Ecclesiarum supelle„ctilem benedicere, S. C. mandavit, exhiberi „indultum authenticum ex Archivo Apostolico „desumptum, ac interim abstineri." Decretum per extensum ejusdemque Declaratio legitur apud Giraldum *Exposit. Jur. Pont.* tom. 2. pag. 703 *seqq.*

(29) Et mens est in casu de quo agitur non expedire uti Confessariis ab Ordinariis non approbatis. *rel. in ead. Caus.* 11 *Decem.* 1756, *dub.* 2.

§. V.

Abbas quoad Facultatem concedendi Literas Dimissoriales, et Testimoniales.

1. Ad instantiam Abbatis Guastallae postulantis se confoveri debere in possessione concedendi literas Dimissoriales, quae facultas eidem sublata erat; S. Congr. censuit, facultatem ordinandi ad Episcopum, intra cujus Dioecesis fines Abbatia consistit, pertinere; quod si intra nullius Dioecesis fines posita sit, ad viciniorem, vicinitatem autem ratione Ecclesiae, non territorii attendendam: *Guastallen. Decem.* 1587.

2. S. Congr. sententia est, Abbates aliis, quam Regularibus sibi subditis Dimissorias concedentes esse ab officio, et beneficio per annum ipso jure suspensos: *Tarraconen Febr.* 1590. *dub.* 5.

3. Abbatem Guastallae non posse dimissorias ad Ordines concedere, sed eas obtinendas a viciniori Episcopo esse S. Congr. sancivit, *Guastallen.* 24. *Martii* 1591.

4. Consilium cepit S. Congr. facultatem Dimissorias ad Ordines suscipiendos concedendi cuiquam, qui Regularis sibi subditus non sit, sublatam esse a Concilio inferioribus Praelatis. Ideoque vis hujusmodi quoad loca, et personas, de quibus agitur, spectare ad solum Archiepiscopum Theatinum, intra cujus Dioecesis fines ipsa loca existere comperiuntur: *Theatina* 26. *Sept.* 1615. *dub.* 1.

5. Abbatis Commendatarii S. Antonii Viennensis Neapolis literae non suffragantur, ut eas obtinentes a sui Ordinarii jurisdictione exempti censendi sint: *Neapolitana Jurisdictionis* 1. *Decem.* 1668. *dub.* 1.

6. Et quamvis non liceat Abbati praedicto Dimissorias subditis secularibus concedere, ad affectus praemissos non requiruntur ejusdem Abbatis Literae Testimoniales: *Ibid. dub.* 2.

7. Abbas S. Barbarae haud attibuere sibi valet potestatem Dimissorias Clericis adscriptis ejusdem Ecclesiae, ut a quocumque alio Catholico Antistite independenter ab Ordinario Mantuano promoveri possint: *Mantuana Jurisdictionis* 16. *Martii* 1680. *dub.* 3.

8. Ad quaesitum; an Abbas Monasterii S. Mariae de Balneo Ordinis Camaldulensis, seu ejus Vicarius possit concedere literas testimoniales de vita, et moribus Presbyterorum sui districtus recedere volentibus a locis Abbatiae? S. C., non indigere testimonialibus Episcopi, et Abbatis, respondit: *Burgi S. Sepulchri Jurisdictionis* 20. *Sept.* 1698. *dub.* 2.

9. Opinantibus olim Abbatibus Ordinis S. Benedicti Regnorum Portugalliae jurisdictione quasi Episcopali cum territorio Separato potiri; dubium delatum est in S. C., an iidem Abbates possint suis subditis secularibus literas Dimissorias ad minores Ordines suscipiendos concedere? et negativum prodiit responsum: 7. *August* 1649 *dub.* 2. Inde dubitatum est, an Decretum praefatum comprehendat modernos Abbates Ordinis Cisterciensis S. Mariae de Salzedas, S. Johannis de Tharouca, et S. Petri das Aquiras in Regnis Portugalliae habentes subditos laicos? sed resolutio protracta fuit cum clausula, ut interim se abstineant in omnibus: *Lamacen. Jurisdictionis* 13. *Aug.* 1707. Deinde affirmativum praebuit responsum pro comprehensione Decreti: 26. *Januar* 1709 *confirmat.* 16. *Decemb.* 1713 *dub.* 1. (30).

10. *Die* 21. *Januar* 1719 quaesivit Capitulum S. Petri in Vaticano ratione unionis Abbatiarum S. Ruilli Foropompilii Provinciae Ravennatensis, et S. Petri de Cusatis Provinciae Saler-

(30) *Vide not.* 9.

nitanae; an etiamsi constaret de territorio separato, super qua controversia S. Congr. censuerat exquirendum votum Rotae, possit Dimissorias concedere? et negativum habuit responsum. Deinde postulavit indultum Dimissorias concedendi; et S. Congr. resolutionem distulit, ut expectetur exitus Causae in Rota super territorio separato: *Nullius seu Brictinonien. Indulti* 23. *Maii* 1722.

11. Cum S. C. nunciatum esset de dubitatione; an liceat Abbati Monasterii Stambsenzis Ordinis Cisterciensis suos Monachos ad alium Episcopum pro suscipiendis Ordinibus sine Ordinarii Brixinensis dimissoriis dimittere? rescripsit S. C. Decretum Clem. VIII. anni 1596 (31) servari: *Brixinen.* 12. *Decem.* 1733 *dub.* 3.

12. Necnon dictus Abbas in poenas Canonicas, quam ipsi Monachi, qui sunt ordinati cum dispensatione Abbatis super aetate, vel ab alio Episcopo cum solis literis obedientialibus, et sine dimissoriis Episcopi Brixinensis, incidunt: *Ibid. dub.* 5.

§. VI.

Abbas quoad Fructus, et Distributiones.

1. Quaeritur; an liceat Abbatibus, et aliis superioribus Regularibus suis, aut Monachis seu secularibus Sacerdotibus in Parochiis eorum degentibus annuas pensiones imponere, aut partem decimarum pro suis Monasteriis reservare, quae Decimae alias proprie in Parochi alimenta penduntur? quoad pensiones negative; in reliquis clarius esse rem proponendam, judicatur: *Olomucen. Jurisdictionis* 11. *Julii* 1665 *dub.* 9.

2. Abbati Ecclesiae Collegiatae S. Paulli uti Parocho duplicata portio fructuum etiam ex legatis piis Ecclesiae provenientium debetur: *Verulana* 14. *Martii* 1722 *dub.* 3.

3. Abbas Collegiatae Ecclesiae S.

(31) *Die* 15. *Martii*, in quo Summus Pontifex mandavit observari Declarationem S. C. Concilii hisce verbis conceptam „Superiores Regulares „posse suo subdito itidem Regulari, qui praeditus qualitatibus requisitis ordines suscipere „voluerit, literas dimissorias concedere, ad „Episcopum tamen Dioecesanum, nempe illius „Monasterii, in cujus familia ab iis, ad quos „pertinet, Regularis positus fuerit; et si Dioecesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes, ad quemcunque alium Episcopum; „dum tamen ab eo Episcopo, qui ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, et dum „ipsi Regulares non distulerint de industria „concessionem Dimissoriarum in id tempus, „quo Episcopus Dioecesanus, vel abfuturus, vel „nullas esset habiturus ordinationes. Verum „cum a Superioribus Regularibus, Episcopo „Dioecesano absente, vel ordinationes non habente, literae dimissoriae dabuntur, in eis „utique hujusmodi causam absentiae Dioecesani „Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum, exprimendam esse. Quod qui non fecerint, officii, et dignitatis, seu administrationis, ac vocis activae, et passivae privationis, ac alias arbitrio ejusdem SSmi Domini „Nostri Papae reservatas poenas incurrant" *Rel.* in Concil. *Rom.* tit. 21. cap. 2., et in *Const. Impositi Nobis* 27 *Febr.* 1747. Bened. *XIV*. §. *Demum* (*Bull. ejusd.* Pont. tom. 2 p. 82), in qua *Const.* § *Praeterea* decernitur „Ut Superiorum Regularium „Dimissoriae, quae ideo ad alium Antistitem „directae fuerint, propterea, quod Episcopus „Dioecesanus extra Dioecesim commoretur, vel „ordinationem non sit habiturus, nullius sint „roboris, et momenti, nisi illis juncta fuerit „authentica attestatio Vicarii Generalis, vel Cancellarii, aut Secretarii ejusdem Episcopi Dioecesani, ex qua constet, vel ipsum a Dioecesi „abesse, vel Clericorum ordinationem habiturum non esse proximo legitimo tempore per „ecclesiasticas leges ad hunc effectum statuto." Et §. *Quemadmodum* declaratur, quibus suffragentur Privilegia Ordinum Regularium ordines a quocumque catholico Antistite suscipiendi. Hoc decretum Clementinum antea confirmaverat Innoc. XIII. Pont. Max. *Const. Apostolici Ministerii* 23. *Maii* 1723. §. 17. (*Bull. Rom.* tom. 11. part. 2. pag. 261), et Bened. XIII. *Const. In Supremo* 23. *Sept.* 1724. § 14. (*Bull. Rom.* tom. cit. pag. 363), in quibus nonnulla Decreta eduntur pro restaurande Ecclesiastica disciplina in Regnis Hispaniarum. Et antiquitus S. C. Concilii ita decernendo rescripserat Nuntio Apostolico Hispaniae 26. Sept. 1589; ut ex *Regist. lit. lib.* 7. pag. 77 patet.

Mariae *della Greca* Religionis Hierosolimitanae subjacere tenetur punctaturis, seu ammissioni distributionum quotidianarum etiam in diebus ferialibus, quando debitam choro assistentiam non praestat: *Nullius Putignani* 6. *Maii* 1741 *dub.* 6. *confirmat.* 17. *Febr.* 1742.

§. VII.

Abbas quoad Onera.

1. Censuit S. Congr. scribendum ad Episcopum Attrabatensem, ne cogat Abbatem Marchianensem ad habendam lectionem Theologalem in suo Monasterio, cum ulterius id adimpleat, sustinendo Collegium juniorum Monachorum in Universitate Duacensi, ibique artium, et Theologiae Professores ad illos docendos Monasterii sumptibus sustineat; et curet, ne idem Abbas gravetur in Seminarii taxa ultra illud, quod, deductis Monasterii, et dicti Collegii oneribus, aequum esse cum Deputatorum consilio prudenter cognoverit: *Attrabaten.* 9. *Sept.* 1594.

2. In Terra Canis Mortui adest Ecclesia Curata reparatione, amplificatione, ac sacris supellectilibus indigens. Populus praetendit id spectare ad Abbatem Commendatarium Abbatiae S. Mariae de Plano, cui dicta Ecclesia unita est, et re cognita S. C. visum est ad Emum Abbatem spectare: *Sabinen. Reparationis Ecclesiae* 13. *Maii* 1679 *dub.* 1.

3. Occurentibus consuetis supplicationibus totius Cleri, quin imo etiam illa Augustissimi Corporis Christi, Abbas S. Barbarae Ecclesiae Collegiatae charactere Episcopi in partibus decoratus renuit ad easdem accedere supplicationes; et S. C. teneri judicavit: *Mantuana Jurisdictionis* 16. *Martii* 1680 *dub.* 7.

5. Pariter Abbas praedictus praesumit non teneri ad generalem Synodum intervenire, neque ipsius Clerum subjacere ejusdem Synodi determinationibus, quae quum ut plurimum edantur ad componendum habitum, et honestatem Clericorum, maxime exhinde exoritur difformitas, et abusus ejusdem Cleri dictae Collegiatae respectu ceterorum, qui ad normam Decretorum Synodalium honeste, et laudabiliter vivunt. Et teneri S. C. placitum est: *Ibid. dub.* 8.

5. Abbas Monasterii B. M. de Naxera Ordinis S. Benedicti Congregationis Hispaniarum, qui habet jurisdictionem Ordinariam in Civitate Naxera, et jus visitandi privative Parochialem S. Crucis, et Ecclesiam S. Michaelis, eorumque Clericos, et Capellanos; in reliquis vero ordinariam cum Episcopo cumulative, non tenetur restitnere libros exhibitos baptismatis, et matrimoniorum, praeterquam quoad libros quotidianos: *Calagaritana Visitationis* 18. *Junii* 1701 *dub.* 8.

6. Abbas Commendatarius S. Benigni sedi Apostolicae subjectus in Provincia Taurinensi pro Causis Dioecesanorum dictae Abbatiae Vicarium Generalem intra limites ejusdem Abbatiae deputare tenetur. Quum Communitas, et homines dictae terrae Abbatialis ab antiquo tempore quasi possessione Vicarios Generales habendi gaudeant: *Nullius Abbatiae S. Benigni* 5. *Maii* 1703.

7. Quum Archipresbyter Ecclesiae Parochialis S. Mariae Pontis Sancti in suburbiis Civitatis Fori Cornelii in casu absentiae a cura animarum cum licentia S. C., vel Episcopi sextam fructuum partem ad formam Bullae Erectionis Parochiae sibi vindicare possit; Emus Abbas illam ei persolvere tenetur: *Imolen. Jurium Parochialium* 12. *Febr.* 1707 *dub.* 12. *confirmat.* 23. *Julii ejusd. anni.*

8. Quaesito; an, et quomodo Abbas, Canonici, et Assistentes Ecclesiae Collegiatae, ac Parochiales S. Jo. Baptistae terrae Angri choro interesse ad horas Canonicas dicendas teneantur? servari solitum rescriptum fuit: *Nucerina Paganorum Functionum Parochialium, et Servitii Chori* 15. *Decem.* 1708 *dub.* 4.

9. Item ad dubium: An itidem teneantur quotidie, vel quibus diebus canere, et respective applicare Missam conventualem pro benefactoribus? servari solitum sancitum fuit: *Ibid. dub.* 5.

10. Abbas Collegiatae Ecclesiae B. M. V., et SS. Fabiani, et Sebastiani de Carignano civitatis Januae singulis diebus infra annum tenetur propriam Missam in eadem Ecclesia spectata ejusdem Ecclesiae erectionis Bulla celebrare: *Januen.* 25. *Januar* 1727 *dub.* 1.

11. Et eidem debentur scuta 60 cum additione augmenti usque ad scuta centum stampae, et coronae Januae, cum obligatione tamen missas pro fundatoris, suorumque anima applicandi: *Ibid. dub.* 3., *et* 4.

12. Abbas Commendatarius Parochialis Ecclesiae S. Mariae Oppidi Positani cathedraticum, nec non procurationem Archiepiscopo Abbatialem Ecclesiam et Parochialem visitandi solvere debet; etiamsi Abbas praedictus territorium separatum a Dioecesi Amalphitana habere, et Abbatiam esse veluti simpliciter commendatam contenderet: *Amalphitana Cathedratici, et Procurationis* 14. *Martii* 1739 *dub.* 1., *et* 3.

13. Didacus Santucchius Abbas SSmae Trinitatis de Sacargia, cui Prioratus, seu Parochialis Ecclesia S. Petri de Escano in temporalibus reperitur adnexus ratam fructuum decimalium partem erogare in restaurationem dictae Parochialis tenetur; qua de causa reclamare a Decreto Episcopi super fructuum quartae partis sequestro emanato minime valet: *Bosanen. Reparationis Ecclesiae Parochialis* 11. *Martii* 1741 *dub.* 1.

14. Quum S. Congr. decreverit ad erectionem novae Parochiae in loco S. Agathae, seu Civitatis ad Mare, et in duobus Feudi SS. Leuci, et Ramitelli ad Monasterium Canonicorum Lateranensium Insulae Tremitanae spectantibus, deveniendum esse juxta modum ab Emo Praefecto explicandum; etiam declaravit Abbatem dicti Monasterii teneri ad subministrationem supellectilium, aliarumque rerum, quae pro cura animanum idoneae videntur: *Larinen.* 15. *April* 1741 *dub.* 3.

15. Capitulares Collegiatae Ecclesiae S. Mariae *della Greca* Religionis Hierosolymitanae in S. C. conquesti sunt de Clerico Xaverio Miccoli Abbate. Hinc S. C. visum est, praedictum Abbatem ad sui libitum diebus ferialibus assistentiam choro praestare non posse, sed una cum aliis Presbyteris in uno ex tribus turnis hebdomadae interesse teneri: *Nullius Putignani* 6. *Maii* 1741 *dub.* 5. *confirmat.* 17. *Febr.* 1742.

16. Ac in dubio; an Abbas praedictus dum choro, aliisque functionibus ecclesiasticis assistere debeat, teneatur personaliter interesse, seu liceat ei inservire per alium? S. C. dari mandavit Decreta in *Alatrina*, *Callien*, *Leyrien*, *et Ferentina* 17. *Novem.* 1685 (32): *Ibid. dub.* 8.

17. Hodiernum Abbatem Farfensem

(32) Juris substituendi, in qua eadem die et anno habetur „Die etc. Sacra etc. resolutioni „factae a Capitulo esse annuendum, et decre„tum editum ab Episcopo reducendum ad for„mam declarationum ejusdem S. C. Concilii te„noris sequentis.' Alatrina die 24. Martii 1612 „S. C. Concilii ad supradicta dubia hunc in „modum respondit; videlicet ad primum eos

solvere taxam Seminario Romano ex fructibus Mensae Abbatialis non teneri S. C. deliberavit; licet praedecessorum observantia adversetur. Ille enim Abbas de facta erogatione dictae taxae in favorem Seminarii Tossiae ad se ipsum spectantis docuerat: *Romana Taxae Seminarii* 11. *Aug.* 1742 (33).

18. Abbati Commendatario Ecclesiae S. Mariae de Popsis, ad quem Capellanorum, et Eremitarum pro suae Ecclesiae servitio, et respective procuratoris pro eleemosynarum, et oblationum administratione spectat deputatio, rationem reddendi obligatio Episcopo, a quo visitari etiam potest Ecclesia jure saltem delegato, et quoties id sibi in Domino videbitur, incumbit: *Hieracen.* 30. *Martii* 1743.

19. Card. Spinula Abbas Commendatarius in Visitatione Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae S. Andreae Sublaquei sancivit, ut a Praeposito, et Canonicis eadem repararetur Ecclesia. At istis renuentibus S. C. ad eumdem Abbatem non spectare declaravit: *Nullius, seu Sublacen. Reparationis Ecclesiae* 11. *Julii* 1750.

§. VIII.

Abbas quoad Qualitatem Nullius, seu Territorium separatum.

1. Ad Abbatiam, seu Monasterium S. Salvatoris Montis Amiati Ordinis Cisterciensis ex antiquis privilegiis nonnulla pertinent Castra, et signanter terra Monticelli, super qua Abbas praetendit omnimodam, et quasi Episcopalem habere jurisdictionem cum formali territorii separatione. At Episcopo contradicente dubiis propositis tum super articulis admittendis, et in casu, quod non sint admittendi, an, et de cujus bono jure constet etiam ad effectum manutentionis? responsum prodiit; ad primum negative, ad secundum constare de bono jure Episcopi quoad situationem in Dioecesi Clusinà; et quoad exclusionem territorii separati praetensi per Abbatem; et super quibus actibus competat eidem Abbati jurisdictio particulariter videatur: *Clusina seu Nullius Jurisdictionis* 21. *April.* 1703 *dub.* 1 *et* 2 *confirmat.* cum additione, quod super actibus particularibus jurisdictio quaenam competat Abbati? examinentur ab Emmis Acciajola, Ferrario, et Panciatico.

2. Definitionibus editis a Congregatione particulari (34) super compe-

„tentum, qui in Civitate, ubi est Cathedralis, vel „in ejus suburbiis sunt praesentes, non autem „alios posse substituere; ad secundum non re„quiri causam ad substituendum: quod vero „monuit Congr., ut Episcopo cordi sit, ne Ca„nonici ea substituendi facultate abutantur, eo „respexit, ne substitutiones hujusmodi sint ni„mium frequentes, quod Episcopi erit arbitrio; „ad quartum absentem in Castro Dioecesis non „posse substituere. Callien. 29 Julii 1628 S. C. „Concilii ad secundum respondit, Decretum Epi„scopi esse confirmandum illud tamen intelli„gendo, ut Canonici ad invicem se substituere „valeant, dummodo non substituantur ii, qui „eodem tempore servitio sint adstricti; et Epi„scopus curet, ne iidem Canonici hujusmodi „facultate se invicem substituendi abutantur." Leyrien. die 7. Sept. 1650 S. C. Concilii censuit dandas esse literas patentes in forma Episcopo Leyriensi, qui pro XI. quadriennio Sacra Apostolorum limina visitavit, et respondendum ad capita ut infra: ad septimum licere Capitularibus se ad invicem substituere, dummodo eodem tempore substituens, et substitutus eidem servitio adstricti non sint, et hac facultate non abutantur. *Lib.* 35. *Decret.* pag. 454 seqq.

(33) Benedictus XIV. *Const. Dum universi* 16. *Martii* 1747 (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 2. *pag.* 130) praefinivit jurisdictionem Abbatiae Farfensis, et S. Salvatoris Majoris, quoad loca, et Ecclesias in alienis Dioecesibus existentia: quam sequitur Motus Proprius *Etsi* 12. *Aug.* ejusd. anni (*ibid. pag.* 124) super secunda dismembratione jurisdictionis dictae Abbatiae.

(34) Congregatio particularis diei 6. Julii 1704 decrevit, competere Abbati jurisdictionem, tam in suo Monasterio, quam in Regularibus. Item competere Abbati jus deferendi mitram annu-

tentia Jurisdictionis ordinariae in genere, et super exclusione territorii separati; tum etiam super nonnullis actibus particularibus in favorem Abbatis S. Salvatoris Amiati, ipso Abbate non acquiescente, et super quibus actibus particularibus sit standum, vel recedendum a decisis, reclamante ad Signaturam SSmi. Haec remisit ad S. C. tantum quoad actus particulares, quae respondit; in decisis in omnibus cum prohibitione Abbati se denominandi *Nullius: Clusina Jurisdictionis super Actibus Particularibus* 28. *Martii* 1705 (35).

3. Supplicatur declarari; an Abbas Cassinen. Monasterii SSmae Trinitatis Civitatis Cavae suum particulare territorium separatum reservatum in territorio Cavensi habeat, et quale illud sit?

4. An pendente discussione super dicto territorio separato reservato jurisdictio in eo exerceri debeat per Abbatem, vel per Episcopum Cavensem privative quoad ipsum?

5. An Hospitium, et Capella S. Ma-

lum, baculum, et sandalia in Pontificalibus, celebrandis in Ecclesia sui Monasterii, necnon Mozettam intra ambitum ejusdem Monasterii. Item competere Abbati jus visitandi Ecclesias, etiam curatas in Castris Abbatiae, et Monticelli sitas, cumulative cum ordinario; ita tamen, ut decreta Abbatis non adversentur decretis ordinarii. Item competere Abbati in eisdem Ecclesiis, in Castris Abbatiae, et Monticelli sitis, praesentationem, seu respectiva institutionem tituli collativam, praevio tamen concursu coram ordinario; institutionem vero authorizabilem competere eidem ordinario, ad formam Concilii. Item competere Abbati in praefatis Ecclesiis electionem Concionatorum, approbandorum tamen ab ordinario. Item competere Abbati in eisdem Ecclesiis deputationem Capellanorum amovibilium, approbandorum pariter ab ordinario in concernentibus curam animarum. Omnes vero reliquos praetensos actus jurisdictionis spectare ad Ordinarium: ita refert Ursaya Discep. Eccles. *V.* tom 2 *part.* 1. *num.* 210 seqq.

(35) De hac causa haec apud Patrem in *Comment.* ad *Const. IV. Calixti III. Sect. III.* num 33. tom. 5. pag 84 seqq habentur. „Hinc S. C. Con„cilii in famigerata Causa *Clusina Jurisdictio„nis*, etsi pro parte Abbatis S. Salvatoris Ordi„nis Cistarciensis, praetendentis separationem „veram territorii in duobus castris, fuissent „producta privilegia Apostolica, et praesertim „*Gregorii XV.*, ut nullus Sacerdos in praefa„tum Monasterium quamlibet jurisdictionem, „vel potestatem haberet, nisi per Sedis Aposto„licae Pontificem; et nulla alia magna persona „servis, famulis, liberis, et cunctis rebus mo„lestiam inferret; et quod nulla magna seu „parva persona intra districtum in aliquibus „Castris ipsius manum habere, vel judicare, „sive aliquod placitum tenere habeat: ac dedu„cta fuisset praetensa praescriptio Jurium Epi„scopalium; tamen quia titulus Apostolicus fuit „recognitus non sufficiens pro separatione ter„ritorii, nullam vim habere potuit praetensa „praescriptio, etsi nullus illa potuisset aliquo „modo praebere bonam fidem in praescribente, „ac proinde die 21. *April* 1703 resolvit S. Congr. „*Constare de bono jure Episcopi*, quoad situa„tionem in *Dioecesi Clusina*; et quoad exclusio„nem territorii separati praetensi ab *Abbate*, et „super quibus actibus competit eidem *Abbati* ju„risdictio particulariter *videatur*; et die 5. *April*. „1704 stetit in *decisis*. Ac perscrutatis in Con„gregatione actibus particularibus fuerunt aliqui „adjudicati Abbati."

(36) Hinc vigore remissionis S. C. Concilii „Sacrum Tribunal Rotae dubium proposuit „An „Abbas Cassinensis SSmae Trinitatis Cavae ha„beat suum particulare territorium separatum „reservatum in territorio Cavensi, et quale illud „sit?" et omnibus DD. suffragantibus resolutum fuit „Abbatem Cavensem habere particulare ter„ritorium separatum in Monasterio Cavensi, et „aliis locis reservatis in Capitulis, et Bulla Leo„nis X." ut in Decis. 3. tit. de *Offic. ordinar.* cor. Falconario. Nam hoc territorium separatum cum sua jurisdictione in genere fuit canonizatum a S. C. Concilii, cujus decretum Summi Pontifices confirmarunt, aliaeque valide accesserunt probationes: speciem autem illius jurisdictionis consistere in Monasterio Cavensi, et in aliis locis reservatis in Capitulis initis cum Cardinali de Aragonia ante erectionem Episcopatus Cavensis, et a Leone X. in ipsa Episcopatus erectione confirmatis.

Deinde in eodem Tribunali S. Rotae ad dubium tertium hisce verbis conceptum: An scilicet Hospitium, et Capella S. Mariae de Obedientia sit de territorio separato, et jurisdictione Abbatis? *negative* tam quoad *territorium*, quam quoad *jurisdictionem praeter ea, quae de jure competunt locis exemptis*, decisum fuit; ut in Dec. 5. *tit.* eod. coram eod. In supradictis enim Capitulis omnimoda jurisdictio in dicto Hospitio, et Capella adjudicata fuit Episcopo; cum unum, et altera in parte territorii concessa Ecclesiae cathedrali existant: jurisdictio autem Abbatis intra fines territorii Episcopo concessi, quatenus non repugnet, seu tendat in diminutionem omnimodae jurisdictionis Episcopalis, et tantum ad ea, quae de jure competunt locis exemptis, fuit praeservata, quia territorium separatum non constituit locus exemptus, qui bene potest esse intra territorium, et jurisdictionem Episcopi.

riae de Obedientia sit de territorio, et jurisdictione Abbatis Cavensis?

6. An constet de attentatis? Omnia S. C. remisit ad Rotam (36): *Caven. Jurisdictionis* 3. *Aug.* 1709 *dub* 1, 2, 3, *et* 4.

Abbas Regulares. Vide *Abbas*.

§. IX.

Abbas quoad Residentiam, et Absentiam.

1. Abbas Collegiatae Ecclesiae S. Johannis Baptistae terrae Angri, qui animarum curam habet, ad residentiam tenetur: *Nucerina Paganorum Residentiae* 26. *Febr.* 1707 *dub.* 1.

2. Nec abesse potest singulis annis per tres menses ad formam S. Concilii Tridentini *Sess.* 6. *cap.* 2. *de reformatione, et Sess.* 23. *cap.* 1. *de reform.* (37): *Ibid. dub.* 2.

3. Julius Caesar Miccolius Abbas Ecclesiae S. Mariae *la Greca* terrae Putignani tenetur ad residentiam sub poena fructuum amissionis, beneficiique privationis, non autem distributionum; etiamsi an esset Ecclesia illa Collegiata, vel Receptitia, et Abbatia simplex beneficium dubitaretur: *Conversana, seu Terrae Putignani Residentiae* 22. *Nov.* 1755 *dub.* 1.

4. Imo cum eodem Abbate tanquam Presbytero participante dictae Ecclesiae poenae in non residentes tum a jure communi, quam a Sacro Concilio Tridentino inflictae locum habent: *Ibid. dub.* 2.

5. Abbas Bernardinus Lucernarius Parochus Ecclesiae S. Blasii in inferiori regione Urbis Pontis Curvi *Pastino* nuncupata sitae, habitare nequit in domo paterna in superiori Regione manente, extra fines nempe suae Paraeciae: *Pontis Curvi Residentiae* 20. *Decem.* 1755, confirmat., et additum ad mentem 7. *Febr.* 1756.

Abbatia exempta, et Nullius Dioeceseos.

1. Dubio, an cessante hospitalitate cessaverit exemptio concessa Ecclesiae, et Abbatiae S. Mariae de Patentia vigore Brevis Sum. Pont. Clem. VIII.? prodiit negativa responsio: *Neapolitana Censurarum* 29. *Novem.* 1693.

2. Ob controversiam inter Episcopum Anglonensem, et Abbatem Rapacciolum Commendatarium Monasterii S. Eliae Ordinis S. Basilii Oppidi Carboni exortam occasione ejus Ecclesiae visitationis in id, quod ad animarum curam pertinet, dubio exhibito, in favorem Episcopi jurisdictionis S. C. sancivit, addendo „Donec per rem judicatam constiterit, praefatam Abbatiam esse nullius, et cum territorio separato, et jurisdictione quasi Episcopali" 24. *Januar* 1660. Nuper eadem instaurata inter modernos Episcopum, et Emum Abbatem contentione dubium proponitur: an constet, Abbatiam praedictam esse nullius, et habere territorium separa-

(37) In quibus Capitibus praecipitur omnes sive de jure, sive de consuetudine personali residentia gravatos privilegiis, et indultis perpetuis de non residendo non gaudere: sed tantum dispensationibus temporalibus ex veris, et rationabilibus causis tantum concessis, et coram Ordinario legitime probandis, et cognita causa, Vicarium idoneum ab ipso Ordinario adprobandum, cum debita mercedis assignatione relinquere: discedendi autem licentiam, in scriptis, gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa non obtineant. Circa praedictam deputationem vero idoneorum Vicariorum, et congrue portionis fructuum assignationem in Trid. loc. cit. praeceptam, in *Const.* Innocentii XIII. *Apostolici Ministerii* 23. *Maii* 1723. (*Bull. Rom.* tom 11. part. 2. pag 261). Super ecclesiastica disciplina in Regnis Hispaniarum, confirmata, et extensa ad quoscumque locorum ordinarios a Bened. XIII. *Const. In Supremo Militantis* 23 *Sept* 1724 (*Bull. Rom.* tom. cit. pag 357) praescribitur §. II. modus, quo utrique praecepti parti ordinarii satisfacere possint, ne animarum cura negligatur.

tum, et jurisdictionem quasi Episcopalem? cui S. C. postquam literas compulsoriales, ac remissoriales cum praefixione termini dedisset: *die* 24. *Aug.* 1709 *dub.* 2. Inde distulit resolutionem, ut coadjuvarentur probationes non retardata exequutione Decreti S. C. anni 1660. *Anglonen. Jurisdictionis* 16. *Maii* 1711. Demum negativum ex deductis praebuit responsum: 17. *Novem.* 1714 (38).

3. Abbas Parochialis Ecclesiae SS. Naxarii, et Celsii olim Ordinis S. Benedicti ab Episcopi jurisdictione suam esse Abbatiam exemptam praetendit, e contra ex documentis Episcopos Vercellenses jure Ordinario saepius eam visitasse evincitur. Hinc quaestionem S. C. dirimit, dictam Abbatiam minime esse exemptam ab Ordinaria Episcopi jurisdictione decernendo: *Vercellen. Jurisdictionis* 9. *Julii* 1735 *dub.* 1.

4. Quum ageretur de expendenda, et judicanda qualitate Ecclesiae Abbatialis S. Petri Guastallensis, an vere nullius, nempe superioris, et ultimae speciei sit, respondit S. C. Dilata, et ad mentem: *Guastallen. Provinciae Mediolanensis* 9. *Aug.* 1766.

§. I.

Abbatissa, seu Priorissa in Genere.

1. Abbatissam Imperialis Monasterii Majoris Monialium S. Mauritii Ordinis Benedictini jus habere conferendi animarum curam Ecclesiae Parochialis S. Mariae ad Circulum ei, quem Ordinarius ad regimen Animarum idoneum adprobaverit, statutum fuit. Abbatissa enim novum Parochum instituerat, Vicarius Generalis dubitavit, an institutio praedicta collativa tantum fuerit, vel authorizabilis, quae a Dignitate Episcopi inseparabilis est, inde haec orta erat controversia: *Mediolanen. Juris Conferendi* 17. *December* 1701.

2. Dubio: An Abbatissa, et Canonissae seu Dominae S. Petri Romaricomontis in Lotharingia capitulariter congregatae privative, et sine interventu Presbyterorum Canonicorum Altaris Majoris nuncupatorum punire excessus graves alicujus delinquentis ex eisdem Canonicis possint? S. C. respondit: Servari Decretum Emi Rohan Visitatoris Art. 46. (39): *Tullen. seu Nullius S. Petri Romaricomontis Visitationis* 13. *Januar* 1731 *dub.* 2.

3. Abbatissa Collegiatae Oppidi Thorensis uno solet canonicatu potiri. Quum huic delatus quoque fuisset Abbatissatus Essendiensis, a sede Apostolica utrumque retinendi impetravit facultatem, ea tamen lege, ut sex cujusque anni mensibus in uno, et sex aliis in altero resideret. Obtinuit deinde Indultum moram biennii Essendii facendi, absque ulla Canonicatus, ejusque fructuum mentione. Hinc igitur fuerunt quaestiones excitatae an, et pro qua rata temporis D. Abbatissae Thorensi fructus sui Canonicatus praebendales debentur?

4. An eidem non residenti cum familia in Abbatissatu Thorensi debeantur fructus, quos vocant oeconomicos?

(38) *Vide notam* 20.

(39) In quo confirmata fuit auctoritas, et jurisdictio Abbatissae, et Dominarum de Capitulo quoad Canonicos, aliosque Ecclesiasticos, et Ministros Ecclesiae, et adjunctum, quod si ageretur de aliquo delicto requirente judicialem animadversionem, et processum: „Dictae Dominae vocatis Canonicis ad Capitulum, ut in simili casu fuit practicatum, et accepto istorum consilio Romae recursum instituerint pro petendo Commissario Apostolico, qui procedere possit contra culpabilem per Censuras, privationem beneficii, et alias poenas canonicas; et nihilominus ipsae Dominae illum interim arcebant ab exercitio functionum in earum Ecclesia." *Ead. Caus.* 28. *Julii* 1730. §. 12.

5. Ac an eidem non interessenti anniversariis, et similibus deberentur fructus, seu emolumenta pro illis dari solita? Verum nulla prodiit earum definitio, sed fuit demandatum, ut scriberetur Nuntio Apostolico juxta instructionem, et ad mentem (40): *Leodien. Fructuum* 28. *Martii* 1733. *dub.* 1., *et* 2.

6. Abbatissae Monasteriorum SS. Mariae, et Aureliani, et S. Mariae Theodotae Civitatis Ticini recipere a Ministris Curiae Episcopalis edicta, sive mandata, quorum exequutio a Sede Apostolica specialiter delegatur Episcopo, tenentur; etiamsi sub regimine Abbatis Ordinis S. Benedicti sint: *Papien.* 16. *Martii* 1743 *dub.* 11.

7. Johannes Franciscus Marx primarias preces obtinuit ab Imperatore Francisco I. ad assequendum unum ex duobus beneficiis erectis in Ecclesia Monialium Veteris Cellae primo vacaturum. Archiepiscopus Moguntinus illas exequendas minime duxit, quia praedictorum beneficiorum collatio ad Abbatissam pertinebat, et Apostolicum indultum in favorem Imperatoris locum tantum haberet quoad collatores saltem quatuor beneficiorum, minime vero duorum; hinc dubio in S. C. proposito: Utrum essent illae preces exequendae; seu ad Abbatissam collactio libera pertineat? ad judices suos (41) S. C. respondit: *Moguntina Primariarum Precum* 14. *Decem.* 1748.

§. II.

Abbatissa, seu Priorissa quomodo eligatur, et confirmetur.

1. Episcopum praesidere debere ad praescriptum Constitutionis S. M. Gregorii XV. *de Exempt. Privileg.* (42) electioni Abbatissae seu Priorissae Mo-

(40) Nempe ut referat, quaenam fuerit hactenus observantia circa fructuum perceptionem quoad Abbatissas, et Canonissas habentes Indultum Apostolicum pro retentione plurium incompatibilium, et quaenam sit consuetudo in aliis Capitulis quoad fructus praebendales in absentia lucrandos a Canonicis habentibus Indultum retinendi plures praebendas incompatibiles: *Regist. Lit. lib.* 28. die 28. *Martii* 1733.

(41) Qui judicarent secundum ordinem justitiae, et probata super jure Abbatissae conferendi dicta beneficia; quum illa capax esset conferendi Parochialem, et Parochum nominandi, et instituendi, quem Ordinarius ad regimen animarum idoneum approbaverit, ut declaravit Sac. Congr. Concilii in Mediolanensi 17. Decem. 1701 relata num 1. praesenti §.

(42) Decretum Concilii Trid. *Sess* 25. *cap.* 7. *de Regul.* mandans Episcopum, praeesse debere electioni Abbatissae Monialium sibi subjectarum, Praelatum vero Regularem electioni, quae fit a Monialibus sibi subjectis, exemptis a jurisdictione Episcopi ampliatum est a Gregorio XV. *Const. Inscrutabili* 5. *Febr.* 1622 decernente § 5., ut Episcopus una cum Superioribus Regularibus per se, vel per alium, interesse etiam valeat huic electioni, citra tamen ullam Monasteriorum impensam. Et ad calcem ejusd. Const. legitur dubium secundum pag 4. a S. C. Concilii resolutum, ac approbatum ab Urbano VIII. Pont. Max. hisce verbis conceptum „An liceat Episcopo in „vim praefatae Const. punire Regulares, qui ad „Abbatissae electionem procedunt ante tempus „ipsi Episcopo significatum, aut die electionis „eidem nullatenus praenunciata?" cui respondit S. C. Concilii „Regulares ex ead. Const. ita „teneri Episcopo significare diem electionis Ab„batissae eumque usque ad praefinitum tempus „expectare, si antea ipse expresse declaraverit, „se uti velle facultate sibi hac in parte attribu„ta, Abbatissarumque electionibus per se, vel „per alium interesse, ac praesidere. Post eam „vero declarationem licere Episcopo animad„vertere in Regulares, qui ante tempus signifi„catum, aut die electionis eidem non praenun„ciata, ad Abbatissae electionem procedunt." Monet tamen Bened. XIV. de *Synod. Dioeces. lib* 3. *cap* 12. *num* 4., satius esse Episcopo semel in Synodo declarare animum suum, quod ipse scilicet semper velit Abbatissarum etiam exemptarum electionibus interesse, quam id praestare singulis vicibus, quibus electio facienda est.

Quoad electionem Abbatissae juvat referri responsio Pontificis Pii VI. ad Abbatissam Monasterii oppidi Aemilieni Regni Galliarum data die 15. Decem. 1790 per medium Card. de Zelada hisce verbis concepta „Ad quaestionem autem quod attinet, quam dilucide tibi postulas enodari atque explicari, me item jussit, in hunc sane modum sua prorsus nomine his Te verbis commonefacere. Si octava die proximi hujusce mensis, et anni isthuc cessaverit Officialis municipalis ad novam Abbatissam, et oeconomicam eligendam, ut fert ultimum illud Decretum, quod tu commemoras, Tibi, tuisque Correligiosis id curae erit, ut quantum fieri poterit

nasteriorum Monialium, etiam exemptorum a jurisdictione ipsius Episcopi sancitum est: *Colimbrien.* 16. *Julii* 1639 *dub.* 4.

2. In electione Abbatissae Monasterii Monialium Regularibus subjectarum Episcopum non posse exquirere, seu recipere vota Monialium, sed illa exquiri, et recipi debere a Superiore Regulari, sciente tamen, et audiente eodem Episcopo S. C. declaravit: *Urbaniae* 10. *Sept.* 1639.

3. Dubio; an Episcopus prohibere possit Regularibus etiam sub censuris ne ante electionem Abbatissae, seu Priorissae vota habere procurent? respondetur, non esse adhibendas censuras: *Perusina Episcopatus* 2. *Apr.* 1650 *dub.* 4.

4. Post editam Constitutionem Inscrutabili a Gregorio XV. (43) consuevit Archiepiscopus Neapolis pro tempore interesse Electionibus Abbatissarum Monasteriorum Regularibus subjectorum, adhibito praeter se ipsum, vel Vicarium, etiam Notario, qui gesta adnotaret, et fidem de his faceret, ne res alioquin sub Superiorum Regularium dispositione remaneret, si controversia super electione, et Nullitate occurrisset, utque ne Ordinarii interessentia frustratoria redderetur; hoc non obstante superior Monasterii Reginae Coeli ex Canonicis Regularibus in Electione nuper facta admittere Notarium noluit, et non obstante, quod Vicarius Generalis de nullitate protestaretur, ad electionem processit; Emus Archiepiscopus, citato P. Procuratore Generali in Curia instat declarari, primo: An in electionibus Abbatissarum, unacum Vicario Generali interesse possit etiam Notarius Archiepiscopalis? secundo: An dicta electio facta absque interessentia Vicarii, et Notarii sit contra Constitutionem praedictam, ac propterea nulla? S. C. ad utrumque respondit negative: *Neapolitana Electionis Abbatissae* 4. *Maii* 1675 *dub.* 1., *et* 2. (44).

5. Declaravit S. C. non fuisse a Gregoriana Constitutione (45) attributum Episcopis jus confirmandi Abba-

nnviteri huic prudenter modesteque obsistatis, eidem officiali debita animi submissione significantes, id vestris regulis, et constitutionibus adversari, quas inter amplectendum Institutum vestrum jurasti Deo sanctae religioseque servaturae.

Verum si fiat, ut frustra nitentibus vobis, quod sane timendum est, via aliqua adhibeatur, ita ut ad novam hujusmodi electionem cogamini, tunc Sanctitas Sua, ne majora mala subsequantur, facultatem Tibi, tuisque Correligiosis impertitur ad hujusmodi novam electionem deveniendi, ita tamen ut, si fieri id possit, Tu ipsa in Abbatissam eligaris: qua in re facienda vult ipse, ut hac necessitate durante nec Regulae, nec Constitutiones vestrae ullo vobis esse possint impedimento.

Hac ratione facile Tibi erit in eo, in quo moraris, permanere loco, et illa solemnia vota religiose servare, quibus Te Deo devovisti: nec opus erit, ut ad remotas orbis partes, ad quas secedas, animum out cogitationem convertas; id enim debet esse extremae tantum necessitatis remedium, ubi nempe vobis omnis prorsus sit adempta facultas manendi in ea vocatione, in qua vocatae estis, ubi benevolum nanciscamini Receptorem, ubi denique Ecclesiasticorum Praesidium approbatio, et Apostolicae Sedis ad id accesserit venia, iis scilicet omnibus servatis cautelis, quas docte, sapienterque explicavit Summus Pontifex in suis Literis in forma Brevis ad Episcopum Brunensem Vindobonae datis pridie Idus Aprilis anni 1782."

(43) *Vide not.* 42.

(44) „Et hinc inferas" (ait *Mattheu Offic. Cur. Eccles. cap.* 1. *num* 8. *pag.* 3.), „quod sicut „non conceditur, quod cum Vicario electioni „intersit Notarius: Sic videtur, quod nec jus „existat, neque sit in potestate Ordinarii assu„mere alios, qui cum ipso intersint electioni„bus Abbatissarum Monasteriorum Regularibus „subjectorum. Quod videtur esse ad tenorem „allegatae Const (nempe *Inscrutabili* Greg. XV), „quae pluralitatem excludit, et in numero sin„gulari dispositionem concipit, per se, vel per „alium; et per alternativam, vel, non per co„pulativam et: verum, si consuetudine alicubi „sit aliud inductum, religiose servetur." De qua causa vide Pignatell. *Consil.* 120., et eausem *num.* 7.

(45) Quoad confirmationem electionis Abbatissarum, quum et contraria hypothesi Decretalis cap. 13. *meminimus tit. de Accusat. etc.*, si nempe Monasterium Sanctae Sedi non sit imme-

tissas, quarum electioni praesidere possunt, si Monasteria ab Ordinarii jurisdictione sint exempta: *Hieracen. Visitationis* 26. *Januar* 1692 *dub.* 8.

6. Ad restituendam Regularem observantiam collapsam in Monasterio S. Andochii Ordinis S. Benedicti illius Moniales in coadjutricem Mariae de la Beaume Abbatissae Dionysiam de Pernes Monialem 50. annorum cum futura successione, etiam invita dicta Maria aetatis annorum 80. reservata pensione libr. 600 Turonensium, deputari efflagitarunt. Sed S. C., ut expectetur exitus causae in S. C. Episcoporum (46), praecipit: *Eduen. Coadjutoriae* 21. *Aug.* 1706.

7. Episcopus in sequelam antiquae consuetudinis postulavit in electionibus Abbatissarum in Monasterii sub disciplina Regularium Minorum de Observantia existentibus suum Cancellarium assistere debere, non quidem, ut adnotet vota, vel ea audiat, sed longe a loco scrutinii, et prope januam Ecclesiae, eo modo, quo adstant Fratres praeter Provincialem, vel Superiorem Regularem, et Disquisitores; S.C., sese opponente Patre Provinciale Provinciae Romanae, assensa est: *Tyburtina* 26. *Apr.* 1727 *dub.* 1.

8. Abbatissarum, vel Priorissarum Monasteriorum Monialium Regularibus Ordinis Cisterciensis subjectarum electioni Episcopus tam per se, quam per alium interesse potest: *Pharaonen. Jurisdictionis* 14. *Nov.* 1738 *dub.* 1.

9. In Monasterio Monialium Carmelitarum Putignani electio Abbatissae sine praesidentia Episcopi Conversani, vel ejus delegati fieri non valet: *Conversana Jurisdictionis* 8. *Maii* 1751 *dub.* 1.

10. Et illa aliter facta sine hujusmodi praesidentia, dum Episcopus declaravit juxta Bullam *Inscrutabili* (47) interesse velle, est nulla; itaut ad novam electionem procedi valent: *Ibid. dub.* 2.

11. Munusque Priorissae in Moniales juxta primarum ordinem, et sine ullo meritorum defectu conferri non debet; sed Monialium suffragia in alias etiam non seniores juxta qualitates, et merita libere dari valent: *Ibid. dub.* 3.

12. Electioni Abbatissae Hospitalis S. Jacobi Tungrensis etiam absque Capituli Adjunctis recte assistere potest Decanus Collegiatae Ecclesiae B. M. V. Tungrensis, qui super Monasterio delegatam habet jurisdictionem in solidum cum Capitulo, nec non visitandi jure potitur: *Leodien.* 28. *Sept.* 1765 *dub.* 2.

Abolitio Vide *Legatum* §. *VI.*

diste subjectom, ioferator spectare ad Episcopum, non semel ortum est dobium, ao ad eum etiam spectet, si agatur de Monialibus Ordinibus Regularibus subjectis io vim Coost. Gregorii XV. *Inscrutabili*, in qua conceditur Episcopo facultas interessendi ona cum Superiore Regulari electiooi Abbatissae: Sed eodem dubio proposito io S. C Coocilii his verbis extenso num. 5. An per eamdem Constitutionem io illis verbis „possit Episcopos una cum Superioribus Regu„laribus quarumque Abbatissarum electiooibos „per se, vel per alium ioteresse, ac praesi„dere," jus Abbatissas confirmandi Episcopis attributum censeatur? respondit „Ad V. Jus coo„firmandi Abbatissas minime fuisse Episcopis per „Constitutionem attributom;" ut videre est in calce ejusd. Const. una cum approbatione Urbani VIII. Neque itidem ex Decreto S. C. Episcoporum, et Regul. sub die 15. Maii 1671 potest Episcopos interesse confirmationi ejusdem Abbatissae, quae penes aliquos Regulares quotannis fieri solet.

(46) Apud quam causae definitio pendebat super re principali. Ceterum ex constitutione Gregorii XIII. Pont. Max. *Exposcit debitum* Cal. Januar. 1682 (*Bull. Rom* tom 4. part 4 pag. 22), et ex Decreto S. C. Episcoporum et Regul in *Adrian.* 20. *Febr.* 1615, et in *Mosarien.* 18. *Martii* 1700 in respons. ad 1., qood elapso triennio remanet Abbatissa suspensa ab officio ipso facto, et una ex senioribus Mooasterii regimini interim praefecta, donec alia Canonice eligatur, colligitur.

(47) *Vidi* Vol. 42.

§. I.

Absolutio, seu Condonatio ob omissa celebratione, vel Applicatione Missae Conventualis.

1. Absolutionem facto verbo cum SSmo Canonicis Collegiatae Ecclesiae S. Mariae Civitatis Minorissae, seu Manresiae quoad praeteritum ob Missas Conventuales non adimpletas injuncto onere celebrationis alicujus Missae solemnis arbitrio Episcopi; quum reditus vix pares congruis alimentis haberent, S. C. elargita est: *Vicen. Missae Conventualis* 2. *Septembris* 1747 *dub.* 1.

2. Absolutio concedenda ob omissam applicationem Missae Conventualis post erectionem Ecclesiae Collegiatae Oppidi Sabiniani ad D. Secretarium remittitur. Nam tenuitas Praebendarum a dictae Collegiatae Capitulo, easque certis oneribus gravatas a fundatoribus impositis, itaut applicatio Missae Conventualis pro benefactoribus in genere locum non haberet, exponebatur: *Ariminen. Missae Conventualis* 18. *Sept.* 1751 *dub.* 4.

3. Exposita a Capitulo Ecclesiae Collegiatae S. Agathae Terrae Asciani bona fide, ac redituum tenuitate, absolutio quoad praeteritum ob Missae Conventualis onus haud impletum D. Secretario cum SSmo conceditur: *Aretina Missae Conventualis* 19. *Dec.* 1769 *dub.* 3.

4. Absolutionem quoad Missas Conventuales in praeteritum minime applicatas pro benefactoribus in genere Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Stephani terrae Cotiniolae obtinuerunt. Ipsi enim putantes applicationem pro benefactore, praeter quem nullum alium agnoscebant, sufficere, ex aequo, et bono egerunt: *Faventina Missae Conventualis* 3. *Junii* 1780 *dub.* 4.

5. Canonici Ecclesiae S. Mariae Mortis in Collegiatam nuper erectae Urbis Aesinae ignorantes Bened. XIV. Pont. Max. Encyclicam (48) Missam Conventualem praetermissa applicatione pro benefactoribus celebrarunt. Hinc efflagitant absolutionem, quae facto verbo cum SSmo illis fuit concessa a S. C.: *Aesina Missae Conventualis* 5. *Aug.* 1780.

6. Absolutionis gratiam ob applicationem non factam Missarum Conventualium pro benefactoribus impetrare

(48) Quae incipit *Cum semper oblatas* 19. *Aug.* 1744 (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag.* 163). et statuit §. 11. „Indeque gradum facientes ad ea, quae pertinent ad Missam Conventualem, neminem Vestrum latere putamus Sacrorum Canonum sanctiones, quibus praecipitur, ut singulis diebus in Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, et Collegiatis, tum horae Canonicae debito modo, et forma recitentur, tum etiam Missa Conventualis celebretur; quae adeo clare sunt, ut nulla super iis oriri possit dubitatio. Eaque de re perspicuae pariter, et per omnia uniformes existunt Resolutiones ab hac Congregatione ven. Fratrum Nostrorum Concilii Tridentini Interpretum repetitis vicibus emanatae, quas omnes Apostolica auctoritate Nostra confirmamus, et approbamus earum executionem Vobis enixe inculcantes: ut scilicet Missa Conventualis, quae singulis diebus canitur a Clero praedictarum Ecclesiarum, pro earundem Benefactoribus in genere quotidie applicetur."

Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Mariae Materillae nuncupatae debent juxta Decretum Visitationis Abbatialis Lateranensis, quod S. C. approbavit: etiamsi nullam hi extare Massam distributionum, unde eleemosyna accipi possit, asseruerint: *Nullius Ferentilli Visitationis Sacr. Liminum* 28. *Apr.* 1761 *dub.* 1.

7. Ac dicta absolutione postulata quoad Missas in praeteritum haud applicatas ad D. Secretarium cum SSmo fuit eis rescriptum: *Ibid. dub.* 3.

8. Absolutio expetita a Capitulo, et Canonicis Ecclesiae Cathedralis, qui applicationem quotidianam Missae Conventualis omiserunt, ad D. Secretarium cum SSmo remissa a S. C. fuit. Indultum enim applicandi illas diebus tantum festivis de praecepto, de quo indulto nullum extat monumentum, obtinuisse Canonici putabant: *Ilcinen. Missae Conventualis* 28. *Julii* 1781.

9. Canonici Collegiatae Ecclesiae Portus S. Mauritii pluribus gravati oneribus, et paucis praediti reditibus, Missam Conventualem pro benefactoribus in genere celebrare neglexerunt a tempore, de quo non constat; ac propterea rogarunt pro absolutione quoad praeteritum; et S. C. impertita est praevia SSmi consultatione: *Albinganen. Missae Conventualis* 9. *Aug.* 1788 *dub.* 1.

10. Censuit S. C. esse consulendum SSmo pro absolutione in favorem Canonicorum Collegiatae Ecclesiae Oppidi Civitellae, qui Missam Conventualem omiserunt, utpote in erectione ejusdem Collegiatae minime injunctam, et ex *cap. IV.* Constitutionum Abbatis de Rubeis in eo duntaxat casu praescriptam, quo ex dispositione alicujus benefactoris aliquid Capitulo acquireretur. Ex quo bona fides induci vellet: *Brictinorien. Reductionis Missarum* 19. *Dec.* 1789 *dub.* 2.

11. Pluries oneris Missae Conventualis Canonici Ecclesiae Cathedralis ad eorum Ecclesiam reparandam tertaemotu concussam reductionem reportarunt. At absolutis indultis iidem Canonici praedictum onus a mense Januario, usque ad mensem Junii 1787 omiserunt. Exhibentes modo redituum tenuitatem absolutionem implorant, et eam imposito aliquo onere impetrarunt: *Fabrianen.* 19. *Decem.* 1789 *dub.* 2.

12. Beneficiati Ecclesiae Parochialis *de Balmaseda* animarum curam gerentes ab immemorabili tempore duplicem applicarunt Missam pro populo, et pro benefactoribus. Sed edita Encyclica Benedicti XIV. (49), quum eorum Ecclesia non sit Collegiata, solutos se esse censuerunt ab applicatione pro benefactoribus, et per annos 19. eam neglexerunt. Hinc modo quaerunt absolutionem, et S. C. illos audivit celebrato aliquo Missarum numero SSmo praefiniendo: *Santandrien* 16. *Junii* 1792 *dub.* 2.

13. Quum Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Mariae de Nazaret Oppidi Sigestri, qui adeo tenues habent reditus, ut nemo summam scut. 30. attingat, Missam Conventualem ex antiqua observantia diebus profestis sine cantu, et extra tempus chorale celebraverint; hinc absolvuntur quoad praeteritum ob hanc omissam celebrationis formam: *Brugnaten. Missae Conventualis* 23. *Jan.* 1796 *dub.* 3.

14. Quamquam a Canonicis Ecclesiae Cathedralis in mala fide celebratae fuerint Missae Conventuales, et pro populo applicatae contra dispositionem Encyclicae Benedictinae; S. C. tamen censuit Canonicos veniam omissionis ob exiles eorum praebendarum proventus mereri posse, decrevitque esse consulendum quoad praeteritum SSmo pro absolutione: *Brugnaten.*

(49) *Vide not.* 48

Missae Conventualis, *et pro Populo* 28. *Maii* 1796 *dub.* 3.

§. II.

Absolutio, *seu Condonatio ab Omissis piis Legatis*.

1. Dispositio Petri Guala, qui in favorem puellarum, aut in alia pia opera arbitrio haeredum quamdam pecuniae summam reliquit, considerata haeredum paupertate adimpleta non fuit, nec adimplere potest. Hinc quoad praeteritum petita absolutione, ea concessa fuit: *Casalen. Commutationis Voluntatis* 7. *Decem.* 1697.

2. Causa summae indigentiae Archiconfraternitatis S. Hieronymi Charitatis Urbis scut. 92201 debito gravatae evenit, ut effectus, et reditus a piis benefactoribus relicti erogati olim fuerint, et annuatim erogentur in aliis operibus, quam ab eisdem benefactoribus praescriptis. Ab Officialibus, et Deputatis petitur absolutio, quum excessus, et defectus minime ex temporum vetustate, ac rerum involucro liquidari possit: S. C. eam impertitur: *Romana Operum Piorum* 7. *Julii* 1708.

3. S. C. indulsit absolutionem, et condonationem Gubernatoribus Mensae Nummulariae, ac Domus SSmae Annunciationis Neapolis, qui post ejusdem Mensae nummulariae, ac domus decoctionem dotes praeteritas integre non distribuerunt ob urgentissimas necessitates, et inopiam piae domus, cui opus fuit summam dotium erogare in quotidianis alimentis expositorum, et infirmorum: *Neapolitana Reductionis Onerum* 15. *Junii* 1709 *dub.* 4.

4. Duo diversa legata acquisivit ex duobus diversis benefactoribus Conventus Eremitarum B. Petri de Pisis diversis quoque oneribus impositis. Suppresso Conventu auctoritate Apostolica bona ad Communitatem Vastoni delata fuere, et onera adimpleta; lapsu temporis bona praedicta commixta, ac confusa sunt, reditus quoque imminuti, ac onera omissa a Rectoribus dicti Conventus. Modernus Rector proinde postulat quoad praeteritum absolutionem, et reportavit: *Brixien.* 12. *Junii* 1762 *dub.* 3.

5. Absolutio quoad cumulum non factum a Sodalitio S. Mariae Misericordiae Plani Mercatus, quod ex decreto S. C. confici debebat ex reditibus legati Propertii de Angelis in favorem Judaeorum, et Meretricum relictis; quoties quotannis non adessent vel Neophyti, vel Meretrices conversae, committitur D. Secretario impetranda a SSmo dicto Decreto (50) renovato: *Urbinaten.* 16. *Jan.* 1762 *dub.* 2.

6. S. C. benigne indulsit absolutionem instante Domo puellarum, quae orbatae sunt parentibus, Urbis Alcami. Haec enim Domus deficientibus reditibus pro necessaria manutentione puellarum, aliarumque Monialium, quae ad puellas educandas, dirigendasque in pietate, et moribus sunt destinatae, distributionem dotium, quae fuerunt eisdem puellis parentibus orbatis relictae praetermisit, pecuniasque in earum alimoniam convertit: *Mazzarien* 19. *Julii* 1777 *dub.* 1.

7. S. C. absolutioni acquievit facto verbo cum SSmo pro inadimplemento quorumdam legatorum Ecclesiae Collegiatae S. Mariae Materillae nuncu-

(50) Diei 14. Martii 1711, in qua S. C. sancivit, quoad primum, et secundum quaesitum, reductionem legatorum fieri debere inter legatarios proportione servata, prout de jure: cum praelatione tamen in unoquoque legato oneris Missarum, si adsit, aliis piis oneribus; quoad testium quaesitum, ponatur in Folio. Ac inde Causa proposita sub titulo *Urbinaten. Legati* 28. Novem. 1711 rescriptum fuit „Cumulentur reditus ad effectum eos erogandi juxta mentem „testatoris." *Ead. Caus.* 12 *Decem* 1761. § 3.

patae, quae propter redituum imminutionem peculiares Rectores omiserunt: *Nullius Ferentilli Visitationis Sacr. Liminum* 28. *April.* 1781 *dub.* 2.

8. Annuit absolutioni S. C. facto verbo cum SSmo quoad praeteritum ob onera omissa cujusdam Capellaniae Ecclesiae ruralis extra moenia Civitatis Novi sitae, cujus possessor Joseph Norcia comperta testatoris voluntate illam ob fructuum tenuitatem non fuisse adimpletam, nec posse recte agnovit: *Derthonen.* 22. *Maii* 1784.

9. Quaesitum quum fuisset, an esset consulendum SSmo pro condonatione praeter Missarum, etiam onerum, quae Capitulum Ecclesiense praeterito tempore haud implevit; et S.C. rescripsit; affirmative juxta votum Emi Relatoris (51): *Ecclesien. Onerum, et Distributionum* 9. *Sept.* 1786 *dub.* 1.

10. Tria quotidiana sacra celebrari voluit Sacerdos Joseph Foraccia, et annua scuta decem pro nonnullis piis legatis solvendis reliquit. Conservatorium vero periclitantium puellarum haeredum cum onere erogandi medietatem haereditatis pro tot dotandis puellis instituit. At insignis fideicommissi pars adjudicata fuit Ursulae Foraccia Zamboni testatoris sorori. Conservatorium postulavit tum ob missas non celebratas, tum etiam ob non soluta legata absolutionem, et obtinuit: *Caesenaten.* 3. *Martii* 1787 *dub.* 1.

11. Haereditatem pro nonnullis adimplendis piis operibus reliquerat Romanus Boari, sub lege, ut perpetuo a statutis deputatis administraretur. Ea in emphytheusim perpetuam accepit Matthias Manzalius ab Archiepiscopo Ferrariensi de Verme, et beneplacitum non retulit Apostolicae Sedis putans, quod bona in simplices usus pios destinata illo non indigerent. Plurima erant pia opera a testatore demandata, quae negligenter implebantur. Hinc S. C. contractum emphytheuseos infregit, et deinde mandavit, ut quoad praeteritum juxta liquidationem ab Emo Archiepiscopo faciendam provideretur: *Ferrarien.* 15. *Sept.* 1787 *dub.* 3. Re iterum ad examen ducta, censuit a decisis recedendum, et consulendum esse SSmo pro absolutione quoad praeteritum: 16. *Febr.* 1788.

12. Insignis exactoratus tempore ex fructibus summa scut. 2987. 75 1/2 Societati SSmi Sacramenti ad S. Mariam in Via Urbis subrepta fuit. Horum 1396. 42 1/2 ad Societatem ipsam, reliqua 1589. 33 ad legatum Jo. Baptistae Canobi pertinebant. Reo carceribus mancipato Societas nil consequi potuit, quam summam scut. 692. 95. quorum consentanea pars scut. 392. 18 legato Canobi, altera scut. 299. 77 Societati tributa fuit. Eadem Societas districtis precibus postulavit, absolutionem a reintegrando de amissa summa scut. 1200. 25 1/2 legato Canobi, ac suspensionem Dotalium subsidiorum quatuor per triennia decem ad aequanda ejusdem summae defectum. S. C. ad primam petitionem rescripsit

(51) Qui ait „ et quoad primum dubium attinet respondendum censerem: *Affirmative*, et „ ad *Secretarium cum SSmo*. Peccarunt sane Canonici, qui annua 13595 Sacra peragere, aliaque pia opera adimplere, sicuti tenebantur, „ praetermiserunt. Sed multa sunt excusatione „ digni: primum quidem, quia in maxima ignoratione versabantur oneris a Capitulo impositi . . . Deinde attritas communes opes, fundi „ deperditi, ac permixti, usurae censuum lege „ regia imminutae aliquam ipsis causam praetexebant, ut remissiores, ac negligentiores „ essent in celebratione Missarum. Tandem consuetudo invaluerat, ut viginti ex Capitularibus „ singuli celebrarent quotannis Missas centum „ viginti pro benefactoribus, comprehensis Missis Conventualibus: ideoque peracta celebratione annua Missarum bismille quadrigentarum, „ ab omni alio onere se solutos arbitrabantur." Eod. Cons. 16 *Aug.* 1794. §. 14.

in secunda providebitur: *Romana* 17. *Januar.* 1789 *dub.* 1.

13. Et quoad secundam; ad D. Secretarium cum SSmo pro derogatione Brevis Paulini, et Decreti Visitatoris (52) ad effectum reintegrandi haereditatem Canobi in scutis 1200 ex recadentiis Dotium non solutarum: *Ibid. dub.* 2.

14. Petentibus Canonicis Ecclesiae Cathedralis absolutionem ab omisso per duos annos desposito ob redituum tenuitatem, uti praescriptum a S. C. Episcoporum, et Regularium putabatur, in extinctionem census pro reparatione Domus mensae Capitularis ex terrae motu labefactatae impositi, S.C. absolutionis gratiam indulsit praevia SSmi consultatione: *Foroliviensi.* 13. *Junii* 1789 *dub.* 3.

15. Multiplicum ad 15 erigendas Capellanias, ac alia opera pia implenda Hipolytus Callot ordinavit haerede instituta Ecclesia SS. Martyrum Laurentii in Fonte, et Hipolyti, quam Nobilium Aulicolorum Congregatio, quae *Urbana* dicitur, regit. Haec septem erectis capellaniis reditus redundantes erogavit in utensilia, imagines, Ecclesiae restaurationes, lites que ad scut. 1017. 96. Modo supplicat pro absolutione, quum ob aes alienum Ecclesia impotens sit ad omissa onera explenda. Et S. C. indulsit juxta votum Emi Visitatoris (53): *Romana Unionis Redituum* 25. *Junii* 1791 *dub.* 2.

16. Officiales Xenodochii Tulpharum, cui onus nonnullas distribuendi dotes ex dispositione Justini Colelli, et Paulli Pugnatelli incumbit, ob sumptum scut. 218 pro reparatione Ecclesiae intermiserunt ab anno 1780 unius, alteriusque ab anno 1786 distributionem; hinc exorant pro absolutione, et obtinent. Impensae enim factae fuerunt pro conservatione bonorum testatorum: *Sutrina Suspensionis Dotium* 14. *Jan.* 1792 *dub.* 2.

17. Praeter Missarum 5500 onus, etiam eleemosyna panis, et leguminum scut. 13. 86. omissa fuit quoad legatum a Petrino et Johanne Bartholomaeo Noja relictum. Modo pauperes haeredes patris, qui onera neglexit, absolutionem petunt, et assequuti sunt, imposito aliquo Missarum onere: *Vercellen. Suspensionis Onerum* 15. *Decem.* 1792 *dub.* 2.

18. Dotes annuae sex, totidem scutorum pro qualibet per haeredes Francisci Viarum non collatae sunt usque ad numerum 83, et missae non celebratae in numero 3022, sed summa pro hac omissa distributione, et celebratione soluta fuit in manibus Parochi S. Jacobi Matiati superioris. Hinc implorata absolutio ab utroque omisso onere per solutionem purgato concessa fuit: *Novarien.* 8. *Febr.* 1794 *dub.* 2.

19. Quum Jo. Franciscus Manildi ratione paupertatis onera relicta a suo genitore Bartholomaeo tum Missarum, tum olei praestationis omisisset, efflagiat absolutionem quoad praeteritum, et impetrat, imposito aliquo pio onere pro unica vice per modum suffragii

(52) „Jus enim, ut dicitur, recadentiarum virtute Chirographi S. M. Pauli V pertinet ad „Societatem, et quod majus est, de iisdemmet dotalibus subsidiis revertendis Sac. Apostolica „Visitatio disposuit ultimis hisce temporibus „praecipiens, ut ea integre impendi debeant in „dimittendo aere alieno, quo praegravatur Societas." *Eod. Caus.* 17 *Januar.* 1789

(53) Qui affert rationem „Debitum Congregationis contractum ex causa sacrarum supellectilium, et ornatus Ecclesiae, atque Capellae, „est in Scutis 975 22 Jam vero jussit, ut Scuta „mille erogarentur in Ecclesiam pro Sacelli ornatu. In Sacellum ornandum haud modicum „impendit Congregatio Urbana. Inde si Scuta „mille tuto ex haereditate Callotii sibi posset „adscribere, tutius posset Scuta 975 22.: quae „reapse, et in Ecclesiam, et in Sacellum sunt „impensa, ceu diligenter sum perscrutatus." *Eod. Caus.* 25 *Junii* 1791, §. 12.

arbitrio Episcopi: *Derthonen. Commutationis Voluntatis* 10. *Maii* 1794 *dub*. 2.

20. Absolutio elargita fuit sodalibus Societatis SSmi Nominis Jesu erectae in Ecclesia S. Jo. Decollati Parmae ob onera omissà operis pii Michaelis Raffanelli; quum Sodales a die purificatae substitutionis ob litem actam omnes fructus non perceperint, licet nonnullos in otioso deposito retinuerint: *Parmen. Reductionis Missarum* 16. *Aug*. 1794 *dub*. 6.

21. Pia Domus Misericordiae Urbis Tavirae Algarbiorum in Lusitana pluribus gravata oneribus, amissis nonnullis Capitalibus adimplementum per plures annos usque ad summam ingentem scut. 12000 reliquit. Nam onera annua summam scut. 630 requirebant, praeter id, quod in receptionem peregrinorum sac. Ecclesia utensilia, aliaque impendi debet, et reditus non excedebat scut. 450. Hinc petitam absolutionem juxta votum Emi Relatoris (54) condonavit: *Pharaon. Reduct. Onerum* 16. *Dec*. 1797 *dub*. 2.

22. Moniales Monasteri Villae Novae de Gaya ab antiquissimo tempore pluribus gravatae legatis piis, quibus impares sunt reditus, et supplere nequit eorum Monasterium ob paupertatem, consueverunt tantum Missam quotidianam cum cantu celebrare pro omnibus, et aliquot alias Hispanis committere. Modo dum petunt ratam habere dictam reductionem, implorant absolutionem quoad praeteritum, licet tribus abhinc annis obtinuisse affirment, et S. C. eam indulsit: *Portucalen*. 20. Febr. 1796 *dub*. 2.

23. Domus Misericordiae pro infirmis, et peregrinis erecta plurimis ab ipsa erectione gravabatur oneribus Missarum, et subsidiorum dotalium. Haec onera anno 1736 prae redituum imminutione reduta fuerunt ad annuas Missas 338, et dotes tres. Sed ob maximum terraemotum anno 1755 imminutio gravis consecuta est, et ab eo tempore omissa sunt sacra, et dotium collationes. Reditus Domus nunc summam attingit scut. 800, aegrotantium, aliorumque piorum operum sumptus est in scut. 1100. Qua de re exoratur absolutio quoad praeteritum, et tradita est: *Pharaonen. Suppressionis Oneris, et Absolutionis* 9. *Julii* 1796 *dub*. 2.

24. Gravis non erat Congregationi Oratori Civitatis Portucalensis tot alumnorum ex parvis patrimoniis, seu legatis manutentio, quum distinctum cuilibet assignare non teneretur patrimonium, ob facultatem eos promovendi ad ordines titulo *Missionis et Mensae* ex indulto Bened. XIII. Pont. Max. Sed deinde adempta hac facultate pares respective non sunt pia illa relicta ad congruam presbyteralem praestandam, quae est in scut. 50. Hinc sua auctoritate Moderatores Congregationis reduxerunt alumnorum numerum ad 5, inde obtinuerunt approbationis, et absolutionis rescriptum a SSmo; At dubitantes de erronea assertione SSmo facta iterum postulant absolutionem, et referunt ad formam praedicti rescripti SSmi: *Portugalen. Reductionis Onerum* 27. *Aug*. 1796 *dub*. 1.

(54) Qui putat rem totam relinquendam arbitrio, et conscientiae ipsius Episcopi, qui ait „ vocatis, auditisque iis, quorum favorem respiciunt legata eleemosynarum, sive distributionum frumenti, dotium etc., tum illas, tum quoque Missas, ac caetera onera coerceat, reducatque ad mensuram, et vires redituum actu vigentium; ita tamen, ut ea legata, quae certos, et non confusos habent fundos, separatam pariter sortiantur reductionem; factaque distincta, et invariabili reductorum onerum tabella, in Ecclesiae Sacrario affigenda, pro illorum celeri et accurata satisfactione in Domino invigilet." *Red. Cons.* 16. *Decem*. 1797. § 5

§. III.

Absolutio, seu Condonatio ab omissis oneribus Missarum.

1. Censuit S. C. condonationem Missarum non celebratarum non concedi absque expressione numeri Missarum: *Novarien.* 14. *Januar.* 1645.

2. In Civitate Montucae adest Consortium, seu Congregatio auctoritate ordinaria instituta, cujus Confratres, et Consorores annuatim quamdam tradunt eleemosynam in celebrationem Sacrorum centum conferendam pro singulis ex ipsis decedentibus: ex residuali eleemosina census super quadam Domo impositus annuorum scut. 10, emptus fuit a praedicto pio opere. Sed immaniter inde grassante Peste, ac terrae concussu diruta domo, elemosina proinde ac reditus decreverunt, auctis oneribus ob plurium obitum, ita ut ducto calculo Missae 76975 celebrari deberent. Officiales dicti operis postularunt S. C., ut expletis nonnullis anniversariis a Missarum praedictarum celebratione absolverentur, et impetrarunt juxta modum ab Emo Praefecto praescribendum (55): *Syracusana* 7. *Febr.* 1705.

3. Quum Canonici Collegiatae Ecclesiae terrae Hyspelli non obstante redituum tenuitate cuidam legato Missarum Poleandri Permatthaei satisfecerint usque ad annum 1690, postmodum ob bonorum sterelitatem, aliasque temporum injurias omiserunt. S. C. rejecta reductionis instantia de praetermissis Sacris rescripsit pro celebratione Missarum in numero Episcopo beneviso: *Spoletana Reductionis Missarum* 11. *Januar.* 1710 *dub.* 2.

4. Ex vetusta fama traditum est, Andream Barbassium reliquisse Societati Disciplinatorum Ecclesiae Parochialis S. Dionysii cum Missarum onere bina prata, quae post multos annos translata in dominium Sacrarii Cathedralis reperiuntur. Hujus dispositionis ex librorum defectu documentum de oneris satisfactione inveniri non potuit. Hinc S. C. de condonatione Missarum 16414, quae omissae fuerunt, exorata, arbitrio novi Episcopi preces remisit: *Viglevanen. Condonationis, et Reductionis Missarum* 27. *Junii* 1711 *dub.* 2.

5. Quum Antonius Maria Baluganus Beneficii a Jacobo Comello a Lino in Ecclesia Cathedrali fundati possessor onus missarum 36 implevisset, quando fundator tres qualibet hebdomada, ac diebus Dominicis, festisque imposuerat, hinc a S. C. efflagitat ob onera omissa absolutionem, et *esse excusandum* rescriptum habuit: Aderat enim bona fides, et fama reductionis generalis ante Concilium Tridentinum forsan sequutae, necnon ejusdem praedecessores a tempore immemorabili tantum 36 sacrificia fecerant: *Mutinen. Onerum Missarum* 23. *Junii* 1712 *dub.* 2.

6. Ad formam fundationis instrumenti anni 1592 erecta fuit Capellania sub titulo SSmi Corporis Christi in Ecclesia Parochiali S. Jacobi Villae Clauseti; postea aliud fundationis anni 1593 inventum fuit instrumentum, in quo nova onera Capellanis mandata fuerunt. Hinc quum S. C. hoc secundum instrumentum servandum esse decreverit, absolutionem, ac remissionem Missarum hactenus non celebra-

(55) S. C. Episcopo commisit, ut veris etc., et injuncta quoad praeteritum Oratoribus oblitione celebrandi eorum sumptibus Missas octingentas, eosdem super omissione praefata pro suo arbitrio, et conscentia misericorditer absolvat. In futurum vero enunciatum onus ad quadraginta domtaxat Missas pro quolibet defuncto moderet, atque reducat, admonitis tamen iis, qui in posterum adscribi voluerint monti, de praedicta reductione, et citra approbationem erectionis hujusmodi operis: *Lib.* 55. *Decret.* pag. 46.

tarum quoque concessit: *Concordien. Capellaniae* 1. *April.* 1713 *dub.* 2.

7. Absolutio a Sacris praetermissis a S. C. impertitur PP. Servorum B. M. V., qui obtento, et exequuto generali Indulto reductionis a Magistro Generali dicti Ordinis in celebratione Missarum, quas ordinaverat Eques Jacobus de Ghivizzano, supersederunt, quum dictae reductioni S. C. refragata sit: *Lucana Reductionis Missarum* 26. *Januar.* 1715 *dub.* 2.

8. Ex legatis piis Missarum in tot censibus constitutis, quos reliquit Pompejus de Amora Capellae SSmi Rosarii Ecclesiae Matricis anno 1635 considerata redituum diminutione reductio arbitrio Episcopi concessa fuit. At anno 1695 Episcopus de hac reductione vitio subreptionis forsitan impetrata dubitavit, et illam non subsistere declaravit S. C. die 28. Maii ejusd. anni. Hac de causa postulata fuit postmodum condonatio, et absolutio ab onere Missarum, quae omissae fuerunt, et S. C. assensa est usque ad diem 28. Maii 1695: *Nucerina Paganorum Reductionis Missarum* 16. *Martii* 1715.

9. Provincia Monastica Aragoniae Ordinis Praedicatorum in Regnis Aragoniae, Valentiae, Principatu Cathalauniae, et Insulis Balearibus, monasteria 83 possidet, et haec ob bellum praeteritum tanta damna passa sunt, ut legatorum Missarum fundi vel perierint, vel fuerint diminuti, ita ut eorum implementum effici non potuerint, praesertim quia Religiosi ad victum comparandum manualem recipiebant eleemosynam Missarum. S. C. proinde ad preces exhibitas pro condonatione quoad praeteritum respondit. Ad Rev. Fabricam (56): *Ordinis S. Dominici* 27. *Nov.* 1717.

10. Procurator Generalis Carmelitarum Excalceatorum simul cum aliarum Regularium familiarum Praesidibus Innocentio XII. Pont. Max. exposuit coenobia per Europam existentia ob bella, contributiones, calamitates magna inopia premi, ac proventus in favorem Missarum assignatos detrimentum passos esse; hinc absolutionem quoad praeteritum pro Missis non expletis postulavit, et obtinuit. Modo dubium exoritur: An Patres Carmelitae Excalceati Ecclesiae S. Mariae de Scala valeant tueri praesidio illius generalis absolutionis? Et S. C. affirmativum praebuit responsum: *Romana seu Perusina Oneris Missarum* 30. *Aug.* 1732.

11. Orta controversia; an Societates SSmae Conceptionis B. M. V., et SSmi Nominis Jesu haeredes in duabus partibus a Francisco Pardi institutae tenerentur ad celebrationem Missarum triginta vel sexaginta? Card. Spada Episcopus anno 1712 decrevit sexaginta sacra facienda esse, quum antea pro medietate tantum peractae fuerint: Usque ad annum 1728 Societates decreto Episcopi non paruerunt. Hinc absolutionem implorarunt, et usque ad Decretum Card. praefati obtinuerunt: *Lucana Celebrationis Missarum* 7. *Julii* 1736 *dub.* 2. Jure accrescendi tertiam haereditatis partem cum onere aliarum 30. Missarum haeredibus scriptis relictam adeptae sunt dictae Societates, onus tamen omiserunt, cujus omissionis absolutionem efflagitarunt, et facto verbo cum SSmo impetrarunt: 28. *Januar.* 1747.

(56) Quando legata Missarum adimpleta non fuerint in totum, vel in partem sive per negligentiam, sive per impotentiam ad Fabricam S. Petri devolvuntur, cum facultate tamen Ministrorum Fabricae concordandi pro praeterito tantum cum legatariis, vel aliis obligatis, ai melius expedire videbitur, ut patet ex declarationibus S. Congr. relatis a Quaranta in *Summ. Bull. verb. Fabrica S. Petri* §. *Quando*, a Ricci in *Praxi* part. 2. resol. 377. §. eod., et a Vespignano *fol.* 18.

12. Patribus S. Sixti Placentiae, qui absolutionem a Missis haud celebratis cum bona fide petierunt, rescribitur a S. C. Ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem (57): *Placentina Commutationis Voluntatis* 8. *Aug.* 1761.

13. Absolvuntur facto verbo cum SSmo Patres Minores Conventuales Oppidi Faleronis quoad praeteritum pro Missis cum cantu celebratis, sed minime applicatis, nec locum esse restitutioni pecuniarum, quum non teneri ad applicationem ipsi putarent, censetur: *Firmana Officiaturae* 21. *Nov.* 1761 *dub.* 2.

14. Sacerdos Paullus Naldius, qui Capellaniae in Altari S. Catharinae in Ecclesia S. Petronii Castri Bononiensis ab Aloysio Pantalupio dotem tam quoad sortes, quam quoad reditus summopere invenit imminutam; deperditos nempe census nonnullos, praediola deficere, domumque Capellani minari ruinam. Quum hic in Missarum celebratione propterea defecisset, Episcopus visitans ad celebrandas Missas 1037 condemnavit eumdem, et nonnullas alias in suspenso reliquit. Postquam reductionem ille obtinuerit, petiit etiam absolutionem a Missis hactenus non celebratis, et obtinuit ad D. Secretarium cum SSmo: *Imolen. Reductionis, ac Suspensionis Onerum Missarum* 14. *Febr.* 1778 *dub.* 2.

15. Absolutio ad D. Secretarium cum SSmo quoad praeteritum ob onera Missarum, quibus haud fuit satisfactum, non solum considerata redituum tenuitate quorumdam legatorum piorum Monasterii S. Placidi; verum etiam ratione antiquae observantiae cum bona fide conjunctae remissa a S. C. fuit: *Messanen.* 16. *Maii* 1778.

16. Camilla Brusati haeres, et filia Defendentis Bursati animadvertens haereditatem defuncti esse plurimo aere alieno gravatam, quamdam Capellaniam non erectam, Missas non celebratas, ac fundos a Testatore pro illius dote praescriptos ad onus ferendum prorsus impares, Theologum consuluit, qui haud teneri resolvit ad Capellaniae erectionem causa legitimae eidem debitae; hinc arbitrariam celebrationem peregit. Postmodum una cum filio pro tranquillitate suae conscientiae quoad futurum providit; et quoad praeteritum preces exhibuit, et S. C. eam audivit in omnibus, remittendo petitionem ad D. Secretarium cum SSmo: *Novarien.* 7. *Aug.* 1779 *dub.* 1.

17. Absolvuntur facto verbo cum SSmo Canonici Ecclesiae Parochialis, et Plebanae S. Stephani terrae Modiliani, qui ob redituum defectum onera Missarum praetermiserunt; sed injuncta eis tamen fuit obligatio celebrandi infra octavam commemorationis omnium fidelium defunctorum unicum anniversarium cum omnium interventu: *Faventina Reductionis Servitii Chori, et Missarum* 15. *Januar.* 1780 *confirmat.* 7. *Febr.* 1784.

18. Absolutio a S. C. conceditur Archiconfraternitati S. Rocchi civitatis Anconae facto verbo cum SSmo pro Missis, quibus haud fuit satisfactum, dummodo pro unica vice Missas centum celebrare faciat. Nam bonam fidem, et celebrationem per plures annos praeter proventuum quantitatem peractam dicta Societas osten-

(57) Et facta de praemissis per dictum Secretarium relatione SSmo, Sanctitas sua benigne indulsit absolutoriam quoad omissiones Missarum non celebratarum a defuncto Marco Josepho Maria. Quo vero ad omissionem Anniversarii singulis annis adimplendi in Ecclesia B. M. V. de Monte Carmelo: SSmus absolvit quoad praeteritum Monachos S. Sixti celebratis totidem Missis lectis in propria Ecclesia: *Lib.* 5. *Decret.* pag. 323.

debat: *Anconitana Missarum* 20. *April.* 1782 *dub.* 2.

19. Absolutio ob sacra omissa committitur D. Secretario impetranda a SSmo; quum Sacerdos Johannes Donati neglexerit illarum celebrationem usque ad numerum 1202, cujus paupertas in pecunia satisfieri non patitur. At Capellaniae administratio ei interdicta fuit: *Cornetana Suspensionis Oneris Missarum* 8. *Maii* 1784.

20. Absolutio quoad praeteritum facto verbo cum SSmo ob anniversaria numquam celebrata fuit impertita Antoniae Cocchi, ad quam haereditas gravata hoc legato, et admodum paupèrata pervenit: *Civitatis Plebis* 22. *Maii* 1784.

21. Denegatur absolutio quoad praeteritum ob Missas non celebratas Reginaldo Anzidei, qui hoc onere ob haereditatem Pantasileae Pellini Vincentio ejus patri delatam premebatur. Quamvis ipse exposuisset quamplurima bona haereditaria a Patre distracta, nonnulla vindicata, ab ipso erogata fuisse in solutionem aeris alieni a patre contracti; ipsum paternam haereditatem cum beneficio legis, et inventarii adivisse; ac de bonis haereditatis Pellini nonnisi quartam partem retinere; bona fide onus praeteriisse, quum nulla bona praedicta penes se extare putaret: *Perusina Reductionis* 3. *Julii* 1784 *dub.* 1.

22. Statim ac cognoverunt Marchio Gavassinius, et Comes Aventius nullum extare monumentum reductionis trium Missarum in hebdomada relictarum a Sigismundo Pajolio ad unam tantum concessae, petierunt quoad praeteritum absolutionem, et S. C. ad D. Secretarium cum SSmo rescripsit: *Ferrarien. Reductionis* 12. *Martii* 1785.

23. Capitulum Cathedralis Ecclesiae pro tempore praeterito absolvendum esse quoad omissam juxta testamenti verba celebrationem Missarum, quas Canonicus Jacobus Ghilinius ordinavit, S. C. respondit: Nam non levem passa fuit haereditas diminutionem: *Alexandrina* 10. *Dec.* 1785 *dub.* 6.

24. Modernus Rector Sacerdos Joseph Evangelista cujusdam beneficii in Ecclesia S. Antonii Viennensis Urbis Parmensis erecti, de cujus fundatione nulla extat memoria, sed tantum onera ennarrantur in Visitatione anni 1715 nempe Missae quotidianae, ac assistentiae in Missis, ac vesperis in dicta Ecclesia, exposuit anno 1768 sua praedicta onera scivisse; et quum in praesentiarum beneficii reditus 23 scutorum summam non superent, a dicto anno redituum dumtaxat medietatem in tot Missarum celebrationem insumpsisse. Dubitans modo num recte se gesserit; postulat absolutionem quoad praeteritum, quatenus male se gesserit. S. C. methodum ab Oratore servatam approbans, absolutionem facto verbo cum SSmo indulsit: *Parmen.* 6. *Maii* 1786 *dub.* 2.

25. Quaesitum quum fuisset, an esset consulendum SSmo pro condonatione Missarum, atque onerum a Capitulo Ecclesiensi praeterito tempore non impletorum; S. Congr. respondit; affirmative juxta votum Emi Relatoris (58): *Ecclesien. Onerum, et Distributionum* 9. *Sept.* 1786 *dub.* 1.

26. Sacerdos Joseph Focaccia tria quotidiana sacra celebrari voluit, et nonnulla annua scuta decem pro quolibet legato reliquit. Sed valde diminuta fuit haereditas, quum insignis fideicommissi pars Ursulae Focaccia Zamboni testatoris Sorori adjudicata fuerit; Conservatorium proinde haeres institutum cum onere erogandi medietatem pro dotandis puellis absolutionem petiit pro sacris non celebratis, et pro omissis praestationibus

(58) Vide not. 49

annuis, et voti compos factum est: *Caesenaten.* 3. *Martii* 1787 *dub.* 1.

27. Ex legato Sebastiani Campitosti nulla praestituta die hebdomadalis Missa celebrari debebat. In vetusta tabella assignata fuit hujus oneris satisfactio singulis feriis sextis. Hinc a Capitulo Ecclesiae Reatinae intermissum in hebdomada majori a legati origine; sed nunc in tabella instauranda errorem deprehendit, et absolutionem ab hoc defectu, quum agatur de tenui eleemosyna, poscit; et S. C. quoad praeteritum tantum concessit: *Reatina Absolutionis* 24. *Martii* 1787.

28. Scuta centum in censum frugiferum investienda Capitulo suo legavit Canonicus Juliani, ut binae in singulis hebdomadis celebrarentur Missae. Ad expurgandum Velini alveum pecunia indigens Capitulum, scuta illa centum cepit, et binas adimplere Missas est pollicitum. Nil mirum; gravissimae tunc temporis usurae, et tenuis eleemosyna Missarum. Sed hac nimium adaucta, et illis vicissim diminutis, Capitulum expostulavit anno 1712 reductionem, et obtinuit. Modo invento instrumento census, et ex verosimili ejus existentia haud vera narrata in precibus dicti anni putavit; quaerit utrum quoad tempus praeteritum teneatur ad aliquod Missarum supplementum; et quatenus hoc foret, utrum sit consulendum SSmo pro absolutione? pro postremo S. C. stetit: *Reatina Reductionis Missarum* 24. *Martii* 1787 *dub.* 2.

29. Laura Catharina, et Jacobina Bazzano orphanae, valetudinariae, et nihil aliud, quam nonnulla transeridana praedia ab Episcopo cuidam domui subrogata possidentes, Missarum non celebratarum absolutionem implorarunt a SSmo; sed S. C., cui remissa decisio fuit, istam suspendit, et scribi voluit Episcopo juxta mentem (59): *Casalen. Reductionis Missarum* 28. *Julii* 1787 *dub.* 2. Deinde praevia SSmi consultatione absolutionem reportarunt: 15. *Dec. ejusd. anni.*

30. Possessor primogeniturae Rati Aloysius Rati animadvertens fuisse a suis praedecessoribus omissa Missarum quotidianarum onera; quaesivit, quonam tempore ipse ad supplementum Missarum teneretur? et quatenus affirmative, postulavit: An consulendum sit SSmo pro absolutione, verum quum testator caducitatis poenam, si per annum celebrationem praetermisisset, indixerit, S. C. respondit a die obitus testatoris supplendum esse: et consulendum deinde censuit SSmo juxta modum, nempe usque ad diem cogniti oneris: *Derthonen. Absolutionis, et Reductionis Missarum* 7. *Julii* 1787 *dub.* 2. *confirm.* 5. *April.* 1788.

31. Sacerdos Petrus Cassinus, qui beneficium a Bartholomeo, et Andrea Mangioli de Barbatiis in Collegiata Ecclesia S. Petronii Bononiae fundatum possidebat, sciens, et prudens cum onere quotidiani sacri, et servitii Chori acceptaverat, supplicavit reductionem praefati servitii, quod tam ipse, quam Decessores adimpleverant. Sed nihil obtinuit. Et quum simul exorasset pro absolutione a non celebratis Missis 830; responsum fuit, ut Archiepiscopus cogeret Cassinium ad celebrationem Missarum omissarum, etiam cum sequestro fructuum beneficii: *Bononien. Reductionis Servitii Chori* 24. *Nov.* 1787 *dub.* 1.

32. Duo legata fecit Jo. Maria Serra in scut. 50 pro quolibet, Carmelitis consignanda pro duplici hebdomadali Missa. Marcus Antonius filius, cui in haereditatis divisione obtigit legatum

(59) Et mens est, ut Episcopus referat, an prosequi possit domum a Vincentio Bazzano subrogatam pro onere Capellaniae a Bottaco possessam, et an spes adsit recuperandi domum, sin minus cogendi possessorem ad implementum oneris: *Lib. Decret.* 137. pag. 363.

unum, illud adimplevit. Ubertini filii adimpleverunt numquam. Saepe prae eorum inopia omissum est sacrum; saepe ipsis, eorumque viduis, et Nepotibus indultum. Compositionem anno 1664 impetravit Jo. Baptista Ubertini filius a Rev. Fabrica S. Petri pro omissa novendecim annorum celebratione. Triennem oneris suspensionem a S. C. obtinuit Clara ejus Vidua. Ac his eadem Carolo, illorumque Nepoti, ac Oratori concessa fuit gratia. Subsequuta tamen est aliorum 26. annorum series omissi oneris, ac modo postulat Orator absolutionem a praeteritis non celebratis Missis; et rescriptum habuit; consulendum esse SSmo, et ad D. Secretarium cum eodem SSmo: *Casalen.* 20. *Decem.* 1788 *dub.* 2.

33. Nicolaus Coghi executor haereditatis Ghedini annuas Missas biscentum ab Ignatio Maria Ghedini non curavit celebrari, ut numerosam familiam Ghedini aleret. Reditus haereditatis sunt 164 scutorum in censibus constituti, onus grave. Numerus Missarum non celebratarum ad summam excrevit scut. 609, 75. Hinc exorat, ut absoluatur; et S. C. affirmavit SSmo esse consulendum, et ad D. Secretarium cum SSmo: *Ferrarien. Reductionis Missarum, et Absolutionis* 20. *Dec.* 1788 *dub.* 2.

34. Missarum omissio remittitur a S. C. Sodalibus Animarum Purgantium, quorum Societas erecta est in Ecclesia S. Nicolai Civitatis Vallettae juxta votum Episcopi, qui ei favebat „attenta bona fide cum onere celebrandi unam Missam solemnem pro „hoc anno tantum." Nam dicti Sodales eleemosynas omnes, quas a fidelibus colligebant, in Missarum celebrationem non erogarunt: *Melevitana Confirmationis Statuti* 20. *Decembris* 1788.

35. Bernardina Zavaresi, fratribus Danzi haeredibus institutis, mandavit, ut latifundium in territorio Argentano, excepta legitima, haberet confraternitas, et Hospitale B. M. *della Centura* cum onere perpetuam quotidie celebrandi Missam. Ultimus Familiae Danzi super isto latifundio vitalitium creavit cum Praesule Zambeccari. Octennio latuit Zaveresi dispositio. Tandem reperta, Marchio Zambeccari exhibuit pretium 1200 scut. investiendorum pro fundo legati, et obtinuit. Nunc postulat absolutionem ob onera Missarum, quibus minime satisfactum fuit; et pariter obtinuit celebratis Missis centum: *Ravennaten. Legati* 25. *April.* 1789 *dub.* 2.

36. Quum Angelus Ciocius hodiernus Ecclesiae Parochialis S. Johannis in Campo Tiferni Civitatis Castelli Rector pluribus Paraeciam gravatam Missarum oneribus invenerit, quin pro earum implementum fructus adessent; iis satisfaciendum non curavit. Modo autem exorat pro absolutione quoad tempus praeteritum. Et S. C. sicuti plura Missarum onera ob deperditos fundos delevit, ita esse consulendum SSmo pro absolutione imposito aliquo onere decrevit: *Civitatis Castelli Reductionis Onerum* 23. *Januar* 1790 *dub.* 2.

37. Oneris Missae quotidianae neglecta celebratione a Sodalitio Disciplinantium S. Crucis loco Cerviarum causa fructuum diminutionis postulatur absolutio, et eam Sodalitium assequutum est celebratis Missis centum: Etsi contumax fuerit a praedicta celebratione, tum ob non servatum Decretum Episcopi, tum ob neglectum ad haec tempora recursum: *Fossanen. Reductionis Missarum, et Abolitionis* 19. *Januar.* 1791 *dub.* 2.

38. Missae S. Gregorii, quas in perpetuum cum pingui fundo praescripsit Hieronymus Catelani Olivetanis Patribus Monasterii S. Michaelis in

Basco, in antiquiori codice relatae sunt Missae simplices, et ab eo tempore ita fuerunt celebratae. Sed ad legem testamenti animadvertentes Patres absolutionem quoad praeteritum exorarunt, et ad cautelam assequuti sunt: *Congregationis Olivetanae 7. Maii* 1791, *dub.* 2.

39. Quoad legatum oneris Missae hebdomadalis relictum a Valentino Leona, Valentinus junior Leona onustus familia novem filiorum cum annuo tantum reditu libellar. circiter 260, supplicat S. C. pro absolutione Missarum 2303 omissarum; quum prae tenuitate legatum respuerit Societas SSmae Conceptionis S. Benigni; et S. C. annuit celebratis Missis 50: *Nullius S. Benigni* 24. *Martii* 1792, *dub.* 2.

40. Quum Familia Cani, ad quam pervenit haereditas de Cignacchis cum onere Capellaniae perpetuae, ob novissimum distractum fundum, vel confussionem ejusdem cum reliquis notitiam habere non valuisset de fundo Capellaniae; celebrationem injunctam Missae hebdomadalis bona fide neglexit; et inde absolutionem petiit, obtinuitque juxta votum Ordinarii (60): *Nullius Guastallae* 26. *Nov.* 1791, *dub.* 2.

41. Absolutio ab omissa Missarum celebratione denegatur Laurentio Biordi, qui haereditatem adiit sui patrui sine inventario; neque accuratam exhibuit notulam status passivi; earumque praescribitur celebratio infra tempus, et in Ecclesia ab Episcopo designanda: *Feretrana* 14. *Jan.* 1792.

42. Consulitur SSmo pro absolutione super praeterita celebrationis Missarum omissione Capellaniae laicalis institutae a Georgio Verdesio, injuncto onere Missarum 30 patronis, qui per integrum biennium omiserunt Missas, et reditus in suos verterunt usus. Sed Episcopus ob paupertatem eorum indulgendum esse censebat: *Alben.* 24. *Maii* 1792, *dub.* 3.

(60) Qui savebat instantiae

43. Societas S. Jo. Baptistae prope Oppidum Intri, cui legavit Antonius Bozza nonnulla bona cum onere hebdomadali Missarum per errorem, et cum bona fide omisit Missas 244; Missis pro alio legato ultra impositas celebratis; implorat absolutionem, et S. C. eam impertivit: *Novarien. Reductionis Missarum, et Absolutionis* 12. *Maii* 1792.

44. Missarum 5500, eleemosynae panis, et leguminum scut. 13, 86. onus omissum fuit quoad legatum a Petrino, et Johanne Bartholomaeo Naja relictum. Modo pauperes filii haeredes patris, qui onera neglexit, absolutionem petuut, et obtinent imposito aliquo Missarum onere: *Vercellen. Suspensionis Onerum* 15. *Decem.* 1792, *dub.* 2.

45. Monasterium Monialium SSmae Visitationis Oppidi S. Remuli, ad quod pervenit haereditas Sanctini Cassinelli cum onere Missarum, consumpsit ex eadem libellas 15000, in litibus adversus haereditatis debitores, in sumptibus transactionis, Canonizationum ejusdem Fundatoris, ac Monialium sustentatione. Hinc implorat Abbatissa absolutionem quoad praeteritum; plurimas enim Missas celebrare fecerunt Moniales; et aliunde gratiam indigens Monasterium mereri potest. Et revera S. C. absolutionem quoad praeteritum indulsit: *Albinganen.* 20. *Julii* 1793, *dub.* 2.

46. Consulendum esse SSmo pro absolutione Monialium Monasterii Matris Dei Vallisoleti, ob Missas pro praeterito causa earum inopiae non celebratas, quibus Missis Monasterium ipsum ex dictis Monialium fundationibus, aliisque laicorum legatis gravantur, juxta tamen votum Episcopi, celebrato nempe aliquo Missa-

rum numero: *Vallisoletana* 17. *Aug.* 1793, *dub.* 3.

47. Quum Archipreshyter Ecclesiae Receptitiae Casalis Novi ob redituum tenuitatem celebrationem per aliquod tempus intermiserit Missae pro populo, ad quam ratione sui officii obstrictus erat, veniam implorat, et mereri putat ob gravem ipsius indigentiam, et obtinet absolutionem quoad praeteritum: *Cassanen. Missae Conventualis, et pro Populo* 22. *Novem.* 1794, *dub.* 3.

48. Fundator Canonicatus Ecclesiae Collegiatae Anquillariae Jo. Baptista de Paulis praeceperat celebrationem Missarum quotidianam in ea hebdomada servitio Chori carente, quum in altera quotidie Missa Conventualis applicaretur. Possessores consueverunt iis mensibus, quibus eis contigebat turnus, applicare Missas septem pro benefactoribus, reliquas octo pro testatore, etiam post reductam Conventualem ad dies festos. De hoc Episcopus monuit hodiernum Canonicum, qui absolutionem quoad praeteritum spectata ejusdem bona fide petiit, et obtinuit celebrato aliquo Missarum numero arbitrio Episcopi: *Sutrina Missarum* 22. *Novem.* 1794, *dub.* 2.

49. Dotes annuae sex, totidem scutorum pro qualibet, per haeredes Francisci Viarano non collatae sunt usque ad numerum 83, et Missae non celebratae in numero 3022. Sed summa pro hac omissa distributione, ac celebratione soluta fuit in manibus Parochi S. Jacobi Matiati superioris. Hinc implorata absolutio ab utraque omissione per solutionem purgata concessa fuit: *Novarien.* 8. *Febr.* 1794, *dub.* 2.

50. Quoad legatum Victoriae Onofrj Missarum 15 annuatim consulitur SSmo pro absolutione quoad praeteritum ob missas non celebratas ratione paupertatis familiae Barlesi, celebratis tamen Missis decem pro unica vice: *Camerinen. Abolitionis Legati Missarum, et Absolutionis* 25. *Januar.* 1794, *dub.* 2.

51. Absolvendos esse censuit S. C. Canonicos Ecclesiae Cathedralis a praeterita omissione Missarum 3000, et amplius, tot celebratis anniversariis, quot singulis respondeant Missis 50 juxta Episcopi votum. Nam congrua indigebant sustentatione. *Ampurien. seu Emporien. Reductionis Missarum* 5. *Apr.* 1794, *dub.* 2.

52. Quum Jo. Franciscus Manildi impositum a suo Patre Bartholomaeo onus tum celebrationis Missarum, tum olei praestationis ratione suae paupertatis omisisset; implorat absolutionem quoad praeteritum, quae conceditur, imposito aliquo pio onere pro unica vice per modum suffragii arbitrio Episcopi: *Derthonen. Commutationis Voluntatis* 10. *Maii* 1794, *dub.* 2.

53. Haeredes pauperes legatum pium Missarum relictum a Jo. Baptista Seniore Pessani ex superextanti haereditate ab haeredibus testamentariis renunciata cum bona fide penitus neglexerunt; hinc absolutionem postularunt, et S. C. concessit praevia SSmi consultatione: *Savonen. Legatorum* 14. *Martii* 1795, *dub.* 2.

54. Quoad legatum Missarum 50 addictum per haeredes Baptistae Guazzi ipsorum Oratorio consulendum esse SSmo pro absolutione quoad praeteritum quoad Missas usque ad annum 1740, in quo tempore celebratio est praesumpta ob pietatem haeredum illius, qui Oratorium fundavit; denegata est autem absolutio annis posterioribus, in quibus partialis omissio facta fuit; et tribuenda potius videtur oscitantiae, quam culpae Oratoris: *Cervien. Legati Missarum* 18. *Apr.* 1795, *dub.* 2.

55. Sodalitium S. Catharinae Fliscae Adurnae Januae erectum reductionem Missarum, quibus gravatur ex praestationibus annuis Confratruum, et Sororum, ob tenues ejusdem reditus decrevit sub reservatione Apostolici Beneplaciti, et Missae interim omissae sunt. Sed obtenta confirmatione reductionis, supplicavit pro absolutione a praeteritis omissionibus, et obtinuit; nam suppletur quodam modo applicatio Missae pro vivis, et defunctis collective jussa in reductione, quum desint media, unde possit expleri: *Januen. Reductionis Missarum* 22. *Aug.* 1795, *dub.* 1.

56. Domus Misericordiae pro infirmis, et peregrinis erecta plurimis ab ipsa erectione gravabatur oneribus Missarum, et subsidiorum Dotalium. Haec onera anno 1736 prae redituum imminutione reducta fuerunt ad annuas Missas 338, et dotes tres. Sed ob maximum terraemotum anno 1755, imminutio gravis consecuta est, et ab eo tempore omissa sunt sacra, et dotium collationes. Reditus domus nunc summam attingit scut. 800, aegrotantium, et aliorum piorum operum sumptus est in scut. 1100. Qua de re exoratur absolutio quoad praeteritum, et concessa fuit a S. C.: *Pharaonen. Suppressionis Oneris, et Absolutionis* 9. *Julii* 1796, *dub.* 2.

57. Quamquam Caesareus jun. Calvi patronus binarum Capellaniarum, quae fundatae in Ecclesia S. Mariae Montis Falchi a Sen. Calvi erant, non ignoraret praecisum Missarum numerum, dum S. C. pro suspensione nominationis Capellani supplicavit; tamen filius, et nepos sacra omiserunt paucis celebratis. Hinc modo suam exponens patronus paupertatem absolutionem implorat, et S. C. eam indulsit celebrato aliquo Missarum numero pro unica vice arbitrio Episcopi: *Spoletana Reductionis Missarum* 11. *Febr.* 1797, *dub.* 4.

§. IV.

Absolutio ab Excommunicatione.

1. Quaeritur, ad quem excommunicati ab Episcopis pro absolutione saltem ad cautelam obtinenda accedere debeant; et an Abbates, qui, ut praefertur, in locis sibi subjectis habent plenariam jurisdictionem, quasi Episcopalem, possint illos sic excommunicatos ab Episcopis ex dictis locis subjectis, tanquam id de facto, potius quam servata forma sacrorum canonum processerit, auctoritate ordinaria ipsorum Abbatum absolvere, et relaxare? rescribitur ad primam partem accedere debere ad excommunicatorem; ad secundam non posse: *Cassinen. Febr.* 1588, *dub.* 6.

2. Archidiaconum Majorem Ecclesiae Cathedralis, et Vicarios ab eodem sede Vacante constitutos, et in excommunicationis censura ob recursus habitos ad laicos judices detentos absolvendos esse S. C. statuit sub die 5. Sept. 1699, dub. 2, confirmavitque in *Gerunden. Deputationis Vicarii* 5. *Junii* 1700.

3. Petrum Angelum Lucinam Monachum Olivetanum, et Monasterii Montis Oliveti Neapolis Vicarium, qui absque proprii Parochi licentia extremae unctionis Sacramentum viro intra Monasterii septa inhabitanti ministravit, in excommunicationem ob contumaciam incurrisse declaratum, absolvendi in forma privata a S. C. datur Ordinario facultas: *Neapolitana Censurarum* 5. *Junii* 1700.

4. Quum Clericus Horatius Saracenus ad instantiam puellae Dominicae Grottolae criminali judicio ob praetensum stuprum cum eadem patratum anno 1691 fuisset excommunicatus; inde, tamquam innocens ab impacto

crimine fuit declaratus, et ad sacros Ordines ascendit, necnon Canonicatum in Ecclesia Cathedrali fuit assequutus. Desuper S. C. requisita; an censurae latae subsistant, et quatenus affirmative, an sit absolvendus? responsum fuit; esse absolvendum, et dispensandum ad cautelam: *Juvenacen. Censurarum, et Irregularitatis* 23. *Febr.* 1709, *dub.* 3.

5. Vicarius Generalis excommunicavit cum testibus juratis Sacerdotem Jacobum Faraglia, qui in Curia Episcopali a Clerico Jo. Josepho Germano in eum manus injecisse fuerat accusatus. Jacobus vero nunquam illum manibus attrectasse testatur, afferens testes, qui tantum alternas injurias audierant. Hinc S. C. percontata de hac re absolutionem ad cautelam impertivit: *Civitatis Ducalis Censurarum, et Irregularitatis* 12. *Decem.* 1711, *dub.* 3.

6. Dispensationem a quarto Consanguinitatis gradu Georgius Giura, et Clara Musacchius obtinuerunt. Hujus exequutionem mandavit Ordinarius Melphiensis, cui, Sede Venusina vacante, erat a Summo Pontifice directa. Vicarius Capitularis nullum matrimonium hoc praetendens, quod absque sua licentia contractum fuerat, sponsis, ne sub poena excommunicationis cohabitarent, inhibuit. S. C. praeceptum hoc confirmavit. Sed quum conjuges huic mandato contravenissent, fuerunt a dicto Vicario excommunicati. Exorant nunc absolutionem, et impetrant: *Venusina Matrimonii* 3. *Octob.* 1716, *dub.* 2.

7. Soror Maria Magdalena Monialis in Monasterio S. Clarae Civitatis Neocastri in integrum restitui optavit adversus quinquennii lapsum ad infringendam suam professionem emissam per vim, et metum a parentibus suis illatum. S. C. primum decernit, ut coadjuvarentur probationes, et Episcopus Catacensis procedat contra parentes ad formam Concilii Tridentini (61); et revera absoluto ab Episcopo examine testium; ipse utrumque parentem incidisse in excommunicationem a Concilio Tridentino comminatam pronunciavit. Re iterum in S. C. deducta quoad absolutionem a censuris ad D. Secretarium cum SSmo rescripsit: *Neocastren. Restitutionis in Integrum* 7. *Decem.* 1720.

8. Jo. Baptista de Aro postquam matrimonium cum Catharina Moncado contraxisset sub obtentu, quod per vim, et metum se adactum fuisse ad illud celebrandum cum illa cohabitare renuit, et excommunicationis sententiam passus est. Hic invalidum praetendit matrimonium, et petit absolutionem a censuris. S. C. absolvi

(61) *Sess.* 25. *cap.* 18. *de Regul.*, ubi libertati voluntatis consultum est, si agatur de coactione, seu vi non cadente in constantem virum illata professuro, vel professurae: et si haec inferatur mulieri, nedum ut monialis fiat, sed etiam, ut aut Monasterium ingrediatur, aut habitum religiosum suscipiat, incurritur ab inferente ipso facto excommunicatio, nemini tamen reservata; quam pariter incurrunt, quicumque consilium, auxilium, vel favorem dederint, quique scientes, eam non sponte ingredi Monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere, quoquomodo eidem actui, vel praesentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint. Et S. C. Concilii in *Fanen.* Januarii *mense* 1586 declaravit illa verba in cap. praedicto „Quique consilium, auxilium, vel favorem dederit" non ita accipienda, ut inhibitum sit, ne quis consilium det Virgini ad ingrediendum Monasterium, vel profitendum, sed excommunicentur dantes consilium, et auxilium ad hoc ut *Virgo cogatur ingredi*, vel *profiteri*, atque ita prohibita coactione etiam consilium ad eam tendens merito sub eadem poena prohibitum intelligatur. Et ut magis professurae libertati consuleretur, idem Concilium cap 17 cit. *Sess.* statuerat, ut antequam professionem emittat, per Episcopum, vel per alium deputatum, illius exploretur voluntas, an coacta, aut seducta fuerit, et an sciat, quid agat. Casus autem in jure expressi, quos ab hujusmodi prohibitione, cogendi nimirum ad ingressum in Monasterium excipit Trid in cit. cap. 18., referuntur a Thesauro de Poenis Eccles. verb *Monialis* cap. 1. pag. 284

interim cum reincidentia ad tres menses mandavit. *Cajetana* 23. *Maii* 1722, *dub.* 2. deinde, dum S. C. probationes super matrimonii validitate quaesivit, suspendi censuras per tres menses censuit: 21. *Nov. ejusd. anni.*

9. Declaratus fuit excommunicatus a S. C. Franciscus Maria Sigue Canonicus Turritanus, eo quia tanta violentia palam in Sacerdotem Jo. Andream Sarajonium Officialem Rationarium Cathedralis irruerit, ut humi hic prostratus sanguinem ore expuerit. Hinc dictus Canonicus ad urbem accessit, et, ut recedatur a decisis, petiit a S. C., quae Decretum excommunicationis confirmando, facultatem Vicario Capitulari absolvendi spectata remissione partis, attribuit, addiditque ad mentem: *Turritana* 30. *Martii* 1726.

10. Franciscus Corradus Romezshome Canonicus Ecclesiae Collegiatae Aquensis exposuit, Willelmum Moers Seniorem Canonicum ejusdem Ecclesiae manus in eum violentas injecisse, instititque proinde, ut istum in poenas praescriptas in canone *Si quis suadente* (62) incurrisse declararetur. S. C. desuper interrogata non incurrisse in poenas in dicto Canone decernendo, locum habere sententiae Nuntii Coloniae (63) exequutionem mandavit: *Leodien. seu Nullius Censurarum* 16. *Decem.* 1730, *dub.* 2.

11. Prior, et Aedituus Conventus Carmelitarum quartam funebrem a S. C. constitutam Parochiis Portionariis S. Carpophori solvere recusarunt, eo quod isti medietatem candelarum, et intortitiorum, quae in Parochiali Ecclesia accensa sunt, pariter tradere renuebant. Fuerunt ideo a Vicario Civili Archiepiscopalis Curiae censura excommunicationis illi innodati. Vicarium vero suspectum allegarunt, opposueruntque de vitio nullitatis omnium peragendorum. Quaesitum hinc fuit, num censura haec sustineretur? et responsum exiit consignato deposito esse absolvendos ad cautelam: *Mediolanen. Censurarum* 4. *Decem.* 1734. Tradito deposito autumarunt Religiosi censuras neutiquam sustineri posse, et petierunt desuper iterum audiri, sed confirmatum fuit praecedens rescriptum, et dictum ad mentem (64): 23. *April.* 1735.

12. Joseph Lana Parochus Ecclesiae S. Germani in Pago del Pizzone, et Sacerdos Franciscus Pane ob violatam Archiepiscopi Capuani jurisdictionem, de qua controversia vigebat, ab eodem fuerunt excommunicati. S. C., etiamsi hanc poenam nullam fuisse declaraverit, verum eosdem ad cautelam absolvit: *Capuana, seu Calven. Jurisdictionis* 7. *Sept.* 1737, *dub.* 4.

13. Putans Prior Monasterii S. Mariae de Rivipullo ad se pertinere vigore unionis Oeconomi Ecclesiae Parochialis vacantis S. Eulaliae de Villadonia deputationem, sub excommunicationis poena contra Oeconomum ab Episcopo deputatum mandatum expedivit, quo coram ipso pro deputatione reportanda sese praesentaret; Episcopus laesam arbitratus est suam esse jurisdictionem, et jussit, ut Prior mandatum revocaret, alioquin in sua Curia sisteret ad videndum se declarari in censuras per sacros canones contra ecclesiasticae jurisdictionis perturbatores inflictas incurrisse. At Prior ministrum Episcopi carceribus Abba-

(62) *Vide* not. 21.

(63) Post examinatos testes in vim decreti Nuntiaturae prodiit sententia absolutoria Canonici Moers ab instituta actione, una cum condemnatione Canonici Romerzhome actoris ad omnes expensas. *Ead. Caus* 9 *Sept.* 1730, §. 7

(64) Commissum fuit Archiepiscopo, ut absolutionem ad cautelam impertiret. *Lib* 85 *Decret.* pag. 143.

tialibus mancipavit; qua de causa Episcopus incurrisse in censuras pronunciavit, et Prior econtra excommunicatum vitandum Episcopum in locis publicis Rivipulli significavit. Hinc S. C. desuper requisita, dum Censuras ab Episcopo latas tantum sustinere affirmavit, quoad absolutionem ad mentem (65) respondit: *Vicen. seu Rivipullen. Jurisdictionis* 23. *August.* 1738 *dub.* 2.

14. Rixa enata est inter ludentes pueros Clericum Marcum Bolenum annorum 14, et Josephum Guilielmum annorum 13, consertisque manibus, praedictus Joseph scalpello librario clericum, a quo jam prostratus fuerat, contra se venientem ita in coxa percussit, ut arteria intercisa post paucas horas ille obierit. Modo Joseph praefatus ad clericalem militiam institui cupit, postulatque una cum dispensatione absolutionem ab excommunicatione parti praestita satisfactione; et S. C. absolutionem, quando constet de satisfactione fisci, ei concessit: *Brugnaten. Irregularitatis* 6. *Maii* 1786.

15. In excommunicationis poenam ab Episcopo Vilnensi intentatam, quum incidisse statutum fuisset Parochum Olkoviensem, qui Cadaver Constantiae Volodkoviez contra Episcopale praeceptum in sua Ecclesia tumulavit una cum praedefuncto illius viro, licet sibi Constantiae sepulturam praelegisset in Ecclesia PP. Carmelitarum Discalceatorum Conventus Olkoviensis; modo ex decreto S. C. consulitur SSmo pro absolutione: *Vilnen. Sepulturae* 15. *Decem.* 1792 *dub.* 2.

§. V.

Absolutio ab Interdicto.

1. Postulatur, ad quem interdicti ab Episcopo pro absolutione saltem ad cautelam obtinenda accedere debeant; et an Abbates, qui, ut praefertur, in locis sibi subjectis, habent plenariam jurisdictionem quasi Episcopalem, possint illos sic interdictos, ac loca interdicta tanquam id de facto, potius quam servata forma sacrorum canonum processerit, auctoritate ordinaria ipsorum Abbatum absolvere, et relaxare? ad primam partem accedere debere ad eum, qui interdictum relaxavit, ad secundam non posse: *Cassinen. Febr.* 1588 *dub.* 6.

2. Quum in visitatione Oratorii in praedio *della Bagnarola* existentis sese opposuisset Monachus Benedictus Victorius Cellerarius; Episcopus interdictum relaxavit. At S. C. absolvi censuit; et praecepit, ut Episcopus se abstineat a censuris: *Caesenaten. Jurisdictionis* 23. *Sept.* 1690 *dub.* 4.

3. Quum S. C. interdictum appositum in Oratorio Societatis Mortis, et Orationis Casalis Majoris a Curia Episcopali validum judicasset, quia Sodales, ne Praepositus S. Leonardi, intra cujus limites situm est Oratorium, festum solemni more celebraret, lumina extinxerant, ac Altare nudaverant; modo ejusdem interdicti locum esse relaxationi censuit: *Cremonen.* 23. *Januar.* 1706 *dub.* 2.

4. Quum Episcopus Bobiensis prohibuisset apposita poena interdicti structuram novi aedificii turris sacrae, quam Sodales, et Priores Oratorii S. Jacobi siti citra Pontem oppidi Borzonaschae aedificaverant, illi ad S. C. recursum habuerunt, et S. C., ut adeant ad eumdem Episcopum pro absolutione censuit: *Januen. seu Bobien. Jurisdictionis* 24. *Sept.* 1707 *dub.* 2.; et causa reproposita, coadjuvari probationes juxta instructio-

(65) Idest „Oratorem a censuris, ut supra, „contra eum latis ab Episcopo Vicensi in causa „de qua agitur, et sub hac eadem die resoluta „benigne absolvat." *Lib.* 88. *Decret. fol.* 372.

nem Emi Praefecti, respondit: 3. *Julii* 1710.

5. Episcopus volens visitare in oppido Viqueriae Hospitale S. Rocchi, ac Montem Frumentarium, et Sodalitium SSmi Nominis Jesu in Oratorio S. Rocchi erectum, post eorumdem unionem factam Monasterio S. Mariae Pietatis Ordinis Praedicatorum, resistentiam passus est, interdictum inflixit. Et dum fuit controversia agitata super Episcopi jurisdictione, S. C. ab interdicto absolutionem usque ad exitum causae impertivit, et ad D. Secretarium pro remissoria ad effectum compulsandi jura: *Derthonen. Visitationis* 30. *Junii* 1739.

§. VI.

Absolutio a Juramento.

1. Consulendum esse SSmo pro Dispensatione a promissione a Patre Augustino a S. Thoma Aquinate Clerico Regulari Scholarum Piarum facta in actu emittendae professionis religiosae de non procurando, sive acceptando Praelaturas, sive Dignitates intra, vel extra Religionem. Fuerat enim a Carolo II. Hispaniarum Rege ad Episcopatum Motulae nominatus: *Motulen.* 14. *Aug.* 1700 *dub.* 2.

2. Presbyteri aggregandi Congregationi B. V. de Necessitatibus nuncupatae in loco de Tumina erectae peracto tirocinio juramentum perseverandi in dicta Congregatione praestare debent. Exorant hi absolutionem ejusdem, et dispensationis Sedi Apostolicae reservationem; sed S. C. aures ad preces non admovit: *Elboren. Juramenti Perseverantiae* 14. *Novembris* 1711.

3. Juspatronatus cujusdam beneficii erecti in Ecclesia Parochiali SSmae M. Assumptae oppidi Platinae ad Archipresbyterum, et Collegium Notariorum Cremonae spectat. Eo vacante Archipresbyter Bartolomaeum Landinum praesentavit. Collegium praefatum commisit Decano Francisco Arrisio facultatem duos eligendi viros. Hi irrevocabiles procuratores, ut praesentarent Josephum Arrisium praevio juramento de non revocanda electione, elegerunt. Unus ex his dictum Arrisium praesentavit; at electi a Collegio nominarunt Landinum una cum Archipresbytero, qui supplicarunt statim pro absolutione a juramento de non revocanda electione a procuratoribus facta, ut pro rescissione instrumenti nominationis, et praesentationis ex praetensa laesione agere possint. A S. C. rescriptum fuit: *Episcopo in forma Commissaria* ad effectum agendi tantum: *Cremonen. Beneficii* 6. *Junii* 1716 confirmat. 3. *Octob. ejusd. anni.*

4. Absolutione ad cautelam non indigere S. C. definiit Archidiaconum Majorem, et Canonicum Isidorum de Ortén, qui non obstante statuto Ecclesiae Cathedralis Gerundensis, quo cavetur, ne a Sede Apostolica, vel a legatis ejusdem privilegium percipiendi in absentia fructus Canonicatuum, et Praebendarum, et de non utendo consequuto, neque a juramenti vinculo absolutio impetrentur; tamen post completum quadragenarium Ecclesiae servitium Jubilationis indultum postulavit: *Gerunden. Jubilationis* 15. *Febr.* 1772, *dub.* 1. confirmat. 9. *Maii ejusd. anni.*

5. Canonici Ecclesiae Cathedralis dispensationem postulant a juramento ab eis praestito in accipienda Canonicatuum possessione, sub quo prae ceteris observare promiserunt, *jura Ecclesiae, consuetudines, et statuta scripta, et non scripta*, et asserunt hanc juratoriam obligationem quoad praeterita, non quoad futura devincere, et S. C. negativum dedit responsum: Nam Episcopus ad tollen-

dos chori servitii abusus nonnulla statuta aliis Cathedralibus consentanea condiderat, quae Canonici impugnabant: *Scepusien. Servitii chori* 30. *Julii* 1796 *dub.* 4.

§. VII.

Absolutio a Poenis Ecclesiasticis seu a Censuris in Genere.

1. Nonnulli Clerici, qui bona fide ordinati fuerunt cum Episcopi venia ab Abbatibus Regularibus benedictis, sive habentibus Apostolicum privilegium, ac inde rite ab Episcopis propriis ad sacros Ordines fuerunt promoti, ac beneficia obtinuerunt, postulant absolutionem a Censuris una cum rehabilitatione, et S. C. facto verbo cum SSmo illam concessit. *Papien.* 25. *Octob.* 1594.

2. Censuit S. C. absolvendos esse a quibuscumque poenis, in quas incurrerunt, facto verbo cum SSmo jam ordinatos ab Abbatibus benedictis Regulares non subditos, etiamsi literae dimissoriales Superiorum eorum Regularium habuissent, ad primam tonsuram, et Ordines minores; quam resolutionem SSmus adprobavit, et inde S. C. publicari decretum, et servari mandavit: *Catanien.* 15. *Febr.* 1642.

3. Si Abbas non benedictus habeat privilegium Apostolicum, et Ordines minores contulerit suis subditis, ordinatos indigere tantummodo absolutione, et rehabilitatione a Sede Apostolica: *Panormitana Collationis Ordinum* 16. *Martii* 1647, *dub.* 2.

4. Absolutiones ad cautelam a censuris ab Ordinario relaxatis nequit non citata parte, nec visis actibus Judex Delegatus Apostolicus concedere praeterquam in casu absolutionis ad breve tempus, et tunc cum obligatione de stando juri, et parendo mandatis Ecclesiae. De hoc Episcopi, et Metropolitani Regni Sardiniae S. C. consuluerunt: *Sardiniae Jurisdictionis* 15. *Martii* 1700 *du.* 1.

5. Capitulares, seu Participantes Ecclesiae Collegiatae terrae Martinae ob locationes ad ipsorum vitam bonorum ejusdem Capituli factas, quae pro rata annuae eorum portionis ducatorum 45 pro quolibet vigore Decreti anni 1625 Archiepiscopi Tarentini non ultra triennium ab ipsis conducta retinere poterant, quod si ulterius habuissent, restituere ea deberent, in poenas *Extravag. Ambitiosae* (66) non incidisse; itaut absolutione indigeant, S. C. decrevit: *Tarentina Censurarum* 9. *April.* 1701 *dub.* 3.

6. Postquam Canonici Ecclesiae Collegiatae Civitatis Laviniae quoddam praedium Ducibus de Caesarinis ad tempus absque Sedis Apostolicae assensu locassent, dubitarunt, num in censuras incurrerint? Dubium S. C. diluit, respondendo, ut facerent ultimae locationis revocationem intra mensem, secus ut in censuras declararentur incurrisse; et quoad praeteritas locationes absolvi eos ad cautelam S. C. jussit: *Albanen. Beneplaciti* 17. *Novem.* 1703 *dub.* 2.

(66) Cujus vigore contravenire audentes vel praesumentes expressae prohibitioni incurrunt. 1mo Excommunicationem, si non sint Episcopi, vel Abbates, sed non est reservata. 2. Episcopi, vel Abbates incurrunt interdictum ab ingressu Ecclesiae, sed non est reservatum. 3. Si dicti Episcopi, vel Abbates per sex menses insorduerint in interdicto hujusmodi, incurrunt suspensionem ab administratione Ecclesiarum, seu Monasteriorum in temporalibus, et in spiritualibus, sed non est reservata. 4. Capitula, Conventus, et aliae Universitates incurrunt interdictum. 5. Singulares personae, etiam dictarum Universitatum, et alii etiam Praelati, qui Episcopi, vel Abbates non sunt, incurrunt privationem omnium officiorum, quorum bona alienaverint, et privationem vocis activae, et passivae, et poenam inhabilitatis ad praedicta, et alia obtinenda. Quamvis vero excommunicatio vi hujus Constitutionis non sit reservata, est tamen reservata Papae vi Trident. cap. 11 *Sess.* 22. *de reform*; qua ligantur etiam Regulares.

7. Absolutio a censuris impertitur a S. C. Religiosis secularibus Collegiatae Ecclesiae S. Petri oppidi Romaricomontis ob alienationem peractam cujusdam ratae partis Feudi nuncupati de Roville ad Capitularem mensam spectantis; licet reservatum fuerit Beneplacitum Apostolicum: *Nullius Provinciae Treveren.* 12. *Januar.* 1704.

8. Censuris a Canonico Antonio Sotgiu praetenso Delegato Apostolico tum contra Secretarium Curiae Archiepiscopalis, tum contra ipsum Archiepiscopum latis, nullis, ac temerariis declaratis per S. C.; ac illis e contra per Archiepiscopum adversus illum, et alios Canonicos Assistentes eidem inflictis, validis; inde praevia facultate a S. C. Archipresbytero indefinite commissa Canonicus Sotgiu absolutus fuit. Alii Canonici sibi etiam suffragari illam facultatem, et absolutionem putant, itaut non sit locus absolutioni. At S. C. locum esse novae absolutioni, servata forma Ecclesiae consueta, et quoad irregularitatem suae conscientiae consulere decrevit: *Turritana Censurarum* 18. *Julii* 1705.

9. Superiores Carthusiae S. Laurentii prope oppidum Padulae Dioeceseos Caputaquensis sitae suos Monachos demiserunt ad Episcopum Policastrensem, et Marsicensem munitos literis dimissorialibus, in quibus Episcopum Caputaquensem, cujus jus erat facultatem impertiendi, sed dare illam renuebat, fuisse absentem, vel ad Pontificalia exercenda impeditum iidem testati sunt. Desuper S. C. consulta, quum illicite eos ordines suscepisse decreverit, absolvendos esse ex gratia a censuris (67): *Caputaquen. Ordinationis* 11. *Febr.* 1708, *dub.* 1.

10. Quum Abbas Monasterii SSmae Trinitatis Cavensis Ordinis S. Benedicti licite non potuisset conferre cle-

(67) „Cum igitur in dicta Causa Caputaquen. ordinatio fuerit secuta ab Episcopo Policastren. tempore, quo Episcopus Caputaquen. Dioecesanus non fecerit eo die ordinationem, sed habuerat quidem ante, et ex industria dimissio Carthusiensium a suis Superioribus esqua tunc protracta fuerat. Quoad autem ordinatos ab Episcopo Marsic. considerabatur contra resolutionem, id fuisse tempore, quo ordinatio ab Episcopo Caputaquen. fiebat, sed id erat in angulo Dioecesis per amplae per 40 milliaria, et sic longe a Carthusia, nec constabat fuisse ordinationem generalem praeviis publicis edictis, ut ad hunc casum requiri, ut Regulares ponantur in mala fide, dixerunt Coton. *lib.* 3. *controv.* 1. *cap.* 5. *num.* 74. Passer. *de stat. hom. q.* 189. *art.* 10. *inspect* 10. *num.* 814. *in fin. tom.* 3.: et licet considerari potuisset, quod in literis dimissorialibus Regularium nulla aderat mentio, quod Episcopus ordinationem non faceret, ut requiritur juxta Clementinum decretum, et notat Passarin cit. num. 868. Monacell. *in formul. tom.* 2. *tit.* 13. *formul.* 4. *num.* 18., et dixi tom. 1. cit. loc. *num.* 31., tamen hujusmodi accidentalis defectus non importaret ex se actum illicitum, quia substantialiter elicitur effectus decreti, ut Regulares ordinentur ab alio Episcopo, si Dioecesanus non habuerit ordinationes, prout non habuit, Passer. l. c *num* 881. *vers.* 5. *Si in dimissoriis*, demum consideratione dignum fuit inspicere, quod non ex eo quod fuerit actum contra decretum Clementinum, ordinatio reddita fuit illicita; sed tantum incurrisse Superiores poenas contentas in praefato Decreto Clementino, privationis vocis activae, et passivae, aliorumque, nec ulla adest poena suspensionis ordinandorum: nam Episcopus fecerat ordinationes, et sufficit eas fecisse in Dioecesi, quasi in loco a Conventu longinquo: et rursus constitit Superiores Carthusiae institisse apud Episcopum pro licentia dimittendi suos subditos ordinandos ab alieno Episcopo, ac Episcopus renuit ex eo, quod vellet per se ipsum eos ordinare, unde non potuerat in contemptum alibi mittere sub motivo ignorantiae ordinationis, tametsi specialis, quia debet Episcopus Dioecesanus praeferri; unde eliciebatur, ex industria evitandi Episcopum proprium, affectasse ignorantiam Ordinationum, et Episcopum habuisse promptum animum eos ordinandi, quotiescumque enim fit actus contra legem, illicitus dicitur, quia Decreta Apostolica obligant in foro conscientiae, Fagnan. *cap. Si quis num.* 38. *et* 39. *de Regul.*, et in his terminis Monacell. cit. *in Append. pag* 295. *num.* 3. et seqq. Transgressores vero Regulares superiores Sac. Congr. censuit, incurrisse in poenas Clementini Decreti, quod videtur ipso facto poenam imponere, Monacell. cit loc. *num* 3. *et seqq.*, licet aliqui dicant, quod statue verbo inciderunt, aliqui incurrent, Passer. cit. num 810. Non tamen alias poenas suspensionis in ordinatos voluit Sac. Congr. canonizare." Ita Card. Petra *Comment. ad Const. III. Bonifacii IX. num* 7. *seqq. tom.* 4. *pag.* 196 *seqq.*

ricatum Philippo Polichettio nato in Dioecesi Cavensi, inde domiciliato in Dioecesi Salernitana absque debitis testimonialibus, sive dimissorialibus; S. C. dictum Abbatem, et Polichettium in poenas indictas, et inflictas in Bulla S. M. Innocentii XII. incipien. *Speculatores* (68) indicisse, sed absolutionem auctoritate Emi Protectoris esse concedendam decrevit: *Salernitana Ordinationis* 12. *Januar.* 1709 *dub.* 2.

11. Franciscus Fantaccinus in Subdiaconatus, et Diaconatus ordine ad titulum simplicis beneficii onere Missarum 8 annuatim, et alterius hebdomadalis gravati, reditus Scut. 25 ab Episcopo Grossetano fuit ordinatus. Quum S. C. haud constare de canonica, et licita ordinatione decreverit; modo absolutionem a censuris arbitrio Episcopi Originis, quando constet de sufficienti Patrimonio, remissit: *Grossetana, seu Messanen. Ordinationis* 2. *Junii* 1712 *dub.* 2.

12. Ob decreta Visitationis a Vicario Generali Melphiensi, et Rapollensi affixa in valvis Abbatialis Ecclesiae S. Mariae de Perno orta est contentio inter illum, et Curiam Episcopalem Muranam, ac ita processerunt, ut sibi invicem censuras relaxaverint. Illas latas a Vicario Melphiensi in Vicarium Muranum esse validas S. C. decrevit; et absolutionem earumdem arbitrio Metropolitani remisit: *Melphien. Jurisdictionis, et Censurarum* 16. *Julii* 1712 *dub.* 3. (69).

13. Absolutio a censuris ad cautelam impertita fuit Rocco Santi Pellegrino, qui raptum puellae Caesarae Fucilae consentientis, et ipsum raptum proponentis commisit, et cui S. C. nullum quoad Matrimonium obstare impedimentum declaraverat, posteaquam Vicarius Generalis censuras in eum fulminaverat: *Ruben. Raptus, et Censurarum* 3. *Martii* 1714 *dub.* 2.

14. Mortuo Matthaeo Episcopo Sorano inventarium bonorum in Palatio Episcopali existentium Canonici confecerunt; et ob quaestionem ab haerede ab intestato excitatam ob bona patrimonialia cum eo transactionem inierunt. At testamentum emersit, quo bona patrimonialia Episcopus haeredibus scriptis cetera successori in beneficium Cathedralis convertenda reliquerat. Hinc Episcopus successor de nullitate transactionem redarguit, et delapsos fuisse contrahentes in censuras postulatum excitavit; qua de causa requisita S. C., rescripsit pro absolutione ad cautelam, et ad mentem: *Sorana Nullitatis, et Censurarum* 14. *Martii* 1722 *dub.* 2., *et* 3.

15. Quum Antonius Nicolaus Ligius ex Augustiniana familia examen pro clericali tonsura, et quatuor ordinibus minoribus suscipiendis subjerit, in generali ordinatione tonsura fuit initiatus; deinde quum Minister nominatim singulos, qui ad ostiariatum erant promovendi, evocasset, Antonius se inter eos appellari non audiens, errasse Ministrum credidit, et cum aliis ad Episcopum accessit, ostiariatusque ordinem suscepit. Postea interrogatus hac super re Episcopus, ea se, inquit, mente fuisse, ut nonnisi primam tonsuram illi conferret. Hinc S. C. ei absolutionem petitam a censuris ad cautelam indulsit: *Perusina Ordinationis* 19. *Julii* 1732 *dub.* 3.

16. Sacerdotes nonnullos terrae Castrinovi visitationi tum reali, tum personali dicti Castri adversantes a censuris ab Archiepiscopo Lancianensi intentatis considerata eorum paritione esse absolvendos S. C. censuit: *Larcianen. Visitationis* 15. *Januar.* 1725 *dub.* 1., *et* 2.

(68) *Vide not.* 75.

(69) Advocatus Ursaya scripsit in hac causa in favorem Curiae Episcopalis, ut patet ex Discep. Eccles. XXXIII. tom 3 part 1. per tot.

17. Primum constare de excessibus patratis in Parochum Mutium a Decurionibus Villae Frassinelli causa usurpationis primitiarum, ac decimarum, et ob violentias habitas, ac ob ecclesiasticam jurisdictionem turbatam; nec censuras reservatas Summo Pontifici eosdem Decuriones incurrisse S. C. declaravit; inde decretum absolutorium ad Cautelam a quibusvis contractis censuris a Vicario Generali emanatum subsistere censuit: *Januen.* 9. *Febr.* 1737 *dub.* 3.

18. Fr. Magistrum Thomam Boni Ministrum Provincialem Tertii Ordinis S. Francisci Conventus S. Mariae Piratelli in Suburbiis Fori Cornelii definitiva Episcopus sententia in poenas Bullae Innocentianae incidisse, eo quod negligentes Missarum celebrationem, et celebrantium characterem mentientes non redarguerit; jusseritque celebrationes, licet non factas, in libello adnotari, declaravit. Sed S. C., quam ille adiit, absolutionem a censuris ex gratia, necnon ad vocem activam, et passivam, pro quibuscumque muneribus sui ordinis redintegrationem impertivit: *Imolen.* 17. *Decem.* 1740.

19. Capitulum S. Mariae Ecclesiae Collegiatae Urbis Totici, ut Canonicis ejusdem ad cautelam absolutio a quibuscumque censuris, in quas forsan incurrerint ob neglectam aerarii communis ex fructibus domorum redintegrationem ducatorum 1600, quae ab eis impensa fuerunt in refectionem aedium plurium a terraemotu concussarum ad illius Ecclesiae praebendas spectantium, impertiatur, supplicavit. S. C. absolutionem a censuris imposita aliqua salutari poenitentia arbitrio Episcopi pro gratia juxta petita, dummodo quolibet anno deponant ducatos 200 pro redintegratione communis aerarii concessit: *Trojana* 21. *April.* 1742.

20. Consuetudinem ultra hominum memoriam in sua Dioecesi invenit Episcopus Tarentinus locandi bona immobilia ad vitam Canonicorum Ecclesiae Collegiatae oppidi Cryptalearum absque ullo Sedis Apostolicae beneplacito. Hinc S. C. consulta absolutionem ad cautelam impertivit: *Tarentina Beneplaciti Apostolici* 4. *Maii* 1743.

21. Xaverius Gangale, quem e greco ad latinum ritum transisse asserit Episcopus, matrimonium contraxit contra formam *Const. Etsi Pastoralis* (70) cum graeca puella Laureta Stratico coram Parocho graeco ejusdem puellae. Huic separationem praecepit Episcopus, et ipsum non obtemperantem ecclesiasticis censuris devinxit. Quaesitum igitur fuit, de censurarum validitate; et S. C., decreta actorum translatione, interim absolutionem cum reincidentia ad tres menses indulsit: *Cassanen. Matrimonii, et Nullitatis Censurarum* 26. *April.* 1749 *dub.* 2.

22. Quaesitum quum fuisset: An absolutio Monialium Monasterii Ordinis Carmelitarum oppidi Putignani a censuris pro violata Clausura, aut *can. Si quis suadente* (71) ad P. Commissarium Monasterii pertineret, sive ad Episcopum? Quoad primam partem ad Episcopum in casibus non reservatis Sedi Apostolicae, quo ad secundam vero ad Episcopum in percussionibus gravibus tantum spectare respondetur: *Conversana Jurisdictionis* 8. *Maii* 1751 *dub.* 16.

23. Clericus Vincentius de Susso timens ne nominatio ad beneficium integrae portionis in Ecclesia Parochiali Villae de la Puebla de Argauzon a

(70) Benedicti XIV. Pont. Max. 26. Maii 1742 (Bull. ejusd. Pont. tom. 1. pag. 76), ubi § 8. num. 11. cautum est; „ matrimonium inter maritum latinum, et graecam mulierem, latinae coram Parocho latino contrahatur."

(71) *Vide not.* 21.

Beneficiatis facta simoniaca labe infecta sit, absolutionem a censuris postulat. Nam beneficiatus Zumarraga dicitur suffragium suum tulisse in favorem praedicti Vincentii, eo quod ejusdem captandi gratia pater Vincentii patri beneficiati Zumarraga mutuam pecuniae summam dederat. S. C. requisita absolutionem a censuris ad cautelam clerico praefato concessit: *Calaguritana Absolutionis, et Dispensationis* 8. *Maii* 1760.

24. Quum Lucam Franciscum Rodriquez de la Barrera cum literis dimissorialibus Vicarii Commendatarii Religionis Hierosolymitanae, cujus jurisdictioni suberat, prima tonsura, ordinibusque minoribus Abbas Claustralis S. Antonii del Tardon Ordinis Blasii initiaverit, postulavit novus Clericos absolutionem, una cum rehabilitatione ad Ordines, et obtinuit: *Hispalen. Ordinum* 12. *Martii* 1774.

25. Jo. Franciscus Gonzalez de Ulloa exponit, ad Capellaniam a legitimo patrono fuisse nominatum, sed se superventum a contradictore, parentum postulatis toto animo acquievisse, ut ipse interposita concordia sumptuosam litem redimeret. Pater Oratoris bona quaedam contradictori donavit, ut sacri patrimonii titulum haberet. Hinc Franciscus ordines minores, et subdiaconatum suscepit. Quum vero ad Diaconatum studuisset promoveri, monitus a Promotore Fiscali, quod in censuras ex admissa Simonia incurrisset, et inde re vulgata petiit absolvi, et absolutionem obtinuit, restitutis fructibus, si quos perceperit: *Aurien.* 6. *April.* 1785.

26. Postquam S. Congr. firmaverat, haud licere Vicario Generali aliquid muneris, seu stipendii etiam modicum accipere pro subscriptione, et sigillo, sive alia qualibet causa, et titulo in exequutione Literarum Apostolicarum dispensationis Matrimonialis; licet adsit aliquid accipiendi consuetudo; modo rescripsit S. C. quaesita de restitutione ad D. Secretarium cum SSmo pro absolutione ad cautelam: *Dubia super Exequutione Dispensationum Matrimonialium* 20. *Januar.* 1787 *dub.* 2.

27. Cajetanus Cancialupius, et Canonicus Joseph Raccamadorius patroni Rectoratus cujusdam pretio scut. 560 activum hujus Rectoratus patronatum Dominico Assortati vendiderunt, eique illius fundum cesserunt, ut cum bonorum universitate translatus videretur. Modo autem venditores exorant pro absolutione a censuris, quatenus in eas incidissent, et S. C. imposita salutari poenitentia arbitrio Episcopi eam impertivit, addendo, ut Assortatus suae conscientiae consulat: *Maceraten. Jurispatronatus* 18. *Julii* 1789 *dub.* 2.

28. Abbas Hyacinthus Maria Bagatti Monasterii Cisterciensium S. Mariae de Horto Venetiarum tonsuram, minoresque ordines contulit Josepho Foralosso illius Converso, qui religiosum deinde habitum ex Apostolico indulto dimisit. Etsi S. C. non constare de nullitate hujus ordinationis jam decreverit; tamen esse consulendum SSmo pro absolutione, rehabilitatione, et dispensatione ab irregularitate, quatenus ministraverit, edixit: *Congregationis Cisterciensis* 28. *Novem.* 1789 *dub.* 2.

29. Firmata a S. C. nullitate permutationis contractus initi inter Conservatorium Oblatarum Sacrae Familiae Setiae, et Joachim Benedictum Pacifici de licentia Card. Protectoris, et remissa ad D. Secretarium S. C. liquidatio quoad meliorationum refectionem; quoque ad eumdem Secretarium cum SSmo S. eadem C. rem pro absolutione remisit: *Terracinen. et Setina* 23. *Januar.* 1790 *dub.* 2.

30. Ecclesiasticum beneficium cum officio aeditui possidebat Antoniu.

Amaya in Parochiali Ecclesia Villae *Fuentes de Leon*. Hoc libere resignavit in favorem Joseph Sanchez Brioso; sed privatim cum eodem, et Eusebio illius patre convenit, ut officii exercitium incumberet resignatario, perciperet ipse fructus beneficii; hinc Joseph supplicavit pro absolutione a censuris, et illam obtinuit, una cum condonatione fructuum, distributa aliqua summa in pauperum subsidium: *Nullius S. Jacobi de Spatha* 21. *Apr.* 1792 *dub.* 1.

31. Sodalitium S. Apolloniae Urbis de pecunia piorum operum per investimentum disposuit, et capitalia auxit ob erroneam ceteroquin opinionem, quod facultas ipsi attributa quoad haereditatem Marliani, disponendi de superfluis, ad alias extendi posset. posteriores fundationes, hinc sodales implorant absolutionem quoad praeteritum a censuris, quatenus indigere ea videantur, et assequuti sunt: *Romana Subsidiorum Dotalium* 31. *Maii* 1794 *dub.* 3.

32. Cum transactione absoluta fuit lis super Capitalibus, et fundis Capellaniae fundationis Alexandri Ziaui, cujus vigore Carolus Silvestri nominavit ad eam Clericum Paullum Bondi; Sed inde eam nominationem incusavit Simoniae, utpote sub correspectiva promissione de impetranda sibi a S. Congregatione Boni Regiminis diuturna dilatione ad Communitativum quoddam solvendum debitum, quam promissionem fuisse negatur. Hinc S. C. non constare de simonia resolvit jam, modo, non esse locum absolutioni a censuris in simoniacos intentatis, sancivit: *Sutrina Capellaniae* 18. *April.* 1795 *dub.* 2.

33. Postquam subdiaconus Chella calumniatus est Sacerdotem Antonium Paita ob tentatam in ipsum igneae balistulae explosionem, pendente inquisitione ascendit ad Diaconatum. Sacerdos absolutus fuit ex capite innocentiae, et calumniator damnatus ad expensas, et damna, et actio calumniae incepta est. Sed res fuit composita. Hinc idem Diaconus petiit absolutionem a censuris, et favente Episcopo S. C. ei indulsit: *Lunen. Sarzanen.* 9. *Julii* 1796.

Reliqua. Vide *Episcopus* §. *XVII.*

Absolutio a Poenis Ecclesiasticis seu a Censuris ad Cautelam. Vide *Absolutio* §§. *IV.*, *V.*, *VII.*, *et X.*

§. VIII.

Absolutio a Poenis Temporalibus.

1. Absolutio a poena carceris per annum, et exilii per quinquennium Antonio Johanni concessa fuit, quam poenam Curia Episcopalis inflixit, quod praecepto non cohabitandi in loco, in quo commoratur Soror Franciscae Dias uxoris suae, non paruerit. Hoc enim praeceptum in literis Apostolicis expeditis super Dispensatione ab impedimento primi gradus affinitatis ex illicita consuetudine cum eadem Sorore habita contracti injunctum fuerat: *Conimbricen*, *Matrimonii* 3. *April.* 1734 *dub.* 2.

2. Absolutio quoad praeteritum facto verbo cum SSmo impertitur Bernardino Lupi Canonico Seniori Collegiatae Ecclesiae Divi Nicolai terrae S. Aegisti a poena scutorum 10, in quam incurrit, ob omissam residentiam; quum Fundator Canonicatus ab eo possessi inhabitare, ac cubare in cellis domi Ecclesiae conjunctae, imposita praedicta paena, praeceperit. Nam illa domus duobus tantum angustis constabat cubiculis: *Nullius S. Aedisti* 18. *Junii* 1772 *dub.* 2.

Absolutio Sacramentalis. Vide *Confessarius* §. *III. Sacramentum Poenitentiae*.

§. IX.

Absolutio ab omisso Servitio Chori.

Absolvitur praevia consultatione SSmi Capitulum, et Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Nicolai terrae S. Aegisti, qui in pluribus defecerunt, et pluries proprio arbitratu, vel falsa opinione decepti servitium chori post obtentam reductionem causa redituum diminutionis deseruerunt: *Nullius S. Aegisti* 4. *April.* 1778.

§. X.

Absolutio a Suspensione.

1. Quum Abbates aliis, quam Regularibus sibi subditis, dimissorias concedentes esse ab officio, et beneficio per annum ipso jure suspensos declarasset S. C.; mandavit literas eadem S. C. D. Nuntio, ut ad absolvendos eos, qui vel cum praedictorum Abbatum, vel et cum falsis dimissoriis ordinati sunt, minime facilem se praebeant: *Tarraconen.* 1590, *dub.* 5.

2. Dubitatur, an suspensio ab exercitio ordinum indicta Apostatis, et ejectis ex dispositione Bullae Urbani VIII. Pont. Max. (72), per quam sublata fuit Ordinariis facultas illam relaxandi, et moderandi, possit aliquo modo remitti saltem pro foro interiori conscientiae vigore cujusvis Constitutionis Apostolicae, et posterioris, in qua non sit expresse derogatum dictae Const. Urbani VIII. Pont. Max.? Negative rescribitur: *Toletana* 4. *Junii* 1672, *dub.* 7.

3. Interrogata S. C., an Vicarius Capitularis potuerit absolvere a suspensione Clericos illicite ordinatos vigore Brevium extra tempora nuncupatorum ab aliis Episcopis cum solis literis testimonialibus Vicarii Capitularis absque dimissoriis vicinioris Episcopi? rescribitur, affirmative, et ceteros suspensos eadem de causa posse absolvi in honorem testivitatum: *Neapolitana Ordinationis* 15. *Decem.* 1685 *dub.* 1. Inde recessit a decisis, et negativum dedit responsum: 27. *Apr.* 1686, *confirmat.* 7. *Dec. ejusd. anni.*

4. Quum suspensum ipso jure S. C. declaraverit Clericum Josephum Fuentes de Lebrixa subditum Archiepiscopi Hispalensis, eo quod promotus fuerat ad sacros ordines sine literis Commendatitiis dicti Archiepiscopi ab Episcopo Samensi, cujus obsequiis addictus erat, et ad titulum insufficientis beneficii; illum quoad absolutionem ad dictum Archiepiscopum recurrere quoque sancivit: *Hispalen. Irregularitatis* 6. *Febr.* 1700.

(72) Ejectionem Monachorum incorrigibilium Ordinis Cisterciensis, quam fieri praecipit Alexander Pont. Max. *cap. Relatum ne cleric. vel monac. secul.*, et postea Honorius III *cap. Ex, quae de stat. monach.* Urbanus VIII extendit ad Regulares incorrigibiles caeterorum omnium Regularium Ordinum, ut constat ex Decreto S. Congr. Concilii contra Apostatas, et Ejectos, ejus jussu edito 21 *Sept.* 1624, relato in *Const. S. Congregatio* sub eod die, et anno (*Bull. Rom. tom* 5 *part* 5. *pag.* 258), ubi quoad poenam §. 10 legitur. „Item, „ut ejecti extra Religionem degentes sint per„petuo suspensi ab exercitio Ordinum, sublata „Ordinariis locorum facultate dictam suspen„sionem relaxandi, aut moderandi" Thesaurus autem de Religiosis legitime ejectis ob eorum culpam, scilicet incorrigibilitatem ita loquitur (*de Poenis Eccles. verb. Religiosi cap.* 12 *pag.* 357) „Religiosus ejectus, irregularis saepe efficitur, „non praecise propter actum ejectionis, sed ra„tione infamiae juris ex delicto, ratione cujus „ejectus est. et ita Sanch. in decal. *lib.* 6. *cap.* 9 „*num.* 59 et in opusc *lib.* 7 *cap.* 1 *dub.* 24. potest „autem super ea irregularitate, et infamia di„spensari, vel a Papa, vel saltem ab Episcopo, „si crimen sit non gravius adulterio, poeniten„tia, vel illius parte peracta juxta *cap. At si* „*Clerici*, §. *de Adult.*, *de judiciis*, et ibi Cano„nistae; sed et ante ejectionem potuisset di„spensari a suo Praelato, juxta *cap. At si Cle*„*rici*, et ita Sanch in opusc loc. cit. et alii „apud *Dionem* resol. 116. cit. Sed hodie ex de„creto supracit. *S. Congr.* § 10 ejecti a Reli„gione, extra Religionem degentes non sunt „perpetuo suspensi ab exercitio ordinum, su„blata Ordinariis locorum facultate dictam su„spensionem relaxandi, vel moderandi, et sic „dispensatio Papae reservatur."

5. Franciscus Amatus a Vicario Generali suspensus ab ordinum exercitio fuit declaratus, eo quod omnes sacros ordines titulo beneficii simplicis congruam sufficientem ad tramites Dioecesanae consuetudinis non habentis, quum annui redditus scut. 16 sint, susceperat. Hinc S. C. absolutionem postquam taxam ariminensem vel per beneficium, vel per patrimonium supplevit, indulsit: *Ariminen. Ordinationis* 10. *Januar.* 1705, *dub.* 2.

6. Completo Camerariatus munere Capituli Civitatis Castellanae Canonici Antonius Samirrima, et Jacobus Ludovicus Paradisus Syndicos pro rationum redditione a Capitulo obtinuerunt. Sed Episcopus publico edicto rationes reddendas esse revisioribus deputandis sub poena suspensionis a divinis praecepit. Canonici vero cum Syndicis rationes consolidarunt. Hinc suspensi declarati. Et S. C. consulta, impertita eis absolutione ab Episcopo, satis fuisse provisum censuit: *Civitatis Castellanae Suspensionis a Divinis* 19. *Junii* 1706.

7. In una, eademque ordinatione Episcopus Bovensis duos postremos minores ordines, et subdiaconatum Mario Turco, Sancto Angelico, et Dominico Chisofullio Clericis subditis Archimandritae Messanensis ordinarii Sambuci Nullius Dioecesis, et dimissorialibus ad omnes ordines munitis, nec non Apostolico indulto super interstitiis, et super ordinum susceptione extra tempora a jure statuta, contulit. Ordinati ab exercitio Ordinum sese abstinuerunt. Episcopus autem errore deceptus, quod id sibi licuisset; eo instante quaesitum fuit, an et quomodo sit danda absolutio? et respondit S. C. Dilata, et ad mentem (73): *Boven. Ordinationis* 12. *Febr.* 1707. Deinde rescriptum prodiit: Quoad Ordinatos dandam esse absolutionem praevia poenitentia salutari arbitrio Episcopi vicinioris, et quoad Ordinantem ad mentem (74): 7. *Maii ejusd. anni.*

8. Joseph Reynaud Frater laicus Secularis Congregationis Doctrinae Christianae in Gallia, dimisso post sedecim annos habitu illicite ad sacros ordines cum literis dimissorialibus sui Episcopi Carpentoratensis callide obtentis fuit promotus. Procurator Generalis ejusdem Congregationis, ad hoc ut praefatus Joseph reassumpto religionis habitu ad suam rediret Congregationem, ibique ad suum statum laicalem redigeretur, institit coram S. C.; et haec definiit non esse dispensandum, tam in exercitio ordinum susceptorum, quam in remanendo extra dictam Congregationem, addendo, et dictus Frater Joseph ad eam redeat Congregationem: *Carpentoraten. Voti Perseverantiae*, *et Ordinum* 22. *Febr.* 1710 *dub.* 3. Mandatis S. C. paruit Orator, immo humiliora exercuit suae Congregationis munera, inde ad Religionem Benedictinam transivit, et in ea professus est. Hinc eo instante S. C. absolutionem a suspensione arbitrio Episcopi praevio diligenti examine super scientia, et idoneitate impertivit, et Orator omnino servet vitam claustralem sub obedientia Regulari: 5. *Sept.* 1716.

9. Preces ad S. C. remissae fuerunt, quibus Fr. Sylvester de Tursio Dioecesanus Anglonensis Cappuccinus professus, et in ordine Diaconali constitutus exponens sese ad subdiaconatus ordinem jam antea inauguratum ante

(73) Nempe ut doceatur de facultatibus praetensis Archimandritae Sambuci: Eod. Caus. 9. April. 1707.

(74) Scilicet S. C. acriter Episcopum coarguit, monens ulterius, quod licet graviori poena esset plectenda, quia plus deliquit in hujusmodi collatione scienter, attamen pro eximia S. C benignitate omnis poena eidem pro hac vice remittitur, dummodo in posterum a similibus perpetrandis omnino se abstineat: Regist. lit. lib. 24 die 7. Maii 1707.

legitimam aetatem fuisse, et non suscepto prius Confirmationis sacramento, a quacumque censura absolvi, ac dispensari exorabat: S. C., quum Orator parentibus careat, quumque requisitis cognitionibus id exploratum haud habere valeat, Episcopo commisit, ut Oratorem sub conditione confirmet, et a suspensione absolvat, atque quoad irregularitatem ad cautelam dispenset: *Ordines Cappucinorum seu Anglonen. Dispensationis* 15. *Dec.* 1710.

10. Quum Joseph Lyons Glandevensis Dioecesis frater laicus professus in Congregatione Doctrinae Christianae in Gallia dimisso habitu ipsam Congregationem deseruerit, ac nulla obtenta venia Praepositi Generalis, sive Provincialis omnes ordines sacros susceperit ab Episcopo Glandevensi, celebraveritque; postea morigerus ad Congregationem rediit, absolutionemque a suspensione imploravit. Hanc S. C. indulsit ad cautelam: *Glandeven. seu Parisien. Dispensationis* 7. *Julii* 1714.

11. Guillielmus Melfort origine Scotus Londini natus est ab haereticis parentibus, qui tamen haeresim abjurarunt, dum ipse in aetate duorum annorum erat, et posteaquam ab Administro Ecclesiae Anglicanae baptismum receperat. Hic expleto suorum studiorum in Universitate Duacensi curriculo ab Episcopo Attrebatensi Confirmationis Sacramentum suscepit, in Galliasque reversus a Nivenniensi Episcopo ad primam tonsuram, et quatuor minores ordines absque sui Ordinarii dimissorialibus literis promotus fuit; et non obstante, quod sui ordinarii deficiat consensus, S. C. esse a suspensione absolutionem impertiendam declarat: *Romana* 21. *Maii* 1718 *dub.* 5.

12. Absolutione cum rehabilitatione ad Ordines suscipiendos non indigere Jo. Baptistam Simonem Vivier, qui natus a parentibus Turcis Baptismum in infantili aetate suscepit, et subinde omnibus sacris Ordinibus fuit initiatus, S. C. respondit. Nam in Archivo sancti Officii epistola scripta Episcopo Melevitano inventa fuit, in qua eidem data fuit facultas conferendi dicto Vivier sacros Ordines: *Melevitana* 13. *Aug.* 1718 *dub.* 1.

13. S. C. suspensionem relaxavit in favorem Hyacinthi Miconi Franchi, ut capax esset beneficii; nam ille primam tonsuram receperat illicite ab Episcopo Marsorum, eo quod S. C. Episcoporum, quae Vicario Apostolico Aquilano facultatem dedit literas concedendi pro eo dimissoriales, non innotuerit jus, quod Joseph Fattore Sacerdos habebat ad beneficium in hypothesi, in qua Hyacinthus non esset clericali militiae adscriptus, et quod unica tantum in Ecclesia Parochiali adimpleta fuerit pro collatione primae tonsurae denunciatio, et literae ipsae non a Vicario Apostolico, sed ad Archidiaconum Antonelli a Vicario oretenus in Pro-Vicarium electum expeditae fuerint: *Aquilana* 7. *Sept.* 1720.

14. Episcopalis Curia Hyppolitum Macchiolum Rectorem Ecclesiae Parochialis loci Uvadae in suspensionem, probata causa, a divinis, et in irregularitatem, qui Missam celebraverat, incurrisse pronunciavit. Rector injustam fuisse adstruit suspensionem, eo quod non fuerat personaliter citatus, et non rite causa probata. Sed dubio proposito responsum est; dilata, et expectetur novus Episcopus; concessa interim relaxatione suspensionis, et dispensatione ab irregularitate ad cautelam usque ad exitum causae: *Aquen.* 4. *Decem.* 1723 *dub.* 2.

15. Quum occassione sacrae Visitationis Ecclesiae Parochialis terrae Centulae jure delegato peractae Episcopus ob repugnantiam Parochi Dominici Gabrielis accedendi ad examen

ab Officio illum suspenderit, ac in irregularitatem incidisse declaraverit; actum fuit in S. C. An sit locus absolutioni? et rescriptum prodiit, pro gratia Episcopo in forma commissaria, quando constet tamen de omnimoda paritione, et peractis exercitiis spiritualibus per quindecim dies in loco ab eodem Episcopo designando: *Caputaquen.* 2. *April.* 1729 *dub.* 3.

16. Absolutionem a suspensione a divinis latam ab Episcopo Capritano ex causis sibi notis, et informata conscientia in Sacerdotes Franciscum Vassalli, et Sabbatum de Stephano non licet Curiae Metropolitanae Amalphis committere Parocho Francisco Arcuccio; nec inhibitionem vigore Appellationis ab eadem suspensione contra Curiam Capritanam suffraganeam concedere: *Capritana* 16. *Decem.* 1730 *dub.* 3.

17. Et quoad absolutionem, quomodo facienda sit? censuit respondere S. C., arbitrio Episcopi: *Ibid. dub.* 2.

18. Sacerdos Johannes Wolfangus Baumharter cum quadam Muliere conversans, pluriesque monitus non resipiscens, ab Ordinario fuit, pendente ad Metropolitanum appellatione, a divinis suspensus. Suspensionem hanc aspernatus est Johannes, Missas jugiter celebrando. Recte suspensus a S. C. habitus, expostulavit inde absolutionem, et non ante impetravit, quam de paritione docuisset: *Augustana* 12. *Febr.* 1735 *dub.* 3.

19. Absolutione non indigere Sacerdotem Josephum Franciscum Zuniga, qui illicite fuit ordinatus, et suspensionem incurrit ob non servatam formam Bullae *Speculatores* (75); quum a quocumque Antistite cum Dimissoriis Magni Prioris Religionis Hieroso-

(75) Innocentii XII. die 4. Novem. 1694 (*Bull Rom.* tom. 9 pag. 374), ubi § 3. legitur „Decernimus, et declaramus, nulli Episcopo, seu „cujusvis loci Ordinario, tametsi Cardinalatus „honore fulgeat: licere exterum quempiam, ac „sibi ratione originis seu domicilii, juxta mo„dum inferius declarandum, legitime contracti „non subditum, ad clericalem tonsuram promo„vere, cujusvis beneficii ecclesiastici, et statim, „ac tonsura hujusmodi insignitus fuerit, confe„rendi, seu ad quos is a patronis jam praesen„tatus, seu nominatus fuerit praetextu, etiamsi „beneficium praedictum de novo, ea expressa „adjecta legem fundatum fuisse constiterit, ut „quis immediate post clericalem characterem „susceptum, ad illud instituatur: praeterea Cle„ricum, qui legitime jam a proprio Episcopo „ad eamdem clericalem tonsuram, seu etiam ad „minores ordines promotus fuerit, non posse „ab alio Episcopo ratione, ac titulo cujuscum„que beneficii in illius Dioecesi obtenti, ad ulte„riores Ordines promoveri, nisi ante eorum„dem susceptionem testimoniales literas proprii „Episcopi, tam originis, quam domicilii, super „suis natalibus, aetate, moribus, et vita sibi „concedi obtinuerit, easque Episcopo ordinanti „in actis illius Curiae conservandas exhibuerit." Et § 8 decernitur „ut si quid in iisdem prae„missis, seu eorum aliquo secus fiat, ordinans „quidem a collatione ordinum per annum, or„dinatus vero a susceptorum ordinum executio„ne, quamdiu proprio Ordinario videbitur ex„pedire, eo ipso suspensus sit."

Giraldus in *Expos. Jur. Pontif.* tom. 3 pag. 967 refert poenas, quas incurrunt Regulares, aliique promoti ab Episcopo non proprio, et Episcopi indebite promoventes alienos subditos, de quibus mentionem facit Bened. XIV. *Const. Impositi nobis* 27. *Febr.* 1747. (*Bull. ejusd. Pont.* tom. 2. pag. 82) §. *Quaecumque*. Hae sunt. Quoad promotos suspensio ipso facto ab exequutione Ordinum sic susceptorum, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire. Trid. *Sess.* 6. *cap.* 5., et *Sess.* 23. *cap.* 8 *de reform.* Quam suspensionem inflixerat etiam Pius II. *Const. Cum ex Sacrorum* 17 *Novem.* 1461 (*Bull Rom.* tom 3 part 3. pag. 109) contra recipientes Ordines duntaxat Sacros. Tridentinum vero contra recipientes etiam minores: licet enim in principio cit. cap. 8 loqui videatur de solis sacris: postea tamen generaliter loquitur, sicuti et in cap 5. cit. *Sess* 6. Imo quamplures Doctores relati a Thesauro de *Poenis Eccles.* cap. 16. verb. *Ordines* §. 3. pag. 320 sentiunt hanc poenam incurri etiam ab initiato prima tonsura, quamvis alii negent. Quoad promoventes vero, de jure antiquo suspensi erant per annum a celebratione Missae *Can.* 28. *Episcopus in Dioecesim Caus* 7. q. 1. (qui caeteroquin canon falso a Gratiano tribuitur Anacleto), sed desumptus est a Decretali Gregorii X. in generali Concilio Lugdunensi edita, et relata in cap. 2 *eos, qui de tempor. Ordinat.* in 6. si id fecerint ex praesumptione, idest scienter, seu ex ignorantia affectata, suspensi sunt per annum a collatione Ordinum, et quidem non sic collatorum tantum, sed omnium juxta communiorem sententiam. Eamdem poenam innovavit *Trid.* cit. cap. 8. *Sess.* 23., et juxta hoc caput ad eam incurren-

lymitanae Regni Castellae, seu Commendatoris de Acre, aut alterius superioris Ordinarii dictae Commendae ordinari non potuerit, et arbitrio Episcopi Gadicensis, cui ratione tam originis, quam domicilii subditus erat, cum facultate absolvendi eumdem remittere censuit S. C.: *Gadicen. seu Hispalen. Ordinationis* 20. *Januar.* 1742 *dub.* 1. *et* 2. At dictus Zuniga dictae resolutioni non acquievit; et S. C. absolutionem ad cautelam impertivit: 13. *Julii* 1743.

20. Quum in die sacrarum ordinationum Joseph Cajetanus Ghinettus ministri Archiepiscopi negligentia non inter eos, qui duobus primis ordinibus Ostiariatus nempe, et Lectoratus initiandi, sed inter eos, quibus alii duo Exorcistatus, ac Acolythatus conferendi erant, accitus fuerit, ac inde illos susceperit, cognito ordine inverso, ac per saltum promoto, dubium propositum fuit; an clericus Ghinettus sit ad ordines ostiariatus, et Lectoratus dispensandus; et absolutione egeat; et quomodo sit concedenda? et S. C. rescripsit esse absolvendum, et respective dispensandum ad ordines omissos, tum ad alios ordines minores arbitrio Archiepiscopi: *Florentina Ordinum* 5. *Dec.* 1744.

21. Episcopus Isclanus ad Visitationem oppidi Forigii accessit, edictum promulgavit, ut Sacerdotes omnes ad se conferrent, ut de eorum scientia, ac doctrina periculum facerent. At reluctans Clericus appellavit, protestatusque est. Hinc poenam Episcopus suspensionis Sacerdotibus reluctantibus inflixit. Re in S. C. deducta, absolutionem a censuris ad cautelam S. C. praedictis indulsit: *Isclana Nullitatis Edicti, et Suspensionis* 29. *Maii* 1745, *dub.* 2.

22. Absolutio a suspensione a divinis concessa a Nuntio Venetiarum anno 1738 Sacerdoti Andreae Gatti Vice-Parocho Ecclesiae Plebanae Tercenti, in quem inflicta a Patriarcha Aquilejae fuerat, valida fuit existimata; quum nec intrusus judicatus fuerit, nec injuste domum Parochialem habitaret, fructusque perciperet: *Aquilejen. Suspensionis a Divinis* 12. *Martii* 1746, *confirmat.* 6. *Aug. ejusd. anni*.

23. Clericus Petrus Guidius ad ordines minores, quum promotus fuerit ab Episcopo Feretrano domicilii originis, et ordinari debebat ab Episcopo Feretrano domicilii nativitatis a suspensione ad cautelam absolvitur, et ut praestet juramentum ad formam Bullae *Speculatores* (76) demandatur: *Ariminen. seu Feretrana Ordinationis* 14. *Januar.* 1747.

24. Anna Maria Sarmiento occasione fundationis cujusdam Capellaniae perpetuae convenit cum Emmanuele de Villaba, cujus filios vocavit post primum nominatum, ut ipsa integros perciperet fructus. Nam ipsa post dotis Capellaniae attributionem nihil superesse, unde vitam ducere possit, comperta est. Orta proinde dubitatione

dam non requiritur praesumptio, sed sufficit ignorantia crassa, vel supina. *Ex Const. cit. Innoc. XII. Speculatores* hujusmodi poena eo ipso ligatur Episcopus, etiamsi ordinet in propria Dioecesi sibi non subditum sine dimissoriis Ordinarii loci, in quo dictus subditus adultus moratus est, ita ut juxta praefatam Const ibidem contraxerit domicilium.

(76) Innocentii XII. die 4. Novem. 1694 (Bull. Rom. tom. 9. pag. 374). ubi § 5. habetur „subditus autem ratione domicilii, ad effectum suscipiendi ordines, is dumtaxat censeatur, qui „licet alibi natus fuerit, illud tamen, adeo „stabiliter constituerit in aliquo loco, ut vel „per decennium saltem in eo habitando, vel „majorem rerum, ac honorum suorum partem „cum instructis aedibus in locum hujusmodi „transferendo, ibique insuper per aliquod con„siderabile tempus commorando, satis super„que suum perpetuo ibidem permanendi animum „demonstraverit, et nihilominus ulterius in „utroque casu, se vere et realiter animum hu„jusmodi habere, jurejurando affirmet.

de simoniaca conventione, et suspensione Capellani; S. C. absolutio ei ad cautelam concessit: *Vallisoletana Capellaniae* 26. *April.* 1749, *dub.* 2.

25. Sacerdos Philippus Battalea Rector S. Bartholomaei Ecclesiae oppidi Tudiani electus a populo, et Universitate impedimento fuit, quominus Sacerdos Franciscus Floruccius, qui Plebaniam S. Mariae *delle Cascine* extra dictum oppidum positam obtinuerat, animarum curam exerceret. Contra eumdem Battaleam processit Episcopus, et, ne molestare Parochum Floruccium auderet, mandavit sub poena suspensionis; sed praeceptum hoc personaliter exequi, latitante cauto Rectore Battalea, non potuit; hinc praecepto non paruit, nec a sacris se abstinuit, ac graviora molitus est. Tandem ad se reversus petiit a censuris absolutionem, et S. C., ut pareat Episcopo, et refectis expensis arbitrio Episcopi, respondit: *Spoletana Censurarum*, *et Irregularitatis* 31. *Julii* 1751, *dub.* 2.

26. Ejectus uti incorregibilis ab Ordine Minimorum S. Francisci de Paula Sacerdos Johannes Pellegrinius Podenzanae in Sarzanensi Dioecesi natus postulat S. C., an sit consulendum SSmo pro absolutione a suspensione, quae ex jure oritur (77); et licet ei faveret Episcopus, postulatio fuit frustranea: *Lunen. Sarzanen. Dispensationis* 31. *Julii* 1751 *confirmat.* 8. *Julii* 1752.

27. Jo. Andreas, et Franciscus Antonius Fratres Masci graeco ritu baptiszati in italo-graecorum oppido S. Georgii Dioecesis Rossanensis, vigore literarum dimissorialium sui Ordinarii ritu latino fuerunt ad primam tonsuram clericalem, et successive ad quatuor minores ordines sine ulla Sedis Apostolicae venia a latino Episcopo Bisinianensi promoti; hinc disputatum fuit in S. C. An sunt a suspensione, in quam incurrerunt, absolvendi? et responsum prodiit: dilata, et scribatur Archiepiscopo juxta mentem (78): *Rossanen.* 4. *Junii* 1763 *dub.* 1. Inde eosdem non indigere absolutione decernit: 14. *Januar.* 1764.

28. Absolutio a suspensione, in quam incurrit Emanuel Cajetanus Perez Luarez propter ordines susceptos sine dimissoriis, vel testimonialibus sui Episcopi Mindoniensis, simulans se esse ex Dioecesi Ovetensi oriundum, eique concessa a Vicario Capitulari Sede vacante, valida est ex decreto S. C.: *Mindonien. seu Oveten. Ordinationis* 25. *Junii* 1763 *dub.* 1.

29. Quum Idelphonsus Valentinus Fernandez adhuc non clericus ad beneficium quoddam nominatus simoniace demisserit in favorem Sacerdotis cujusdam, facta obligatione, quod statim ac Clericus evasisset, ad beneficium regrederetur, prout accidit; S. C. ad preces absolutionis suspensionis, rescripsit; dimittat, restituat fructus perceptos, et postea supplicet: *Caurien. Censurarum* 30. *Julii* 1774.

30. Innocentius Zappia professionem regularem in Ordine S. Basilii Magni, nulla praemissa disquisitione, utrum Confirmationis Sacramento esset munitus, emisit; bonaque fide sacram tonsuram, ordinesque minores suscepit. Inde dicto Sacramento Confirmationis carere comperiit; postulavitque proinde absolutionem; et S. C. praevia Confirmatione ad D. Secreta-

(77) *Vide not.* 72.

(78) Ut referret, num ii, dum ordines susceperunt, declaraverint animum suum, seu voluntatem habuerint transeundi ad latinum ritum, seu potius remanendi in suo graeco ritu, et quid ea de re exprimatur in dimissoriis in illorum favorem concessis, tum pro tonsura praedicta, tum pro reliquis minoribus Ordinibus, ac insuper, cui Ecclesiae adscripti fuerint vigore S. Concilii Tridentini, et quo titulo fuerint ordinati, quove ritu in susceptis ordinibus ministraverint: *Ead. Caus.* 17. *Decem.* 1763. §. 2.

rium ad mentem (79) rescripsit: *Ordinis S. Basilii Magni* 6. *Maii* 1775.

31. Absolutionis gratiam in favorem Sacerdotis Dominici Blomer, qui vetitus sub poena suspensionis, licet extrajudicialiter indicta, ac renovata, ne e loco discederet, nisi prius onera Missarum impleret, ac de adimplemento redderet rationem, discessit, Missam celebravit, excepitque Confessiones Sacramentales; S. C. arbitrio Episcopi; satisfacto prius onere Missarum, quas omiserat, commendavit: *Savonen.* 14. *Sept.* 1782 *dub.* 2.

32. Clericus Julius Emanuel de Valle-Labo de Torre postquam seculari se adscripserat militiae, ac in bello cum Idololatris dimicaverat, iterum clericali habitu indutus, ementitis sui Ordinarii literis dimissorialibus, absque titulo patrimonii, omissaque subdiaconatus ordinatione Presbyteratum suscepit, et pluries Missam celebravit. Inde inquisitus ab ecclesiastica Curia crimina confessus est, et post poenam relegationis, multamque solutam supplex petiit dispensationem ab irregularitate, et non obtinuit: *Vicen. Dispensationis ab Irregularitate* 27. *Novem.* 1784. Inde *expectet* rescriptum tulit 18. *Aug.* 1787. Denique praevio recessu a decisis, dispensatio una cum absolutione addendo ad mentem concessa ei fuit 9. *Aug.* 1788.

33. Renuente Cephaludensi Episcopo, cui ratione originis, et domicilii suberat Acolytus Rosarius Castiglia sacris ordinibus hunc insignire, quia claudus paululum erat, dictus Castiglia testimoniales sui Ordinarii literas effinxit, et dimissorias a Messanensi Antistite extorsit, in cujus Dioecesi obtinuerat beneficium, atque ad omnes sacros ordines ascendit. Suspensus propterea idem Castiglia declaratus ab Episcopo ad S. C. confugit, ut suspensionis absolutionem obtineret, et impetravit ad cautelam: *Cephaloeden. Suspensionis, et Irregularitatis* 21. *April.* 1787.

34. Accusatus homicidii apud Abbatialem Montis Virginis Curiam Sacerdos Florentinus Silvestrius, et postea in contumaciam excommunicatus sponte tandem se constituit, conditoque defensivo processu liberationem obtinuit cum clausula *novis supervenientibus indiciis*, et suspensione a divinis, usque dum Apostolicam absolutionem consequeretur. Modo in gravi annorum 65 aetate constitutus absolutionem efflagitavit, reportavitque: *Nullius Montis Virginis Irregularitatis* 5. *April.* 1788.

35. Quum ordo subdiaconatus a Sacerdote Andrea Borg per coactionem, et metum, ac voluntate in actu ordinationis contraria susceptus, sub conditione, et secreto iterum eidem conferendus sit; hinc rescribitur a S. C. pro ejusdem absolutione a suspensione, et rehabilitatione: *Melevitana Subdiaconatus* 16. *Junii* 1792 *dub.* 2.

36. Joseph Pepe in Dominicum Antonium *di Biase* praecedentium dierum redintegrata rixa, pugionem mense Augusti 1776 strinxit ad terrorem dumtaxat incutiendum; per eumdem tamen pugionem e suis manibus a fratre avulsum Dominicus postea interfectus fuit. Inde Joseph absolutus a poena promotus fuit ad minores ordines, et subdiaconatum. Sed dubitans de irregularitate, petit absolutionem, et S. C. *expectet* rescripsit: *Nullius Caven. Irregularitatis* 24. *Novem.* 1792. Inde favente Ordinario, et de ejusdem bonis moribus, et

(79) Mens est, ut detur secreto absolutio ad cautelam, facto verbo cum SSmo factaque de praemissis relatione SSmo D. N., Sanctitas Sua, S. C. sententiam approbavit: proindeque inspecta relatione Procuratoris Generalis supradictum Clericum Innocentium Zappia absolvit, et super irregularitate praemissa de causa contracta dispensavit ad cautelam die 10. Maii 1775, lib. 126. Decret. pag. 240.

peracta poenitentia testante una cum dispensatione absolutionem, et rehabilitationem ad sacros ordines indulsit: *7. Sept.* 1793.

37. Absolutio ad cautelam conceditur a S. C. Canonicis Ecclesiae Cathedralis S. Michaelis Archangeli Caprarolae, qui, quum immunes punctaturis esse juxta Constitutiones antiquas Capituli, ac veterem consuetudinem putarent, dimissionem tertiae fructuum partis pro distributionibus constituendis impugnarunt, pro qua Episcopus eos suspendit: *Civitatis Castellanae Puncturarum* 16. *Maii* 1795 *dub.* 4.

38. Causa artis exercendae Thomas GentilucciFabrianensis se contulit cum sua uxore Camerinum; et defuncta uxore secundam Camertem duxit, ex qua Joseph suscepit. Hic postulavit Archiepiscopum Camerinensem pro prima tonsura, quam conferre ille renuit. Hinc adiit cum patre Fabriani ad Episcopum, a quo jurata de domicilii constituendi animo nunquam in civitate Camerinensi declaratione emissa obtinuit tonsuram, et inde ostiariatum absque testimonialibus Archiepiscopi Camerinensis. Aetate procedens optat reliquos ordines; sed illicita ordinatione statuta, S. C. esse consulendum SSmo pro absolutione a suspensione resolvit: *Fabrianen.*, *et Camerinen. Ordinationis* 19. *Aug.* 1797 *dub.* 2.

§. I.

Acta in Genere.

1. Quum Canonicus Poenitentiarius Ecclesiae Cathedralis exequutor literarum Apostolicarum deputatus absque jurisdictione contra Episcopum pro praetensa a Canonico Thesaurario privativa clavium custodiae Reliquiarum dictae Ecclesiae traditione processerit; S. C. acta originalia dicto Episcopo esse consignanda mandavit: *Melevitana Attentatorum* 28. *Junii* 1704 *dub.* 3.

2. Quaesitum quum esset: an Archiepiscopus Firmanus teneatur transmittere acta concursus Parochialis seu Praepositurae S. Johannis de Monte Georgio, cujus ultima provisio facta fuit a Sede Apostolica, ipsi Emi Abbati Commendatario Farfensi? responsum fuit: dilata, coadjuvetur probationes, et proponatur causa citatis Ministris Datariae, et Archiepiscopo: *Farfen. seu Firmana Parochialis* 26. *Aug.* 1719 *dub.* 2.

3. Acta alterius Ecclesiae Cathedralis Viterbiensis, aut Tuscanensis confici possunt a quolibet ex Notariis Episcopo beneviso juxta tamen resolutionem in *Civitatis Castellanae*, *et Hortanae diei* 8. *Junii* 1624 (80) emanatam; ita tamen, quod, si acta conficiatur a Cancellario Viterbiensi pro Dioecesi Tuscanensi, teneatur ille, vel Authographum, vel copiam authenticam, soluta dumtaxat mercede scripturae, tradere Cancellario Tuscanensi in Cancellaria Tuscanensi servandam; et vicissim ad idem teneatur Cancellarius Tuscanensis, qui acta conficiat ad Dioecesim Viterbiensem spectantia; qua de causa S. C. recessit a decisis sub die 16. Martii 1771: *Viterbien. seu Tuscanen.* 11. *Januar.* 1783 *dub.* 6., 7., 8., 9., *et* 10.

(80) *Vide verb. Episcopus* § VI *num.* 2.

Acta Capitularia. Vide *Capitulum Ecclesiasticum* §. XI.
Acta Concursus. Vide *Concursus*.

§. II.

Acta quoad Validitatem, vel Nullitatem.

1. Acta per Vicarium Generalem in causa exequutionis Legati Mutii Blasii contra judicem Conservatorem Patrum Conventualium Civitatis Laudae haeredum legantis, et per eumdem judicem Conservatorem gesta, non sustineri S. C. decidit. Nam dictus Vicarius non observata declaratoria jurisdictionis, ac privilegiorum indicatione, et facultatum Conservatoris, illum, ut ab indebito processu desisteret, praemonuit, eumdemque renuentem, et protestantem de actorum nullitate, prius suspensum, deinde absque personali citatione, excommunicatum declaravit, contra vero Conservator Vicarium inhibitoria, et praecepta aspernantem excommunicavit: *Lauden. Censurar.* 5. *Junii*, 4. *Sept.* 1700 (81).

2. Acta quomodolibet adversus Sodales, et Priores Oratorii S. Jacobi siti citra Pontem oppidi Borzonaschae facta per Episcopum Bobiensem, qui prohibuit apposita poena interdicti structuram novi aedificii Turris sacrae, quam aedificare illi volebant, et causa fuit, ut recursum habuerint ad Archiepiscopum Januae putantes Oratorium in ejus jurisdictione a S. C. adjudicata Episcopo Bobiensi esse situm, sustineri; et censurati adeant eumdem Episcopum pro absolutione: *Januen. seu Bobien. Jurisdictionis* 24. *Sept.* 1707 *dub.* 2. Inde causa reproducta, dilata et coadjuventur probationes juxta instructionem Emi Praefecti responsum est: 5. *Julii* 1710.

3. Nec gesta, nec censurae per Donatum Picardellum, siruti privilegiorum Religionis Hierosolymitanae Conservatorem contra Martinum de Arco, aliosque Confraternitatis in Ecclesia S. Johannis Baptistae extra moenia civitatis Foggiae existentis, Officiales sustineri possunt. Erat enim Ecclesia illa Episcopi jurisdictioni vindicata a S. Congr.: *Trojana Jurisdictionis* 24. *Aug.* 1709 *dub.* 9.

4. Atque alia gesta, et censuras a Curia Episcopali latas; quum quaestio esset de jurisdictione contra Carminum de Sanctis, aliosque Officiales, qui rationem administratoris Sodalitii Episcopo reddere renuebant, sustineri non posse statuitur: *Ibid. dub.* 10.

5. Ac ejusdem Episcopi edictum die 20. Febr. 1708 desuper editum abrogandum ac circumscribendum non esse, sed reformandum juxta modum arbitrio Cardinalis Praefecti statuitur: *Ibid. dub.* 11.

6. Ad vacantem Ecclesiam Carinolensem electio Vicarii Capitularis praevio scrutinio a Capitulo Cathedralis facta fuit. Et ex concurrentibus Francisco Antonio Sasso Primicerio, et Marco de Laurentio Decano, primus ex majoritate suffragiorum fuit praeelectus. At secundus de nullitate electionem redarguit, uti doctorali laurea non erat electus munitus. Hinc Curia Metropolitana Capuana electione deleta Capitulari praedictum Marcum deputavit. Sed S. C. circumscripsit omnia gesta per dictam Curiam, infringendo suam electionem: *Carinolen. Vicarii Capitularis* 22. *Sept.* 1714 *dub.* 1., *et* 2. *confirmat.* 30. *Martii* 1715.

7. Nullum praetendens esse concursum Uxentinus Episcopus ex eo, quia Vicarius Generalis Tertii Synodalis examinatoris vices suppleverit, Ma-

(81) Hanc causam in favorem juris Conservatoris patrocinatus est Advocatus Dominicus Ursaya, qui *Discep. Eccles. XV.* tom. 2. part. 2. per tot. exhibet sua jura.

rium Gigli, qui a Sede Apostolica de Archipresbyteratu Cathedralis Ecclesiae fuerat provisus, sub poena interdicti, tribus assignatis diebus citavit, quibus elapsis decretum relaxavit, quo eum interdixit, nullumque concursum, subreptitias esse Bullas; ac Archipresbyteratum vacare declaravit. Giglius reclamavit, et S. C. censuit interdictum, et privationem non sustineri, omnibus per Episcopum gestis circumscriptis: *Ugentina Archipresbyteratus* 6. *Junii* 1716.

8. Livius Bazza Vicarii munere in Ecclesia Parochiali Coenobii Monachorum Montis Oliveti fungens a duobus ejusdem Coenobii Monachis percussus fuit. Nonnulla hinc in Archiepiscopali Curia gesta utrinque fuere. Disputatur modo, num ea acta vim habeant? et utique vim habere, excepto Monitorio expedito die 14. Febr. 1718; necnon excepta citatione expedita die 2. Junii dicti anni, rescriptum fuit: *Mediolanen. Censurar.* 2. *Decem.* 1719 *dub.* 1.

9. Processus fabricati contra Abbatem Ecclesiae Collegiatae de Zafra de anno 1716 una cum in carcerem detrusione; necnon decreta respective per Petrum Leonium Visitatorem deputatum ab Episcopo Pacensi occasione visitationis anni 1721 facta nullam vim habent; sed sunt acta circumscribenda: Nam contra illum procedere ei non licebat: *Pacen. Juris visitandi de Zafra* 29. *Januar.* 1729 *dub.* 3.

10. Quoniam decisum jam fuerat, quod Curia Metropolitana Capuae inhibitiones adversus non residentes Parochos Suessanae Dioeceseos concedere non potuerit, decretum exinde est, quod gesta per eamdem Curiam contra Vicarium Generalem, et Ministros ejusdem Suessanae Curiae non sustineantur: *Suessana Residentiae, et Censurarum* 15. *Martii* 1738 *dub.* 2.

11. De gestis per Curiam Metropolitanam Hydruntinam ob appellationem interjectam a Benedicto Rovito Cantore, et prima Dignitate Ecclesiae Cathedralis Uxentinae super acta Curiae Uxentinae post etiam appellationem, ac inhibitionem contra dictum Rovitum causa alienationis bonorum Capellae, ac Societatis SSmi Sacramenti in eadem Cathedrali erectae, S. C. fuit requisita: an ea valida sint; et an censurae latae per eamdem Curiam Episcopalem contra dictum Rovitum pariter vim habeant? et an, et de quibus attentatis constet, et quomodo sint purganda? S. Congr. jussit, ut circumscriptis omnibus gestis per utramque Curiam Ordinarius Uxentinus procedat ex integro prout de jure: *Ugentina seu Hydruntina* 15. *April.* 1741 *dub.* 1., 2., *et* 3.

12. Relictis exequutoribus Episcopo, Archidiacono, et Cantore, necnon Thesaurario pro tempore Ecclesiae Cathedralis Johannes Juvenazzi eisdem distributionem subsidiorum in favorem familiarum Frosolini, et della Fratta praecepit. Archidiaconus autem, Thesaurarius, et Cantor spreto Episcopi interventu, et consensu ad praedictum subsidium nonnullos Oratores admiserunt. Hinc S. C., cui res delata fuit, gesta per eosdem esse nulla declaravit: *Castellaneten.* 27. *April.* 1748 *dub.* 7. *confirmat.* 8. *Maii* 1751.

13. Quaesitum quum fuerit: An constet de facultatibus Episcopi Posnaniensis se ingerendi in cognitionem litis agitatae contra Hierosolymitani Ordinis Commendatorem Ecclesiae S. Johannis cum adjuncto Hospitali extra Urbem Posnaniae a Capitulo Cathedralis, et Parocho dictae Ecclesiae S. Johannis; ita ut illius acta sint circumscribenda? S. C. non esse locum circumscriptioni actorum respondit: *Posnanien.* 19. *Januar.* 1754 *dub.* 1.

14. Gesta coram Vicario Generali Sublaci Capitulum inter, et Antonium Marinucci, et Benedictum Fazi oblatores in solidum ad effectum stipulandi Instrumentum affictus bonorum ad Capitulum idem spectantium, postquam facultatem stipulandi praevia tamen edictorum affixione concesserat, S. C. habere vim nullam debere edixit. Nam edicta haud affixa fuerant: *Nullius Sublacen.* 15. *April.* 1780 *dub.* 1.

15. Quum Vicarius Apostolicus occasione Visitationis Ecclesiae Collegiatae B. M. in Coelum Assumptae Sulmonis in Latio procurationem integram petierit, et Capitulum ei deberi dimidiam putaret; hoc quaestum est de excessiva exactione, et de nullitate etiam actorum ejusdem in S. C., ad quam confugit. Sed S. C. non excessiva exactione procurationis judicata, non esse edictum, et decreta ejusdem circumscribenda decidit: *Terracinen. et Setina* 18. *Junii* 1796 *dub.* 2.

Actio Judicialis.

Petrus Senior de Rapaciolis duas Capellanias dote constituta in scut. 75 fundavit. Eadem dote imminuta, implorata Missarum reductio fuit; sed S. C. reductionem denegando, teneri haeredes ad supplementum declaravit. Modo quaeritur: An competat actio adversus bona haereditaria praedicti Petri a tertiis possessoribus retenta? rescriptum prodiit ad judices suos (82): *Narnien.* 1. *Junii* 1737 *dub.* 2.

Adimplementum. Vide *Legatum Pium* §. *II.*

Adjudicatio. Vide *Beneficia Ecclesiastica* §. *VII. Capellania* §. *VI.*

Adjuncti: V. *Episcopus* §. *XXX.*

§. I.

Administratio in Genere.

1. Presbyteri Ecclesiae Parochialis S. Mariae Virginis Civitatis Mataronae residentes pro erectione Communitatis in eadem Ecclesia, ut malae administrationi redituum ejusdem, quae Rectori pro-tempore incumbit, consulerent, supplicarunt; sed incassum. Hinc dubium exhibuerunt, an, et quomodo sit providendum circa administrationem redituum communium Ecclesiae? providendum juxta votum Episcopi (83) S. C. rescripsit: *Barchinonen. Erectionis Communitatis* 1. *April.* 1702 *dub.* 2.

2. Deinde quaesitum fuit; an resolutio praedicta intelligi debeat in omnibus, et per omnia juxta integrum votum Episcopi in quacumque parte, seu juxta secundam dicti voti partem? S. C. respondit, resolutionem juxta secundam Voti Episcopi partem tantum esse intelligendam: *Ead. Caus.* 9. *Sept. ejusd. anni dub.* 1.

3. Declaravit S. C. constare de administratione exercita per Archipresbyterum Philippum Dominici, ac Priorem Bernardinum Laurenti pro negotiis Societatem SSmi Sacramenti, Conceptionis, et Rosarii Civitellae spectantibus quoad piam haereditatem

(82) Noluit S. C. Concilii hunc articulum decidere, quia ad interpretationem Concilii Tridentini non pertinet: et particularibus facti circumstantiis perpensis ad suos Judices declarationem remittendam censuit; qua de re vide *Introductionem hujus operis* § 9

(83) Qui ait quoad administrationem redituum duos, aut quatuor ex residentibus eligere, qui cum eodem Rectore votum consultivum haberent in reinvestimentis redituum, et in casu discordiae consuli debere ipsimet Ordinario pro beneplacito; deputatus quoque Archivista pro scripturis, aliisque ministria pro bono regimine necessariis, et quoad dispensationem distributionum, ad eumdem Rectorem spectare debere, veluti ad ipsum spectat administratio omnium redituum, quibus omnibus ait moderanum Rectorem assentiri: residentes autem nisi votum decisivum in dictis investimentis habeant, nolle acquiescere; *Ead. Caus.* 1. *April.* 1702.

Paulli Spaziani dictis Sodalitiis relictam. Etsi illi negarent unquam bona haereditaria contrectasse: *Tudertina Redditionis Rationis* 21. *Apr.* 1787 *dub.* 1. *confirmat.* 28. *Julii ejusd. anni.*

Administratio Eleemosynarum. Vide *Eleemosynae §. I.*

Administratio Hospitalium. Vide *Hospitale §. II.*

§. II.

Administratio quoadPertinentiam, et Exercitium.

1. Constructa Ecclesia B. M. V. *delle Piane* ab Hominibus, et Communitate terrae Proceni ex piis fidelium eleemosynis, eadem Communitas duos viros, quibus administratio, et eleemosynarum erogatio cum Plebani adprobatione incumbat, deputavit. Quum vero Episcopus sua auctoritate ordinaria summam ex his eleemosynis in ducatis quinque annuis in censibus causa supplementi sacri patrimonii Clerici Mecuccini constituerit, et a Communitate dictorum censuum administrationem praeripuit. Id S. C. causam praebuit decretandi dandam esse manutentionem in possessione administrationis Ecclesiae praedictae, illiusque redituum Plebano tantum dictae terrae, assignationem ab Episcopo factam in favorem Mecuccini nullam esse: *Suanen.* 17. *Junii* 1702.

2. Fructus pii legati, quod ad comparandas pauperibus vestes Episcopus Gerundensis Guilielmus de Cabanelles reliquit, a duobus Ecclesiae Cathedralis Presbyteris Canonicis ab Episcopo deputandis hac vice administrandos esse; et in posterum voluntatem dicti testatoris servari fuit a S. C. constitutum: *Gerunden. Commutationis Voluntatis* 3. *Martii* 1703 *dub.* 4., confirmat. juxta modum (84): 7. *Julii* 1731 *dub.* 3.

3. Administratio Communeriae, quae ex piis legatis constat, et in Cathedrali Ecclesia extat, ad solos Canonicos privative quoad Presbyteros spectat: *Squillacen. Missae Conventualis, et Communeriae* 24. *Sept.* 1712 *dub.* 4., *confirmat.* 11. *Martii* 1713 *dub.* 1.

4. Capella B. M. nuncupata de la Brune in territorio Oppidi Massani sita jam diruta in usum profanum redacta fuit. Inde evulgata opinione cujusdam miraculi Imaginis B. M. V. lapideae, quae supererat, tum Parochus dicti loci, tum Communitas concorditer ad ejusdem reparationem devenerant. Hinc fuit percontatum; an, et ad quem administratio oblationum, et eleemosynarum ejusdem Capellae spectet? S. Congr. resolutionem distulit, praecepitque, ut scribatur juxta instructionem (85): *Carpentoraten. Oblationum, et Praeeminentiarum* 15. *Maii* 1717 *dub.* 2.

5. Quoad pecuniam exactam, et exigendam a vectigalibus, et áliis effectibus assignatis Capellae S. Erasmi per Civitatis consilium libere ad Capellam, ac redituum administrationem ad Deputatos spectare deciditur: *Cajetana* 2. *Julii* 1718 *dub.* 2.

6. Et Administrationem, et exactio-

(84) Nempe, quod Episcopus deputet Administratores extra Capitulum, qui bona administrent, et vestiarium adimpleant, et de administratione, ac adimplemento quotannis rationem reddant Episcopo, qui etiam de executione certiorem faciat S. C., et ad mentem, scilicet, ut bonificentur Capitulo Scuta mille in redditione rationis: Eod. Cons. 22 Novem. 1732. §. 3.

(85) S. C. animadvertens ex hujusmodi lite contra Communitatem, ejusque Consules secuta diminui posse popularium concursum, et piorum oblationes insinuandum Episcopo censuit, ut in Capella B. M. nuncupata de la *Brune* Societatem, congruis per eam conditis statutis, instituat, quia ita piae menti offerentium consultum erit, et laici exoptatam administrationem oblationum ex manu, et potestate Episcopi juris ordine servato consequentur. *Regist. lit. lib.* 26. die 15. *Maii* 1717.

nem vectigalis quadrantis piscationis cum onere erogandi, et Episcopo rationem reddendi ad normam Decreti S. C. Episcoporum die 28. Aug. 1643. Deputatis Capellae praedictae, ad quam dicti vectigalis reditus spectant, esse committendam, decrevit S. C.: *Ibid. dub. 4.*

7. Administrationem oblationum, et eleemosynarum, quae in Oratorio Confraternitatis Orationis, et Mortis loci Praedarii percipiuntur, nequit Parochus Ecclesiae S. Petri exercere, vel capsulae clavem pro illis recipiendis expositae retinere: *Novarien. Aggregationis 24. Sept.* 1718 *dub.* 7., *confirmat.* addendo nisi aliter demandetur ab Emo Episcopo: 13. *Januar.* 1720.

8. Administratio bonorum, et redituum Ecclesiae Collegiatae S. Pauli non privative ad Abbatem, penes quem residet omnimoda cura animarum, sed etiam ad ejusdem Ecclesiae beneficiatos spectat: *Verulana* 14. *Martii* 1722 *dub.* 2.

9. Administratio sortium, quae in dotem Ecclesiae Collegiatae B. M. V., et SS. Fabiani, et Sebastiani de Carignano Urbis Januae constitutae sunt, competit patronis; et ab eorum manibus Abbas, et Canonici ejusdem Ecclesiae reditus, qui eos tangunt, recipere debent; non autem spectat ad eosdem Canonicos; ita ut ipsi reditus suos exigere independenter a patronis non debeant: *Januen.* 25. *Januar.* 1727 *dub.* 2.

10. Administrationem oblationum, et emolumentorum parochialium S. Crucis Matriti Villae ad Vice-Parochum denuo a Parocho assumptum, non autem ad antecessorem ab exercitio curae amotum spectat; etiamsi non esse inseparabile administratoris officium, ab officio vice-Parochi, et electum fuisse a Beneficiatis ejusdem Ecclesiae Parochialis asserebatur: *Toletana Administrationis Emolumentorum Parochialium 2. Julii* 1729, *confirmat.* 14. *Januar.* 1730.

11. Reditus fundationum, tam particularium, pro Canonicis Ecclesiae Collegiatae, S. Agricolae Avenionensis, quam fundationum pro Missis distincte a Massae Capitularis reditibus, retentis per eumdem administratorem separatis computis, administrari debere S. C. existimavit: *Avenionen.* 19. *Sept.* 1733 *dub.* 10.

12. Innocentius X. Pont. Max. Breve circa Ecclesiam S. Agnetis in Foro Agonali, ejusque gubernandae rationem edidit. Ad hujus hodie interpretationem quaeritur; an, et quomodo administratio oeconomica ejusdem Ecclesiae spectet ad Emum ejus protempore Protectorem? et firmatur, quod ad illum spectet ad formam Brevis: *Romana Supplementi, Concordiae, et Reintegrationis* 28. *Nov.* 1733 *dub.* 4.

13. Communitas Ferentina administrationem bonorum, quae pro dote ludimagistri assignata fuerunt, omnino independenter transactis temporibus habuisse contendit, et hanc facultatem ex donatione a Nicolao Rahonio cum plena, et omnimoda potestate Scholam redigendi, gubernandi, praeceptoresque eligendi facta oriri ait. S. C.; quam ipsa Communitas adiit, ad ipsam spectare administrationem praefatam firmo tamen remanente jure Episcopi ad formam Concilii (86) sancivit: *Ferentina* 4. *Dec.* 1734.

14. Franciscus Ubaldus Trombetti praedium quoddam Ecclesiae, et Pa-

(86) Trid. Sess. 22. cap. 8. et 9. de reform., ubi statuitur, ut Episcopi piarum omnium dispositionum sint Exequutores; ac Administratores tam ecclesiastici, quam laici singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario, consuetudinibus, et privilegiis quibuscumque in contrarium sublatis: nisi secus forte in institutione, seu fundatione cautum esset

tribus Oratorii S. Philippi Nerii donavit, ea sub lege, ut Musicum eligerent, qui annuos fructus ab ipsomet administratos perciperet. At Petrus Peruginus Musicus praedium praedictum neglexit; itaut fructus pro medietate imminuti fuerint. Hinc quaesitum est: an in posterum administratio illius praedii penes Ecclesiam, et PP. Oratorii esse debeat? et S. C. affirmativum reddidit responsum: *Eugubina* 30. *Julii* 1735 *dub.* 3.

15. Proventuum spectantium ad Societatem, et Pia loca Terlitii administratio ad Officiales, et Confratres cum omnimoda independentia ab Episcopo non pertinet, sed dictorum proventuum erogatio ab Officialibus, et dictis Sodalibus praevia illius licentia, et adprobatione ad formam Decretorum Episcopi Chiurlia facienda est: *Juvenacen. Administrationis* 7. *Julii* 1736, *confirmat.* 17. *Nov. ejusd. anni dub.* 1.

16. Administrari posse a Sodalibus Ecclesiae S. Johannis Baptistae in Atrio bona, ac reditus Sodalitii, et Ecclesiae cum sola dependentia ab Episcopo respondit S. C.; quamquam iidem in functionibus Ecclesiae Societatis a Capitulo Collegiatae et Parochialis Ecclesiae S. Fidelis dependeant: *Comen. Administrationis, et Jurium Parochialium* 27. *Julii* 1737 *dub.* 1.

17. Oblationum, et eleemosynarum, quae in Oratorio publico extructo a Nobili familia Bevilaqua in suo latifundio penes oppidum Nonnantulae colliguntur, administratio non Parocho S. Jacobi, sed Capellano ejusdem Oratorii adjudicatur: *Nullius seu Nonnantulana Jurium Parochialium* 27. *Junii* 1744 *dub.* 11., *confirmat.* 8. *Maii* 1745.

18. Quaesitum quum fuerit, ad quem administratio Ecclesiae B. M. V. de Podio Poponisco Urbis Reatis spectaret? fuit responsum: Dilata, et coadjuventur probationes: *Reatina Unionis* 22. *Maii* 1751.

19. Oeconomica locorum piorum Montis Elpari, Hospitalis scilicet, Montis Pietatis, et Montis Frumentarii administratio non a laicali Communitate exercenda venit, sed a directione, et auctoritate Episcopi: *Montis Alti.* 25. *Jan.* 1755 *dub.* 2.

20. Eidemque Episcopo tam faciendi Ordinationes, pro recta praedictorum locorum administratione, quam Officiales, Administratores, et qui rationes invisunt, a Communitate electos approbandi jus competere, putatur: *Ibid. dub.* 3.

21. Administratio bonorum, quae pro Capellania fundata a Recupero Sanctini assignata fuerunt, ad Capellanum Johannem de Felice a primis patronis deputatum, non autem ad novos patronos Felicem Gratiosi, et Michaelem Jannarelli spectat: Ea enim administratio ad Capellanos privative quoad haeredes Recuperi etiam spectabat: *Reatina Capellaniae* 10. *Maii* 1755 *dub.* 3., *confirmat.* 7. *Junii*, 23. *Aug. ejusd. anni.*

22. Paullus Andreas Cametius Parochus Villae Pontis Sigestri ob populi aversionem expulsus, coadjutorem cum futura successione, reservata sibi congrua obtinuit. Ab eodem populo postea revocatus, invenit plurimum detrimentum illatum fuisse praediis, fundisque Parochiae; ita ut congruam suam facile consequi nequiret. Hinc quaesivit: quomodonam esset in puncto administrationis in temporalibus providendum, ne bona Ecclesiae ulterioribus detrimentis subjicerentur! et responsum fuit, partes uti jure suo coram suis judicibus: *Brugnaten. Coadjutoriae* 17. *Jan.* 1756 *dub.* 4.

23. Bona, quae ad Capellaniam a Reparata Fondacci pertinent, et ejusdem constituunt dotem, ab haeredibus in maximam egestatem redactis alie-

nata fuerunt. S. C. desuper interrogata, sicuti reintegrationem praecepit, ita voluit, ut Episcopus de idoneo administratore exclusis haeredibus provideat: *Alerien. Legatorum* 12. *Aug.* 1758 *dub.* 3. Et quamquam haeredes eorum exclusionem testatoris menti refragari ostenderent, tamen confirmatum fuit decretum: 21. *Junii* 1760.

24. Pauperes, et Prior Hospitalis S. Jacobi, et Philippi Castri Schiggiae in quorum favorem Vitalis Angeli disposuerat, preces exhibuerunt, quibus de incuria, ac negligentia in administratione redituum Syndici Communitatis accusabantur, et remedium postulabatur. Episcopus haereditariorum redituum annuali Syndicorum mutationi hunc defectum tribuit. Hinc praevia facultate suo arbitrio nominavit Episcopus duos administratores. Communitas conquesta est, et S. C. praevio recessu a decisis, administrationem ad Priores quotannis eligendos a Communitate Schiggiae ad formam testamenti, non autem ad alios ab Episcopo deputandos spectare decidit: *Eugubina* 12. *Aug.* 1758 *dub.* 1.

25. Quum per Praepositum Ubaldinum aere alieno gravata reperta fuisset Congregatio Presbyterorum Oratorii S. Philippi Nerii Urbini; Archiepiscopus Presbyterum Secularem administrationi praeposuit; et hanc deputationem Summus Pontifex adprobavit. Hic quum duriter, et acerbe se gessiset, Patres Congregationem deseruerunt. Unus Pater Cialdinius superstes exorat, ut expuncto jam aere alieno Congregrationis Oeconomus praefatus removeretur, et eidem Congregationi libera administratio restitueretur, et S. C. precibus hisce adhaesit: *Urbinaten.* 12. *Aug.* 1758 *dub.* 2.

26. Statutum jam fuerat a S. C. Episcopo jus visitandi loca pia, ad formam Concilii (87) salva auctoritate Curiae legationis in exercendis administrationibus oeconomicis competere. Decrevit itaque Episcopus in Monasterio S. Caroli arcam depositi muniri debere tribus clavibus, quarum unam Confalonerius Communitatis, alteram Vicarius Foraneus, tertiam Prior Confraternitatis SSmi Sacramenti haberet, atque in arca deponi pecunias ad quatuor loca, et opera pia spectantes jussit. Legationis jurisdictio laesa hoc decreto fuit reputata, adeoque quaesitum fuit; an effectui dari praeiatum Decretum deberet, vel custodia, et administratio arcae praedictae libere ad legationem spectaret? et S. C. respondit Decretum Episcopi juxta modum (88) sustineri: *Fanen. Jurisdictionis* 11. *Aug.* 1759, confirmat. juxta mentem (89): 22. *Martii* 1760.

27. Sodales SSmi Nominis Jesu nec ab administratione Hospitalis Peregrinorum S. Rocchi oppidi Vigueriae, in cujus Ecclesia erecta est Societas, nec respective ab ejus bonorum administratione ceciderunt; etiamsi exequutionem Decretorum Episcopi visitantis neglexerunt. Nam Ecclesia S. Rocchi subjective Regularibus est unita. *Derthonen. Visitationis* 26. *Jan.* 1760 *dub.* 8.

(87) Trid. *Sess* 22. *cap.* 8. *de reform.*, ubi quaecumque loca pia visitandi jus vindicatur Episcopis; dummodo sub immediata Regum protectione non sint. Weyms in *Constitution. XXIV.* *ex antiquo jure desumptas, et per Trident. innovatas*, *Const.* lo *XVI.* in *ordine num.* 3. interpretatur: ideo Concilium excepisse a visitatione Episcopi dicta loca pia, sub immediata Regum protectione existentia, quia satis videtur confisum fuisse eorum curae, et solicitudini.

(88) Et modus fuit, ut capsa custodiretur, sive in Sacro Monte Pietatis, sive apud personam fide et facultatibus idoneam arbitrio Episcopi: *Ead. Caus.* 11. *Aug.* 1759.

(89) Mens fuit, ut pecuniae asserventur in capsa collocata in mansione destinata a Communitate Orcsani retentis clavibus per Deputatos ejusdem Communitatis: *Ead. Caus.* 22. *Martii* 1760.

28. Quum ageretur: an decretum sacrae Visitationis factum anno 1759 pro libera administratione praedii exempti ex pecuniis legatis a Paterniano Bellocchi tributa Parocho protempore cum simplici Communitatis Villae Belloculorum facultate invigilandi super satisfactione oneris Missarum, et manutentione dicti praedii sit exequendum? S. C. rescripsit; dilata, et exhibeatur particula legati Paterniani Bellocchi: *Fanen. Exequutionis Decretorum Sacrae Visitationis* 22. *Novem.* 1760 *dub.* 1. Dicta particula exhibita negativum S. C. praebuit responsum: Nam eadem particula testamenti nullum designat legati administratorem, sed reliquit Ecclesiae S. Sebastiani, cujus patronatu Communitas praedictae Villae gaudet: 28. *Februar.* 1761, *confirmat.* 30. *Maii ejusd. anni.*

29. Administrationem vero Ecclesiae Parochialis, et bonorum Capellaniae nuncupatae *Gioventu* ab Officialibus praedictae Villae ademerat Episcopus, eo quod ii sese immiscuerint in perceptionem fructuum, et simoniacas cum Capellanis amovibilibus iniverant pactiones, deditque ipsis Capellanis. Reclamavit Communitas, declararique sibi curavit, totalem administrationem bonorum dictae Capellae tributam Capellanis pro tempore, relicto penes se jure tantum invigilandi super cultura, et manutentione dictorum bonorum, nequaquam sustineri: *Ibid. dub.* 8., *confirmat. ibid. dub.* 2.

30. Administratio oblationum Oratorii S. Aldebrandi tribuitur Episcopo, cui omnis jurisdictio independenter a Capitulo Ecclesiae Cathedralis, et a Parocho S. Rocchi fuit adjudicata: *Forosempronien. Jurium Parochialium* 25. *Apr.* 1761 *dub.* 6.

31. Administratio bonorum Capellaniae fundatae a Sernutio Ciccolinio in Ecclesia Collegiata SS. Faustini, et Jovitae privative ad Sancteses, non autem ad Possessorem pro tempore ejusdem Capellaniae spectat. Aperta est enim litera fundationis. Merum salarium a Sanctesibus praestandum Capellano fuit assignatum. Id semper fuit observatum; etiamsi decretum anni 1722. Episcopi Sermattei, qui jura Sanctesium laesit, obstet: *Viterbien. Capellaniae* 30. *Maii* 1767 *dub.* 4.

32. Administratio bonorum Societatis Misericordiae Oppidi Polimartii restituenda est ejusdem Societatis Officialibus, qui in Comitiis habitis Seminario Dioecesis scuta annua 30 in manutentionem Alumni dicti Oppidi applicare renuerunt; qua de causa ab Episcopo amoti fuerunt: *Balnesregien. Electionis Alumni* 16. *Sept.* 1769 *dub.* 3.

33. Testator Petrus Melonius suis haeredibus injunxit, ut Sodalitio S. Antonii Bagnariae traderent scut. 600, quae arbitrio ejusdem Sodalitii in censibus constituta in cujusdam pii legati adimplementum erogarentur. Hinc existimant Sodales eis solis sortium administrationem, quam hactenus exercuerunt, competere; et Capellanos Missarum eleemosynam ab ipsis recipere teneri. Et revera S. C. eis adjudicavit: *Imolen. Legati* 12. *Martii* 1774 *dub.* 2.

34. Administrationem bonorum Ecclesiae, seu Capellae B. M. V. Gratiarum de jurepatronatus Scolasticae Quartucci spectare ad Capellanum praecepit S. C.; quamquam eadem Ecclesia una cum bonis cessa fuit PP. Congregationis SSmi Redemptoris, et ob vetustatem a populo, praeservato tamen jurepatronatus, fuit e fundamentis extructa: *Verulana Jurispatronatus* 16. *Jan.* 1779 *dub.* 3.

35. Administratio bonorum Capellaniae Brunelli, et Perioni, quam S. C. data occasione de anno 1732 concessit Capellano, restituitur Sodalitio Fabro-

rum Lignariorum Urbis Veteris haeredi juxta votum Episcopi (90): *Urbevetana Administrationis* 20. *Sept.* 1794.

36. Omnia pia opera in favore trium Ecclesiarum Dioecesis Camerinensis, quae fundavit Card. Petrus Paullus de Comitibus, et ejus frater P. Thomas exequutor testamentarius adimpleta fuerunt usque ad anno 1790, quo Canonicus Valenti, quem P. Thomas in suum locum substituit, omnem negotii curam dimisit. Hinc neglecta sunt Sacra, et Ecclesiarum supellex. Hac de causa Marchionissa Theresia Grassi haeres Josephi fratris germani Cardinalis, et Patrona trium Ecclesiarum exorat, ut ei concedatur administratio ad exequenda ea, quae testator exequutor, et procurator disposuerant. Archiepiscopus ei favet; et S. C. decidit esse concedendam administrationem, et facultatem exigendi fructus LL. MM. in favorem patronorum Paraeciae S. Mariae *del Trivio*, quae est una ex tribus Ecclesiis, reddita tamen quotannis ratione Archiepiscopo: *Camerinen.* 18. *Nov.* 1797 *dub.* 2.

Administratio Sacramentorum. Vide *Episcopus* §§. *V. et XXII. Matrimonium, Parochus* §. *I. Praeceptum Paschale Sacramentum Baptismi* §. *I. Sacramentum Eucharistiae* §. *I. Sacramentum Olei Sancti, Sacramentum Ordinis* §. *I. usque ad IX. Sacramentum Poenitentiae.*

Administratio Seminarii. Vide *Seminarium* §. *II.*

§. I.

Administrator quoad Approbationem, et Cautionem.

1. Oeconomi, et Gubernatores Ecclesiarum S. Catharinae, et S. Mariae Novae a civitate Aliphana electi ab Episcopo adprobari, et juramentum de fideliter administrando praestare debent: *Aliphana Administratoris Piorum Locorum* 18. *Julii* 1705 *dub.* 1.

2. Item Oeconomi, seu Administratores S. Mariae Constantinopolitanae, et aliarum Confraternitatum terrae Pedemontis etsi mere laicalium per easdem Societates electi, confirmari, et adprobari ab Episcopo, eique praestare de fideliter administrando juramentum debent: *Ead. Caus.* 8. *Maii* 1706 *dub.* 1.

3. Procurator, seu Administrator Sodalitii erecti in Ecclesia S. Mariae de Valle, quae constructa in solo Lateranensi praetenditur, quaeque in terra Galatri sita est, ab eodem Sodalitio electus adprobari ab Episcopo debet: *Mileten. Jurisdictionis* 15. *Julii* 1747 *dub.* 2.

4. Administrator Sodalitii Mortis Oppidi Montis Podii adprobandus haud est ab Episcopo; etiamsi administret, simul bona Hospitalis, quod absque ulla Ordinarii auctoritate erectum fuerat; sed idem Administrator cautionem de bene, et fideliter administrando praestare tenetur: *Senogallien.* 13. *Julii* 1765 *dub.* 6.

5. Oeconomus Ecclesiae Cathedralis sive sit de gremio Capituli, sive secus ad praestandam idoneam cautionem ab Episcopo adprobandam est compellendus: *Asculana* 12. *Julii* 1788 *dub.* 8., *confirmat.* 7. *Febr.* 1789.

§. II.

Administrator quoad Electionem, Deputationem, et Confirmationem.

1. Electio Oeconomi, seu Admini-

(90) Cum obligatione, scilicet, solvendi eidem Capellano annua Scuta 22 ad formam testamenti; et imposito utrique respectivo onere reddendi quotannis Episcopo rationem administrationis: *Ead. Caus.* 20. *Sept.* 1794 §. 3.

stratoris pro gubernio, et bonorum, eleemosynarum, oblationumque Sodalatii in Capella SSmi Sacramenti Ecclesiae Cathedralis erectae administratione spectat ad Sodales cum Episcopi adprobatione: *Sarnen. Confraternitatis* 11. *Junii* 1712 *dub.* 5.

2. Item electio Oeconomi, seu Administratoris pro gubernio, et administratione bonorum, eleemosynarum, et oblationum dictae Capellae SSmi Sacramenti ad Confratres cum adprobatione Episcopi spectat: *Ibd. dub.* 6. *confirmat.* 21. *Jan.* 1713.

3. Administratoris bonorum Capellae S. Mariae de Carmelo in Ecclesia S. Antonii Castri Pedemontis erectae, novam electionem esse faciendam juxta Episcopi decretum a Presbyteris S. Antonii; nec factam ab illis, et ab Episcopo validam esse; et quoad qualitates eligendorum juxta modum (91) sancivit S. C. Nam illi Presbyteri jurispatronatus renovationem contendunt: *Aliphana Redditionis Rationis* 17. *Decem.* 1718 *dub.* 2., confirmat. addendo, et Fidejussio ab eisdem Presbyteris eligentibus eorum discrimine, et periculo approbetur: 18. *Martii* 1719.

4. Quum S. C., quoad controversias Societatis B. M. V. de Misericordia Pladiarum Castri Plani cum Episcopo, protelaverit definitionem, mandavit, ut servarentur interim decreta Episcopi, et sine praejudicio jurium ambarum partium Episcopus nomine S. C. deputet Oeconomum, qui administret bona Ecclesiae, et Vicarius Foraneus praestet patientiam, et libri videantur ab interesse habentibus pro redditione rationis: *Aesina* 18. *Sept.* 1723 *dub.* 4.

5. Edixit S. C. deputationem Ministrorum oeconomiae Ecclesiae S.Agnetis in Foro Agonali sitae non ad Principes Pamphilios Ecclesiae patronos, sed ad Cardinalem pro-tempore Protectorem spectare: *Romana Supplementi Concordiae, et Reintegrationis* 28. *Nov.* 1733 *dub.* 5.

6. Electioni annuae Procuratoris, seu Administratoris Sodalitii in Ecclesia S. Mariae de Valle, quae constructa in solo Lateranensi praetenditur, quaeque in terra Galatri sita est, Deputatus ab Episcopo ipsius nomine assistere potest: *Mileten. Jurisdictionis* 15. *Julii* 1747 *dub.* 1.

7. Electionem cujuscumque novi Ministri, et Syndici in casu obitus, Officii dimissionis, vel amotionis Monasteriorum Monialium Ferrariae Ordinibus Regularibus subjectarum ad Priorissam, et Moniales cum superioris Regularis interventu; ad Archiepiscopum vero expeditionem literarum patentium juxta solitum spectare S. C. declaravit: *Ferrarien. Jurisdictionis* 28. *Sept.* 1754 *dub.* 6.

8. Rector, et quatuor Beneficiati servitium Ecclesiae Parochiali S. Mariae in Coelum assumptae Villae de Limiana praestant. Inter hos controversia orta, occasio fuit S. C. decidendi exactorem redituum et proventuum Ecclesiae praedictae esse ab omnibus eligendum: *Urgellen.* 12. *Martii* 1757 *dub.* 8.

9. Capellania, quae instituta fuit a Sernutio Ciccolinio cum reservatione administrationis bonorum, ac jurepatronatus in favorem Sanctensium curam habentium fontis extructi in Parochia SS. Faustini, et Jovitae Civitatis Viterbii, non levem excitavit controversiam inter Emum Episcopum, Capitulum, et Parochum Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis SS. Faustini, et Jovitae ex una, et Incolas ejusdem Pareciae ex altera parte de

(91) Ei modus est, ut aboleretur paena suspensionis, una cum necessitate approbationis fidejussionis, et confirmationis ab Episcopo faciendae. *Ead. Caus.* 4. *Martii* 1719, §. 2.

jure, et modo eligendi dictos Sanctenses. Hinc S. C. decrevit, electionem Officialium vulgo Sanctensium, in Parochia praedicta incolis ejusdem una cum Parocho competere. Paraeciae enim incolis Fontis manutentio incumbit: *Viterbien. Juris Eligendi* 30. *Maii* 1760 *dub.* 1.

10. Ac Parochum unam tantum vocem habere, ceteras Paraeciae incolas, et in casu discordiae ad judices suos prout de jure (92) rem deferendam S. C. censuit: *Ibid. dub.* 2.

11. Necnon faciendam esse electionem in festo SS. Innocentium, quo die antea facta fuit, sanxit S. C. *Ibid. dub.* 3.

12. Eamdemque electionem arbitrio eligentium fieri anno sequenti sive unius, sive utriusque ex Sanctensibus, qui officium anno praecedenti exercuerunt, fieri posse statuitur: *Ibid. dub.* 4.

13. Edicta, ac significationes ad eligendum Sanctenses affixas, ac fidelium Paraeciae convocationem cum subsequuta electione in Conventu Regularium facta sustineri S. C. resolvit; licet convocatio in loco insueto, ac exempto ab Episcopi jurisdictione facta fuerit: *Ibid. dub.* 5. Deinde instante Emo Episcopo, Capitulo, ac Parocho SS. Faustini, et Jovitae pro recessione a decisis, et pro concessione literarum remissorialium, ut testes super consuetudine eligendi examinarentur, quoad dub. 1. 2. et 5. tantum; S. C. rescripsit. Dilata, et dentur literae remissoriales, et compulsoriales: 21. *Nov. ejusd. anni.*

14. Oeconomi deputationem factam ab Archiepiscopo pro administratione bonorum beneficii possessi a Comite Ignatio Vicecomite, qui ex causa adversae valetudinis, tum corporis, tum potentiae visivae, et residentiam deseruerat, et Missarum celebrationem intermiserat, arbitrio Emi Archiepiscopi vim habere S.C. decrevit: *Mediolanen. Beneficii* 18. *Aug.* 1781 *dub.* 5.

15. Constare S. C. definivit de legitima deputatione Administratoris, seu Praefecti, et Collectoris redituum inexactorum quatuor locorum priorum terrae Triboniani in favorem Sacerdotis Bartholomaei Berti. Nam hanc Apostolicus Visitator Card. Pamphilius anno 1772 explevit: *Sutrina* 16. *Martii* 1782 *dub.* 1.

16. Non autem esse tuendum in collato munere dictum sacerdotem Berti decrevit eadem S. C.; itaut omnia, et singula gesta in praejudicium dictae deputationis, et praecipue nuperrima substitutio Sacerdotis Josephi Parisi sint abroganda: licet is aliquo dolo in administratione peracta coargutus fuerit; tamen reddita nondum ratione, neque agnito legaliter dolo removeri non debere contendebat: *Ibid. dub.* 2.

17. Communitati Fori Livii administratorem bonorum, redituumque, quae ad Capellam Ecclesiae PP. B. M. V. Servorum in honorem Divi Peregrini Latiosi dicatam ultra triennium deputare non licere S. C. definiit: *Foro-Livien.* 11. *Sept.* 1784 *dub.* 17.

18. Et elapso triennio eidem Communitati dictum Administratorem confirmare in officio absque ordinarii venia, et non reddita ratione prius, et reliquatu non persoluto non licere S. C. declaravit: *Ibid. dub.* 18.

19. Ac renuente, vel differente dicta Communitate illum Administratorem eligere, ordinario, quem maluerit, eligendi optionem deferre, ac ex officio deputandi, atque independenter a Communitate S. C. explicavit: *Ibid. dub.* 20.

20. Constantia Zerbinati haerede substituto Monasterio in Monte Veteri aedificando ex reditibus suae hae-

(92) S. C. casu quo controversia majorem indaginem exigeret, pro ut de jure voluit examinari.

reditatis Universitatem dicti loci in exequutricem pii Operis designavit. Hujus Universitatis consilio ejusdem Monasterii patrocinium commendavit. Dubium exinde exortum est quoad jus deputandi Administratorem, quatenus autem sit eligendus, ac rationum redditionem exquirendi; S. C. idcirco decrevit esse Administratorem deputandum, et jus ad Episcopum spectare. Nam Episcopus hoc jus plurimis ab hinc annis exercuit: *Forosempronien. Subsidiorum Dotalium* 8. *Aug.* 1789 *dub.* 3.

21. Dum Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Nicolai Montis Prandonis electuri erant Sacerdotem Felicem Novelli in Ministrum Capituli, tres adversus hujusmodi electionem protestati fuerunt Capitulares, eo quod abjectum ministerium Sacerdoti dedeceret, nec ullam exhibebat cautionem, nilque in id agendum dixerunt; nisi audita mente S. C. Concilii. Hoc tamen non obstante facta fuit dicta electio, quam vim habere S.C. censuit: *Ripana Administrationis* 19. *Sept.* 1789.

22. Alter Administrator ob neglectum a Comite Petro Mancinelli superextantis pecuniae investimentum arbitrio Episcopi de mandato S. C. ad formam testamenti quoad administrationem bonorum, quae Comitissa Marta Scotti reliquerat Hospitali Castri S. Viti, designatur: *Narnien.* 27. *Febr.* 1790 *dub.* 3.

28. Confirmatur a S. C. deputatio Administratoris facta ab Episcopo pendente lite super Capellania laicali instituta a Petro Andrea Marinucci; et administratio in posterum tribuitur Capellano. Nam graves erant controversiae inter patronos circa fructuum Capellaniae perceptionem: *Montis Alti Capellaniae* 22. *Aug.* 1795 *dub.* 4.

Administrator Eleemosynarum. Vide *Eleemosynae* §. *I.*

Administrator Hospitalium. Vide *Hospitale* §. *II.*

§. III.

Administrator quoad Jura, et Potestatem.

1. Oeconomi, et Gubernatores Ecclesiarum S. Catharinae, et S. Mariae Novae a civitate Aliphana electi, et ab Episcopo adprobati in legitimis sumptibus etiam extraordinariis pro bonificatione, statu praestantiori, ac reparatione bonorum illarum peragendis, quando ducatos duos non excedunt, licentia Ordinarii non indigent: *Aliphana Administrationis Plurum Locorum* 18. *Julii* 1705 *dub.* 3.

2. Administratores, seu Rectores Ecclesiae Consolationis Urbis Tuderti subjacent *extrav. Ambitiosae de reb. Eccles. non alien.* quoad bona oneribus Missarum tantum supposita; non obstante privilegio Pont. Max. Clementis VII., qui facultatem bona immobilia absque ullo sive Episcopi, sive Apostolicae Sedis beneplacito distrahendi impertivit: *Tudertina Jurisdictionis* 22. *Sept.* 1742 *dub.* 3.

3. Administratoribus, sive patronis Monasterii Sanctimonialium S. Jacobi Apostoli civitatis Campaniae ibidem puellas indigenas, vel extraneas quascumque ob defectum illarum, quae a fundatore vocatae fuerant, cooptandi facultas tributa fuit: *Campanien.* 4. *Maii* 1743.

4. Administratori haereditatis patronae Capellae S. Josephi in Ecclesia S. Mariae de Platea terrae Pergulae ab Artemisia de Capocaccia erectae scut. 75 excedentiam summam scut. 1000 a fundatrice pro dote Capellaniae assignatam avellendi facultas fuit denegata. Quum hoc augmentum a Capellanis bona fide, et pacifice per medium seculi, ut ait Episcopus, et ultra possessum fuerit: *Eugubina Capellaniae* 28. *Sept.* 1743 *dub.* 1.

5. Episcopus die 22. Febr. anni 1740 edidit decretum, quo vetabat, ne ab Administratoribus, seu Massariis Ecclesiae Cathedralis removerentur, quae in ea Ecclesia erant sedilia, seu scamna, neve loca novis collocandis in eodem templo venderentur; ne exedrae ad excipiendas confessiones amoverentur, vel aliae subrogarentur Episcopo inconsulto; deinde ut Massarii sese intra fines sui muneris, officiique continerent, Synodalesque Constitutiones observarent, quibus cautum est, ut Massarii singulis annis de eorum administratione rationem reddant; demum jubebat in dicto decreto; ut iidem inventarium facerent bonorum Ecclesiae: Sed appellantibus Massariis; S. C. esse exequendum praedictum decretum sancivit: *Savonen.* 29. *Febr.* 1744 *dub.* 2.

6. Administratoribus Hospitalis Civitatis Melaucenae Vasionensis Dioecesis non licet sine consensu, et adprobatione Episcopi pias mulieres ad ministrandum, et inserviendum praefato Hospitali introducere: *Vasionen. Jurisdictionis* 11. *Aug.* 1753 *dub.* 7.

6. Novus Minister, sive Syndicus Monialium Ferrariae Ordinibus Regularibus subjectarum vigore tantum literarum patentium Archiepiscopi contractus inire, aliosque administrationis actus gerere non potest; sed oportet, ut procurae Monialium, et Priorissae mandatum habeat: *Ferrarien. Jurisdictionis* 28. *Sept.* 1754 *dub.* 9.

8. Camerarius, seu Administrator bonorum fabricae Ecclesiae Cathedralis Urbis veteris, ullum opus moliri quoad eamdem Ecclesiam sine Episcopi venia, ac Capituli consensu nequit: quamquam monitorium tribunalis AC. obtinuisset, ut custodiretur in possessione proprio libito, et arbitrio ampliandi, et augendi Ecclesiam Cathedralem in quacumque ejus parte, et elegantiorem formam eligendi, prout eidem Camerario visum fuerit, et placuerit sine alicujus dependentia: *Urbevetana Jurisdictionis* 15. *April.* 1758 *dub.* 1. *confirmat.* 2. *Decem. ejusd. anni.*

9. Administrator Sodalitii Mortis oppidi Montis Bodii potest simul administrare bona Hospitalis annexi, et erecti ex bonis relictis ab Angelo Sammarano: *Senogallien.* 13. *Julii* 1765 *dub.* 5.

10. Administratores bonorum Capellae B. M. V. Gratiarum in Ecclesia Collegiata S. Mariae oppidi S. Genesii extructae incurrisse in censuras per alienationem bona fide factam non constat: quamquam in fundatione auctoritate Ordinarii sub excommunicationis poena ipso facto incurrendae prohibita alienatio fuerit: *Camerinen.* 11. *Julii* 1767 *dub.* 1.

11. Nec ab ipsa administratione iidem cadunt: *Ibid. dub.* 3.

12. Assisiensis Episcopus edicto mandaverat, ne Administratores Societatum suae Dioecesis expensas cujuscumque generis usque ad scuta 3 facerent sine Collegiali consensu in pluralitate suffragiorum praestito. Repetebat Sodales Administratores ordinarios sumptus impendendi facultatem habere; et impossibile prorsus esse asserebant toties evocare comitia, quoties ordinariae faciendae sunt expensae. Ajebant ulterius, quod si Administratores arbitrio abuterentur, in redditione rationum id erant emendaturi. Proposito hinc dubio; num edictum Episcopi sustineretur? responsio prodiit, sustineri quoad expensas extraordinarias tantum: *Assisien.* 21. *Januar.* 1786 *dub.* 3.

13. Quaesitum quoque fuit; an si expensae cujuscumque generis excedant scut. 3 praeter adprobationem majoris partis Confratrum, impetrari Episcopi venia deberet? rescriptum

est, affirmative ad formam Synodi Episcopi Sermattei: *Ibid. dub.* 2.

14. Asculanus Episcopus Oeconomo Ecclesiae Cathedralis praecepit, ne absque illius assensu quidquam solveret in causam sumptuum extraordinariorum, exceptis solitis, et consuetis expensis in Ecclesiae servitium; ac optime praecepisse S. C. statuit: *Asculana* 12. *Julii* 1788 *dub.* 6. *confirmat.* 7. *Febr.* 1789.

15. Et hoc idem praeceptum ab omnibus etiam futuris oeconomis esse servandum decernitur: *Ibid. dub.* 7. *confirmat. ibid.*

§. IV.

Administrator quoad Onera in Genere.

1. Camerarius, seu Administrator bonorum fabricae Ecclesiae Cathedralis Urbis Veteris condemnatus fuit in pristinum statum reducendi propriis impensis quidquid fecerit quoad eamdem Ecclesiam absque Episcopali licentia, ac Capituli consensu; licet antea id agere proprio libito consueverit: *Urbevetana Jurisdictionis* 15. *April.* 1758 *dub.* 2. *confirmat. atque additum fuit ad mentem* (93) 10. *Febr.* 1759.

2. Administratores Montis Frumentarii oppidi Vigueriae subministrare triticum iis tantum pauperibus, de quorum paupertate constat ex Parochi attestatione juxta Visitationis decretum, tenentur: *Derthonen. Visitationis* 26. *Januar.* 1760 *dub.* 12.

3. At fidejussores pro frumenti subministratione recipi possunt idonei quicumque, dummodo non sint actuales Administratores: *Ibid. dub.* 13.

4. Administratorem Montis Frumentarii terrae Arcisgurgae ab Antistite loci ad certam annonae quantitatem annuatim tradendam recte compulsum fuisse juxta susceptam suam obligationem censuit S. C.; ideoque illius Episcopi decretum in actu Visitationis latum adprobavit, et sententiam Syndicatoris eumdem absolventem, rejecit: *Terracinen. et Privernen.* 3. *Aug.* 1782.

§. V.

Administrator quoad Reddendas Rationes.

1. Quantum attinet ad rationes ab Administratoribus Societatum, Hospitalium, aliorumque locorum piorum, tam in ea parte Dioecesis, quam in alia, quae dicitur Episcopatus novus, reddendas esse Episcopo generaliter sine ulla distinctione; et si ex privilegio, vel ex consuetudine, vel aliqua alia ratione aliis reddenda essent, nihilominus cum aliis adhibendum esse Ordinarium, nisi in fundatione aliter expresse cautum esset, nempe quod rationes Ordinario reddendae non essent, nec non interventu ejusdem: *Leyrien.* 13. *Sept.* 1636 *dub.* 1.

2. Ab Administratoribus Montis Pietatis Rodigii existentis rationem suae administrationis quolibet anno ad praescriptum *cap.* 9. *Sess.* 22. *de reform.* (94) exigere debet Episcopus; quod si ex consuetudine, aut privilegio, vel ex constitutione aliqua loci aliis ad id deputatis ratio reddenda esset, tunc cum iis adhibendus est Episcopus, et aliter factae liberationes dictis Administratoribus minime suffragentur: *Adrien.* 14. *Martii* 1637 *dub.* 5.

3. Cum S. C. nunciatum esset de dubitatione: An possit Episcopus Administratores redituum Monasterii exempti ad redditionem rationis com-

(93) Et mens est, ut eligatur peritus de consensu utriusque partis, qui referat juxta instructionem dandam a D. Secretario: Eod. Cons. 10. Febr. 1759.

(94) Vide not. 86.

pellere, non vocatis Superioribus Monasterii, eosdemque Administratores removere, quatenus iidem Superiores interpellati id facere renuant? responsum latum est negativum ad primam, affirmativum ad secundam partem: *Colimbrien.* 16. *Julii* 1639.

4. Oeconomi, et Gubernatores Ecclesiarum S. Catharinae, et S. Mariae Novae in Civitate Aliphae electi ab Episcopo tenentur reddere rationem eorum administrationis eidem Episcopo: *Aliphana Administrationis Piorum Locorum* 18. *Julii* 1703 *dub.* 2.

5. Oeconomi, seu Administratores S. Mariae Constantinopolitanae, et aliarum Societatum terrae Pedemontis mere laicalium tenentur edere rationem Episcopo eorum administrationis: *Aliphana Administrationis Piorum Locorum* 8. *Maii* 1706 *dub.* 2.

6. Vindicata Episcopi jurisdictione statutum fuit, quod Ministri Sodalitii SSmae Annuntiatae existentis in Ecclesia S. Johannis Baptista extra moenia Civitatis Foggiae sita, quae Ecclesia Religionis Hierosolymitanae jurisdictioni subjecta dicebatur, rationem administrationis referre ad formam Concilii (95) tenentur: *Trojana Jurisdictionis* 24. *Aug.* 1709 *dub.* 4.

7. Fr. Antonius de Rosara in locum Fr. Bernardini Guardiani Conventus Annuntiatae Asculi officio suspensi ab conjectas in se criminationes, tanquam Praeses subrogatus, non tenetur reddere rationem de omnibus, et singulis eleemosynis Missarum oblatis tempore administrationis Guardiani sui antecessoris: *Ordinis Minorum Observantium* 17. *Junii* 1713 *dub.* 1.

8. Tenetur tantum reddere rationem de eleemosynis Missarum receptis tempore sui regiminis: *Ibid. dub.* 2.

9. Episcopo Triventino in actu Visitationis, vel extra licet inire rationes, et respective exigere redditionem computationum a Procuratoribus, seu Administratoribus oeconomicis redituum Ecclesiae Parochialis S. Nicolai Castri de Sangro, exceptis bonis spectantibus ad Commendam Hierosolymitanam Ecclesiae S. Thomae de Aquila. Nam Commendatarius illam Ecclesiam esse Commendae Granciam, seu membrum detrectabat: *Triventina Jurisdictionis* 9. *Sept.* 1713.

10. Rectores, alique Administratores Ecclesiae Consolationis Episcopo rationem reddere in iis, quae gubernium oeconomicum respiciunt, non tenentur; reservatur tamen eidem Episcopo jus exequutioni piarum dispositionum inumbendi: *Tudertina Jurisdictionis* 22. *Sept.* 1742 *dub.* 1. *et* 2.

11. Procurator, seu Administrator Sodalitii erecti in Ecclesia S. Mariae de Valle oppidi Galatri, quam constructam in solo Lateranensi praetenditur, annuatim Episcopo de administratione per ipsum gesta reddere rationem tenetur: *Mileten. Jurisdictionis, et Jurium Parochialium* 15. *Julii* 1747 *dub.* 3.

12. Episcopo Vasionis Rectores, aliique Administratores Hospitalis in oppido Malaucenae siti, rationes referre tenentur: *Vasionen. Jurisdictionis* 11. *Aug.* 1753 *dub.* 4.

13. Decernit S. C. Episcopum exigere redditionem rationis ab Administratoribus locorum piorum Montis Elpari, Hospitalis scilicet, Montis Pietatis, et Montis Frumentarii a Communitate electis una cum Syndicatoribus posse: *Montis Alti* 25. *Januar.* 1755 *dub.* 6.

14. Canonicus Dominicus Matthaei praeteritus bonorum ad tria Silverii Piccolominei legata pertinentium Administrator, qui non indiligenter administravit, reddidit rationem, liberatus plenissime fuit, amplius cogi non debet ad redditionem rationis in

(95) *Vide not.* 86.

Urbe. Quum acceptilationem obstare jam S. C. judicaverit: *Marsorum Legati Pii* 4. *Martii* 1758 *dub.* 4.

15. Administratores redituum Hospitalis S. Rocchi oppidi Vigueriae, et Oratorii, ac Montis Frumentarii ibidem erectorum ad formam conventionis salvo Episcopi jure rationem edere tenentur Priori Conventus S. Mariae Pietatis Dominicanorum ejusdem oppidi, quorum Monasterio Hospitale praefatum unitum est: *Derthonen. Visitationis* 26. *Januar.* 1760 *dub.* 14.

16. Sacerdos Bartholomaeus Berti Administrator, sive Praefectus ratiocinator, et Exactor, seu Collector redituum inexactorum quatuor Locorum piorum terrae Triboniani non reddidit rationem actae administrationis, licet onus reddendi quolibet anno haberet; ita ut de redditione rationis haud constet: *Sutrina* 16. *Martii* 1782 *dub.* 3.

17. Et ad dubium, an sit locus traditioni Syndicatoriae, et restitutioni librorum, et documentorum per Curiam Episcopalem retentorum? rescripsit S. C., ut Vicarius capitularis praefigat terminum Berti ad reddendam rationem, eique praestet commodum inspiciendi documenta juxta Decretum D. Secretarii, et sucessive pronunciet sententiam syndicatoriam: *Ibid. dub.* 4.

18. Administratores Communitatis Civitatis Forolivii de bonis, sortibus, ac reditibus quomodolibet spectantibus ad Altare, et Capellam Divi Peregrini Latiosi Ecclesiae PP. Servorum B. M. V. ab anno 1781 rationem referre Episcopo tenentur: *Forolivien.* 11. *Sept.* 1784 *dub.* 13.

19. Et dicti Administratores pro-tempore, si praesertim ab Ordinario fuerint requisiti, tenentur singulis etiam annis rationem reddere de praedictis bonis, ac reditibus: *Ibid. dub.* 19.

20. Depositarium, et Oeconomum Ecclesiae Cathedralis singulis annis, ac etiam intra, et extra annum, concurrente in hoc posteriori casu legitima causa, Episcopo rationem reddere teneri firmatur quoad reditus fabricae; quo vero ad reditus Capituli Episcopum uti suo jure ad formam Concilii Tridentini (96) statuitur: *Asculana* 12. *Julii* 1788 *dub.* 10. *confirmat.* 7. *Febr.* 1789.

21. Eumdem Depositarium, et Oeconomum conservare, et in acta referre ordines solutionum, seu Syngraphas post redditas rationes, et completum Syndicatum a Canonicis revisoribus acceptum non teneri deciditur; teneri vero Capitulum servare documenta exhibita in redditione rationum decernitur: *Ibid. dub.* 11. *confirmat. ibid.*

Reliqua. Vide Verbum *Redditio Rationum*.

§. VI.

Administrator quoad Remotionem, et Dimissionem.

1. Administrator Monasteriorum Monialium Ferrariae Ordinibus Regularibus subjectarum, si ab officio se dimittere velit, facere dimissionem in manibus Priorissae, non autem in manibus Cardinalis Archiepiscopi tenetur: *Ferrarien. Jurisdictionis* 28. *Sept.* 1754 *dub.* 7.

(96) *Sess.* 22. *cap.* 9. *de reform* ubi cautum est, ut „Administratores tam ecclesiastici, quam „laici, fabricae cujusvis Ecclesiae, etiam Cathe„dralis, Hospitalis, Confraternitatis, Eleemo„synae, Montis Pietatis, et quorumcumque pio„rum locorum, singulis annis teneantur reddere „rationem administrationis Ordinario, consue„tudinibus, et privilegiis quibuscumque in con„trarium sublatis: nisi secus forte in institu„tione, et ordinatione talis Ecclesiae, seu fa„bricae expresse cautum esset. Quod si ex con„suetudine, aut privilegio, aut ex constitutione „aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda „esset, tunc cum iis adhibeatur etiam Ordina„rius: et aliter factae liberationes dictis Admi„nistratoribus minime suffragentur"

2. Administratores Locorum Piorum Montis Elpari, videlicet Hospitalis, Montis Pietatis, et Montis Frumentarii electos a Communitate, non idoneos, vel male administrationem gerentes removendi Episcopo facultas impertitur; ei tamen denegatur, alios per ipsum eligendos eorum loco substituere posse: *Montis Alti* 25. *Jan.* 1755 *dub.* 5.

3. Administratoris a testatore constituti mutatio valida non est; ideoque concordia, qua voluntas ejusdem testatoris evertebatur, exprobata fuit: *Romana* 21. *Maii* 1757 *dub.* 1. *confirmat.* 28. *Januar.* 1758.

§. VII.

Administrator quoad Stipendium.

Supplicatur declarari, an Canonicis Ecclesiae Collegiatae S. Agricolae Avenionensis Administratoribus bonificari deberet una Salmata pro centenis Salmatis frumenti, necnon honorarium vigintiquatuor scutorum primo ex dictis Administratoribus? S. C. servari solitum respondit: *Avenionen.* 19. *Sept.* 1733 *dub.* 13.

Admissio. Vide *Concursus* §. *I.* *Legatum Pium* §. *VII.* *Mansionaria* §. *I.* *Presbyteri* §. *II.* *Subsidium Dotale* §. *XV.*

Adulteratio. Vide *Sacramentum Ordinis* §. *III.*

Aedificatio. Vide *Collegium* §. *I.* *Ecclesia in Genere* §. *I.* *Ecclesia Cathedralis* §. *I.* *Ecclesia Collegiata* §. *I.* *Ecclesia Parochialis* §. *I.* *Oratorium* §. *IV.* *Sepultura.* §. *I.*

Aedilis.

Ad electionem Aedilis Ecclesiae Kempensis omnes Vicarios cum D. Pastore, qui numerum 14. individuorum conficiunt, item omnes de Magistratu, quorum numerus incertus, item Praetorem cum Actuario et Decurionibus intra Parochiam habitantibus, quorum numerus etiam determinatus non est, sed, sicut Magistratus ad sex, aut septem, aut octo potest ascendere, item Vice-Satrapam, et forsan Receptorem electoralem, qui soliti erant, intervenire posse definitur: *Colonien.* 14. *Martii* 1767 *dub.* 13.

Aedis, Aedes.

1. Quaesitum quum esset, an Monasterium Sorretanum Ordinis Praemonstratensis condecimator teneretur una cum ceteris condecimatoribus, prout ibi consuetudo ferebat, contribuere ad reparationem aedium Parochialium S. Johannis Evangelistae in Michelwinadensi loco sitarum? mandatum est, ut citaretur Commendatarius non retardata interim exequutione Decreti Episcopi (97) sine praejudicio jurium partium, et ut scriberetur eidem Episcopo juxta instructionem: *Constantien. Reparationis Aedium Parochialium* 3. *Sept.* 1729.

2. Inter bona, quae Summus Pontifex erigendo Ecclesiam S. Stephani Montis Sancti in Collegiatam Praeposito tribuit, domus reperitur Praepositurali, quam idem Praepositus cum sua familia inhabitat. Vicarii uti actualem curam exercentes hanc appetunt, aliamque longe commodiorem, sed 162 passibus ab Ecclesia separatam, a

(97) Quum Rector Parochialis Ecclesiae S. Johannis in Michelwinaden indigeret facienda reparatione suarum aedium Parochialium, et sufficientes reditus ad hunc effectum non haberet, institit coram Ordinario Constantiensi pro coactione omnium condecimatorum dictae Ecclesiae, et praecipue Commendatarii Altichusiani inclyti Ordinis Theutonici, et Monasterii Sorritani Ordinis Praemonstratensis ad contribuendum reparationi hujusmodi, prout contra Monasterium praefatum, quod unice contradixit, mandatum relaxari obtinuit: Ead. Caus. 11. Junii 1729.

Praeposito assignatam spernunt. Quaerunt itaque, num praeter summam assignatam in Bulla habitationem in praefata Praepositurali domo valeant expetere? Assensa est illis S. C., et ad mentem (98) addidit: *Firmana Domus Praepositurali*s 30. *Julii* 1757.

3. Canonicus Petrus Paulus Lupius Senior Collegiatae Ecclesiae Divi Nicolai terrae S. Aegisti unius ex Canonicatibus fundationis Bernardini Lupi possessor habitare domum a testatore praescriptam pro domicilio Senioris sub poena scutorum 10 tenetur, et adjungitur a S. C. ad mentem (99): *Nullius S. Aedicti* 18. *Julii* 1772 *dub.* 2.

4. Aedes adnexas Ecclesiae Collegiatae S. Michaelis Civitatis Firmi incolere debent Canonici curam animarum exercentes, nec aliis illas locare, aut quomodolibet concedere valent: *Firmana* 8. *Junii* 1782 *dub.* 3.

5. Sicuti etiam S. C. praescripsit vilia quaedam inibi minime exerceri, uti vuas premi, mustum excoqui, laetamina coarcervari, stabula, sues, et gallinas retineri ad normam Decreti Archiepiscopi in actu Visitationis promulgati: *Ibid. dub.* 4.

6. Incolae Villae Canuti Capellano Curato, qui translatus fuit ab Ecclesia S. Eleuterii ad Ecclesiam S. Mariae Angelorum, aedem praestare debent: *Ravennaten. Dismembrationis* 5. *April.* 1783 *dub.* 2.

Aedituus.

1. Aedituus; vel alius deputatus ad praescriptum decreti Episcopi in Visitatione facti est coercendus ad tabulam pro Missarum quotidianarum ordine faciendam, ac ipsummet Episcopum edere debere decretum, ut ordo dictae tabulae observetur, prout in statuto disponitur, et contra inobservantes procedere ad exequutionem poenae in ipso statuto appositae, vel in decreto noviter apponendae: *Nicien.* 18. *Novem.* 1628. *dub.* 5., *et* 6.

2. Munus Aeditui antiquitus ipsimet Canonici Ecclesiae Collegiatae Insulanae obibant. Sed adhinc centum circiter annis praeter beneficiatos, nonnulli Capellani admissi fuerunt. Hi vero plura excitarunt postulata, et in S. C. haec proposita fuernnt dubia; an ad Aedituum Ecclesiae Collegiatae praedictae pertineat jus habendi vocem in Capitulo, et administrandi in ea anniversariorum bona, necnon in choro, et altari cum Canonicis officiandi?

3. An ad eumdem Divinis interveniente cum Canonicis pertineat jus in vino, tritico, et pecunia de fructibus Capitularis Massae pares praebendas, ac quotidianas distributiones percipiendi? responsum est, nihil in omnibus: *Cavallicen.* 9. *April* 1701 *dub.* 1., *et* 2.

4. Ecclesiae Parochialis, et Abbatialis S. Mariae Pontis Sancti in suburbiis Civitatis Fori Cornelii Aedituum Archipresbytero in functionibus Ecclesiasticis, et in divinis obedientiam praestare, eidemque inservire debere fas esse decernitur: *Imolen. Jurium Parochialium* 12. *Febr.* 1707 *dub.* 2. *confirmat.* 23. *Julii ejusd. anni.*

5. Episcopi Andriensis edictum, quod exterorum Sacerdotum in Brevi Sixti V. Pont. Max. non comprehensorum admissionem ad celebrandum absque ejusdem Episcopi licentiam Aedituis Ecclesiarum prohibet, Aedituos Ecclesiae S. Mariae de Miraculis Ordinis Casinensium etiam afficere valere S. C. statuit: *Andrien. Edictorum* 29. *Novem.* 1710 *dub.* 2. *confirmat.* 24. *Januar.* 1711 *dub.* 1.

(98) Et mens est, ut non amoto moderno praeposito a domo Parochiali assignetur Vicariis alia domus magis proxima approbanda ab Archiepiscopo: *Ead. Caus.* 30 *Julii* 1757.

(99) Scilicet consulendum SSmo pro dispensatione: *Ead. Caus.* 18 *Julii* 1772, *dub.* 1.

6. Quum Aedituum saltem Clericum debere esse S. C. decreverit; hinc laici deputatio in Aedituum Ecclesiae Cathedralis valida minime est: *Sancti Marci* 13. *April* 1720 *dub.* 4.

7. Ad interrogatum, an Decretum in Visitatione Collegiatae Ecclesiae Fori Cassii 6. Maii 1720 editum, quo Episcopus Viterbii decretum alterum anno 1714 occasione pariter Visitationis emanatum super electione sacrae Aedis tutoris indipendenter ab Archiepisbytero cum sola monitione Canonicis facienda confirmavit, sit exequendum? S. C. censuit causae protrahendam definitionem, ut coadjuventur probationes, non retardata interim exequutione Decreti Episcopalis: *Viterbien.* 22. *Novem.* 1727. Inde electionem ab Archipresbytero cum Capituli consensu faciendam esse S. C. placitum fuit: Nam Canonici de hoc conquesti erant obtentu potissimum contrariae observantiae, juxta quam Aedituus ad nutum amovibilis, qui a tota massa stipendium recipit, capitulariter semper ab Archipresbytero, et a Canonicis electus fuerat: 21. *April.* 1731.

8. Capitulum curam sibi habitualem competere putans in unica Parochiali Ecclesia Civitatis Callii cum Vicario Curato transegit, ut Aedituus Confessiones audiret, Sacramenta praebere, proclamata, et Matrimonia peragere non secus ac Curatus ipse, ac Vice-Parochus valeret, nec iste emolumenta illi omnia tradere continuaret. Infirmata ab S. C. fuit transactio haec; et exinde resolutum, quod hic Aedituus a Capitulo deputatus non posset cumulative cum Vicario Curato, eoque invito, administrare Sacramenta, et se ingerere in exercitio curae, et cum eodem Vicario participare de emolumentis parochialibus incertis: *Callien. Nullitatis Transactionis, et Jurium Parochialium* 26. *Febr.* 1752 *dub.* 2. *confirmat.* 6. *Maii ejusd. anni.*

Aequatio. Vide *Compensatio.*

Aestimatio. Vide *Bona Ecclesiastica* §. 1.

Aetas in Genere.

1. Declaravit S. C. ad obtinendam in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata Dignitatem non curatam requiri annorum 22 completam aetatem: *Nullius* 4. *Sept.* 1591.

2. Aetas annorum 55 in viro Nicolao Ruiz de Turre an sufficiat, ut uxor Elisabeth Ribot, cum qua ratione ejus conditionis disparitatis clam matrimonium vir contraxerat, ut professionem emittere valeat, relicto viro in seculo cum voto simplici continentiae? a S. C. quaesitum fuit, et responsum haec praebuit; expectet, et ad mentem: *Barchinon.* 23. *Nov.* 1765. Deinde rescripsit pro gratia admissionis ad habitum, et tirocinium; itaut ad professionem non admittatur inconsulta S. C.: 12. *Novemb.* 1767.

3. Aetas, ut subsidium dotale a Ludovico Salvi de loco Urceani relictum assequatur, si a testatore praefinita non fuerit, neque ab Episcopo potest praefiniri: *Fanen. Subsidii Dotalis* 3. *Aug.* 1771 *dub.* 1.

Aetas in Beneficiis. Vide *Beneficia Ecclesiastica* §. *I.*

Aetas in Canonicatibus. Vide *Canonicatus* §. *I.*

Aetas in Dignitatibus. Vide *Dignitates Ecclesiasticae* §. *I.*

Aetas quoad Dispensationem. Vide *Dispensatio* §. *III.*

Aetas in Matrimonio. Vide *Matrimonium* §. *VIII.*

Aetas in Ordinibus. Vide *Sacramentum Ordinis* §. *VII.*

Aetas in Professione Religiosa. Vide *Professio Religiosa* §. *III.*

Aetas in Sponsalibus. Vide *Sponsalia* §. *II.*

L 2

§. I.

Alienatio Bonorum Ecclesiae quoad Facultatem, ac Beneplacitum Apostolicum.

1. Capitulum, et Canonici Collegiatae Ecclesiae Urbis Laviniae nonnulla bona ad idem Capitulum spectantia absque Apostolica licentia locaverunt, ac alienarunt. Moniti proinde ab Ordinario ab hoc errore fuerunt; implorant ideo Apostolicum Beneplacitum, et quaerunt, an in censuras inciderint? his S. C. rescripsit, negative, et fiat per Canonicos revocatio ultimae locationis infra mensem, alias declarentur incurrisse in censuras; eisdemque prohibeatur, ne in futurum audeant praefata loca locare, sive ad longum, sive ad breve tempus absque expressa licentia S. C.; et quoad marmora, ac statuas Partes consulant propriae conscientiae: *Albanen. Beneplaciti* 17. *Novem.* 1703 *dub.* 1. *et* 2.

2. Quum Capellani Ecclesiae Cathedralis solutionem praetii aestimati quorumdam domorum, quibus opus erant pro construtione Ecclesiae, et Conventus Patrum Discalceatorum SSmae Trinitatis Redemptionis Captivorum, recipere ob difficultatem investimenti renuissent; Ordinarius exhiberi fundationes mandavit. In hisce comperta fuit vendendi, commutandi, atque extinguendi Capellaniarum bona prohibitio ab Hadriano VI. Pont. Max. anno 1522 confirmata. Idcirco iidem implorant Beneplacitum Apostolicum pro alienatione ad aliud idoneum investimentum faciendum. Censuit desuper S. C., ut judex causae prout de jure non obstante Breve procedat. Coacta enim haec est alienatio non voluntaria a testatore prohibita: *Malacitana Beneplaciti* 26. *Jan.* 1709.

3. Michael Cauccius Canonicus Ecclesiae Collegiatae S. Mariae in Via Lata Urbis instituta haerede universali Ecclesia S. Michaelis Archangeli terrae S. Elpidii ab eo aedificata onus adjecit, ut nonnullae adjacentes habitationes prope Sacrarium construerentur. Haec dispositio occasionem dedit quaerendi: an impensa sit facienda ex fructibus, aut annuendum sit pro alienatione Locorum Montium haereditatis? S. C. annuit pro alienatione quatuor Locorum Montium tantum haereditariorum; pro residuo vero teneri ex fructibus putavit: *Romana, seu Firmana Haereditatis* 22. *Febr.* 1710: ac deinde instante Capitulo pro reliqua distrahendi quatuor Loca montium facultate, ut integram summam petitam consequatur, gratiam S. C. impertita est: 2. *Aug. ejusd. anni.*

4. Rogantibus Capitulo, et Canonicis Ecclesiae Collegiatae S. Mariae Majoris Civitatis Bononiae haeredibus Canonici Sfortiae de Boninsignis pro facultate alienandi nonnulla credita haereditaria in summa scut. bismille, ad effectum solvendi scut. mille Monialibus S. Margaritae in satisfactionem Legati Clementis de Boninsignis, necnon solvendi alia scut. 400 pro totidem mutuo acceptis, et reliqua scut. 600, in restaurationem domus ruentis eroganda; S. C. ad propositum dubium negativum dedit responsum sub diebus 29. *Martii*, *et* 14. *Junii* 1710. Postea ad examen iterum revocata causa recessit a decisis juxta modum: *Bononien. Facultatis Alie-*

nandi 13. *Junii* 1711. Et denique annuit juxta modum: 9. *April.* 1712.

5. Quum Sebastianus Lancetta nominaverit haeredem ex asse Hospitale SSmi Crucifixi cum expressa prohibitione bona alienandi, nisi per Sanctam Sedem ob maximam causam impetrata venia. Inter bona quamdam domum in Urbe sitam reliquit. Haec diu absque conductore remansit; hinc quaesitum fuit, an possit alienari? et non posse S. C. rescripsit: *Caesenaten, Domus* 13. *Maii* 1713 *dub.* 1.

6. Praedia Hospitali Pauperum Mendicantium Bononiae ab Hannibale Favario, et Peregrino Johanninio relicta alienari posse S. C. firmavit. Nam etsi dissensus Hospitalis S. Francisci substituti in successione praediorum ad Favarium spectantium in casu petitae alienandi facultatis refragatus esset, verum evidens, et quidem maxima utilitas satis clara erat, ideoque locus est beneplacito Apostolico; et S. C. addidit, ut unico contextu investimentum fieret: *Bononien. Beneplaciti* 28. *Martii* 1744.

7. Villa Zur Furth, quae ad Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Cuniberti Coloniae pertinet, militum incursionibus bellorum causa, et vastationibus obnoxia est; bis jam incendio absumpta fuit, ex quo quamplurimis reparationibus indiget. Capitulum praefatum alienationem peragere ejusdem Villae, quum evidenti Ecclesiae utilitate annuus quippe fructus pretii ejusdem praesentes reditus valde excederet, exoravit, sed Oratori Beneplacitum Apostolicum denegatum fuit: *Colonien. Beneplaciti* 29. *Aug.* 1744.

8. Ad perficiendam novae Ecclesiae Parochialis terrae Jovii constructionem, vetus enim angusta omnino erat populo excipiendo, facultas facta est alienandi loca viginti Montium a Barbara Matthaei Bevilacqua relicta, et pro subsidiis dotalibus distribuendis assignata, cum onere tamen redintegrandi dicta loca Montium ex multiplico faciendo cum fructibus aliorum viginti superextantium, non concurrente tamen quolibet anno puella terrae Jovii, quae velit in Domino nubere, et cum scut. 40 annuis detrahendis ex salario Ludi-Magistri post obitum praesentis usque ad redintegrationem praedictam; in reliquis Episcopus procedat prout de jure: *Amerina* 15. *Dec.* 1764. Confecto autem multiplico in quantitate duorum locorum Montium una cum 50 centesimis, petita fuit facultas alienandi praedicta loca, et censum imponendi in sorte scut. 1000, super aliis viginti locis Montium superextantibus; nondum enim perfecta erat Ecclesia. Proposito desuper decidendo dubio, responsum est, scribendum Episcopo juxta Instructionem (100): 16. *Sept.* 1769. Deinde concessa fuit, Episcopo instruente, petita facultas juxta modum (101): 28. *Sept.* 1771.

9. Alienationem domus ab Agatha Sansonetti relictae Patribus S. Caroli ad quatuor Fontes Urbis cum onere celebrandi tot sacra, quot ex pensionibus domus celebrari possent, perfi-

(100) S. C. novas literas Episcopo Amerino dandas censuit, ut secerneret exlantia capitalia Montis Frumentarii, et ulterius dello Epiano a quantitate eorumdem erectionis, necnon referret, quae frumenti quantitas populi necessitati inserviat, quaeve super excedat. Inquireret etiam de Communitatis viribus, et de populi facultatibus, an aliquam saltem sumptuum partem conferre posset; et demum, an alia adessent media, quibus necessitati Ecclesiae consuli posset: *Ead. Caus.* 28. *Sept.* 1771. §. 3.

(101) Scilicet cum onere redintegrandi loca montium, et extinguendi censum juxta modum, et tempus ab Episcopo praefiniendum, cujus curae erit invigilare, ne quid superfluum in causam fabricae impendatur, et pecuniae, quae necessariae fuerint in eam causam fideliter erogentur, reddita singulis annis coram Episcopo ratione, eique scribatur juxta instructionem facto verbo cum SSmo: *Ead. Caus.* 28. *Sept.* 1771.

cere iidem Patres ad evitandas ulteriores evictiones praeter jam passas super dicta domo, et graves expensas pro ejus restauratione cupiebant, facultatem idcirco alienandi a S. C. postularunt, sed scriptum eisdem fuit: Dilata, et ad mentem (102): *Romana Alienationis Domus 4. Apr.* 1778.

10. Domum ruinam minitantem alienandi facultas petita fuit a Johanne Baptista Gerardengo, quum domus praedicta pro parte cedere debuisset in erectionem Capellaniae a Josepho Anfossi demandata, partim vero spectaret ad dictum Gerardengo Anfossi donatarium. Et S. C. rescripsit, ut scribatur Episcopo juxta mentem (103): *Derthonen.* 3. *Aug.* 1782 *dub.* 3.

11. Alienatio praedii nuncupati *Ciafone* annuo gravati onere Missarum 30 permittitur a S. C. pauperi Antonio Forlini illius, possessori in favorem Capellani Curati ruralis Ecclesiae S. Blasii juxta votum Episcopi (104): *Asculana* 10. *Julii* 1790.

§. II.

Alienatio quood Prohibitionem, et Confirmationem.

Alienatio facta ab Archiepiscopo Strigonensi Mensae Archiepiscopalis redituum in summa mille florenorum quotannis persolvenda Capitulo Ecclesiae Metropolitanae cum Missarum onere confirmatur juxta modum: Nam petierat ille Apostolicam confirmationem; ac reditus praedictae Mensae ad conspicuam summam annuatim sexaginta mille circiter florenorum ascendunt: *Strigonien.* 17. *Dec.* 1718.

§. III.

Alienatio quoad Validitatem vel Nullitatem.

1. Conquerens Universitas S. Gemini de alieno aere, quo obruebatur sese emergere, assequuta fuit facultatem alienandi nonnulla bona in scut. 1900. At Episcopus Picarellius in Sac. Visitatione, illam stabilia alienasse spectantia ad Hospitale S. Catharinae ejusdem Oppidi in scut. 1553 comperiit. Hinc discusso dubio in S. C., an valida sit haec alienatio? ratam S. C. non habuit: *Narnien. Alienationum* 29. *April.* 1713 *dub.* 1.

2. Solum, in quo Ecclesia S. Angeli in Oppido Fossaceceae constructa fuerat, et inde penitus diruta, una cum ejus ruderibus, et muris aliqua ex parte adhuc superextantibus, fuit concessum Petro de Cruce ab uno Archiepiscopo, deinde ab altero Archiepiscopo per simulationem, quod idem solum ad Seminarium spectaret, Josepho Andreae Sisto, nullo persoluto pretio, sed cum pacto reaedificandi dictam Ecclesiam cum reservatione jurispatronatus laicalis. Modo invalidas has concessiones Deputati Seminarii esse, uti Beneplacito Apostolico de-

(102) Mens fuit, ut ab Oratoribus reddatur ratio in forma juris valida de pensionibus domus huc usque perceptis, necnon conficiatur peritia super quantitate, qualitate, et pretio reparationis domus in specie: *Ead. Cons.* 4. *Aprilis* 1778.

(103) Mens fuit, ut Episcopus videat, utrum instaurari possit domus, mandet instaurari: quatenus vero instaurari non possit, praevia edictorum affixione vendatur, et retrahendum pretium deponatur in aede sacra ad effectum investiendi in favorem Capellaniae: *Ead. Cons.* 3. *Aug.* 1782. *dub.* 2.

(104) Qui praedi melioramenta, gravem paupertatem, alienum aes, multamque Oratoris memorat familiam: atque ex eo potissimum aequam censet gratiam, quod non derogaretur voluntati fundatoris quoad celebrationem Missarum: quinimmo istae augerentur in numero decem, litea evitarentur, quae promoveri possent inter caeteros vocatos ad patronatum, et Oratorem, qui laesivam contendit venditionem bonorum factam fundatori praetio Scut. 75. Quoad Curatum vero observat, quod rem utilem gereret bona praedicta emendo. Alienaret enim ipse sex praediola magis dissita, et domo acquireret in centro statutae residentiae cum domo eidem necessaria pro habitatione: *Ead. Cons.* 5. *Junii* 1790, §. 3.

stitutas, contendunt; et S. C., cui res delata fuit, non sustineri utrasque decernit: *Theatina Alienationis* 5. *Martii* 1735 *dub.* 1.

3. Alienationes ab Administratoribus Hospitalis Ecclesiae S. Mariae Consolationis Communitatis Urbis Tuderti huc usque factae sine Apostolico Beneplacito sustinentur; iis tamen, quae subjacent oneribus, Missarum exceptis. Hospitale enim exemptionis privilegio, et facultate distrahendi bona immobilia absque ullo sive Episcopi, sive Apostolicae sedis beneplacito a Clemente VII. Pont. Max. concessa gaudebat: *Tudertina Jurisdictionis* 22. *Sept.* 1742 *dub.* 4.

4. Annuum censum scut. in sorte 600, et reditus annui scut. 44. 50 spectantem ad beneficium, seu Capellaniam in Ecclesia Oppidi Verruculi a Juliano Nuccio, ejusque uxore erectam, Franciscus Filius accedente Episcopi consensu distraxit, aliaque bona valoris scut. 1000 subrogavit, sed, reclamante Capellano, a S. C. reprobata alienatio fuit: *Ariminen. Beneficii*, *seu Capellaniae super Redintegratione* 18. *Novem.* 1747 *dub.* 1.

5. Alienatio juris exigendi pensiones beneficialis domus Vicentii Belardi absque Beneplaciti Apostolici reservatione facta rescinditur, et demandatur restitutio pretii, imputatis pensionibus a Sacerdote Johanne Ginamio exactis unica solutione: *Lauretana* 18. *Dec.* 1790.

Alienatio Ecclesiae. Vide *Ecclesia in Genere* §. *II.*

Alimenta quibus, et a quibus sint praestanda, et in qua summa.

1. Stephanus de Formicinis filius Johannis, qui pro sua conservatione jam a Clem. IX. Pont. Max. per decennium fructus haereditatis Jo. Francisci de Formicinis erogandos in celebrationem Missarum, et dotium distributionem percipiendi facultatem obtinuerat; pro applicatione dictorum fructuum pro suis alimentis, et dotibus filiarum quatuor nubilium iterum ad decennium exorat, et ejusdem exemplo Augustinus de Formicinis dicti Stephani frater germanus alimenta causa suae paupertatis, gravisque aetatis petit; sed S. C. hisce precibus haud adhaesit: *Romana Commutationis Voluntatis* 2. *Decem.* 1702, *confirmat.* 17. *Maii* 1704.

2. Paulus Paganinius Archiconfraternitati SSmae Annunciationis de Urbe cospicuam summam scutorum triginta millium pro distributione subsidiorum dotalium, relicto jure nominandi partim Archiconfraternitati, partim familiae de Rubeis descendentibus, donavit. Hinc instantibus pauperibus Virginibus filiabus tum Philippi, tum ejusdem Neptibus ex Vincentio filio de Rubeis ob earum inopiam propositum fuit dubium; an in casu, quo dicta subsidia non sufficiant pro alimentis, et dotibus dictarum Virginum de Rubeis, quae sunt numero sex, eisdem providendum sit pro supplemento ex altera medietate eorumdem subsidiorum, quae ab Archiconfraternitate praedicta distribuuntur? et responsum prodiit affirmativum juxta mentem (105): *Romana Subsidiorum Dotalium* 30. *Martii* 1748 *dub.* 3, confirmavit, et addidit S. C.; et quoad summam subministrentur alimenta in scutis tribus menstruis pro qualibet; subsidia vero dotalia juxta earum statum, et praesertim earum conditionem; ita tamen ut nubentes in Domino nubant extra urbem, et ad Cardinalem Praefectum pro exequutione: 3. *Aug. ejusd. anni.*

3. Inde Julius de Rubeis dicti Vin-

(105) Et mens est, ut Emus Praefectus procedat ad exequutionem cum Emo Protectore: *Ead. Caus.* 3. *Aug.* 1748.

centii filius unicam habens filiam Annam exorat S. C., ut ex medietate subsidiorum eidem filiae suae alimenta decentia concedantur, ac gratiam in summa scutorum quinque mensualium a die petitionis retulit: *Ead.* 29. *Aug.* 1767 *dub.* 1., *confirmat.* 26. *Martii* 1768.

4. Postmodum dictus Julius de Rubeis, ut ex medietate redituum legati Paganini eroganda pro puellis ab ipso nominandis annua scut. 60, pro alimentis sui filii Aloysii, ut erudiri, ac in Seminario aliquo educari possit, detrahantur, S. C. exoravit; sed incassum: *Romana Alimentorum* 23. *April.* 1774 *dub.* 1.

4. Deficientibus fructibus medietatis sortis pii legati Paganini, qui in tot subsidia dotalia ab haeredibus Magdalenae Paganini, et Theodosii de Rubeis distribuuntur, non esse praestanda alimenta aliis duabus filiabus Julii de Rubeis ex fructibus alterius medietatis dictae sortis, qui eroganтur in alia subsidia dotalia ab Archiconfraternitate SSmae Annunciationis Urbis, statutum fuit: *Ead.* 10. *Maii* 1777.

6. Denuo idem Julius promovit instantiam in favorem filiarum earumdem Mariae, et Victoriae, ut alimenta eis tribuerentur ex residualibus scut. 84, provenientibus ex fructibus medietatis pii legati Paganini de Rubeis, quae multiplicari debent pro dote alterius filiae Annae, quae suum assensum praestat, et S. C. rescripsit, dilata, et ad mentem (106): 28. *Aug.* 1779.

7. Quum autem anno 1780 per nuptias contractas a dicta Anna de Rubeis alimentorum praestatio in scut. quinque quolibet mense cessasset, preces renovat idem Julius, et S. C. alimenta ad rationem scutorum duorum cum dimidio mensualium pro qualibet filia a die vacantis assignamenti tribuit: *Ead.* 12. *Maii* 1781.

8. Demum idem Julius in extrema paupertate constitutus pro alimentis ex summa, quae superfuit ex multiplico peracto pro Annae filiae dote, quae ante annum 1781 inivit Matrimonium, S. C. obsecrat, et scuta quatuor quolibet mense incipiendo a prima Augusti currentis obtinuit: *Ead.* 20. *Aug.* 1785.

9. Deinde per rescriptum, *habebitur ratio suis loco, et tempore*, differtur gratia alimentorum pauperiori consanguineae puellae annorum 3. Mariae Theresiae de Rubeis, cujus avus menstrua habet scut. 4. in causa alimentorum ex dotalibus subsidiis Paganini: *Romana Alimentorum, et Subsidiorum Dotalium* 15. *Martii* 1794.

10. Agens nullitatis suae professionis, ac restitutionis in integrum causam Fr. Januarius Priscolus Ordinis S. Johannis de Deo coram Vicario Generali Neapolitano, ab eodem petivit, ut locum alium extra claustra sui Monasterii adsignaret, ubi tutius litem agere, et prosequi posset; propterea Monasterium Montis Sancti Patrum Carmelitarum ei constitutum est. Hospes in illo fuit duorum annorum spatio, inde ad alia Monasteria ejusdem Ordinis est ille translatus, ubi moram fecit. Causa tandem cecidit Priscolus, et ad sui Monasterii claustra redire coactus fuit. Carmelitae igitur alimenta praestita a Conventu S. Mariae de Pace, in quo ille professionem emiserat, repetierunt, sed de quantitate orta quaestione S. C. rescripsit; *ad D. Secretarium pro omnimoda concordia etiam ex officio: Neapolitana Alimentorum* 6. *Dec.* 1755.

(106) Et mens est, ut Oratrices instent postquam cessaverit aliqua alimentaria praestatio ex dicta medietate haereditatis: *Ead. Caus.* 28. *Aug.* 1779. § 1.

11. Pro alimentis est adscribendus, dummodo acquiescant, Sororibus de Bona ususfructus dimidiae haereditatis Johannis Clasci cum reversione cujuslibet ratae partis post mortem in favorem Seminarii, computato legato Matthaei Stephani Clasci qui legavit plura filiis, et filiabus Marini Matthaei de Bona, quorum post mortem pro erectione Seminarii multiplicum disposuit, et haeres fuit Johannis praedicti: *Ragusina* 25. *Sept.* 1762 *confirmat.*, et additum fuit juxta modum (107): 27. *Aug.* 1763.

12. Vigore nonnullarum S. C. Resolutionum Margarita Gubbiesi ingressa est Monasterium S. Clarae Urbis, annuente Cardinali Praefecto, qui praeterea statuit quantitatem alimentorum illi praestandam a Monasterio SSmae Annuntiatae illam acceptare renuente contra formam Instrumenti Donationis (108), Decreta ejusdem S. C., et Constitutionis Gregorii XIII. Pont. Max. (109). Quumque peterentur alimenta etiam praeterita a die nominationis dictae Margaritae, seu illius recusationis factae a Monialibus; Cardinalis Praefectus decrevit; persolvenda esse a dictis Monialibus alimenta a die emanati primi rescripti, et in reliquis exquiri S. C. oraculum dixit. Ob id S. C. deberi a die primi rescripti ad formam Decreti Cardinalis Praefecti sancivit: *Romana Juris Nominandi, et Acceptandi Puellas* 18. *Decem.* 1762.

13. Alimentorum praestationem obtinuit a Romano Pontifice Vincentius Merlo per decennium pro filiabus etiam ex pio legato Mariani Mansi sui consanguinei. Modo dum prorogationem ad suam vitam, filiorumque postularet; res S. C. fuit delegata, quae respondit, dilata, et scribatur Archiepiscopo pro informatione, et voto juxta instructionem(110): *Panormitana* 23. *April.* 1763.

14. Alimenta saltem in scutis tribus quolibet mense singulis masculis ad quinquennium, faeminis usque ad nuptias assignare ex piis dotalibus subsidiis relictis a Caesare Seniore Valentini agnatis testatoris S. C. denegavit: *Romana seu Sabinen. Alimentorum* 4. *Junii* 1763.

15. Lucas Fredianius haeredes in semisse pueros parentibus orbatos, in altero semisse opus dotationis puellarum scripsit. Ideo Fulvia Maria Olimpia Frediani suam paupertatem comprobans postulat, ut nonnulla sibi applicentur subsidia dotalia nomine alimentorum, sed preces hujusmodi S. S. respuit: *Lucana Subsidiorum Dotalium* 8. *Julii* 1769.

16. Alimentorum subministrationi in favorem descendentium testatoris an sit locus ex haereditate Sebastiani Scarsellini, et in qua summa? S. C. ad mentem (111) rescripsit. Testator enim, ut deficientibus puellis dotandis occurri descendentium indigentiis posset, jusserat: *Faventina* 30. *Maii* 1772 *dub.* 1.

17. Pro Alimentis deferendis puellis

(107) Nempe a die lati Rescripti, et collatis oneribus: *Eod. Caus.* 27. *Aug.* 1763.

(108) Donatio inita fuit die 12. Febr. 1558, qua Archiconfraternitas SSmae Annuntiatae quamdam Domum Archiconfraternitati Catherunorum cessit, ut haec tres in Monasterio erigendo puellas ad profitendum a donataria nominandas acceptaret: *Eod. Caus.* 14. *Febr.* 1761 §. 1.

(109) Qui anno 1679 per suas Literas Apostolicas novo Monasterio indulsit, ut domum donatam in usus profanos convertendam retinere possit, servatis aliis conditionibus, et pactis in donatione expressis: *Eod. Caus.* 14. *Febr.* 1761 §. 1.

(110) Ut S. C. instruat de subsistentia controversae paupertatis Vincentii Merlo, et de animi sui sententia praeallegata facti serie: *Regist. Lit. lib.* 32. die 23. *April.* 1763.

(111) Mens est, ut subministrentur aliis scuta decem pro quolibet capite ad quinquennium, et donec non adsint puellae proxime dotandae, et cum declaratione, quod Puellis nuptis cesset in totum subministratio: *Eod. Caus.* 30. *Maii* 1772 *dub.* 1.

Orphanotrophii Civitatis Alcami ex defectu redituum, quum applicatio fructuum quorumdam legatorum, et voluntatis commutatio peteretur, S. C. rescripsit, scribendum Episcopo juxta instructionem (112): *Mazzarien.* 9. *Sept.* 1775 *dub.* 2. Inde S. C. concessit juxta Episcopi votum (113): 19. *Julii* 1777.

18. Alimenta Curatis, seu Vicariis Curatis Cathedralis, ac Parochialis Ecclesiae Carpentoractensis in Mensa Capituli in partem congruae, vel stipendii non deberi S. C. definiit: Nam Pontificia Constitutio (114) adest, qua his consulitur. *Carpentoracten.* 15. *Sept.* 1781 *dub.* 2.

19. Alimentorum praestatio in favorem Francisci Purarelli patroni fratris fuit denegata. Nam etiamsi ille esset pauper, alimentorum elargitione Missarum Capellaniae onus suspendi oportebat: *Camerinen.* 27. *Nov.* 1784.

Almutia.

1. S. C. censuit scribendum ad Episcopum licere ei Canonicis propria auctoritate insigne Almutiarum concedere: *Mileten.* 4. *Dec.* 1591.

2. Quum Episcopus concessisset Hebdomadariis noviter erectis in Ecclesia Cathedrali indultum gestandi superpelliceum, et almutiam laneam cum vittis ejusdem coloris; iidem quaerunt, num hoc indulto uti possint? et ad S. C. Rituum (115) instantia remittitur: *Castrimaris* 7. *Julii* 1736 *dub.* 3.

3. Quaesitum quum fuisset, an servandum sit Indultum Episcopi tribuens Portionariis Ecclesiarum S. Mariae in Sylvis, et S. Mercurii terrae Capriolae officium Cantoratus obtinentibus, et respective Archipresbyteris almutiae gestationem? responsum extitit ad mentem: *Larinen. Praecedentiae* 11. *Aug.* 1742 *dub.* 2.

4. Almutiae concessionem ab Episcopo Nicensi Presbyteris inservientibus Choro Cathedralis, sub nomine Beneficiatorum excluso Presbytero Vice - Curato factam non sustineri S. C. decrevit; et satis provisum esse censuit per novissimum Episcopi decretum, quo Canonicis senioribus refragantibus hanc concessionem revocavit: *Nicien. Decretorum* 14. *Martii* 1744 *dub.* 10.

5. In Laniano oppido, aedificiis, populique frequentia, et Clericorum numero conspicuo adest insignis Ecclesia Collegiata; ejus undecim Canonici, et Archipresbyter a Clem. XII. Pont. Max., ut almutiam gestare valerent, adepti sunt. Indultum hoc nunc post decem obtentum annos, et exequutioni mandatum in dubio Canonici Ecclesiae Cathedralis ponunt, et de subreptione illud arguunt. Sed hoc vitium Canonicis istis non probantibus, de eo non constare S. C. resolvit: *Amerina Indulti* 15. *Dec.* 1753.

6. Quaesitum quum esset, an, et quomodo ab Ecclesiae Collegiatae terrae Galatonae Canonicis deferenda sit almutia? Portionarii siquidem eas a Canonicis supra scapulam gestari im-

(112) Quae instructio fuit, ut minori, quo fieri posset, expensa, firmaretur status haereditarius nominatos ex dictis quatuor piis testatoribus, de quorum commutanda voluntate quaestio proponitur, auditis interesse habentibus: *Ead. Caus.* 6 Julii 1777 §. I.

(113) Quoad fructus assignatos pro dote a Scholastica Vincifora pro alimentis puellarum Conservatorii, quousque necessitas perduraverit, non autem pro expensis Sacrarii impendantur: *Eod. Caus.* 19 Julii 1777 dub. 2.

(114) Summi Pontificis Pii VI, qui anno 1778 vigore Motus proprii ad reclamationem Parochorum, et Vicariorum Status Avenionensis, et Comitatus Venayssini animarum curam exercentium praecepit, quod Parochis assignarentur redditus, seu proventus in libris annuis quingentis turonensibus, non comprehensis emolumentis stolae. Vicariis autem sive perpetuis, sive amovibilibus traderetur stipendium in annuis libris biscentum quinquaginta, minime comprehensis stolae incertis: *Ead. Caus.* 15. *Sept.* 1781 §. III.

(115) Haec causa haud fuit a S. C. Rituum decisa.

probant, et Canonici hoc rite fieri defendunt, arbitrariumque esse subdunt almutiarum delationem super scapulam, vel super brachium sinistrum, S. C. resolvit, esse Decretum Episcopi servandum: *Neritonen. Plurium* 7. *Junii* 1760 *dub.* 15.

7. Mansionariis, seu hebdomadariis Ecclesiae Cathedralis tributa fuit ab Episcopo facultas anno 1763 deferendi almutiam laneam violacei coloris absque caputio, ornatam in foraminibus, et nodulis coccineo colore. Et an. 1766 occasione Visitationis idem Episcopus praedictos hebdomadarios Almutiis cum caputio laneo, vel serico coloris violacei, vel rosae siccae, quarum foramina, et noduli serici sint, et coloris rosae siccae, uti auctoritate ordinaria mandavit. Sed Canonicis instantibus, S. C. ad dubium, an Indultum hujusmodi Capellanis Ecclesiae Cathedralis concessum sustineatur, respondit: Dilata, et ad mentem (116): *Vigilien. Insignium* 4. *Junii* 1768.

8. Mansionarii Ecclesiae Collegiatae S. Petri Montis Martiani sibi providere suis sumptibus de almutia debent: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789 *dub.* 15.

9. Eamque non deferentes in choro, et in supplicationibus habentur pro absentibus: *Ibid. dub.* 16.

Altare (117).

1. Quum Episcopi principales Regni Senatores essent, ac proinde saepissime ob publica negotia Regni proficisci foras, ne interim Ecclesiae sint profanatae, vel occupatae, supplicatur indulgere dictis Episcopis, ut quotiescumque in publicis negotiis hujusmodi occupati fuerint, nec Ecclesias ad celebrandum commodas intervenerint, in Altari portatili Missam celebrare, vel celebrari facere possint? respondetur, id privilegium competere Episcopo de jure communi, cui a Concilio minime est derogatum (118). *Gnesnen. Febr.* 1590 *dub.* 3.

2. Ad dubium, an comprehendatur Altare portatile, quod defertur ad turres in littore maris existentes, ibique ex consuetudine celebrantur Missae nulla Sedis Apostolicae licentia obtenta? S. C. rescripsit, sub decreto de Oratoriis edito die 10. Jan. 1615 (119) comprehendi Altare Portatile, et de necessitate requiri licentiam Sedis

(116) Mens est, ut omnia referantur SSmo per D. Secretarium. Et facta relatione SSmus auctoritate Apostolica approbavit: *Lib.* 118. *Decret.* pag 209.

(117) Altare privilegiatum quotidianum ad septennium inperpetuum concessit Clemens XIII. Pont Max. omnibus Ecclesiis Parochialibus Orbis Christiani die 19. Maii 1759 absque ullo onere Missarum; ea tamen adjecta lege, ut quilibet Episcopus pro sua respectiva Dioecesi de hujusmodi gratia supplicet; et expleto septennio petant confirmationem ejusdem ad aliud septennium.

(118) Ipsis Episcopis tale privilegium in cap. 12. de *Privileg.* in 6. expressum, per Concilium Trid. minime ademptum fuisse constat; adeoque Episcopi uti eo possint etiam in domibus laicorum, ut et in aliena Dioecesi sitis. Quod vero ita est intelligendum, ut Episcopi ejusmodi privilegio uti non possint, nisi ad propriam commoditatem, et (ut habetur ex novissimis Pontificum declarationibus relatis a Bened. XIV. Epistola Encyclica *Magno* data 2. Junii 1751 ad Primates Poloniae ex Bull. *ejusd.* tom. 3 pag 169) tantum domi propriae habitationis, ubi scilicet vel moram trahunt, ab Ordinario domicilio in casibus a jure permissis, aut ob impetratam sedis Apostolicae licentiam absentes; vel hospitio excipiuntur visitationis, itinerisve occasione. Hoc privilegio potiri Episcopos electos, et confirmatos, quamvis consecrati non sint, ostendit Fagnanus in *Cap. Quod nonnulli num.* 6. et seq. de *Privileg.*

(119) Concil. Trid. *Sess.* 22 in *Decreto de Observ. et Vitan. in celebrat. Miss.* prohibuit, ne permittatur ab Episcopo, ut Missae Sacrificium peragatur a sacerdotibus, tam saecularibus, quam regularibus in domibus privatis, et extra Ecclesiam, aut publica Oratoria. Olim quidem poterant Episcopi concedere suis Dioecesanis facultatem missam celebrandi in locis extra Ecclesiam, in Oratoriis videlicet privatis, ex *Can.* 12. *Missarum*, de *Consecrat.* distin. 1 (qui a Gratiano tribuitur Concilio Triburiensi, cum potius tribuendus est Concilio Moguntino, celebrato anno 888. quando quidem continetur in ejus cap. 9. unitus cum can. 30. *concedimus* ead. distin.) Hodie tamen hujusmodi potestas ex allato Concilii Decreto adempta est Episcopis, ut iisdem significavit Congr. Concil. per Literas encyclicas,

Apostolicae: *Calaritana* 14. *Nov.* 1648 *dub.* 3.

3. Ad postulatum, an Privilegium Bullae Cruciatae (120) pro hujusmodi Altaribus, ac Missarum celebratione possit suffragari? respondit, privilegium Bullae Cruciatae suffragari non posse: *Ibid. dub.* 4.

4. Dubio proposito, an manutentio Altarium, quae sint de jurepatronatus, et conservatio ornamentorum necessariorum pro eisdem Altaribus spectet ad ipsos patronos, vel sacrarium Metropolitanae Urbini, in qua dicta Altaria sunt erecta, stante consuetudine, quod nunquam fuerit patroni coacti ad dictam manutentionem, et conservationem, sed eamdem impensam praestiterit dictum sacrarium, prout hodie supplet impensae Mapparum, et omnium paramentorum Sacerdotalium; nec Beneficiati, qui habent Capellanias erectas in dictis Altaribus, possint eidem manutentioni concurrere propter tenuitatem redituum, vix excedentium onera Missarum, quae dictis Capellaniis annexa sunt? teneri sacrarium ad limites legitimae consvetudinis, quoad reliqua prout de jure, rescibitur: *Urbinaten. Visit. Sacr. Liminum* 10. *Martii* 1663 *dub.* 4.

5. Quaesitum quum esset, an licentiae, seu privilegia concessa aliquibus Regularibus in *cap. in his de privil.* (121), et per aliquos summos Pontifices aliis Regularibus communicata utendi Altari portatili, in eoque celebrandi absque Ordinariorum licentia in locis, in quibus degunt, revocata sint per Sacr. Concili Trid. *Sess.* 22. *cap.* 8. *de Sacrif. Missae* (122)? affirmativum datum est responsum: *Toletana* 4. *Junii* 1672. *dub.* 8.

6. Ad dubium, an Monachi teneantur providere Altaribus in Ecclesiis, quibus non incumbit animarum cura, et in quibus sunt erectae Societates Laicorum, seu ipsae Societates? ut audiantur interesse habentes, praecipitur: *Caesenaten. Jurisdictionis* 23. *Sept.* 1690 *dub.* 2.

7. Altare ad Societatem SSmi Rosarii spectans, non tenentur Canonici Ecclesiae Collegiatae S. Stephani manutenere; etiamsi Societas admissa, et introducta in eorum Eccle-

jussu Pauli V. anno 1615 his verbis, relatis a Bened. XIV. de *Sacrif. Miss. lib.* 3 *cap.* 6 *num.* 2. „Tametsi Sacra Cardinalium Congr. Conc. Trid. Interpretum optimis innixa rationibus saepissime responderit, celebrandi licentias in privatis Oratoriis, nonnisi a sede Apostolica esse concedendas etc. Illmi Patres etc. SSmi Dni Nri jussu signandum duxerunt facultatem hujusmodi licentias dandi ipsius Conc. Decreto unicuique ademptam esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reservatam."

(120) Plures enumerantur in Bullario Romano Bullae Cruciatae, indictionis scilicet belli contra Saracenos pro recuperatione terrae Sanctae, quibus adhortati sunt fideles ad subventionem terrae Sanctae cum concessione indultorum ad favorem proficiscentium, vel subvenientium. Hodie non suffragatur privilegium Cruciatae celebrandi in altari portatili, quia cadit sub revocatione Decreti Pauli V. relati in nota antecedenti 119: et ut advertit Monacell. *Formul. Leg. Pract. for. Eccl. tit. XIII. Annot. num.* 3. *pag* 220 ibi „Regulares autem in suis Graeciis Oratoria haec „privata habere, nec ibidem celebrare possunt, „ut declaravit S. C. 1. *Martii* 1685. Neque suffra„gatur privilegium Cruciatae celebrandi in altari „portatili, quia cadit sub revocatione Decreti „Pauli V., ut respondit S. Congr. Concil. in *Ca„laritana* 14. *Nov.* 1648 *ad* 4. At non solum in „Graeciis non possunt Regulares quicumque sint „uti privilegio Altaris portatilis vigore *cap. his „de privil.*, sed nullibi, quia hoc privilegium „Concilium Trid. abstulit, ut declaravit *S. C „Concilii sub dicta die* 15. *Dec.* 1703."

(121) Haec decretalis Honorii III. habet insertum privilegium, qua Fratres Praedicatores, et Minores uti poterant altari portatili, in eoque ubique Missam celebrare absque Ordinariorum licentia: cui privilegio derogatum est a Tridentino *Sess.* 22. *cap. unic*, et inde a Decreto Clementis XI. sub die 15. *Decem.* 1703, edito de celebratione in Oratoriis privatis relato a Ferrari Biblioth. *Verb. Oratorium pag.* 277, et a Giraldi *Exposit. Jur. Pont. tom.* 3. *pag.* 906, ac in Appendice num. 15. Synodi Romanae sub Bened. XIII. habitae *anno* 1725. Insuper praeter Decretum Clem. habetur Epistola Encyclica a Bened. XIV. incipien. *Magno* 2. *Junii* 1751. (*Bull. ejusd. tom.* 3. *pag.* 169), emanata ad tollendos abusus ab Oratoriis privatis, quae sunt in domibus Laicorum.

(122) *Vide not.* 121.

siam fuerit: *Regien.* 5. *Aug.* 1719 *dub.* 10. (123).

8. Altaris S. Mariae Gratiarum existentis in templo Divi Nicolai Civitatis Ravennae cessio facta a PP. Augustinianis una cum dominio, et proprietate Sodalibus B. Mariae Gratiarum convalidata fuit quoad usum et possessionem, a quibus Sodales ceciderunt, ex quo impensis pro dicto Altari contribuere noluerint, per modum redintegrationis: *Ravennaten. Altaris* 29. *Maii* 1745 *dub.* 1.

9. Necnon data etiam Ordinario facultas praedictum Altare juxta solitum visitandi: *Ibid. dub.* 2.

10. Duo Ecclesiae Cathedralis Altaria in choro Presbyterii sita rudioris struturae, et functiones impedientia pontificales, recte demoliri fecit Archiepiscopus; adeout in pristinum statum, civitatis Leopoliensis instigante Magistratu, restitui non debeant: *Leopolien.* 27. *Aug.* 1763 *dub.* 3, *confirmat.* 9. *Febr.* 1765.

11. Obligationes vero, et respective fundationes, et cetera onera in iisdem demolitis Altaribus existentia, ad ea transferenda sunt Altaria, quae magis idonea Archiepiscopus arbitratur: *Ibid. dub.* 4, confirmatur, et injungitur, quod, quum adessent nonnullae fundationes, et obligationes, quae laicorum sunt juris patronatus, consensus patronorum exquiratur: *Ibid.*

12. Quaestitum ulterius quum esset, quomodonam eidem praelaudato Archiepiscopo liceret in Ecclesia Cathedrali, ejusque ambitu, quem uti Ecclesiae sponsus a scamnis arcis, asservatoriis, et scriniis, ceterisque impedimentis decori Ecclesia officientibus purgare exoptabat, supprimere Altaria, et transferre functiones, Missas, aliasque sacras functiones iisdem Altaribus addictas, et celebrari solitas; resolutio prodiit, omnino Archiepiscopi arbitrio esse remittenda: *Ibid.* 5 *et* 6, confirmatur, et additur, quoad suppressionem Altarium, et translationes fundationum utatur jure suo: *Ibid.*

13. Altare SSmi Crucifixi Sodalitii Agonizantium Casalis Tarxensis contradicente una parte non est cum Altari Bmae Virginis Sodalitii SSmi Rosarii dicti Casalis permutandum. Nam utriusque Societatis procuratores adierunt Vicarium Capitularem, qui pro petita permutatione Decretum edidit. Hujusce Decreti praepedita ob recursum habitum a Sodalibus SSmi Crucifixi fuit exequutio: *Meliten. Permutationis* 30. *Julii* 1774.

14. Familia Nicolai in aedificatione Altaris D. Augustini Ecclesiae Archipresbyteralis Oppidi Scarpae inscriptionem *D. O. M. Sinibaldus de Nicolais Archipresbyter propriis sumptibus Anno* 1751 apposuit, hac de causa juspatronatus ejusdem Altaris habere contendit; sed S. C. illud liberum esse illius Ecclesiae non dictae familiae definivit. Nam erectum oblationibus quoque fidelium fuit, nec illud dicta Familia dotavit: *Tyburtina. Jurispatronatus* 4. *April* 1778.

Reliqua vide *Episcopus* §. *VIII.*

Altaristae.

Altaristae Ecclesiae Cathedralis praetensionem excitarunt velle una cum Canonicis ejusdem Ecclesiae occurrere ad electionem Vicariorum Capitularium, ac si essent veri Canonici; sed S. C. eosdem Altaristas nullatenus esse admittendos ad electionem Vicarii Capitularis decidit: *Recineten. Vicarii Capitularis* 4. *Junii* 1701 *dub.* 1. *confirm.* 30. *Aug.* 1704. (124).

(123) Advocatus Dominicus Ursaya scripsit in hac causa in favore Capituli, et suas exposuit rationes in Discept. Eccles. 23 tom. 3 part. 2 per tot.

(124) In hac causa in favore Capituli Cathedralis propugnavit Advocatus Dominicus Ursaya occasione aliarum praetensionum, quas in S. C.

Alumni. Vide *Collegium* §. *II. Seminarium* §. *I.*

Ammissio. Vide *Haereditas*, *Juspatronatus* §. *I. Pensio Ecclesiastica* §. 1.

Amovibilis Parochus. Vide *Parochus* §. *IX.*

Animarum Cura. Vide *Canonici* §. 1. *Capitulum Ecclesiasticum* §. *II. Cura Animarum.*

Animi Defectus. Vide *Irregularitas* §. *I.*

Annata. Vide *Media Annata.*

Anniversariorum Reductio.

1. A tempore, cujus non extat memoria Ecclesia Metropolitana Neapolis persolvit anniversaria pro defunctis familae Minutulae in Capella ejusdem familiae. Sed quum ob expositam redituum diminutionem onera reduci voluisset, S. C., instante eadem familio pro manutentione consueta, anniversaria pro dicta familiae defunctis a Capitulo esse celebranda sancivit: *Neapolitana Anniversariorum* 28. *Novem.* 1705.

2. Canonicus Antonius Montanarius haeres Canonici Marci Carelli petiit, ut dos 360 ducatorum, cujus reditus in 36 perpetua anniversaria debebant erogari, Canonicis Cathedralis Ecclesiae onus propter redituum tenuitatem respuentibus, in erectionem impenderetur Capellaniae cum onere quinquaginta Missarum pro anima testatoris, et aliorum ab eo designatorum celebrationis. Quatenus vero Capellaniae erectio S. C. non arrisissit, supplicavit pro anniversariorum reductione, quam impetravit: *Cajetana Commutationis Voluntatis* 22. *Sept.* 1742.

3. Anniversariorum reductio, quoad novem, quorum ignorabatur fundatio, sed onera acceptata a Capitularibus Ecclesiae Cathedralis fuerant, denegatur; quoad vero reliqua, quorum reditus sunt imminuti Episcopo juxta instructionem (125) commendatur: *Vallisoletana Reductionis Anniversariorum* 8. *Aug.* 1761.

4. Bartholomaeus de Saxis imposuit duobus haeredibus celebrationis onus trium anniversariorum in Ecclesia PP. S. Francisci Oppidi S. Johannis in Persiceto implendorum. Facta divisione vigore cessionis domus cujusdam, Petrus Antonius Sarti haeres

Ritunm Altariatae postularunt, ut patet ex *Discep. Eccles.* 35 *tom.* 2. *part.* 1 *per tot.*, et discep. 12 tom. *ibid. par.* 2. *per tot.*, illa *S. Congr.* 20 *Martii* 1706 has emanarunt resolutiones, ad dub. 1 nempe. „An Dignitatibus, et Canonicis Ecclesiae Cathedralis Recinaten. conveniat distinctio, tam quoad qualitatem paramentorum, quam quoad locum se parandi pro Missis privatis respectu Altaristarum, aliarumque Sacerdotum, eidem Ecclesiae addictorum?" *Affirmative* respondit. Ad 2 dubium. „An Campana major nostrae Ecclesiae, quae pulsatur pro convocando Capitulo Dignitatum, et Canonicorum possit pulsari pro convocandis Congregationibus, respicientibus negotia particularia Altaristarum?" negative. Ad 3. dub. „An Altaristae in associatione funerum, sine interventu Capituli possint uti cruce argentea, quae de praesenti adest in Ecclesia: vel debeant potius uti alia cruce inferiori duntaxat?" *negative quoad primam partem*, *affirmative quoad secundam.* Denique ad dub. 4. „An Altaristae aut Sacristae, vel alii inferiores Ministri possint accomodare aliis Ecclesiis vasa, et paramenta sacra, sive alia supellectilia, ad nostram Ecclesiam Cathedralem spectantia?" rescripsit *servetur Decretum Episcoporum*, qui id occasione Visitationum vetarunt, quia talia accomodatio multum affert damnum sacris supellectilibus, et paramentis.

(125) Quae fuit, ut si qua sunt anniversaria dotem ex censibus haud constitutam habentia ad illorum reductionem minime procedat. Alia vero, quorum dotes in censibus consistunt, et in certo numero a fundatoribus praescripta sunt, auctoritate S. C. reducet ad rationem eleemosynae, quae regulariter, et communiter solet in regione praestari pro similibus anniversariis, quatenus infra eamdem quantitatem diminuti sint reditus constituitarum dotium, etiamsi major eleemosyna fuisset a Capitulo ab initio percepta ex dotibus a fundatoribus relictis: cetera vero anniversaria in indefinito relicta, et ex voluntate fundatorum adimplenda ad rationem certae eleemosynae singulis anniversariis attributae pro modo quantitatis fructuum assignatae dotis ea celebrari praecipiat ad rationem eleemosynae a fundatoribus taxatae, juxta quantitatem fructuum, qui singulis annis percipiuntur: *Regist. Lit.* lib. 32 die 8. *Aug.* 1761.

onus praefatum sibi assumpsit perpetuo explendum, et indemnem fratrem relevandi ab omni caducitatis poena in casu detractionis a testatore comminata. Domus vero combusta fuit ob causale incendium; haeredes dicti Petri Antonii reductionem anniversariorum petierunt. S. C. tamen locum esse adimplemento anniversariorum ad formam fundationis, non autem illorum reductioni, vel suspensioni decrevit: *Bononien. Annivers.* 26. *Januar* 1771.

5. Reductio anniversariorum Capitulo Ecclesiae Collegiatae, ac Parochialis S. Nicolai a S. C. juxta modum (126) concessa fuit. Nam anniversaria, quae exiguos habent reditus; sunt numero 1200, favetque Episcopus, ac quum tantum 14. Canonici essent, quorum demptis tribus pro Missa solemni, altero pro subsequenti canenda, Parocho, Collectore redituum Capituli, et saepe alio juste absente, duo, vel unus tantum ex Canonicis choro adsistant, quod populo adstanti offendiculum parit: *Pampilonen.* 2. *Dec.* 1775.

6. Anniversarium ordinatum a Vincentio Lucatelli Societati suffragii in Ecclesia S. Spiritus erectae ex deficientia bonorum ob aliorum onerum implementum, ad unicam Missam lectam reducitur: *Pisauren. Missarum* 29. *Novem.* 1777 *dub.* 2.

7. Quaesitum quum esset, an, et quomodo sit locus reductioni anniversariorum simplicium, quae cum interventu Canonicorum Participantium hebdomadalium celebrantur? et an, et quomodo sit anniversariorum duplicium, quae sunt ab universo interveniente Capitulo, et Clero peragenda, reductioni locus? S. C. rescripsit, utique esse locum juxta Card. de Zelada votum (127): *Conversana Reductionis Onerum* 27. *Junii* 1778. *dub.* 2 *et* 3.

8. Non Missas 145 de anniversario, sed illas 89 nuncupatas de Prima, quibus gravatur Capitulum Cathedralis Ecclesiae, diminuit S.C., redegitque ad tot missas lectas, quot ad rationem taxae perpetuae celebrari poterunt ex integra distributione assignata unicuique Missae dictae *de Prima*, ne Canonici adsistere Choro plus aequo premerentur: *Bracharen. Reductionis Onerum* 16. *Januaer* 1779.

9. Onus Anniversariorum, quod Capitulo et Canonicis Ecclesiae Collegiatae S. Pauli prope Treviros ponderosum est, fundationem, bona, certosque reditus, quia archivum Capitulare ex infortuniis deperiit, minime habet: S. C. reducendum esse censuit, quo vero ad modum arbitrio Card. Archiepiscopi cum omnibus facultatibus necessariis, et opportunis commissit: *Treviren. Reductionis Anniversariorum* 17. *April* 1779.

10. Officiales Societatum SSmi Sacramenti, et Bmae Virginis Rosarii,

(126) Nempe celebrato uno ex anniversariis, de quibus agitur die non impedito, necnon aliis anniversariis recentioribus juxta votum Episcopi, et praeterea celebratis tot Missis lectis pro intranti quantitatae summae assignatae pro anniversariis solemnibus, reductis ad ratam tenuo taxae perpetuae, et rescripsit ad D. Secretarium cum SSmo. Factaque de praemissis per infrascriptum Secretarium relatione SSmo Dno Nro, Sanctitas sua S. C. sententiam approbavit, et respective confirmavit die 10. Januar 1776. *Lib.* 126. *Decret. pag.* 467.

(127) Censet enim Emus Card. de fundationibus, quarum Capitalia relicta adhuc destincta perseverant, si illorum reditus pro onerum implemento non sufficiant, tunc reductioni locus esse poterit, sed ita reductio erit decernenda, ut anniversaria ad totidem missas lectas reducantur. De illis autem, quorum origo ignoratur, et bona sunt confusa, anniversaria simplicia ad Missas lectas: duplicia vero, saltem illa, quae celebrantur cum interventu omnium Canonicorum, juxta modum pro simplicibus huc usque servatum reducenda putat, dummodo tamen non major summa, quam carolenorum viginti pro unoquoque impendatur, quod si haec summa non sufficiat, tunc ista etiam anniversaria ad totidem Missas lectas reducantur. Advertendum tamen, ut tam Missae quam anniversaria, collatis in unum suffragiis, pro omnibus benefactoribus applicentur: *Eod. caus.* 30. *Maii* 1778 §. 8. seq.

quorum exigui sunt reditus, exorarunt pro gratia anniversariorum reductionis, vel suspensionis per lapsum 20 annorum, ut facto pecuniarum cumulo Altarium, Oratoriorum, sacrarumque supelectilium necessitatibus ocrurreretur; S. C. precibus annuit, sed juxta modum (128): *Mutinen. Suspensionis, vel Reductionis Onerum* 20. *Januar* 1781.

11. Anniversaria relicta ab Antonio Pelucchi ad totidem Missas cum cantu simplici sunt reducenda; quum haereditas illius ad omnia legata adimplenda non sufficeret: *Romana Capellaniarum, et Legatorum Piorum* 23. *Sept.* 1777 *dub.* 1. Inde adauctum fuit illius haereditatis patrimonium; hinc S. C. anniversariorum adimplementum ad formam testamenti, peritiae, et renunciationis voluit: 9. *April* 1785.

12. Anniversariorum, quibus una cum Missis lectis Carolus Vivarus in solidum Stephanum Gibbonem, et Antonium Costam gravavit, simplicibus haeredibus Costae, licet fundus illi obtentus impar oneri videatur, reductio S. C. denegatur: *Lunen. Sarzanen.* 27. *Julii* 1789.

13. Canonici Ecclesiae Collegiatae Oppidi Civitellae anniversariorum, quae a nonnullis suppressis Societatibus proveniunt, reductionem implorarunt. Ajunt enim deficiente testamentaria dispositione ex voluntaria obligatione, ac facultativa inducta ea fuisse; eorum praebendarum reditus in scutis 37. 33., tot oneribus minime coherentes, habere. Hinc S. C. reductionem petitam juxta tamen votum Episcopi (129) indulsit: *Brictinorien. Reductionis Missarum* 19. *Dec.* 1789 *dub.* 1.

14. Ob imminutas censuum usuras, tenuesque terrularum fructus, imminuti etiam Canonicatuum duorum fundationis Marii Savallii reditus, vixque ex decenni calculo annua attingunt scut. 52 32., omnibus vero detractis Missarum, Anniversarii, et Cameralium contributionum oneribus in scut. 14. 68, vix supersunt 10. 64, seu scut. 5. 32 pro quolibet; supplicant idcirco pro reductione onerum, et S. C. indulsit juxta votum Episcopi (130): *Feretrana Reductionis Onerum* 16. *Maii* 1795.

15. Nicolaus Marcantonii tempore, quo petiit reductionem trium subsidiorum dotalium scut. 8 pro quolibet, etiam anniversarii cum Sacris 50, quibus gravatur ex testamento Angeli Antonii Marcantonii ejus consobrini, et S. C. reductionem denegavit. Nam adiit haereditatem absque inventario; et sufficienter non reddidit illius rationem redituum redundantiae: *Firmana Reductionis Onerum* 18. *Julii* 1795 *dub.* 1.

16. Omnia Legata pia, quibus gravatur Ecclesia Parochialis S. Laurentii

(128) „Nempe quod Missae, quae celebrantur, atque onera, quae proveniunt ex mera „consuetudine utriusque Sodalitii reducantur ad „unum anniversarium pro quolibet in octava „omnium fidelium defunctorum. Missae vero, „quae proveniunt ex dispositione fundatorum „suspendantur ad quinquennium, celebratis tamen duabus Missis in qualibet hebdomada ab „unaquaque sodalitate pro animabus fundatorum in genere: et qui supererunt reditus erogentur ab utraque sodalitate in comparandis „supellectilibus sacris, et in refectione altarium dumtaxat, quae sita sunt in Ecclesia Parochiali, non autem Oratoriorum, et ad mentem; et mens est, ut Episcopi incumbat adimplemento, et curet etiam, ut Parochus aliquid „conferat in refectionem altarium." *Eod. Caus.* 20. *Januar* 1781.

(129) Qui concludit „Oratorum votis EE. PP. „opposito modo indulgeatis, quam pro cuilibet „desiderio fiat satis diuturna applicatione Missae „Conventualis, nec ulterius decrescant tenuissimi „reditus in praejudicium eorumdem oratorum, „qui a sexcentis annis undique premuntur oneribus." *Eod. Caus* 28 *Novem* 1789 §. 3.

(130) Qui censet Oratores mereri „reductionem petitam, ut vivere possint, saltem eos liberando ab anniversario celebrando in anno, „ut a duarum Missarum celebratione in hebdomada" et addit rationem. „Qui altari inservit, „de altari vivere debent." *Eod. Caus.* 16. *Maii* 1795 §. 3.

oppidi Liburni confusa fuerunt, ut eorum fundi in unum coaluerunt sacrarium. Sed quum reditus illius sacrarii non excedit scut. 120 annua, et onera Missarum sunt 34 hebdomadalium, 7 Mestruarum et Anniversaria; hujus rei causa Missarum petita reductione, etiam Anniversariorum fuit postulata reductio; quam S. C. denegavit quoad legata certum fundum habentia; et concessit in reliquis, celebratis una cum tot Missis tot Anniversaris ad taxam manualis, quot supersunt reditus Sacrarii, deductis sacrarum supellectilium expensis: *Casalen. Reduct. Missarum* 21. *Jan.* 1797.

§. I.

Anniversarium a quibus, et quomodo celebrari debeat (131).

1. Quum testator quidam haeredem onere celebrationis Anniversarii Missarum 15 gravasset, et Parochus recitandum quoque esse officium Defunctorum, et Missam cum cantu celebrandam contenderet; S. C. supplicavit haeres, ut decerneret, se ad nil aliud teneri, quam ad faciendum annuas Missas 15 juxta testatoris voluntatem; et S. C. anniversarium intelligi deberi de 15 Missis privatis tantum eodem die testatoris obitus celebrandis declaravit: *Placentina* 13. *Jan.* 1691.

2. Stephanus Franzonus Societati Carmelitanae Casalis Majoris quoddam praedium cum onere Anniversarii reliquit. Hoc onus hisce verbis expressit; *Un officio con diciotto Sacerdoti, con il Sagrificio, e Messa Cantata:* et infra addidit; *Con che pigli il Sig. Arciprete di S. Stefano con tutti li suoi Beneficiati ovvero Canonici, quando ci fosse la Canonica.* Hinc ortum est dubium, an, et cum quo numero Sacerdotum tam quoad Missas, quam quoad assistentiam praemissa voluntas sit adimplenda? S. C. rem Episcopo mandavit pro informatione, et voto juxta instructionem (132). *Cremonen. Anniversarii* 27. *Maii* 1702.

3. Etsi in tabella onerum legantur descriptae duae Missae quotidianae privatae, totidemque solemnes in singulos annos quoad exequutionem voluntatis Mariae de Viguerod Ducissae de Aiguillon; S. C. testamento perpenso, teneri Patres Missionis Urbis ad 5 Missas quotidianas, et duo Anniversaria una cum 12 Missis annuis in festivitatibus SS. Apostolorum statuit: *Romana Onerum Missarum* 13. *April* 1709 *dub.* 1. *confirmat.* 6. *Julii ejusd. anni.*

4. Et tempore celebrationis anniversariorum a dictis Patribus esse celebrandas non 12, sed a singulis existentibus in domo Missionis; licet antea 12 Presbyteri essent duntaxat: *Ibid. dub.* 2. *confirmet. ibid.* (133).

(131) A. S. C. Rituum hoc emanavit Decretum. P. Fr. Joseph a B. M. V. Prior, et Fratres ordinis Carmelitarum Excalceatorum conventus Berdiczoviae Dioecesis Kioviensis humillime S. R. C. supplicarunt pro resolutione sequentis dubii an anniversaria, et Missae solemnes derequiem a testatoribus relictae in Ecclesia praedicti Conventus Berdiczoviae persolvenda, cantari, et celebrari omnes debeant diebus, quibus cadunt, seu potius spectata illorum pluralitate, transferri possint in dies etiam ritus duplicis dummodo non sint de praecepto, quando dies feriales, et ritus semiduplicis non sunt sufficientes? „S. C. „audito voto prius unius ex Apostolicarum Caeremoniarum magistris scripto exarato, typisque „evulgato censuit rescribendum" Consulendum Ssmo pro concessione indulti, ut feria secunda cujuslibet hebdomadae, etiam occurrente officio duplici, non tamen primae, aut secundae classis, et festis de praecepto, celebrari possint anniversaria etiam translata. *Die* 25. *Febr.* 1777. et benigne Sanctitas sua annuit *die prima Martii ejusd. anni.*

(132) Scriptum fuit Episcopo, ut unius mensis terminum dictis Confratribus praefigat ad faciendum proponi causam in S. C., eoque elapso, et nemine comparente Episcopus utatur jure suo, et prout juris fuerit, procedat: *Regist. lit. lib.* 23. die 13. *Maii* 1702.

(133) Pro Presbyteris dictae Congregationis plurima congessit Advocatus Dominicus Lraava, dum defensionem hujus causae suscepit, quod apparet ex *Discep. Eccles.* III. tom. 5. part. 1. per tot.

5. Maria Rinalda Follachia Ecclesiae PP. Tertii Ordinis S. Pauli ad Arenulam scuta 1150, in favorem suae animae legavit. Patres proinde Anniversarium, ac lectas Missas confecerunt, sed praetendunt, quod obligatio ab his suscepta fuerit sine Capituli Conventualis consensu, et pecunia minime in fundo fructifero fuerit investita. Conscientiae Patres consulere volentes exquirunt S. C. oraculum super hac celebratione. Et haec definivit illos ex debito justitiae ad anniversarii celebrationem, ac Missarum in die obitus dictae testatricis non arbitrarie, et ex ultroneo grato animo teneri: *Romana Applicationis Missarum* 24. *Aug.* 1709 *dub.* 2.

6. In revisione onerum Missarum peracta in Sacrario Basilicae S. Mariae Majoris Urbis reperta fuit quaedam antiqua Tabella inscripta, *Missae defunctorum a RR. DD. Beneficiatis S. Mariae Majoris per Tertiarias decantandae*, ac demandantum fuit adimplementum hujus oneris nunquam expleti, ac instantibus Canonicis, et Beneficiatis S. C. rescripsit: *Dilata, et concordetur factum coram D. Secretario praevia exhibitione Librorum, et aliorum jurium necessariorum arbitrio ejusdem, et praecipue Catastri Capituli: Romana Anniversariorum* 20. *Sept.* 1710. Ac inde voluit fieri novas diligentias per Praelatum deputandum a Cardinali Paracciano; et interim sine praejudicio jurium partium, et permodum provisionis dividantur onera Anniversariorum, ut scilicet Canonici celebrent 34 Anniversaria, Beneficiati 20, facta hinc inde obligatione de reficiendo erogatum in celebratione alteri Parti in casu succumbentiae: 27 *Junii* 1711.

7. Capitulo Ecclesiae Cathedralis sibi vindicante jus celebrandi anniversaria recolendi praecipue, quae vulgo dicuntur, *Terzi*, *Settimi*, et *Trigesimi* in quibusdam Ecclesiis Regularium, et Societatum ex piorum disponentium voluntate, crucis vexillo erecto occasione funerum peragenda, Patres Dominicani insurrexerunt, et S. C. decrevit dictis Patribus licere in propria Ecclesia persolvere dicta Anniversaria, tam pro his, qui tumulati reperiuntur in dicta Ecclesia, quam extra, necnon alia, et quaecumque Anniversaria, et pro his eleemosynam recipere; nec haec omnia privative spectare ad Capitulum praedictum in eadem Ecclesia Patrum agenda: *Ruben. Juris Funerandi* 28. *Julii* 1713 *dub.* 1.

8. Lucarella Lanutia Capitulo Basilicae Lateranensis medietatem cujusdam domus sitae in regione Pontis e conspectu Palatii Cancellariae Apostolicae, quam antea a Capitulo emerat, adjecto onere anniversarii dedit. Onus impositum adimpletum nunquam fuit post Donatricis mortem, eo quod ad Capitulum domum illam non pervenisse constat. Quum Capitulum in praesentiarum domum reditus sufficientis in dicta regione e conspectu Palatii antiqui Cancellariae possidere compertum esset, nunc sub proprietate Ducis Sfortiae, propterea, an adimplere onus dictum teneatur? requisivit a S. C., quae dilata, respondit, et pro meliori informatione juxta modum: *Romana Onerum Missarum* 16. *Martii* 1715 *dub.* 1.

9. Deinde quum constaret de identitate alterius domus relictae ab Episcopo Tornacensi Capitulo praedicto, ac idem Capitulum adstrictum fuisse per seculum, et ultra oneribus Missarum, et anniversarii; S. C. censuit ad onus Missae hebdomadalis, et anniversarii teneri. Nam etiamsi adimplementum oneris, quum fuerit domus in emphyteusi concessa pro tenui Canone, intermissa fuerit: tamen abso-

luta emphyteusi reditus auxerunt: *Ibid. dub.* 2.

10. Johannes Jacobus Ferrarius jure legati quamdam pecuniarum summam injuncto anniversarii perpetui onere una cum nocturno, et responsorio Capitulo Ecclesiae Collegiatae S. Juliani oppidi Goudiani reliquit. Haeredes mediati plures post annos Capitulum judicialiter convenerunt, quod de adimplemento oneris doceret. Docere non teneri Canonici de exequutione autumabant, quod permixte cum aliis fuerat celebratum. S. C. autem requisita ad dubium, an constet de adimplemento? Ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem (134) rescripsit: *Novarien. Anniversarii* 14. *Maii* 1729 *dub.* 1.

11. Et ad alterum dubium: An quomodo sit in futuro providendum? servetur Constitutio San. Men. Innocentii XII. *super celebratione Missarum* (135), et anniversarium in die praescribenda a Card. Ordinario celebratur, respondit: *Ibid. dub.* 2.

12. Anniversariorum celebratio, quorum onus Societati SSmi Sacramenti in Ecclesia Cathedrali erectae incumbit, et quae ex diversis testatorum dispositionibus ducunt originem, per Capiturales tantum Ecclesiae Cathedralis, uti Episcopus etiam demandavit, facienda est: *Bituntina Missarum* 19. *Novem.* 1729 *dub.* 2. *confirmat.* 20. *Aug.* 1735.

13. Celebratione anniversariorum novem quolibet mense, et alterius anniversarii post octavam Commemorationis defunctorum una cum 21 Missis lectis annuo stipendio duc. 50, quam Fratres Ordinis S. Augustini Civitatis Asculi peragere consueverunt, locum esse tam pro praeterito, quam in futurum ad formam Decreti S. C. editi die 25. Sept. 1700 (136) S. C. definivit: Etiamsi Patres praedicti contenderent eosdem ducatos dari pro assistentia spirituali Societati S. Mariae *del Soccorso*, et pro Cadaverum associatione assuevisse: *Asculana in Apulia celebrationis Missarum* 16. *Martii* 1737.

14. Haeredibus Leonardi Justiniani licet persolvi facere in altari sub invocatione S. Liborii existenti in Ecclesia S. Mariae Misericordiae extra oppidum Montis Raynaldi, et intra Parochiam a proprio Capellano, et Sacerdotibus exteris tam Missas lectas, quam cum cantu in anniversario ex Leonardi dispositione peragendo, nec

(134) Cujus rescripti vigore facta relatione per eumdem Secretarium SSmo Dno Nro die 21. Januar. 1730. Sanctitas sua injuncta Capitulo, et Canonicis obligatione celebrari et applicari faciendi pro anima testatoris unum anniversarium pro unica vice, eosdem quatenus in aliquo defecerint, quoad praeteritum misericorditer absolvit, supplendo de Thesauro Ecclesiae: *Lib.* 79 *Decret. pag.* 230.

(135) Ex voto S. C. Concilii Innocentius XII. edidit Constitutionem incipien. *Nuper a Congregatione* die 25. Decem. 1697. (*Bull. Rom. tom.* 9. *pag.* 464), ubi praescribuntur nonnulla, quae sunt eadem, ac edita ab Urbano VIII. *Const. Cum saepe sub* die 21. Junii 1625. (*Bull. Rom. tom.* 5. *part.* 5. *pag.* 335). Et addit, praecipitque, ut teneatur Locus Pius, Conventus etc. exposita publice tabella, in qua describantur onera Missarum quotidianarum, et in libro adnotentur eleemosynae manuales, quae deferuntur, et si sacristiae praevident, eas Missas celebrari ibidem non posse, recensentur eleemosynae, et etiam fundationes Capellaniarum. Sit etiam alter liber in Sacrario, in quo Sacerdotes describant Missas a se celebratas. Eleemosynae Missarum perpetuarum, et manualium ponantur in capsa cum duabus clavibus, quarum una sit penes superiorem, altera penes alterum Religiosum electum a Capitulo Conventuali sub poenis inhabilitatis ad officia. Haec statuta legantur bis anno in publica mensa.

(136) Cujus vigore S. C. commisit Episcopo, ut veris etc., et vocatis, si qui fuerint vocandi, ac celebratis per Oratores praefatis Missis 21; et anniversario post octavam defunctorum ad rationem eleemosynae manualis, inspecto regionis more, cum super extantibus pecuniis, deleto onere associandi cadavera Confratrum, tot alia anniversaria ad eamdem rationem eleemosynae manualis pro suo arbitrio, et conscientia gratis celebrari mandavit: *Ead. Caus.* 9. *Febr.* 1737.

Sacerdotes terrigenae pro Missis lectis invitari debent, et Missa cum cantu in eodem anniversario privative a Parocho cantari debet: *Firmana Jurium Parochialium* 2. *Decem.* 1747.

15. Quum Patribus Scholarum piarum Ecclesia Parochialis S. Francisci de Paula, suppressa a Benedicto XIV. Pont. Max. Ecclesia Collegiata SS. Mariae, et Hilarii, concessa fuerit, iidem Patres quaesiverunt: An teneantur singulis annis adimplere quinque anniversaria pro benefactoribus in genere societatum inibi suppressarum eo modo, quo semper Capitulum usque ad suppressionem praedictam satisfecit. Et S. C. teneri ad formam testamentorum resolvit: *Imolen. Jurium Parochialium* 20. *Dec.* 1760 *dub.* 15.

16. Anniversaria simpliciter relicta, et absque ulla Missarum denotatione peragi debent cum officio mortuorum trium nocturnorum, vel saltem unius nocturni, necnon Missa cum cantu, et absolutione; alia vero peragenda sunt juxta formam a testatoribus praescriptam. Ita S. C. Parocho Ecclesiae Ardoni Loci Georgio Chulland respondit: *Sedunen. Anniversariorum* 8. *Maii* 1773.

17. Anniversaria a testatore Carolo Solidi tam anxie praecepta, quae penitus in distributione haereditatis praetermissa fuerunt, celebrari, ac proinde fundum constitui S. C. decrevit: *Vercellen.* 29. *April.* 1780.

18. Anniversarium unum quolibet anno infra octavam omnium defunctorum tenetur Rector Beneficii Assumptionis B. M. V. Ecclesiae Collegiatae Buxeti celebrare. Hoc enim onus ex visitatione 1604, quum fundatio ignoretur, resultat: *Burgi S. Donnini Beneficii* 17. *Martii* 1781.

19. Constare S. C. decidit de onere celebrandi annualem, seu anniversarium diem ante festum S. Aloysii certa praescripta forma; ac adimplendum esse ex dispositione Petri Vismara censuit S. C.: *Mediolanen. Beneficii* 18. *Aug.* 1781 *dub.* 6.

20. Anniversarii adimplemento locus est ad formam testamenti Antonii Pelucchi, peritiae, et renunciationis. Nam tempore obitus testatoris satis non erat haereditas ad onera implenda; et inde plurimi obierunt, quibus haereditas subministrationem annuam praestare debebat; et idcirco adauctum fuit illius haereditatis patrimonium; et hac de causa ab Archiconfraternitate SSmi Suffragii Urbis obtenta reductio cessat: *Romana Legatorum* 9. *April.* 1785 *dub.* 1.

21. Quum Card. Sacripante Ecclesiam Narniensem aere suo ornasset; Capitulum grati animi causa annuam Missam solemnem eo vivente, ac post obitum anniversarium perfici statuit, ac promissa servavit usque ad diem obitus, a quo die nunquam illud explevit; idcirco Marchiones Philippus, et Joseph Fratres Sacripante per exhibitionem antiquae resolutionis Capitularis illius Capituli memoriam excitarunt. Verum Canonici contendunt veteres Capitulares non potuisse successores obligare absque ulla Episcopi adprobatione, ac licentia; et S. C. visum fuit locum esse celebrationi anniversarii: *Narnien.* 18. *Sept.* 1790.

§. II.

Anniversarium quoad Emolumenta.

1. Ecclesia Collegiata S. Mariae de Alcacova oppidi Santarem erecta fuit in Commendam Ordinis militaris S. Benedicti de Avis. Ejusdem Commendatarius exposuit declarationem, quod tam ipse, quam ejus Successores emolumenta anniversariorum, quae relicta fuerunt in eadem Ecclesia, percipere possint, etiamsi in statu laicali versentur. Et S. C. respondit; *utan-*

tur jure suo coram propriq judice: Ulyssiponen. Anniversariorum 16. *Martii* 1715.

2. Anniversariorum emolumenta, quae ex voluntate fundatorum distribuuntur solum inter praesentes non debentur Canonicis Ecclesiae Cathedralis assistentibus Episcopo Pontificalia exercenti, vel in suo Palatio, vel in aliis Ecclesiis suae Dioecesis: *Bossanen. Visitationis Sacr. Liminum* 6. *Febr.* 1734 *dub.* 1.

3. Presbyteris Participantibus Ecclesiae Parochialis S. Mariae de Colle oppidi Mormanni, qui interesse anniversario singulis annis pro defunctis Episcopis tenentur, nullum emolumentum ab Episcopo praestari debet: *Cassanen.* 15. *Decem.* 1736 *dub.* 6. *confirmat.* 30. *Martii* 1737.

4. Anniversarii emolumenta spectata diuturna, ac longa consuetudine nequeunt percipere instar Presbyterorum simplices Clerici, licet Beneficiati ejusdem Ecclesiae Parochialis Turricellae a Montegrino, sed ad interveniendum admittendi sunt: *Gerunden. Admissionis* 11. *Julii* 1750.

5. Joseph Tamburellius e terra S. Ginesii haeredibus suis Sodalitiis nempe SSmi Sacramenti, SSmae Trinitatis, et SSmae Conceptionis mandavit, ut quolibet anno in perpetuum convocatis omnibus Regularibus, et Societatibus dictae terrae in Ecclesia S. Mariae Macularum Anniversarium inibi celebraretur. Praedicti autem haeredes postularunt, quod annuo adimplendo anniversario tam modus celebrationis tam expensa in eo eroganda statueretur; et ad summam duorum scutorum solutio decreta fuit: *Camerinen. Reductionis Onerum* 2. *Dec.* 1780.

6. Sodalitium SSmi Suffragii Urbis haeres institutum ab Antonio Pelucchi cum onere anniversarii reductionem temporariam omnium legatorum consequutum est; inde patrimonium illius testatoris adauctum fuit, et legatum anniversarii ad formam testamenti jussum fuit; et modo quoad stipendium pro illo, et a quo tempore debeatur, quaesitum quum fuisset; S. C. deberi pro nunc a die currentis dixit: *Romana Legatorum* 9. *April.* 1785 *dub.* 2.

§. III.

Anniversarium quoad Locum Celebrationis.

1. Anniversaria a testatore Petro Meloni relicta persolvi in Ecclesia Archipresbyterali Bagnariae, et ad altare Divi Antonii Patavini, mandatur. Et hac resolutione decreta Episcopi occasione Visitationis Pastoralis anno 1755, et 1756 edita confirmantur; an nonnisi injuria hodierni Capellani, desperta plurium annorum consuetudine, ab ea recedere praetendunt, et liberum sibi esse putant ea ubique celebrandi: *Imolen. Legati* 12. *Martii* 1774 *dub.* 1.

2. Anniversaria, et Missae lectae a Capellanis Choralibus Ecclesiae Cathedralis una, eademque die implenda in pluribus altaribus a testatoribus designatis, cuncta in uno altari commissione data D. Secretario pro impetratione Altaris Privilegiati, celebrari possunt. Illi enim maximam populi, necnon celebrantium exponebant perturbationem: *Abulen. Officiorum* 30. *Maii* 1778.

3. Quum peteretur anniversariorum implementum a Presbyteris Congregationis S. Benedicti in Ecclesia Hospitalis S. Joachim, minime vero in tot dissitis, ac diversis Ecclesiis cum gravi incommodo, cum totidem desint in Hispania dies feriales, ac semiduplices; S. C. commisit Episcopo tabellae eorumdem transmissionem, cum Ecclesiarum, in quibus ea sunt celebranda, indicatione, et illarum

consensus pro translatione, quatenus provideri non possit per Decretum Alex. VII. Pont. Max. (137), necnon resolutionem distulit: *Abulen. Anniversariorum* 30. *Maii* 1778. Hisce omnibus satisfecit Episcopus, monuitque, quod per Decretum Alexandrinum provideri non valet; hinc S. C. gratiam indulsit, exceptis tamen anniversariis in Ecclesia Cathedrali celebrandis, et firma remanente Missarum lectarum in designatis Ecclesiis satisfactione: *Ibid.* 15. *Maii* 1779.

4. Quum Conventus Patrum S. Augustini oppidi Chiavennae Landae suppressus fuerit, et ejus Ecclesia pro nova Parochiali fuerit assignata, anniversaria a Caesare Casati instituta, et ab ipsis Patribus dicti oppidi acceptata, sunt adimplenda in eorum Ecclesia Burgi S. Domnini servata forma fundationis: *Placentina Legati Pii* 23. *Novem.* 1782 *dub.* 2.

§. IV.

Anniversarium quoad Suspensionem.

1. Officiales Sodalitiorum SSmi Sacramenti, et Bmae Virginis Rosarii, quorum tenues sunt reditus, supplicarunt pro gratia suspensionis anniversariorum, vel pro reductione per lapsum 20 annorum, ut facto pecuniarum cumulo Altarium, Oratoriorum, sacrarumque supellectilium necessitatibus occurreretur. S. C. precibus annuit, sed juxta modum (138): *Mutinen. Suspensionis, vel Reductionis Onerum* 20. *Januar.* 1781.

2. Anniversaria relicta a Sacerdote Francisco Uzzini per quinquennium aeris alieni dimittendi causa suspenduntur juxta transactionem initam inter creditorem, et Seminarium melitae haeredem, celebrato uno tantum anniversario durante quindennio: *Melevitana Transactionis* 15. *Maii* 1790.

Annus probationis seu Tirocinii. Vide *Professio Religiosa* §. *I.*

Anticipatio. Vide *Subsidium Dotale* §. *I.*

Antiphona a quibus praecinitur.

1. Ab Archipresbytero Curato Ecclesiae Cathedralis, quae unica est Parochialis, praecentio Antiphonae, ac Psalmorum, dum defunctorum cadavera ad Ecclesiam Patrum Carmelitarum deferuntur, ibidem tumulanda, non a praedictis Patribus, fieri debet: *Tranen. Juris Funerandi, et Processionis* 21. *Novem.* 1750 *dub.* 6.

2. Antiphonae *Exultabunt Domino* praecentio, dum cadaver effertur e domo defuncti a proprio ipsius defuncti Parocho, minime vero a prima Dignitate, vel Capituli Cathedralis Ecclesiae digniore facienda est: *Faventina Praeeminentiarum, et Funerum* 7. *Junii* 1760 *dub.* 2.

3. Antiphonam *si iniquitates* praeire cantu non Capitulum Ecclesiae Metropolitanae, sed Parochus Ecclesiae Parochialis S. Agricolae, dum idem Capitulum ad funera Parochiae incolarum S. Agricolae vocatur, debet; et idem de cadaveris aspersione, antequam e domo educatur, statutum fuit: *Avenionen. Jurium Parochial.* 22. *Martii* 1766 *dub.* 4. *confirm.* 21. *Novem.* 1778.

(137) *Incipien. Creditae nobis sub die* 22. *Jan.* 1667 (*Bull Rom. tom.* 6. *part.* 6. *pag.* 141), in qua Missae de requiem diebus, in quibus fit officium duplex, prohibentur; sed anniversaria, et Missae cantatae de requiem relictae a testatoribus quotannis cantandae in die obitus, etiam in duplici majori celebrari de requiem possunt, et ad altaria privilegiata Missae de requiem pro defunctis; etiamsi dicantur de duplici, tamen satisfit intentioni defunctorum volentium Missas de requiem. Deinde Clem. IX. *Const. Cum Felicis* 23. *Sept.* 1669 (*Bull. Rom. tom* 6. *part.* 6. *pag.* 358), dubia orta super praecedenti decreto de Altaribus privilegiatis declaravit.

(138) *Vide not.* 128.

4. Praecentio Antiphonae, et cantus Orationis pertinet ad Superiorem Conventualium oppidi Capranicae, quum in supplicationibus Divi Marci, et Rogationum ad eorum Ecclesiam accedat Capitulum Collegiatae ejusdem oppidi, juxta Episcopi votum: *Sutrina* 6. *Decem.* 1794 *dub.* 3.

Antiquaé Erectionis Canonici. Vide *Canonici* 6. *V*.

Antistes. Vide *Episcopus*.

Aperitio Oris.

1. Beneficiati, et Clerici Beneficiati Liberianae Basilicae Urbis arbitrium pro aperitione oris adversus Breve Innoc. XI. Pont. Max. poposcerunt. Hoc Breve, quo servitium nocturnum, et diurnum, prout ab Archiepresbytero praedictae Basilicae Card. Boncompagno una cum distributionum assignatione fuerat ordinatum, eisdem Beneficiatis, ac Clericis Beneficiatis mandatum erat, vitio obreptionis, ac subreptionis laborare asseritur. Assignatio praedicta effectu caruit, ideo dicti Beneficiati, ac Clerici Beneficiati in servitio consueto per tertiarias continuarunt, quod minime Summo Pontifici fuit enunciatum. Hinc S. C. aperitionem oris indulsit: *Romana Servitii Ecclesiae* 6. *Octob.* 1703.

2. Ecclesia Collegiata S. Mariae della Rotonda oppidi Lucronii Indultum Insignitatis a BenedictoXIII. Pont. Max. annuente Episcopo, ac praevio S. C. voto collegit. Capitulum, et Canonici in vim Insignitatis hujusce sese jactarunt, sede vacante, ac Capitulo Cathedralis visitari non posse; ideo Capitulum hoc pro aperitione oris adversus praefatum Breve Insignitatis, tamquam subreptitie obtentum, et sibi summopere praejudiciale supplicavit; sed non valuit exaudiri: *Calaguritana Juris Visitandi* 30. *Sept.* 1730 *dub.* 1.

3. Communitas S. Leonis, ac Provincia Feretrana exoptans restitutionem Cathedrae Episcopalis translatae ad Civitatem Pinnae Billorum, praesidium olim Ducis Urbini a S. Pio V. Pont. Max. motu proprio, institit coram clar. mem. Benedicto XIII., qui motu proprio omnia ad antiquum statum reposuit, Ecclesiamque Pinnae ad Collegialem, prout ante praedictam translationem constituta erat, reduxit. Putans Communitas Pinnae hunc postremum motum proprium subreptitie, ac obreptitie fuisse obtentum, efflagitat, utrum intret arbitrium pro aperitione oris; vel motus proprius sit exequendus? et arbitrium utique intrare, motumque proprium minime esse exequendum. S. C. respondit: *Feretrana Cathedralitatis* 13. *Jan.* 1731 *dub.* 1. *confirmat.* 28. *Julii ejusd. anni*.

4. Episcopus Civitatis Plebis reditus a Ludovico Manni Communitati datos cum onere alendi duos juvenes pro rata 100 scutorum, qui studiis legalibus, seu Theologicis Romae, Perusiae, seu alio commodiori loco incumberent, et duo distribuendi subsidia dotalia, et duas cum onere duarum hebdomadalium Missarum creandi Capellanias Seminario applicandas cogitans, breve a Pontifice san. mem. Benedicto XIII. adeptus est, quo expetita unio demandata est ea lege, ut duo a Donante praescripti Juvenes, aliique duo, seu tres a Consilio publico nominandi in eo Seminario alerentur. Adversus hoc Pontificium Breve tam Civitas, quam familia de Mannis ab subsidia, et ad studii legatum vocata, recursum habuerunt, et pro oris supplicarunt aperitione, et vicerunt: *Civitatis Plebis Commutat. Voluntatis* 13. *Januar.* 1731 *dub.* 1.

5. Hinc expostulavit etiam, num esset idem Breve observandum? Sed S. C. respondit consulendum esse SSmo pro reformatione Brevis juxta

modum exprimendum (139) a Card. Praefecto: *Ibid. dub.* 2. Sua iterum jura experiundi Communitati tributa facultate, dictum fuit in decisis, aucto tamen onere aliarum duarum Missarum qualibet hebdomada: 18. *Aug.* 1731.

6. Intrare arbitrium pro aperitione oris decrevit S. C. adversus motum proprium Benedicti XII. Pont. Max. in favorem Episcopi Aquilani editum, quo ab Archipresbytero S. Blasii Civitatis Aquilae, ejusque successoribus omnimodam jurisdictionem dismembravit, illamque plenarie univit ordinariae jurisdictioni Episcopi, reservando tantum Archipresbytero curam animarum cum praerogativa dignitatis principalis, contra immemorabilem consuetudinem, ac resolutiones S. C., in quibus ejusdem Archipresbyteri in favorem plura decreta fuerunt: *Aquilana Jurisdictionis super Aperitione Oris* 5. *Maii* 1731 *dub.* 1.

7. Testamentarii exequutores Laurentii de Laurentiis demandatas Missarum celebrationes in diversis Ecclesiis fieri debere declararunt. Capitulum Ecclesiae Cathedralis a Benedicto XIII. Pont. Max. assequutum est Breve, quo residuum piae haereditatis ab haerede Confraternitate S. Benedicti dismembraretur, massaeque communi Cathedralis uniretur, et applicaretur ad effectum satisfaciendi dictis oneribus et residuum pro distributionibus quotidianis, vel in alios usus erogandi juxta Perusini Episcopi arbitrium. Confraternitas praefata dictum breve impugnandi facultatem obtinuit, illudque subreptitium praetendit. Postulato hinc an esset locus Oris Aperitioni? responsum fuit: Scribatur Episcopo juxta instructionem (140): *Perusina Commutationis Voluntatis* 5. *Maii* 1731 *dub.* 1. Retulit Episcopus proventus Capituli varios ob casus magnum detrimentum subiisse; et S. C. locum non esse oris aperitioni definivit: 9. *Aug.* 1732. Replicabatur, quod applicatio hujus haereditatis massae capitulari emolumentum nullum prae tenuitate afferat, et quod Praebendae haud erant tenues. Num itaque standum, vel recedendum a decisis exquisito, responsum prodiit: *Dilata, et Episcopus interim mandet celebrari Missas ex pecuniis depositis ad rationem Eleemosinae manualis: necnon de exequutione certiorem reddat S. C., et ad D. Secretarium juxta mentem* (141): 6. *Febr.* 1734.

8. Chirographum Benedicti XIII.

(139) Modus autem est. *Primo*, quod perseverari debeat jus passivum in electionibus juvenum, et puellarum in favorem personarum familiae Mannae a donante contemplatarum. Secundo, quod praeservari debeat jus activum in favorem capitis familiae Mannae pro duabus vocibus, et pro aliis duabus vocibus in favorem Communitatis; in casu vero discordiae inter praedictos Caput familiae Mannae, et Communitatem post quindecem dies a die notificationis: quoad dotes puellae nominatae extrahantur ad sortes, et quoad juvenes praelatio inter nominatos spectet ad Episcopum: in casu vero non factae nominationis intra dictum tempus, tunc electio tam juvenum, quam puellarum ad Episcopum libere devolvatur. Tertio, quod per juvenes ut supra eligendos, vel etiam passive vocatos servandae sint conditiones a donante impositae contra absentes. Quarto, quod deleto onere aucto in Breve Benedicti XIII. distribuendi tertium subsidium dotale, teneatur Seminarium in propria Ecclesia per Presbyterum a Communitate eligendum, et nutu amovibilem cum assignatione annuorum scut. 15 celebrari facere Missas duas qualibet hebdomada cum applicatione sacrificii pro anima bon. mem. Ludovici Manni, et juxta intentionem ab eo explicatam in secunda donatione anni 1624. Quinto demum, quod omnia, quae non adversantur praesenti declarationi, et sunt demandata in Brevi, de quo agitur, habeant suum plenum effectum, et omnino exequantur: hinc facta relatione SSmo, Sanctitas sua approbavit die 2. Maii 1731. *Lib.* 81. *Decret. fol.* 5. *seqq.*

(140) Datae fuerunt literae, quibus referre jubebatur, an, et quot annui proventus destinati essent quotidianis distributionibus, antequam Canonici Apostolicum illud Diploma impetraverint. Itemque quot essent annui fructus singularum praebendarum, et num ex iis detrahi posset aliqua portio in distributiones convertenda; *Eod. Cons* 23. Januar. 1734 §. 5.

(141) Mens fuit. S. C. edoceri cupit circa veram quantitatem Capitalium, et fructuum Capituli Cathedralis, necnon praebendarum, et

Pont. Max. reportavit Capitulum Ecclesiae Cathedralis, quo considerata solutione scutorum mille in alia pia opera erogandorum, confirmatur applicatio proventuum cujusdam legati pii in favorem pauperum relicti, ab Episcopo, et Capitulo facta anno 1680 in reparatione dictae Ecclesiae; item liberatur Capitulum a reddenda ratione fructuum dicti legati in eam causam impensorum; ac denique mensae capitulari pecunia ex fructibus dicti legati congesta unitur, ac incorporatur, et quidquid ad hoc legatum pertinet, necnon deinceps ab hac distributione eximitur, subrogato alio onere. Adversus hunc Chirographum petitur modo aperitio oris, et conceditur. Nam annis 1700 et 1703 binae resolutiones S. C. (142) huic oppositae praecesserant: *Gerunden. Vestarii* 7. *Julii* 1731 *dub.* 1.

9. Heva Zakorosuscha ante legitimam aetatem matrimonium contraxit cum Antonio Radechi. Ad legitimam aetatem cum pervenisset, Heva matrimonio contradixit, et nullum fuit matrimonium declaratum. Religiosum itaque induit habitum, et expleto tirocinio solemniter vota in eodem Monasterio emisit. Sed statim infringere professionem frustra tentavit; hinc e Monasterio fugam arripuit, et cum Antonio sobolem procreavit. Ambo ad Pontificem Max. confugerunt, et Congregatio particularis deputata constare de validitate matrimonii, sed ad cautelam esse consulendum SSmum pro illius convalidatione in radice, resolvit. Quod Decretum Breve Pontificium confirmavit. Quum autem exposuisse Oratores matrimonium ante ingressum in Religionem consumatum fuisse pateret; et reclamatum esset a Monasterio pro votorum validitate; hinc causa remissa ad S. C. cum facultate aperitionis oris concedendi; haec nihil de aperitione oris, addendo ad mentem, respondit: *Wilnen. seu Luceorien. Matrimonii, et Professionis* 21. *Junii* 1732 *dub.* 1.

10. Aperitio oris denegatur a S. C. adversus Bullam Benedicti XIII. Pont. Max. anno 1727 editam, qua audito Archiepiscopo *ex rationabilibus, et justis causis sibi notis* Sodalitium B. M. V. de Misericordia oppidi nuncupati *Civitas nova* suppressit, plenoque jure Capitulo Collegiatae Ecclesiae S. Pauli ejusdem oppidi quaecumque bona onere missarum manente, ac aliis pietatis officiis, quae a Sodalibus praestabantur, addixit; etiamsi Sodales extinctae Societatis reclamassent; ac non constare de Capituli redituum tenuitate retulissent, Bullamque idcirco esse subreptitiam contendentes: *Firmana Aperitionis Oris, et Reintegrationis* 6. *Decem.* 1732 *dub.* 1.

11. Benedictus XIII. Pont. Max. Constitutione imperavit, ut possessores praediorum, quae intra fines illius Paraeciae sita sunt, tributum in annuis scutis centum Parochiali Ecclesiae S. Francisci in Monte Mario solverent. Possessores alienam fore mentem Pontificis, si rem totam perspectam habuisset, existimarunt. Probabant itaque satis consultum per proventus a fundatore Bartholomaeo Nerio donatos Religiosae Familiae B. Petri de Pisis, ut spirituali ruricolarum saluti prospiceret. Aperitionem hinc expostulabant oris; sed concessum illis est, ut firmaretur status Coeno-

distributionum, ac etiam circa alienationes factas a Societate S. Benedicti: Regist. lit. lib. 28. die 6. Maii 1734.

(142) Prima die 26. Sept., secunda 3. Martii, in quibus applicatio praecitata facta tam ab Episcopo, quam a Canonicis, et Capitulo non sustineri deciditur, necnon praecipitur redintegratio legati pii, ac redditio rationis fructuum ejusdem legati coram Episcopo peraganda.

hii: *Romana Aperitionis Oris, et Congruae* 27. *Junii* 1733 *dub.* 1. Iterum proposita causa, rescriptum est, ad Card. Praefectum pro Concordia: 9. *Januar.* 1734.

12. Aperitio oris super Apostolicum Chirographum Benedicti XIII. Pont. Max. pro cumulo dotium scut. 400 pro singulis filiabus quinque Septimii Alberti descendentis testatoris Francisci Surci permissa fuit. Officiales Societatis SSmae Annuntiationis, ad quam haereditas pervenit, contendebant subreptionis, ac obreptionis vitio Chirographum laborare, tum quia Orator bona haereditaria ascendere ad scuta 60000 supposuit, quum ea scuta 10930 non excedant; tum quia reticuit testatorem praevidisse casum, quo ad subsidia dotalia concurrere potuissent puellae sanguine conjunctae, quibus tradi duc. 100 singulatim decernit: *Romana Aperitionis Oris, et Subsidiorum Dotalium* 9. *Febr.* 1737.

13. Aperitio oris adversus Breve Clementis XII. Pont. Max. per Canonicos Ecclesiae Cathedralis impetratum, quo fuerat eis tributa facultas convocandi Capitulum libere, independenter ab Episcopo, et Sede vacante ab Archidiacono, quoties agendum foret de litibus vertentibus, vel excitandis inter Capitulum ipsum, et Episcopum, ac Archidiaconum, fuit tributa, necnon reducendum esse dictum Breve ad terminos Indulti Julii III. (143) Pont. Max. censuit S. C.: *Gerunden. Juris Convocandi Capitulum* 13. *Sept.* 1738 *dub.* 1., *et* 2. *confirmat.* 24. *Januar.* 1739.

14. Denegavit S. C. aperitionem oris adversus Breve Benedicti XIII., quo, annuens Praesidum Hospitalis Pisauri petitioni, quod tum ob aes alienum, tum ob numerum expositorum, infirmorum, ac peregrinorum claudendum foret, nisi reditus augerentur, Episcopo praecepit, ut Societatem SSmae Conceptionis supprimeret, aliaque Sodalitia ad annuam summam taxandam juxta quorumdam redituum quantitatem solvendam compelleret. Hinc renuentes Sodales SSmi Nominis Dei annuam decem scutorum summam juxta Episcopi decretum persolvere, vitio subreptionis, et obreptionis enunciatum Breve laborare conati sunt: *Pisauren. Aperitionis Oris* 20. *Decem.* 1738.

15. Aperitioni oris non esse locum adversus Breve Apostolicum Clementis XII. Pont. Max. obtentum pro erectione Conventus Cappuccinorum in Villa de Biar, necnon literas Archiepiscopo mittendas juxta mentem (144) censuit S. C. Etiamsi Parochus, et

(143) Quod indultum refert Scarfant. tom. 1. animad. ad Lucubr. Can. Ceccoperi inter Decis. Rot. Rom. Decis. XXVI. in princ. hisce verbis „Et deinde aliquod plus Canonici obtinuerunt de „anno 1551 a Julio III., nempe facultatem se „congregandi per unum Capitularem semel in „hebdomada pro negociis Capitularibus duntaxat, hac tamen adjecta conditione, quatenus „scilicet Vicarius (de Capitulo) sic requisitus „neglexerit, vel recussaverit. Hoc indultum fuit „inviolabiliter, tam per Episcopos pro tempore, „quam per Canonicos observatum, necnon etiam „de tempore sedis vacantis per Archidiaconum, „et illius Vicarium, ex illius jurisdictione satis „in praecedentibus Decisionibus firmatum." Et in Decis. XXVII. seqq. num. 3. legitur „Et demum non obstat altera limitatio, quod si agatur de interesse ipsius Archidiaconi, seu ejus „Vicarii, in tali casu praesidere non debeant, „tanquam ex adverso non impugnata, inutiliter „fuit proposita, neque longam meretur discussionem: cum satis trita regula sit, et toties „discussa in hoc nostro Tribunali; quod etiam „si agatur de interesse particulari, et speciali „Episcopi, seu ejus Vicarii, nihilominus ipse „debet convocare Capitulum, illi interesse, et „expositis his, quae ipsam rem concernere intendit, teneatur exire a Capitulo, ut liberis suffragiis Canonici super eadem re deliberare valeant: Aut agatur de interesse Dignitatis Episcopalis, et tunc nemo dubitat, quin ipse possit intervenire, et praesidere, ut pluries declaravit S. Congr. Concilii relat. per Barbos. de „Canon. dict. cap. 35. num 9 et Rota in Hispalen. Juris praesidendi in Capitulo 2. Julii 1700, „§. Similiter, coram magnoCancellario Medinlan."

(144) Mens fuit, ut Archiepiscopus curet consulere indemnitati Parochi, ut respectiva Fratrum

Clerus dictae Villae certarent de vitio subreptionis, et obreptionis, quod expositus fuit eorum assensus, ac incolarum, silentio praetermissa conditione; *Che la presente concessione non si possa interpretare, ne stendere ad altro, che ad una semplice abitazione, ed ospizio di detta casa, in quanto questa al presente serve per uso profano. Valentina Fundationis. Conventus* 12. *Sept.* 1739 *dub.* 1.

16. Quum Benedictus XIII. Pont. Max. per suas literas Apostolicas in forma Brevis *motu proprio, et ex certa scientia* editas, Decreta, seu Rescripta S. C. quoad Curiam Archiepiscopalem Neapolitanam, quae potuit cogere Rectorem Ecclesiae S. Angeli ad Nidum, quamvis allegantem suam exemptionem ad interveniendum supplicationi occasione Sedis vacantis indictae, etiam per censuras approbasset, ac confirmasset; requisitum fuit: An locus sit arbitrio pro aperitione oris, et de dicti Brevis validitate? S. C. sustineri praedictum Breve declaravit. Haud enim ex Rectoris privilegiis exemptio, quae vera, et propria qualitate nullius cum territorio separato polleret, evincitur: *Neapolitana* 21. *Julii* 1742 *dub.* 1., *et* 2. (145).

17. Dum Romae quaestio in S. C. Concilii agitabatur super jure Capituli Ecclesiae Cathedralis multandi suos Capitulares, ceterosque Ecclesiae Ministros pro levibus excessibus commissis etiam extra Chorum, et Ecclesiam in functionibus Ecclesiasticis, ubi Capitulum sub cruce procedit, inita inter Episcopum, et Capitulum transactio est; Romae plane illam ignorantes utriusque partis actores definitionem a S. C. retulerunt, et inde Breve Pontificium, quo decreta S. C. confirmarentur, obtinuerunt. Episcopus Concordiae ex defectu Pontificiae confirmationis refragatur, et ad dubium, an sit locus aperitioni oris, aut sustineatur Concordia? Concordiam haud servandam esse, S. C. respondit: *Civitaten. Juris Multandi, seu Approbationis Concordiae* 28. *Martii* 1744 *dub.* 1.

18. Adeptus est Felix Trullius Margaritae filius Advocati Pauli de Rubeis filiae Breve a Benedicto XIII. Pont. Max. cum consensu Philippi de Rubeis, quo dotium cumulum in scut. 2500 pro qualibet filia, quas habebat, concedebatur; quamquam testator Paulus Paganinius in favorem puellarum tantum dotes in scut. 100 reliquisset. Adversus hoc Breve postulata fuit oris aperitio, sed nullum vitium obreptionis, vel subreptionis inventum fuit, et e contra summa in puellis praedictis patebat egestas; hinc aperitioni locum non esse S. C. resolvit: *Romana Subsidiorum Dotalium* 30. *Martii* 1748 *dub.* 1. *confirmat.* 3. *Aug. ejusd. anni*.

19. Constituit Card. Corradinius taxam pro Seminario Setiae pro unaquaque Setinae, Privernati, et Terracinensi Dioecesi erecto, illamque constituit ad rationem scut. 3, ac per Breve Apostolicum fuit adprobata. Abbas Commendatarius S. Mariae Fossae Novae, et Monasterium una cum Monachis Ordinis Cisterciensis Civitatis Priverni solvere dictam taxam renuerunt. Hinc quaesitum fuit, an arbitrium intraret pro oris aperitione? et responsum exiit negativum, sed quoad Monachos videatur particu-

Excalceatorum circa tumulationem cadaverum, et circa designationem locorum, in quibus seorsim fieri debeat quaestuatio: Registr. lit. lib 29 die 12. Sept. 1739.

(145) Deinde accessit Const. Praeclarum 4. Oct. 1755 Bened XIV (Bull. ejusd. Pont. tom 4 pag. 152), qua Hospitalis declaratur exemptio ab Archiepiscopi Neapolitani jurisdictione, et §. 15. Summus Pontifex Rectorem praedictum, aliosque Clericos Presbyteros Ecclesiae, et Hospitali praedicto inservientes accedere ad publicas, et generales Processiones non teneri decernit.

lariter: *Terracinen. seu Setina Taxae* 9. *Sept.* 1752 *dub.* 1.

20. Transactio inter familiam Franchini, et Societatem nuncupatam *delli Trentatre* initam quoad haereditatem Petri Francisci Franchini Taviani per Breve Innocentii XI. Pont. Max. fuit firmata. Societas inspecta redituum diminutione ex dicta Concordia detrimentum evenisse conquesta est, hinc aperitionem oris adversus illud Breve exoptabat; sed S. C. illam non audivit. Nam nullo vitio obreptionis, vel subreptionis Breve infectum, ac validam, justamque fuisse transactionem familia praedicta ostendebat: *Pistorien.* 2. *Decem.* 1752.

21. Aperitio oris minime donata fuit adversus Constitutionem Apostolicam Benedicti XIV. Pont. Max., quam Procurator Generalis Ordinis Canonicorum Regularium Lateranensium impetravit, et qua novum onus Canonicis Regularibus Lateranensibus expediendi indultum Pontificium, ut secularia beneficia consequi possent, imponebatur. Idem Procurator in precibus oblatis totius Ordinis consensum adesse narraverat, licet nemo certior factus esset, sed id ab eo factum fuit, ut gravibus impensis Indulti Canonici praedicti deterriti in ordine permanerent: *Brixien. Indulti* 12. *Maii* 1759 *dub.* 2.

22. Certior factus Benedictus XIV. Pont. Max. Cathedralem Ecclesiam Urbis Maceratae ruinam minari, motu proprio mandavit, ut in aliam Civitatis partem Episcopus eam transferret. Et ad hoc restaurationis opus perficiendum duorum testatorum pias voluntates commutavit. Institit Communitas, et exposuit dilabentem, fatiscentemque minime esse Cathedralem Ecclesiam, ac provide necessariam deficere causam commutandarum voluntatum. Novus Episcopus Chirographum restituit, ne exequutor esset et contradictor. Hinc urgente Communitate pro oris aperitione S. C. dixit *ad mentem*, et scribendum etiam mandavit Episcopo viciniori: *Maceraten. Aperitionis oris* 22. *Sept.* 1759. Reproposita causa, et Communitate docente Cathedralem solum scut. 350 reparationis summa indigere, resolutum fuit, ut arbitrium intraret pro aperitione oris: 23. *Aug.* 1760.

23. Benedictus XIV. Pont. Max. vigore Brevis successionem Francisco Lopez Canonico Coadjutori Ecclesiae Cathedralis resignatario, in stallum, turnum, et aetatis praerogativam Canonici Matthaei Conia Coadjuti resignantis concessit. De vitio obreptionis, et subreptionis modo dictum Breve redarguitur, tum ob rescripti contrarii S. C. ad postulationem praefati indulti reticentiam, licet inde mutatus fuit status sequuta resignatione; tum propter salarium coadjutori annuum ducat. 24 auri de camera assignatum silentio praetermissum; qua de causa Summus Pontifex dici non poterat; *attento servitio*, *ratione officii coadjutoris hujusmodi praestito;* aut saltem difficilius indultum tribuisset. Postulata idcirco oris aperitione adversus illud Breve, S. C. eam impertivit: *Baren. Praecedentiae* 19. *April.* 1760 *dub.* 1. *confirmat.* 21. *Junii ejusd. anni*.

24. Monasterium Cesarense Ordinis Cisterciensis Ecclesiarum Parochialium in Biberger, et Wallenhausen Augustanae Dioeceseos juspatronatus e laicorum manibus redemit, et gratuito cessit Monasterio Roggenburgensi Ordinis Canonicorum Regularium Praemonstratensium, quod antea illud possederat, et vendiderat. Bened. XIV. Pont. Max. retrocessionem hanc comprobavit, et sub narrativa consuetae deputationis Regularium ad nutum amovibilium in iisdem

Parochiis, potestatem insuper fecit Abbatibus nominandi ad Parochiales praedictas Regulares ab Ordinario instituendos, illosque ad nutum amovendi, ut prius, sine tamen praejudicio jurium Ordinarii; firmavitque privilegium, ut possent absque dispensatione Apostolica, et ad vitam retinere quascumque Parochiales Ecclesias sibi canonice collatas, etiam seculares, illarumque perpetuas Vicarias Clericis, seu Presbyteris secularibus conferri, et assignari solitas. Episcopo Augustano admittere Vicarii regularis nominationem renuente de oris operitione quaestio instituta fuit. Sed arbitrium pro oris aperitione haudquaquam intrare S. C. decrevit, jussitque ut literae Apostolicae executionem habeant: *Augustana Parochialium* 10. *Maii* 1760 *dub.* 1.

25. Aperitio oris denegatur adversus Breve Clementis XIII. Pont. Max., quo deliberatio Capitularis Cathedralis Ecclesiae Tridenti capta die 17. Junii 1757 confirmatur, ejusque exequutio mandatur; etiamsi Capitulares dissentientes exortum fuisse per obreptionem, atque subreptionem asserant, et vitio dictam deliberationem, quod non praemonitus Episcopus, nec vocati absentes fuerunt, laborare autument: *Tridentina* 14. *Febr.* 1761 *dub.* 1.

26. Aperitio Oris decernitur; itaut sit locus revocationi gratiae per Breve Apostolicum Bened. XIV. Pont. Max. concessae administratoribus pii operis in vincula conjectorum Bononiae pro assignatione ratae partis redituum haereditatis pii testatoris Raynaldi Duglioli, qui omnia in favorem pauperum erogari mandavit. Patres enim Dominicani haeredes Fiduciarii de vitio obreptionis, et subreptionis edisserant ob non expressas ab administratoribus praedictis conditiones in pauperum delectu, ex quibus illud pauperum genus exclusisse testator videtur: *Bononien. Aperitionis Oris* 14. *Maii* 1763, *confirmat.* 27. *Aug. ejusd. anni.*

27. Aperitio oris adversus Breve Benedicti XIII. Pont. Max., quo adprobavit taxam solvendam Seminario Dioecesano Setiae constituto ab Apostolico Visitatore praefinitam in scutis tribus pro centenario ex fructibus bonorum Ecclesiasticorum Dioecesum Priverni, Setiae, et Terracinae, ea lege, ut ex unaquaque Civitate tres alumni alerentur, denegata fuit; quum non constaret de vitio subreptionis, et obreptionis; licet Privernenses gravatos se jactarent, ex quo duos retinendi alumnos vigore quorumdam bonorum cessionis in possessione erant: *Privernen. Aperitionis Seminarii* 20. *Apr.* 1771 *dub.* 1.

28. Jacobus de Comitibus Asculanus universalem animam suam constituit haeredem. Nonnullis per schedulas relictis tum legatis profanis, tum piis. Exequutores vero fecit testamentarios, eisque vetuit petendi, vel exequendi suae voluntatis commutationem. Episcopus a Bened. XIV. Pont. Max. tenuit, ut commutata voluntate pii testatoris ex annuis superextantibus reditibus hujus haereditatis extraherentur annua scuta 200 pro construendo, erigendoque Conservatorio pro puellis periclitantibus, earumque manutentione. Obiit Episcopus gratia non confecta. Novas obtulit preces Successor, et reportavit nedum ejusdem gratiae confirmationem, sed applicationem etiam aliorum annuorum scutorum 120 post obitum Sororum de Comitibus. Haec duo rescripta exequi volente Vicario Generali, obstiterunt Exequutores, studueruntque ponere quaestionem, num intraret arbitrium pro oris aperitione? S. C. non dedit definitionem, sed demandavit, ut firmaretur tam status Conservatorii, quam hae-

reditatis Jacobi de Comitibus: *Asculana Commutationis Voluntatis* 20. *Januar.* 1776 *dub.* 1.

29. Aperitio oris postulata a Sodalibus Societatis S. Catharinae Virginis, ac Martyris Castri S. Petri adversus Breve Clementis XIV. Pont. Max., quo suppressionem ejusdem Societatis ab Archiepiscopo Malvezzi occasione Visitationis patratam adprobavit, confirmavitque, denegata fuit a S. C.; etiamsi illud Breve vitio obreptionis, et subreptionis laborare sodales decertarent: *Bononien. Aperitionis Oris, et Redintegrationis* 19. *Febr.* 1780 *dub.* 1., *confirmat.* 3. *Junii ejusd. anni.*

30. Post lapsum quinquaginta annorum Congregationi Scholarum Piarum a Porphirio Fantozzinio praefinitum pro fundatione Collegii in oppido Vetrallae, a S. C. Religiosi die 30. Aug. 1766 termini prorogationem ad aliud decennium obtinuerunt. Pendente decennio Patres Scholarum Piarum Urbis Breve Apostolicum impetrarunt pro erogandis reditibus dictae haereditatis ob aeris alieni contracti occasione novi in Urbe constructi Collegii solutionem, firma tamen remanente celebratione Missarum, quas memorati testatores ordinarunt, et ut nominibus expeditis denuo investiri, ac multiplicari debeant proventus ad formam testamentorum. Adversus hoc Breve Clerus Vetrallae petiit oris aperitionem, et S. C. respondit, *negative: Viterbien. Aperitionis Oris* 15. *Julii* 1780. Denuo allegatum fuit subreptionis vitium, ex quo silentio praetermissa fuerit oblatio annuorum scutorum biscentum pro fundatione Collegii a Communitate facta, ac jus Cleri pro erectione Canonicatuum, si post quinquaginta annos Collegium perfectum non fuisset, et S. C. rescripsit: Dilata, et reproponatur citata etiam Communitate: 27. *Febr.* 1790, *confirmat* 14. *Januar.* 1792.

31. Vigore Brevis Papae Pii V. Curata Praepositura S. Petri Cillaveniae in spiritualibus, ac temporalibus, Ecclesiaque collapsa anno 1568 unita Dominicano ipsius Cillaveniae Coenobio fuit. Adversus hoc aperitio oris fuit efflagitata non ex subreptionis, vel obreptionis capite, sed ob justam, ut Cillaveniensis sustinet Populus, dissolvendae unionis causam subortam. S. C. autem eam non admisit: *Papien. Dissolutionis Unionis, et Provisionis* 3. *Martii* 1787 *dub.* 1.

Apostolica Bulla. Vide *Bulla Apostolica.*

Apostolicum Beneplacitum. Vide *Alienatio Bonorum Ecclesiae §. I. Applicatio §. II. Contractus §. V. Emphyteusis §. II. Transactio §. I.*

Apostolicum Chirographum. Vide *Breve.*

Apostolicus Exequutor. Vide *Exequutor Apostolicus.*

Apostolicus Nuntius. Vide *Nuntius Apostolicus.*

Apostolicus Vicarius. Vide *Vicarius Apostolicus.*

Apostolicus Visitator. Vide *Episcopus §. XXV. Vicarius §. III.*

Appellatio in Concursu Parochialium. Vide *Concursus.*

§. I.

Appellatio Devolutiva, vel Suspensiva (146).

1. S. C. Episcopo interroganti respondit; ut hujusmodi inhibitione (Cu-

(146) Pro recto judiciorum Ecclesiasticorum ordine a Benedicto XIV, *Const. ad Militantis*, 30 *Martii* 1742 (*Bull. ejusd. Pont. tom* 1. *pag* 60) emanavit de Appellationibus, et Inhibitionibus concedendis, vel denegandis. Appellationes non recipiuntur, neque in earum vim inhibitiones conceduntur, nisi primum constiterit, intra legitima tempora, atque a legitima persona, item

riae nempe Metropolitanae) utpote nulla, ut contra dispositionem Concilii decreta, non obstante, compelleret Curatum ad residentiam. Ad Vicarium Apostolicum Urbini scribendum a praecepto Episcopi, sive alio actu, quum procedat ad compellendos Curatos ad residentiam, non dari appellationem ad effectum suspensivum, ut aperte cavetur Decreto *cap.* 1. §. *eadem tit.* 54 (147). Itaque sciat, eam inhibitionem ab Episcopo sperni posse, et propterea de cetero caveat ab hujusmodi inhibitionibus: *Feretrana* 6. *Sept.* 1591.

2. A Visitatione Ecclesiae Cathedralis, et personarum ipsius ab Episcopo facienda non admittitur appellatio ad effectum suspensivum, nec ideo illam appellatio impedire potest: *Oriolen.* 27. *Martii* 1632 *dub.* 6.

3. Et ad dubium; an appellatio a decretis, et constitutionibus Synodalibus impediat, et retardet exequutionem dictorum decretorum, vel solum suffragetur quoad effectum suspensivum? per Appellationem a decretis, et constitutionibus Synodalibus, quae fuerunt a sede Apostolica confirmatae, non posse illorum exequutionem impediri, nec retardari, respondetur: *Ibid. dub.* 18. (148).

4. Quum Archiepiscopus posset in Canonicos in choro etiam sine adjunctis procedere, dictis Canonicis non competere appellationem ad effectum suspensivum decisum est: *Calaritana* 20. *Dec.* 1653 *dub.* 3.

5. Appellatio suspensiva non datur a sententia Episcopi super privatione Canonicatus ob non residentiam Canonici Jacobi Tavano provisi in Cathe-

a definitiva, vel habente vim definitivae, aut gravamine, quod per definitivam reparari non possit, appellatum fuisse, idque patere debet ex publicis monumentis, quae in actis exhibentur. Appellatio autem ita legitime interposita jurisdictionem suspendit judicis inferioris, causamque defert ad superiorem, qui appellatus est. Quare interim, dum appellatio pendet, nihil amplius in causa inferior judex agere potest, et siquid egerit, cuncta a majore judice ad pristinum statum rediguntur. Verum cum haec suspensio sententiae, ejusque executionis in causis quibusdam minus congruens, et apta videretur ad rectum ordinem rerum, merito receptum est, ut sententiis quibusdam suspensiva vis adimatur propterea fit interdum, ut quamquam sit appellatum, tamen sententia exitum obtineat, et postea causae cognitio ad superiorem deferatur. Tunc autem sententiae non suspensivum, sed devolutivum effectum habere dicuntur. *In Cit. Const.* §. 6. et seqq. Bened. XIV. omnes causae, in quibus suspensiva appellatio non conceditur, accurate recensentur.

(147) Nempe *Sess.* 23. *cap.* 1. *de reform.* §. Quod si, ubi quaecumque improbatur consuetudo, etiam immemorabilis, sive appellatio, etiam in Curia Romana, sive vigore Eugenianae, ad compellendos ad residentiam Curatos usque ad privationem. Huic sanctioni accessit Edictum Innoc. XIII. emanatum anno 1723, et innovatum a Bened. XIII. in *Concilio Romano*; tit. 17. *de Cleric. non resid. cap.* 7. Inter vetustiores Concilii Tridentini editiones nulla adest, quae divisionem Decretorum in capita, ac titulos exhibeat.

(148) „Quamquam porro a Synodalibus statutis, de jure, admitti possit appellatio in devolutivo, haec tamen ipsa a prudenti superiore „non est statim, atque ad cujuslibet querelam „admittenda: ne Episcopi deterreantur, a suis „cogendis synodis, timore litium, quas postea „subire cogantur ob male feriatorum hominum „adversus Synodales Constitutiones querimonias, „et frivolas appellationes. Quare ad haec praecavenda incommoda, cum appellatio interponitur ad sacram Congregationem Concilii, satius erit, ut ejusdem Secretarius appellantes „compellat ad designandas singulas Constitutiones contra quas reclamant, eosque simul adigat ad momenta rationum exponenda, propter „quas eas irrationabiles, nimium graves, et „onerosas, aliove vitio contendunt infectas: „haec vero omnia idem Secretarius significabit „sacrae Congregationi, quae, in hunc modum „rite instructa, provide decernet, an appellatio „sit admittenda, an potius rejicienda veluti inanis, et calumniosa. Haec methodus a nobis, „cum praedicto Secretarii munere fungeremur, „adhibita fuit in gravi controversia excitata adversus Synodum Fulginatensem, habitam anno 1722 ab Episcopo Baptistellio: eoque pacto „ex innumeris causae articulis, ab appellantibus propositis, paucos selegimus, qui videri „poterant aliqua discussione digni, eosque „dumtaxat Sacrae Congregationis judicio subjecimus, in quibus tamen iidem appellantes „succubuerunt, causamque in omnibus obtinuit „Episcopus: quod videre est in eadem Synodo „typis impressa pag. 285." Ita Bened. XIV. *De Synod. Dioeces.* lib. 13. cap. 5. num. 13. pag. 482 edit. Rom. 1755.

drali Ecclesia, sed tantum in devolutivo: *Cathacen. Canonicatus* 14. *Novemb.* 1671 *dub.* 1.

6. Ad quaesitum; an in concursu habentium qualitates requisitas a Concilio eligatur hujusmodi qualitatibus destitutus in Vicarium Capitularem, ab hujusmodi electione detur appellatio suspensiva? negativum datum est responsum; sed dari devolutionem ad Metropolitanum statutum est: *Majoricen. Electionis Vicarii Capitularis* 13. *Febr.* 1672 *dub.* 3.

7. Utrum a sententia judicis pronunciantis irritam electionem factam a Capitulo Canonici Doctoris in sacra Theologia idonei, et bene morigerati relicto unico Doctore in jure Canonico non idoneo, et male morigerato, detur appellatio suspensiva? respondit S. C. ad primam partem affirmative, ad reliqua non est respondendum censuit: *Ecclesien. Electionis Vicarii Capitularis* 3. *Julii* 1677 *dub.* 1. 2. *et* 3.

8. Quum Archiepiscopus Bracharensis, et Aegitanien. Episcopus exposuissent, Regulares vim ordinationum, ac Decretorum S. Concilii Tridentini, et S. M. Clementis VIII., Gregorii XV., et Clementis X. (149), quae circa administrationem bonorum sanctimonialium, ipsis Regularibus subjectarum, earumque clausuram, et quoad Confessariorum ipsarum monialium adprobationem faciunt, causa obviandi abusus, eludere solere interpositis appellationibus, ac recursis. Hinc Apostolicum praesidium postularunt, quatenus his Appellationibus, et recursibus

(149) Concil. Trid. *Sess.* 25. *cap.* 5. *de Regul.* cavit nemini licere ingredi septa Monasterii sine Episcopi vel superioris licentia in scriptis, quod declaratum est Decreto S. C. Concilii approbato ab Urbano VIII. 13. Nov. 1620 et cap. 2. de Regul. statuit, tam seculares, quam Regulares exercentes in saeculares personas animarum curam in sis Ecclesiis, quae Monasteriis, seu domibus regularium virorum, aut mulierum annexae sunt, immediate subesse debere in pertinentibus ad dictam curam, et Sacramentorum administrationem jurisdictioni, visitationi, et correctioni Episcopi Dioecesani. Hoc decretum ampliatum est a Const. Gregorii XV. 5. *Febr.* 1622 *Inscrutabili (Bull. Rom. tom.* 5. *part.* 5. *pag.* 1.*)*, etiam in hoc, quod Administratores bonorum Monasteriorum Monialium, Regularibus subjectarum (de quibus nullam mentionem facit Trid.) cogi, et compelli possint ab Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus Regularibus, ad reddendam singulis annis rationem administrationis, eosque ex rationabili causa amoveri, si superiores, prius de causa moniti, id facere detrectaverint. Pro dicta tamen Const. intellectu emanarunt a S. C. Concilii nonnullae Declarationes ab ipso Pontifice Gregorio, et subinde ab Urbano VIII. approbatae, quae referuntur in calce Constitutionis.

Clemens VIII. *Const. Suscepti muneris* 5. *Febr.* 1596 *(Bull. Rom. tom* 5 *part.* 2 *pag.* 93*)* normam exequi Decretum Concil. Trid. *Sess.* 25. *cap.* 14. de Regul., quod jubet, Regulares extra claustra notarie delinquentes certo modo puniri, praescribit.

Quoad Confessarios Monialium praemittendum est cap. 15. *Sess* 23. de *Reform.*, ubi praeter potestatem absolvendi acceptam in ordinatione, Regulares antea idoneos ab Ordinario reputari, et approbatos esse, ut Secularium audiant Confessiones debere statutum fuit. Huic decreto accessit primum Const. S. Pii V. *Romani Pontificis* 6. *Aug.* 1571 *(Bull. Rom. tom.* 4. *part.* 3. *pag.* 177*)*, qua ab eodem, revocata Const. *Etsi Mendicantium* 16. *Maii* 1567 *(Bull. Rom. tom.* 4. *part.* 2. *pag.* 373*)*, quam in favorem Fratrum, et Monialium Ordinum Mendicantium ediderat, quoad exemptionem ab examine, et approbationem Confessariorum ab Ordinariis faciendam, 16. *Maii* 1567 declaratum est, hanc eamdem sanctionem extendi ad quoscumque Regulares tam Mendicantes, quam non Mendicantes, quamvis lectores, atque Magistri in Sacra Theologia essent. Deinde Urbanus VIII. *Const. Cum sicut accepimus* 12. *Sept.* 1628 *(Bull. Rom. tom.* 6. *part.* 1. *pag.* 142*)* abrogavit quodcumque privilegium quibusvis Ordinibus Regularibus hactenus concessum audiendi secularium confessiones sine praevio Ordinarii examine et approbatione. Insuper Trid. Sanctio ampliata fuit a Gregorio XV. *Const. Inscrutabili* 5. *Febr.* 1622 statuente, Regulares non posse audire Confessiones Monialium iisdem subjectarum sine dicta approbatione. Imo approbati in Confessarios Ordinarios pro uno Monasterio, non intelliguntur approbati pro alio, nec approbati pro una vice, expleta deputatione, audire possunt sine nova approbatione toties quoties, earumdem Monialium Confessiones ex declaratione Clem. X. *Const. Superna* 21. *Junii* 1670 *(Bull. Rom. tom.* 7. *pag.* 30*)*. Huic Clementinae Constitutioni quoad Confessarios Ordinarios, et extraordinarios Monialium, accessit *Const.* Bened. XIV. *Pastoralis curae* 5. *Aug.* 1748 *(Bull. ejusd. Pont. tom.* 2. *pag.* 213*)*.

tantum deferre teneantur ad effectum devolutivum. S. C. vero decretum tulit: Quo ad Monasteria monialium Regularibus subjecta servandas esse Constitutiones S. M. Gregorii XV. incipien. *Inscrutabili*, et S. M. Clementis X. incipien. *Superna* (150), in quibus expresse disponitur, non esse attendendas inhibitiones in suspensivo circa comprehensa in dictis Constitutionibus, et decretis S. C. Concilii sub S. M. Urbano VIII. emanatis (151): Quoad Regulares commorantes extra claustra, et deliquentes, servandam esse dispositionem S. Concilii Tridentini *cap.* 3 *Sess.* 6 *de reform.*, *et cap.* 14. *Sess.* 25. *de Regul.* (152), in quibus cavetur, ut Episcopi in eos animadvertant juxta Canonicas sanctiones, et sic quando agitur de correctione morum, aut in visitatione appellatio detur quoad effectum devolutivum tantum, nisi de gravamine per definitivam irreparabili agatur, vel cum Visitator, citata parte, et adhibita causae cognitione judicialiter procedit, ut alias S. C. declaravit: 23. *Febr.* 1715. De hoc decreto reclamavit Fr. Emmanuel ab Incarnatione Ordinis Minorum Observantium S. Francisci Provinciae Algarbiorum in Portugallia summae condolens, quod moniti Regulares non fuerint. Et S. C. prodiit rescriptum: Audiatur, et interim supersedeatur in exequutione Decreti in statu, et terminis a die intimationis faciendae in partibus: 30. *Martii* 1715. At explorata ex adverso difficultate proposita fuerunt dubia.

9. An, et quomodo standum sit, vel recedendum a decisis sub die 23. Febr. anni 1715 quoad observantiam Constitutionis S. M. Gregorii XV. incipien. *Inscrutabili*, et Decretorum sub S. M. Urbano VIII. emanatorum (153), et quatenus in decisis;

10. An et quomodo sit standum, vel recedendum a decisis sub dicta die

(150) *Vide not.* 149 *antecedentem.*

(151) Quae Decreta S. Congr. Concilii ab Urbano VIII. Pont. Max. approbata subsequuntur *Const. Inscrutabili Gregorii XV. Vide* not. 149.

(152) *In Sess.* 6. *cap* 3. de *reform.* habetur, quod excessus secularium Clericorum, et Regularium degentium extra Monasteria ab Ordinario loci corrigantur. *Et Sess.* 25. *cap.* 14. *de Regul.* legitur, quod Regularis non subditus Episcopo, qui intra claustra Monasterii degit, et extra ea publice deliquerit, instante Episcopo, a Superiore suo severe puniri debeat, et de punitione Episcopum certiorem faciat. Hoc decretum ampliatum est a Clem. VIII. *Const. Suscepti Muneris* 5. *Febr.* 1596 (*Bull. Rom. tom.* 5. *part* 2. *pag.* 95) §. 3 infligente poenam privationis dignitatum, et officiorum latae sententiae contra Superiores hoc Tridentini decretum non servantes in omnibus; ac addente, quod si superior regularis suum religiosum, ut supra deliquentem, non punierit, sed ad alium locum transmiserit, instante Episcopo loci delicti, intra terminum ab eodem praefigendum, debeat dictum delinquentem ad eumdem locum delicti revocare; alias idem superior incurrat poenam privationis vocis activae, et passivae, Papae reservatam: et crescente contumacia, possit, et debeat Ordinarius loci, ad quem transmissus est, delinquens, sive requisitus ab Ordinario loci delicti, sive aliter informatus, procedere adversus eumdem, eum punire juxta dictum decretum Trid. tanquam Sedis Apostolicae Delegatus. Id declaravit etiam Bened. XIII. Motu proprio edito die 26. *Martii* 1729 incipien *Exponi nuper* (*Bull. Rom. tom.* 12. *pag.* 389), minime revocato a Clem. XII. *Const. Romanus Pontifex* 30. *Martii* 1732 (*Bull. Rom. tom* 13. *pag.* 221), in qua quaedam aliae dicti Benedicti revocatae Constitutiones leguntur, cum illa transcripto Tridentini decreto sit omnino conformis, verumque ipsius intellectum explanet. Hinc evincitur tum ex Trid: decreto, tum ex Clementina Const., ac Benedicti XIII. cit. declaratione, quod quamvis Regulares, tam Mendicantes, quam non Mendicantes intra claustra viventes, quomodolibet extra delinquant, non ideo recte puniri possint ab Episcopo, sed tunc dumtaxat quando ob negligentiam eorum Superiorum in ipsos puniendo ad eum devoluta est jurisdictio in terminis Tridentinis: extra quem casum privative subsunt jurisdictioni, et punitioni eorumdem Superiorum. *In Const. Greg. XV. Inscrutabili* 5. *Febr.* 1622 (*Bull Rom tom* 5. *part.* 5. *pag.* 1) § 4 cautum est, quod Regulares nullis privilegiis, et exemptionibus tueri se possunt, quominus, si deliquerint circa personas intra septa Monialium degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorum administrationem Monasteriorum earumdem Monialium etiam Regularibus subjectarum ab *Episcopo loci*, tanquam *ad hoc sedis Apostolicae delegato*, quoties, et quando opus fuerit, puniri, et corrigi valeant.

(153) *Vide not.* 149. 150.

quoad inhibitiones in suspensivo desuper non attendendas?

11. An, et quomodo sit standum, vel recedendum a decisis sub dicta die quoad observantiam Constitutionis S. M. Clementis X. incipien. *Superna* (154), et quatenus in decisis.

12. An, et quomodo sit standum, vel recedendum a decisis sub dicta die quoad inhibitiones in suspensivo desuper non attendendas?

13. An, et quomodo sit standum, vel recedendum a decisis sub dicta die quoad observantiam Sac. Concilii Trid. *cap.* 3 *Sess.* 6 *de reform. et cap.* 14 *Sess.* 25 *de Regul.* (155) circa Regulares commorantes, et delinquentes extra claustra?

14 Demum, an, et quomodo sit standum, vel recedendum a decisis sub dicta die quoad Appellationes in devolutivo tantum attendendas, quando agitur de causis correctionis morum, aut in Visitatione, dummodo de gravamine per definitivam irreparabili non agatur, vel in casu, quo Visitator judicialiter procedit? de hisce dubis S. C. dixit: Dilata, et praevia revocatione suspensionis obtentae sub die 30. Martii proximi praeteriti Nuntius Apostolicus informet, ac praefigat terminum quatuor Mensium Regularibus ad deducenda jura sua in S. C.: *Bracharen. et Aegitanien.* 13. *Julii* 1715 *dub.* 1., 2., 3., 4., 5. *et* 6.

15. Sacerdos Palmerius Calabrese Canonicus Theologus Ecclesiae Collegiatae S. Matthaei Urbis Sarni unionem ab Episcopo petiit cujusdam vacantis Beneficii simplicis, et addidit, si secus fieret, ad S. C. appellaret. Episcopus Vicario suo Generali Nicolao Martinellio beneficium contulit. Canonicus ad S. C. appellavit. Haec dictam provisionem, ac possessionem sustineri decernit; qua de causa appellatio in suspensivo nullam vim habuit: *Sarnen.* 20. *Maii* 1747 *dub.* 1.

§. II.

Appellatio quando detur, et sustineatur vel non

1. Dubitatur, utrum inhibitiones contra *cap.* 20 *Sess.* 24 (156) sint adeo nullae, ut Ordinarius inhibitus possit ad ulteriora procedere non obstantibus dictis inhibitionibus? posse Ordinarium ad ulteriora procedere non obstantibus praedictis inhibitionibus emanatis contra *cap.* 20 *Sess.* 24 (157) declaratur: *Avenionen. Octob.* 1586 *dub.* 12.

(154) *Vide not.* 149.

(155) *Vide not.* 152.

(156) *De reform.* ubi decernitur „Neque appellationes ab eisdem interpositae per Superiores quoscumque recipiantur; eorumve commissio, aut inhibitio fiat, nisi a definitiva, vel a definitivae vim habente, et cujus gravamen per appellationem a definitiva reparari nequeat." Nam Appellationem ab interloquutione jus civile non probat ex *L.* 7. *Cod. Quor. appell. non recip.*; nisi ei vis definitivae sententiae sit, aut nisi ab ea illato gravamini nullum aliud adhiberi remedium possit ex *L.* 7. et 40 *ff.* de *Minor.* 25 *an.*, *L.* 2. *ff.* de *Appell. recip.* sed canones ante Tridentinam Synodum editi appellationem permittunt tum a sententia, tum a quavis etiam simplici interloquutione, qua judicialis acta ordinantur ex *cap.* 1. de *Dilat.* *C.* 9. *C.* 15. *C.* 20. de *Appell.* *C.* 1. *eod.* in 6. Verum cum Patres Tridentini plane intelligerent, saepe ad vexandos longa frustatione litigantes appellationes interponi, sapienter statuerunt, ut his appellationibus tantum detur locus, cum interloquutio vim habet sententiae definitivae aut cum magnum attulit gravamen, quod per appellationem a definitiva removeri non potest, ex cit. cap. et *Sess.* 13. cap. 1. de *reform.*, quae etiam juris civilis disciplina est. Sententia autem interloquutoria dicitur, quia judex, dum de primaria causa quaeritur, interea loquitur, neque definitive pronunciat, sed ea tantum dicit, quae ad causam promovendam pertinent, ut judicium ad propositum finem perducatur. Interloquutoria tamen habet vim definitive, quando judex rem aliquam incidentem definit, quae tamen praecipuam causam respicit, paratque simul ad eam definiendam viam, qualis etiam sententiae nomine comprehenditur ex *L.* 39. *ff.* de *Minor*

(157) *Vide not.* 156 *antecedentem.*

2. Censuit S. C. non obstantibus inhibitionibus AC. Episcopum posse procedere ad exequutionem Decreti ejusdem S. Concilii *cap.* 13 *Sess.* 25 *de Regul.* (158), et Declarationis S. C. (159); *Spoletana* 23. *Junii* 1629.

3. In responsione data Rhemensi Archiepiscopo quum nullus ordinari debeat, quem suus Episcopus suae Ecclesiae utilem, aut necessarium non judicaverit, S. C. declaravit, non semel ab hujusmodi judicio nullam dari appellationem, sed recurrendum dumtaxat ad sedem Apostolicam, quae juxta ipsius Congregationis sententiam per Gregorium XIII. Pont. Max. approbatam, quotiescumque Ordinarius recusaverit quemquam ordinare, Metropolitano, aut viciniori Episcopo committit, ut ab eodem Ordinario prius requirat causam recusationis, quo legitimam non allegante liceat illi eumdem recusatum ordinare: *Rhemensi* 21. *Apr.* 1668.

4. Quaeritur, an remotio Prioris a superioritate in vim Constitutionum Carmelitarum Discalceatorum Congregationis Hispaniae ob non interventum in choro ex alia causa, et praesertim voluntaria, sit inappellabilis etiam quoad effectum suspensivum, non secus, ac remotio ex causa infirmitatis? negativum datur responsum: *Ordinis Carmelitarum Discalceatorum* 3. *April.* 1700 *dub.* 2.

5. Appellationem ad Curiam Metropolitanam Acheruntinam interpositam ab Orontio Sarachella a decreto Episcopi Gravinae, qui eumdem falsas attestationes facientem, falsaque emittentem juramenta publicum propterea peccatorem, et in rudimentis fidei parum edoctum a Paschali Communione arcuerat, voluitque; ut prius in necessariis fidei rudimentis, et Sacramentorum Ministeriis instrueretur, et commisit Francisco Gallo Abbati Collegiatae S. Nicolai munus eum erudiendi, validam non esse; et decretum Episcopi super hac re appellationem non dari autumantis, esse exequendum S. C. censuit, addiditque ad mentem: *Gravinen.* 10. *Junii* 1724.

6. Appellatio ab Ordinarii decreto a reo convento Canonico Palumbo in tempore habili, et pendente termino interposita, et respective inhibitio Metropolitani cum compulsoria pro actorum transmissione, sustinetur: *Mi-*

(158) „Controversias (ait) omnes de praecedentia, quae persaepe maximo cum scandalo „oriuntur inter Ecclesiasticas personas, tam secularas, quam regulares, cum in processionibus publicis, tum in iis, quae fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, et in deferenda umbella; et aliis similibus, Episcopus, „amota omni appellatione, et non obstantibus „quibuscumque, componat." Hoc decretum declaratum est a S. Pio V. *Const. Divina* 27. *Aug.* 1568 (*Bull. Rom. tom.* 4 *part.* 3. *pag.* 31), quoad Fratres Praedicatores decernente, eis ubique competere precedentiam ante quoscumque Ordines Mendicantes, etiam in privatis actibus. Quam praecedentiam postea Clem. VIII. *Const. Inter caetera* 25. *Sept.* 1592 (*Bull. Rom. tom.* 5. *part.* 1. *pag* 395) iisdem concessit etiam ante alios quoscumque Ordines Regulares (exceptis Canonicis, et Clericis secularibus, ac antiquis Ordinibus Monachalibus) circa controversias praecedentias inter Ordines Mendicantium, et inter Confraternitates laicorum in processionibus, attendenda est Declaratio Gregorii XIII. *Const. Exposcit* 15. *Julii* 1583 (*Bull. Rom. tom.* 4. *part.* 4. *pag.* 38). *Ex Const.* Bened. XIII. *Pastoralis Officii* 14. *Febr* 1726 (*Bull. Rom. tom.* 12. *pag.* 71), Fratres Minores de Observantia ubique, et in omnibus gaudent praecedentia supra omnes Reformatos. Ex altera ejusdem Pontificis *Const. Militantis Ecclesiae* 27. *April.* 1727 (*Bull. Rom. ibid. pag.* 278), in qua confirmatur Const. S. Pii V. super praecedentia Canonicorum Regularium Congregationis Lateranensis Ordinis S. Augustini in processionibus, et in aliis actibus publicis, et privatis, statuendo quod ipsi, ubi interesse contigerit, statim ipsum Clerum Secularem non exemptum subsequi, dum ipsi subsequendo praecedunt, dum vero praecedendo praecedunt, illum immediate sequi debeant.

(159) Concilii, quae die 14. *Febr.* 1594 censuit Episcopum *ex cap.* 13. *Sess.* 25. *de Regul.* controversias super praecedentia in processionibus, et aliis similibus ortas inter personas ecclesiasticas, tam Seculares, quam Regulares componere.

noren. seu Amalphitana Censurarum 11. *Julii* 1750 *dub.* 1.

7. Appellatio ab Exactoribus Congregationis Presbyterorum SS. Stephani, et Nicolai Civitatis Pisciae ad Tribunal Nuntiaturae Florentinae adversus poenalia Episcopi praecepta, qui rationes eorum administrationis reddi quaesivit, valida est, ac respective illius admissio cum inhibitorialium concessione: *Piscien.* 24. *Martii* 1753 *dub.* 5.

8. Appellatio a Curia Episcopali pro contumacialibus decretis ab ipsa editis adversus Franciscum Conforti ab ipso interposita ad Metropolitanum, sustinetur, nec causa est remittenda ad Curiam praedictam Episcopalem, ut procedat usque ad definitivam sententiam: *Lucerina Appellationis* 15. *Decem.* 1753.

9. Appellatio interposita per Sodalitium S. Mariae de Populo Caesenae a rescriptis 29. Novem. 1788 et 19. Febr. 1791, super dotalibus subsidiis Camilli Beccari, praestandis Nobilibus puellis ab eo descendentibus, nec non de illis, quoad praeteritum non solutis, eorumque fructibus debitis ab anno 1773 ad formam donationis anni 1617 rejicitur: *Caesenaten. Subsidiorum Dotalium* 21. *April.* 1792 (160.).

§. III.

Appellatio ad quem interponatur, et de Judice Appellationis.

1. Exorta inter Card. Cervantes Archiepiscopum Tarraconensem, et aliquos ipsius suffraganeos contentione; an quando Episcopus procedit ad aliquem actum vigore Decretorum Concil. Trid., quem etiam suo Ordinario jure facere poterat, et in decreto datur facultas Ordinario procedendi etiam tamquam sedis Apostolicae delegato, appellatio ab hujusmodi judicio Ordinarii sit interponenda ad Metropolitanum, et ibi in secunda instantia prosequenda; vel potius sit necessario interponenda ad sedem Apostolicam tamquam a sententia emanata a Delegato Sedis Apostolicae? Summus Pontifex ex sententia S. C. declaravit, non esse hoc casu necesse ad ApostolicamSedem appellare: *Tarraconen. anni* 1573.

2. Zamorensis Episcopi nomine porrectus est S. C. supplex libellus, in quo sic habetur. Episcopus Zamorensis optat scire a S. C., quando ipse procedit definitive ad aliquem actum vigore Concil. Trid., quem etiam de veteri jure ex facultate Ordinaria facere potuisset, et in Decreto Concilii datur facultas eidem procedendi etiam tamquam Delegatus Sedis Apostolicae. Proposito autem dubio; an appellatio a tali decreto Odinarii, qui processit, etiam uti Sedis Apostolicae Delegatus, sit interponenda ad Metropolitanum, et curam eo prosequenda; vel potius sit interponenda ad Sedem Apostolicam tamquam a sententia lata a Delegato Sedis Apostolicae? rescriptum est, posse interponi ad Metropolitanum: *Zamoren. anni circiter* 1576.

3. Edita fuit haec resolutio. In his, quae Episcopus circa Visitationem, et morum correctionem decrevit juxta *cap.* 10 *sess.* 24 (161) dari appellationem devolutivam ad Metropolitanum, quamvis expresserit, se procedere tamquam Sedis Apostolicae delegatum: *Januen.* 2. *Decem.* 1604.

(160) Nam jam sub die 22. Martii 1791 pro exequutione praedictorum rescriptorum sententia Riganti judicis a Tribunali AC. emanaverat, quod Tribunal judex est exequutorialis Decretorum S. C. Concilii ut vidimus in *Introductione §. VII. in fin.*

(161) *De Reform.* ubi expresse habetur. „Episcopi ut aptius, quem regunt, populum possint „in officio, atque obedientia continere, omnibus „iis, quae ad Visitationem, et morum correcti„onem subditorum suorum spectant, jus, et pote„statem habeant, etiam tamquam sedis Apostolicae

4. Episcopo consulente decidit S. C. a sententia etiam definitiva contra verum contumacem prolata non esse recipiendam appellationem, nec dandam inhibitionem, aut aliam provisionem a Curia Metropolitana, quamdiu appellans in hujusmodi contumacia perstiterit alias Episcopum non teneri ad ipsam Curiam processum transmittere: *Arianen.* 28. *April.* 1635 *dub.* 7.

5. Quaestionem exortam, an Judex, ad quem possit sub poenis, et censuris a Notario Judicis, a quo nedum copiam actorum, verum etiam ad instantiam partis, et expensis ipsius Notarii praetendere, ut ipsa originalia transferantur, et ubi contingat dubitari de exemplo, collatio fiat parte vocata, et praesente? dirimit S. C. declarando; Judicem ad quem posse sub poenis, et censuris cogere Notarium Judicis a quo ad copiam actorum authenticam transportandam, ad translationem vero originalium non posse, nisi in casu suspicionis de fide copiae translatae, idque ad effectum collationem faciendi, qua facta erunt ipsa originalia restituenda: *Vercellen.* 21. *Martii* 1643 *dub.* 1.

6. Et ad dubium: An quoties per Judicem Appellationis suspendantur censurae prolatae per Judicem inferiorem, si Ecclesiastici illi irretiti durante suspensione exerceant actus exerceri prohibitos sub poena irregularitatis, in illam incidant? respondetur, si censurae per Judicem Appellationis simpliciter suspendantur Ecclesiasticos illis irretitos, ac actus sub poena irregularitatis eisdem prohibitos exercentes in irregularitatem non incidere, secus vero si limitatae ad aliquem tantum effectum censurae suspendantur: *Ibid. dub.* 2.

7. Appellationem quoad effectum suspensivum nequit Judex delegatus Apostolicus simpliciter admittere; quando Ordinarii ad evitanda malorum irritamenta procedunt, non citata parte, nec adhibita causae cognitione in causis visitationis aut correctionis morum: *Sardiniae Jurisdictionis* 15. *Maii* 1700 *dub.* 1.

8. Nec valet Appellationem admittere ab interlocutoria, vel alio quocumque gravamine, quod tamen potest per sententiam definitivam reparari: *Ibid. dub.* 2.

„ delegati ea ordinandi, et exequendi, juxta Ca„ nonum sanctiones, quae illis pro subditorum „ emendatione, et Dioecesis suae utilitate necessaria videbuntur: nec in his, ubi de Visitatione, „ et morum correctione agitur, exemptio, aut „ ulla inhibitio, appellatio, seu querela etiam „ ad sedem Apostolicam interposita exequutionem „ eorum, quae ab his mandata, decreta, aut ju„ dicata fuerint, quoquomodo impediat, aut „ suspendat." Quod Decretum concordat cum cap. 1. sess. 22. de *Reform* ibi. „ Nec appellatio „ exequutionem hanc, quae ad morum correctio„ nem pertinet, suspendat." Per quas sanctiones innovati sunt sacri Canones cap. *Reprehensibilis* 26 de *Appellat.* et cap. *Irrefragabili* 13. de *Offic. Judic. Ordinar.*; Ac Bened. XIV. *Const. Ad Militantis* 30. *Martii* 1742. (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag.* 60), in qua §. 21. quoad exequutionem decretorum circa correctionem morum ab Episcopo tam in Visitatione quam extra interpositorum haec habet. „ Item adversus pastoralem Vi„ sitationem Dioecesis, et praesertim Monaste„ riorum, Commendatorum, Abbatiarum, Prio„ ratuum, et Praepositurarum, in quibus non vi„ get regularis observantia, necnon Beneficio„ rum tam curatorum, quam non curatorum, se„ cularium, et regularium qualitercumque commen„ datorum etiam exemptorum: prout etiam ab exe„ quutione eorum, quae in ipsa Visitatione mandata, „ decreta, aut judicata fuerint; necnon similiter a „ quibuscumque decretis, et provisionibus etiam „ extra Visitationem pro conservatione vel repara„ tione Ecclesiasticae disciplinae, quoad vitam, mo„ res, honestatem quorumcumque Clericorum, Lu„ xum, comessationes, Choreas, Luxus, crimi„ na, et secularia negotia fugienda, atque evi„ tanda juxta plura Decreta dicti Sacri Concilii, „ et praesertim Sess. 6. de Reform. cap. 4. Sess. „ 13. cap. 1. Sess. 14. cap 4. Sess 21. cap. 8. „ Sess. 22. cap. 1. et cap 8. et Sess. 24. cap. 10. „ ad formam tamen decretorum Sac. Congr. Epis„ coporum de Mandato San. Mem. Clem. VIII. „ editorum anno 1600." Quae Decreta emanata die 16. Octob. sunt relata num. 13. in Appendice Concilii Romani celebrati sub Bened. XIII. anno 1725, una cum Declarationibus Urbani VIII., additionibus, ac declarationibus ejusd. Sum. Pont. Bened. XIII. circa eamdem materiam Appellationum, ac Inhibitionum.

9. Appellationem a gravamine, quod nequit per sententiam definitivam reparari, ut in carcerem conjectionis, torturae, aut excommunicationis, interpositam nequit idem Judex delegatus Apostolicus quoad causae cognitionem in gradu Appellationis tantum, bene vero quoad brevem supersessoriam admittere: *Ibid. dub.* 3.

10. Idem nequit Appellationem admittere ab exequutione Decretorum Concilii Tridentini: *Ibid. dub.* 6.

11. Neque valet causas in Curiis Ordinariorum, vel aliorum Judicum inferiorum pendentes ad se avocare: vel illorum cursum impedire sub quolibet praetextu, praeterquam per viam legitimae Appellationis fuerint ad ipsius Tribunal delatae: *Ibid. dub.* 7.

12. Nec Appellationem valet recipere nisi per publica documenta, quae realiter exhibeantur, prius quam constiterit appellationem a sententia definitiva, vel habente vim definitivae, aut a gravamine, quod per sententiam definitivam reparare non possit in casibus a jure non prohibitis per legitimam personam, et intra debita tempora fuisse interpositam, et prosequutam: Ibid. *dub.* 8.

13. Ac post receptam Appellationem haud potest idem Judex Delegatus Apostolicus inhibitionem concedere absque insertione tenoris sententiae, aut decreti definitivi, aut definitivi vim habentis; etiamsi Appellans asserat culpa judicis a quo, vel actuarii exemplum decreti non justificato impedimento habere non posse: *Ibid. dub.* 9.

14. Nec potest dictus Judex Appellationes in secunda instantia recipere a decretis, seu sententiis suffraganeorum omisso medio Curiae Metropolitanae: *Ibid. dub.* 10.

15. In causis autem de sui natura appellabilibus, in quibus praefatus Judex processit, non potest appellationem, quoad effectum suspensivum denegare: *Ibid. dub.* 11.

16. Praepositus Ecclesiae S. Leucii loci de Atissa anno 1612 institit in sacra Rota pro manutentione cognoscendi causas civiles, matrimoniales, et criminales allegans quadragenariam cum titulo, et obtinuit; S. C., cui fuit remissa articuli definitio, anno 1613, censuit: Decretum Concilii Tridentini *cap.* 20. *vers. ad haec sess.* 24. (162) omnino substulisse quadragenariam cum titulo, seu privilegio, ac proinde causas matrimoniales, aut criminales ab Archiepiscopo Theatino dumtaxat non autem a Praeposito de Atissa esse cognoscendas. Clerici, et Parochi dictae terrae ob excessus Praepositi petierunt Judicem Appellationis, seu secundae Instantiae in causis expeditis per Praepositum, et S. C. respondit: *Negative, et detur Decretum S. C. supra relatum: Theatina seu Nullius Atissae Jurisdictionis* 11. *Martii* 1702 confirmat. addendo: In reliquis ad Rotam, et interim Praepositus se abstineat a concedendis dimissoriis, Licentiis concionandi, et approbandi Confessarius: 19. *Aug. ejusd. anni.*

17. Archiepiscopo Turritano tempore Visitationis cum confectione processus ad instantiam partis, vel Promotoris Fiscalis procedente, ab ejus decretis, seu sententiis ad Delegatum Apostolicum a B. Pio V. Pont. Max. specialiter constitutum in Judicem Appellationum, in Regno Sardi-

(162) Ait enim. „Ad haec causae matrimonia„les, et criminales, non Decani, Archidiaconi, „aut inferiorum judicio, etiam visitando, sed „Episcopi tantum examini, et jurisdictioni relinquantur." Hoc decretum quoad causas matrimoniales declaratum est a Benedicto XIV. *Const. Dei Miseratione* 3. *Novem.* 1741. *(Bull. ejusd. Pont. tom* 1. *pag.* 36*)* praescribente modum easdem tractandi.

niae, licet appellare: *Turritana* 15. *Novem.* 1704 *dub.* 7.

18. Capitularibus, ceterisque Cathedralis Ecclesiae Ministris competit ad Episcopum appellatio, quando Capitulum ipsis multam imponit: *Civitatis Provinciae Compostellanae Juris Multandi* 3. *Decem.* 1735 *dub.* 4. deinde reproposita causa S. C. respondit praevio recessu a decisis in devolutivo tantum: *Ibid.* 12. *Martii* 1746.

19. Quaesitum fuerat, num Decano Collegiatae Ecclesiae S. Georgii Civitatis Coloniae Agrippinae suos Canonicos corrigendi, et multandi jus esset, sed nulla prodiit definitio. Quaesitum consentanee fuit, quomodonam a Decretis a Decano in materia correctionali latis ad Curiam Archiepiscopalem appellare liceret; sed nulla pariter prodeunte definitione, demandatum est, ut coadjuverentur probationes juxta D. Secretarii instructionem (163): *Colonien. Juris Multandi* 11. *Januar.* 1738 *dub.* 3.

20. Quum actum in S. C. fuisset, an Ubaldus Paulinius Secretarius Communitatis Oppidi Maceratae a Curia Episcopali Feretrana licite potuerit appellare ad Metropolitanum Urbini; cum Episcopus ad promulgationem excommunicationis contra ipsum latae devenerit post interpositam appellationem, ex quo Cancellariae claves et libros intra triduum non exhibuerit, ut ipse praeceperat ad effectum extrahendi resolutionem consiliarem deputationis Concionatoris propriae jurisdictionis laesivam, S. C. eadem respondit ad mentem (164): *Feretrana Concionatoris* 3. *Aug.* 1743 *dub.* 4.

21. Appellationes in causis, quae a Suffraganeorum Provinciae Ravennatensis judicatis in prima instantia devolvuntur in secunda ad Curiam Metropolitanam Archiepiscopi Ravennae, admitti deinde nequeunt ad Curiam Legationis Ferrariae: *Ravennaten. seu Ferrarien. Jurisdictionis* 16. *Januar.* 1745.

Reliqua. Vide *Archiepiscopus, seu Metropolitanus* §. *I. Concursum* §. *II. IV et V.*

Appellatio a mala Episcopi electione, et reprobatione Examinatorum. Vide *Concursus* §. *V.*

Applicatio Missae Conventualis. Vide *Archidiaconus* §. *V. Archipresbyter* §. *VI. Beneficiati* §. *III. Canonici* §. *IV. Capitulum Ecclesiasticum* §. *V. Dignitates Ecclesiasticae* §. *IV. Mansionarius* §. *V. Praepositus* §. *IV. Presbyteri* §. *IX.*

Applicatio Missae pro Populo. Vide *Archipresbyter* §. *VI. Capellanus Curatus* §. *III. Dignitates Ecclesiasticae* §. *IV. Parochus* §. *V. Praepositus* §. *IV. Vicarius Curatus* §. *V.*

Applicatio Missarum. Vide *Capellanus* §. *III. Missa* §. *I.*

§. I.

Applicatio seu Unio quando, et quomodo concedi debeat, vel non

1. S. C. censuit dandum esse duplicatum Episcopo tenoris sequentis die 19. Martii 1625 SSmus D. N. ex S. C. sententia benigne annuit, ut reditus annui, ut supra relicti pro Missarum celebratione ab Episcopo convertantur in distributiones quotidianas inter Dignitates obtinentes, et ceteros Divinis intervenientes juxta divisionem ab eo faciendam proportione ser-

(163) S. C. censuit coadjuvandas esse probationes tum super praetensa observantia emanata post Decretum Visitationis editae de anno 1664, quam super assertis excessibus: *Registr. lit. lib.* 29. die 11. *Januar.* 1738.

(164) Et mens est, ut petita per Confalonerium, et Consiliarios Communitatis venia Episcopo is se abstineat ab ulteriori processu: *Lib.* 93. *Decret. pag.* 349.

vata dividendas: *Polinianen.* 13. *Julii* 1630.

2. S. C. indulsit, ut medietas redituum Hospitalis Montis Elbari, qui exacti adhuc non sunt, ab Episcopo possit Seminario applicari: *Montis Alti* 4. *Sept.* 1653.

3. Quum Hispali immineret gravissimum pestis periculum, Archiepiscopo concessa fuit facultas convertendi reditus Ecclesiasticos aliis piis usibus destinatos pro subventione pauperum infirmorum, qui peste laborabant, et subsidium tantum postulabant: *Hispalen. Indulti* 7. *Sept.* 1680.

4. Episcopus, et Capitulum Ecclesiae Cathedralis occasione erectionis Seminarii exorarunt pro applicatione redituum superextantium Hospitalis S. Nicolai *de Savora* accedente ejusdem administratorum consensu, quum reditus taxae beneficiorum applicati fuerint PP. Societatis Jesu cum onere aperiendi Scholas Humanitatis, et Grammaticae; S. C. affirmativum dedit responsum, salva in totum hospitalitate, et satisfactis oneribus: *Melevitana Erectionis Seminarii, et Unionis* 18. *Febr.* 1690.

5. Quum nec Magnus Dux Hetruriae, nec PP. Jesuitae testamentum Virginii Maggii de terra Anglari pro erectione Monasterii, ac Collegii in favore Juvenum acceptare, ac exequi voluissent; instantia facta fuit pro bonorum applicatione Monasterio S. Martini dictae terrae causa puellas educandi. At S. C. indulsit applicationem Seminario Loci Ordinarii cum denominatione Alumnorum praescripta a testatore, satisfactis prius Legatis, et oneribus prout de jure: 15. *Sept.* 1694, confirmavitque: *Aretina Commutationis Voluntatis* 20. *Martii* 1700.

6. Decreverat jam S. C. distributionum quotidianarum, quae amittuntur a Dignitatibus Ecclesiae Cathedralis, quae habent a Mensa Capitulari fructus distinctos, applicationem fabricae, quatenus indigeat, et nisi indigeat, esset in facultate Episcopi illas alteri pio loco applicare; hinc hodiernus Episcopus praetendit etiam distributiones quotidianas, quae amittuntur a Canonicis, et Praebendatis ob non residentiam, et in casu vacationis ad sui libitum posse locis piis, ac pauperibus Dioecesis applicare. Sed S. C. instante, et allegante Capitulo Fabricae necessitate, rescripsit: applicationem in casu proposito esse faciendam Fabricae, et quoad assertam superfluitatem expensarum Episcopus provideat etiam cum auctoritate S. C.: *Caurien. Distributionum* 4. *Junii* 1701.

7. Inde quia in praecedenti dubio error irrepsit, quum distributiones quotidianae amissae a Canonicis absentibus, ceterisque Praebendatis inservientibus accrescant, et subsint Con. Trid. *cap.* 3. *Sess.* 21. (165) minime vero applicantur Fabricae; Capitulum declarari petiit, in resolutione S. C. comprehendi solummodo distributiones, seu fructus ob non residentiam, vel in casu vacationis; ideoque quoad Dignitates, et Praebendatos extra Capitulum S. C. praefatam resolutionem

(165) De *Reform.*, ubi decernitur, ut in Ecclesiis, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, in quibus nullae sunt distributiones quotidianae, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertia pars fructuum quorumcumque proventuum, et obventionum, tam Dignitatum, quam Canonicatuum, Personatuum Portionum et Officiorum, separari debeat; et in distributiones quotidianas converti, quae inter Dignitates obtinentes, et ceteros divinis interventientes, proportionabiliter, juxta divisionem ab Episcopo, etiam tamquam Apostolicae sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam, dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt; non obstantibus exemptionibus, ac aliis consuetudinibus, etiam immemorabilibus, et appellationibus quibuscumque.

esse intelligendam tantum de distributionibus, quae amittuntur a Dignitatibus extra Capitulum declaravit: 5. *Maii* 1703 *dub.* 1.

8. Ac insuper fructus vulgo vocatos Plana, seu Grossa Dignitatum existentium extra Capitulum applicari fabricae Cathedralis Ecclesiae debere, ea indigente, tam in casu amissionis ob non residentiam, quam etiam in casu vacationis, non autem esse in arbitrio Episcopi eos pro sua facultate alteri Loco pio applicare S. C. decretavit: *Ibid. dub.* 2.

9. Ad succurrendum maximis necessitatibus, quibus Ecclesia Cathedralis praesertim quoad fabricam, quum sit in majori parte proxime collapsura, laborat, statutum Canonici ediderunt pro perpetua applicatione ducatorum 200 ex reditibus Episcopatus, et quod Episcopus pro una vice in favore fabricae ducat. 4000; et Canonici ex eorum Praebendis duc. 20. per singulos solvere debeant; quoque etiam ex beneficiorum fructibus aliae in eamdem causam applicationes fierent. Hoc statutum pluries prorogatum quoad applicationem specialiter fuit, modo perpetua confirmatio ejusdem postulatur; et S. C. firma, et exequuta oblatione pro gratia confirmationis ad annos 25 respondit: *Lucen. Confirmationis Statuti* 27. *Maii* 1702.

10. Statutum in S. C. fuit, quod ex fructibus, et proventibus Dignitatum, Personatuum, et Officiorum in Cathedrali Ecclesia existentium non sit tertia pars deducenda, neque illa Ecclesiae Fabricae ad formam Sac. Concil. *Trid. Sess.* 22. *cap.* 3. (166) applicanda, non obstante quod praedictae Dignitates, Personatus, Officiaque amissioni aliarum distributionum intervenientibus accrescentium subjaceant: *Catacen. Constitutionum Capitularium* 19. *Maii* 1703 *dub.* 1.

11. Tres morti proximus fecit diversas donationes Episcopus Scannagatta, in prima Canonicatum in Ecclesia Cathedrali Frequentina erigi mandavit, in altera summam duc. 5100 inter Parochiales Frequentinae Dioecesis Ecclesias distribui, et duc. 400 in beneficium ejusdem Cathedralis erogari jussit, in tertia vero Parochis Dioecesis Abellinensis duc. 9400 in Praebendarum augmentum, et ut iidem pauperibus facilius subvenirent, reliquit. Dispositiones hasce instante Capitulo S. C. non sustineri declaravit, et proposito dubio: An, et quomodo bona per dictum Episcopum relicta eroganda, seu convertenda essent? rescripsit juxta votum Card. Ursini juxta instructionem (167): *Abellinen. et Frequentina* 18. *Aug.* 1703. *dub.* 2.

12. Sub poena sequestri fructuum

(166) *De Reform.*, ubi statoitur, ut tertia pars ex fructibus quibuscumque omnium Dignitatum, Personatuum, Officiorum Fabricae Ecclesiae, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarii applicetur: si hi, qui eas obtinent, personaliter competens sibi servitium juxta formam ab Episcopo praescribendam quolibet die statuto non impleverint. Duae sunt ea de re Tridentini Concilii leges *Sess.* 21. cap. 3., et cit. sess. 22., altera absentium distributiones praesentibus, et altera Ecclesiae fabricae, aut alio pio loco arbitrio Episcopi adscribit. Sed lex illa locum habet, cum communes sunt omnium Canonicorum: altera vero, cum illi absunt, quibus sua capitulari mensa distincta praebenda est: Consule Fagnanum in cap. quia nonnulli num. 22. et seqq. *de Cleric. non resident.*

(167) Votum Card. Ursini hoc fuit, ut erogarentur duc. 5647 pro reparatione Cathedralis Abellinen., et duc. 5189. 70 pro reparatione Ecclesiarum Parochialium ejusdem Dioecesis: nec non duc. 2653 pro reparatione Ecclesiae Cathedralis Frequentinae, et duc. 4123 60 pro reparatione Ecclesiarum Parochialium ejusdem Dioecesis: in totum duc. 17613 30 Instructio vero quam S. C. misit eidem Card. Ursino Archiepiscopo Beneventano, haec continet „Rispetto poi al se„condo come debbano erogarsi li beni lasciati „dal detto Prelato, approvando in tutto il pru„dentissimo parere dell' E. V raccomandano alla „sua particolare cura di invigilare; che il danaro „sinora esatto, e che si esiggera in avvenire, „non vada in mano de' Canonici, ne de' Parochi; „ma si depositi intieramente presso l' E. V., o di „persona sicura, ch' Ella giudichera idonea, e „che non possa spendersi alcuna somma senza „precedente ordine sottoscritto dall' E. V., che

Mensae Episcopus monitus fuit de mandato summi Pontificis a Nuntio Apostolico causa Palatium Episcopale reparandi, quod ipse (inquit) fecisset, si reparationis fuisset capax, quum antecessor altissimas mansiones, quas fundamenta sustinere non valent, construxerit; De hac re S. C. requisita censuit esse applicandam quartam redituum Ecclesiae partem in Episcopii restaurationem, addiditque ad mentem: *Bitecten. Reparationis Palatii Episcopalis* 15. *Decem.* 1703.

13. Seminario Clericorum Montispessulani insufficienter dotato consulere exoptans Johannes Estival perpetuus Commendatarius Prioratus B. Mariae de Monterbon habitu conventualis, ac electivi ad nominationem Regis Christianissimi, in quo nulla est animarum cura, eum dimisit in manibus Romani Pontificis, ut suppresso titulo uniretur dicto Seminario, accedente Regis consensu, sibique fructibus reservatis, quoad vixerit, et successoribus jus nominandi alumnum. At S. C. preces rejecit: *Montis Pessulan. Unionis* 15. *Martii* 1704.

14. Johannes Callus de Excalda Rivera, et Vargas Marchio de Valdefuentes unicus descendens a Johanne Vargas in extremam paupertatem dejectus petiit, ut ex pio opere per eumdem testastorem pro alendis ad studia juvenibus, ac pro dotandis respective faeminis instituto annui reditus ducat. 4000; ex quibus reditibus hactenus deposita ob vocatorum defectum summa ducat. 17500 adest, sibi tamquam unico dicti operis patrono integra praefata summa concederetur, qua majoratum suum a censu passivo ducat. 1000 redimere, et fructus ejusdem census elapsos in duc. 7500 persolvere, ac decentes nuptias ad fundatoris progeniem dilatandam, contrahere valeret. S. C. autem rescripsit, ut transmittatur particula testamenti, et ad mentem (168). *Toletana* 29. *Novemb.* 1704, deinde affirmativum responsum in forma commissaria suo Ordinario praebuit: 18. *Julii* 1705.

15. Pietate erga parentibus orbatos ductus Michael Fructi loci Paternarum opus pium sub Episcopi assensu instituí existimavit. In sua domo duodecim parentibus orbatos sex masculos, et totidem faeminas dote constituta ducat. bis mille ali jussit. Sed hujusce dotis insufficientiae causa Orphanotrophium erectum minime fuit. Hinc praedicti loci Consules a S. C. applicationem perpetuam, vel temporariam bonorum dicti Michaelis pii testatoris in favorem pauperrimi ejusdem terrae Hospitalis petierunt, sed non reportarunt, quum S. C. negative rescripserit, et ad D. Secretarium juxta mentem: *Carpentoraten. Commutationis Voluntatis* 19. *Junii* 1706.

16. Exorantibus Episcopo, et Capitulo Ecclesiae Cathedralis pro temporali unione fructuum Praepositurae, quae est liberae sedis Apostolicae collationis, et in eadem Ecclesia erectae, post cessum, aut recessum moderni Praepositi Othonis comitis de Schallenbergh ad effectum aeri alieno, quo Ecclesia illa in summa scut. 10000 gravatur, satisfaciendi, S. C. respondit; *Audiantur Officiales Datariae: Constantien. Indulti* 2. *Octob.* 1706.

„ il danaro debba impiegarsi in uso, restaura„ zione, e provisioni solamente necessarie, non „ gia in risarcimento di nuovo oro, e sedili, „ come ne anche in abellimento de' marmi, e „ sturchi." Inde quoad salarium praetensum a Canonicis, qui spolio assistentiam praestarunt, et quoad praetensa debita a S. C. arbitrio, et prudentiae ejusdem Card. Ursini remittitur: *Regist.* lit. *lib.* 23. die 18. *Aug.* 1703.

(168) Nempe, Nuntio Apostolico Hispaniarum rescribi mandatur, ut informationem, et votum suum redderet, simulque testamenti particulam transmitteret: *Ead. Caus.* 18. *Julii* 1706.

Et reproposita causa jussit, ut instet tempore vacationis: 23. *Julii* 1707 *confirmat.* 19. *Maii* 1708.

17. Jo. Baptista Christinus Eugubinus Conservatorii pauperum puellarum honore periclitantium erectionem mandavit. Administratores haereditatis causa redituum inopia Breve ab Alexandro VII., quo praevia derogatione voluntatis testatoris, et remoto Conservatorio cautum fuit, ut de bonorum fructibus singulis annis dotes scut. 100 in favorem puellarum constituerentur, reportarunt. Modo autem Gubernatore Orphanotrophii S. Josephi unionem eorumdem bonorum petente una cum Brevis derogatione, S. C. preces non admisit, et addidit, ut Episcopus cogat administratores ad redituum rationem reddendam pro ut de jure: *Eugubina Unionis* 20. *Nov.* 1706.

18. Franciscus Tomacellus testatoris Marchionis Friderici pronepos, ac primogeniturae possessor supplex S. C. adivit, enarrans, quod, licet praesignatae in testamento dispositiones impletae sint, diebus tamen procedentibus propter varias calamitates maximi haereditatis proventus tam notabiliter diminuti sunt, ut longe infra operibus praescriptis suppetant; et familia Tomacella, cujus splendor apprime a testatore cordi fuit, ne privatae quidem familiae decus valeat sustinere. Hinc illorum proventuum, quos postremo testator in piis operibus incertis, arbitrio Gubernatorum Montis Misericordiae Civitatis Neapolis erogandos disposuit, applicationem postulavit; sed S. C. ut audiatur mens, et ut scribatur pro meliori Informatione juxta instructionem Card. Praefecti (169) respondit: *Neapolitana Assignationis Subsidii* 9. *Junii* 1708.

19. Ad sublevandam Archiconfraternitatem S. Hieronymi Charitatis Urbis aere alieno gravatam exorant Officiales, et Deputati pro facultate sortem liberam scut. 41887. 97 convertendi, et applicandi in extinctionem debiti scut. 92201. 48, S. C. precibus arbitrio Card. Relatoris praevia absolutione annuit. Nam expensum annuatim acceptum in scut. 3240. 15 excedit. *Rom. Operum Piorum* 7. *Julii* 1708.

20. Quamquam dispositio Julii Caesaris Raggioli, qui per dictionem taxativam locum celebrationis Missarum in Urbe limitavit, aperte obstaret, tamen applicatio haereditatis ejusdem facienda Ecclesiae S. Luciae Praenestis, cujus Principi testator Capellanum nominandi reliquerat facultatem, postulata, sed haud concessa fuit: Exposuerat enim Capitulum illius Civitatis necessitatem erigendi in ea Congregationem Ecclesiasticorum communiter degentium sub directione, ac gubernio Presbyterorum Congregationis Missionis: *Romana, seu Praenestina Beneplaciti* 2. *Aug.* 1710.

21. Ad restituendam Ecclesiam Collegiatam S. Paulini temporis injuria eversam, quum nulla adsint media ob proventus Mensae Capitularis dimi-

(169) S. C. priusquam desuper quicquam decernat Gubernatores Montis Misericordiae haeredis instituti audiendos esse censuit, ac meliorem exquirendam informationem, et primum ad quam summam ascendant hodierni fructus sortis scut. 200 millium. 2. In quae opera pia fructus hujusmodi erogentur; et 3. cum in testamento plura fuerint ordinata multiplica praesertim pro subsidiis scut. 220. assignandis Equitibus pauperibus cum praelatione illorum de familia, qualia sint hujusmodi multiplica cum illorum distinctione, et expressione quantitatis in singulis annis, vel de viginti in viginti novem annos, et quomodo Orator participet tam de hoc subsidio, quam de aliis multiplicis specificando multiplica, et quantitatem fructuum, quae percipitur ex quolibet multiplico: Episcopus igitur terminum sibi benevisum praefigere non graveatur Gubernatoribus dicti Montis ad deducendum praetensa jura in S. C., et quatenus nihil in contrarium deducere velint illorum potissimum consensum procurare, necnon de praemissis S. C. distincte instructam reddere non dedigetur: Regist. lit. lib. 24. die 9. Junii 1708

nutos, ac direptos, nisi applicatio duarum ex tribus partibus Dignitatis Praepositurae nullam residentiam requirentis occasione tamen vacationis perficeretur; haec a S. C. fuit petita; sed non obtenta. Nam Archiepiscopus Elector incongruam videri reaedificationem ejusdem Ecclesiae expositae injuriis direptionis, ac plura secula ad eam complendam labi debere exposuerat: *Treviren. Reaedificationis Ecclesiae* 7. *Febr.* 1711.

22. Applicatio praediorum, ac sortium, quae ex fructibus Hospitalis oppidi Magdaluni exuberantibus fuerunt comparati, ac in dotes puellarum converti debebant, a S. C. conceditur in favorem Monasterii monialium, quod fundare postulat Ducissa Carlotta Columna, imposita eidem Monasterio obligatione pro manutentione Hospitalis erogandi, quatenus necessitas exigeret, annuatim ducatos 300, quod suadebat votum Card. Ptolomaei, juxta quod applicatio fuit donata: *Magdalunen.* 22. *April.* 1719.

23. Nicolaus de Tedeschis Archiepiscopus Apamiensis tempore, quo Ecclesiae Liparitanae praeerat, cogitavit de Seminario erigendo, et suam obtulit Mensam annua contributione scut. 200 onerandam, ac deinde petiit a S. C., ut fas esset ex haereditate Bartholomaei Russi ad annua scut. 500 ascendente, quae juxta dispositionem testatoris erogari debuissent in erectionem cujusdam Hospitalis, quolibet anno desumere scut. 300 facta applicatione reliquorum scut. 200 in favorem Hospitalis jam erecti in Civitate Liparitana. S. C. annuit pro gratia applicationis scut. 200 in favorem Hospitalis jam erecti, et residui in favorem Seminarii erigendi, necnon pro facultate imponendi pensionem perpetuam scut. 200 annuorum super Mensa Episcopali, apposito lapide tam in Seminario, quam in Hospitali praedictis in memoriam pii testatoris: *Liparien.* 20. *Novem.* 1723.

24. Ut Canonicatus in Ecclesia Cathedrali erigeretur, Septimius Mareotti voluit, ut omnia bona suae haereditatis pro erectione cederent; ita ut Canonicatus fructus ad annua scut. 100 pervenirent. Angelus Mareotti Patronus ejusdem comperiens bona haereditaria annuum reditum scut. 70 non excedere, supplicavit, ut sibi facultas concederetur, ut praedium quoddam in territorio Montis Ulmi positum, et ad haereditatem Lauretani Missarum onere gravatam pertinens sibi vero ex cessione delatam, adjiceretur Canonicatus doti, injuncto illius possessori onere biscentum celebrandi in animarum Julii Lauretani, suorumque levamen Missas; sed praefatae unionis gratiam minime impertiri S. C. censuit: *Maceraten. Unionis* 13. *April.* 1727.

25. Applicationem fructuum duorum beneficiorum reditus utriusque scut. 67 annui S. C. denegavit, ut proventus ejusdem ad Cathedralis templi instaurationem, ac perfectionem transferantur: *Papien.* 18. *April.* 1733.

26. Modernus Episcopus Vigiliensis ob Civitatis inopiam, et congrui reditus deficientiam novi Seminarii erectionem ab Episcopo Pompejo Sarnellio scut. 1500 legatis demandatam fieri non posse noscens postulavit, ut ejus loco publicum grammaticae, cantus, aliarumque scentiarum Gymnasium aperiri posset; S. C. anno 1734 petitioni annuit; ac modo quum quaeretur, an standum, vel recedendum sit ab hac decisione? rescriptum prodiit, in decisis, donec fieri possit erectio Seminarii, et si quid ex fructibus quotannis supererit, investiatur in eamdem causam: *Vigilien.* 14. *April.* 1736 *dub.* 1. *confirmat:* 7. *Julii ejusd. anni.*

27. Sacerdos Jo. Franciscus, et Cajetanus ad exemplum puellarum trium

de Benedictis germanarum Sororum, quae ab haerede fiduciario Claudi Vodré scut. 400 in earum commodum, et dotem acceperunt, exponentes se in summa angustia una cum Isabella Sorore [illegible], supplicarunt ut suspensa celebratione Missarum, quae quatuor Capellaniis adnexae sunt, annui earumdem reditus sibi, donec vixerint, applicentur; sed minime fuerunt auditi: *Romana Commutationis Voluntatis* 1. *Julii* 1741.

28. Omnia sua bona in Monasterii monialium fundationem erogare voluit Sacerdos Fabius Vecchionius. Monasterium vero ob redituum paucitatem erigi nequit. Descendentes inopes dotem sibi pluries applicari obtinuerunt. Postremo Soror Maria Angela, et Teresia Vecchioni reliquos haereditatis fructus sibi assignari impetrarunt. Ex his Soror superstes Teresia nedum integros sibi sortium fructus tam in hanc usque diem decursos, quam in posterum decurrendos sibi tradi, sed potestatem quoque fieri, ut de Capitalibus ipsis libere, et ad sui libitum queat disponere, imploravit. Sed gratiam hanc quoad fructus tantum impetravit: *Capuana* 20. *Jan.* 1742.

29. Spoliorum bon. mem. Chyurliae Praedecessoris Episcopi applicatio fieri nequit in honorarium Concionatoris, neque in stipendium Capellani pro tempore Ecclesiae SSmi Crucifixi: *Juvenacen. Decretorum* 30. *Martii* 1743 *dub.* 4.

30. Verum eadem spolia applicari quidem possunt in usum fabricae dictae Ecclesiae Cathedralis ad formam Constitutionum Apostolicarum (170): *Ibid. dub.* 5.

31. Ac dictorum spoliorum applicationem ab Episcopo cum scientia, et consilio Capituli faciendam esse decernitur: *Ibid. dub.* 6.

32. Applicatione [illegible] haereditatis Caroli Zinnani expetitae a Capitulo Ecclesiae Collegiatae terrae Arcis Monfinae sub onere recitandi quotidie officium divinum an esset locus ad formam testamenti quum controverteretur? negativae S. C. adhaesit sententiae. Testator enim suam voluntatem, licet coactus ex renuentia quorumdam Canonicorum in Codicillis mutavit: *Theanen. Testamenti* 28. *Sept.* 1743.

33. Populus Montis Milonis Summum Pontificem exoravit, ut Parochialem Ecclesiam inibi existentem in insignem Collegiatam erigeret. Parata erant omnia ad erectionem opportuna, deficiebant tantummodo scuta termillia, quae ex fructibus haereditatis Accursii pro panis distributione pauperibus facienda ab Accursio destinatis erogari poterant. Ita excreverat multiplicum pro hac distributione, ut scuta sex millia, et ultra extarent, quae et ad pauperes alendos, et ad erectionis opus perficiendum satis apta erant; hinc pro applicatione praefatae summae 3000 in favorem erectionis Collegiatae exoratur; sed suspensa causae definitione demandatum fuit, ut firmaretur, et transmitteretur status multiplici: *Maceraten. Applicationis* 5. *Julii* 1749.

34. Duae in Civitate Messanae aderant jacentes haereditates una Placidi Missani, et altera Marii Cariddii. Am-

(170) Quae super Episcoporum spoliis emanatae sunt: nempe *Const. Inscrutabili* 28 *Januar.* 1694 *(Bull. Rom. tom IX. pag.* 342.*)* Innoc. XII. Pont Max., a quo spolia Archiepiscoporum, Episcoporum, aliorumque Praelatorum per Regnum Neapolitanum, addicta fuerunt Ecclesiis, quibus dum viverent, praefuerunt. *Const* Bened. XIII. *Sacrosancti Apostolatus* 11. *Julii* 1724 *(Bull. Rom. tom.* 11. *part.* 21. *pag.* 524*)* praefatam Const. ampliavit, etiam ad Episcopos, qui extra residentiam moriantur. His postea accessit *Const.* Bened. XIV. *Pastoralis* 28. *April.* 1756. *(Bull ejusd. Pont. tom. IV. pag* 181*)*, in qua nova forma asservandis, custodiendis, distribuendisque dictis spoliis praescribitur: ac jubetur, ut, quicumque sede vacante, quoquomodo eadem spolia administrarunt, vel administrationi praefuerunt; novo Praesuli rationem reddere teneantur.

ho in favorem pauperum puellarum disposuerunt, Primus voluit vero ut puellae pauperes in Monasterio *alli Gentiloni* nunquam perfecto, alter in erigendo Manasterio, quod inspecta redituum modicitate erigi nequit, alerentur. Serenissimus hic Siciliae Rex, censuit, eas esse S. Mariae Angelorum applicandas, adjecto onere recipiendi juxta testatoris mentem puellas; et in supplicatione adjiciebatur, ut sibi liceret uncias biscentum in reparationem Monasterii erogare. Sed Monasterium SSmae Conceptionis contradictorem sese praestitit, ajens ejus fabricam non indigere reparatione ulla. Attamen S.C. in favorem Monasterii S. Mariae Angelorum, respondit: *Messanen.* 12. *Sept.* 1750.

35. Quum quaesitum fuisset: an reditus superextantes Societatis SSmi Suffragii oppidi Stronconii applicari in commodum Ecclesiae S. Nicolai, et Ecclesiae S. Michaelis, quae sunt duo Collegiatae, ac Parochiales, et in utraque erecta est Societas, possint? S. C. esse applicandos juxta institutum Societatis rescripsit: *Narnien.* 11. *April.* 1752 *dub.* 3. *confirmet.* 8. *Julii ejusd. anni.*

36. Petita fuit a Sodalitio SSmi Sacramenti applicatio haereditatis Angeli Sacchi, qui eidem Sodalitio constructionem habitationis Cathecumenorum, eosque alere ex reditibus haereditatis, mandavit; et applicatio praedicta, ut reditus in pios alios necessarios usus sui instituti erogare, et ut etiam pro neophitis fructus impendere propter majoris identitatis rationem valeant Sodales juxta votum Episcopi concessa fuit: *Anconitana Applicationis* 13. *Januar.* 1753.

37. Applicantur fructus Archidiaconatus tam percepti, ab Archidiacono Petro Grimaldo, quam percipiendi Ecclesiae Cathedralis fabricae vigore pecuniarium Constitutionum ejusdem tum ob non residentiam, tum ob non susceptos ordines sacros Archidiaconatui adnexos: *Mindonien. Fructuum* 24. *Martii* 1753 *dub.* 1., *et* 2. Deinde quoad fructus perceptos S. C. recessit a decisis 26. *Junii* 1756 confirmatum, et additum, et quoad fructus percipiendos dilata, et scribatur Episcopo, ut partes componere curet: 18. *Junii* 1757.

38. Theophilus Garganius Civis Gallesii, Communitatem instituit haeredem, dato onere alendi quatuor adolescentes, qui ibidem orti essent, ut in urbe Romae studiis assiduo operam darent. Horum singulis annua scuta 80 dari idem jussit testator. Si reditus tamen superessent, et quintum, et sextum juvenem insuper studiorum causa alendum Romae jussit. Primorum studiorum curriculo impleto, voluit, ut idem iisdem stipendium continuaret per triennium ad hoc, ut possent jurisprudentiae, vel medicinae praeceptis imbui. Episcopus, qui Collegii erectionem cogitabat rescriptum a Congreg. Particulari anno 1729 confirmatum a Benedicto XIII. Sum. Pont. Communitate minime audita reportavit, ut haereditas praefata applicaretur Collegio erigendo juxta modum (171). Insuper alterum prodiit rescriptum audita eadem Communitate pariter juxta modum (172). Verum quum

(171) Modus autem est, ut aperto Seminario, illi applicetur medietas redituum cum onere manutenendi quatuor alumnos, qui esse debeant terrae Gallesii, et nominari a Communitate, et pro instituendis Juvenibus pro secunda classe Grammaticae in omnibus, et per omnia juxta voluntatem testatoris. Altera medietas erogari pariter debeat pro instituendis aliis tribus juvenibus itidem Gallesii in aliis scentiis juxta voluntatem ejusdem testatoris, qui tamen debeant permanere in aliquo Collegio, seu Seminario tantum in Urbe: ita tamen, ut semper Communitas Gallesii nominare debeat ad loca praedicta Urbis tres Juvenes instructos prius sufficienter in Seminario erigendo. Ead Cong. 18. Sept 1745. § 2.

(172) Modus est, ut aperto Seminario illi applicentur ex reditibus haereditatis Theophili Gargani scut. 160 annua cum onere manutenendi

contra voluntatem testatoris fusius id omne factum fuisse Communitas ostendisset, S. C. praevio recessu a decisis servandam esse dispositionem testatoris, juxta mentem sancivit: *Civitatis Castellanae Unionis, seu Applicationis, et Commutationis 4. Maii* 1754.

39. Applicationi bonorum in favorem Rev. Fabricae S. Petri propter legatum pium de Amadoriis non expletum minime est locus. Card. Visitator enim legata, quorum fundi distracti fuerant, delevit ad aes alienum, quo Sodalitium S. Johannis Nationis Florentinae gravabatur, dimittendum; et Rev. Fabrica illud legatum de Amadoriis inter adempta legata pia non comprehendi, quum fundus existeret, affirmabat: *Romana Applicationis* 17. *Januar.* 1756.

40. Inter cetera legata pia Sorores Zitelliae duc. 200 Conventui Carmelitarum Civitatis Suessae, ac nonnullos reditus in ornatum Capellae B. M. de Carmelo reliquerunt. Insuper jusserunt venditionem bonorum cum praelatione consanguineorum, si ea emere voluissent. Patres Carmelitae putantes earum Sororum dispositionem fuisse in favorem sui Conventus exaratam, a Curia laicali Suessae sententiam assequuti sunt, qua Conventui bona adjudicabantur, solutis legatis. Sed instantibus Legatariis S. C. non applicationi bonorum in Conventus praedicti favorem cum onere solvendi legata, sed eorumdem venditioni esse locum putavit: *Suessana* 20. *Novem.* 1756 *dub.* 1.

41. Unus ex Presbyteris Residentibus nuncupatis in Templo oppidi Salodii servientibus obiit, et jussit, ut a Residentibus consociis in eorum Ecclesia sacra fierent cum stipendio solidorum triginta pro quolibet, et quatuor anniversaria. Residentes ingenti sacrorum numero gravati, censuerunt impossibile prorsus esse, ut voluntas Consocii Antonii Pezze posset ab ipsis expleri. Preces ideo obtulerunt, ut eamdem haereditatem, ejusque fructus uniret, atque applicaret Praebendis Residentium, prout dictitabatur cogitasse testatorem, certo quodam constituto sacrorum numero, quae inter eosdem distribuerentur. Sed votis, et postulationi eorum S. C. non favit: *Brixien. Unionis, et Applicationis* 21. *Julii* 1759.

42. Dubio proposito in S. C.: An fructus tam percepti ex Archidiaconatu nuncupato *de montes* in Ecclesia Cathedrali existenti, de quo provisus fuerat Franciscus Longorius, quam a die sequestri iisdem fructibus ad instantiam Capituli, dum Longorius aberat, appositi, sint Fabricae Ecclesiae applicandi? rescribitur: Dilata, et exhibeantur indulta una cum libello: *Tuden. Residentiae* 24. *Novem.* 1759 *dub.* 3.

43. Tredecim Capellaniae liberae Collationis Capituli Ecclesiae Cathedralis ex concordia inita inter Episcopum, Decanum, et Capitulum a Sede Apostolica probata, Professoribus artis musicae conferri debent, ut divina canerent officia. Ex hujusmodi professorum deficientia ex his vacantes novem remanserunt; itaut earum reditus maximopere excreverint. Horum fructuum augmentum applicari postularunt Episcopus, Decanus, et Capi-

quatuor alumnos terrae Gallesii, seu ex ea oriundos, habiles pro secunda classe grammaticae, et nominandos a Communitate, qui praestare non teneantur obligationem, seu juramentum de suscipiendis ordinibus sacris. Alia vero scut. 240 annua ejusdem haereditatis erogentur pro instituendis in urbe aliis tribus juvenibus pariter Gallesii, seu oriundis, nominandis ab eadem Communitate, et si aliquid superfuerit, investiatur ad formam testamenti cum declaratione, quod in reliquis, quae non adversantur praesenti resolutioni servetur in omnibus, et per omnia voluntas testatoris: *Ead. Cong.* 18. *Sept.* 1745. §. 3.

tulum pro Musicorum, ac instrumenta musicalia pulsantium salario, supportatis tamen oneribus. Nuntio Hispaniarum in votis fuit gratiae concessio, determinata tamen certa majori fructuum pro Capellanis quantitate, vel hujus quantitatis praefinitionem arbitrio Episcopi remittendam. Annuit etiam S. C. juxta votum Nuntii praedicti, qui concordet cum Episcopo, Decano, et Capitulo reparationem faciendam, et a S. C. approbandam: *Corduben.* 10. *Maii* 1760.

44. Vigore motus proprii Summi Pontificis sequuta fuerat binarum haereditatum testatorum, quorum primus erectionem Montis Pietatis, alter Capellaniam quamdam mandaverat, applicatio in favore Fabricae Ecclesiae Cathedralis. Obtenta proinde adversus illum aperitione oris a Communitate, haec docuit S. C. ruinosam minime esse illam Ecclesiam, sed scut. 350 tantum instauratione indigere, et huic necessitati ex quarta fructuum Episcopatus, ac Canonicatuum, vel ope mediae annatae occurri posse contendit. Hinc proposito quaesito; an esset bonorum, et multiplici applicatio facienda? responsum fuit contra applicationem; sed esse locum novi Montis Pietatis erectioni: *Maceraten. Applicationis* 20. *Decem.* 1760.

45. Ad sedandas conscientias Administratorum piarum dispositionum trium testatorum, qui in favorem pauperum bona reliquerunt, petitum est, ut eorumdem haereditatum reditus perpetuo applicarentur Ecclesiae Parochiali, et Hospitali pauperum aegrotantium, praesertim quia summa est Ecclesiae, et Hospitalis egestas, et nulli amplius extant testatorum cognati, vel affines, quibus videatur jus quaesitum pro eleemosynis, aut vestibus consequendis. S. C. autem censuit medietatem redituum esse erogandam in subsidia dotalia ad formam testamentorum, reliquam medietatem in favorem Hospitalis: *Vicen. Commutationis, et Applicationis* 20. *Novem.* 1762.

46. Applicatio exuberantium fructuum haereditatis Alexandri Godignola ad supplenda onera haereditatis Angelicae de Benedictis, cujus fructus imminuti impares sunt, ad implenda onera injuncta, permittitur; cum onere tamen pecunias nomine haereditatis Godignolae investiendi: *Urbinaten. Applicationis* 21. *Julii* 1764.

47. Altaris Suffragii in Ecclesia S. Antonii Abbatis Loci Pinnae erecti, ejusque bonorum applicatio in favorem Sodalitii Mortis, et Orationis ejusdem oppidi fuit a S. C. denegata. Nam hoc Sodalitium reditus nonnullos, licet tenues habet, ac in Ecclesia S. Elisabeth dicti oppidi erectum est: *Firmana* 2. *Martii* 1765.

48. Michael Vicens Hispanus trientem suae haereditatis pauperibus distribuendum reliquit. Aliam postea in codicillis pro eorum vestibus largitionem addidit. Majores, quam testator putaverat, inventae sunt pecuniae; postulata itaque fuit, ac denegata applicatio earum in favorem Seminarii cum onere alendi unum adolescentem; nam juxta auctos reditus etiam pauperum numerus augeri, et beneficio pii testatoris frui debet: *Vicen.* 3. *Aug.* 1765.

49. Fructus bonorum, quae a Capitulo Vadensi data et cessa fuerunt Seminario Episcopali sub lege, quod, deductis prius scutis 300 ad Seminarii alumnos sustentandos, cetera, quae superessent ad Sacrarium, aliumque pium usum erogandos esse, adimpletis ante omnibus oneribus transactionis, et dictis scutis 300 solutis, et quatenus Sacrarium non indigeat, applicandos esse in perpetuum in favorem Seminarii ejusdem, facto verbo cum SSmo, et ad D. Secretarium ad

mentem (173), responsum prodiit: *Vaden. Supellectilium* 28. *Sept.* 1765.

50. Applicatio ratae partis scut. 100 ex fructibus inexactis haereditatis Antonii Justi in multiplicium relictae pro quatuor Canonicatuum erectione in favorem fabricae Ecclesiae Parochialis S. Petri Castrinovi permissa est. Voluntas enim testatoris impleri nequit, et ad consulendum fabricae dictae Ecclesiae desunt alia remedia: *Lucana* 21. *Junii* 1766 *dub.* 1.

51. Necnon aliorum scut. 203 ex fructibus inexactis haereditatis Horatii Bertacchi pro Capellaniarum erectione relictae in ejusdem Fabricae favorem applicatio impertitur. Haec enim summa est difficilis exactionis, nec ullo legato peculiari a testatore fuit destinata: *Ibid. dub.* 2.

52. Applicatio bonorum, quae ad Sodalitium SSmi Rosarii, aliorumque legatorum, necnon personalium decimarum pertinent, in favorem Parochiae noviter erigendae fuit denegata a S. C. addendo ad mentem (174). Nam ipsius erectioni haud locus fuit: *Lunen. Sarsanen. Dismembrationis* 20. *Sept.* 1766 *dub.* 2.

53. Applicatio haereditatum, quae a Gratiosi, et Angelo Remigio Calbini pro tot sacris habendis eleemosynis, et subsidiis dotalibus fuerunt relictae, populo oppidi Maceratae Feltriae, qui novam erigendam Ecclesiam in suburbio dicti oppidi exoptabat, fuit denegata, et quoad reliquas pias haereditates ceterorum testatorum, quarum applicatio quoque fuit postulata, jure suo uti censuit S. C.: *Feretrana* 20. *Decem.* 1766.

54. Applicatio medietatis redituum, qui sunt assignati a testatore Alexandro Palantieri Castri Bononiensis pro manutentione quatuor Juvenum data praelatione adolescentibus de familia, fuit denegata in favorem Lamberti, ejusque filii Alexandri Palantieri, quibus jus nominandi dictos juvenes erat; etiamsi ab his gravis paupertas enarrabatur: *Imolen.* 26. *Martii* 1768.

55. Consulendum esse SSmum pro concessione induiti applicandi medietatem fructuum quatuor annorum Praebendarum, quas vacare contigerit, firmis remanentibus solis carentiis, prout de jure, pro dissolvendo Capituli Ecclesiae Archidiaconalis Xantensis debito, quo premitur, causa bellorum, inundationis aquarum, luisque armentorum contracto, ne ministri Ecclesiae redacti ad mendicitatem haereticis sint ludibrio; et direptioni Ecclesia exponatur: *Colonien.* 14. *Januar.* 1769.

56. Haereditatem Francisci Georgii Harsewinkel, ex qua idem jussit, ut, defectis a se vocatis, tria, vel quatuor beneficia simplicia in Ecclesia Cathedrali erigerentur, in favorem Seminarii jam jam erigendi in alumnorum sustentationem, prout Episcopus petebat, applicandam non esse statuit S. C. Quamquam maxima futura foret utilitas ex hujusmodi Seminarii erectione, quae aliter obtineri non posse ab Episcopo exponebatur: *Paderbonen. Applicationis* 19. *Dec.* 1772 *dub.* 1.

57. Joseph Scipio Olivierius institutis haeredibus PP. Congregationis Oratorii Civitatis Nuceriae mandavit, ut pars domus pro hospitio pauperum Sacerdotum, seu Religiosorum itinerantium inserviret, et inferiorem partem dictae domus pro Schola Cantus in favorem Clericorum. Inutilem asserunt Patres dispositionem hujusmodi, quum Schola Cantus in Seminario adsit, ubi omnes Clerici ad instructionem, et hujusmodi causam amplius non proponi mandavit: *Lib.* 116. *Decret. pag.* 385.

(173) *In Regist. lit. lib* 32 *die* 28 *Sept* 1765 *legitur rescriptum*, nulla facta mentione ad *mentem.*

(174) Mens est, ut scribatur Episcopo juxta

veniendum compelluntur. Hinc parati sunt pro Seminario haereditatem renunciare, dummodo sibi retineri possint summam scut. 85, pro qua cedere non recusant Seminario omnem supellectilem propriis Sumptibus comparatam, ac in hospitio existentem. Seminarium hospitium pro viatoribus, ac infirmis servare promittit. Et S. C. applicationem ad formam consensus, et juxta votum Episcopi (175) adimpletis omnibus oneribus juxta dispositionem testatoris, facto verbo cum SSmo concessit: *Nucerina Applicationis* 13. *Martii* 1773.

58. Petrus de Montalt e Civitate Perpiniani haerede instituto nepote plures ei substitutiones fecit, quibus omnibus deficientibus Collegium, seu alterum pium opus erigi voluit. Antonius de Montalt ultimus superstes septuagesimo suae aetatis anno constitutus, sine liberis decessurus, penitusque extincta omnium substitutorum linea disponere volens; etiam de bonis haereditatis Petri praedicti substituentis; sed dubitans de facultate, petit eorumdem bonorum adjudicationem cum onere persolvendi annua scut. 20 titulo eleemosynae alicui Nosocomio applicanda: Annuit S. C. sed juxta votum Episcopi (176): *Elnen.* 18. *Decem.* 1773.

59. Applicanda sunt bona Collegii Orphanorum Civitatis Ameriae pro erigendo Seminario Clericorum, quum eadem bona reditus annui scut. 58 ob. 46 pro illius Collegii manutentione satis non fuissent: *Amerina Applicationis* 23. *Novem.* 1776 *dub.* 1.

60. Ac pacta contenta in consensu pro dicta applicatione a Confratribus Societatis Mortis Collegii Orphanorum administratoribus, praeterquam quoad jus nominandi sunt servanda: *Ibid. dub.* 2.

61. Dominicus Frontoni haeredem animam suam instituit, plurimaque legata pia reliquit. Petrus Frontoni testatoris frater, antequam lis cum haerede uxoris Dominici super bonorum separatione absolveret, postulavit, ut considerata paupertate, et consanguinitate, ex praedefuncti Dominici fratris fortuna ad causas pias relicta, detrahatur summa scutorum centum eroganda pro filiae suae proxime nupturae dotatione; et obtinere minime valuit: *Firmana Dotis* 16. *Sept.* 1780.

62. Jacobus Fasci Canonicus Cathedralis Ecclesiae Setinae haeredem ex asse suum scripsit Capitulum sub onere explendi legata quaedam, et missas, quot Episcopus judicaverit celebrandas. Capitulum postulat, ut scuta 550 ex haereditate collecta, sacrario restaurando, iisque omnibus comparandis applicentur, quae pro illius ornatu, et usu requiruntur, et paratum interim se exhibet ad celebrationem quolibet anno die obitus praefati Canonici solemnis anniversarii. Sed S. C. rescriptum tulit, ut reformarentur preces, et ad D. Secretarium ad mentem: *Terracinen. et Setina* 17. *Martii* 1781.

(175) Qui concludit: „Putarem, quod licet „Oratorii Patribus quod superet concedatur ex „praefata quinque, et octaginta nummorum summa, lectorum, linteorum, stragularumque vestium, caeterorumque mobilium, quae omnia „ad eam compensandam libentissime cedunt, „pretio ab eadem de eadem detracto, supradictam EE. VV. cessionem certa Seminarii, tutaque utilitate possent approbare." *Ead. Caus.* 13. *Febr.* 1773. §. 3.

(176) Episcopus in sua relatione existimat, Oratorem posse de bonis Petri Montalt pro libito disponere, quia Collegii institutio demandata fuit in casu, quo ultimus de Familia intestatus decessisset. Advertit, haereditatis vires non sufficere proprii operis institutioni, ac demum concludit, quod testator bonum literarum, ac studiorum aliquo modo videatur intendisse, dictam aureorum Parisiensium quinquaginta summam merito, sancteque applicari posse arbitramur Elnensis Dioecesis ordinandis exercitiis Seminarii vacantibus: *Ead. Caus.* 18. *Decem.* 1773. §. 6.

63. Indulsit S. C. applicationem Seminario Dioecesano indigenti fructuum superextantium Hospitalis Villae Coccorani in summa scut. 125 in expeditionem Bullae unionis Beneficiorum in favorem Seminarii praedicti factae, eroganda: etiamsi integra summa scut. 250 pro eadem expeditione necessaria fuerit postulata: *Eugubina Applicationis* 15. *Sept.* 1781. Sed postea recessit a decisis, et nihil esse praestandum ab Hospitali Seminario praescripsit, imo injunxit Episcopo, ut omnino incumbat exequutioni piae voluntatis fundatorum, et benefactorum Hospitalis, necnon certiorem eam de adimplemento redderet. Et Seminarium summam concessam non sufficere pro expeditione, sed alia scut. 160 ob. 42 opus esse applicare exposuit: 20. *April.* 1782.

64. Quum adsit in Civitate Fulginii Conservatorium Conversarum, quod est pauperrimum, necnon Institutum puellarum Patris Caesaris, qui domum emit, puellisque donavit, ubi absque peculiari habitu, et absque votis vivere possint; tres vel quatuor in dicta domo adesse consueverunt, et modo una mulier aegrota, cum duabus puellis vocatis ad praestandum eidem famulatum superstes est; quaesitum proinde fuit in S. C., an sit locus applicationi bonorum domus puellarum nuncupatae Patris Caesaris in favorem Conservatorii Conversarum? responsum prodiit; dilata, et exhibeantur dispositiones tam P. Caesaris, quam Catharinae quondam Simonis: *Fulginaten. Applicationis* 26. *Jan.* 1782.

65. Vacante Parochiali Ecclesia oppidi Meggiani inveniri non potuit ob illius redituum tenuitatem, qui illam assequi curet; ne igitur diutius careat pastore, populus ejusdem oppidi exorat, ut de universa haereditate Bernardini Antonini, qua erigi debet Capellania in dicta Ecclesia Parochiali, quae erectio adhuc expleta non fuit, quia bonorum reditus ad onera implenda non sufficiunt, bona applicentur Parochiali; ac insuper donetur Missarum reductio, una cum legato Mariae Magdalenae Statera, quod jam Parochiae unitum est. S. C. ad haec rescripsit; ad Dominum Secretarium cum SSmo juxta mentem (177): *Spoletana* 5. *April.* 1783. At ad exitum properante quinquennio postulat populus supradictus perpetuam fieri temporariam gratiam; et S. C. annuit ad aliud quinquennium, et interim curet Episcopus providere indigentiae Paraeciae aliis remediis a S. C. Concil. Trid. praescriptis (178): 27. *Junii* 1789. Tandem conceditur perpetua applicatio, et reductio juxta votum Episcopi (179): 18. *Decem.* 1790.

66. Fructuum haereditatis Thomae Ugolini Canonici Cathedralis, qui insti-

(177) Pro quinquennii scilicet assignatione legatorum Antonini, et Statera: ac reductione Missarum 85 ad 60. quibus Parochus oppidi Meggiani, praeter illas pro populo, quotannis gravatur: in subsidium Parochialis Ecclesiae: Ead. Cons. 13. *Junii* 1789.

(178) *In Sess.* 21. *cap.* 5. de *reform.* tribuitur Episcopo facultas uniendi Ecclesiae Parochiali ob ipsius paupertatem alias Ecclesias Parochiales, et beneficia etiam non curata: ac inde in *Sess.* 24. *cap.* 13. de *reform.* habetur, quod, si provideri non possit necessitatibus Parochialium unionibus praemissis, curabit Episcopus, ut primitiarum, vel decimarum assignatione, aut per Parochianorum Symbola, ac collectas, aut alia, quae commodior ei videbitur, ratione tantum redigatur, quod pro Rectoris; ac Parochiae necessitate decenter sufficiat.

(179) Qui ait: Oratores prae oculis habent, et aegre ferre coguntur bona dictorum legatorum adeo in pejus ruere, ut quam cito prorsus infrugifera, ac sterilia evadant, qua de causa Parochus, seu temporalis Administer aliquid serere in illis praediis se devinci non posse fatetur, tum quia illa inter se dissita, ac in diversis locis constituta, necnon ceterisque curae bonis disjuncta sunt; tum quia ob belluarum copiam, qui damnum afferunt, inutilis est omnis satio. Quibus malis minime mederi potest, nisi reductio praefata ad tempus indefinitum, hoc est, donec Ecclesia provisa remaneat, protendatur Ead. *Cons.* 18. *Decem.* 1790.

tuta haerede anima sua celebrationem in eadem Ecclesia Missarum, et anniversariorum mandavit, Canonici ejusdem Ecclesiae petierunt applicationem ad reparandam potissimum Capituli domum terraemotu concussam; et S. C. respondit, quando constet de impotentia Oratorum, pro gratia arbitrio, et conscientia Episcopi pro summa vere necessaria tantum arbitrio peritorum, celebratis tamen decem Missis pro quolibet centenario earum, quae celebrari deberent ex dispositione testatoris, et anniversario uno quolibet anno, quo indultum necessario ex causa expressa in precibus perdurare debebit, et docto coram eodem Episcopo de fideli erogatione pecuniae. Hinc Episcopus tradi mandavit Capitulo scut. 1800, quae in illam causam fuerunt erogata. Incepto vero opere graviora fuerunt inventa domus vitia; et denuo Canonici exorarunt facultatem percipiendi fructus haereditarios superextantes, reductis oneribus, nempe celebratis Anniversariis, et 100, Sacris a singulis Canonicis, ad domum perficiendam, et licet contradicente testamentario exequutore S. C. rescripsit pro gratia juxta votum Episcopi (180) docto coram eodem de celebratione Missarum, et fideli erogatione pecuniae: *Forolivien. 24. Martii* 1787.

67. Ad domum Parochialem Ecclesiae S. Georgii reparandam aes alienum contractum fuit auctoritate S. C. Episcop. et Regul. adjecta lege depositi. Quum vero annui reditus exigui nimis essent, ut vix scut. 30 attingant, haereditas relicta a conjugibus Carlini pro Missarum celebratione in dicta Ecclesia adimplenda applicata fuit in solutionem praedicti aeris alieni cum onere peragendi annua sacra 40 in perpetuum: *Maceraten. 24. Martii* 1787.

68. Dum Promotor Fiscalis urgebat exequutionem decretorum Praesulum Monti, et Gambi, qui in sacra Visitatione Canonicis Ecclesiae Cathedralis interdixerunt, ne fabricae reditus in proprios, eorumque feudi Maltineani usus converterent, contradicentibus iisdem Canonicis S. C. sancivit dicta decreta esse exequenda: *Asculana* 21. *Julii* 1788 *dub.* 4. Deinde causa reproducta rescripsit: Dilata, et proponatur particulariter sub congruo dubio: An sit standum, vel recedendum a decisis sub die 30. Nov. 1673 quoad expensas Castri Maltineani? 7. *Febr.* 1789.

69. Ex legato pio Marci Antonii Gisgoni Innocentius XII. Pont. Max. praevia voluntatis commutatione unam partem redituum pauperibus invalidis, alteram dotalibus subsidiis, tertiam Hospitali Misericordiae Arimini destinavit, quum testator cum praelatione illorum de domo pauperibus, ac Hospitali legaverit. De hoc legato subsidia inde obtinuerunt variis temporibus consanguinei testatoris quamquam in gradu remotissimo cum testatore conjuncti. Modo agmine facto Lucas de Alexandris, ejusque quatuor filiae, illius frater Marianus, ac Geltrudes soror, et Mariani neptis, qui jam annua ex illo habent subsidia, supplicarunt pro applicatione bessis redituum, pro qua jus habere ajunt, spectata eorum gravi paupertate, ac testatoris praelatione; S. C. eos non audivit; quod si integrum consequerentur redituum bessem, qui annuam summam

(180) In sensu fuerat Episcopus, ut celebratis Missis centum pro quolibet Canonico, et anniversariis octo, quod reliquum erit ex reditibus praedictae haereditatis quotannis assignetur in causam reaedificationis domus Capituli perficiendae usque ad summam scut. 1500, quae quidem summa a Canonicis, et perito in arte muraria necessaria creditur pro effectu explendae reaedificationis: *Eod. Cons.* 16. *Maii* 1789 §. 1.

attingit scut. 980, jam e pauperibus fierent ditissimi in praejudicium inopum Ariminensium: *Urbinaten. seu Ariminen.* 17. *Januar.* 1789, *confirmat.* 5. *April.* 1794 *dub.* 1.

70. At augmento in annuis scut. 9. pro qualibet ex filiabus Lucae, sumendis ex subsidiis dotalibus locum esse S. C. definivit: *Ibid. dub.* 2.

71. Sacerdos Petrus Seccadellius ex sua haereditate Missarum celebrationem, necnon pauperibus distributionem ordinavit, instituitque haeredem Congregationem Paulinam Brisighellae, eique substituit Societatem suffragii. Neutra haereditatem acceptavit. Hinc Laurentius Nepos, cui annua ad vitam scut. 10. ille reliquerat, postulavit, haereditaria sibi bona, vel eorum partem, aut tres saltem domos perpetuo sub certo Missarum numero a Summo Pontifice praefiniendo concedi; quaesivitque; an esset pro commutatione voluntatis consulendum SSmum? et non esse S. C. putavit: *Faventina Commutationis Voluntatis* 25. *Apr.* 1789 *dub.* 1.

72. Absoluto opere Capella in Ecclesia S. Mariae *della Stella* Benedictinorum, ubi testator sepeliri eorum habitu indutus voluit, ac sacris omnibus ad ejus usum comparatis utensilibus, annuisque detractis expensis scuta circiter 132 supersunt. Omnia administrat Abbas *della Stella*, qui, dum redundant Capellae reditus, ac angustiis premitur ejus Collegium, ac Ecclesia reparatione ob concussionem terraemotus anni 1755 indiget, exorat pro applicatione redituum redundantium, qui sunt, et futuri erunt; licet testator expresse etiam reditus exuberantes in alium usum converti prohibuerit. S. C. omnibus perspectis annuit pro fructibus in posterum decurrendis ad decennium, et ad effectum restaurandi Ecclesiam tantum, facto verbo cum SSmo: *Ulyssiponen. Applicationis* 18. *Decem.* 1790.

73. Ad perficiendam fabricam Seminarii Fani scut. 800 adhuc circiter requiruntur; annuique illius reditus tamen non permittunt alumnorum magnum numerum. Hinc supplicavit Rector pro applicatione superextantium scut. 400. Societatis B. M. V. succursus montis Majoris, annuaque ex illius reditibus praestatione pro alumno, necnon pro augmento annui legati scut. 100, quae PP. Oratorii S. Philippi dictae Civitatis ex haereditate Juliae Uffreducci Danieli pro alumnis 4 solvunt, et S. C. esse consulendum SSmo pro fabrica Seminarii juxta votum Episcopi (181): *Fanen. Seminarii* 15. *Decem.* 1790 *dub.* 1.

74. Hipolytus Callot haerede instituta Ecclesia SS. Martyrum Laurentii in Fonte, et Hipolyti, quam nobilium Auliculorum Congregatio, quae *Urbana* dicitur, regit, multiplicum ordinavit ad Capellanias sex erigendas, inde aliud conficeretur, ut aliae usque ad 15 fundarentur; necnon alia pia opera conficerentur. Post erectam septimam Capellaniam Ecclesia obruta est aere alieno ad novas Capellanis extruendas habitationis aedes; hinc preces porrexit pro unione redituum haereditatis Callot, et annuit S. C. juxta votum Card. Visitatoris (182):

(181) Qui censet „ut solutio scutorum 200: „quae intuitu fabricae Presbyteri Oratorii cum „Vestri Beneplaciti reservatione ex haereditate „Danieli Seminario contribuere, haec Vestra „concessione, approbationeque accedente fir„metur." *Ead. Caus.* 18. *Dec.* 1790 §. 3.

(182) Qui ait „unde aequitati est summopere „consentaneum, ut quoniam a dispositione Hi„polyti Callot hocce tantum in Congregatione „damnum derivaverit, sic ex bonis, reditibus„que ejus pii operis reficiatur, et quum nulla „alia via hoc damnum reparari possit ex haere„ditate Callotii, quam unione, ac suppressione „multiplici ab eo exoptati: hinc omnis juris, „aequitatisque regulae suaderet, ut unio, ac re„spective abolitio multiplici demandetur." *Ead. Caus.* 25. *Julii* 1791 §. 8.

Romana Unionis Redituum 25. *Junii* 1791 *dub.* 1.

75. Maria Bianca Riva Rosas clauda exorat S. C. ut ei applicetur ex legato Missarum Philippi Rosas, cujus est consanguinea, aliquod subsidium eleemosynae pro una vice tantum; at S. C. minime ejusdem preces excepit; nam eadem cum sorore vivit *decentemente, come vivono nel paese moltissime famiglie della loro qualita: Turritana* 28. *Maii* 1791 *dub.* 4.

76. Haereditas Johannis Antonii Balbi Mossetto, et Matthaei Ubertini Bertetti in tot Missarum manualium eroganda applicanda non esse rescribitur Congregationi Charitatis oppidi Ulpiani in subsidium pauperum: *Hiporegien. seu Eporedien. Applicationis Bonorum* 17. *Sept.* 1791.

77. In Collegiata Ecclesia, et Parochiali SS. Conceptionis Villae de Portimao erat sub eodem titulo Sodalitium. Hoc sive ob languidiorem fidelium charitatem, sive prae tenui reditu scut. 16 dissoluto, supplicavit Prior Collegiatae pro applicatione reditus fabricae Ecclesiae, cui annua tantum sunt scut. 15; petiitque, ut sacrum hebdomadale, quod canere sodales consueverant, in totidem lectas Missas commutaretur? ei favet Episcopus, et S. C., quae annuit juxta preces: *Pharaonen. Unionis* 16. *Julii* 1791.

78. Postmodum, quum praedictum subsidium satis non esset ad reparandam Ecclesiam illam a terraemotu anni 1755 fatiscentem, postulat applicationem eleemosynae Missarum, quibus gravatur Ecclesia cum annuo reditu scut. 43, et pariter annuit S. C. juxta votum Episcopi ad decennium, quatenus non inveniantur alia media a S. Concil. Trid. (183) praescripta: *Ead. Caus. Applicationis* 17. *Sept.* 1791.

(183) *Vide not.* 178.

79. Applicatio redituum haereditatis Dominici Giordani, ejusque onerum implementum cum eleemosynis, quae pro animabus colliguntur purgantibus ruralis Ecclesiae B. Mariae Virginis, et S. Blasii de Cento in reparationem ejusdem Ecclesiae conceditur, ac praescribitur praedicta onera Giordani adimplenda esse ad formam fundationis. De paupere paraecia minime agebatur: *Bononien.* 12. *Maii* 1792 *dub.* 1.

80. Concessa Commutatione voluntatis Jo. Andreae Callegari Brictinoriensis olim Episcopi pro manutentione alumni Seminarii, reliqua scut. 7. 20 applicari sacrario Collegiatae Ecclesiae Brixichellae, in cujus favorem cessa fuit haereditas praedicti testatoris, juxta votum Episcopi S. Congr. permittit: *Faventina Commutationis Voluntatis, et Applicationis* 15. *Sept.* 1792.

81. Parochiali Ecclesiae Soliani, cujus reaedificatio jam caepta per collatam a Communitate, locis piis ac populo pecuniam, deficiente adhuc aere perfici non potuit, providendum statuitur per concursum, assignata congrua scut. 60 una cum incertis novo Parocho; et reliqui Paraeciae reditus fabricae Ecclesiae usque ad complementum operis applicantur: *Ariminen. Ecclesiae Parochialis* 24. *Novem.* 1792.

82. Applicatio haereditatis Jo. Lunardini denegatur Communitati Longiani in augmentum mercedis publici praeceptoris, et nobilibus viris de Turre, et Salvolini nepotibus Corneliae Lunardini haeredis usufructuariae, eamque applicandam esse decernitur post obitum usufructuariae in celebrationem Missarum ad formam testamenti: *Caesenaten. Applicationis Haereditatis* 23. *Febr.* 1793.

83. Haereditatis Mariae Nicoleae Censori in celebrationem destinatae applicatio denegatur pauperi Aloysio

Amati testatricis consanguineo, qui legatum habuit ex testamento: *Firmana Commutationis Voluntatis* 23. *Febr.* 1793 *dub.* 1.

84. Ad ampliandam suam Ecclesiam Collegiatam S. Donati Montis Ulari Archipresbyter Felix Paschalius cessit illius fabricae Archipresbyteratus reditus, annuis sibi reservatis scut. 120, ac fructus Capellaniae S. Mariae de Paradiso, quam ad hunc effectum a patronis impetraverat. Sed causa quaestionum huic Ecclesiae unita fuit Ecclesia altera Collegiata SS. Petri, et Pauli; hinc Ecclesiae S. Donati ampliatio interdicta fuit, et nova facta est cessio in favorem alterius Collegiatae; at nonnulli insurrexerunt ad opus impediendum. Igitur quaesitum est, an, et quae cessio sit exequenda, et cui Ecclesiae sint applicandi reditus? S. C. respondit, esse exequendam secundam cessionem, et applicandos esse reditus Ecclesiae SS. Petri, et Pauli, et Archiepiscopus incumbat exequutioni: *Firmana* 16. *Martii* 1793.

85. Obtenta a S. C. Missarum reductione ad sexennium Capellaniae fundationis Johannis Zini in Oratorio S. Caroli Oppidi Gralliae peractae, inspecta redituum diminutione; modo ead. S. C. concedit applicationem pecuniae cumulatae ex omissa missarum celebratione; quum vacante Capellania ab hinc septem annis novus Capellanus haud inventus fuisset, in reparationem domus Capellani erogandae juxta votum Episcopi (184): *Novarien. Reductionis Missarum* 7. *Sept.* 1793 *dub.* 2.

86. Episcopus Forlani proprio marte scut. 70, ex multis pecuniariis impendit in sacros supellectiles. Modernus Episcopus jam scut. 10 ex multis percepta in eamdem causam in favorem utriusque Ecclesiae Cathedralis erogavit. Sed modo exorat pro facultate applicandi in similem usum alias summas etiam ex capsa maleficiorum, et pro approbatione quoad multas jam erogatas. S. C. annuit quoad praeteritum, quo vero ad futurum scribi juxta instructionem (185) mandavit: *Civitatis Castellanae, et Hortana* 11. *Maii* 1793.

87. Summa Missarum 3022 in Ecclesia Parochiali S. Jacobi Matiati superioris non celebratarum per haeredes Francisci Viarana soluta in manibus Parochi non applicatur eidem Ecclesiae in manutentionem ejus Fabricae, et sacrae supellectilis: *Novarien.* 8. *Febr.* 1794 *dub.* 1.

88. Collegio Capellanorum Ecclesiae Cathedralis ultra debitum per errorem Missae celebratae legati Sacerdotis Bernardini Zecchini cum Missis currentibus compensantur; inde summa, quae respondet Missis ultra debitum celebratis, et quae quotannis supererit futurae celebrationi, applicatur Sacrario Collegii, peculiaribus reditibus destituto: *Ferrarien. Missarum* 10. *Maii* 1794 *dub.* 2.

89. Oblationes collectae ad celebrandam, centesimi instar, solemnem festivitatem in honorem S. Floridi Protectoris Tipherni applicantur Capitulo Ecclesiae Cathedralis ejusdem Civitatis ad reparandam Ecclesiam terraemotu concussam; relictis in deposito

(184) Qui putat „ut tantum ex fructibus vacantibus in enunciatam domus, et praediorum „restaurationem impendere possint, quantum „necessitas periti judicio expostularit. Reliquum „vero, quod supersit, in alicujus fundi frugiferi „emptione, vel alio quovis tuto, licitoque modo investiatur in dotis augmentum, superaddito, si EE. VV. placuerit, onere Capellano „aliquas preces semel in hebdomada una cum „Populo persolvendi in suffragium fundatoris." *Ead. Caus.* 17. *Aug.* 1793. § 7.

(185) In qua praescribitur Episcopo, ut certiorem faciat S. C., quales ex tribus multarum speciebus a Benedicto XIV. indicatis in *lib.* 7. *cap.* 51. *de Synod. Dioeces. tom.* 12. *pag.* 475 in sacra utensilia erogare intendit: *Ead. Caus. ibid.*

scutis 300, pro celebratione festivitatis, et neglectis Parochis Dioecesis, qui congruae provisi, applicationem ejusdem pecuniae ex eadem terraemotus causa postulabant pro suis Ecclesiis Parochialibus: *Civitatis Castelli* 24. *Jan.* 1795.

90. Nicolaus Quirini Canonicus Ecclesiae Collegiatae S. Nicolai legavit scut. 300, in ornatum interiorem Ecclesiae. Capitulum accepit legatum per venditionem bonorum haereditatis, cum obligatione evictionis. Hinc creavit cum facultate censum activum. Post annuos 80 nunquam evenit casus evictionis, et nunc superest sors in censibus scut. 220 supplicatur itaque a Capitulo pro applicatione, ut novum Organum Ecclesiae construeretur, pro quo requiritur summa scut. 300; et annuit S. C. juxta preces: *Fabrianen. Legati* 14. *Martii* 1795.

91. Onere Missae hebdomadalis in Ecclesia Societatis S. Michaelis loci Vorolenghi Jo. Stephanus Ferreri, inde Joseph Joachim Ferreri duarum Missarum hebdomadalium suos haeredes, et successores gravarunt. Modo haeredes sunt Angela Maria Avenati, et Maria Catharina Galeazzo testatoribus consanguineae, qui propter longaevam aetatem, liberorum copiam, et angustam rem familiarem orant pro applicatione reductis Missis ad annuas 12, in proprios usus maximae sortis libell. 3000 partis, ex cujus fructibus onus adimpleverunt, relictis pro fundo Missarum 12. libell. 300, et S. C. assensa est juxta votum Episcopi (186): *Hiporegien. seu Eporedien. Reductionis Missarum* 16. *Maii* 1795 *dub.* 2.

92. Concessa reductione Missarum duarum hebdomadalium, quas praescripsit Sacerdos Jo. Pirotto in Oratorio S. Rocchi loci Cervati, ad dies Dominicos; esse applicandos decernitur reditus superextantes in augmentum sortis, dempta summa necessaria pro missis celebratis, et in Ecclesiis ab Episcopo praefiniendis celebrandis: *Novarien. Reductionis Missarum* 28. *Novem.* 1795 *dub.* 2.

93. Parochus Ravogli Ecclesiae Parochialis S. Michaelis Archangeli oppidi Maceratae Feltriae exorat S. C. pro perpetua legatorum Gratiosi, et Angeli Remigii Calbini, qui in Missas, dotem, expensasque necessarias, et eleemosynas in favorem Paraeciae pauperum eroganda bona disposuerunt, applicatione, ut Ecclesiam, aedesque Parochiales restaurantur. Ait ille pauperem esse Parochiam; Episcopus favet, et oppidani consentiunt; sed S. C. non esse locum petitae applicationi respondit: *Feretrana Applicationis* 27. *Aug.* 1796 *dub.* 1.

94. Quum plurima Melitae essent Missarum legata, aliaque in dies accedant, et pro adimplendis non sufficiant pauci Sacerdotes ibi existentes; crevit numerus semper Missarum non celebratarum. Qua de causa exoratur S. C. pro applicatione superextantis pecuniae in redemptionem filiorum, et vivorum a servitute Turcarum, favet Episcopus, et S. C. annuit in casu, de quo agitur, pro applicatione superextantis Missarum eleemosynae in redemptionem Captivorum, et quoad personas redimendas remisit arbitrio Episcopi cum praelatione in favorem attinentium fundatoribus legatorum: *Melevitana Applicationis* 15. *Julii* 1797 *dub.* 1.

(186) Qui ait „in ea me esse sententia, ut „facta a S. C. Oratricibus facultate exigendi, et „in proprios usus convertendi medietatem dictae „sortis, inter ipsas ex aequis portionibus dividendam, altera medietas alicui loco pio, seu „Ecclesiae Parochiali loci Verolenghi ab ipsis „cedatur cum onere celebrandi in perpetuum „Missam unam in qualibet hebdomada." *Ead. Caus.* 18. *Apr.* 1795 §. 3.

95. Et ad dubium: An sit consulendum SSmum pro perpetua erogatione eleemosynae in futurum superextantis in aliorum Captivorum redemptionem? negative respondit, et recurrere in casibus particularibus mandavit: *Ibid. dub.* 2.

96. Matthaeus Restagno anima sua haerede instituta, jussit Prioribus Societatis Suffragii in Parochiali *di Niella del Tanaro* erectae, ut pretium suorum mobilium, necnon fructus bonorum stabilium in tot Missas erogaretur. Stabilia etiam distracta fuerunt, et pretio collocato in Montibus Augustae Taurinorum auctus est reditus ex scut. 77 ad scut. 133. Hinc petita applicatio fuit auctae summae in manutentionem Vice-Curati, ut rectius numerosum curare posset gregem dictae Paraeciae. Et S. C. mandavit fructus haereditatis Restagno erogari debere ad formam testamenti, detracta tamen in favorem Vice-Curati summa ab Episcopo designanda: *Montis Regalis Applicationis* 9. *Sept.* 1797.

97. Victoria Gasperini institutis haeredibus Patribus Congregationis Oratorii eis praecepit, ut fructus haereditatis dimidii praevio deposito erogarentur quotannis pro dote puellae Familiae ex consilio Forosemproniensis, ut in Domino nubat; et casu deficientiae voluit, ut depositi fructus applicarentur in favore Seminarii pro alendo juvene, vel pluribus, qui ad Sacerdotium sint vocati. Dotem ex triennii deposito constitutam nemo petiit: hinc foenori data ad unum juvenem alendum in seminario. Sed ob aes alienum e Seminario alumni sunt dimissi. Quamobrem vir nobilis Jo. Franciscus Pellegrini exorat S. C. pro applicatione fructus tertii subsidii ad alendam ejus filiam in Monasterio. Episcopus testator de summa ejus paupertate, Patres, et Seminarium assentiuntur. At S. C. applicationem fructuum ad formam testamenti mandavit: *Forosempronien. Applicationis* 9. *Sept.* 1797.

Applicatio Beneficiorum. Vide *Beneficia Ecclesiastica* §. *XIII. Canonicatus* §. *II. Capellania* §. *I.*

§. II.

Applicatio quoad Confirmationem, et Beneplacitum Apostolicum.

1. Applicavit annua scut. 866 Episcopus Arata Liparitanus subtracta ex reditibus suae Episcopalis Mensae pro constituendis quotidianis distributionibus, quibus carebat sua Ecclesia, ut Dignitates, et Canonici quotidie Choro inservirent. Postmodum idem supplicavit, ut dicta applicatio semper, et perpetua firma sit? et annuit S. C.: *Liparitana Indulti* 18. *Sept.* 1683. Quumque gravis expensa requireretur pro Bullae expeditione; Episcopus praedictus ad eam evitandam proponi curavit; an potuerit applicationem illam facere sine Beneplacito Apostolico? et negative rescripsit: 5. *Martii* 1689.

2. Anno 1659 Episcopus Cracoviensis Collegiatam Majorem Sandomiriensem nonnullas exiguas Praebendas habere, ac nullos pro quotidianis distributionibus fructus constitutos perpendens a dignitate Custodis reditus trium millium, a Canonicatu de Turbia reditus sex millium Florenorum de consensu Regis Poloniae patroni earumdem Praebendarum auctoritate ordinaria quosdam fructus dismembravit, applicavitque Mensae ejusdem Ecclesiae in favorem personaliter intervenientium. Inde Apostolicam quaesivit confirmationem, et obtinuit; modo novo proviso de Canonicatu de Turbia obsistente resolutionem confirmavit S. C.: *Cracovien. Dismembrationis Fructuum* 3. *Octob.* 1711.

3. Antonius de Rego Pereira Capel-

laniam quamdam cum onere Missarum, aliaque pia legata reliquit; sed diminutis inde reditibus S. C. reductionem elargita est. Modo quum passim bona in pejus ruerent, ac Missae decrescerent, Franciscus Botellus Pereira dictae Capellaniae administrator se, suosque successores ad perpetuam Missae quotidianae celebrationem obligavit, solutis etiam utensilibus quoties sibi, et successoribus bona Capellaniae ad meliora facienda tribuantur, omnesque fructus oneribus deductis Missae quotidianae libere ad ipsum, et Successores spectent. Hinc Beneplacitum Apostolicum exposcit, et S. C. ei concessit, ea tamen conditione, ut omissa per annum celebratione Missae quotidianae bona una cum meliorationibus in favorem pii operis libere devolvantur: *Ulyssiponen. Beneplaciti* 31. *Julii* 1717.

4. Applicatio facta ab Archiepiscopo Strigoniensi Mensae Archiepiscopalis redituum in summa mille Florenorum quotannis Capitulo Ecclesiae Metropolitanae cum Missarum onere confirmatur juxta modum. Nam petierat ille Apostolicam confirmationem; ac reditus praedictae Mensae ad conspicuam summam annorum sexaginta mille circiter florenorum ascendunt: *Strigonien.* 17. *Dec.* 1718.

5. Joseph Politius Praepositus Parochialis, et Collegiatae Ecclesiae S. Jo. Evangelistae animam suam scripsit haeredem, duoque laicalia salaria instituit, adnexo eorum cuique onere celebrationis unius Missae quotidianae una cum geminis perpetuis anniversariis. Capitulum praefatae Ecclesiae ad servitium chori augendum se paratum obtulit, si librae 500, quae adimpletis oneribus ex praedicta haereditate supersunt, Massae Capitulari admodum tenui adjicerentur. Apostolicum a Clem. XII. Pont. Max. obtinuit Breve. Sed exequutores testamentarii Politanae voluntatis coram Episcopo, cui gratiae exequutio commissa fuit, institerunt, exponentes, quod Capitulum nequeat se obligare pro oneris implemento, quia libras 800 libere, et absque ullo distributionis onere non possideat. Sed alias donationes nuperrime factas, aliosque reditus pro securitate offerentes Canonici, Breve exequendum declarari postularunt, et obtinuerunt: *Placentina* 1. *Sept.* 1736, *confirm.* 16. *Martii* 1737.

6. Florentius Poncelli nonnulla bona reliquit a Ludovico Valeriani, ejusque successoribus, quos etiam testamentarios exequutores designaverat, administranda, et horum reditus in Missas in Ecclesiis, et a Sacerdotibus a Valerianis benevisis celebrandas, erogari jussit. Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Venantii bona haec sibi sub beneplaciti Apostolici reservatione univit, domo, et praedio haereditario in favore Valerianorum loco mercedis assignatis, et loco jurium in sui favore cessorum. Beneplacitum nunc Apostolicum impetrare exoptat Capitulum, et assequi non valuit; additum quin immo negativae responsioni fuit, *ad mentem* (187): *Camerinen. Beneplaciti Apostolici* 22. *Dec.* 1781.

§. III.

Applicatio quoad Interpretationem, et Extensionem.

1. Guillelmus de Cabanelles Episcopus Gerundae bona, quae parta victoria in expulsione Saracenorum ab Insulis Belearibus comparavit a Jacobo I. Rege Aragoniae in praemium servitii in bello praestiti, Canonicae Ecclesiae Cathedralis, ut Ecclesiae servitium fieret, et in festo Paschatis pau-

(187) „Et mens, ut scribatur Episcopo, ut procedat ad taxationem congruae mercedis in „favorem Valerianorum pro administratione bonorum Pii Operis" Ead. Caus. 22. Dec. 1781.

peribus vestes distribuerentur, donavit. Episcopus Auther, et Canonici perpendentes ingentem ruinam, quam antiquus paries frontispitii Cathedralis minabatur, ac fabricae redituum defectum, emolumenta pro vestiario eroganda ad Ecclesiam reparandam applicarunt. Et obstantibus Dignitatibus censuit S. C. dictam applicationem ab Episcopo Canonicis, et Capitulo factam reditus pro vestiarii pauperum impendendos comprehendere: *Gerunden. Commutationis Voluntatis* 25. *Sept.* 1700 *dub.* 1.

2. Iam indulserat S. C., ut distributiones quotidianas, quae amittuntur a Dignitatibus, Canonicis, et Praebendatis Ecclesiae Cathedralis ob non residentiam, et in casu vacationis, possit Episcopus fabricae dictae Ecclesiae applicare. Inde quia in praedicto indulto error irrepsit, quum distributiones amissae a Canonicis non intervenientibus, ceterisque Praebendatis inservientibus accrescant, et subsint Concil. Trid. *cap.* 3. *sess.* 21. (188); minime vero applicantur fabricae; hinc in resolutione S. C. comprehendi solummodo distributiones, seu fructus ob non residentiam, vel in casu vacationis Capitulum declarari petiit; adeoque quoad Dignitates, et Praebendatos extra Capitulum; et S. C. praefatam resolutionem esse intelligendam tantum de distributionibus, quae amittuntur a Dignitatibus extra Capitulum, explicavit: *Caurien. Distributionum* 5. *Maii* 1703 *dub.* 1.

3. Ac insuper fructus vulgo vocatos Plana, seu Grossae Dignitatum existentium extra Capitulum applicari fabricae dictae Ecclesiae debere, ea indigente, in casu amissionis ob non residentiam, quam etiam in casu vacationis, non autem esse in arbitrio Episcopi eos pro sua facultate alteri pio loco applicare, eadem S. C. decretavit: *Ibid. dub.* 2.

4. Clemens VIII. Pont. Max. dismenbravit fructus Parochialis Ecclesiae loci de Nuri, et Capitulo Metropolitano pro auctione quotidianarum distributionum applicavit, deinde indulsit posse erigi Canonicatum, et Praebendam Doctoralem ex dictis fructibus; ita tamen, ut fructus praedicti ad Canonicum, demptis tantum duc. 150 Rectori Ecclesiae de Nuri solvendis pro congrua ipsius sustentatione, debeantur. At Capitulum consuevit a proviso novi Canonicatus annuam summam scut. 252 exigere. Hanc summam hodiernus Canonicus Sacerdos Petrus Sanna minime esse solvendam contendit. Et S. C., cui res delata fuit, ait, dictae applicationi in favorem Capituli non esse derogatum in posteriori erectione Canonicatus, seu Praebendae Doctoralis: *Calaritana* 18. *Novem.* 1724 *dub.* 1.

5. Applicationi fructuum fundi, qui Pastorali Visitatione anni 1615 assignatus a Communitate Castri Arronis fuit seminario pro alumni retentione, non est locus in favorem Rev. Fabricae S. Petri. Nam etiamsi Communitas nullum alumnum usque ad annum 1671 elegerit; tamen inivit postea pluries concordiam cum Seminario, quam S. C. adprobavit: *Spoletana* 28. *Sept.* 1737 *dub.* 2.

6. Applicatio fructuum haereditatis Caroli Zannini expetitae a Capitulo Ecclesiae Collegiatae Terrae Arcis Monfinae sub onere recitandi quotidie Divinum Officium, an esset locus ad

(188) Gallemart *in sess.* 21. *cap.* 3. *de reform.* *num.* 5. *pag.* 121., ait, omnes Capellanos, Canonicos, et Dignitates obtinentes teneri residere, et contra eos locum habet detractio fructuum, ac distributionum, et dicti Decreti dispositio: et quod S. C. Concilii censuit, obtinentes Dignitates in Cathedralibus, et Collegiatis posse compelli ad residendum personaliter poenis praefixis decreto Concil. *sess.* 24. *cap.* 12. *de reform.* §. *praeterea*, non obstante hoc, quod velint amittere tertiam partem fructuum pro distributionibus quotidianis applicatam.

formam testamenti, quum controverteretur? negativae S. C. adhaesit sententiae. Testator enim suam voluntatem licet coactus ex renuentia quorumdam Canonicorum in Codicillis mutavit: *Theanen. Testamenti* 28. *Sept.* 1743.

Applicatio Legatii Pii. Vide *Legatum Pium* §. *III.*

Applicatio Pensionis. Vide *Pensio Ecclesiastica* §. *I.*

Applicatio Subsidii Dotalis. Vide *Subsidium Dotale* §. *II.*

§. IV.

Applicatio Temporaria quoad Prorogationem.

1. Capitulum, et Canonici Ecclesiae Cathedralis ob ingentis, et magnifici aedificii constructionem antiqua eorum Ecclesia diruta applicationem ad annos 20. fructuum omnium beneficiorum totius Civitatis, et Dioecesis pro tempore eorum vacationis inspecta fabricae redituum tenuitate consequuti sunt. Haec autem facultas ad alios annos 20. absque prorogationis ulterioris spe fuit concessa. At opere nondum absoluto, ac perfecto aliam indulti praefati prolationem expostularunt, quam S. C. ad alios annos 20 ab ultima die praecedentis prorogationis computandos concessit: *Salamantina Prorogationis Indulti* 1. *April.* 1704.

2. Applicatio fructuum duorum annorum cujuslibet Canonicatus, seu Praebendae vacantis Ecclesiae Collegiatae S. Phoilani oppidi Fossensis pro tertia vice ad decennium in favorem fabricae ejusdem Ecclesiae donata fuit: *Leodien. Prorogationis Indulti* 9. *Febr.* 1765. Iterum ad aliud decennium eadem gratia fuit prorogata ad formam indultorum praecedentium: 22. *Junii* 1776. Denique ob expensas necessarias in tuenda Ecclesiae jura, in Ecclesiarum unitarum, domorum, sepulcrorum instaurationes, in congruae pro Parochis augmentum, et in usuris aeris alieni, erogatas, necnon spectata massae Capitularis tenuitate applicatio iterum ad aliud vicennium impertita est: 11. *Maii* 1786.

3. Quum obtinuissent Canonici Ecclesiae Collegiatae SS. Michaelis Archangeli, et Jo. Baptistae terrae Brixichellae pro Mansionariis in Cantu Gregoriano peritis applicationem medietatis quartae portionis a Donante Johanne Andrea Calligari pro dotandis puellis, alendisque pauperibus reservatae, ac inde applicationem alterius medietatis quartae partis ad decennium, prorogationem ad quinquennium, ulteriusque alias prorogationes; modo desiderant perpetuam applicationem praedictae medietatis quartae portionis ad commodum mansionariorum, sin minus prolationem ad decennium. S. C. vero eorum preces rejecit. Nam prae oculis jura pauperum habuit: *Faventina Applicationis* 19. *Julii* 1777.

4. Universa haereditas Bernardini Antonini applicata fuit S. C. auctoritate Ecclesiae Parochiali oppidi Meggiani ratione illius redituum tenuitatis, sed gratia per quinquennium fuit concessa. Hoc properante tempore postulat populus oppidi perpetuam fieri temporariam gratiam, et S. C. annuit ad aliud quinquennium, et interim curet Episcopus providere indigentiae Parochiae aliis mediis a S. Concil. Trid. praescriptis (189): *Spoletana* 27. *Junii* 1789. Tandem conceditur perpetua applicatio, et reductio juxta votum Episcopi (190): 18. *Decemb.* 1790.

§. V.

Applicatio quoad Validitatem, vel Nullitatem.

1. Bona Guillelmus de Gabanelles Episcopus Gerundae donavit Cano-

(189) *Vide not.* 178.

(190) *Vide not.* 179.

nicae Ecclesiae Cathedralis, ut Ecclesiae servitium praestarentur, et in festo Paschatis pauperibus vestes distribuerentur. Episcopus Auther, et Canonici ad reparandam dictam eorum Ecclesiam, quae ingentem ruinam minabatur, applicarunt emolumenta pro vestiario eroganda. At S. C. eamdem applicationem non sustineri mandavit: *Gerunden. Commutationis Voluntatis* 25. *Sept.* 1700 *dub.* 2. *confirmat.* 3. *Martii* 1703 *dub.* 1.

2. Quum ob alienationes nonnullorum bonorum Abbatiae Commendatae Sieciechovien. Ordinis S. Benedicti ab Antecessoribus Abbatibus Commendatariis Card. Radziovuski modernus Abbas imminutos esse reditus Mensae Abbatialis, ex quibus quarta pars in supellectiles, in fabricam, et in pauperum alimoniam erogatur, contenderet. Hinc proponi dubium curavit, an applicationes bonorum mensae Conventuali praeviis facultatibus ab Abbatibus antecessoribus peractae sustineantur? et sustineri S. C. declaravit: *Cracovien. Divisionis* 14. *Martii* 1705 *dub.* 1.

3. Unionem, seu applicationem bonorum haereditatis Johannis Jacobi Rocci, qui haeredem Ecclesiam Collegiatam, et Parochialem S. Matthaei instituerat, occasione Visitationis sacrae anni 1657 duabus exiguis Praehendis Canonicalibus ejusdem Ecclesiae Vicarius Generalis peregit. De hac S. C. postulata, an sustineatur? et sustineri decrevit: *Sarnen. Juuium Parochialium* 15. *Januar* 1718 *dub. III. confirmat.* 25. *Januar*. 1721.

4. Erecta antiquitus fuerunt ab Episcopo Servidio Volaterrano duo Collegia duodecim Clericorum pro quolibet, alterum pro servitio Ecclesiae Collegiatae oppidi S. Geminiani. In primo Episcopus de Rosso Seminarium constituit, in secundo nil immutavit. In Visitatione autem anni 1715 modernus Episcopus ratam exigi solitam a beneficiis terrae, ac districtus S. Geminiani in favorem hujus Collegii Seminario applicavit, ac Collegium praedictum ejusdem oppidi de medio sustulit. Hinc ad querelas Capituli Collegiatae dictae terrae respondit S. C., dilata, et scribatur Episcopo juxta intructionem (191): *Volaterrana Seminarii* 4. *Julii* 1722. Deinde Episcopi decretum anno 1717 emanatum quoad Seminarium S. Geminiani sustineri juxta modum (192) censuit: 10. *Junii* 1724.

5. Tarusinus Salimbeni moriens Conservatorii in favorem pauperem puellarum, quae expositae sunt periculis, erectionem ope multiplici demandavit. Sed insufficienti haereditate reperta, postulatum est, ut hanc Monasterio S. Bernardi applicare fas esset, onusque ei adderetur unam puellam ab administratoribus nominandam recipiendi. Acceptavit haereditatem Monaste-

(191) Primum itaque caput instructionis fuit, ut Episcopus interformaret, an adhuc existerat in Civitate Volaterrana Collegium duodecim Clericorum. 2. An in hypothesi existentiae dicti Collegii beneficia contribuant pro ejus manutentione? 3. An reperiatur erectum Seminarium Clericorum in Urbe praedicta ad tramites S. Concilii Tridenti. 4. An supposito, quod Seminarium sit erectum, clerici in illud recepti vivant in eadem domo, quibus studiis vacent, an aliqui inter ipsos gratis alantur, et quale sit servitium, quod ab eis praestatur Ecclesiae Cathedrali. 5. Cur in Decreto anni 1717 statutum sit, quod octo Clerici sic elegantur, ut duo ipse Episcopo, alter a Capitulo, alter a Clero, et reliqui a Communitate nominentur. 6. Denique, qua de causa in eodem decreto statutum sit, quod Clerici, qui per tempus determinatum inservierint Ecclesiae S. Geminiani, fruantur privilegiis, quibus fruuntur illi, qui in Seminarium Volaterranum recipiuntur, et quae sint haec privilegia: *Ead. Cons.* 29. *Januar.* 1724 § 4.

(192) Et modus est, ut firmo remanente Collegio S. Geminiani juxta statum antiquum, et firma remanente integra solutione taxae, quae modo solvitur a beneficiis S. Geminiani, solvatur ex eodem Seminario Volaterrano ea summa, quae eidem persolvitur a ceteris beneficiis Dioecesis, et reliquum solvatur Collegio S. Geminiani. *Ead. Cons.* 10. *Junii* 1724.

rium, ac voluntatis commutatio a Summo Pontifice fuit approbata. Modo vero cupit Episcopus posse ad demandatam a testatore erectionem devenire, sed voluntatis commutationem pro monasterio factam sustineri S. C. resolvit: *Montis Politiani* 9. *Sept.* 1724 *dub.* 1.

6. Petrus de Tedeschis ex fructibus suorum bonorum multiplicum jussit. Si vero extrui contigisset in oppido Massae Lombardae suae patriae Monasterium Sacrarum Virginum multiplici pecuniam ad id impendi voluit. Vetuitque cuicumque ne quid ex capitali praefato decerpere unquam possint. Quum Monasterium unquam id fuit aedificatum, Episcopus obtinuit literas Apostolicas pro applicatione scut. 7000. Seminario, ut in id duo alumni ejusdem Oppidi cooptarentur. Communitas huic applicationi refragata est, sed S. C. dubio, an praefatae literae exequutioni esset mandandae? rescripsit; Dilata, et ad mentem. *Imolen. Commutationis Voluntatis* 19. *Julii* 1732.

7. De suis bonis Sacerdos Jo. Lucas Fabianus primum constructionem Collegiatae Ecclesiae in oppido S. Romuli, ejusdemque dotationem, deinde institutionem primogeniturae in favorem familiae Arconatae, constituto investimento in locis montium Urbis, ac multiplico mandavit. Haec bona instante Marchione Josepho Antonio Arconato adjudicata fuere a Senatu Januensi partim primogeniturae, partim piis operibus a testatore praestitutis cum onere multiplici. Vocato in jus Arconato a Rev. Fabrica S. Petri, decretum a S.C. fuit, provisionem a senatu captam tam quoad multiplicum in Civitate Januae, quam quoad divisionem contra testatoris voluntatem sustineri non posse: *Januen. Erectionis Collegiatae* 23. *Januar* 1734 *dub.* 1.

8. Quum Capellaniam fundatam a Comitissa Laura Castellini vicissim possidentes impares ad praedium pene devastatum reficiendum visi fuerint, nullusque reparandae ruinae pateret aditus, Patronus facultatem suis patrimonialibus bonis illud incorporandi petiit, cum onere tamen expensas pro illius cultura subeundi, et deinceps Missarum celebrationem implendi: hanc facultatem obtinuit, inde fuit vitium obreptionis impactum gratiae, tamquam testatricis voluntati adversanti. An gratia isthaec sustineatur? S. C. consulta nil definiit, mandavit vero, ut conficeretur processus, auditis omnibus interesse habentibus juxta instructionem (193): *Faventina* 8. *Aug.* 1767 *dub.* 1.

Reliqua quoad Applicationem, seu Unionem. Vide *Unio*.

Approbatio. Vide *Administrator* §. *I. Capellanus Sodalitii* §. *II. Concionator* §. *I. Confessarius* §. *I. Transactio* §. *I.*

Aquae Benedictio. Vide *Benedictiones etc.*

Aquae Lustralis Aspersio. Vide *Cadaver* §. *I.*

Arbitrium. Vide *Aperitio Oris.*

Arborum Incisio.

1. Canonicus, cui onus incumbit reparandi ex fructibus sui Canonicatus domum Canonicalem, petiit arborum incisionem; et S. C. arborum incisionem petitam pro reparanda domo

(193) Nempe, ut Episcopus servatis servandis, citatis omnibus interesse habentibus deveniat ad confectionem processus super valore, statu, et reditu, tam antiquo, quam hodierno praedii del Pantiano, et super meliorationibus, de quibus tamen nullo modo hactenus constitit, ut deprehendi possit, an, et in qua somma subsistant, quaenam necessaria, quae utilia fuerint, et an ad ea conficienda Capellaniae reditus pares foerint? Postquam hunc legitime compilaverit ad S. C. transmitteret suam etiam adjciendo animi sententiam: *Regist. litt. lib* 32. *die* 8. *Aug.* 1767.

Canonicali non concessit: *Senogallien.* 9. *Decem.* 1651.

2. Ad dubium, an in alienatione arborum sylvae ad mensam Episcopalem spectantis ad caedendum requiratur Apostolicum Beneplacitum? non requiri respondit (194): *Viterbien. Incisionis Sylvae* 14. *Januar* 1679.

3. Jacobo Antonio Gerenzaro, et Praeposito Mombellio a patronis ad beneficium simplex SSmae Conceptionis B. V. in Ecclesia Parochiali S. Martini loci Sicomarii erectum praesentatis, institutionem cum possessione a Vicario Generali obtinuit Mombellus. Appellavit Gerenzarus, et sequestrum, et inhibitionem non incidendi arbores, nec quicquam attentandi expedivit. Quosdam tamen in summa sut. 60. cum venia praefati Vicarii Mombellus incidit, in ususque beneficii utiles convertit. Joseph Camia patronus licentiam hanc incidendi beneficii arbores aegre ferens recurrit, et responsum habuit, licentiam hanc minime sustineri. Agebatur de arboribus non caeduis, etsi praetensis inutilibus, ut populis: *Papien. Incisionis Arborum* 15. *Martii* 1710 *dub.* 1.

4. Episcopi licentiam ad effectum incidendi caeduas, ac infructiferas arbores, quarum pretium impendendum erat in necessaria, et a peritis agnita munitione riparum Rubiconis, cui Vicariae Curatae Cathedralis praedia adjacent, datam absque Capituli consensu sustinendam esse S. C. censuit. Sermo enim erat ibi de praetenso consensu Capituli patroni beneficii pro concedenda licentia incidendi arbores pro reparatione praediorum dicti beneficii, quae incisio non excedebat dispositionem Canonis *Terrulas* 12. *qu.* 2. *Caesenaten. Beneplaciti* 20. *Martii* 1756 *dub.* 1. *confirmat.* 8. *Maii ejusd. anni.*

5. Arborum incisio pro reparandis domibus beneficii, comparandisque pro Ecclesia B. M. V. Annuntiatae oppidi Muri sacris supellectilibus permissa fuit juxta modum, et instructionem (195) Episcopo transmittendam. Nam agebatur de arboribus aridis, ac infructiferis, quas caedi permissit testator: *Senogallien.* 10. *Martii* 1770.

6. Arborum incisio vetita fuit a testatore Andrea Prosperi haeredi primo in bonis relictis vocato; et S. C. servari hanc prohibitionem etiam ab ulterioribus haeredibus mandavit: *Aprutina* 19. *Maii* 1787 *dub.* 2. Ac reproposita causa rescripsit ad D. Secreta- ad mentem: 28. *Julii ejusd. anni.*

Archiconfraternitas. Vide *Sodalitium.*

(194) „Quod processit in Sylva caedua per „plures annos non caesa, nempe ab anno 1679 „habita tamen depositione peritorum, ac senum „testium, dictam Sylvam esse caeduam ratione „situs, qualitatis arborum, quercuum, castanea„rom, et cerrorum, nullo ordine plantatorum; „sed in confuso ita natarum; ac audivisse etiam „a suis majoribus, dictam Sylvam fuisse venditam ad caedendum" Card. Petra *Comment.* ad *Const. V. Paulli II.* sect. 2. num. 13. pag 216. tom. 5.

(195) Modus, et instructio fuit, previa virorum probatorum, ac peritorum deputatione inquirere quid, et quantum ad necessariam, ac decentem Ecclesiae instructionem pro sacris comparandis supellectilibus opus erit, et liquidare, qui pro rusticarum domorum reparatione requirantur sumptus. Deinde per peritos ad recognitionem arborum procedet indulgendo ad petitionis tramites, et necessitatis limites pro suo arbitrio, circumspectione, et conscientia facultatem incidendi, ac vendendi eas arbores dumtaxat, quae aridae, infrugiferae, ac pene inutiles sunt, quaeque vel ob densitatem, vel alias ob causas fundis potius noxiae, quam utiles comperiantur. Ita quidem, ut ligna apta ad instaurationem domorum celerarum vero pretium in propositas causas tantummodo convertantur, atque erogentur, injungendo Oratori, ut loco caedendarum arborum alias, quae fundis utiliores futurae sint, secundum quantitatem, et tempus ab Episcopo praefiniendum subroget, ut hac ratione aliqua in parte damnum sarciatur in posterum; *Regist.* lib. lib. 53. die 10 *Maii* 1770.

Archidiaconatus Dignitas Ecclesiastica quoad Erectionem, Provisionem, ac Suspensionem.

1. Ad obtinendum Archidiaconatum, qui vere caret omni cura, et omni prorsus jurisdictione, non necessario requiri, quod quis sit magister in Theologia, seu doctor, aut licentiatus, S. C. declaravit: *Polinianen. 9. Dec.* 1602.

2. Ad dubium, an Archidiaconus tolerandus sit in Archidiaconatu, qui est prima Dignitas, et possessionem accepit absque provisione Apostolica concurrente diuturnitate temporis? respondit Archidiaconum non esse tolerandum: *Curzolen.* 13. *Maii* 1651 *dub.* 2.

3. Ordinavit Bartholomaeus Miccinellus erectionem Archidiaconatus in Ecclesia Cathedrali cum assignatione scut. 70. Et erectio facta fuit per Episcopum; sed orta quaestione super ejusdem validitate, quaesitum est, an fieri erectio possit per Ordinarium? et affirmativum datum est responsum: *Sabinen. Erectionis Archidiaconatus* 26. *Novem.* 1695 *dub.* 1. Deinde proposito dubio; an erectio Archidiaconatus sine consensu Capituli facta sustineatur? rescriptum fuit, non sustineri: 14. *April* 1696. Insuper reproposita causa censuit S. C. procedendum esse ad ulteriora in erectione Archidiaconatus, non obstante dissensu Capituli: 2. *Junii ejusd. anni.*

4. Et ad dubium; an pro assequendo Archidiaconatu praedicto requiratur laurea doctoralis in jure canonico, vel in sacra theologia? negative respondetur: *Idid. dub.* 4.

5. Vacante Archidiaconatu praecipua Dignitate Curata Ecclesiae Collegiatae oppidi Seminariae, quae pro oppidanis nativis erecta fuerat, ex binis aemulis, ac idoneis approbatis Franciscus Clementi, qui citra controversiam est civis originarius, et Honuphrius Sanchez, qui ad summum qualitatem habet domiciliarem, seu ex privilegio deductam Dignitatem hanc assequi petierunt: et S. C. primo adjudicavit: *Mileten. Archidiaconatus* 24. *April.* 1717.

6. Quum Clericus Didacus Nicolaus de Villanicenzo Civitatis de Xerez cum amicis associatus, quorum unus ictu sclopi occubuit; dubitaverit incurrisse irregularitatem, S. C. adiit, quae juxta Ordinarii relationem nullam incurrisse censuram declaravit, quod nec verbo, nec consilio, nec consensu ipse cooperatus fuit. Huic postea collatus fuit Archidiaconatus Ecclesiae Metropolitanae Dignitas, sed Ferdinandus de Medina contradictorem se praebuit, asserens ingenue non fuisse seriem facti narratam, quum ex processu fuisse de homicidio consortem constaret; ob id Didacus quaestionem proponit; an exceptio praetensae irregularitatis exequutioni literarum Apostolicarum obstet, vel nova supplicatio sit relaxanda? S. C. rescripsit, dandam esse novam provisionem ad cautelam: *Hispalen. Archidiaconatus* 30. *Martii* 1726 *dub.* 1. *et* 2.

7. Flaminius Renzi erectionem dignitatis Archidiaconatus in Ecclesia S. Aemiliani ordinavit. Hanc erectionem Episcopus facere valet, nec pertinet ad datariam Apostolicam; quum non sint de illis, quae in Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis erigi consueverunt: *Ita S. C. in Spoletana Erectionis Dignitatum* 24. *Martii* 1736. Inde orta controversia super qualitatibus, et conditionibus, quibus erigi Archidiaconatus debet; qualitates praescribendas esse a Card. Pro Datario voluit S. C.: 2. *Junii ejusd. anni.*

8. Instituit Joseph Balduccius Archidiaconatum secundam Dignitatem Ecclesiae Collegiatae S. Justinae Mondulphi, tribusque familiis jus nominandi reliquit, quibus Communitatem

Mondulphi substituit adjecta conditione, ut nominati laurea doctorali insigniti esse debeant. Quaeritur hinc, an ad dictam Dignitatem nominati a tribus expressis familiis teneantur doctoratum, et Sacerdotium suscipere? S. C. requiri Sacerdotium, non doctoratum respondit: *Senogallien.* 30. *Aug.* 1766 *dub.* 2.

9. Fundavit Thomas Tabonius Archidiaconatus Dignitatem in Ecclesia Cathedrali, ut eam assequi aliquis idoneus ex masculina linea familiae Bisleti possit; in ejusque defectu concursum praescripsit, ad quem aliae familiae vocatae una cum ceteris civibus, ac extraneis admitti deberent. Hac Dignitate vacante praeces obtulerunt Clericus Deodatus Bisleti de masculina linea praedicta annorum 16, ac Sacerdos Petrus Galuzzius, qui in Dignitatis consecutione praeferri praevia concursus dispensatione, quum idoneus de familia Bisleti deficiat, postulat. S. C. autem neutri adjudicavit; *Verulana Archidiaconatus* 27. *Febr.* 1768.

10. Quum inter Archidiaconos Regulares amplissimae Dioeceseos Monasteriensis recenseatur Praepositus in Clarholtz Ordinis Praemonstratensis, cui adnexus est Archidiaconatus locorum Beelen, et Lette, et ad eamdem praeposituram fuisset a Capitulo Praemonstratensium electus Religiosus Franciscus Philippus de Menseren; hic renuit confirmationem, et collationem Officii Archidiaconalis ab Episcopo exposcere. Qua de re resolutum a S. C. fuit, Praepositum in Clarholtz confirmationem Episcopalem in exercitio Archidiaconalis jurisdictionis in Paraeciis Beelen, et Lette reportare teneri: *Monasterien. Confirmationis* 18. *Novem.* 1769 *confirmat.* 10. *Martii* 1770.

11. Causa aeris alieni suspensio per septennium Archidiaconatus dignitatis Ecclesiae Collegiatae B. M. V. oppidi Urceani interveniente consensu Communitatis patronae obtenta fuit. Ac nova perseverante causa ad alium sexennium fuit indultum prorogatum. Sed Paulus Ercolani interea fuit a Communitate patrona nominatus; et novam suspensionem ex defectu ejusdem Communitatis consensus nullam fuisse autumavit. Hinc actum fuit in S. C. de rescripti viribus super nova Archidiaconatus suspensione, et decretum prodiit, eam sustineri debere: *Fanen.* 10. *Januar.* 1784 *dub.* 1.

12. Qua de causa validam non esse provisionem dicti Archidiaconatus pariter definivit: *Ibid dub.* 2.

13. Necnon eidem Ercolani esse locum regressui ad suum Canonicatum jussit: *Ibid. dub.* 3.

14. Nobilis vir Curtius Rufini dotem constituit Archidiaconatus Ecclesiae Collegiatae Pergulae, et jus eligendi Archidiaconum detulit Capitulo, et Canonicis, qui contendunt per schedas clausas, alii per secreta suffragia esse electionem peragendam. At S. C. fieri debere per suffragia secreta juxta votum Episcopi (196) resolvit: *Eugubina Electionis* 7. *Sept.* 1793 *dub.* 3.

§. I.

Archidiaconus quoad Coadjutorem.

Capitulum Ecclesiae Cathedralis exponens in dicta Ecclesia extrare 18 Canonicos, qui legitime impediti de consuetudine invicem se substituunt diebus, quibus substituti non sunt ser-

(196) Nempe „ Ut ille, qui eligendus proponitur, electionis suae tempore de aula Capitulari recedat, iterum accessurus, suae propositae electionis publicato scrutinio. Ique certe „ modus opportunior videretur ad dignoscendam, „ et compulandam pluralitatem suffragiorum." *Ead. Caus.* 7. *Sept.* 1793. §. 3.

vitio adstricti; cumque Archidiaconus ejusdem obtinuerit a Sede Apostolica Coadjutorem, qui praetendit posse uti eodem privilegio substituendi, ideo supplicat pro declaratione; et S. C. respondit dictum Coadjutorem uti non posse privilegio alium substituendi: *Casertana* 26. *Febr.* 1650.

§. II.

Archidiaconus quoad Dignitatem, Jurisdictionem, Officium, et Potestatem.

1. Archidiaconis facultatem cognoscendi, et definiendi omnes causas beneficiales permanere, si ita vere se habeat consuetudo immemorabilis, et cum legitime probaverint Archidiaconi; interea autem dum illam probaverint Archidiaconi, ad Episcopum solum pertinere hujus jurisdictionis exercitium stante Concilio Trid. *cap.* 20. *Sess.* 24. (197), statuitur: *Dubium anni* 1574 *dub.* 9.

2. Nequit Archidiaconus occasione Visitationis aliquos Clericos deponere, vel beneficiis privare, nec poenas ordinarias imponere, sed eas tantum, quae morum emendationem, et correctionem respiciunt: *Derthusen.* 11. *Aug.* 1803 *dub.* 5.

3. In Ecclesia Gerundensi viduata Pastore vigore antiquissimae consuetudinis legitime praescriptae jus Episcopatum administrandi, quod alias de jure devolvitur ad Capitulum, spectat ad Archidiaconum Majorem, qui in levamen pastoralis sollicitudinis tres deputavit Vicarios, seu Officiales Generales. Hujusmodi electionibus Capitulo non acquiscente tanquam posthabitis de eodem Capitulo digrioribus, et contra formam Concil. Trid., S. C. decrevit eundem Archidiaconum Sede Episcopali vacante non teneri in deputatione Vicarii servare formam praescriptam in *Sac. Concil. cap.* 16. *Sess.* 24. *de reform.* (198): 5. *Sept.* 1699 *dub.* 3. *confirmat. Gerunden. Deputationis Vicarii* 5. *Junii* 1700.

4. Archidiaconus Major Ecclesiae Cathedralis vices Episcopi gerens Sede vacante deputare nequit unum de Canonicis Coadjuctoribus dictae Ecclesiae in Vicarium Generalem de gremio, qui Capitulum Cathedralis ejusdem debeat convocare, in eo praesidere, primum votum proferre, vota colligere, et juxta majorem votorum partem

(197) Ait enim „Ad haec causae matrimoniales, „et criminales non Decani, Archidiaconi, aut „inferiores judicio, etiam visitando, sed Episcopi „tantum examini, et jurisdictioni relinquantur." Amplissima olim erat potestas Archidiaconi. Isidorus Hispalensis in can. 1. dist. 25. et can. 20. dist. 63. late describit Archidiaconi jura, quae sua aetate obtinebant. Ea vero diu perseverasse, lapsuque temporum aucta etiam fuisse, ostendit Decretalium titulus de *Offo. Archidiac.* Et licet ab initio Archidiaconi fere omnia jura gererent mandato, arbitrioque Episcopi, tamen deinceps eo usque progressi sunt, ut propriam, atque ordinariam obtinerent jurisdictionem, quae pridem erat delegata, ac jura etiam invaderent, quae propria erant Episcoporum. Tantam hanc Archidiaconi potestatem Episcopi tollendam, aut minuendam curarunt; et nunc vix ejus umbra, et imago superest. Synodus Tridentina Archidiaconis, aliisque inferioribus Praelatis judicium ademit causarum matrimonialium, et criminalium, quas Episcopo reservavit ex cit. cap., quo decreto etiam beneficiales, majoresque causas comprehendi, omnes fere arbitrantur. Eadem Synodus cap. 14. *Sess.* 25. *de reform.* speciatim vetuit Archidiaconos clericorum de impudicitiae causas cognoscere. Ipsis vero Concilium reliquit jus visitandi Ecclesias, quas antea visitare consueverant, modo id faciant per semetipsos, et cum consensu Episcopi, cui debent intra mensem rationem reddere peractae visitationis, atque integra acta exhibere ex cap. 3. *Sess.* 24. *de reform.* Nunc omne Archidiaconi munus eo redactum est, ut adsistat Episcopo, cum generales ordinationes conficit, vocetque eos, qui ordines suscepturi sunt. Cumque Archidiaconi nunc amplius non sint Vicarii nati Episcopi, tanta hodie in singulis inest auctoritas, quanta vel Episcopi mandato, vel Ecclesiae statuto, vel diuturna consuetudine data est.

(198) In quo cavetur, ut Capitulum Sede vacante, Officialem, seu Vicarium infra octo dies post Episcopi mortem, qui saltem in jure Canonico sit doctor vel licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus, constituat.

resolvere negotia Capitularia, et alia exercere, quae ad officium Vicarii de gremio competunt: *Gerunden. Jurisdictionis* 12. *Febr.* 1729 *dub.* 2. *confirmat.* 28. *Martii* 1733.

5. Archidiaconus praedictus per se visitare Ecclesiam Cathedralem nequit, bene vero Dioecesim, et necessaria ad bonum Ecclesiae regimen demandare valet: *Ibid. dub.* 3. Dubio deinde reproducto rescripsit S. C., dilata, et ad mentem (199): 18. *Julii* 1733, et iterum dilata, et ad mentem (200): 25. *Sept.* 1734. Denique recessit a decisis, et responsum dedit quoad Ecclesiam Cathedralem, et Capitulum affirmativum: 19. *Decem.* 1739.

6. Idem extra Visitationem contra Capitulares cum adjunctis ad formam Concilii in criminalibus tantum, non in civilibus, nec in Visitatione procedere potest: *Ibid. dub.* 4. Hoc dubium bis iterum propositum fuit, et responsum uti ad dubium 3. dedit, et tertio loco praevio recessu a decisis affirmativam tulit responsionem: *Ibid.*

7. S. C. etiam resolvit, praesente Archidiacono Ecclesiae Cathedralis, vel eo absente a Civitate, vel Dioecesi non posse illius Coadjutorem administrationem assumere, et omnia acta jurisdictionalia in ejusdem locum exercere, sed tantum in casu absentiae Archidiaconi de tempore vacationis Sedis omnem jurisdictionem ad Capitulum spectare: *Ibid. dub.* 5. *confirmat. ibid.*

8. Et dictus Archidiaconus potest eamdem jurisdictionem exercere per suos Vicarios: *Ibid. dub.* 6.

9. Archidiacono Ecclesiae Collegiatae oppidi Liberani durante triennio servitii absque fructuum perceptione massae communis juxta consuetudinem, quae in eadem Ecclesia quoad provisos viget, non competit jus celebrandi Missas fissas, ac quotidianas ejusdem Ecclesiae: *Brundisina Servitii Chori, et Participationis* 12. *Martii* 1736 *dub.* 2.

10. Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis per modum supplicationis incedens nequit solus ambulare, sed unum, vel geminos Canonicos in comites assumere debet; ac quoque nequit cereum majoris ponderis deferre, sed ejus ponderis, quem deferunt alii Canonici: *Verulana Archidiaconatus* 13. *Julii* 1748.

11. Ad eumdem quoque in choro praesidentia spectat ad effectus expressos in Eugubina 12. Martii 1746 (201): *Ibid. dub.* 8.

12. Archidiaconus praedictus praeter superpellicium, ac palliolum violaceum in choro, aliisque ecclesiasticis functionibus etiam vestem violaceam gestare potest: *Ibid. dub.* 9.

13. Non autem Archidiaconus praedictus quocumque habitu indutus, et indistincte per civitatem Verulanam incedens gestare potest tibialia violacea, et signum pariter violaceum in pileo, atque collare violaceum: *Ibid. dub.* 10.

14. Archidiaconus in electionibus Officialium per Capitulum Ecclesiae Cathedralis in congregatione generali fieri consuetis per schedulas non habet jus eligendi schedularum scrutatores ex urnis, ubi vocalium nomina sunt inscripta, sed hoc jus ad Capitulum,

(199) Quae fuit, ut Episcopus instructam redderet S. C. de exemptione, quam sibi Capitulum asserit, necnon referret, quomodo idem Capitulum visitari consueverit, Sede Episcopali plena, aut vacante: *Ead. Caus.* 25. *Sept.* 1734 §. 1.

(200) Rescribendum duxit S. C., ut jura et documenta per eam transmissa, ut S. C. instrueret juxta alias literas ipsi datas die 18 Julii superioris anni 1733 extrahi mandet, audito, et in omnibus citato Capitulo praedicto, ac ita extracta ad eamdem S. C. remittat; *Registr. lit. lib* 28, *die* 25. *Sept* 1734.

(201) *Vide verb. Praepositus §. III. num.* 58

et Clerum pro ejus arbitrio spectat: *Tarentina Praeeminentiarum* 1. *Aug.* 1750 *dub.* 1.

15. Quod procedit etiam urgente necessitate eligendi, seu substituendi infra annum unum, vel plures Officiales, seu Deputatos rerum Capitularium, quo casu ad Capitulum prout de jure, non autem ad Archidiaconum praedictum spectabit electio: *Ibid. dub.* 2.

16. Et urna pro excipiendis suffragiis in omnibus Congregationibus Capitularibus est in medio aulae Capitularis collocanda, et numeratio per scrutatores facienda est; non autem est per Archidiaconum circumducenda ad sedes singulorum vocalium, vel retinenda per ipsum in sua sede manentem: *Ibid. dub.* 4.

17. Ad Archidiaconum spectat tabellae, seu catalogi Dignitatum, Canonicorum, et Presbyterorum formatio pro celebrandis Officiis divinis in festis primae, et secundae classis servato semper ordine turni: *Ibid. dub.* 5.

18. Et quoad jura, quae Archidiaconus, vel primus in ordine Canonicus in examine faciendo praetendit in pleno Capitulo Clericorum admittendorum ad servitia, et Ecclesiae redituum partitionem, S. C. requisita; servari solitum mandavit: *Ibid. dub.* 7.

19. Dignitates demum, ac Canonici sedentes ex parte Archidiaconi ingredi, et egredi ex suis respective stationibus ante stallum Archidiaconi transeundo, quatenus ex ea parte proximior egressus, ingressusque ad easdem stationes pateat, valent: *Ibid. dub.* 9.

20. Celebratio Missae solemnis in Ecclesia Cathedrali absente Episcopo spectat ad Archidiaconum primam ipsius Ecclesiae Dignitatem: *Nebien.* 17. *Novem.* 1753 *dub.* 1. *confirmat.* 9. *Febr.* 1754.

21. Archidiaconum Cathedralis Ecclesiae explere posse functiones omnes Episcopales privative quoad Praepositum, et alios Canonicos si absit, vel impeditus sit Episcopus, resolvit S. C.: *Camerinen. Praeeminentiarum* 7. *April.* 1781 *dub.* 1. (202).

22. Dicto Archidiacono competit jus exercendi munus Praefecti chori, eoque absente, vel impedito idem jus competit Praeposito, et successive alteri digniori de Capitulo semper tamen absente Episcopo: *Ibid. dub.* 3.

23. Qua de causa sustineri minime debent resolutiones captae in Capitulo diei 8. Aug. 1779: *Ibid. dub.* 4.

24. Post Vicarium Generalem Archidiacono, aliisque in eadem parte chori succedentibus est thus offerendum: *Ibid. dub.* 5.

25. Coram eodem Archidiacono, vel eo absente altero digniore fieri debet fidei professio, et juramentum eidem a novo Canonico praestari, non autem competit eidem jus novos Canonicos ad possessionem Canonicatuum admittendi, sed ad Capitulum: *Ibid. dub.* 6.

26. Penes eumdem privative quoad Episcopum ejusque Vicarium Generalem convocandi Capitulum pro negotiis ad ipsum Capitulum pertinentibus autoritas residet: *Ibid. dub.* 7.

27. Postulationem tamen Capitulum convocandi singulis secundis dominicis cujuslibet mensis absque praevia ulla denunciatione S. C. improbavit: *Ibid. dub.* 8.

(202) Inspecta consuetudine Ecclesiae non eodem modo resolvit S. C. Rituum occasione contraversiarum, quae inter Archidiaconum Pilorei, et Praepositum Fosei dignitates Ecclesiae Cathedralis Setinae civitatis ex una parte, et Canonicos ejusdem Ecclesiae ex altera excitatae fuerant. Nam dubio „An, et cum competat jus exercendi functiones sacras in solemnioribus anni festivitatibus absentibus, vel impeditis Episcopo, et Archipresbytero Cathedralis setinae? decrevit S. C. Rituum die 27. Maii 1786. „Competere Canonico digniori juxta solitum, non autem Archidiacono, vel Praeposito, et amplius."

28. Itidemque denegavit, ut eidem Archidiacono denunciarentur negotia in Capitulo peragenda actu, quo Canonici pro illius convocatione instant: *Ibid. dub.* 9.

§. III.

Archidiaconus quoad Fructus, et Distributiones.

1. Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis petebat, se haberi tanquam praesentem in choro ad effectum distributiones lucrandi, dum choro non intervenit; Canonici namque licentiam discedendi a choro ab ipso exposcere renuebant, et ipse ad vitandas populi offensiones absens erat a choro. Et non nisi negativum tulit responsum sine praejudicio litis pendentiae coram Ordinario: *Lunen. Sarzanen.* 4. *Junii* 1701.

2. Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis dispensatus super aetatis defectu a Sede Apostolica causa Archidiaconatum obtinendi, quum ad Presbyteratum ascendere nequeat, quoties divinis Officiis interest, distributiones quotidianas, licet primam Missam alternatim non cantaverit, lucrari debet: *Amerina Distributionum* 13. *Januar.* 1714 *dub.* 1.

3. Consuetudo in Ecclesia Cathedrali vigebat, ut Dignitates, et Canonici, qui per novem menses integrum illi praestiterint servitium, integram suam portionem massae Grossae consequantur, sin vero per sex menses medietatem, si infra integram amitterent portionem. Archidiaconus Antonius Zito, qui, etsi per quatuor menses aberat vigore indulti S. C., integram distributionem ejusdem massae percepit. Capitulum distributionum medietatem repetit. Hinc quaesito num esset restitutioni locus? responsum fuit, ut exhiberetur statutum Ecclesiae Cathedralis, quatenus adesset, sin minus coadjuvarentur probationes super asserta consuetudine, et extraherentur formaliter partitae ex libro punctatoris: *Rossanen. Distributionum* 28. *Novem.* 1716.

4. Ecclesia Caesaraugustana, in qua praeter Portionarios, Beneficiatosque introducti fuerunt Canonici Regulares S. Augustini, qui deinde in locum Canonicorum Secularium sunt suffecti, ad instantiam Philippi IV. Hispaniarum Regis ad statum secularem redacta fuit. Archidiaconatus fuit in annuis duc. 700 in favorem Mensae Capitularis solvendis, ac in annuis duc. 1000 loco antiquarum menstruarum praestationum taxatus. Fructus ejusdem decreverunt; itaut Archidiaconus conquestus fuerit impares ad contribuendum fructus esse, ac proinde quamdam expostulabat provisionem. S. C. vero quaestionem non definivit, sed ad mentem rescripsit: *Caesaraugustana* 30. *Sept.* 1724. Inita fuit postmodum concordia inter Capitulum, et Archidiaconum tunc existentem, qua stante cessione bonorum per Archidiaconum fuerunt assignata annua scut. 250 praeter distributiones quotidianas. Sed sequuta vacatione de eo fuit provisus Joseph Amat Mauleon, qui noluit concordiam praefatam servare, et stante redituum diminutione non teneri ad solutionem duc. 1700 putavit. De hoc fuit S. C. interrogata, et retulit responsum ad Card. Praefectum juxta mentem: 2. *Julii* 1729. Deinde respondit ad eumdem Card. Praefectum pro concordia: 23. *ejusd. mensis, et anni*.

5. Cosmus Marcucci Archidiaconus Ecclesiae Collegiatae oppidi Liberani gratis praestare in eadem Ecclesia post possessionem dicti Archidiaconatus servitium triennale tenetur; itaut durante dicto tempore de fructibus massae communis participare nequeat. Nam aderat consuetudo non admittendi ad dictam partitionem provisos de Digni-

tatibus, ac Canonicatibus, nisi gratis per triennium ejusdem Ecclesiae servitium praestiterint: *Brundisina Servitii Chori, et Participationis* 12. *Maii* 1736 *dub.* 1.

6. Archidiaconus Antonius Cappellarius, qui indultum Jubilationis obtinuit, non potest percipere de emolumentis a Praeposito Romagnoli relictis, quae intervenientibus distribui voluit testator, non obstante quod praefatum indultum contineat clausulam, quod *quamvis imposterum non inserviat, nihilominus omnes fructus, ac distributiones sui Archidiaconatus percipere valeat, perinde ac si choro, et divinis Officiis personaliter interesset: Mantuana Jubilationis* 16. *Martii* 1737.

7. Francisco Carolo Ecclesiae Aquilanae Archidiacono, cui indultum vacandi a choro ratione morborum concessum fuit, omnia emolumenta exceptis iis, quae sive ex dispositionibus testatorum, sive ex statuto, et Ecclesiae consuetudine acquirunt tantum actu inservientes, debentur: *Aquilana Indulti* 26. *Junii* 1745 *dub.* 2.

8. Quum quidam Parochus, qui Pro-Vicarii Generalis munus gerebat, absente Episcopo sacrum solemne in Ecclesia Cathedrali peragere voluisset, Archidiaconus prima ejusdem Ecclesiae dignitas arrepto itinere adiit Episcopum, qui eo non audito, sub poena suspensionis praecepit statim ad Ecclesiam redire, sed in itinere incidit in febrim, et ita detentus praecepto obtemperare non potuit. S. C. requisita an distributiones quotidianae tempore suspensionis ei deberentur? eas utique deberi censuit: *Nebien.* 17. *Novem.* 1753 *dub.* 3. *confirmat.* 9. *Febr.* 1754.

9. Quum Franciscum Longorium provisum de Archidiaconatu Ecclesiae Cathedralis ad residentiam teneri fuisset declaratum, quaesitum insuper fuit; an perceptos fructus, dum aberat, restituere debeat? et S. C. rescripsit; dilata, et exhibeantur indulta una cum libello: *Tuden. Residentiae* 24. *Novem.* 1759 *dub.* 2.

10. Decretum emanavit ab Episcopo, in quo statuebatur tertiae partis fructuum Archidiaconatus Ecclesiae Collegiatae S. Jacobi separatio illiusque conversio facienda in usum quotidianarum distributionum pro modo servitii ab Archidiacono lucrandarum. Contendit Archidiaconus suam fundationem fuisse cum lege de omnibus distributionibus participandi factam. Idcirco S. C. praefatum decretum validum non esse censuit: *Imolen. Distributionum* 30. *Maii* 1761 *dub.* 1. *confirmat.* 29. *Aug. ejusd. anni.*

11. Neque eumdem Archidiaconum Bolis ad restitutionem fructuum dictae tertiae partis massae distributionum restituere adstringendum esse decernitur: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

12. Neque etiam supradictum Archidiaconum ad restitutionem distributionum perceptarum de communi massa, esse compellendum deciditur: Sed immo solvendae illi sunt distributiones in aliis annis non praeceptae, et solvendae sunt habita ratione interventus: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. ibid.*

13. Archidiaconus Ecclesiae Collegiatae SS. Petronii, et Prosperi terrae Lugi participare de distributionibus quotidianis juxta ratam portionem, quam confert, debet. Nam est de corpore, et de gremio Capituli; etiamsi dotem ex massa communi distinctam habeat: *Imolen. Distributionum* 8. *Maii* 1773 *dub.* 1. *confirmat.* 15. *Sept.* 1787.

14. Et quum ageretur; an, et de quibus emolumentis Missarum participare, aliorumve legatorum debeat idem Archidiaconus? rescriptum pro-

diit, dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (203): *Ead.* 30. *Maii* 1772, ac ad examen iterum subjecto dubio negativum S. C. praebuit responsum juxta votum Episcopi quoad legata praeexistentia ante erectionem Collegiatae; non autem de emolumentis anniversariorum, et Missarum lectarum, quae inter omnes participantes dividi solent: 8. *Maii* 1773 *dub.* 2. *confirmat. ibid.*

15. Clerico Antonio Severoli Archidiacono Ecclesiae Cathedralis absenti ratione studiorum concessae fuerunt omnes distributiones ad formam indulti Pontificii, quod haec continet verba: *SSmus D. Noster rejecta oppositione Capituli mandavit servari decretum Sanctitatis suae in favorem Oratoris, quibuscumque contrariis non obstantibus;* quamvis ex Constitutionibus Capitularibus, ad quarum observantiam juramento se obstrinxerat Severoli, distributiones non debeantur, nisi in Sacerdotio constitutis: *Faventina Distributionum* 13. *Julii* 1776 *dub.* 2.

16. Archidiacono Ecclesiae Collegiatae oppidi Carticeti, qui est prima Dignitas, et cui animarum cura incumbit, eleemosyna ex massa communi pro celebratione Missae pro populo debetur: *Fanen.* 29. *April.* 1780 *dub.* 1. *confirmat.* 15. *Julii ejusd. anni. et* 20. *Januar.* 1781.

17. Ac eidem a die motae litis debetur: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

18. Archidiaconus Alexander Maria Piantanida Ecclesiae Cathedralis, qui ad residentiam tenetur, medietate fructuum a die praecepti Episcopi privari debet; quum ad civitatem Bastiae, ubi adest domus consanguineorum, se contulerit: *Nebien.* 28. *Julii* 1781.

19. Ad dubium; an Archidiacono Ecclesiae Cathedralis debeantur distributiones pro tempore ejus absentiae? respondit, provisum per D. Secretarium: *Camerinen. Praeeminentiarum* 7. *April.* 1781 *dub.* 10.

§. IV.

Archidiaconus quoad Privationem.

Vicarius Generalis contra Franciscum Ferrignum Archidiaconum Ecclesiae Cathedralis causa absentiae per tredecim annos ad poenam privationis dimidae partis fructuum processit. Et non reperto eo in domo consuetae habitationis ad valvas ejusdem Ecclesiae citatio exequuta fuit; deinde in contumaciam servatis temporum debitis intervallis ad privationem devenit; quamvis testes deponerent Ferrignum mentis inopem. Re in S. C. deducta, haec de legitima privatione Archidiaconatus non constare sancivit: *Vicoaequensis Archidiaconatus* 14. *Jan.* 1708 *confirmat.* 3. *Aug.* 1709 *dub.* 1. Ac quum in contumacia perseverasset, et in civitate Neapoli, ubi ille publicam juris lecturam exercebat, resideret, fuit citatus, et S. C. de nova legitima privatione constare resolvit: *Ibid. dub.* 2.

§. V.

Archidiaconus quoad Residentiam, Missam Conventualem, et alia Onera.

1. Carolus Antonius Scalzi Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis cura animarum, ac jurisdictione carens, declarari exorat; an ipse esse doctor, et licentiatus in jure canonico teneatur? et negativum tulit responsum:

(203) Ut referret, an Missarum, et legatorum emolumenta ex capitulari, et communi, vel ex alia desumerentur massa: An inter praesentes fieret illorum distributio; a quibus eorumdem legatorum onera adimplerentur; et an ulla post erectum Archidiaconatum, et Archipresbyteratum relicta essent legata: *Ead. Caus.* 16. *Sept.* 1787. §. 1.

Aquipendii Archidiaconatus 20. *Junii* 1671.

2. Ut decretum applicationis Missae Conventualis in Ecclesia Cathedrali effectui daretur, aestimavit Episcopus folium quoddam applicationis dictae Missae declarationum a Canonici subscribi. Sed Archidiacono renuente S. C. praedictum folium obligationis Archidiaconum subscribere ad Missae Conventualis applicationem probandam minime teneri decrevit: *Civitatis Plebis* 17. *Maii* 1704 *dub.* 1.

3. Archidiacono unicae Ecclesiae Cathedralis Dignitati a choro, et Ecclesiae servitio temporibus adventus, et quadragesimae, necnon in Dominicis, aliisque festis, quae in eadem Ecclesia solemnia non dicuntur, ac in Octavis privilegiatis vacare non licet: *Asculana* 5. *Junii* 1706 *dub.* 2.

4. Robertus Valia Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis ad residentiam sese non teneri asserit, tum quia Ecclesia Nazarena sita in oppido Baruli Dioecesis Tranensis non sit proprie Cathedralis, sed Hospitium Archiepiscopi Nazareni, cui non licet in oris Palestinae sub Turcarum tyrannide residere; sed instante Fiscali Promotore S. C. ad residentiam teneri decidit: *Nazarena Residentiae* 8. *Febr.* 1710.

5. Archidiaconus Major Ecclesiae Cathedralis vices Episcopi gerens sede vacante in Vicarium Generalem, quoad actus Capitulares tantum unum de gremio Capituli, non autem pro causis, negotiis, rebusque Ecclesiae de gremio Capituli deputare tenetur: *Gerunden. Jurisdictionis* 12. *Februar.* 1729 *dub.* 1, *confirmat.* 28. *Martii* 1733.

6. Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis putans Archiepiscopum nec solemne sacrum, nec proprie pontificalia peragere dici posse, nisi quum manus imponeret, quaestionem excitavit, num ipse assistere Archiepiscopo Missam pontificalem non solemnem celebranti teneretur? S. C. rescripsit, ut scribeetur eidem Archiepiscopo pro praetixione termini Archidiacono ad deducendum jura sua in S. Congr.: *Urbinaten. Visitationis Sacr. Liminum* 14. *Januar.* 1747 *dub.* 2.

7. Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis duplices habens praebendas ad duplum omnium expensarum pro Ecclesiae manutentione, et sacrarii non tenetur; sed tantum instar omnium aliorum Canonicorum a die captae possessionis eas solvere debet: *Verulana Archidiaconatus* 13. *Julii* 1748 *dub.* 1.

8. Ac quoque jura Sacrario debita a singulis Canonicis in actu ingressus ab Archidiacono in consueta summa scut. 12 non in duplo ratione antedictae duplicis praebendae debentur: *Ibid. dub.* 2.

9. Idem vero Archidiaconus ad officium hebdomadarii, et respective ad Missas Conventuales, et Parochiales per vices non tenetur: *Ibid. dub.* 5.

10. Franciscum Longorium de Archidiaconatu Ecclesiae Cathedralis a sede Apostolica provisum teneri ad residentiam S. C. declaravit. Abfuerant enim illius praedecessores cum dispensatione: *Tuden. Residentiae* 24. *Novem.* 1759 *dub.* 1.

11. Archidiaconus Religiosus Franciscus Philippus de Menseren a Capitulo Praemonstratensium locorum Beelen, et Iette electus, cui vigore unionis spectat Praepositura Clarholtz, ab Episcopo confirmationem pro exercitio suae jurisdictionis Archidiaconalis in Paraeciis de Beelen, et Lette referre tenetur; quamquam exemptionem tum ex privilegio, tum ex consuetudine ille desumi posse putaret: *Monasterien. Confirmationis* 18. *Novem.* 1769 *confirmat.* 10. *Martii* 1770.

12. Archidiaconus Collegiatae Ecclesiae oppidi Garticeti celebrare Missam Conventualem alternatim cum Canonicis hebdomadariis absque ulla eleemosyna tenetur: *Fanen.* 29. *April.* 1780 *dub.* 3. Causa iterum in trutina posita, S. C. susceptum consilium deposuit: 15. *Julii ejusd. anni*, *confirmat.* 20. *Jan.* 1781 (204).

13. Alexander Maria Pirantanida Cathedralis Ecclesiae Archidiaconus a residentia dispensari nequit; etsi gravitatem oneris subeundi residentiam, et sese a Bastia, ubi suorum adest consanguineorum domus, ad Civitatem insalubris aeris S. Florentiae, ubi sita est Cathedralis, transferendi, ex sui Archidiaconatus reditibus ostendisset: *Nebien.* 28. *Julii* 1781 *dub.* 1.

§. VI.

Archidiaconus quoad Stallum in Choro, et Vocem in Capitulo.

1. Quaesitum est: an novo Archidiacono fundationis Bartholomaei Miccinelli debeatur stallum supra Canonicos? rescribitur, deberi post Archipresbyterum: *Sabinen. Erectionis Archidiaconatus* 14. *April.* 1696 *dub.* 2.

2. Et ad dubium, an sine consensu Capituli, seu Canonicorum possit habere vocem activam, et passivam in Capitulo? negative praeterquam in concernentibus servitium Ecclesiae, respondetur: *Ibid. dub.* 3.

3. Archidiaconum Alexandrum Geraldinum, qui dispensatus super aetate ab Apostolica sede retinet Archidiaconatum Cathedralis Ecclesiae, vocem in capitulo habere S. C. decernit: *Amerina Distributionum* 13. *Januar.* 1714 *dub.* 1.

4. Postquam Thomas de Thomasettis provisus fuerat a sancta Sede de Archidiaconatu, quae unica, ac primaria est dignitas in Ecclesia Cathedrali Marsorum, praetensionem excitavit contra Capitulum super interventu in Congregationibus Capitularibus, et proponi curavit dubium; an Archidiaconus praedictus debeat, vel intervenire possit in Congregationibus Capitularibus, et habere vocem activam, et passivam instar aliorum Canonicorum? S. C. protelavit resolutionem, ut coadjuverentur probationes hinc inde juxta instructionem: *Marsicana Vocis in Capitulo* 11. *Junii* 1729.

5. Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis, quae est Dignitas major noviter erecta, habet vocem in Capitulo: *Verulana Archidiaconatus* 13. *Julii* 1748 *dub.* 3.

6. Ad ipsum quoque Capitulum convocare spectat: *Ibid. dub.* 4.

7. Archidiaconus Ecclesiae Collegiatae SS. Petroni, et Prosperi terrae Lugi vocem activam, et passivam in actis Capitularibus factis, ac faciendis habet, praeter ea, quae massam capitularem respiciunt: Nam ille dotem ex massa communi distinctam habet: *Imolen. Distributionum* 30. *Maii* 1772 *dub.* 3, *confirmat.* 8. *Maii* 1773 15. *Sept.* 1787.

(204) In S. C. Rituum habentur haec dubia proposita, ac resoluta occasione controversiae exortae in Capitulo Ecclesiae Cathedralis Ovetensis nempe „1. An Archidiaconi non habentes temporalem praebendam adnexam, teneantur exercere officium diaconale in Missis conventualibus, alternando cum Canonicis, a quocumque Missa celebretur?

2. An Archidiaconi, et dignitates adnexam habentes temporalem praebendam, teneantur in iisdem Missis conventualibus subire officia diaconale, et subdiaconale in duplici turno cum Canonicis, ratione nimirum dignitatis, et praebendae?

3. An Archidiaconi, et dignitates, et Canonici pro exercitio dictorum officiorum assumere teneantur qualitates ad id ab Ecclesiae statuto praescriptas, et sub quibus poenis? responsio fuit, ad 1. affirmative, ad 2. affirmative, ad 3. affirmative sub poenis contentis in Concilio Provinciali Compostellano anni 1565. Et ita declaravit, et servari mandavit, die 9. August. 1760.

§. I.

Archiepiscopus, seu Metropolitanus quoad Appellationem, Visitationem, Jurisdictionem, ac Potestatem.

1. Vacante Ecclesia Suffraganea Capitulo carente, illius administrationem, et Vicarii, sede Vacante, deputationem, ad Metropolitanum spectare statutum est: *Dubium Administrationis Ecclesiarum* 28. *Aug.* 1683 *dub.* 1. Et, etiamsi obstet in casu allegata consuetudo, ac Constitutio Provincialis Concilii in favorem Suffraganei antiquioris, confirmatur decretum: 14. *April.* 1685.

2. Discusso dubio, an ceteris omnibus Episcopis suffraganeis in Provinciali Synodo consentientibus, quod eorum Metropolitanus cunctas Provinciae Dioeceses visitet, et uno dumtaxat suffraganeo dissentiente, eo quod nulla adsit necessitas hujusmodi visitationis faciendae, nihilominus Metropolitanus Dioecesim dicti Suffraganei dissentientis visitare possit? responsum praebuit negativum: *Hyberniae Visitationis* 29. *Nov.* 1687 (205).

3. In edictis emanatis ab Archiepiscopo Turritano, et in Dioecesi Bosanensi affixis, se enunciare Patrem, et Pastorem non potuit: *Turritana, seu Bosanen. Jurisd.* 12. *Martii* 1708 *dub.* 1.

4. Nec idem Archiepiscopus praefata edicta in Dioecesi Bosanensi affigere potuit: *Ibid. dub.* 2.

5. Insuper in eisdem edictis Archiepiscopus praedictus censuras sibi reservatas in subditos Episcopatus Bosanensis tam Ecclesiasticos, quam laicos in casu amotionis illorum comminari nequit: *Ibid. dub.* 3.

5. Ac Curia Archiepiscopalis Turritana non rite processit ad expeditionem literarum citatorialium ad instantiam Alvirae Nater, et Sotgiu adversus Oeconomum Capituli Bosanensis: *Ibid. dub.* 4.

7. Et idem Archiepiscopus pro causis ad Curiam Metropolitanam devolutis in gradu Appellationis exequutores suae Curiae pro exequendis mandatis in Dioecesi Bosanensi pro juribus Curiae Archiepiscopalis, salario sententiarum, Advocati, et similibus mittere nequit: *Ibid. dub.* 5.

8. Praefatus Archiepiscopus pro exequutione dictorum mandatorum Episcopum suffraganeum interpellare tenetur: *Ibid. dub.* 6.

9. Et quatenus Archiepiscopus in casibus supradictis limites suae facultatis in Dioecesim, ac Dioecesanos Episcopi Bosanensis excesserit, in censuras non incidit: *Ibid. dub.* 7.

10. Archiepiscopus Turritanus appellationem admittere, et inhibitionem concedere in causa ad Curiam Episcopalem Algarensem suffraganeam devoluta in gradu appellationis a licentiato Francisco Flori, et Operario Ecclesiae Putifagan. contra Antonium Soro interpositae non potuit: *Algaren. seu Turritana Jurisdictionis* 3. *Aug.* 1709 *dub.* 1.

11. Idem Turritanus Metropolitanus appellationem ad instantiam Michaelis Ruiz Saniento in causa pendente in eadem Curia Algarensi recipere nequit: *Ibid. dub.* 2.

12. Dictus Metropolitanus appellationem suscipere, ac inhibitionem im-

(205) Dum Episcopus Laonensis in Hibernia quaestus est, contra Archiepiscopum Cassallensem, qui volebat quovis triennio visitare Ecclesiam Suffraganeam, volebatque interim Episcopum carere jurisdictione, et ipse reditus Episcopatus percipere pro tempore visitationis, apud S. C. Concilii. Haec decernit die 10. Maii 1631 Metropolitano non est permissum visitare Dioecesim Episcopi suffraganei, nisi ad praescriptum Concil. Trid. cap. 3 *Sess.* 24 *de reformat. vero. Metropolitanis*. Hoc decretum Urbanus VIII. *Const. Exponi Nobis* 7. Junii 1631 §. 1. (*Bull. Rom.* tom. 6 part. 1. pag. 277) confirmavit.

pertiri ad instantiam Antonii Oddo in causa pendente in dicta curia Algarensi, quam idem Antonius Oddo in eadem curia introduxit contra Salvatorem Datori non valuit: *Ibid. dub.* 3.

13. Idem Metropolitanus appellationem ad ipsum interpositam pro parte Antonii Soro officialis secularis in causa, in qua Rector dicti oppidi processit, uti Delegatus Episcopi Algarensis omisso ipsius Episcopi delegantis medio, non potuit admittere: *Ibid. dub.* 4.

14. Archiepiscopus praedictus se ingerere in causam in prima instantia in ejus curia Turritana introductam pro parte licentiati Jo. Antonii Mulas Meloni contra Rosaliam Quersa, Petrum Paulum Manunta de Villa Salurii, ac Doctorem Franciscum Maggio non valuit: *Ibid. dub.* 5.

15. Ac idem Archiepiscopus in prima instantia citare nonnullos Villae Berquidda Dioecesis Algarensis ad deducendum suas querelas contra Augustinum Pessata Villae de Tempio subditum Episcopi Ampuriensis non potuit: *Ibid. dub.* 7.

16. Curiae Metropolitanae Amalphis inhibitionem vigore appellationis interpositae a Sacerdotibus Francisco Vassallo, et Sabbato de Stephano ab Episcopo Capritano suffraganeo ex causis sibi notis, et informata conscientia suspensis, contra Curiam Capritanam concedere non licuit, nec absolutionem cum reincidentia Parocho cuiquam committere: *Capritana* 16. *Decem.* 1730 *dub.* 3.

17. Neque etiam eidem Curiae Metropolitanae eosdem Sacerdotes e vinculis carcerum liberare licuit; sed eamdem in carcerem injectionem fuisse attentatam resolvitur: *Ibid. dub.* 4.

18. Curiae Metropolitanae Capuanae inhibitiones concedere adversus residentiam Parochorum ad effectum suspensivum non licet, sed mandatur a S.C. dari Decretum in *Feretrana anni* 1591 (206): *Suessana Residentiae, et Censurarum* 15. *Martii* 1738 *dub.* 1.

19. Archiepiscopum Kioviensem, et Metropolitanum totius Russiae habere jus visitandi Monasterium Melicense Ordinis S. Basilii Magni, licet intra Dioecesis Luceoriensis limites situm sit, declaratur; itaut Visitatio peracta per Delegatos sustinenda sit: *Kiovien. Juris Visitandi* 12. *Sept.* 1739 *dub.* 1.

20. Idem Archiepiscopus occasione Visitationis Abbatem dicti Monasterii Innocentium Pickowcza a suis Monachis de inhonesta, turpique vivendi ratione accusatum uti punibilem, Abbatia privandum, et suspendendum ab usu pontificalium definitiva sententia declaravit. Haec de injustitia, et nullitate ex defectu jurisdictionis redarguitur, et S. C. rem ablegavit ad D. Nuntium, ut procederet prout de jure ad confirmandam, vel infirmandam sententiam etiam cum facultatibus S. C., et scribi mandavit eidem Nuntio juxta instructionem (207): *Ibid. dub.* 2.

21. Non licet Archiepiscopo, vel Curiae Archiepiscopali Ravennae deputare in Civitate, et Dioecesi Faventina Notarium ad recipiendas Appella-

(206) Die 6. *Sept.*, in quo S. C. rescripsit Episcopo, ut (hujusmodi inhibitione, ut pote nulla, et contra dispositionem Concilii decreta non obstante) compelleret Curatum ad residentiam. Ad Vicarium Apostolicum Urbini scribendum a praecepto Episcopi, seu alio actu, cum procedit ad compellendos Curatos ad residentiam, non dari appellationem ad effectum suspensivum, ut aperte cavetur Decreto cap 1. §. ead. tit. 54, itaque sciat, eam inhibitionem ab Episcopo sperni posse, et propterea de cetero caveat ab hujusmodi inhibitionibus: *Ead. Cong.* 1. *Martii* 1738. *Vide Verb. Appellatio* § 1. num. 1.

(207) Ut Episcopus pendente judicio super confirmatione, vel infirmatione sententiae, de qua agitur, provideat regimini Monasterii Melicensis, et si Monachus eidem Monasterio praefectus a Rmo Metropolitano idoneus est eidem regimini ipsum relinquat: *Regist. lit. Lib.* 29. *die* 12. *Sept.* 1739.

tiones, aliosque Ministros pro exercitio suae jurisdictionis: *Ravennaten. seu Faventina Jurisd.* 18. *Apr.* 1750 *dub.* 1. Deinde praevia documentorum collatione citata parte coram D. Secretario *confirmat.* 9 *Septem.* 1752 *et* 11. *Aug.* 1753.

22. Et ad postulatum, an eadem Curia Archiepiscopalis possit pro sui libito ministros deputare, et quoad eos ita exercere jurisdictionem, ut transmittere commissarios, et familiam armatam valeat, processus conficere, et similia in Civitate, et Dioecesi Faventina, itaut processus ultimo loco constructus contra Barbettum sustineatur? S. C. respondit provisum in secundo, in quo statutum fuerat Ministros deputatos pro exactione redituum Mensae Archiepiscopalis non esse exemptos a jurisdictione Ordinarii: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. ibid.*

§. II.

Archiepiscopus quoad Collationem sacrorum Ordinum.

1. Subditi Episcopi Bosanensis, qui ratione studiorum moram in Civitate Saxerensi traxerunt, tam ratione domicilii, quam originis ad ordines promoveri ab eodem Episcopo sine testimonialibus Archiepiscopi potuerunt: *Turritana seu Bosanen. Jurisdictionis* 17. *Martii* 1708 *dub.* 8.

2. Et tam Episcopus Bosanensis, quam ordinati in poenas contentas in Constitutione Innocentii XII. Pont. Max. (208) non inciderunt: *Ibid. dub.* 9.

3. Quum esset nunciatum S. C., an Archiepiscopus Turritanus potuerit sine literis testimonialibus Episcopi Algarensis ad Presbyteratus ordinem Matthaeum de Aqueria oppidi de Ocier dictae Dioecesis Algarensis promovere?

4. An idem Archiepiscopus sine testimonialibus Episcopi Algarensis ad Presbyteratus Ordinem Andream dicti oppidi de Ocier Dioecesis Algarensis, et ad ordinem Diaconatus Gasparem Sacta Oliveras ejusdem oppidi de Ocier, et Dioecesis Algarensis promovere potuerit? et quatenus negative.

5. An tam praefatus Archiepiscopus, quam ordinati in poenas contentas in Constitutione Innocentii XII. Pont. Max. inciderint? S. C. rescripsit pro meliori informatione auditis etiam ordinatis: *Algaren. seu Turritana Jurisdictionis* 3. *Aug.* 1709 *dub.* 8., 9. *et* 10.

Archimandrita quoad Convocandi Synodum.

Condendebat Massanensis Archimandrita, quod ratione Monasterii S. Salvatoris de Lingua Phari jurisdictionem se quasi Episcopalem in sibi subjectis locis exercere, ac Synodum convocare, et in ea examinatores deputare posset; sed quum se contradictorem exhibuisset Massanensis Archiepiscopus, disserere necesse fuit; num praefato Archimandritae jus Synodum convocandi competeret? Sed non competere S. C. definivit: *Nullius, seu Messanen. Juris Convocandi Synodum* 5. *Julii* 1738 (209).

(208) Die 4. *Novem.* 1694 incipien. *Speculatores* (Bull. Rom. tom. 9. pag. 374), ubi §. 8 legitur „Ita vero praemissa omnia, et singula perpetuo, „et inviolabiliter observari, atque adimpleri vo„lumus, ut siquid in iisdem praemissis, seu eo„rum aliquo secus fiat. Ordinans quidem a col„latione Ordinum per annum, ordinatus vero a „susceptorum Ordinum exequutione, quandiu „proprio Ordinario videbitur expedire, eo ipso „suspensus sit, aliisque super gravioribus poe„nis, pro modo culpae, nostro, et pro tempore „existentis Romani Pontificis arbitrio infligendis „uterque subjaceat." *Vide not.* 75.

(209) „Verum (ita Bened. XIV.) cum, post „nostram assumptionem ad supremum Pontifi„catum, Cardinalis Silvius de Valentibus, Com„mendatarius Archimandrita praefati Monasterii „S. Salvatoris, nobis supplicasset, ut potesta„tem, quam hactenus caruerat, Apostolica aucto„ritate, ei concedere dignaremur, nos ejusdem

§. I.

Archipresbyter quoad Coadjutorem.

1. Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae Loci Sondrii causa morbi apoplesiae elegit sibi coadjutorem Sacerdotem Ignatium Carbonera, qui per quadriennium curam animarum laudabiliter exercuit. Modo Episcopus injunxit illi remotionem Coadjutoris, et electionem alterius absque ulla causa; hinc Archipresbyter adiit S. C., quae instantiam, audita relatione Episcopi, rejecit: *Comen.* 12. *Apr.* 1698.

2. Franciscus Marras Ecclesiae Metropolitanae Canonicus a sede Apostolica ob Archipresbyteri dementiam coadjutoriam ejusdem cum clausula, quod is una cum Canonicatu retineret absque dispensatione, obtinuit; qua de causa duplex in Capitulo suffragium ferre, duplicatasque percipere distributiones praetendit. Utrumque S. C. indulsit ad formam Apostolicarum Constitutionum (210): *Arboren.* 24. *April.* 1700.

3. Suppressionem unius ex Parochiis duobus Ecclesiae Parochialis Castri Madamae, et respective erectionem duorum Vicariorum in locum Parochi suppressi firmam, et ratam esse decernitur. Sed iisdem Vicariis, seu Coadjutoribus nullum jurium Parochialium exercitium competere, nisi de licentia, et consensu Archipresbyteri statutum fuit: etiamsi competere iidem asserant jura parochialia, eo quod juxta Episcopalia edicta subrogati sunt *cum omnibus honoribus, et oneribus* in locum suppressi Parochi: *Tyburtina Parochialis* 16. *Junii* 1792.

§. II.

Archipresbyter quoad ejus Congruam.

1. Archipresbyter S. Johannis in Plagra terrae Aqualaneae sub praetextu congruae insuficientiae in manibus Archiepiscopi Urbinatensis bona Conventus S. Francisci Min. Conv. vigore Constitutionis Innoc. XII. Pont. Max. suppressi, eidemque Ecclesiae pro congrua unita, dimisit, ac contestando se nolle ex praelatis bonis ullum commodum, vel incommodum amplius referre denunciavit. Archiepiscopus cum clausula *si, et in quantum* admisit dimissionem, quam validam haud esse S. C. declaravit: *Urbinaten. Congruae* 30. *Julii* 1701.

2. Requisita S. C.; an Archipresbyter Parochialis Ecclesiae Receptitiae terrae Opi congruam sufficientem habeat, vel ex decimis, et aliis emolumentis, ac distributionibus praetensis per alios Sacerdotes dictae Ecclesiae

„Cardinalis precibus annuentes, nostris in forma Brevis literis datis die 14. Januarii 1741 privilegium eidem Cardinali indulsimus celebrandi Synodum in aliquo loco suae jurisdictionis, extra Civitatem Messanensem; quod tamen privilegium personale dumtaxat esse, declaravimus, nec suffragari voluimus futuris Archimandritis, nisi simile indultum a sede Apostolica ipsi quoque obtinuerint. Eodem Apostolico privilegio, nunc temporario, nunc perpetuo, a sede Apostolica exornatos fuisse alios plures inferiores Praelatos tertiae speciei, non ignoramus; cum frequenter occurrant Synodi ab iis habitae, ac praesertim ab Abbatibus Casinensi, Nonantulano, Farfensi, S. Salvatoris Majoris, et similibus" *De Synod. Dioeces lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 6. *edit. Rom.* 1755 *pag.* 44.

(210) Quibus S. C. haud derogavit. Haec gratia, quod obtinenti duo beneficia in eadem Ecclesia debeantur duo vota, ac duplex distributio, innititur communi, ac receptissima doctorum sententia, in generali illa legum dispositione fundata. Nam quotiescumque duorum jure in unius persona resident, unumquodque remanet illaesum, nec unius personae jus, cum jure alterius personae confunditur, *leg. si mihi, et tibi, in cap. cum olim de re judic.*; Et ita sacrum Rotae Tribunal respondit in favorem Thomae, qui auctoritate Apostolica dignitatem Archidiaconatus cum Canonicatu in eadem Ecclesia obtinuerat: ipsi deberi sedem Archidiaconi, duo vota, et duplicem distributionem tam ratione Archidiaconatus, quam Canonicatus decidit: ut constat *ex decis.* 94. 124. *tom.* 2. *part.* 4. *recentior.*

sit supplenda? respondit esse provisionem ab Episcopo in ejus voto (211) praescriptam servandam: *Marsicana Congruae, et Participationis* 12. *Januar.* 1709 *dub.* 1.

3. Quum Paulus Granus Archipresbyter Parochialis Ecclesiae, ac Matricis S. Nicolai oppidi Policastri vehementer super modicitate proventuum condoleret ac dismembrationem familiarum sub Parochiis S. Mariae *della Magna*, et S. Mariae de Graecis pro consequendis decimis personalibus, postularet, preces in S. C. exhibuit, et non fuit auditus; hinc quomodo consulendum esset pro ejus conservatione quaesivit; et S. C. ut procederetur ad formam sacrorum canonum, et Sacri Concilii respondit: *Sanctae Severinae Dismembrationis* 1. *Decem.* 1714 *dub.* 3.

4. Archipresbyter Parochialis Ecclesiae Montis Leonis ex decimis tres partes ex quatuor percepit; ex his unam pro sacris utensilibus, ac supellectilibus Episcopus destinavit; itaut libere Parochus duas partes unà cum emolumentis stolae, aliorumque bonorum colligat; idcirco Archipresbyter salvam non esse congruam autumat, et S. C. requisita decretum distulit, ut coadjuventur probationes: *Arian. Congruae* 20. *Febr.* 1717 *dub.* 1.

5. Nicolaus Gentili Archipresbyter Ecclesiae Castri Turritae Archipresbyteratum cum onere pensionis scut. 15 acceptavit. Inde quaesivit, num congrua ab oneribus pensionis sit exempta? S. C. non dedit resolutionem, sed mandavit, ut ordinarius nomine etiam S. C. quamcumque provisionem caperet pro regimine animarum, et pro restauratione Ecclesiae, ac supellectilium expensis Archipresbyteratus, et his deficientibus aliis modis ad formam concilii (212). Hinc Episcopus jussit, ut per modum provisionis deponeretur tertia pars fructuum, sed instante Communitate aliud ab ipso editum fuit decretum pro deputatione oeconomi, et pro solutione Archipresbytero praestanda scut. 72 pro congrua alimentaria, et reclamante Archipresbytero, decrevit, ut ipsi consignaretur medietas fructuum omnium Archipresbyteratus. Reclamavit ex his decretis ipsa Communitas. Sed S.C. decisionem protelavit, et dixit, ut firmaretur status, et ut interim decretum servaretur Episcopi: *Nepes.* 9. *Febr.* 1726.

6. Archipresbytero terrae Cisternini Ecclesiae Collegiatae, qui in eadem Ecclesia prima est Dignitas, ac curam animarum actualem adnexam habet, congrua alimentaris ex decimis, et quarta funerum, quas percipit Episcopus, non debetur; etsi ratione curae modici sint reditus, emolumenta tamen nonnulla ratione Dignitatis, quorum pro congrua habenda est ratio, accipit: *Monopolitana Congruae* 30. *Mai* 1726, *confirmat.* 28. *Sept.* 1737 *dub.* 2.

7. Idcirco haud eidem debetur congrua a Capitulo praefatae Collegiatae: *Ibid. dub.* 3.

8. Quum S. C. fructus, reditus, decimas, juraque, et emolumenta funerum non integre ad Archipresbyterum Receptitiae, ac Parochialis Ecclesiae S. Nicolai terrae Laureae spectare decrevisset; non acquievit idem Archipresbyter, sed eff agitavit, ut praevio recessu a decisis statuatur sibi certa congrua ex dictis fructibus, et emolumentis, et S. C. minime audivit, et servari solitum demandavit: *Policastren.* 13. *Sept.* 1738 *dub.* 2.

(211) Nam Episcopus censuit ex emolumentis dictae Ecclesiae duplicem portionis ratam Archipresbytero assignandam, necnon certam aliam ratam ante alios capiendam ab uno, vel duobus sacerdotibus adjungendis Archipresbytero: *Eod. Caus.* 15. *Decem* 1708.

(212) *Vide not.* 178.

9. Residente cura habituali penes Capitulum terrae Nojae, Archipresbyter, apud quem extitit cura actualis, num ei debeatur congrua, in qua summa, et ex quibus reditibus, seu portio duplicata postulavit? Sed S. C. non deberi, sed solitum servari, rescripsit: *Baren. Congruae, et Expensarum* 9. *Febr.* 1760 *dub.* 1.

10. Archipresbytero Ecclesiae Parochialis S. Donati loci de Polenda, quae antea unita mensae Episcopali ad statum collativum redacta est, nonnullis assignatis bonis, et jure percipiendi decimas mensae Episcopali reservato; in qua summa assignari debeat congrua? a S. C. interrogatum est; quum assignata bona detractis oneribus scut. 12 supersint ad Parochi conservationem, et fabricae Ecclesiae manutentionem eroganda; respondit S. C., dilata, et ad menten (213): *Brictinorien. Congruae* 14. *Decemb.* 1782 *dub.* 2. Postmodum deberi in annuis scut. 17 ab Episcopo praestandis censuit: 10. *Decem.* 1785 *confirmat.* 15. *Sept.* 1787.

11. Archipresbyter, et Parochus Collegiatae Ecclesiae S. Pauli Firmi Parochialem sibi domum, augmentumque congruae deberi putans, et a Canonicis desuper praeventus, auctoritatem imploravit S. C. Capitulum congregatum decernit, quod tradi Archipresbytero deberent aedes juxta Ecclesiam; ac pluviale, et velum humerarium pro functionibus parochialibus, exemptusque esset ab annua praestatione scut. 5 pro distributione candelarum in festo Purificationis Deiparae, aliorumque scut. 17 pro oleo Lampadis. Iterumque die 7. Sept. 1786, coadunatum Capitulum deliberavit, ut conventio haec non ad vitam, sed perpetuo duratura esset. Concordiam hanc petunt adprobari Canonici; et Episcopus eam probandam censuit, eo quod Archipresbyter a domus locatione liberatus non tam aegre capellanum Vicarium retinebit; et censuit, ut magnae domus manutenendae expensae ad Capitulum habitualem habens curam pertinerent; et ut demum firmum penes ipsum Capitulum remaneret onus alium retinendi Capellanum coadjutorem. Proposita causa, et expostulato; quaenam sit resolutio Capitularis probanda, et a quibus exequenda? illam profecto diei 7. Sept. emanatam juxta votum Archiepiscopi adprobandam S. C. deliberavit: *Firmana* 7. *Junii* 1788 *confirmat.* 7. *Febr.* 1789.

§. III.

Archipresbyter quoad Dignitatem, Jurisdictionem, et Potestatem.

1. Capitulum Ecclesiae Collegiatae Terrae Apiri haeredem instituit Jo. Jacobus Baldinus, et inter pia opera subsidiorum dotalium distributionem ab Archipresbytero dictae Ecclesiae peragendam ordinavit. At Paulus de Turchis modernus Archipresbyter interesse cum aliis condeputatis noluit; et inde Coadjutor Mercurius Moriconus ei datus fuit. Hic interveniendi

(213) Et mens fuit, ut scribatur Episcopo Ariminensi juxta votum D. Secretarii. Instructio juxta votum data ad Ariminensem Episcopum hujusmodi fuit, ut praevia exhibitione librorum mensae Episcopalis Britinorii, ductoque calculo per decennium, statum conficiat omnium bonorum Parochiae S. Donati dictae Mensae Episcopali unitae. Inquirat etiam quos reditus percipiat Episcopus; quaenam habeantur ex bonis parocho assignatis, quot, et quae sint onera, quibus idem parochus gravatus, et quaenam expensae requirantur pro manutentione Ecclesiae, domus Parochialis, et aedium ruralium. Referat, quid in hanc causam impenderit Episcopus, et quantum Vicariis curatis amovibilibus persolverit, antequam dicta parochialis ad statum collativum restitueretur. S. C., instructam pariter reddat de incertis emolumentis parocho obventuris: num ipse in exercitio curae animarum opera indigeat alterius Sacerdotis, et demum quaenam sit deterior conditio Ecclesiae, et domus Parochialis, et cujus culpa evenerit: *Eod. Caus.* 26. *Novem.* 1785 §. 1 et 2.

electioni puellarum statim jus sibi competere asseruit; et re in S C. deducta Capitulo instante, negativum Coadjutor retulit responsum: *Camerinen. Subsidiorum Dotalium* 10. *Maii* 1710.

2. Archipresbytero Ecclesiae S. Mariae Urbis Riveliae, ubi alter Clerus S. Nicolai adest, sub poenis arbitrio Episcopi remissis, propriam Ecclesiam Matricem majorem, et Collegiatam Insignem denominare prohibendum esse S. C. statuit. *Policastren. Praeeminentiarum, et Jurium Parochialium* 22. *Januar.* 1746 *dub.* 14. *confirmat.*, et additum salvis juribus Ecclesiae S. Mariae quoad praeteritas Ecclesias filiales tantum prout de jure: *Ibid.*

3. Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae S. Petri Montis S. Viti potest indepententer a Capitulo curam animarum exercere, omniaque ad illam respicientia disponere; etiamsi cura habitualis penes Capitulum resideat: *Senogallien. Jurium Parochialium et Praeeminentiarum* 17. *Novem.* 1753 *dub.* 2.

4. Inde quaesitum quum esset; an sine consensu, et ejusdem Archipresbyteri venia Canonici baptizare, matrimoniis assistere, aliaque munera parochialia exercere possint? S. C. respondit; servetur concordia (214), quae inter Archipresbyterum, et Canonicos inita fuit: *Ibid. dub.* 3.

5. Idem Archipresbyter independenter a Capitulo, nec ipso certiore facto per se ipsum potest exequi rescripta venias agendi supplicationes respicientia, signanter illam Patrum Conventualium occasione festivitatis S. Antonii Patavini fieri solitam, quae ab Ordinario eidem exequenda committitur: *Ibid. dub.* 4.

6. Minime vero dictus Archipresbyter precisive a licentia Ordinarii ex se ipso independenter a Capitulo venias PP. Minoribus Conventualibus supplicationes extra claustra Conventus peragendi, et signanter in festivitate praedicta nec cum scientia, et consensu Capituli, impertire potest: *Ibid. dub.* 5.

7. Item ab Archipresbytero haud designandae sunt viae, ac ratio praescribenda dictis Patribus in supplicationibus peragendis extra claustra; etsi Capituli consensus accedat; sed ad Ordinarium spectat: *Ibid. dub.* 6.

8. Idem Archipresbyter jus habet, ne Canonici a choro sine ejus venia juxta Capitulares Constitutiones discedere possint: *Ibid. dub.* 7.

9. Praeter unam clavem archivi Capitularis a Canonico Camerario retinendam aliam diversam ejusdem archivi Archipresbyter praefatus retinere valet; itaut unus absque altero aperire nequeat: *Ibid. dub.* 12.

10. Adest in terra Nojae Ecclesia Collegiata, de cujus erectione omnia incerta sunt, quod latent in tenebris vetustatis. Capituli caput et prima dignitas est Archipresbyter, qui suae dignitati annexam habet curam actualem animarum. Et haec dignitas confertur a Sancta Sede. Tentarunt plures Canonici, et Primicerii parochialia jura invadere, et modo majori conatu causam excitarunt, quam ita decidit S. C., nempe ad dictum Archipresbyterum spectat cura animarum actualis, quum habitualis penes Capitulum resideat: *Baren.* 28. *Aug.* 1756 *dub.* 1. *Confirmat.* 3. *Decem.* 1757.

11. Et ad eumdem Archipresbyterum pertinent denunciationes, et publicationes, quae fiunt inter Missarum solemnia pro contrahendis Matrimoniis, promovendis ad sacros Ordines,

(214) In qua facta fuerunt communia inter Canonicos, et Archipresbyterum, sive res esset de honoribus, sive de oneribus, sive de emolumentis, aliisque juribus universis: *Ead. Caus.* 11. *Aug.* 1753.

excommunicationibus, indulgentiis, salvo tamen jure Archiepiscopi; non autem constat de contraria consuetudine in favorem Canonicorum Primiceriorum: *dub.* 2. *confirmat. ibid.*

12. Item per eumdem sunt explendae delatio stolae in funeribus, et absolutio super cadavera, nec constat de contraria consuetudine in favorem Canonici Confessarii: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. ibid.*

13. Ac ad ipsum privative pertinet jus deferendi sacrum viaticum, et Oleum sanctum infirmis; nec constat de consuetudine in favorem Canonici Confessarii, qui peccata eorum audierit: *Ibid. dub.* 4. *confirmat. ibid.*

14. Ad Archipresbyterum praefatum privative quoque spectat benedictio Domorum in die Sabbati sancti, nec de contraria constet consuetudine: *Ibid. dub.* 5. *confirmat. ibid.*

15. Et quoad benedictiones mulierum post partum, an spectet privative ad Archipresbyterum; seu constet de contraria consuetudine in favorem Capituli? respondit servari solitum: *Ibid. dub.* 6. *confirmat. ibid.*

16. Non licet, privative quoad dictum Archipresbyterum, Canonicis Confessariis independenter Sacramentum baptismatis ministrare: *Ibid. dub.* 7. *confirmat. ibid.*

17. Ita in omnibus supradictis actibus, et functionibus, quatenus expleri possunt per Canonicos, non est intelligendam exclusive, et privative quoad ipsum Archipresbyterum praesentem, et per se ipsum ministrare volentem: *Ibid. dub.* 8. *confirmat. ibid.*

18. Ac quoad supra enunciatos actus et functionis, quatenus spectent privative ad Archipresbyterum, eo absente, vel impedito, expleri valent ab ejus substituto, etiam non Canonico; non autem quoad eas functiones, quae fiunt in Sabbato sancto, in dominica Palmarum, in feria quarta cinerum, quinta Coenae Domini, ac in Purificatione B. M. V. *Ibid. dub.* 9. *confirmat ibid.*

19. Per ipsum Archipresbyterum sunt custodiendae claves Baptisterii, et Olei sancti, non autem per aedituum ejusdem Ecclesiae, et Capituli; penes autem utrumque est retinenda sacri tabernaculi clavis: *Ibid. dub.* 9. *confirmat. ibid.*

20. Abque intelligentia, denique, ac Archipresbyteri adprobatione eligi quolibet anno in eadem Ecclesia Sub-Aeditui possunt: *Ibid. dub.* 12. *confirmat. ibid.*

21. Archipresbyter Congregationis S. Andreae, quum in Congregationibus divisa sit Dioecesis Faventina, praelative ad Sacerdotes simplices invitari debet ad festivitates, funera, ac anniversaria, quae celebrantur in Parochiali Ecclesia S. Johannis Evangelistae Granaroli, et in aliis Ecclesiis Parochialibus ejusdem Congregationis: *Faventina Jurium Parochialium ac Praeeminentiarium* 18. *Sept.* 1756 *dub.* 1.

22. In casu impedimenti Archipresbyter Curatus Ecclesiae ruralis S. Johannis Gradariae supplere potest diebus festivis in Ecclesia ipsa per simplicem Sacerdotem in sacro celebrando, indicendis jejuniis, et festis decurrentibus, Christianae fidei rudimenta edocendo: *Pisauren.* 28. *Sept.* 1754 *dub.* 2.

23. In oppido Costacciari adest Ecclesia secularis, et Parochialis S. Marci, ejus Archibresbyter una cum Clero seculari plerumque consueverat Ecclesiasticas functiones peragere in ampliori, et elegantiori Ecclesia S. Francisci Minorum Conventualium; latuit tamen an jure dominii, vel subjectionis, an alio titulo; hinc nonnullis exortis controversiis; an scilicet Archipresbyter posset supplicationes

peragere independenter a praedictis Patribus, an in sua Ecclesia ad sui libitum functiones peragere posset in Dominica Palmarum, aliisque Solemnitatibus independenter ab Ecclesia S. Francisci, an etiam quatenus supradicta libere exercere posset, inde is, ejusque successores redire possent ad primaeva jura pro exercendis dictis functionibus in Ecclesia S. Francisci? horum dubiorum resolutio protelata est, et scribi Episcopo juxta instructionem (215) mandatum fuit: *Eugubina Jurium Parochialium* 28. *Maii* 1762 *dub.* 5, 6 *et* 7.

24. Archipresbyter Vicarius Curatus Capituli Ecclesiae Cathedralis Andriae, quae sola ab antiquo totius Civitatis est Parochia, non debet solus Confessarios certiores facere illorum, quibus justis de causis sacramenta non sint administranda: *Andrien.* 24. *Januar.* 1767 *dub.* 18. *confirmat.* 19. *Sept. ejusd. anni.*

25. Quaesitum vero fuit, an soli Archipresbytero praefato competat veniam dare invalidis, aut alias legitime impeditis implendi Praeceptum Paschale in alia Ecclesia praeter Cathedralem, et Coadjutricem? prodiit resolutio competere id unicuique Ecclesiae intra proprium ambitum: *Ibid. dub.* 19. *confirmat.* 15. *Sept.* 1770.

26. Pius vir Xaverius Malerbi quinque in Ecclesia Parochiali S. Georgii Civitatis Maceratensis erigi jussit beneficia sive Canonicatus, et mortua uxore, cui bonorum nonnullorum reliquit usumfructum, duo alia beneficia minoris ordinis. In horum erectione Archipresbyter ejusdem Ecclesiae consensu praestito nonnullas adjecit conditiones. Desideravit Archipresbyteratui unum ex majoris gradus beneficiis uniri, et non valuit impetrare; postulat nunc inter ceteros Beneficiatos tamquam primus haberi; et ejus pariter corruit praetensio: *Maceraten.* 16. *Martii* 1771 *dub.* 2.

27. Vigore suppressionis nonnullarum Parochialium terrae Montis S. Johannis erecta fuit in Collegiatam Ecclesia Parochialis S. Mariae della Valle, ac Archipresbyteratus Dignitas instituta fuit, necnon Canonicatus Curatus, et coadjutor illius. Quaestio inde orta est super praeeminentiis eidem Archipresbytero debitis; et quaesitum fuit, an, et quae praeeminentiae, praerogativae, ac functiones competerent Archipresbytero ejusdem Ecclesiae Collegiatae? S. C. protelando definitionem, jussit, ut reportentur, et reformentur Literae Apostolicae juxta votum Episcopi diei 14. Aug. 1775. *Verulana Jurium Parochialium et Praeemientiarum* 18. *Maii* 1776 *dub.* 2. *confirmat.* 9. *Aug.* 1777.

28. Non privative ad Archipresbyterum, sed ad Capitulum Ecclesiae Parochialis in Collegiatam noviter erectae S. Petri Montis Martiani juxta modum (216) per Canonicum aedituum annuatim ab ipso eligendum exercendum regimen, et administrationem Ecclesiae Collegiatae praedictae, sacrarii, chororum, et cubiculi super Capellam B. M. Carminis existentis, et turrium sacrarum spectare S. C. resolvit: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789 *dub.* 1.

29. Soli Archipresbytero subesse debere, non autem Capitulo Societatem SSmi Rosarii in eadem Ecclesia S. Petri, ut asseritur, erectam deciditur: *Ibid. dub.* 8.

(215) Instructio fuit, ut exquireretur votum Episcopi, an ex alteratione soliti in peragendis enunciatis functionibus, et supplicationibus obvenire possit aliqua perturbatio, et inconveniens etiam ex parte populi, super quibus, praecipitur Episcopo, ut se informet, audito populo: *Regist. Lit.* 32. die 22. *Maii* 1762.

(216) Nempe ad formam primi Decreti Card. Episcopi anni 1781. *Ead. Cons.* 13. Junii 1789. dub. 1

30. Supplicationes vero praedictae Ecclesiae indicendae sunt per Archipresbyterum de consensu Capituli juxta decretum Card. Episcopi anni 1781: *Ibid. dub.* 9.

31. Non licet Archipresbytero, et Rectori Ecclesiae terrae Uarceni, seu cuilibet alteri scamna, et sedilia posita intra ambitum Capellae S. Bartholomaei a patrona familia de Rubeis, amovere, et respective in ea apponere, ac retinere exedram ad confessiones excipiendas, vel aliud quodcumque impedimentum inaudito, vel invito patrono: *Alatrina* 7. *Maii* 1785 *dub.* 3. Deinde sententiam sustulit, et causam remisit arbitrio Episcopi: 26. *Novem. ejusd. anni*. Postmodum rediit ad in primo loco decisa: 16. *Decem.* 1786.

31. Sacerdos Andreas Mei Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae S. Mariae de Misericordia oppidi Belviderii, qui jam ante adeptam Dignitatem erat publicus oppidi praeceptor, inspectis peculiaribus facti circumstantiis, ad retinendum ludi-magistri munus potest omnibus scholae diebus alium substituere in chorali servitio ad sexennium: *Senogallien.* 24. *Januar.* 1793 *dub.* 1.

33. Definivit S. C. Archipresbyterum Ecclesiae S. Petri oppidi Supini, ubi alii duo Parochi adsunt, esse manutenendum in possessione juris peragendi in ipsa Ecclesia benedictionem fontis baptismalis, missamque solemnem cantandi assistentibus Parochis S. Mariae, et S. Nicolai in Sabbatis Sanctis ante Paschata Resurrectionis, et Pentecostes, cum de ejus majoritate super aliis constet: *Ferentina Matricitatis, et Fontis Baptisimalis* 18. *Martii* 1798 *dub.* 3.

§. IV.

Archipresbyter quoad Fructus, Distributiones, et Emolumenta.

1. Deciditur, quod praebenda Archipresbyteratus primae Dignitatis Ecclesiae Collegiatae S. Mariae Bergolis non est divisibilis, sed ex illa tertia integra pars est separanda; pro tempore autem, quo Archipresbyter curae animarum inservit illum habendum esse pro praesente in choro: *Alexandrina anni* 1581 *dub.* 4.

2. Ad dubium, an Archipresbyter Ecclesiae Cathedralis exclusus a partitione distributionum, et emolumentorum possit participare de eleemosynis, quae dantur Capitulo pro funeribus, et anniversariis occasione funebris functionis, quae inter praesentes participantes distribuuntur? respondit S. C. Archipresbyterum participare non debere de his, quae proveniunt ad manus Camerarii, ex quibus diminueretur portio canonicorum, secus vero in aliis: *Faventina* 12. *Decem.* 1654 *dub.* 2.

3. Commissarius Nuntiaturae Apostolicae praetendit distributiones quotidianas, quas Archipresbyter Cathedralis Ecclesiae lucratus fuerat, ad Cameram spectare. Et S. C. censuit dandam esse declarationem alias editam 9. Febr. 1669 in Neapolitana Distributionum (217): *Termularum* 25. *Januar.* 1671.

4. Archibresbytero Ecclesiae Collegiatae S. Euphemiae Novocomi distributiones, ac parochialia emolumenta tantum pro tempore, quo idem de licentia sui ordinarii literis tradita absens fuit, adjudicatae fuerunt a S. C.: *Comen. super Dubiis* 26. *Junii* 1700 *dub.* 7. *confirmat.* 5. *Martii, et* 18. *Junii* 1701.

5. Sacerdoti Philippo Bonellio Ecclesiae S. Mariae Majoris Civitatis Baruli Archipresbytero tempore infirmitatis omnes, et quaecumque distributiones quotidianae, et signate mortuaria, anniversariaque juxta Ec-

(217) *Vide verb. Spolium Ecclesiasticum num.* 1.

clesiae consuetudinem debentur: *Tranen. Jubilationis* 15. *Januar.* 1703 *dub.* 2.

6. Propter exortas controversias inter Archipresbyterum Ecclesiae Parochialis S. Mariae Pontis Sancti in Suburbiis Civitatis Fori Cornelii, ac Presbyteros deputatos a Card. Abbate, cujus Abbatia simplex in dicta Ecclesia erecta fuit; S. C. sancivit Archipresbyterum in functionibus, ac festivitatibus debere in sui commodum totius cerae relictae spolium facere, ac pro se retinere, exceptis ceris ratione funerum: *Imolen. Jurium Parochialium* 12. *Febr.* 1707 *dub.* 7. *confirmat.* 23. *Julii ejusd. anni.*

7. Dictumque spolium intelligendum esse statuitur etiam de reliquiis cerei paschalis, qui Parochiae sumptibus in eadem Ecclesia conservatur: *Ibid. dub.* 8. *confirmat. ibid.*

8. Necnon dicto Archipresbytero deberi sextam partem fructuum ad formam Bullae erectionis Parochiae, sancitur; et quoad consuetas contributiones a ministris Abbatis accipiendas; etiamsi scut. 100 summam non constituant, remitti censuit S. C. Card. Caprarae juxta mentem: *Ibid. dub.* 11. *confirmat. ibid.*

9. Demum Archipresbyterum ob absentiam a cura cum licentia S. C., vel Episcopi posse dictam sextam partem praetendere, et Card. Abbatem illam solvere debere jubetur; in casu autem absentiae absque venia applicationem ejusdem ratae partis ad Episcopum ad formam Sac. Concilii Tridentini (218) spectare, existimatur: *Ibid. dub.* 12. *confirmat. ibid.*

10. Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae SS. Gervasii, et Prothasii oppidi Domus Ossulae uti Canonicus ante suae idoneitatis periculum, non postea, prout praescribitur in Concilio Provinciali Mediolanensi, potest quotidianis distributionibus gaudere: *Novarien. Praeeminentiarum* 14. *April.* 1714.

11. Archipresbytero Montis Aerei, qui super cadaveribus, quae primo deferuntur ad Parochialem, et alibi sepeliuntur, exequias, et alias funebres functiones peragere potest; intortitia tantum, quae circa cadaver ponuntur, debentur: *Volaterrana* 16. *Martii* 1726 *dub.* 3.

12. Capitulum Ecclesiae Collegiatae B. M. V. de Bosco Civitatis Cunei postulavit decerni, num Archipresbyter admittendus sit ad perceptionem fructuum pro tempore, quo non intervenit choro, sed animarum suae Parochiae S. Mariae de Plebe ejusdem Civitatis, cujus est Rector, ministerio incumbit? Episcopo pro meliori informatione juxta mentem (219) S. C. responsum primo dedit: *Montis Regalis Distributionum* 5. *April.* 1732. At referente, et docente Episcopo Archipresbyterum punctari consuevisse, quamvis a ministerio Parochiali ille

(218) *In Sess.* 6 *cap.* 2, et *Sess.* 23. *cap.* 1. *de reform.* inter cetera habetur, quod Parochi sine licentia non residentes pro rata temporis absentiae fructus suos non faciant; imo contra eos Episcopus ad subtractionem fructuum devenire debet. Nec dictos fructos ita subtractos potest Ordinarius pro libito applicare ad alios usus, quam a Concilio praescriptos, fabricae scilicet Ecclesiae, aut pauperibus loci, ut S. C. die 8. *Junii* 1624 respondit ad dubium. Cum Concilium *Sess.* 23. *cap.* 1. voluerit Parochos non residentes non facere fructus suos pro rata temporis absentiae, eosque fructus Fabricae Ecclesiae, aut pauperibus loci erogari, quid agendum de hujusmodi fructibus, si nec Fabrica parochialis egeat, nec pauperes intra ejus limites reperiantur, et an Ordinarius fructus ipsos ejus arbitrio in alios pios usus erogare possit? S. C. Concilii censuit, debere applicare Fabricae Ecclesiae, quae licet nunc non egeat, potest tamen in dies indigere, saltem quoad ornamenta.

(219) Ut instructa reddi posset S. C., quid fuerit servatum tempore proximo promulgationi statutorum ejusdem Collegiatae, et assignationi fundi pro distributionibus quotidianis factae; tum etiam, quantum pecuniae percipi soleat jure, ac titulo distributionum ab aliis Canonicis, assiduum servitium praestantibus: *Eod. Caus.* 22. *Novem.* 1732. §. 1.

detineretur, S. C. in favorem Archipresbyteri resolvit, quatenus ille eodem tempore sit actualiter occupatus Ecclesiae Parochialis ministerio: 6. *Decem. ejusd. anni*.

13. Archiprnsbytero Ecclesiae Collegiatae, ac Parochialis S. Pauli de Barete tempore, quo residet in alia Ecclesia suburbana, ac unita ejusdem tituli non competere distributiones quotidianas, perinde ac si interesset divinis officiis in dicta Collegiata intra Civitatem, S. C. arbitrata est: *Aquilana* 5. *April.* 1732 *dub.* 2. *confirmat.* 19. *Julii ejusdem anni, praevio rescripto* 26. *Januar. ejusd. anni edito; Iterum proponatur, et ad mentem* (220).

14. Ad Archibresbyterum Ecclesiae Parochialis, et Receptitiae S. Nicolai oppidi Laureae fructus, reditus, decimas, oblationes, jura, ac emolumenta funerea integre, ac privative non spectare deciditur, sed solitum servandum esse mandatur: *Policastren. Procurationis* 1. *Junii* 1737 *dub.* 7. *confirmat.* 13. *Sept.* 1738 *dub.* 1.

15. Quaesitum quum esset num Archipresbytero, qui curam actualem exercet, Ecclesiae Collegiatae terrae Cisternini emolumenta parochialia debeantur, quarta nempe funerum, sepulturae jus, intortitia, quae per viam deferuntur, et prope cadavera in die obitus ardent, et quoties defuncti commemoratio peragitur, oblationes, quae fiunt in missa benedictionis nuptialis, praestationes pro male oblatis, et alia? S. C. mandavit servari solitum: *Monopolitana congruae* 28. *Sept.* 1737 *dub.* 4.

16. Exhibito dubio in S. C.; an Archipresbytero Ecclesiae Parochialis oppidi Nerulae, seu Canonico danda sit eleemosyna Missae solemnis de requiem pro defuncto, quando nulla adsit eleemosyna pro alia Missa de Sancto? remittitur ad Card. Episcopum cum facultatibus necessariis, et opportunis etiam concordandi: *Sabinen. Jurium Parochialium* 10. *Martii* 1742 *dub.* 16.

17. Proposita haec fuerunt dubia; an in praesenti rerum statu, ob praetensam diminutionem quantitatis emolumentorum Archipresbyteratus, locus sit separationi, et assignationi emolumentorum provenientium ex funeribus, decimis, et oblationibus in favorem Archipresbyteri Ecclesiae Collegiatae Foggiae, privative quoad Capitulum?

18. An, et in qua quantitate, et ex quibus aliis bonis sit providendum Archipresbytero eidem, tam pro tempore futuro, quam a tempore, quo, ut praetenditur, sunt imminuta emolumenta Archipresbyteratus?

19. An, et a quo tempore eidem distributiones debeantur? respondit S. C. ad D. Secretarium juxta mentem: *Trojana* 13. *Febr.* 1751 *dub.* 1. 2. *et* 3.

20. Archipresbytero Parochiae S. Nicolai terrae Ferentiae carolenos tres pro quolibet matrimonio contrahendo in dicta Ecclesia S. Mariae de Longobardis exigere non licet: *Venusina* 27. *Martii* 1751 *dub.* 5.

21. Habetur pro dubio; an emolumenta pro administratione Sacramentorum, aliarumque functionum ad curam animarum spectantium ab Archipresbytero Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis terrae Nojae, penes quem residet cura actualis, percipi debeant; vel de consuetudine contraria in favorem Capituli, penes quem residet habitualis cura, constet? S. C. respondit: Dilata, et coadjuventur probationes: *Baren.* 28. *Aug.* 1756 *dub.* 10. Deide affirmativum ad primam partem, negativum ad secundam partem responsum dedit: 3. *Decem.* 1757. De-

(220) Datis interea ad Episcopum aliis literis ad investigandas nonnullas suburbanae Parochiae conditiones, quae ad rem facere posse videbantur: *Ead. Caus.* 5. *April.* 1732. §. 2.

mum confirmatur quoad emolumenta stolae tantum: 28. *Januar.* 1758.

22. Quum Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae S. Nicolai terrae Meldulae interesse divinis officiis teneatur, ac habeat reditus separatos, ac distinctos a massa capitulari; ex illis detrahenda est aliqua portio pro distributionibus servata forma *cap.* 3. *Sess.* 22. *Concil. Trid.* (221): *Nullius Terrae Meldullae Officiaturae, et Aggregationis Confraternitatis* 22. *Jan.* 1757 *dub.* 2.

23. Archipresbytero oppidi S. Victoris licet exigere julium unum supra eleemosynam aliorum Sacerdotum *pro septimis* tantum celebrandis in propria Ecclesia ad formam Synodi Fontana (222), non pro aliis festivitatibus, et officiis, nec in aliis Ecclesiis, et Oratoriis positis intra limites suae Pareciae; licet Pareciae incolae injustum esse hoc jus autumarent: *Caesenaten.* 9. *Febr.* 1765 *dub.* 1.

24. Archipresbyter Ecclesiae Cathedralis simul esse particeps de bonis, decimis, juribus patronatus, legatis, aliisque juribus dictae Ecclesiae Cathedrali relictis, aut ejusdem Capitulo usque ad diem 25. Maii 1743, in quo erectus sub hac conditione admissus fuit, nequit: *Tolentinà Archipresbyteratus* 1. *Febr.* 1766 *dub.* 2.

25. Eidemque debentur functionum peragendarum ab ipso in locum Archidiaconi emolumenta: *Ibid. dub.* 7.

26. Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae SS. Petronii, et Prosperi terrae Lugi debet de distributionibus quotidianis juxta ratam portionem, quam confert, quum sit de corpore, ac Capituli gremio, participare; quamquam ille dotem a massa communi distinctam habeat: *Imolen. Distributionum* 8. *Maii* 1773 *dub.* 1. *confirmat.* 15. *Sept.* 1787.

27. Et quum ageretur; an, et de quibus emolumentis Missarum participare, aliorumque legatorum debeat idem Archibresbyter? respondit S. C. dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (223): *Ead.* 30. *Maii* 1772. Deinde negativum responsum prodiit juxta votum, quoad legata nempe praeexistentia ante erectionem Collegiatae, non autem de emolumentis anniversariorum, et Missarum lectarum, quae inter omnes participantes dividi solent: 8. *Maii* 1773 *dub.* 11. *confirmat. ibid.*

28. Incerta Minoribus Officialibus Ecclesiae Parochialis in Collegiatam noviter erectae S. Petri Montis Martiani praestari solita a defunctorum haeredibus, aliisque privativo non pertinent ad Archipresbyterum, sed inter ipsos a Capitulo dividi debent: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789 *dub.* 12.

29. Quum Sacerdos Andreas Mei Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae S. Mariae de Misericordia oppidi Belviderii, qui jam ante adeptam dignitatem erat publicus oppidi Praeceptor, inspectis peculiaribus facti circumstantiis ad ludi-magistri munus retinendum posset alium in chorali servitio substituere omnibus scholae diebus; hinc pro tempore, quo eadem de causa

(221) *De reform.*, et *Sess* 21. *cap.* 3 *de reform.* Nam praecepit S. C. hisce capitibus tertiam partem quorumque proventuum, et obventionum, tam Dignitatum, quam Canonicatuum, Personatuum, Portionum, at Officiorum convertendam esse in distributiones quotidianas: ubi eae sunt ita tenues, ut negligantur, dividi solis interve-nientibus.

(222) In Synodo Dioecesana R. P. D Fontana *sub cap delle Sepulture* in Appendica cautum est, solvandum esse Parochis ruralibus julium unum supra eleemosynam aliorum Sacerdotum occasione decimarum defunctorum, ita dixit, et declaravit licuisse, et licere *D.* Archipresbytero Ecclesiae S. Victoris exigere eamdem summam Julii unius supra eleemosynam aliorum Sacerdotum etiam occasione officiorum, et festivitatum, quae in ejus Parochiali Ecclesia, eique adnexis Oratoris celebrantur ex identitate rationis etc *Ead Caus* 19. *Januar* 1765 §. 2

(223) *Vide not* 203.

praestitit servitium per alium, fecit fructus suos: *Senogallien.* 24. *Januar.* 1795 *dub.* 2.

30. Necnon ablati fructus sunt ei restituendi: *Ibid.*

Archipresbyter quoad Funebria Emolumenta, eorumque quartam. Vide *Emolumenta* §. *II. Quarta Funerea.*

§. V.

Archipresbyter quoad Jurisdictionem Episcopalem cum Territorio separato.

1. In dubio positum est, an constet de territorio separato cum jurisdictione quasi Episcopali Archipresbyteri terrae Cirignolae in Apulia? rescripsit S. C., quod de eo videretur particulariter: *Nullius seu Minerbien. Jurisdictionis, et Attentatorum* 16. *Novem.* 1715 *dub.* 3.

2. Archipresbyter S. Blasii olim S. Vittorini de Amiterno Civitatis Aquilae una cum suis dependentiis non habet territorium separatum cum qualitate *Nullius*, et jurisdictionem quasi Episcopalem; etsi asserat esse in possessione libere omnes actus jurisdictionales a suis antecessoribus factos, exercendi: *Nullius, seu Aquilana Jurisdictionis* 4. *Maii* 1726 *dub.* 1. *confirmat.* 7. *Decem. ejusd. anni.*

5. Nequit insuper dictus Archipresbyter impedimentum inferre, quin Episcopus Aquilanus valeat in Ecclesiis ad Archipresbyterum ipsum spectantibus, ac intra, et extra Civitatem Aquilae existentibus edicta affigere, ac publicare, signante de vita, et honestate clericorum, disciplina Ecclesiastica, et culto divino: *Ibid. dub.* 3.

4. Dictus Archipresbyter Ecclesiam terrae Pizzuli, et Sancti Vittorini non privative, sed cumulative cum dicto Episcopo, et servata forma Sacri Concilii Tridentini *Sess.* 24. *de reform. cap.* 3. (224) visitare potest: *Ibid. dub.* 4.

5. Non licet eidem Archipresbytero tempore praedictae Visitationis in Ecclesiis terrae supradictae umbellam elevare, atque retinere, absente Episcopo, atque per Ecclesias, vias, plateas eorumdem locorum populum benedicere: *Ibid. dub.* 5.

6. Nec ipse retinere potest in eadem Ecclesia in S. Blasii sedem cameralem permanentem, elevatam super duos gradus, vel cum suppedaneo tantum; sed illi licet tantum in festivitate S. Blasii absque tamen gradibus in actu, quo praesto est Missae Sacrificio: *Ibid. dub.* 6.

7. Inde dubio exhibito; an liceat eidem Archipresbytero elevare, et apponere gentilitia stemmata suae domus super januas dictarum Ecclesiarum intra, et extra civitatem existentium, necnon in Ecclesia Monialium S. Catharinae Martyris ejusdem Civitatis? S. C. respondit *ad mentem: Ibid. dub.* 7.

8. Idem Archipresbyter potest instituere Clericos Aquilanos in beneficiis de jurepatronatus in dictis Ecclesiis existentibus, dummodo beneficia fuerint ante Concilium fundata; non autem valet absque praevio examine, et adprobatione Episcopi Aquilani contra dispositionem S. Concilii Tridentini *Sess.* 7. *cap.* 13. *de reform.*, *et Sess.* 25. *cap.* 9. *vers. ad haec de reform.* (225): *Ibid. dub.* 8.

(224) In quo inter cetera statuitur, ut Episcopi, Primates, et Metropolitani propriam Dioecesim per se ipsos, aut, si legitime impediti fuerint, per suum Vicarium Generalem, aut Visitatorem, si quotannis totam, propter ejus latitudinem, visitari non potuerint, saltem majorem ejus partem, ita tamen, ut tota biennio compleatur, visitare non praetermittant; ac ut Visitatores modesto famulatu, et equitatu sint contenti, et quam celerime debita cum diligentia visitationem absolvant, ne inutilibus sumptibus cuiquam graves sint.

(225) In prima cit. Sess. cautum est, ut praesentati ad quaevis Ecclesiastica beneficia curata

9. Jus autem conferendi beneficia simplicia, sive residentialia, et Canonicatus in dictis Ecclesiis existentia ad eumdem Archipresbyterum non ad praefactum Episcopum spectat: *Ibid. dub.* 9.

10. Et quoad jus erigendi, ac instituendi nova beneficia ex fundatione, vel dote patronorum in praedictis Ecclesiis an competat Episcopo Aquilano, aut eidem Archipresbytero S. C. interrogata, rescribit, ut videatur particulariter: *Ibid. dub.* 10.

11. Nequit tamen ille Archipresbyter licentias, sive oretenus, sive in scriptis ad cancellos, et clausuram dictarum monialium S. Catharinae Martyris spectantes concedere: *Ibid. dub.* 11.

12. Valet autem idem cognoscere causas civiles, criminales, et mixtas in prima instantia in dictis locis privative, non cumulative cum eodem Episcopo: *Ibid. dub.* 12.

13. Item cognoscere causas immunitatis personalis, non autem localis, et pro hujusmodi effectu censuras ferre, necnon procedere ad declarationem censurarum, quae a jure intentantur, et ab eisdem censuris in casibus Episcopo permissis absolvere valet: *Ibid. dub.* 13.

14. Praedictus Archipresbyter retinere, et constituere pro exercitio concessae jurisdictionis intra civitatem Aquilae Vicarium, non autem eumdem Vicarium Generalem appellare potest: *Ibid. dub.* 14.

15. Ac insuper non potest Archipresbyter intra dictam civitatem familiam armatam, et carceres retinere, sed uti eadem familia armata, et carceribus Episcopalibus tenetur, et Episcopus brachium, et carceres praestare debet: *Ibid. dub.* 15.

16. Ac quoad interdicta, vel excommunicationes an possit inferre Archipresbyter contra suos Paraeciae incolas non adimplentes Paschale praeceptum? rescribitur, quod ipse potest procedere ad formam textus *in cap. Omnis utriusque de poenit, et remiss.* (226): *Ibid. dub.* 16.

a quocumque non instituantur, atque admittuntur sine praevio examine Ordinarii, et approbatione; exceptis praesentatis, aut nominatis ab Universitatibus, seu Collegiis generalium studiorum. In secunda *Sess.* Synodus ait „Ad haec liceat Episcopo, praesentatos a patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quod si ad inferiores institutio pertineat; ab Episcopo tamen, juxta alias statuta ab hac Sancta Synodo, examinentur: alioquin institutio, ab inferioribus facta, irrita sit, et inanis." Giraldus *Expos. Jur. Pont.* tom 3. pag 851 in *Sess.* 7. cap. 13. ait „Hic loquitur in casu, quo praesentatio, electio, vel nominatio fiat alius, quam Episcopo: ac proinde ad praeservandam ipsius jurisdictionem, jubet praesentatum, electum, vel nominatum non aliter confirmandum, vel instituendum, quam praevio Episcopi examine; prout etiam declaratur alio ejusd. Concilii textu cap. 9. *Sess.* 25 non autem loquitur in casu, quo ipsimet Episcopo fieret praesentatio, vel nominatio: tunc enim extra controversiam illaesa remaneret illius jurisdictio, ut consideranti patet."

(226) In quo statutum est, ut omnis fidelis, scilicet baptizatus, postquam ad annos discretionis pervenit, omnia peccata proprio Sacerdoti Sacramentaliter confiteri teneatur semel in anno, et poenitentiam injunctam studeat implere pro viribus: item, ut suscipere teneatur reverenter Eucharistiae Sacramentum in Paschate ad minus, nisi forte proprii Sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab hujusmodi perceptione Sacramenti duxerit abstinendum: alioquin, et vivens ab ingressu Ecclesiae arceatur, et moriens Christiana careat sepultura. Hunc textum expendens Giraldi *Exposit. Jur. Pontif.* tom. 2. pag. 750 ait „Ad poenam interdicti ab ingressu Ecclesiae quod spectat, quam incurrit culpabiliter omittens annuam confessionem, et communionem in Paschate, quamvis juxta communem sit ferendae sententiae, in aliquibus tamen locis est latae sententiae, quae incurritur ipso facto in foro conscientiae, ut Romae: ubi praeterea tam Interdictum, quam peccatum hujusmodi culpabilis omissionis est reservatum Urbis Vicario: Sicuti excommunicatio lata contra mutuodantes, vel recipientes schedulam, vulgo *Biglietto*, Communionis peractae ad fallendum parochos, juxta praescriptum Innoc. XI. *sub die 7. April.* 1688." Insuper idem Auctor „A quibus peccato et interdicto, non autem ab excommunicatione absolvere possunt in foro conscientiae dumtaxat, ex concessione laudati Innocentii a die immediate sequenti post Dominicam in Albis usque ad diem Ascensionis Domini inclusive, soli proprii delinquentium parochi: quo tempore elapso, recurrendum est pro facultate ad ipsum

17. Jus vero causas matrimoniales dictorum locorum cognoscendi ad Episcopum, donec ab Archipresbytero de immemorabili doceatur, spectat: *Ibid. dub.* 17.

18. Idem etiam decrevit S. C. quoad fides, seu testimonia danda ab Archipresbytero status liberi pro matrimoniis per suos Paraeciae incolas extra Aquilanam Dioecesim contrahendis: *Ibid. dub.* 18.

19. Nequit idem Archipresbyter denunciationes matrimoniorum, quae per suos fideles contrahuntur, in casibus Ordinario loci permissis, remittere: *Ibid. dub.* 19.

20. Neque licet dicto Archipresbytero absque venia Episcopi concedere facultatem exponendi ad publicam adorationem Venerabile Sacramentum in dictis Ecclesiis intra, et extra dictam Civitatem existentibus: *Ibid. dub.* 20.

21. Item non licet eidem ferre lineum amiculum, cum palliolo nigro, ac chlamide per vias Civitatis Aquilae occasione quorumdam functionum etiam cum Episcopi licentia: *Ibid. dub.* 21.

22. Nec licet dicto Archipresbytero dare assensum, ac interponere decreta pro alienatione bonorum dictarum Ecclesiarum vigore *Con. Terrulas* (227), nec id competit ejus Vicario substituto: *Ibid. dub.* 23.

23. Nequit etiam idem veniam, et benedictionem concionatoribus tam quadragesimalibus, quam extra dictum tempus, qui in dictis Ecclesiis praedicare debent, impertiri: *Ibid. dub.* 24.

24. Neque dictus Archipresbyter potest manus apponere cum praetenso *liceat* in monitoriis pro rebus deperditis, a Curia Episcopali relaxatis, et in dictis Ecclesiis publicandis: *Ibid. dub.* 25.

25. Nec eidem in suis titulis, et subscriptionibus competit titulus Ordinarii, et Nullius: *Ibid. dub.* 26.

26. Saepedicto Archipresbytero S. Blasii contradicente Episcopo Aquilano confirmatur ejus antiqua jurisdictio in cognoscendis causis civilibus, criminalibus, et mixtis dummodo tamen acceptet pro se, suisque successoribus resolutiones supradescriptas S. C. super exclusione territorii separati, jurisdictionisque ordinariae: *Ead.* 5. *Maii* 1731 *dub.* 2.

27. Archipresbytero Ecclesiae Collegiatae terrae S. Donati non licet admittere Presbyteros ad perceptionem incertorum; sed admissio per schedulas secretas per Praebendarios ejusdem Ecclesiae fieri debet: *Sorana Jurium Parochialium* 5. *Maii* 1731 *dub.* 11. *confirmat.* 1. *Decem. ejusd. anni*.

28. Archipresbyterum Ecclesiae S. Petri ad Scafatum Nullius Dioecesis insignibus Episcopalibus uti, populum per eamdem Ecclesiam, terramque benedicere, et thronum in dicta Ecclesia retinere non posse declaratur: *Nolana* 11. *Martii* 1732 *dub.* 2.

29. Eumdem Archipresbyterum Confessarios adprobare, licentias concionandi impertire, ac indulgentias publicare non posse; sed ad Episcopum Nolanum haec omnia pertinere, sancitur: *Ibid. dub.* 3.

30. Neque praedictum posse literas dimissoriales concedere jubetur; ve-

„Vicarium, vel ad ejus Vicesgerentem; semper „tamen pro foro conscientiae dumtaxat." Poena vero privationis ecclesiasticae sepulturae est latae sententiae. Nam licet talis nominatim interdictus non sit, si tamen notorium sit, ipsum dolose, et culpabiliter negligentem circa Sacramenta fuisse, notorium ex consequenti est, ipsum immortali decessisse: notorietas facti supplet sententiam judicis, et sic non debebit in loco Sacro sepeliri. Cit. Gicaldus *in not. ad Thesaurum de Poen. Eccles. verb. Sacramentum cap.* 2. *pag.* 575.

(227) *Caus.* 12. *q.* 2. „Terrulas, aut vineolas „exiguas, et Ecclesiae minus utiles, aut longe „positas parvas, Episcopus sine consilio Fratrum (si necessitas fuerit), distrahendi habeat „potestatem."

rum ab Episcopo Nolano discipulos dictae Ecclesiae prima clericali tonsura initiari, et clericos tam ad minores, quam ad sacros Ordines promoveri debere responsum prodiit: *Ibid. dub.* 4.

§. VI.

Archipresbyter quoad Missam Parochialem, et Conventualem.

1. S. C. audita parte, et rationibus deductis praemature perpensis censuit Archipresbyterum Ecclesiae Cathedralis, qui curam animarum habet, teneri diebus dominicis, et aliis diebus festis de praecepto Missam in dicta Ecclesia Cathedrali celebrare, et sacrificium pro fundatoribus, benefactoribus, et suis ovibus applicare, absque eo quod eisdem diebus aliam possit eleemosynam recipere: *Civitatis Castellanae* 8. *Aug.* 1648.

2. Ad solum Archipresbyterum Ecclesiae Collegiatae S. Mariae terrae S. Ginesii, qui actualem animarum curam exercet, onus applicandi pro populo Missam lectam parochialem spectare decernitur: *Camerinen. Missae Conventualis* 6. *Junii* 1705 *dub.* 1.

3. Archipresbyterum Ecclesiae Cathedralis Tusculi Missam Conventualem juxta turnum celebrare cogendum esse; non vero esse exemptum definitur: *Tusculana Missae Conventualis* 13. *April.* 1709 *dub.* 1.

4. Jus canendi Missam Conventualem, aliasque functiones peragendi ecclesiasticas in die Sabbati Sancti privative ad Archipresbyterum Ecclesiae Vetiani superioris, uti Matricis, spectat: *Lunen- Sarzanen. Praeeminentiarum* 15. *Maii* 1717 *dub.* 1., *confirmat.* 23. *Julii* 1718.

5. Archipresbyter Curatus Ecclesiae Collegiatae S. Euphemiae Insulae diebus festivis hora congrua Missam parochialem populo celebrâre, ac pro eodem applicare tenetur; etiamsi Missa conventualis a Capitulo celebretur: *Comen. Missae Parochialis, et Conventualis* 11. *Maii* 1720 *dub.* 3.

6. Et idem agere debet in ferialibus diebus quadragesimae, in quibus in Ecclesia habentur conciones, sed sine applicatione: *Ibid. dub.* 4.

7. Et occurrente, quod Archipresbyter Parochus celebret Missam conventualem, vel alias legitime absit, sive sit impedimento detentus tam in diebus festivis, quam ferialibus quadragesimae, celebrare facere per alium Missam parochialem pro populo, sed cum applicatione diebus festivis tantum debet: *Ibid. dub.* 5.

8. Et an Archipresbyter satisfacere propter Missas etiam parochiales hucusque non applicatas teneatur? S. C. rescripsit affirmative, et ad mentem: *Ibid. dub.* 7.

9. Disputatum fuit; an in solemnitatibus incidentibus in die, quo spectat ad Canonicos Parochialis Ecclesiae oppidi Nerulae jus canendi Missam etiam solemnem competat Archipresbytero jus dictam Missam canendi? et quatenus affirmative

10. An sit praestanda Archipresbytero eleemosyna, quae Canonicis competit?

11. An idem jus canendi Missam etiam solemnem in aliis festivitatibus minus solemnibus, tam de praecepto, quam ex devotione in diebus spectantibus ad Canonicos, ad Archipresbyterum spectet? et quatenus affirmative

12. An eidem Parocho sit praestanda eleemosyna?

13. An Parochus idem singulis festis diebus teneatur sacrificium applicare pro populo?

14. An Canonicis subrogantibus alium Presbyterum in eorum locum jus competat Archipresbytero celebrandi, seu

officiandi in exclusionem dicti substituti? et quatenus affirmative

15. An eidem Archipresbytero competat eleemosyna, seu emolumentum?

16. An sit facienda officiorum, seu Anniversariorum, quae celebrantur per sodalitia, ac sodales, vel ex fidelium oblationibus, divisio; itaut distribuantur aequaliter in diebus, quibus spectat ad Archipresbyterum, et Canonicos cantus Missae; seu competat Archipresbytero, itaut celebrentur in suis diebus?

17. An quando canenda est Missa solemnis, vel minus solemnis pro defuncto praesente cadavere in die festo etiam solemni occurrente in diebus, quibus spectat ad Canonicos jus canendi Missam, spectet ad Archipresbyterum canere dictam Missam *de requiem* pro defuncto, et aliam solemnem, vel minus solemnem ad Canonicos? et quatenus affirmative

18. An eidem Archipresbytero, seu Canonico danda sit eleemosyna supradictae Missae *de requiem*, quando nulla adsit eleemosyna pro alia Missa de sancto? S. C. haec omnia dubia remisit ad Card. Episcopum cum facultatibus necessariis, et opportunis etiam concordandi, *Sabinen. Jurium Parochialium* 10. *Martii* 1742 *dub.* 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. *et* 16.

19. Archipresbyter Ecclesiae Cathedralis, qui etiam actualem curam animarum habet, tenetur celebrare sive per se, sive per Vicarios amovibiles Missam Parochialem, nec est celebranda alternatim a Capitulo: *Urbevetana Missae Parochialis* 18. *Dec.* 1745 *dub.* 1.

20. Et eidem, aut Vicariis non est solvenda eleemosyna a Capitulo, sed Vicariis ab Archiepresbytero: *Ibid. dub.* 2.

21. Archipresbyter Ecclesiae-Collegiatae Sabiniani, quae est prima Dignitas, non tenetur solus; etsi habeat pingues reditus, ad applicationem Missae Conventualis pro benefactoribus: *Ariminen. Missae Conventualis* 18. *Sept.* 1751 *dub.* 1.

22. Sed alternis vicibus cum Canonicis ab ipso incipiendum tenetur: *Ibid. dub.* 2.

23. Et ad dubium, an dictus Archipresbyter teneatur pro tempore praeterito ad applicationem Missarum Conventualium non celebratarum? S. C. rescripsit, ad D. Secretarium facto verbo cum SSmo: *Ibid. dub.* 4.

24. Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae S. Petri Montis Sancti Viti tenetur celebrare Missam parochialem pro populo in hora diebus festivis arbitrio Ordinarii: *Senogallien. Jurium Parochialium, et Praeeminentiarum* 17. *Nov.* 1753 *dub.* 10.

25. Archipresbyter Ecclesiae Parochialis S. Pauli terrae Genazzani adstrictus est cum Beneficiatis a Card. Ruffo Episcopo Praenestino ad celebrationem Missae conventualis pro benefactoribus in genere. At his reclamantibus, et nulla adesse signa Collegialitatis ostendentibus S. C. non teneri resolvit; nam jam judiaverat minime de Collegialitate constare: *Praenestina Missae Conventualis* 17. *April.* 1779.

26. Archipresbyterum Collegiatae Ecclesiae S. Stephani terrae Cotiniolae teneri simul cum Canonicis tam antiquae, quam novae erectionis, et Mansionariis novae erectionis Zarabinae celebrare, et applicare pro benefactoribus Missam conventualem statis vicibus, resolvitur, et add tur ad mentem (228): *Faventina Missae Conventualis* 3. *Junii* 1780 *dub.* 1.

27. Archipresbyterum una cum Ca-

(228) Mens fuit, ut scriberetur Episcopo, ut transmitteret Constitutiones Capituli, et super ipsis informationem redderet, necnon referret, an tenuis, vel sufficiens dici debeat fructus triginta

nonicis Ecclesiae Collegiatae terrae Matterillae teneri in posterum applicare Missas conventuales pro benefactoribus; et quoad praeterita impetrare debere absolutionem a Sancta Sede edixit Visitator Abbatialis Lateranensis, cujus decretum adprobavit S. C.: *Nullius Ferentilli Visitationis Sacr. Liminum* 28. *Apr.* 1781 *dub.* 1.

28. Imo idem in orbem applicare tenetur Missam cum eleemosyna ad rationem manualis ex distributionum Massa juxta Concilium (229) constituenda: *Ibid. dub.* 2.

29. Missam Conventualem celebrare vicissim non tenetur Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae S. Mariae in Burgo Civitellae, qui distinctos habet reditus, nilque percipit ex legatis benefactorum Capituli. Ideoque minime esse decretum Episcopalis Curiae confirmandum, quo celebrandam ab Archipresbytero Missam conventualem anno 1788 mandaverat: *Brictinorien.* 20. *Apr.* 1793 *dub.* 2.

30. Decretum autem Curiae praedictae super hora celebrandi Missam parochialem ante ortum nempe solis est confirmandum. Id enim servatum est ab anno 1735 per decessores Archipresbyteros; atque exemplo sunt Archipresbyteri Collegiatarum Brixichellae, Meldulae, et Fori Pompilii: *Ibid. dub.* 3.

31. In receptitia Ecclesia Casalis Novi sex sunt Beneficiati, et Archipresbyter, qui principalem curam habet animarum; qui licet choro non inserviant, tamen ex consuetudine Missam quotidie conventualem celebrant. Ob redituum tenuitatem, et Ecclesiae qualitatem reductionem Missae conventualis implorat Archipresbyter, et assequutus est ad dies fectos per vices: *Cassanen. Missae Conventualis, et pro Populo* 22. *Nov.* 1794 *dub.* 1.

32. Item etiam reductionem Missae pro populo efflagitat, cum paucos supra reliquos Beneficiatos percipiat carolenos, et cura gravatur animarum 600, et S. C. non esse locum ad formam Const. Bened. XIV. *cum semper* (230) respondit: *Ibid. dub.* 2.

novem scutorum pro congrua mercede Canonicorum, necnon et an Canonici Zarabini soli interveniant in celebrationem Missae quotidianae pro Zarabino, vel etiam adsistant alii primae fundationis: *Ead. Caus.* 10. *Febr.* 1781. §. 2.

(229) *Sess.* 24 *cap.* 12, ubi legitur „omnes „vero divina per se, et non per substitutos, „compellantur obire officia, etc." Et sub nomine divinorum officiorum comprehenditur Missa Conventualis; de qua etiam loquitur tex. in cap. cum *Creatura* tit. de *celeb. Miss.*, et haec Decretalis, etsi directa fuerit ad Praelatos, et Clericos, collegialiter divina celebrantes per Galliam constitutos, tamen in vulgata Gregorii IX. compilatione extensa est ad omnes Ecclesias Collegiatas. De applicatione vero Missae Conventualis singulis diebus canendae in Ecclesiis Patriarchalibus, et Collegiatis in ea nihil statuitur. Verum hodie attenditur Constit. Bened. XIV. cum *semper* 19 *Aug.* 1744 (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag.* 163), ubi §. 2 praecipitur semper applicandam esse pro benefactoribus in genere; uti in not. praeced. 48 vidimus: at in §. 16 supra laudatae Const.: „Aliorum (ait Sum. Pont.) pariter „exceptio fuit, quod Missa Conventualis non „semper a Canonicis, aut Dignitatibus celebre„tur, sed aliquando etiam a Beneficiatis, et Man„sionariis, quos minus aequum videtur pro Mis„sae celebratione omni eleemosyna carere, quae, „unde desumi valeat, ignoratur. Cui tamen rei „pariter consultum est, demandando, ut ea de„sumatur ex massa distributionum."

(230) 19. *Aug* 1744 (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag* 163) ubi §. 6. inter cetera discernit. „Et „quamvis compertum habeamus id, quod alias „a S. Congr. Concilii responsum fuit, Parochum „nempe pinguibus reditibus dotatum quotidie „pro populo celebrare, et applicare debere; eum „vero, qui uberioribus hujusmodi reditibus non „gaudeat, festivis tantum diebus id ipsum prae„stare teneri, quum tamen pariter nobis per„spectae sint tum controversiae super hoc ipso „exortae: nimirum ad quam summam pertingere „debeant Ecclesiae Parochialis proventus, ut „pingues, et uberes appellari possint; quoniam „pingues minime habendi sunt reditus, etiam „copiosi, quibus tamen multiplicia, et gravia „sint onera adnexa; tum etiam multorum quae„relae adversus hujusmodi decretum, tanquam „plus aequo rigidum excitatae, nobis innotes„cant: id circo opportunum censemus Fraterni„tatibus Vestris declarare, nobis abunde satis„factum fore, vobis proinde satis esse posse, „dum ii, qui animarum curam exercent, sacri-

§. VII.

Archipresbyter quoad Officium, et Onera.

1. Disceptato dubio; an Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae Montis Rotundi teneantur ad contributionem Seminario etiam respectu portionis in distributiones conversae, et respectu redituum Sacrari provenientium ex legatis piis tam pro celebratione Missarum quotidianarum, quam pro manutentione Sacrarii? rescriptum est, teneri contribuere Seminario, non tamen pro portione, quae cedit in usum quotidianarum distributionum, nec etiam pro legatis piis pro celebratione Missarum relictis, prout nec ex incertis, et eleemosynis sacrario elargitis, sed tantum ex illius reditibus certis constitutis; etiamsi provenientibus a legatis piis: *Sabinen.* 23. *Junii* 1640 *dub.* 1.

2. Inter Capitulum Ecclesiae Cathedralis, et Archipresbyterum, et Canonicos Ecclesiae Collegiatae S. Mariae de Platea transactum fuit, ut Canonici in sacris Natalis Domini, et Paschatis diebus, et quandocumque Episcopus Pontificalia perageret, in Cathedralem convenirent divina Officia celebraturi; quin etiam Episcopo non celebrante eundem morem gererent, festis diebus SS. Apostolorum Petri, et Pauli, ac S. Horatii Civitatis Patroni; Archipresbyter vero, benedictioni sacri fontis in Cathedrali saltem interesset. Archipresbyter animarum curae intentus, se sacris Ministeriis intervenire non posse praetendit, id Episcopo probante. At S. C. illum assistentiam in Cathedrali ad formam Concordiae praestare teneri decernit; et mandavit, ut in casibus particularibus necessitatis curae Episcopus provideret: *Fundana Assistentiae* 12. *Nov.* 1712.

3. Pro - Vicarius Generalis Tusculi Archipresbyterum Cathedralis Ecclesiae ad verbum Dei dominicis saltem diebus ovibus suis explicandum sub multa pecuniaria damnavit. Munus hoc vel per se, vel per alios in Cathedrali Episcopum subire debere contendit Archipresbyter: Sed Archipresbyterum onus hoc explicandi Verbi Dei inter Missarum solemnia Dominicis, et aliis festivis diebus subire debere S. C. sancivit: *Tusculana Explicationis Verbi Dei* 28. *Julii* 1713.

4. Archipresbyterum Ecclesiae Collegiatae SS. Gervasii, et Prothasii oppidi Domus Ossulae, uti Canonicum hebdomadam per vices, ceteraque adimplere, sicuti alii Canonici sub poena admissionis quotidianarum distributionum adimplent, teneri S. C. declaravit, nihil autem definiendo, an munus Diaconi, vel Subdiaconi ipse exercere debeat? *Novarien. Praeeminentiarum* 14. *Apr.* 1714 *dub.* 3.

5. Idem Archipresbyter in festo sancti titularis Ecclesiae praebere convivium Concanonicis non tenetur: *Ibid. dub.* 5.

6. Ab Archipresbytero Ecclesiae Cathedralis Capellanis Curatis persolvi non debet eleemosyna ob Missas pro populo diebus festivis applicatas, sed persolvi debet a Capitulo; etsi dubitabatur, num penes Archipresbyterum, et Capitulum cura resideret habitualis: *Ferrarien.* 18. *Martii* 1719 *dub.* 6.

7. Quaesitum fuit in S. C.; an Archipresbyter terrae Medicinae teneatur subministrare sacram Eucharistiam Confratribus S. Mariae Salutis saccis indutis instar supplicationis ad Ecclesiam Archipresbyteralem accedentibus ad effectum illam sumendi tum tempore Paschali, tum aliis diebus infra

„ficium Missae pro populo celebrent, atque applicent in Dominicis, aliisque per annum diebus festis de Praecepto."

annum? S. C. remisit id arbitrio Ordinarii: *Bononien.* 28. *Julii* 1724 *dub.* 15.

8. Archipresbyteros Collegiatarum S. Mariae de Paganica, et S. Petri de Popleto feria quinta in consecratione olei sancti intervenire teneri S. C. decrevit; ad hanc functionem Episcopus, ut illi assistent, petiit; Hi vero renuebant, tum quod in Dignitate constituti sunt, tum quia assistere Canonici Cathedralis possunt, tum denique quia habentes onus curae actualis animarum, eo die peragunt in eorum Ecclesia sacras functiones: *Aquilana* 3. *Maii* 1725.

9. Archipresbyter Ecclesiae SS. Hyppoliti, et Cassiani de Saliceto terrae Pontremoli recipere olea sacra e manibus Praepositi Ecclesiae Collegiatae S. Mariae de Populo minime tenetur: *Lunen - Sarzanen. Praeeminentiarum* 9. *Junii* 1725 *dub.* 3.

10. Vicariae perpetuae erectione in Ecclesia Parochiali oppidi S. Blasii invalida defensa, S. C. statuit, ut Episcopus per modum provisionis mandet, ut Archipresbyter per totum annum exerceat curam animarum, et deputet Capellanum Coadjutorem cum salario ab eodem statuendo, sumptibus Thesaurarii Ecclesiae Cathedralis; *Neocastren. Parochialis* 23. *Junii* 1725.

11. Archipresbyter Montis Aerei Patres Conventuales ejusdem oppidi ad officia, quae in Parochiali peragi solent, invitare non tenetur; neque iidem Patres non invitati dictis officiis intervenire possunt: *Voluterana* 16. *Martii* 1726 *dub.* 8. Quum antea S. Congr. scribi Episcopo juxta instructionem (231) mandaverit: 30. *Jun.* 1723.

12. Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae oppidi Pontis Curoni minime tenetur ad suppeditationem utensilium vini nempe, cerae, et hostiarum Capellanis illis, ac Presbyteris de Clero, qui in propria Ecclesia ratione Beneficii, vel Capellaniae celebrant, exceptis illis, cum quibus habet peculiares conventiones; et quoad Missas adventitias teneri ad dictam subministrationem quatenus permittat, eas in sua Ecclesia celebrari, nec teneri ad has Missas adventitias admittendas, nisi solutis per celebrantes utensilibus: *Derthonen.* 6. *Julii* 1726 *dub.* 2. *confirmat.* 28. *Sept. ejusd. anni.*

13. Prior Archipresbyter Collegiatae Ecclesiae S. Mariae loci Orbetelli praedicare, ac Catechismum per se ipsum explicare omnibus festivis diebus tenetur, haud vero quatuor Canonici coadjutores in hebdomadis, quibus ipsi curam animarum exercent, adstricti sunt. *Nullius Orbetelli* 28. *April.* 1736 *dub.* 1.

14. Definiit S. C. quod Archipresbyter oppidi Nerulae praesens, et non impedimento detentus, nec in aliis exercitiis parochialibus occupatus debet per se ipsum munia parochialia exercere: *Sabinen. Jurium Parochialium* 10. *Martii* 1742 *dub.* 5.

15. Inde disputatum fuit; an concurrente necessitate assistendi infirmo de tempore exercitiorum parochialium in Ecclesia oppidi Nerulae spectet ad Archipresbyterum assistendi onus, vel ad Canonicos? responsum prodiit: Ad Card. Episcopum cum facultatibus necessariis, et opportunis etiam concordandi: *Ibid. dub.* 6.

16. Archipresbytero Ecclesiae Parochialis Vici Sancti Salvatoris ob continuam auctionem populi esse duos tantum coadjutores adjungendos, qui eidem in cura animarum praesto essent, S. C. mandavit; etsi populus dicti Vici saltem quatuor Sacerdotum subsidium petebat: *Thelesina* 8. *Febr.* 1744 *dub.* 1.

(231) Instructio fuit, ut Episcopus referret numerum Religiosorum in dicto conventu degentium, et an iidem sint exempti a sua jurisdictione, vel potius sint subjecti: *Ead. caus.* 23. *Febr.* 1726. §. 2.

17. Archipresbyterum, et Clerum S. Mariae Civitatis Riveliae, nec in Vigilia Nativitatis Domini, nec in Sabbato majoris hebdomadae, Archipresbytero S. Nicolai Candelas longitudinis palmorum septem cerae usualis, bina bucellata panis, unamque gallinam praestare teneri S. C. definivit: *Policastren. Praeeminentiarum et Jurium Parochialium* 28. *Maii* 1746 *dub.* 9.

18. Petrus Giovanellius Parochiae ruralis S. Sophiae, ac S. Johannis intra Gradariam, in qua residet, Archipresbyter, quum de gravi crimine accusatus Romam venisset, Capellanum Curatum suis sumptibus pro servitio ruralis Ecclesiae deputare non tenetur, oneribus tamen Parochialibus vel per se, vel per alium adimpletis. Aderat enim Oeconomus in Ecclesia S. Johannis: *Pisauren.* 1. *Sept.* 1753 *dub.* 1.

19. Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae S. Petri Montis S. Viti in archivum reportare tenetur omnes ejusdem Ecclesiae Collegiatae scripturas, et libros ad Capitulum quomodocumque spectantes, exceptis libris parochialibus: *Senogallien. Jurium Parochialium, et Praeeminentiarum* 17. *Nov.* 1753 *dub.* 13.

20. Archipresbyter Dignitas Capituli Ecclesiae Cathedralis, licet non participet de distributionibus, attamen pro rata parte aliarum Dignitatum tenetur ad contributionem expensarum litis actae pro vindicandis juribus, et excellentia Capituli: *Faventina* 15. *Decem.* 1764.

21. Archipresbyter oppidi S. Victoris haud adstrictus est Sacerdotes Parochiae incolas suae Congregationis invitare ordine aetatis praerogativae, vel proximitatis, et praelative ad Sacerdotes exteros in funeribus, septimis, Officiis, festivitatibus, aliisque functionibus ecclesiasticis, sed servetur Synodus Urselli (232): *Caesenaten.* 9. *Febr.* 1765 *dub.* 2.

22. Archipresbyter praedictus, quum esset Rector Ecclesiae suae Parochialis aere proprio ad reparationem fornicis turris sacrae suae Ecclesiae, tenetur: *Ibid. dub.* 6.

23. Necnon idem aere proprio distribuere candelas die Purificationis B. M. V. populo debet: *Ibid. dub.* 7.

24. Insuper quaesito; an teneatur supplere distributiones non actas, seu illarum pretium in usus pios a S. C. constituendos? respondit ad mentem, et ad D. Secretarium cum SSmo: *Ibid. dub.* 8.

25. Interrogata est S. C., an Archipresbyter Ecclesiae Cathedralis, cujus Archipresbyteratus recenter erectus fuit, teneatur ad contributionem ratae partis scut. 5, 85 pro expensis ordinariis ad dictum Capitulum annuatim spectantibus, et ad ratam portionem expensarum extraordinarium? S. C. respondit; dilata, et scribatur juxta instructionem: *Tolentina Archipresbyteratus* 1. *Febr.* 1766 *dub.* 4.

26. Ad eamdem responsionem praebuit S. C. quoad dictas expensas ordinarias, et extraordinarias, si haberi ratio de praeterito post adeptam ab eo possessionem Archipresbyteratus debeat; *Ibid. dub.* 5.

27. Eumdem autem non teneri etiam ad contributionem expensarum factarum occasione expeditionis indulti magni pallii deciditur; quum jam ante Archipresbyteri admissionem praefatum indultum Capitulum obtinuerit: *Ibid. dub.* 6.

(232) Celebrata anno 1737, quae *sub. tit. de Parochiis cap.* 4. mandavit „et quoad alios Sa„cerdotes Parochiae incolas invitandos fore, et „esse ad interessendum sepulturis, septimis, „officiis, festivitatibus, aliisque functionibus ec„clesiasticis arbitrio Domini Archipresbyteri pro „tempore dictae Ecclesiae S. Victoris." *Eod. Caus.* 19. *Januar.* 1765. §. 6.

28. Archipresbyter prima Dignitas Collegiatae Ecclesiae oppidi Canini curam habens animarum persolvere non tenetur Cathedraticum ratione Parochiae, ultra illud, quod a Capitulo dictae Collegiatae persolvitur; nam unum cum Capitulo corpus constituere asserit: *Aquipendien. Cathedratici* 20. *Decem.* 1766 *dub.* 1.

§. VIII.

Archipresbyter quoad Praecedentiam, et vocem in Capitulo.

1. Quum ageretur de Archipresbyteratu, in cujus erectione explicita aderat exclusio a partitione massae Capitularis, sed eidem expresse datum fuerat stallum in choro, et locus, et vox in Capitulo; propositum dubium fuit; an Archipresbyter, qui in Bulla erectionis excluditur a partitione distributionum quotidianarum, et aliorum emolumentorum ad manus Camerarii Capitularis pervenientium, debeat habere vocem in Capitulo, quando de istorum interesse, et massae capitularis tantummodo tractatur? respondit S. C., Archipresbyterum vocem habere debere etiam in Capitulis supra expressis: *Faventina* 12. *Decemb.* 1634 *dub.* 1.

2. Archipresbyterum Ecclesiae Parochialis, et Abbatialis S. Mariae Pontis Sancti in suburbiis Civitatis Fori Cornelii tam in choro, quam in functionibus ecclesiasticis Capellanos ejusdem Ecclesiae; et alios quoscumque praecedere, primumque locum tenere debere fuit declaratum: *Imolen. Jurium Parochialium* 12. *Febr.* 1707 *dub.* 6. *confirmat.* 23. *Julii ejusd. anni.*

3. Archipresbytero Collegiatae Ecclesiae S. Mariae Novarum, cui quaedam superioritatis species super ceteras Ecclesias Parochiales adjudicata fuit, debetur praecedentia accedente Capitulo ad funus; non autem competit Parochis Ecclesiarum SS. Petri, Andreae et Nicolai: *Derthonen. Jurium Parochialium* 3. *Decem.* 1718. *dub.* 10. *confirmat.* 7. *Decemb.* 1720 *dub.* 1., et explicatum fuit, quod praecedentia potius Archipresbytero, quam Capitulo debeatur.

4. Archipresbyter Ecclesiae S. Mariae majoris oppidi Civitae S. Campimarini, de cujus super Ecclesiam S. Georgii ejusdem loci praeeminentia constat, quaesivit, num, et in quibus supplicationibus, ac functionibus ecclesiasticis sibi, vel Parocho Ecclesiae S. Georgii competant praecedentia? et responsum tulit, ut servetur solitum Ecclesiae S. Mariae Majoris: *Guardien. Erectionis Fontis Baptismalis, et Praeeminentiarum* 21. *Maii* 1735 *dub.* 3.

5. Archipresbyter Ecclesiae Cathedralis nequit intervenire, nec habere suffragium in Capitulis; seu Capitularibus resolutionibus faciendis super bonis legatis, juribusque Capitulo, aut Ecclesiae relictis; nam obstant conditiones, quibus Archipresbyteratus erectionem acceptavit Capitulum, et de bonis, juribusque agitur, de quibus idem minime participat: *Tolentina Archipresbyteratus* 1. *Febr.* 1766 *dub.* 3.

6. Archipresbytero Metropolitanae Ecclesiae intervenienti in sessionibus Capitularibus jus vocis activae, et passivae competit, etiam in negotiis spectantibus ad massas, de quarum distributionibus non participat. Nam absque ulla vocis limitatione admissus fuerat: *Senen. Vocis in Capitulo* 26. *Martii* 1768.

7. Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae SS. Petronii, et Prosperi terrae Lugi habet vocem activam, et passivam in actibus Capitularibus factis, et faciendis, praeter ea, quae respiciunt massam Capitularem. Quum habeat dotem a massa communi distinctam;

Imolen. distributionum 30. *Maii* 1772 *dub.* 3. *confirmat.* 8. *Maii* 1773, *et* 15. *Sept.* 1787.

8. An Archipresbytero, seu Plebano loci S. Damiani praeeminentiae jus competat in omnibus functionibus ecclesiasticis fieri solitis Parochialibus eidem suffraganeis? huic dubio, servari constitutiones Synodales (233) S. C. respondit: *Sarsinaten. Erectionis Plebanatus* 5. *Sept.* 1778 *dub.* 3.

§. IX.

Archipresbyter quoad Praeeminentias, Jura, et Functiones Parochiales.

1. Quum in Ecclesia Parochiali S. Mariae Pontis sancti in suburbiis civitatis Fori Cornelii Urbanus VIII. Pont. Max. perpetuum seculare beneficium non residentiale *Abbatia* nuncupatum, erexisset; hinc nonnullae subortae fuerunt controversiae inter Dominicum Aldourandum unum ex Presbyteris deputatis a moderno Card. Abbate, et hodiernum Archipresbyterum Parochialis Ecclesiae. Qua de causa S. C. sancivit, Archipresbyterum praedictae Ecclesiae omnes, et quascumque functiones etiam non parochiales facere posse, ac Ecclesiam eamdem regere; sicuti Rectores Ecclesiarum peragere solent. *Imolen. Jurium Parochialium* 12. *Febr.* 1707 *dub.* 1. *confirmat.* 23. *Julii ejusd. anni.*

(233) In quibus inter onera subjectionis, reverentiae, praeeminentiarum, et similium, quae a suffraganeis Parochis jure debentur Plebano, sive Archipresbytero S. Damiani, ea sunt, accedendi singulis mensibus ad Ecclesiam Plebanam, et sese congregent in conferendis conscientiae casibus, necnon die sabbati majoris hebdomadae, ut intersint sacri fontis benedictioni: Eod. Cons. 18. Julii 1778 §. 2.: et in causa Ariminen. Praeeminentiarum S. C. Rituum definiit plurimas controversias exortas inter Archipresbyterum Joannem Paulum Jovenardi ex una, et Franciscum Bartolucci, Carolum Antonium Pecci, et Nicolaum Cassium ex altera partibus. Haec fuerunt dubia:

1. An in plebanatu SS. Viti et Modesti reperiatur Congregatio aliqua composita ex Rectoribus Ecclesiarum S. Justinae, S. Martini in Ripa rupta, S. Mariae Magdalenae de Cellis, caeterarumque Ecclesiarum in praedicto Plebanatu existentium?

2. An Ecclesia Archipresbyteralis SS. Viti et Modesti sit caput ejusdem Congregationis?

3. An constet de Matricitate in propria Ecclesiae Archipresbyteralis SS. Viti et Modesti?

4. An Archipresbytero SS. Viti et Modesti competat jus peragendi processionem die festo SS. Corporis Christi privative ad Parochos S. Justinae, S. Martini ad Ripam ruptam, S. Mariae Magdalenae de Cellis, aliosque Parochos Plebanatus?

5. An Parochi plebanatus teneantur eodem die interesse eidem processioni?

6. An iidem Parochi teneantur Sabbato Sancto interesse fontis renovationi in Ecclesia SS. Viti et Modesti?

7. An et pro quibus functionibus cum uno vel pluribus Sacerdotibus celebrandis in respectivis Ecclesiis Parochialibus plebanatus invitare debeat Archipresbyter SS. Viti et Modesti?

8. An idem Archipresbyter SS. Viti et Modesti in omnibus festis, functionibusque, ut supra celebrandis in Ecclesiis Parochialibus plebanatus debeat privative quoad Parochum Ecclesiae Vesperas, et Missam solemniter canere, aliasque functiones peragere: seu potius ad libitum Rectorum earumdem Ecclesiarum?

9. An in cadaverum associationibus ad Parochiales Ecclesias S. Justinae, S. Martini in Ripa rupta, et S. Mariae Magdalenae de Cellis, aliasque Ecclesias plebanatus peragendis cum interventu Parochi proprii, ac unius, vel plurium Sacerdotum plebanatus, Archipresbyter SS. Viti et Modesti, omnibus praecedere debeat, etiam Parocho proprio.

10. An in functionibus, ac exequiis in eisdem Ecclesiis plebanatus celebrandis, et peragendis, et supra ad Archipresbyterum SS. Viti et Modesti spectet Missam solemnem celebrare, functionesque agere, atque in omnibus quoad Parochum, aliosque Sacerdotes plebanatus praecedere, et praeeminentiam habere? S. C. Rituum die 17. Maii 1768 decrevit „ad 1. et 2. negative et am-„plius, ad 3. constare de majoritate tantum, ad „4. servetur solitum et amplius, ad 5. ut ad pro-„ximum, ad 6. affirmative et amplius, ad 7. ar-„bitrio Parochorum, ad 8. negative ad primam „partem, affirmative ad secundam et amplius, ad „9. et 10. negative et amplius.“ Inde ex parte Archipresbyteri implorata nova Audientia, iterum causa proposita fuit super novo dubio: an sit standum, vel recedendum a decisis? S. C. respondit die 15. Julii 1775. „Ad 1. et 2. iterum „proponantur, ad 3. praevio recessu a decisis „affirmative, ad 4, 5. et 6. in decisis et amplius, „ad 7. praevio recessu a decisis affirmative ad „formam Constitutionum, Synodalium, ad 8. „9. in decisis, et amplius, ad 10. indecisis quoad „Parochum et amplius, in reliquis servetur Con-„stitutiones Synodales clarae memoriae Daviae, „et Massae.“

1. Capellanos, Aedituumque ejusdem Ecclesiae Archipresbytero in ecclesisticis functionibus, et in divinis obedientiam praestare, eidemque inservire debere resolvitur: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

3. Minime vero licere Abbati, et Capellanis functiones tam parochiales, quam non parochiales in dicta Ecclesia absque licentia ejusdem Archipresbyteri peragere jussit: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. ibid.*

4. Dictosque Capellanos pro tempore aliquam ex dictis functionibus curam animarum non respicientibus agere exoptantes non a Card. Abbate, sed ab Archipresbytero veniam obtinere debere constituit S. C.: *Ibid. dub.* 4. *confirmat. ibid.*

5. Archipresbyterum praefatum in dicta Ecclesia eleemosynas colligere pro animabus Purgatorii, SSmi Sacramenti non posse cum licentia, vel absque Card. Abbatis; sed petendam esse ab Episcopo deciditur: *Ibid. dub.* 9. *confirmat. ibid.*

6. Atque Archipresbyterum semper habere liberum ingressum tam ad Ecclesiam supradictam, quam ad sacrarium debere; itaut licitum minime sit Aeditui, vel alteri Ecclesiam vel sacrarium tam nocturno tempore, quam diurno claudere, et Archipresbytero aditum ad illud sine ejus placito vetare S. C. mandat: *Ibid. dub.* 10. *confirmat. ibid.*

7. Decreta Card. Episcopi 1. et 16. demandant, quod Archipresbyter sit unicus Parochus utriusque Paraeciae simul unitae S. Andreae, et S. Jo. Baptistae oppidi Bagnariae, et uti talis integrum habeat regimen, et animarum curam; Rector vero seu Capellanus perpetuum solam facultatem dictam curam animarum in auxilium Archipresbyteri exercendi, et omnia circa dictum gubernium animarum deferre eidem Archipresbytero cum debito honore, et dependentia teneatur: S. C. eadem Decreta sustineri censuit: *Imolen. Jurium Parochialium* 1. *Junii* 1715 *dub.* 1.

8. Item sustineri S. C. mandavit Decreta Card. Episcopi 2. et 11., quo cautum est Archipresbyterum tamquam Parochum utriusque Ecclesiae unitae, in quibusvis actibus ac functionibus titulo Archipresbyterali uti sub invocatione utriusque SS. Jo. Baptistae, et Andreae; et e contra Rectorem, seu Capellanum perpetuum in subscriptionibus, et denominationibus non sese appellare veluti Parochum, seu Curatum absolute illius Ecclesiae, sed se vocare, aut subscribere cum expressione Cappellani Curati perpetui, seu Rectoris perpetuae Capellaniae curatae in Ecclesiis SS. Jo. Baptistae, et Andreae, debere: *Ibid. dub.* 2.

9. Insuper Decretum, quo demandatur, ut in festo utriusque sancti celebrando in eadem Ecclesia Archipresbyterali, tota functio Ecclesiae per Archipresbyterum peragatur, sustineri, S. C. resolvit: *Ibid. dub.* 3.

10. Decretum etiam, quo praecipitur, ut directio chori, Missarum, et functionum quarumcumque in Ecclesia pro tempore peragendarum ad Archipresbyterum spectet; et eo absente, vel impedito, chorus dirigatur, et functiones peragantur per Capellanum perpetuum, si ipse velit; sin minus per alterum Capellanum amovibilem, sustineri S. C. declarat: *Ibid. dub.* 4.

11. Et Decretum, quo jubetur, ut incepta functione ordine supradicto, per Capellanum amovibilem, vel perpetuum respective per Capellanum, seu Archipresbyterum supervenientem non perturbetur, sustineri sancitur: *Ibid. dub.* 5.

12. Atque Decretum, quo decernitur, ut in omnibus functionibus, in

quibus Archipresbyter missas, vel vesperas solemniter celebrat, Capellanus curatus perpetuus eidem inservire, altari, vol choro teneatur, sustinetur: *Ibid. dub.* 6.

13. Insuper Decretum, quo jubet, ne Capellanus perpetuus ad primam susceptionem SSmi Sacramenti Eucharistiae pueros, et puellas, nisi certiore facto Archipresbytero de sufficientia, et idoneitate eorumdem puerorum in primordiis, ac rebus fidei, sustineri praefinitur: *Ead. Caus.* 22. *ejusd. mensis, et anni dub.* 7.

14. Item Decretum, quo injungitur, ut administratio Sacramenti Eucharistiae tempore paschali exerceatur per ipsummet Archipresbyterum, quatenus impeditus non reperiatur, quo casu per Capellanum perpetuum curatum peragatur, nisi alias fuerit per Archipresbyterum demandatum; ita nempe, ut nonnisi cum scientia, ac voluntate Archipresbyteri administretur Eucharistia dicto tempore ad praeceptum paschale implendum, sustineri deciditur: *Ibid. dub.* 8.

15. Pariter Decretum, quo statuitur, ut in solemni administratione Sacramenti Baptismatis, ac Matrimonii Capellanus perpetuus sese ingerat, quatenus Archipresbyter illa ministrare nolit, sustineri consilium S. C. cepit: *Ibid. dub.* 9.

16. Ac Decretum, quod constituit, ut Capellanus perpetuus Sacramento Matrimonii non adsit, nisi Archipresbytero certiore facto, sponsos satis esse instructos in primis fidei rudimentis, libere matrimonio consensisse, ambos in statu libero reperiri, neo ullum inter eos revelatum esse impedimentum, sustineri, imperatur: *Ibid. dub.* 10.

17. Demum Decretum, quo edixit, ne Capellanus perpetuus audeat inconsulto Archipresbytero Sacerdotes exteros in funeribus, vel aliis functionibus parochialibus, praesertim ministrando Matrimonii sacramentum substituere, ratum S. C. habuit: *Ibid. dub.* 11.

18. Archipresbyter Collegiatae Ecclesiae SS. Gervasii, et Prothasii oppidi Domus Ossulae est etiam Canonicus: *Novarien. Praeeminentiarum* 14. *April.* 1714 *dub.* 1.

19. Quaesitum quum fuisset, an Archipresbyter habeat primariam administrationem, seu regimen suae Ecclesiae, et quas praeeminentias praeter praecedentiam? S. C. respondit, recurrant in casibus particularibus: *Ibid. dub.* 8.

20. Ecclesiae Parochiali SS. Apostolorum Petri, et Pauli, ejusque Parocho oppidi Ossani Episcopus titulum Archipresbyteralem concessit ad instantiam tum Parochi, tum Cleri illius Ecclesiae sine tamen praejudicio Archipresbyteralis, et Matricis Ecclesiae S. Johannis Baptistae. Hac tamen exceptione minime obstante Archipresbyter S. Johannis jura suae Ecclesiae imminuta existimans praefatae concessioni contradixit; novus Archipresbyter concessioni renunciavit; et S. C. concessionem ipsam validam non esse edixit: *Thelesina Archipresbyteratus* 31. *Julii* 1717.

21. Archipresbyter Ecclesiae Cathedralis Canonicos, et Beneficiatos, ut Diaconi, et Subdiaconi officium sibi praestent, oogere potest: *Tusculana Missae Conventualis* 21. *April.* 1708 *dub.* 5., confirmatur addendo ad formam decreti Visitatoris Apostolici: 13. *April.* 1709 *dub.* 2.

22. Ad Archipresbyterum Collegiatae Ecclesiae S. Mariae oppidi Novarum, cui quaedam superioritatis species super ceteras Ecclesias Parochiales fuerat a S. C. adjudicata, jus deferendi stolam in supplicationibus, et funeribus privative haudquaquam spectare

firmatur: *Derthonen. Jurium Parochialium* 3. *Decem.* 1718 *dub.* 11. *confirmat.* 7. *Decem.* 1720 *dub.* 1.

23. Jus benedicendi fontem, aliasque faciendi functiones ecclesiasticas in die Sabbati sancti spectat privative ad Archipresbyterum Ecclesiae Vetiani superioris, uti Matricis: *Lunen. Sarzan. Praeeminentiarum* 15. *Maii* 1717 *dub.* 1. *confirmat.* 23. *Julii* 1718.

24. Et Archipresbyter praedictus una cum Capitulo potest in supplicationibus solemnibus, et Rogationibus ingredi alias Ecclesias, ibique solitas orationes, seu functiones peragere: *Ibid. dub.* 13. *confirmat. ibid.*

25. Eidemque Archipresbytero ad infirmos pro benedictione elargienda in mortis articulo accedenti superpelliceum, et stolam sine parochi licentia in actu benedictionis deferre licet: *Ibid. dub.* 14. *confirmat. ibid.*

26. Archipresbytero Ecclesiae Sanctorum Hippolyti, et Cassiani de Saliceto terrae Pontremoli non competit jus canendi Missam die festo SSmi Corporis Christi in Ecclesia S. Mariae de Populo, postquam dicta Ecclesia in Collegiatam erecta fuerat: *Lunen. Sarzanen. Praeeminentiarum* 9. *Junii* 1725 *dub.* 1.

27. Nec eidem competit supplicatio praedicta die facienda cum venerabili Sacramento, illam inchoando ab Ecclesia Collegiata, vel ab alia Ecclesia oppidi Pontremoli privative quoad Praepositum, et Capitulum Ecclesiae Collegiatae: *Ibid. dub.* 2.

28. Archipresbyter terrae Montis Aerei super cadaveribus, quae primo deferuntur ad Parochialem, et alibi sepeliuntur, exequias, et alias funebres functiones peragere potest, ac eidem intortitia tantum, quae circa cadaver ponuntur, debentur: quemadmodum S. C. decrevit, praevia instructione (234) Episcopo missa: *Volaterrana* 16. *Martii* 1726 *dub.* 3.

29. In associatione cadaverum sepeliendorum in Ecclesia Patrum Minorum Conventualium dicti loci sub illorum cruce incedere idem Archipresbyter tenetur; nec propriam elevare potest: *Ibid. dub.* 4.

30. Nec ingredi cum cruce, et stola eorum Ecclesiam, nec super cadaveribus ibidem tumulandis officium peragere valet: *Ibid. dub.* 5.

31. Nullam S. C. invenit difficultatem, quod ad Archipresbyterum S. Mariae Magdalenae terrae Montis Barutii, quae majoritate gaudet, jus indicendi, et convocandi supplicationes generales, quae juxta Ecclesiae ritum, et consuetudinem loci fiunt, privative spectaret; et quod in sua Ecclesia supplicationes illae incipiendae, ac absolvendae essent: *Aquen. Praeeminentiarum, et Jurium Parochialium* 8. *Martii* 1732 *dub.* 4.

32. Ad dubium; an, et qui teneantur assistere in officio Diaconi, Subdiaconi Archipresbytero S. Leonardi terrae Campobassi, cui adjudicata fuit majoritas super alias Ecclesias Parochiales dicti oppidi, celebranti in supplicationibus, et Missis solemnibus Pentecostes, Ascensionis, et Corporis Christi? rescriptum prodiit: Serventur statuta anni 1715: *Bojanen. Jurium Parochialium, et Praeeminentiarum* 24. *Maii* 1732 *dub.* 15. deinde deciditur dicto Archipresbytero assistere teneri in officio Diaconi, et Subdiaconi non Presbyteros simplices ejusdem Collegiatae, sed Canonicos ad formam statuti anni 1715 (235): *Ead.* 19. *April.* 1760 *dub.* 1.

(234) *Vide not.* 230.

(235) *Cap.* 4., in quo cautum est, ut duo Canonici in officio Diaconi, et Subdiaconi assistere debeant Archipresbytero tamquam primo Canonico celebranti in festivitatibus S. Leonardi, Nativitatis Domini, vigiliae Epiphaniae, Dominicae Palmarum, Ascensionis Domini, Pentecostes, SSmi Corporis Christi: *Ead. Caus.* 19. *April.* 1760. §. 1.

33. Postea resolvit S. C., quod Archipresbytero impedito, non Oeconomus, sed Canonicus antiquior assistentibus aliis Canonicis celebrare debet: *Ibid. dub.* 16. Inde resolvitur in omnibus functionibus Canonicos antiquiores ad formam §. 5. *cap.* 10. *ejusd. statuti* (236) teneri: *Ibid. dub.* 2.

34. Postmodum ad quaesitum; an in supplicationibus feriae secundae, tertiae, et quartae Rogationum, et in supplicatione votiva, quae fit prima die Maii, possit Archipresbyter ad suum libitum functiones explere per se ipsum cum pluviali; vel id privative spectet ad Rectores juxta Regulas Capitulationum anni 1715? praecipitur, ut servarentur statuta anni 1715: *Ibid. dub.* 17.

35. Insuper declaratur eidem Archipresbytero competere jus die octava Festivitatis SSmi Corporis Christi gestandi Venerabile in serotina supplicatione: *Ibid.* 19. *April.* 1760 *dub.* 3.

36. Celebratio Missae solemnis pro defunctis cum anniversario in Ecclesia S. Nicolai sita intra limites Parochialis, et Collegiatae Ecclesiae S. Martini Civitatis Cerreti non spectat ad Archipresbyterum, et Canonicos Collegiatae praedictae privative quoad omnes, sed ad Capellanum dictae Ecclesiae cum facultate assumendi in dicta Missa, et anniversario Presbyteros sibi benevisos. Nam Jo. Angelus Rosatus, qui in ea Ecclesia fundavit Capellaniam per suos Capellanos peragi dictas functiones mandavit: *Thelesina Anniversarii, et Missae solemnis* 9. *Febr.* 1732 *dub.* 1.

37. Item celebratio Missae solemnis cum primis, et secundis Vesperis in die festo S. Nicolai non spectat ad dictum Archipresbyterum, sed ad Capellanum dictae Ecclesiae independenter, et sine Parochi venia, et cum facultate Presbyteros, quos voluerit, assumendi: *Ibid. dub.* 2.

38. Archipresbyter, et Canonici Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Nicolai terrae Pontiani non possunt celebrare Missam solemnem in duobus festis S. Michaelis Archangeli in Ecclesia eidem dicata; sed spectat ad Capellanum ejusdem Ecclesiae, cui fundator Capellaniae hoc onus imposuit. Nam non constat de jurepatronatus Capituli: *Nullius, seu Terrae Pontiani Missae solemnis* 9. *Julii* 1735.

39. Expostulatum est; an Archipresbyter terrae Caggiani possit in Ecclesiis S. Catharinae, et S. Mariae Graecorum, quas esse filiales intendit, functiones parochiales peragere, eoque impedito, alium deputare? rescriptum fuit, dilata, et coadjuventur probationes hinc inde: *Satrianen. Jurium Parochialium* 17. *Novem.* 1736 *dub.* 6.

40. Quum esset quaesitum; an distributio oleorum sanctorum spectaret privative ad Archipresbyterum Ecclesiae Plebanae S. Stephani loci Sigestri? responsum fuit, dilata, et extrahantur documenta citatis partibus. Non erat adhuc de matricitate Ecclesiae praefatae definitum: *Brugnaten. Plebanatus, et Praeeminentiarum* 20. *Novem.* 1745 *dub.* 5.

41. Archipresbytero S. Mariae de Podio Civitatis Riveliae propriam Ecclesiam Matricem majorem, et Collegiatam insignem denominare prohibendum est sub poenis arbitrio Episcopi: *Policastren. Praeeminentiarum, et Jurium Parochialium* 22. *Januar.* 1746 *confirmat.* 28. *Maii ejusd. anni*, et additum fuit: salvis

(236) Quo cavetur „circa l'assistenza dell'Arciprete deesi fare dalli Canonici piu Decani appresso li Rettori; agli altri poi debbono assistere altri successive gradatim." *Ead. Caus.* 19. *April.* 1760. §. 1.

juribus Ecclesiae S. Mariae, quoad praetensas Ecclesias Filiales tantum prout de jure.

42. Inde quaesitum fuit; num praefatus Archipresbyter S. Mariae ab Archipresbytero S. Nicolai olea sancta recipere teneatur; sive ei licitum sit ea ab Ecclesia Cathedrali sumere? responsum fuit, servetur solitum: *Ibid. dub.* 10. *confirmat. ibid.*

43. Archipresbyter terrae Galatri non potest ab Ecclesia S. Mariae de Valle, quam extructam in solo Lateranensi fuisse, ideoque immunem a jurisdictione sive Episcopi, sive Parochi perhibetur, sumere viaticum, illudque ad Parochiae incolas infirmos deferre, excepto necessitatis casu: *Mileten. Jurisdictionis, et Jurium Parochialium* 6. *Maii* 1747 *dub.* 8.

44. Neque idem Archipresbyter habere propriam sedem in choro dictae Ecclesiae S. Mariae debet, neque functionibus inibi peragendis assistere potest: *Ibid. dub.* 9.

45. Archipresbyterum, omnesque Capituli Cleri Secularis oppidi Dungi Presbyteros, associando cadavera ad Ecclesiam PP. Reformatorum non teneri incedere sub illorum cruce; sed hos Reformatos Patres interveniente Capitulo sub cruce dicti Cleri procedere debere; ac proinde propriam crucem ambos elevare non posse S.C. sancivit: *Comen. Funerum, et Functionum Conventualium* 19. *Decem.* 1750 *dub.* 1.

46. Item praedicta occasione cum stola, et cruce elevata ingredi eis licere, non vero ad ejusdem Ecclesiae fores sistere, ibique ultimum defuncto vale dicere, eos debere; postquam tum super Collegialitate, quam super consuetudine coadjuvari probationes dixerat, S. C. definivit: *Ibid. dub.* 2.

47. Eundemque Archipresbyterum, eosdemque Presbyteros Patribus his Reformatis Missas celebrare, aliasque Conventuales etiam cum praeventivo tintinnabulorum sonitu peragere ante, vel actu celebrationis Missae Parochialis prohibere non posse, S. C. statuit: *Ibid. dub.* 8.

48. Archipresbytero Paraeciae S. Nicolai terrae Forentiae comitari non potest etiam sine stola decedentium sub Parochia S. Mariae de Longobardorum cadavera invito Rectore ejusdem Ecclesiae, ac Parochiae incolis: *Venusina* 27. *Martii* 1751 *dub.* 2.

49. Et absque Archipresbyteri praedicti S. Nicolai venia Rector S. Mariae in propria Ecclesia denunciationes matrimoniorum emittere potest: *Ibid. dub.* 4.

§. X.

Archipresbyter quoad Privationem, et Redintegrationem.

1. Instanti Universitate Castri Novi coram S. C. Episcoporum, et Regularium pro privatione Archipresbyteratus a Dominico Crognali retenti ob ejus absentiam per decennium, rescriptum prodiit, ut Vicarius Capitularis omnino provideret. Hinc compilato processu, et tribus praefixis terminis ad privationem tanquam contumacem procedi debere decrevit; sed per partem dicti Archipresbyteri fuit allegatum indultum absentiae, quo elapso aliud expetiit, nec obtinuit, et adhuc aberat ille; idcirco Communitas, ut ad ulteriora procederetur in privatione postulavit; et S. C. decrevit Ordinarium procedere debere ad privationem ex integro ob non residentiam: *Lancianen. Residentiae* 13. *Jan.* 1703.

2. Episcopus Uxentinus nullum praetendens esse concursum ob Concilii formam non servatam, eo quia Vicarius Generalis tertii examinatoris vices suppleverit, Marium Giglium, qui a Sede Apostolica de Archipresbyteratu Cathedralis Ecclesiae provisus fuerat sub poena interdicti citavi

tribus assignatis diebus. His elapsis quarto die decretum relaxavit, eumque interdixit ab Ecclesiae ingressu, nullum concursum declaravit, subreptitias esse Bullas, ac Archipresbyteratum vacare. Giglio reclamante S. C. placitum fuit, nec interdictum, nec privationem omnibus circumscriptis per Episcopum gestis sustineri, respondere: *Ugentina Archipresbyteratus* 6. *Junii* 1716.

3. Petro Joannellio Archipresbytero Ecclesiae Parochialis S. Sophiae oppidi Gradariae duo apposita fuerunt crimina, quod scilicet et puellam, quam uti ancillam domi retinebat, vitiaverit, itaut etiam pepererit, et perpetuo ebrius esset maxima populi offensione. Processu ab Episcopo desuper confecto, ac eodem Petro remoto ab Archipresbyteratu; hic S. C. adiit, et quum probationes plenissime crimina non adstruerent, rescriptum fuit, non esse locum Parochiae privationi: *Pisauren. Parochialis* 2. *Aug.* 1749 *dub.* 1.

4. Et quum quaesitum quoque fuerit, quomodo providendum esset, quatenus Parochiae privandus non foret? ad mentem (237) respondit: *Ibid. dub.* 2.

5. Episcopo vero indignatione commoto, jussum fuit, ut ille ad actus irrevocabiles contra ipsum Archipresbyterum inconsulta S. C. non deveniret: *Ead.* 20. *Januar.* 1759 *dub.* 2.

6. Angelus Peruginius Archipresbyter terrae S. Laurentii Minoris de negligentia in exercitio curae animarum accusatus fuit coram Vicario Capitulari, Sede Episcopali vacante; compilato processu a Curia Episcopali lata fuit sententia suspensionis per decennium a cura animarum, omniaque emolumenta adjudicata Oeconomo deputando fuerunt. Decennio elapso pars populi obstitit redintegrationi perpetuo privandum esse Parochia contendens. Postulavit Angelus igitur a S. C. redintegrationem ad curam animarum cum omnibus fructibus, emolumentis, damnis, et interesse; disceptatumque fuit, an perpetuo ejusdem curae perpetuo privandus esset? et rescriptum fuit, redintegrandum esse ad curam animarum tantum, non autem ad ejusdem curae exercitium: *Thelesina Reintegrationis ad Curam Animarum* 10. *Febr.* 1759.

§. XI.

Archipresbyter quoad Servitium Chori, et Residentiam.

1. Archipresbyterum Ecclesiae Collegiatae S. Mariae terrae Otriculi absentem a servitio chori ad solutionem punctaturarum pro summa ab Episcopo Picarello taxata teneri S. C. censuit: *Narnien. Servitii, et Punctaturarum* 14. *April.* 1714 *dub.* 1.

2. An Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Pauli de Baretis intra Civitatem sitae, residere in dicta Ecclesia, non in Ecclesia Parochiali S. Pauli extra Civitatem juxta Decretum anni 1697 (238) debeat? Huic dubio S. C. ut iterum proponeretur addendo ad mentem (239) rescripsit: *Aquilana* 26. *Januar.* 1732.

(237) Mens fuit, ut Archipresbyter per tres menses se recipiat in domum Missionis Urbis, ibique peractis exercitiis spiritualibus, non redeat ad suam Parochiam inconsulta S. C.: *Ead. Caus.* 20. *Januar.* 1759.

(238) Quo anno Universitas dictae terrae Baretis exposuit jam defecisse familias intra Civitatem Aquilae antea existentes, ideoque postulavit, eum potius compelli ad residendum in antiqua Parochiali Ecclesia terrae Baretis, cui subjectae erant 1500 animae. Itaque S. C. commisit Episcopo Aquilano, ut si narrata niterentur veritate, cogeret juris remediis Archipresbyterum ad residendum in dicta veteri Ecclesia terrae Baretis: *Ead. Caus.* 2. *Junii* 1731. §. 2.

(239) Datis interea ad Episcopum aliis literis ad investigandas nonnullas suburbanae Parochiae conditiones, quae ad rem facere posse videbantur: *Ead. Caus.* 6. *April.* 1732. §. 2.

Inde affirmativum retulit responsum: 5. *April. ejusd. anni confirmat.* 19. *Julii pariter ejusd. anni.*

3. Archipresbytero Ecclesiae Parochialis oppidi Nerulae junctis interpolatis absentiae vicibus, licet quolibet anno a Parochia juxta tantum Concilii Tridentini dispositionem abesse (240): *Sabinen. Jurium Parochialium* 10. *Martii* 1742 *dub.* 1.

4. Idem Archipresbyter tempore, quo a Parochia abest, relinquere tenetur substitutum arbitrio Card. Episcopi: *Ibid. dub.* 2.

5. Archipresbyter Ecclesiae Cathedralis, cui ex defectu integri reditus permissum interesse choro, et divinis officiis diebus tantum festivis de praecepto, et tempore Adventus, ac Quadragesimae fuerat, ad formam hujusmodi facultatis non autem quotidie choro inservire tenetur; etiamsi ignorans indultum praedictum quotidie interfuerit: *Recineten. Servitii Chori* 7. *Aug.* 1756 *dub.* 1. Postmodum recessit a decisis, et teneri quotidie statuit: 12. *Martii* 1757 *confirmat.* 17. *Sept. ejusd. anni, et* 2. *Sept.* 1758.

6. Non vero solvere fallentias de tempore praeterito tenetur: *Ibid. dub.* 2. Inde recessit S. C. a decisis, et teneri a die motae litis pro tertia parte redituum: *Ibid.* Postea quaesitum fuit de summa solvenda per eumdem; et responsum dedit affirmativum: *Ibid. confirmat. ibid.*

7. Archipresbyter Collegiatae Ecclesiae S. Nicolai terrae Meldulae, qui curam animarum habet, interesse divinis officiis cum ceteris Canonicis in choro tenetur. Nam pro praesente habetur, dum curae incumbit: *Nullius Terrae Meldulae Officiaturae, et Aggregationis Confraternitatis* 22. *Januar.* 1757 *dub.* 1.

8. Quaesitum quum esset; an, et quomodo, et quibus diebus Archipresbyter una cum Canonicis Collegiatae Ecclesiae Ariciae teneatur divinum officium in choro recitare? affirmativum responsum datum est in omnibus juxta votum Card. Episcopi (241): *Albanen.* 16. *Maii* 1789 *confirmat.* 26. *Martii* 1791.

9. Choralis servitii exemptio, quam anno 1766 tribuit Tribunalis AC. sententia Archipresbytero Ecclesiae Collegiatae S. Mariae in Burgo Civitellae, ac ratam habuerunt Canonici per transactionem, confirmatur; quum S. C. decreverit minime esse recens decretum Curiae Episcopalis confirmandum, sed potius infirmandum. Ajebat enim Archipresbyter distinctos habere parochiales reditus, nilque omnino percipere ex capitulari massa, piisque Capituli relictis: *Brictinonien.* 20. *April.* 1793 *dub.* 1.

Archipresbyteralis Ecclesia. Vide *Ecclesia Archipresbyteralis.*

(240) Nempe in cap. 2. *Sess.* 6., et cap. 1. *Sess.* 23. de *reform.* disponitur de residentia Parochorum, aliorumque Beneficiatorum curam animarum habentium „ita tamen (*Sess.* 23. cap. 1.), „ut quandocumque eos, causa prius per Episcopum cognita, et probata, abesse contigerit, „Vicarium idoneum ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autem licentiam in scriptis, „gratisque concedendam ultra bimestre tempus, „nisi ex gravi causa, non obtineant."

(241) Cardinalis Episcopus concludit, quod Collegiatae Canonici haud posse eximi videntur ab integra officii recitatione in choro, nedum in festis primae classis, uti decrevit Card. Pallotta, earum etiam in omnibus diebus festis de praecepto, uti Card. Gesualdus anno 1583, et Visitator Apostolicus Thomati anno 1661 constituerent. Quin mos, et consuetudo in contrarium afferenda officere debeat; quae nonnisi obreptionibus, et subreptionibus, ac perpetua inobedientia decretis Card. Episcoporum, et Visitatorum invaluit. Id vero non solum aliquo modo consonum erit desuper allatae Conciliari providentiae quoad Cathedrales, et Collegiatas insignes, quae certe providentia non videtur omnino praetereunda, sed frequenti etiam populo Aricino, ac potissimum Canonicorum numero ad tertium decimum nuper aucto: *Ead. Cons* 4. *April.* 1789. § 5.

Archipresbyteratus Dignitas Ecclesiastica.

1. Laurentius Doccius vir genere, et pietate nobilis Archipresbyteratum secundam in Collegiata Ecclesia S. Mariae, ut ajunt, *di Provenzano*, Dignitatem fundavit. Supplex modo petit per S. C. declarari, an ipse ad praedictam Archipresbyteratus Dignitatem possit Clericum nepotem suum, qui annum 14 attingit praesentare; et S. C. censuit non posse, et Oratorem dignum esse, ut illi utpote fundatori per Datariam ex Apostolica benignitate indulgeatur: *Senen.* 29. *Novem.* 1659 (242).

2. Capellania Sacerdotalis fundata a Margarita Cioffi cum onere Missarum, quod personale Capellani non esse S. C. judicaverat, non est incompatibilis cum beneficio curato, qualis est Archipresbyteratus: *Interamnen. Capellaniae* 3. *Febr.* 1683 *dub.* 3.

3. Archipresbyteratus erectioni locus est juxta modum (243) in Ecclesia Cathedrali, pro ut erigi Joseph Demetrius ex suis bonis haereditariis mandavit; etiamsi Canonici ratione jurispatronatus laicorum, ac praecedentiae renuerent: *Caesenaten. Erectionis Archipresbyteratus* 6. *Martii* 1723.

4. Archipresbyteratus in Parochiali Ecclesia S. Mariae oppidi S. Donati non est prima Dignitas: *Sorana Jurium Parochialium* 5. *Maii* 1731 *dub.* 5.

5. Erectio Dignitatis sub titulo Archipresbyteratus a Flaminio Renzi demandata in Ecclesia S. Aemiliani ab Episcopo potest fieri, nec ad Datariam Appostolicam pertinet; quum hujusmodi erectiones ex iis essent, quae in Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis erigi consueverunt: *Spoletana Erectionis Dignitatum* 24. *Martii* 1736. Sed postmodum orta quaestione super qualitatibus, et conditionibus, quibus erigi debeat hujusmodi dignitas; has qualitates praescribendas esse a Card. Pro-Datario fuit resolutum: 2. *Junii ejusd. anni*.

6. Archipresbyteratus erectus in Ecclesia Cathedrali vera, et propria est Dignitas, licet jurisdictionem, et curam non habeat; quum fundator erigi Dignitatem voluerit: *Tolentina Archipresbyteratus* 1. *Febr.* 1766 *dub.* 1.

7. Archipresbyteratum Collegiatae Ecclesiae, et unicae Parochialis S. Leonardi in oppido Arcisgurgae adhuc vacante Officiales oppidi Communitatis nomine preces porrexerunt, ut distributis in aequas partes Archipresbyteratus, et Parochiae reditibus, una eidem, altera Canonico curato noviter constituendo tribueretur. Multum enim ajebant numerum animarum excrevisse, uberesque esse Parochiae reditus affirmabant. Ad ea autem, quae proponebantur, responsum fuit haud esse locum dismembrationi Archipresbyteratus, et erectioni praebendae pro Canonico Curato, et ut

(242) Nam ex cap. 12. *Sess.* 24. de reform. nemo Dignitates obtinere potest quibus animarum cura subest, nisi qui saltem 25 suae aetatis annum attigerit; et ceterae, quibus animarum cura nulla subest, nisi qui 22 annis non minores sint. Archipresbyter est princeps Presbyterorum, eaque dignitate donabatur interdum qui aetate, interdum qui sapientia praestarent. Nunc omnis Archipresbyteri auctoritas pendet ex mandato Episcopi, et statuto Ecclesiarum, ex consuetudine; et plerumque Archipresbyter adjunctam habet curam animarum.

(243) Et modus est, ut deleatur conditio reductionis Archipresbyteratus ad legatum pium in casu, quo poena imponatur, necnon alia, quod in casu collationis Archipresbyteratus extero teneatur hic solvere patronis scuta annua 20 titulo pensionis: *Ead. Caus.* 6. *Martii* 1723. De hac causa difuse loquitur Ursaya *Discept. Eccl. XVIII.* tom. 5. part. 1. per tot. dum in favorem Capituli anno 1703 in eadem scripsit.

Episcopus ad formam Concilii *Sess.*21. *cap.* 4. *de reform.* (244) provideret: *Terracinen. et Privernen.* 17. *Martii* 1781 *dub.* 1.

Archivum.

1. AntitistiAstoricensi exoptanti proprium, separatumque archivum constituere, in quo omnia jura, scripturaeque ad mensam, ac dignitatem Episcopalem spectantia custodiri debeant, quae antea in archivo Capituli reponebantur; S. C. benigne hujusmodi facultatem indulsit: At reclamante Capitulo eum minime fuisse auditum, ac immemorabilem consuetudinem allegante, causa in S. C. reproducta fuit, quae gratiam Episcopo praedicto concessam esse exequendam decrevit: *Astoricen. Archivi* 12. *Jan.* 1704.

2. Palatium Episcopale assignatum pro loco, ubi archivum erigi debet, securius non videtur, et ideo locum tutum invenire relinquendum est Episcopi arbitrio exceptis Conventibus, et Monasteriis: *Astoricen. Archivi* 9. *Januar.* 1706 *dub.* 1.

3. Archivum in Monasteriis Monialium SS. Catharinae Martyris, et Senensis, necnon SS. Monicae, et Rocchi Ferrariae, quae Regularibus sunt subjectae, intra claustra, non in cancellis Monialium debet conservari: *Ferrarien. Jurisdictionis* 28. *Sept.* 1754 *dub.* 13.

4. Collegiatam Ecclesiam olim SS. Mariae, et S. Hilarii nunc S. Francisci de Paula terrae Lugi suppressit Benedictus XIV. Pont Max., et Ecclesiae Collegiatae S. Jacobi olim nunc SS. Petronii, et Prosperi una cum juribus, et emolumentis univit. Sed Ecclesiae suppressae Patres praefecit scholarum piarum una cum animarum cura, et pensione 40 scut. Capitulo solvenda, salvo Collegiatae unicae Parochialis matricitatis jure; ob id quaesitum est; num archivum Collegiatae, et Parochialis olim SS. Mariae, et Hilarii sit consignandum Curato S. Francisci de Paula? S. C. consignandum haud esse respondit: *Imolen. Jurium Parochialium* 20. *Decem.* 1760 *dub.* 17.

5. Ut Ecclesia SS. Felicis, et Adaucti archivum, ne scripturae, et libri deperditionis periculo subjacerent, haberet, decrevit Firmanus Antistes; quaesivit hinc Rector, num sibi retinere liceret extra Ecclesiam, et Dioecesim libros, aliasque scripturas respicientes jura, et legata, seu aliud quodcumque Ecclesiae interesse? Sed praesto illi responsum fuit, ut Card. Archiepiscopi serveretur Decretum: *Firmana* 8. *Aug.* 1772 *dub.* 7.

Archivista.

1. Archivista Ecclesiae Parochialis S. Mariae Virginis Civitatis Maratonae non ab Episcopo, sed a Rectore ejusdem Ecclesiae, et ad ejus arbitrium est eligendus; nec ille ex beneficiatis, et perpetuo residentibus, seu etiam amovibilibus dictae Ecclesiae eligi debet: *Barchinonen. Erectionis Communitatis* 9. *Sept.* 1702 *dub.* 2.

2. Dubio proposito; an, et in qua summa ex fructibus Mensae Episcopalis sit taxandum stipendium Archivistis Ecclesiae Cathedralis sede vacante? S. C. respondit arbitrio Episcopi: *Astoricen. Archivi* 9. *Januar* 1706 *dub.* 3.

(244) In hoc Capitulo statuitur 1. Ut ubi unus Parochus non sufficit pro administratione Sacramentorum, hic cogatur sibi tot Sacerdotes adjungere. 2. Ut si populus ob locorum distantiam, cum magno incommodo accedere nequeat ad Parochiam pro recipiendis Sacramentis, divinisque officiis audiendis, constituatur nova parochia, invito etiam Parocho. 3. Ut deficientibus redditibus pro assignanda portione, seu congrua novo Parocho, compellatur populus ad subministrandum necessaria pro illius sustentatione.

§. I.

Ars Aromataria quod Exercitium.

1. Inspecto jussu SSmi D. SS., ut per viam temperamenti de consensu partium provideretur, censet S. C., referendum Sanctitati suae esse, per viam praecepti inhibendum, sub poena suspensionis a divinis, privationis vocis activae, et passivae, et omnium officiorum, necnon perpetuae inhabilitatis absque alia declararatione incurrendae a Superioribus quorumcumque Ordinum, Congregationum, Societatum, Domorum, Collegiorum, et locorum Regularium, ne in posterum Religionis nomine, seu particulari audeant exercere venalem artem aromatariam, praeterquam pro suis Religiosorum, aut Alumnorum usibus, et Conventui Minimorum SSmae Trinitatis de Urbe habenti facultatem pro nationalibus etiam Galliae, nec pharmaca cuique vendere etiam praetextu amicitiae, seu familiaritatis, exceptis theriaca, hyacinto, aliisque vulgo nuncupatis *chimiche*, non obstantibus Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis in favorem dictorum Ordinum, Congregationum etiam Cassinensium, Fratrum Praedicatorum, Minimorum, Societatis Jesu, et aliorum quorumcumque Mendicantium, et non Mendicantium cujuscumque instituti etiam necessario, et in individuo exprimendi, quibus S. C. Sanctitatis suae auctoritate specialiter, et expresse derogat, ceterisque contrariis quibuscumque: ***Romana Aromatarior.*** 2. *Sept.* 1647. Die vero 16. ***Decem. ejusd.*** anni facta relatione in Consistorio S. Sanctitas annuit facta intimatione oretenus.

2. Alias S. C. Visitationis Apostolicae sub die 29. Aug. 1637 dicitur emanasse contra Regulares, aliosque Ecclesiasticos quaestuosas artes in urbe, ejusque districtu exercentes pro secularibus decretum, cujus copia datur per informantem. Decretum hoc tanquam rationi congruum Communitas, et Artistae Barchinonenses ad eamdem Civitatem per libellum a SSmo remissum extendi supplicant, proinde quaeritur; an petita extensio sit concedenda? S. C. censuit extensionem petitam esse denegandam, sed danda decreta alias facta: ***Barchinonen. Aromatariae*** 12. ***Aug.*** 1679.

3. Quum Collegium Aromatariorum Taurinensium anno 1694 emissa obligatione gratis distribuendi medelas pauperibus, instituisset pro omnimoda prohibitione venditionis Pharmacorum in Aromatariis PP. S. Francisci Strictioris Observantiae, ac Minimorum S. Francisci de Paula propositis dubiis; an sit prohibenda dictis Patribus, aliisque Regularibus civitatis facultas exercendi Aromatariam etiam pro secularibus?

4. An, et quomodo eisdem sit permittenda pro privatis, et pauperibus personis? respondit esse servandum decretum in Romana Aromatariorum Urbis 2. *Sept.* 1647 (245): ***Taurinen. Aromatariae*** 11. *Sept.* 1694 ***dub.*** 1. ***et*** 2.

5. Aromatariae Regularium Civitatis Barcinonae causa fuerunt controversiarum cum Collegio Aromatariorum ejusdem civitatis, quae delatae ad S. C., respondit haec esse providendum ad formam resolutionis particularis anni 1702 (246), firma remanente obligatione emissa per Aromatarios, et ab

(245) *Vide praesent.* § *num.* 1.

(246) Depotata a sum Pont. Innoc. XIII. ad amputandas omnes fraudes, et praetextus mercimonii in Aromatariis Regularium Urbis, in qua censuit die 25. Jan. 1722 insinuandum, et consulendum esse SSmum, ut omnino prohibeantur omnes, et singuli Regulares utriusque sexus in Urbe Romae, ejusque districtu degentes, nec per se, neque per alios, nec etiam Religionis nomine artem Aromatariam, praeter quam suorum Reli-

Ordinario acceptata in favorem pauperum, et pro remotione Aromatariarum a locis publicis scribatur Ordinario juxta mentem: *Barchinonen.* 30. *Julii* 1768, *confirmat.* 17. *Junii* 1769.

§. II.

Ars Medica.

1. Quum Sacerdos Medicus obtinuerit a Summo Pontifice facultatem exercendi artem medicam cum solitis clausulis; *citra incisionem, et adustionem gratis, et amore Dei erga omnes attenta penuria medicorum:* hinc idem quaerit; an nomine incisionis veniant etiam sectiones venarum, aperitio, seu dissectio tumorum, et sinvositatum in ulceribus, necnon amputatio carnium mortuarum et similium?

2. An nomine adustionis non solum veniat applicatio realis *ignis;* sed etiam alia remedia urentia, et cautherizantia, cujusmodi sunt lapides caustici, lapis infernalis, spiritus, et olea chimica urentia, et his similia?

3. An praefata prohibitio intelligenda sit tam de incisione, et adustione facienda per se ipsum propriis manibus, quam de ea, quae fieret ministerio alterius ipso consulente, vel mandante? S. C. rescripsit ad D. Secretarium ad mentem (247): *Cadurcen.*

giosorum, aut Alumnorum usibus exerceant, ac insuper ne ullo modo saecularibus, aut aliis Religiosis, et Ecclesiasticis Pharmaca, aut medicamenta, sive composita, sive non composita, sive praeparata, sive non praeparata, nec etiam Theriacam, Metridatum, Hyacinthum, Balsamum, Chinam, Rebarbarum, atque res ullas chimicas cujusvis generis, et speciei, nec sub praetextu amicitiae, aut familiaritatis, aut alio quocumque titulo, causa, vel colore, vendant, permutent, aut donent praevia etiam revocatione omnium singulorum decretorum, seu rescriptorum cujuslibet S. C. quocumque tempore latorum; etiamsi fuerint cum Brevibus Apostolicis, clausula sublata, et decreto irritante communiter approbata; sub poenia superioribus utriusque sexus Religiosorum contravenientibus suspensionis a divinis ipso facto irremisibiliter incurrendae privationis vocis, activae et passivae, prohibitionis in posterum exercendi, aut exercere faciendi Aromatariam in eorum domibus, Monasteriis, aut Conventibus, etiam pro eorum usu, et ulterius confiscationis ejusdem Aromatariae a Thesaurario Generali faciendae cum facultate procedendi etiam per solam inquisitionem, et applicandi tertiam partem secreto denunciatori.

Facta inde relatione Pont Max Innoc. XIII. Sanctitas sua praefatam insinuationem, seu resolutionem laudavit, approbavitque cum his tamen declarationibus, et limitationibus, nempe, ut in dicta generali prohibitione non intelligantur comprehensi Fratres Hospitalis S. Johannis de Deo Urbis, et districtus. Insuper declaravit Sanctitas sua posse eis indulgeri, ac permitti venditionem Theriacae, et Balsami Apopletici tantum pro majori publico bono, dummodo obtineant a Card. Vicario licentiam in scriptis ad tempus ejus arbitrio duraturam, et lucra exinde retrahenda in beneficium Ecclesiarum, et Sacrariorum, uniuscujusque eorum Domus, Monasterii, aut Conventus simili modo erogent, et ita prohiberi, servari, et respective exequi omnino mandavit sub poenia, ut supra expressis. Hanc resolutionem specifice, et expresse confirmavit Bened. XIV. Pont. Max., Motu proprio *Essendo noi* 14. Nov. 1740, ut in *Const.* 6. *tom.* 1. *Bull. ejusd. Pont.*, et in eod. *Cons.* 4. *Junii* 1768 *§.* 15 et *seq.* Et antea Innoc. XII. *Const. Aliae* 29. *Julii* 1700 (*Bull. Rom tom.* 9. *pag.* 647) confirmaverat Decretum S. C. Visitationis 15. *Maii* 1695 in causa Romana pro Collegio Aromatariorum contra Religiosos Aromatariam exercentes, hisce verbis „Servetur „Decretum S. Visitationis anni 1662, nempe licere „Regularibus utriusque sexus retinere Aromata„riam intra Claustra Monasterii pro Religiosis „pauperibus, et benefactoribus dumtaxat, quibus „gratis medicamenta suppeditari debeant juxta „Barchinonen. coram Caccia: secus vero illa „vendere saecularibus, et aliis Personis Eccle„siasticis exceptis Theriaca, et Jacinto, et aliis „vulgo nuncupatis *Chimici*, dummodo tamen non „sint praeparata, non composita, neque admixta „cum aliis speciebus Medicaminum ad usum por„tionis, vel alterius medicamenti confecti cum „receptis Medicorum."

(247) Ad tria vero antecedentis dubia S. C. noluit respondere, eo quod rem pure medicam concernebant: Ursaya *Inst. Crim.* lib. 1. tit. 10. §. 6. *num.* 99. Illa conditionalia verba, quae in omnibus literis Dispensationum inscribuntur: medicinam scilicet exercendi absque incisione, et adustione, desumpta sunt ex decretali Innoc III. in *Cap. Sententiam, ne Clerici, vel Monachi.* Et hujusmodi facultates tributae Regularibus Missionariis habent provide sequentes conditiones ad formam Decreti Congregationis de Propaganda Fide „Ut scilicet Missionarius sit in arte medi„cinae peritus: ut eam gratis exerceat: ut abs„que incisione, et adustione operetur: ut in „loco, ubi Missionarius degit, non sint me„dici, et Chirurgi laici, vel sint haeretici, aut „hebrei." Vide Bened. XIV. *De Synod. Dioeces.* lib. 13. cap. 10. num. 7 et 8.

Dubiorum Medici 14. *April.* 1696 *dub.* 1., 2. *et* 3.

4. Ad postulatum; an illud gratis, et amore Dei erga omnes ita intelligatur, ut non liceat neque etiam a sponte, et liberaliter absque ullo pacto, vel preambula obligatione dantibus recipere; an e contra? S. C. non licere neque a sponte dantibus respondit: *Ibid. dub.* 4.

5. Et ad quaesitum, an clausula illa *attenta penuria Medicorum* importet prohibitionem in locis, in quibus alii, vel saltem aliquis alius Medicus fuerit, si forte illuc vocatus accerserit, vel etiam in proprio loco, ubi aliquis alius Medicus vocatus accederet, et aliquo tempore permaneret? rescripsit intelligi de penuria morali: *Ibid. dub.* 5.

6. Sacerdos Carolus Sansone per Summum Pontificem facultatem in Bellae suae patriae oppido quinque fere capitibus millibus referto Medicinam profitendi, nulla etiam a sponte dantibus accepta mercede, consecutus est. Post 25 annorum spatium Romano Pontifici supplicavit, ut ex causa tenuitatis sui patrimonii, et angustiae rei familiaris sui fratris, qui uxorem habebat, et sororis viduae, posset mercedem aliquam etiam a sponte dantibus accipere. Gratiam obtinuit; sed aliis duobus refragantibus medicis, fuit a S. C. coactus, ut jura sua deduceret, neque interim medicinam exerceret. Populus ab hoc rescripto commotus proponi curavit; num ille posset artis Medicae exercitium facere, mercedemque a sponte dantibus percipere, et posse responsum retulit: *Murana* 21. *Julii* 1759.

7. S. C. concessit indulti prorogationem ad annum Canonico Bernardo Evangelistae perspecta pecunia Medicorum exercendi artem medicam in civitate S. Germani; quum esset in ea arte satis versatus, nec intermittit Ecclesiae servitium, chorique frequentiam: *Nullius Montis Cassini* 19. *Dec.* 1761 *dub.* 3. Iterum prorogatur indultum praefatum ad triennium non accepta mercede etiam a sponte dantibus: 2. *Junii* 1764.

Aspersio Aquae Lustralis. Vide *Benedictiones etc.*

Aspersio Cadaverum. Vide *Cadaver* 6. *I.*

Artium Universitas. Vide *Universitas Artium*.

Assessor. Vide *Judex*.

Assignatio quibus, de quibus, et quomodo facienda sit?

1. Marchio Vincentius Justinianus ex insula Chios in supremis tabulis conditis de anno 1631, praeordinato opulenti multiplico scut: Centum millium, ejusdem proventus ita annuatim distribui mandavit, ut pro medietate cum aliis scutis centum perpetuo collocarentur in locis montium; tertia pars alterius medietatis in beneficium, et honorem Januensis Reipublicae pro arbitrio Congregationis Justinianae gentis Januae erogaretur; et de aliis dictae medietatis partibus pro sublevanda nobilium dictae familiae, qui contra haereticos, aut infideles pugnarent, vel studiis in Collegiis praesertim Urbis incumberent, paupertate disposuit; cum facultate etiam Praelatis menstruum subsidium scut. 50 elargiendi, ac familiae egenis juxta temporis opportunitatem auxilium praebendi. Hinc complures ex eadem familia voti compotes facti fuerunt. Nunc Hyppolita Mater, Laurentius, et Vincentius filii nobiles ex ipsa familia, ac Januenses bonis fortunae spoliati congruum sibi postulant subsidium in S. C., quae esse suppetias, ut ceteris nobilibus de familia Justiniana Januae degentibus, subministrandas rescripsit: *Romana seu Januen. Legati* 30. *Aug.* 1704 confirmat. addendo *aucta tamen*

assignatione in menstruis scut. 10 *unicuique ex supplicantibus*: 19. *Nov. ejusd. anni*. Deinde quoad tempus assignationis S. C. requisita distulit resolutionem, subministratis aliis scutis 30 in causam declarandam: 24. *Januar.* 1705. Et stetit in secundo loco decisis, et praecepit faciendam esse praestationem a die 19. Novem. 1704. 8. *August. ejusd. anni confirmat.* 21. *April.* 1708. Postmodum instante altero filio dictae Hyppolitae Paulo, qui in Tribunali Rotae succubuit; propositis dubiis; an praefata decreta S.C. emanata in favorem Hyppolitae, et filiorum Laurentii, et Vincentii edita fuerint ex justitia, an ex gratia? Et an eadem gratia dignus sit Orator? S. C. rescripsit D. Secretario cum SSmo juxta mentem: 17. *Junii* 1713 *dub.* 1. *et* 2.

2. Nuper Jo. Antonius Justinianus ex insula Chios literarum studia in Urbe prosequens ex multiplico Marchionis Vincentii Justiniani adjumentum aliquod implorat. Sed S. C. eam denegavit, addendo, ut experiantur praetensa jura suis loco, et tempore: *Romana seu Januen. Legati* 9. *Sept.* 2713. Deinde mandat, ut concordetur factum coram D. Secretario: 11. *Sept.* 1717, ac ejusdem Oratoris nobilitate, ac descendentia vindicata S. C. recedendum esse censuit a decisis, et danda Johanni Antonio scut. 10 menstrua: 9. *April.* 1718 confirmat. cum additione alimenta deberi a die 9. Apr. 1718, quum subsidium hoc loco alimentorum cedat: 11. *Junii ejusd. anni.*

3. Nobiles Justinianae Chienses puellae Appollonia Pauli, et Palma Thomae defunctorum filiae summa pressae adjumentum in scutis 20 menstruis ex multiplico Marchionis Vincentii postularunt; et S. C. pro scutis 10 menstruis pro qualibet ex Oratricibus annuit: *Romana seu Januen. Legati* 13. *Martii* 1717.

4. Maria, et Paulina Justinianae natae in insula Chios filiae Simonis Petri Justiniani albo Nobilium Januae adscripti ab Insula praedicta extorres, et profugae a turcarum immanitate, patria, laribus, fortunisque omnibus derelictis a S. C. petunt subsidium scut. 20 pro qualibet mensuatim. At S. C. ex legato Marchionis Vincentii tantum scut. menstrua 10 pro qualibet assignavit: *Romana, seu Januen. Legati* 13. *Martii* 1717.

5. Expostulata attributione in scut. 25 menstruis ex multiplico Vincentii Marchionis Justiniani ab Ignatio Justiniano nobili Januensi, et dum Januae degebat, ut in triremibus Pontificiis contra turcas juxta testatoris praeceptum militare valeat, S. C. annuit durante praesenti bello a die, quo ad expeditionem actualem contra turcas accedet, et dummodo ibi permaneat etiam tempore hyberno: *Romana seu Januen. Legati* 5. *Junii* 1717.

6. Nobili Marulu Justinianae, et viduae Comitis Jacobi Balsarini expulsae prius ab Insula Chios ejus patria, novissime e regno Peloponnensi ad urbem pervenienti bonis fortunae spoliatae S. C. subministrari debere decrevit menstrua scut. 10, ex legato Marchionis Vincentii Justiniani: *Romana, seu Januen. Legati* 10. *Julii* 1717.

7. Hieronyma Dandoria vidua Pauli Justiniani Chiensis, et Sacerdos Johannes Baptista Justinianus dictorum Conjugum filius exorant pro menstrua assignatione scut. 10 pro quolibet ex legato Marchionis Vincentii Justiniani, ad ejus communicationem admissae eorum filiae fuerunt. Sed preces viduae praedictae in irritum abierunt; et Jo. Baptistae scut. 10 menstrua ex eodem legato assignavit S. C.: *Romana seu Januen. Legati* 10. *Julii* 1717.

8. Quum efflagitasset Xaverius Ju-

stinianus, et Franciscus, ac Pantaleon ejus ex fratre Nepotes aliquod congruum auxilium ex Marchionis Vincentii Justiniani legato; S. C. rescripsit, ut coadjuventur probationes, et testes formaliter examinentur; etiamsi filium, Leonis Justiniani, ac ipsius ascendentiam probasset: *Romana seu Januen.* 11. *Dec.* 1717 Deinde iterum, ut examinentur formaliter testes Romae existentes, et interim per modum provisionis, et sine praejudicio jurium ambarum partium subministrentur Oratoribus scut. 30 pro expensis examinis, et alia scut. 30 pro alimentis, voluit: 7. *Maii* 1718.

9. Ignatius Marincola haeredem sibi fecit Bernardum Marincolam ex fratre Pro-Nepotem, ab eoque singulis annis quingentis dari mandavit ducatos pro decem subsidiis dotalibus puellis Civitatis Catacensis, et locorum Borgiae, S. Flori, Selliae, et Stalletti. De Caesare Marincola aequali consanguinitatis sibi conjuncto, testatorique valde cognito, nullum in testamento protulit verbum. Attamen hic septem filiorum numero gravatus, tenuique ac ad parce vivendum non sufficienti patrimonio dotatus, supplicavit, ut ex his dotalibus subsidiis aliqua sibi, reique domesticae fieret assignatio; sed obtineri id non valuit: *Catacen. Commutationis Voluntatis* 18. *Nov.* 1719.

10. Quum Thomas; et Marietta Conjuges de Justinianis Chienses consanguinitate, ac respective affinitate in primo, et secundo gradu non Xaverio Pantaleone, et Francisco de Justinianis conjuncti essent, postularunt aliquod subsidium prose, suaque familia alenda ex celebri multiplico Marchionis Vincentii Justiniani, responsum retulerunt; dilata, et ut scribatur Card. Archiepiscopo juxta instructionem (248), et deputentur a Card. Praefecto ratiocinatores pro revisione multiplici, et iterum consignentur Thomae scut. 60 in causam declarandam: *Romana, seu Januen. Legati* 31. *Maii* 1721. Exhinc S. C. assignationem summae scut. 15 mensuatim tam in favorem Thomae, et Mariettae, quam in favorem filiarum, quae e Monasterio S. Laurentii in Perpenna educantur, indulsit: 7. *Febr.* 1722 *dub.* 1.

11. Appollonia quoque Justiniani similem exhibuit postulationem, ut ad eamdem legati Marchionis Vincentii communicationem admitteretur, tum paupertatem, tum consanguinitatem, quum esset soror Johannis Antonii ad subsidium admissa, allegans; et S. C. eidem auxilium in scut. 6 mensuatim concessit: *Ibid. dub.* 2. *confirmat.* 6. *Junii* 1725.

12. Alexander Zuccolius e Civitate Mutinae haeredem usufructuariam uxorem suam scribens, voluit, ut post obitum istius bona omnia exequutores venderent, et ex pretio tot Missas pro sua anima celebrari curarent. Ex fratre nepos Joseph Zuccoli, in cujus favorem nil ille disposuit, Clementem XI. Pont. Max. precatus est pro aliqua assignatione sibi ex bonis a patruo relictis facienda. Ordinarius referebat Josephum esse nobilem, et egestate laborantem, ac cum filiorum onere;

(248) Juxta calculum enim familiae Justinianae Januae praetendebatur, quod Justiniani Chienses admissi ad perceptionem legati essent quatuordecim, et haberent scut. 10 pro unoquoque quolibet mense, et quod e contra Justiniani Januenses essent septuaginta quatuor, et quod unusquisque ex eis non haberet ex multiplico quolibet anno, nisi scut. 9 ob. 96. Porro instructio transmissa ad Card. Archiepiscopum Januae, ad haec sequentia capita fuit reducta, ut ipse videlicet informare dignaretur circa numerum Justinianorum, qui in Urbe Januae de legato Marchionis Vincentii participant. Item circa eorum qualitatem, an scilicet revera sint pauperes, et quo paupertatis genere, et demum circa modum, quo fit distributio, an fiat nempe pro unaquaque familia, vel singulis personis familiarum: *Ead. Caus.* 20. *Dec.* 1721 §. 3 et 4.

et nonnisi 71 scutorum fructus habere annuos. Referebat ulterius totum testatoris assem in Missas erogaturum ad 7121 scuta ascendere. Josephi petitioni refragabatur Johanna usufructuaria. Discusso jure nil habuit nepos ex haereditate patrui: *Mutinen.* 13. *Junii* 1722.

13. Margharita Justiniana in Insula Chiensi nata, et Comiti Nicolao Domestici nupta Venetiis cum viro commoratur, ac octo liberos habens in maxima inopia est constituta; postulat hinc alicujus menstruae summae ex celebri Legati Marchionis Vincentii Justiniani attributionem; et S. C. distulit resolutionem, imperavitque, ut scribatur Cardin. Archiepiscopo Januensi an Januao fiat distributio legati faeminis Justinianis in aliena familia nuptis: *Venetiarum seu Januen. Legati* 22. *Sept.* 1725. Deinde ad tramites Archiepiscopi relationis, negativum praebuit responsum: 23. *Febr.* 1726.

14. Cajetanus la Russa haeredem sibi scripsit Montem Pietatis Urbis Catacensis, imposito inter cetera onere solvendi duabus filiabus Ignatii Paladini suis neptibus, quae in Monasterio S. Clarae educationis causa morantur, summam ducatorum 300 pro qualibet earum dote, et alios ducatos 33 pro qualibet pro expensis, quibus in professione indigerent. Legatum hoc sufficit quidem pro dote Monasterio solvenda, sed non est satis pro expensis in vestitione necessariis, et in annui livelli constitutione. Qua de re exoratum fuit; ut aliqua fieret in favorem Ignatii Paladini nobilis, et pauperis ex haereditate Cajetani la Russa suppeditatio, sed servari mentem testatoris S. C. rescripsit: *Catacen.* 13. *April.* 1726.

15. Angela Magdalena Masetti uxor Advocati Horatii Postumi in paupertatem extremam prolapsa, et testatoris Raymundi Massetti germana soror, expetivit haereditatis proventus, se offerens sumere sibi onus 50 Missarum, ac praestationes duabus puellis solvendis. At audiri non valuit. Interim una ex duabus annuis praestationibus vacavit, et ad ejusdem Angelae preces S. C. respondit; consulendum SSmum pro assignatione subsidii vacantis Angelae Magdalenae, ejus vita naturali durante, necnon alterius quando ipsa supertite, vacaverit: *Romana Commutationis Voluntatis* 12. *Febr.* 1735 *confirmat.* 26. *Martii ejusd. anni.*

16. Quum poposcissent a Gubernatoribus familiae Justiniani, et administratoribus multiplici Marchionis Vincentii Justiniani Franciscus, Augustinus, ac monialis Maria Altomira in seculo Johanna Justiniani congruam eis aliquam summam assignari, ac repulsam passi essent, ad S. C. confugerunt, ubi descendentiae documenta, licet in insula Tabarca moram trahant, exhibuerunt; sed S. C. *ex hactenus deductis* negativum dedit responsum: *Romana seu Januen. Legati* 2. *Decem.* 1741 *confirmat.* cum eadem clausula 16. *Januar.* 1745, 28. *Januar.* 1747.

17. Subsidium indultum jam ex legato Marchionis Vincentii Justiniani non deberi ampliari Francisco Mariae, et Isabellae de Justinianis a die eorum nativitatis resolvit S. C.: *Romana seu Januen. Legati* 7. *April.* 1742.

18. Praestationem factam Paulo Justiniano pro suae familiae decore, ac splendore in scut. 10 mensuatim ex eodem legato Marchionis Vincentii non esse consignandam haeredibus Battelli, veluti improvide ab eodem Paulo in illum translatam, sancitum fuit: *Romana seu Januen. Assignamenti* 5. *Maii* 1742 *confirmat.* 11. *Julii* 1750.

19. Auxilium annui scut. 22 pro

livello, et parapherni expensis Mariae Attiliae Franciscae Paluzzi ex dotibus relictis a Raymundo Innocentio Masetti sui pro-avi S. C. denegavit. Nam licet angustia rei familiaris urgeret, tamen bis dotale subsidium dicti testatoris obtinuerat: *Romana Subsidii Dotalis* 26. *Martii* 1746 *dub.* 2. *confirmat.* 17. *Sept. ejusd. anni.*

20. Invenerat Militare Officium *di Alfiere supranumerario nella Piazza, e Presidio di Civitavecchia* Fransciscus Justinianus, quando annua praestatio ex legato Silvani Justiniani causa studiorum impertita cessaverat. Hinc preces obtulit pro menstruo auxilio ex cognitissimo multiplico Marchionis Vincentii, ut impensas subire possit, sed incassum pro nunc. Nam verba dispositionis adversantur: *Romana seu Januen. Legati* 20. *Decem.* 1749 *dub.* 1. Inde recessit a decisis juxta modum (249): 9. *Maii* 1750 *confirmat.* 27. *Martii* 1751.

21. Maria ex familia Justiniana in statu virginali ad communicationem Legati Marchionis Vincentii pro menstrua summa scut. 5 admissa eodem auxilio in casu, de quo agitur, etiam post nuptias cum Josepho Possenti Fabrianensi contractas gaudere debet. Nam Maria nullam in Indulto Pontificio conditionem status adesse contendit: *Romana seu Fabrianen. Legati* 7. *Junii* 1755.

22. Quaedam mulier Margarita Paglicci nomine, piam erigendam domum, quam duodecim puellae incolerent, cogitavit. Ut id perficeret, aliorum bona Pio Operi instituendo subjicere existimavit; hinc imploravit, ut bona Sodalitii SS. Rocchi, et Sebastiani piae erigendae domui addicerentur, quum ea in epulas sodales inter se discordes insumere diceret. In jus eam vocarunt sodales, hac iniusti nota, sed non comparuit. Decidi tamen sibi curarunt, haud esse locum attributioni fructuum, et proventuum Societatis in favorem piae domus, seu pro manutentione duodecim puellarum in aliquo Conservatorio, seu Monasterio: *Pisauren.* 30. *Junii* 1759.

23. Locus est praestationi pro summa scut. 40. pro quolibet anno in favorem Rosae Christinae Stampini ex annuis reditibus haereditatis Flaviae Bertolelli, quae pie disposuit in favorem pauperum mulierum. Est enim Rosa egena, aetate senili, ac sanguine testatrici conjuncta: *Bononien. Assignamenti* 21. *Junii* 1760 *confirmat.* 20. *Decem. ejusd. anni.*

24. Assignationis augmentum usque ad scuta 7 pro quolibet mense in favorem Isabellae Justiniani donatum fuit. Haec enim causa educationis in Monasterio S. Luciae in Silice moratur, et summam ex Legato Marchionis Vincentii pro subsidiis dotalibus relicto scut. 5 obtinuerat; itaut ei deficiebat quidquid pro vestibus, famulatu, decentia familiae juxta testatoris mentem est necessarium: *Romana, seu Januen. Assignamenti* 28. *Febr.* 1761.

25. Petrus Dominicus Chiappolinius masculina linea penitus extincta mandavit, ut haereditas ad venerabilem pauperum infirmorum Societatem devolveretur, adhoc ut nobilibus Forosemproniensibus angustia rei familiaris laborantibus, et familia onustis elargiretur stipes. Sola adest modo Smeragda, quae usum fructum, quem puellis nobilibus testator destinaverat, sibi ad vitam assignandum postulavit, et obtinuit pro medietate redituum ad decennium, injuncto onere piarum precum ad formam testamenti: *Forosempronien.* 23. *Martii* 1765.

(249) Et modus est, ut durante cursu Tyrocinium subministrentur scuta quindecim menstrua, altra scuta quinque; et quoad primas expensas, nihil: Eod. caus. 9. Maii 1750.

26. Franciscus Lacoma unicus Legati pii a Sacerdote Francisco Anglada fundati, adhoc ut administratorum arbitrio distribuerentur dotes, patronus supplicavit, ut ex reditibus causae piae congruum duarum filiarum in Domino jam nuptarum vitalitium assignaretur. Gravatus est numerosa prole orator, inopia laborat, et unicus est hodie patronus et administrator dotium. Ex aequitate itaque filialibus suis subveniendum rogitat; sed frustra: *Barchinonen.* 16. *Decem.* 1769.

27. Assignationem annuam in scutis 18 detrahendam ex subsidiis dotalibus non ex eleemosynis pauperibus distribuendis, ac ex dote annua pro nobili puella Ariminensi relicta a testatore Marco Aurelio Gisgionio, cum praelatione in omnibus consanguineorum, S. C. in favorem Nicolai de Alexandiis cum testatore sanguine conjuncti praestari putavit: *Urbinaten. seu Ariminen.* 9. *Julii* 1774.

28. Et quum Marianus etiam consanguineus de Alexandris nihil assequutus fuisset, iterum preces exhibuit; sed minime fuit auditus. Nam de ejusdem paupertate satis non constabat: *ead.* 7. *Junii* 1777. Tandem assignationem annuam consequutus est in scutis 18 ex ipso pio Legato; quum pauperior effectus, ac senesceret, malisque laboraret: 11. *Martii* 1786.

29. Legatum, quod fratribus de Artusinis in testamento dederat, poenitens testator Marcus Antonius Curroli Cavina in codicillis ademit, servato jure puellis ab iis descendentibus ad dotes obtinendas. Frater idem Artusinus de Artusinis a summo Pontifice adeptus est, sibi ob angustiam rei familiaris subministrari annua scuta quinquaginta ex fructibus tantum superextantibus. Societas S. Gregorii voluntatis exequutrix attributionem hanc impugnat, tamquam voluntati testatoris contrariam, et obreptitie obtentam. Hinc causa utrinque examinata, gratiae locum haud esse, facto verbo cum SSmo S. C. resolvit: *Faventina Commutationis Voluntatis* 30. *Maii* 1778.

30. Ex Legato pio subsidiorum dotalium, quae reliquit Marcus Aurelius Gisgonius, attributio facta fuit in favorem Geltrudis de Alexandris in scut. 18. facto verbo cum SSmo; nam satis de conjunctione sanguinis, ac paupertate constabat: *Urbinaten. seu Ariminen.* 7. *Febr.* 1784.

31. Reliquit piumLegatum dotiumAntoniusPelucchi. Ex hoc Margharita Pacini cum filiis testatoris consanguinea, necnec Monialis ejus filia, ac Anna Pacini soror Margharitae assignationem assequutae sunt. Anna Maria Pacini del Drago tantum ex hisce subsidiis licet sit altera ex filialibus Margharitae, eo quod veluti nuptam Mater praetermisit, exclusa fuit. Haec miseriis pressa participare de annuo subsidio scut. 50 exorat; sed incassum: *Romana* 7. *Febr.* 1789 *dub.* 1.

32. Ex notissimo Legato Marchionis Vincentii Justiniani jam obtinuerat Franciscus Justiniani Locum tenens in Praesidio Centumcellarum attributionem, etsi non militaret contra fideles, contra quos in militantium favorem testator disposuerat; hincS.C. exoravit Antonius Justiniani Francisco filius, sed denegata eidem fuit petita summa scut. 25 ob insufficientiam etiam redituum; licet sit ille supraenumerarius Pontificiarum triremium signifer, ac per nonnullos menses militaverit: *Romana seu Chien. Legati* 7. *Maii* 1791 *dub.* 1. *confirmat.* 27. *Aug. ejusd. anni.*

Reliqua. Vide *Applicatio* §. *I. Bona Ecclesiastica* §. *II.*

Associatio. Vide *Cadaver* §. *III. Sacramentum Eucharistiae* §. *III.*

Attentata quando, et quomodo dicantur commissa, et quando revocanda, et purganda sint.

1. Causa unionis Vicariae perpetuae certae Praebendae Canonicali peractae Capitulum reclamavit appellatione interjecta, quae in devolutiva fuit admissa; hujus rei causa Episcopus frumentum existentem in horreo Capituli pro complenda congrua Vicarii sequestro posuit. Iterumque Capitulum a sequestro appellavit, et Capitulares sequestro non considerato frumentum diviserunt. Episcopus excommunicatos illos declaravit, ac inde in S. C. quaesitum fuit; an constaret de attentatis; ita ut Censurae sustineantur? et non constare responsum est: *Isernien. Vicariae* 20. *April.* 1697 *dub.* 1.

2. Decretum, seu sententia lata a Metropolitano Aquilejense, qua omnia revocavit per Episcopum Comensem gesta contra Sacerdotem Gatti, non obstante appellatione interposita, quae nulla, ac attentata fuerint declarata, sustinetur: *Comen. Irregularitatis, et Gravaminum* 9. *Sept.* 1702 *dub.* 4. *confirmat.* 1. *Martii* 1704.

3. Decisione cujusdam controversiae pendente aboraculo S. C. Concilii, Episcopus existimans interdictam sibi non esse possessionis perpetuitatem compellendi simplices sacerdotes diebus festivis ad Ecclesiae Cathedralis servitium, plures ex eis suspendit. His instantibus S. C. acta per Episcopum gesta attentata fuisse resolvit: *Trojana Servitii* 20. *Sept.* 1704 *dub.* 2.

4. Acta quomodolibet adversus sodales, et Priores Oratorii S. Jacobi juxta oppidum Borzonaschae facta per Episcopum Bobiensem, qui prohibuit sub poena interdicti structuram novi aedificii turris sacrae, quam aedificare illi volebant, quum recursum habuerint Confratres ad Archiepiscopum Januensem existimantes Oratorium in ejus jurisdictione esse situm. S. C., Episcopo Bobiensi adjudicata jurisdictione, sustineri, et illos, qui censuras incurrerunt, plane ad eumdem Episcopum pro absolutione adire debere declaravit: *Januen. seu Bobien. Jurisdictionis* 24. *Sept.* 1707 *dub.* 2. Causa inde reproposita, respondit, dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem Card. Praefecti: 5. *Julii* 1710.

5. Resolutione emanata a S. C. die 19. Junii 1660, quod nempe, jus visitandi Ecclesias, ac oppidi Cerignolae in Apulia Nullius Dioecesis personas *ex cap.* 9. *Sess.* 24. *de reform.* Episcopo Minerbiensi competeret, hic inde conquestus est de Archipresbytero Cerignolae, quod nonnullos subditos ordinandos dimiserit eidem Episcopo cum dimissorialibus absque testimonialibus, quos a se rejectos Archipresbyter cum eisdem dimissorialibus non dubitavit ad Episcopum Asculanum, a quo fuerunt ordinati, dimittere. Idcirco S. C. quaesita de attentatis num constaret? et de eis non constare respondit sub die 30. Maii 1699, confirmavitque in *Nullius, seu Minerbien. Concordiae* 1. *Junii* 1709 *dub.* 2.

6. De Attentatis non constare S. C. declaravit ob sepulturam cadaveri Johannis Pozzuoli in Ecclesia Parochiali S. Geminiani civitatis Laudae datam. Nam Patres curarunt exequutionem indulti Innocentii XI. non admittendi Parochos in eorum Ecclesia, cum stola, et cruce, minusque ut ab eis detur cadaveri ultimum vale: *Lauden. Funerum* 2. *Maii* 1711 *dub.* 6. (250).

7. Non constare censuit S. C. de attentatis; idcirco acta, non obstante

(250) Rationes in favorem Patrum praedictorum sustinuit in hac causa Advocatus Dominicus Ursaya, cujus jura habemus in Discep. Eccl. XIV. et seqq. tom. 1. part. 2 per tot.

Tribunalis AC. inhibitione super observantia Bullae Sixtinae unionis duarum Cathedralium obtenta a Communitate Tolentina, gesta per Episcopum Maceratensem, et Tolentinum, qui causas Tolentinae Dioecesis advocavit, dum in civitate, et Dioecesi Maceratensi resideat, circumscribenda non sunt: *Tolentina Recursus* 5. *Sept.* 1711 *dub.* 2.

8. Abbas S. Mariae de Salzedas sub obtentu territorii separati Synodum Dioecesanam cogere, et publicare, ac summo jure ordinario uti curat; etiamsi eumdem non habere facultatem literas dimissoriales suis subditis concedendi S. C. decreverit; hinc exhibitis querelis, haec de attentatis haud constare resolvit: *Lamacen. Jurisdictionis* 16. *Decem.* 1713 *dub.* 2.

9. Quum in Congregatione diei 24. Sept. 1712 favorabile reportaverint oraculum Presbyteri participantes, quod onus Missae conventualis Canonicis tantum incumberet; quodque Communeriae rationes Episcopo reddendae sint cum assistentia Deputatorum, qui ab ipsis Presbyteris designandi sunt, tamen prodiit in choro tabella quaedam, qua certis designatis diebus Missae conventualis injungitur dictis Presbyteris celebratio; rursus in rationis redditione reditus Communeriae admissi Deputati Presbyterorum haud fuerunt; hinc S. C. constare de attentatis in spretum Decretorum S. C. quoad affixionem tabellae circa Missam conventualem, et redditionem rationis tantum decernit: *Squillacen. Attentatorum, et Missae Conventualis* 17. *Martii* 1714 *dub.* 1.

10. Et quoad purgationem eorumdem, eam faciendam esse per viam nullitatis tantum, definivit: *Ibid. dub.*2.

11. Episcopus Minerbiensis praevia intimatione ad visitationem processit oppidi Cerignolae in Apulia. Hoc oppidum Archipresbyter, ac Capitulum Ecclesiae Collegiatae ejusdem esse exemptum, et separatum territorium habere praetendit. Hinc Episcopus fores Matricis Ecclesiae occlusas, quas aperire nequivit, invenit, qua de causa anathemate Capitulum, et Clerum, et Ecclesiam interdicto subjecit. Ad S. C. recursum habuit jam Archipresbyter; inde quaesivit, an constaret de attentatis; itaut acta per Episcopum sint circumscribenda? respondit, dilata, non retardata interim visitatione per Episcopum Minerbiensem jure delegato sine praejudicio jurium partium, tam in petitorio, quam in possessorio: *Nullius, seu Minerbien. Jurisdictionis, et Attentatorum* 1. *Junii* 1715 *dub.*1. Inde negativum praebuit responsum: 16. *Nov. ejusd. anni.*

12. Clerus Ecclesiae S. Petri oppidi Vasti Archiepiscopum Theatinum in attentatis incidisse deducit, eo quia pendente controversia in S. C. sub poenarum comminatione coegerit Clerum praedictum sibi obedientiam praestare in Ecclesia S. Mariae; quamvis Sacr. Visitationem neque tunc perageret, neque consuetis, et opportunis assistentibus ad visitationem comitatus esset. Desuper S. C. interrogata est; quae sancivit de attentatis constare, ac purganda esse, necnon amovendum esse lapidem, quem Clerus S. Mariae in ejus Ecclesia apposuerat, ibique inscripserat dubia, ac resolutiones S. C. anni 1704 superaddita denominatione Matricis: *Theatina Praestationis Obedientiae* 10. *April.* 1717 *dub.* 3.

13. Pendente de punctaturis causa in S. C. a Canonico Gagliardi Ecclesiae Collegiatae Sinalongae promota, et ejus prosequutionem negligente, Episcopus sequestro supposuit fructus Praebendae dicti Canonici designato depositario ad illos consignandos ad omne S. C. mandatum. Actum fuit

propterea de attentatis, de quibus non constare S. C. constituit: *Pientina Distributionum, et Missarum* 15. *Maii* 1717 *dub.* 2.

14. Ab Archipresbytero, et Canonicis Ecclesiae Collegiatae S. Mariae de Paganica civitatis Aquilae nonnullae Constitutiones editae fuerunt, et a Vicario Apostolico approbatae. Beneficiati sibi has graves esse contendentes ad Episcopum per compromissum recursum habuerunt. Hic laudum pronunciavit, et contra laudi transgressores poenam imposuit. Canonici duo laudum observare detrectantes interdicti ab exercitio Divinorum fuerunt. Quaesitum hinc fuit; an constaret de attentatis, et an censurae, et interdictum sustineretur? et responsum fuit; Dilata, et Card. Ptolomeus dignetur rem perpendere, reservatis attentatis in fine litis, et suspensis censuris, et interdicto usque ad exitum causae, et cum facultate capiendi quamcumque provisionem: *Aquilana* 18. *April.* 1722 *dub.* 3. *et* 4.

15. Attentata sunt patrata a Cajetano de Leto, quia possessionem cepit bonorum post exhibitionem personalis citationis Auditoris SSmi; ac purgantur cum circumscriptione omnium actorum post dictae citationis praesentationem: *Neapolitana seu Caven.* 15. *Jannar.* 1724 *dub.* 2.

16. Latae Censurae a Curia Archiepiscopali Neapolitana contra Rectorem Ecclesiae S. Angeli ad Nidum, qui cum suo Clero ad interessendum supplicationi indictae post obitum Innocentii XIII. Pont. Max. causa auxilium Divinum implorandi in Summi Pontificis electione se exemit, non sunt attentata: *Neapolitana* 24. *Martii* 1725 *dub.* 2. *confirmat.* 21. *Julii* 1742 *dub.* 3.

17. De attentatis constare S. C. sancivit, ex eo quia Commendatarius, et Fratres Capellani Conventus SS. Jo. et Cordulae Religionis Hierosolymitanae admiserunt Novitium, qui traditis literis dimissorialibus tanquam Professus fuit ordinatus titulo mensae, sive domus prioralis Camerae dicti Conventus, absque consensu, imo cum inhibitione magni Prioris Alemanniae cui illa Commenda, sive Conventus est subjectus, ac cum demandato Auditoris SSmi, ne memoratus Novitius ordinaretur titulo paupertatis, et mensae conventualis: *Colonien.* 22. *Sept.* 1725 *confirmat.* cum additione ad mentem: 17. *April.* 19. *Junii* 1728 *dub.* 3.

18. Necnon sunt purganda juxta instructionem (251) ad Nuntium Coloniensem dirigendam: *Ibid. confirmat. ibid.*

19. Constat de attentatis quoad chorum, et quoad Archipresbyterum Collegiatae Ecclesiae oppidi Pontis Curoni. Primus habuit recursum ad judices laicos causa impediendi Curiae Archiepiscopalis sententias; secundus acta gessit post denunciationem Brevis a Clero obtenti a Sede Apostolica simplicis appellationis, et non obstante protestatione nullitatis, et attentatorum propter appellationem per Breve commissam: *Derthonen.* 6. *Julii* 1726 *dub.* 1. *confirmat.* 28. *Sept. ejusd. anni*.

20. Necnon sunt in Clerum; itaut Archiepiscopus procedat prout de jure; in Archipresbyterum cum circum-

(251) Instructio fuit, ut praedictus Nuntius nomine S. C. suspenderet ab exercitio sacrorum Ordinum Johannem Henricum sub poena Irregularitatis contrahendae in casu contraventionis, necnon voce activa, et passiva, quem uti assertus Professus in Conventu, seu Commenda Sanctorum Johannis, et Cordulae, sibi poterat asserere, et quod etiam suspenderet Commendatarium, sive Gubernatorem, et Rectorem Commendae ab officio, et alium in ejus locum sustitueret: *Ead. Caus.* 17. *April.* 1728. §. 3.

scriptione omnium actorum, quae post Brevis intimationem cum omnibus inde sequutis gessit: *Ibid. confirmat. ibid.*

21. Attentata purgari debent, quum a Curia Episcopali Calaguritana nonnulla gesta fuerint circa provisiones beneficiorum Villae Manrique contra praescriptum S. C.; et pro hujusmodi effectu provisiones factas circumscribendas esse, et indicendum coram Ordinario concursum ad formam resolutionis S. C. definitur: *Calaguritana* 27. *Julii* 1726 *confirmat.* 7. *Junii* 1727, *et* 2. *Julii* 1729 *dub.* 1.

22. Patribus Carmelitis Calceatis renuentibus exedras ad Confessiones excipiendas in eorum Ecclesia S. Mariae de Albiano removere Archipresbyter S. Petri Pontis Nurii ab Episcopo Delegatus ad visitationem peragendam Ecclesiam illam interdixit. Et per duos annos tanquam interdicta habita fuit. Inde nulla praevia licentia Patres ipsi festum S. Firmi, aliasque festivitates in ea expleverunt; proindeque de attentatis fuit dubitatum. Sed S. C. non fuisse eadem attentata resolvit: *Placentina* 15. *Aug.* 1726 *dub.* 3. *confirmat.* 2. *Januar.* 1727.

23. Majoricensis Episcopus ad taxam Beneficiorum in favorem Seminarii inter cetera subjecit quatuor beneficia unita, et annexa Monasterio Patrum Carthusianorum Vallis de Mossa. Primo anno Patres persolverunt, sed mota lite coram Gentili A C., et ab ipso prolata sententia, quae Monasterium, et beneficia unita eximebat a contributione, causa delata fuit in S. C., et a Patribus interim exacta fuit solita contributio. Quum hinc quaesitum esset; utrum constaret de attentatis per ipsam exactionem praetensis? responsum prodiit, ut scriberetur juxta instructionem: *Majoricen.* 10. *Maii* 1727 *dub.* 1.

24. Non constare de attentatis S. C. resolvit, eo quod Episcopus Capellam in Ecclesia PP. Minorum Conventualium terrae Montis Leonis sitam, visitaverit; ubi pia Societas, seu coetus mulierum absque sacco certas regulas, ac statuta habens erecta est: *Spoletana Jurisvisitandi* 30. *Sept.* 1730 *dub.* 3.

25. Arbitrata est S. C. haud esse attentata in carcerem traditionem ab Episcopo Capritano suffraganeo demandatam quorumdam Sacerdotum, qui obtenta a Curia metropolitana Amalphis absolutione a suspensione lata ab Episcopo ex causis sibi notis, et ex informata conscientia, alteri quam Episcopo commissa, publice celebraverant: *Capritana* 16. *Decem.* 1780 *dub.* 4.

26. Ita quoque quum non licuerit eidem Curiae metropolitanae eosdem Sacerdotes e carceribus liberare, attentata fuit demandata a Curia praefata eorum liberatio: *Ibid. dub.* 5.

27. Ac purganda sunt, itaut Vicarius Generalis Amalphitanus, cui exequutio commissa fuit, accedat ad Urbem: *Ibid.*

28. De attentatis commissis a Parocho Ecclesiae S. Mariae Magdalenae terrae Barutii constat; quum functiones, et jura Parochorum S. Antonii, et S. Martini in eorum Ecclesiis perturbaverit; ac proinde purganda sunt per viam circumscriptionis: *Aquen. Praeeminentiarum, et Jurium Parochialium* 8. *Martii* 1732 *dub.* 10.

29. S. C. requisita quum esset; an constet de attentatis, et quomodo purganda sint, quoad jurisdictionem oratorii publici Villae Tini intra limites Parochialis Ecclesiae S. Laurentii terrae Accumuli siti, de qua contendunt Parochus dictae Ecclesiae, et Capellanus, seu Rector ejusdem oratorii, respondit; arbitrio Card. Praefecti, et

scribatur, juxta mentem (252): *Asculana Jurium, et Functionum Parochialium* 29. *April.* 1733 *dub.* 6.

30. Attentata fuerunt patrata ab Episcopo Constantiensi, qui non obstante appellatione a magno Priore Alemanniae Ordinis Hierosolymitani interposita, ac Nuntii Apostolici apud Helvetios inhibitione a Regimine Austriae impetravit, ut Regulares deputati a magno Priore ab Ecclesiis Parochialibus exularent; et ut proventus illarum pro taxa sibi solvenda manciparentur: *Constantien.* 20. *Novem.* 1734 *dub.* 2.

31. In attentata incidisse Curiam Oritanam, quae Metropolitani Tarentini decretum, ne ulterius in causa procederet, aspernata est; et interea processit ad executionem super domi mobilibus jampridem sequestro mandatis contra Johannem Donatum de Hippolyto, qui accusatus de quodam illicito commercio intra praefixum terminum non comparuit in eadem Curia Oritana, rescriptum, declaratumque fuit; itaut ea sint rigorose purganda: *Oritana seu Tarentina Attentatorum* 20. *Aug.* 1735 *dub.* 1. *confirmat.* 24. *Sept. ejusd. anni.*

32. Et consequenter sententiam per Vicarium Generalem Tarentinum Judicem metropolitanum in favorem dicti Sacerdotis Johannis Donati de Hyppolyto latam in gradu appellationis a Decreto exequutionis poenarum contumacialium facto per dictam Curiam Oritanam fuisse attentatam; nullam S. C. habuit rescribendi difficultatem: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. ibid.*

33. Non constare de attentatis S. C. decrevit, occasione litigiorum, quae exorta erant inter Canonicos, et Presbyteros hebdomadarios Ecclesiae metropolitanae: *Capuana* 17. *Decem.* 1735 *dub.* 29. *confirmat.* 28. *April.* 1736.

34. Quum constare de attentatis, quod pendente recursu ad S. C. habito super dismembratione Parochiae licet rite facta, capta possessione, deputatus Rector coepit animarum curam administrare, S. C. decreverit; loco purgationi mandavit esse restituendas tantum primitias a Parocho Ecclesiae dismembratae post Decretum diei 26. Maii 1735 exactas: *Derthonen. Dismembrationis* 28. *Januar.* 1736 *dub.* 5.

35. Clerici Beneficiati, contra quos Episcopus tribus edictis sancivit, ut in divinis Ecclesiae Cathedrali inservirent sub poena quatuor ducatorum, contendunt, secundum ex praefatis edictis, ut pote quod post appellationem ipsorum nomine a primo interjectam, et ab Episcopali Curia admissam; quin et pendente ad S. C. recursu, promulgatum fuerit, labe attentati infectum esse, proindeque illud postulant circumscribi; verum negativa eis extitit responsio: *Suessana Servitii* 14. *Januar.* 1736 *dub.* 2.

36. Censuit S. C. attentata patrata non fuisse, quum, interposita appellatione a Clero Parochialis Ecclesiae S. Mariae de Colle contra edictum ejusdem Episcopi, hic comminatus fuerit suspendere, ac alia poena non obtemperantes multare: *Cassanen.* 15. *Decem.* 1736 *dub.* 3.

37. Vicarius Generalis adversus Parochum Villae Fassinelli Jacobum An-

(252) Nempe, ut Episcopus pro sua prudentia provideat, ne Parochus S. Laurentii ad emulationem sive ad inanem juris ostentationem utatur praedicto Oratorio, sed quantum visum fuerit pro spirituali necessitate, aut commodo Parochiae incolarum ea in loco degentium ob distantiam Parochialis Ecclesiae. Cavendum etiam ne idem Parochus Sancti Laurentii dissentiat, et abnuat administrationem Sacramentorum Poenitentiae, et Eucharistiae in memorato publico Oratorio ea die, qua ibi celebratur solemnitas Ssmae Annuntiationis, cui illud dedicatum est; decet enim pietatem populi tunc confluentis commodis satisfieri: *Regist. lit.*, *lib.* 28. die 29. *Aug.* 1733.

tonium Mutium, qui ad S. Sedem appellationem interjecerat ab Archiepiscopali Curia admissam, decrevit Ecclesiae Parochiali deputandum esse Oeconomum, eo quod populo dictae Villae esset invisus. De hac sententia se gravatum esse credens Parochus iste reclamavit, et quaesivit; num de his constaret attentatis? et S. C. respondit, dilata, et ad mentem (253): *Januen.* 9. *Febr.* 1737 *dub.* 5.

38. Non constare de attentatis decrevit S. C., si egit coram Vicario Generali Vincentius Marcellius secundo loco vocatus ad obtinendam Capellaniam fundationis Johannis Cenciarelli, statim ac primus vocatus oneribus impositis satisfacere non poterat: *Signina Capellaniae* 9. *Febr.* 1737.

39. Non constare de attentatis, etsi Patres Minores Conventuales S. Francisci terrae Argentae pendente lite coram S. C. ausi fuerint supellectilia nonnulla ab uno altari dictae Ecclesiae amovere sine patronorum consensu, quae ad eorum libitum S. C. reliquerat: *Ravennaten. Applicationis Missarum* 17. *Aug.* 1737 *dub.* 6.

40. Adjudicata Episcopo solutione decimarum incolarum, et habitatorum S. Agathae, seu civitatis ad Mare SS. Leuci, et Ramitelli, tum praedialium, tum personalium censuit S. C. minime esse attentata earumdem exactionem ab Episcopo factam: *Larinen.* 19. *Decem.* 1739 *dub.* 3.

41. Episcopus Senogalliensis Canonicos Cathedralis posteriores, seu secundae erectionis ad Missae conventualis celebrationem edito decreto compulit, et pendente ipsorum nomine appellatione, praecepit, imo explere, et exequi fecit edictum; propterea Canonici modo quaerunt; an constet de attentatis, itaut sint purganda, et a quo sint purganda? Sed S. C. tantum respondit ad mentem: *Senogallien. Missae Conventualis* 16. *Decem.* 1741 *dub.* 2.

42. Quum Capitulum Ecclesiae Cathedralis humaverit cadaver ejus, qui in Ecclesia Fratrum conventualium tumulari exoptabat, petitur a S. C.; an constet de attentatis, et quomodo sint purganda? quae respondit, purganda esse attentata per viam nullitatis, et citra exhumationem cadaveris: *Vasionen. Jurium Parochialium* 17. *Febr.* 1742 *dub.* 4.

43. Attentata commisit Episcopus Urbevetanus eo quod contra resolutionem S. C. vigore decreti ab ipso lati novum fontem baptismalem aedificari jusserat in Ecclesia Collegiata S. Christinae, et veterem, atque unicum fontem in Parochiali Ecclesia SSmi Salvatoris destrui praescripserat; adeoque damnatus fuit ad fontem reponendum in dicta Ecclesia SSmi Salvatoris suis sumptibus; et rescripto additum fuit ad mentem: *Urbevetana Attentatorum* 6. *Aug.* 1746.

44. Attentata declarata fuerunt acta ulteriora ab Ordinarii Curia Minorensi gesta; ac per viam nullitatis purgari propterea debent; necnon nullae etiam sunt censurae latae ab eodem: quum appellatio ab Ordinario per reum conventum in tempore habili interposita fuerit, et respective inhibitio a Metropolitano cum compulsoria pro actorum transmissione, quam Episcopus sprevit, decreta fuerit: *Amalphitana Censurarum* 11. *Julii* 1750 *dub.* 2.

45. Postquam S. C. particulariter

(253) Mens est, ut insinuetur Parocho, ut vo- ret dimittere Parochiam reservata sibi congrua pensione, vel eam commutare cum alio beneficio non curato, quod jam actum est, et interim dicta Parochia redigatur ab Oeconomo nomine S. C. deputato cum menstrua provisione librarum decem et octo jam assignata, reliqui vero reditus liberi, et integri consignentur Parocho. Executioni itaque dictae mentis manus adjutrices praebere, et ad S. C. sententiam se conformare non omittat: *Regist. lit. lib.* 29 9 *Febr.* 1737.

videri praeceperit, quoad pertinentiam functionum Parochialium in Ecclesiis, et locis extra moenia oppidi Frusinonis, et in parte territorii respondentis districtui Parochiae S. Petri explendarum, actum magna animorum contentione fuit de attentatis ob exercitium functionis Parochialis in districtu territorii S. Petri. De horum hodie validitate disputatur; et de iis non constare S. C. declaravit: *Triventina Jurium Parochialium* 27. *Martii* 1751 *dub.* 3. *confirmat.* 8. *Maii ejusdem anni*.

46. De attentatis non constare rescripsit S. C.; etiamsi Capellani Curati functiones parochiales in parte Casalis, quae ad Gallinarium pertinet, exercere coepissent, de quo Parochi terrae Gallinari conquesti fuerunt: *Sorana Jurium Parochialium* 17. *Novem.* 1753 *dub.* 5. *confirmat.* 20. *Julii* 1754.

47. Attentata commissa fuerunt per CuriamEcclesiasticam Pisciae ob spretas literas citatorias, ac inhibitorias a Tribunali Nuntiaturae Florentinae datas ad instantiam Capituli Ecclesiae Prioralis SS. Stephani, et Nicolai civitatis Pisciae, quod a praecepto tradendi libros Priori Chelio dato, ac Simio exactoribus rationum appellavit; quum hi functi officio fuissent, et libri repositi in archivo capitulari fuerant: *Piscien.* 24. *Martii* 1753 dub. 8.

48. Quum Episcopus Montis Alti in visitatione terrae Montis Elpari cognovisset tria loca pia Hospitale scilicet, Montem Pietatis, et Montem Frumentarium, ex mala Communitatis administratione iterum collapsa esse, satius duxit circumscribi sententiam contumacialem Boni Regiminis, quae Communitas manutentionem possessionis, seu quasi administrandi dicta loca pia vindicavit; ob id inter cetera controversum est causa electionis officialium a Communitate peractae; an constet de attentatis? et non constare de attentatis S. C. resolvit: *Montis Alti* 25. *Januar.* 1755 *dub.* 9.

49. Possessio capta per Sacerdotem Augustinum Sanna beneficii, quod erectum erat in Ecclesia Parochiali S. Eulaliae, et apud S. Sedem impetraverat, attentata declarata fuit; et ideo circumscribenda, quia pendente lite apud eamdem Sanctam Sedem in possessionem venerat; non autem praesentatio Francisci Mariae Calvi per Syndicos expleta attentata est, nec circumscribenda, ac revocanda: *Calaritana Suppressionis Beneficiorum, et Attentatorum* 22. *Martii* 1755 *dub.* 1.

50. Pro attentatis est habendum quidquid actum fuit lite pendente in S. Tribunali S. C. Concilii, ea occasione, dum Parochus Baldaxar Ceretti Villae Rosarae petiit purgationem attentatorum, quod, pendente lite in S. C., non potuerant homines Villae mandatum expedire, ac exequi pro litis expensis pignoratis bobus tribus Parochi, qui plus inde offerenti deliberati fuerunt: *Asculana Beneplaciti Apostolici* 10. *Maii* 1755 *dub.* 2. *confirmat.* 2. *Aug. ejusd. anni*.

51. Ac sunt eadem purganda per viam nullitatis: *Ibid. confirmat. ibid.*

52. Capellanus Curatus Ecclesiae Receptitiae S. Mariae de Castello civitatis Castrivillarum obiit, et ad partitionem massae communis admissus fuit Carmelus Casellius, uti supranumerarius; sed indicto concursu electus fuit in Capellanum Curatum Antonius Campanella. Casellius contra eum in Curia Episcopali egit, ut sua custodiretur possessio, sed victus fuit. Appellavit Casellius ad Tribunal AC., quod decrevit, ut attentata purgarentur; et circumscripsit omnia acta post appellationem facta in Curia Cassani: *Cassanen.* 3. *April.* 1756 *dub.* 3.

53. Constare de attentatis declaravit S. C. ortis ex dolosa egressione Monasterii, ac matrimonio contracto cum Ciotti, non obstante inhibitione S. C. traducendae puellae Baptistae Rosanae Zivillia in aliud Monasterium pro ejus exploranda voluntate quia spoponderat Jo. Bernardino Carosio, ac Francisco Ziotti: *Civitatis Castellanae Matrimonii Clandestini, et Attentatorum* 3. *Decem.* 1757 *dub.* 1.

54. Quae sunt purganda cum refectione expensarum tam judicialium, quam extrajudicialium taxandarum a D. Secretario: *Ibid. dub.* 2.

55. Constat de attentatis, quum plurima Vicarius Generalis gesserit, quamvis monitorium expeditum ab Archipresbytero Collegiatae Ecclesiae terrae Nojae in Tribunali AC., ac Capitulo insinuatum fuisset: *Baren.* 3. *Dec.* 1757 *dub.* 13.

56. Et ea purganda sunt per viam nullitatis: *Ibid.*

57. Decreverat Episcopalis Curia Cracoviensis, ut decimae percipiendae ex Villis, in loco, ubi olim nemora fuerunt excisa, aedificatis, servaventur Praeposito oppidi Pacanowiensis ratione sacrorum, ac piorum operum; decimas vero Novalium Agrorum, Capellam, ac reliqua omnia, quae ad curam animarum pertinent, Parocho Zborovecensi adjudicavit. Post decennium Praepositus, interposita clam appellatione, possessionem, quam Parochus ceperat, repente turbavit, abscissis violenter foribus Ecclesiae, expilata arca eleemosynarum, ablatisque etiam sacris indumentis. Sententiam quippe S. C. infirmandam esse duxit, sed definivit constare de attentatis, et per viam nullitatis esse purganda: *Cracovien. Piorum Operum Inadimplementi* 21. *Julii* 1759 *dub.* 2. *confirmat.* 12. *Jun.* 1760.

58. Attentata dicitur ingressus Parochi S. Terentii occasione associationis cadaveris Cajetani Navarra in Cathedralem cum stola, et cruce erecta post decretum contrarium provisionale. Vicarii Generalis: *Faventina Praeeminentiarum, et Funerum* 7. *Junii* 1760 *dub.* 4. *confirmat.* 11. *April.* 1761.

59. Nocnon purgari per viam nullitatis demandatur: *Ibid. confirm. ibid.*

60. De attentatis, etsi novus Curatus noviter aedificatae Ecclesiae SS. Angelorum Custodum auctoritate Archiepiscopi Firmani in exercitio curae continuaverit super Paroeciae incolis a dissita Ecclesia Parochiali S. Aepidii dismembratis, nullimode constare S. C. firmavit: *Firmana Dismembrationis* 15. *Dec.* 1759 *dub.* 1.

61. Canonici Collegiatae Ecclesiae terrae Galatonae contendebant, quod, quum conclusiones Capitulares ex pluralitate suffragiorum cum interventu, etiam Portionariorum de expensis litis ex communi Massa detrahendis processerint, de illarum efficacia dubitandum non erat, ac propterea nec etiam horum intuitu locum esse posse subdebant praetensae purgationi attentatorum; contra vero Portionarii autumabant: Ex massa tamen communi litis expensas Canonici decerpserunt. Proposito hinc dubio; an constaret de attentatis, itaut Canonici in Massam communem reportare tenerentur ducatos 36? resolutio prodiit attentata per viam nullitatis esse purganda, et pecunias esse reportandas: *Neritonen. Plurium* 7. *Junii* 1760 *dub.* 20.

62. Dedit Episcopus facultatem filiabus Francisci Baccari subsidium dotale assequendi, quod reliquerat Lucius Salvi, inde praecepit novo decreto summam, quae in arca depositi in Monasterio S. Caroli terrae Urceani existente, asservabatur, eisdem puellis consignari: sed renuentibus officialibus mandato obtemperare, De-

legatus Episcopi spreta appellatione interposita ad A C. turba satellitum stipatus clausuram ingressus, ac fabro ferrario, testibusque omnem pecuniam abstulit, ac dicto Francisco tradidit; idicirco S. C. constare de attentatis, ac purganda esse ea per viam nullitatis decernit: *Fanen. Subsidiorum Dotalium* 14. *Febr.* 1761 *dub.* 2.

63. Attentata reputantur a S. C., quidquid gestum fuit post recursum habitum ad S. C., atque exequutas citationes camerales; etiamsi ageretur de admissione Capellani, qui Parocho inhabili in coadjutorem erat deputandus: *Asculana* 26. *Febr.* 1763 *dub.* 2.

64. Ac purgatio de his facienda est per viam nullitatis: *Ibid.*

65. Non constare de Attentatis edixit S. C.; itaut nominatio ad unum ex Canonicatibus a Gabriele Trianguli ordinatis facta a Capitulo S. Christinae patrono in favorem Gabrielis Perusini circumscribi non debeat. Hanc enim circumscriptionem postulabat Ubertus Gismondius e familia primo loco vocata, incapax tamen ad Canonicatum assequendum propter aetatis defectum, de qua petierat a S. C. dispensationem antequam a Capitulo fieret nominatio: *Eugubina Dispensationis* 18. *Febr.* 1764.

66. Quaesitum quum esset; an acta Curiae Archiepiscopalis Coloniensis, quae patrata fuerunt contra Vicarium Thenhoff librum Praesentiariae subripientem, in judicio non sistentem, et officium demandatum deserentem pendente de nonnullis quaestionibus judicio in S. C., judicari attentata possent? responsum exiit; dilata, et ad mentem (254): *Colonien.* 14. *Febr.* 1767 *dub.* 21.

67. Etiamsi Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Martini Leodii saepe litis pendentiam coram S. C. allegasset, saepe fuisset protestatum de actorum nullitate, ac judicem, ut a judicando se abstineret, monuisset; his tamen non obstantibus in spretum, et S. C. contemptum repente sententia declaratoria emanavit ab Archidiacono de Trappe, qui dictam sententiam ad valvas Ecclesiae praedictae maxima totius Civitatis offensione affigi jussit. De his S. C. requisita constare de attentatis, purgandis per viam rigorosam sancivit. *Leodien. Beneficiorum* 14. *Maii* 1768 *dub.* 4.

68. Rejicienda sunt attentata, ob collationem sequutam, et possessionem captam Archidiaconatus Ecclesiae Cathedralis; quia etsi appellatio antea fuerat interposita, tamen ea minime acceptata, imo repulsa fuit: *Verulana Archidiaconatus* 16. *Sept.* 1769 *dub.* 2. *confirmat.* 10. *Febr.* 1770.

69. De Attentatis contra Parochum S. Mariae in Aquiro, qui licet a Novitia Maria Bernardini, uti parens testatricis, dotem ab eo judicialiter petierit ante, et Sanctissimum adierit, ut res arbitrio S. C. commendaretur; ad nominationem tamen interim devenit Dominicae Venturae ejusdem testatoris proximioris, et pauperioris, non constare responsum fuit: *Romana Subsidii Dotalis* 16. *Dec.* 1769 *dub.* 2.

70. Emanavit a Curia Episcopali sententia super validitate donationis a Sacerdote Paulo de Alessio in favorem fratris Natalis factae, et inde

(254) Nam scriptum fuit Emo Electori, quod quoad tria postrema dubia proferre sententiam S. C. distulit, eo scilicet adducta in Emum Electorem studio, quo plurimum profitetur. Petit igitur S. C. ab Emo Electore, ut Vicarios kempenses plenarie a censuris absolvat, et ei qui sunt carceribus mancipati, vel in claustra aut Seminarium detrusi, dimitti jubeat, multas item, quas illa Curia exegerit, restitui, condonarique faciat. Quae omnia S. C. confidit peractum iri ab Emo Electori, cum id majorem in modum exoptet ac petat, nihilque ipsis gratius fieri potest: Regist. lit. lib. 32 die 14 Martii 1767.

idem Paulus appellationem interposuit ad S. C.; sed sententiae postmodum exequutio fuit demandata, quum intra terminum Appellationis literarum Curiae praedictae Appellans non exhibuerit causa injuste appositi impedimenti; quare de attentatis fuit dubitatum; sed S. C. gesta pendente Appellatione attentatorum vitio infecta nequaquam remanere sancivit: *Monopolitana Donationis* 20. *Januar.* 1770 *dub.* 2.

71. Attentata non fuisse patrata S. C. judicavit. Nam nihil a Sodalibus S. Antonii Patavini actum fuisse asseritur, quod spretum decretorum S. C. quoquomodo praeferat: *Imolen. Legati* 12. *Martii* 1774 *dub.* 4.

72. Constat de attentatis ob possessionem Canonicatus a Ghighio adeptam prorsus praecedenti inhibitione adversus illum exequuta coram Card. Praefecto S. C. contempta: *Urbanien.* 9. *Sept.* 1775 *dub.* 3.

73. Ac purgari ea per viam nullitatis debent: *Ibid.*

74. De Attentatis constare rescripsit S. C. Nam a sententia Vicarii Generalis appellatio ad sedem Apostolicam fuit interposita, et hac non obstante Clericus Abbiati beneficii possessionem nactus est: *Comen. Beneficii* 7. *Febr.* 1784 *dub.* 2.

75. Ac purganda ea sunt per viam nullitatis ac fructus sunt restituendi Jo. Baptistae Casati: *Ibid.*

76. Nequaquam constat de attentatis, quia licita fuit a Capella remotio scamni familiae de Rubeis; necnon licita fractio, et respectiva combustio, et alia hujusmodi, quae Archipresbyter ne servitium divinum turbaretur, ac ne ei esset impedimento, egit; quum de jure patronatus an constaret in favore dictae familiae dubitaretur: *Alatrina* 26. *Nov.* 1785 *dub.* 4. *confirm.* 16. *Dec.* 1786.

77. Decernitur contra Valentinum per viam nullitatis purgatio attentatorum ob occupata bona Capellaniae institutae a Petro Andrea Marinucci pendente inhibitione: *Montis Alti Capellaniae* 22. *Aug.* 1795 *dub.* 5.

78. Quum contra Capitulares Constitutiones Ecclesiae Collegiatae S. Bartholomaei Murrivallium Capitulum a Canonico seniori, licet praesens in oppido esset Praepositus, cui jus hoc competit, die 20. Jan., et pluries postea convocatum fuerit; orta est quaestio, quam dirimit S. C.; et etiam decidit de Attentatis commissis tam in Capitulo diei 27. Maii, quam in altero diei 12. Julii 1796 constare; nam spretis protestationibus seniorum Canonicorum, et absque mandato Praepositi, imo secundum Capitulum cum inhibitione S. C. *nihil innovari* interposita, fuit convocatum: *Firmana Praeeminentiarum* 26. *Nov.* 1796 *dub.* 6.

79. Quamquam Ecclesiae Archipresbyteralis S. Petri terrae Supini ab antiquissimo tempore jure privativo fontis baptismalis, aliarumque praeeminentiarum gauderet; tamen duo alii Parochi ejusdem terrae spreto monitorio AC. Riganti fontem baptismalem in propriis Ecclesiis ex praecedenti Episcopi licentia erexerunt; quare se in S. C. deducta; haec censuit constare de attentatis, quae sunt purganda per viam nullitatis: *Ferentina Matricitatis, et Fontis Baptismalis* 18. *Martii* 1797 *dub.* 4.

Auctoritas. Vide *Consuetudo* §. *II.*

Audientia.

1. Placitum fuerat S. C. decernere invaliditatem interdicti in Sodales SS. Matthaei, et Francisci de Assissio Neapolis inflicti, propter privilegia, quibus vigore aggregationis Sacrosanctae Basilicae Lateranensis Urbis usi erant. Modo petita nova Audientia,

concedi eam minime censuit: *Neapolitana Censurarum* 10. *Julii* 1717.

2. Nova Audientia impertitur Parocho Ecclesiae S. Petri ad Scafatum, qui ex documentis authenticis ait esse se exemptum a jurisdictione Episcopi, ac extractio documentorum citata parte praecipitur; etiamsi in confirmatione Decreti S. C. clausulam *amplius* addidisset: *Nolana* 14. *Dec.* 1754.

3. Sacerdos Ambrosius Casonius possessor beneficii S. Sebastiani fundati in Ecclesia Collegiata S. Petri Massae Fiscaleae nonnullis resolutionibus ab eo excitatis non acquisciens postulavit de redeundo licentiam adversus 1, 2, 5, 6, 7, 8 et 9. Et S. C. novam Audientiam denegavit: *Cervien.* 14. *Martii* 1789.

Baccalaureatus. Vide *Doctor*.
Bajulivatus, Bajulivus. Vide *Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani §. I.*
Baptismales Ecclesiae. *Vide Ecclesia Matrix.*
Baptismalis fons quoad Benedictionem. Vide *Benedictiones*.

Baptismalis fons quoad Erectionem, ac Retentionem.

1. Fontem Baptismalem in sola Cathedrali Matrice esse asservandum, eoque infantes totius Civitatis ad Sacramentum baptismatis suscipiendum esse deferendos, definitum est: *Lycien.* 19. *April.* 1606.

2. Episcopum Fontem baptismalem in Ecclesia sub Parochia Leucensi constituta erigere non posse S. C. sancivit; sed permisit, ut illa posset concurrente necessitate, seu incommodo propter distantiam Parochialis Ecclesiae, in novam Parochiam ad praescriptum *Cap.* 4. *Sess.* 21. *de Reform.* (1) constitui: *Sedunen.* 17. *Aug.* 1626.

3. Fontis baptismalis erectio conceditur de consensu tamen ordinarii, et interesse habentium, si SSmo Domino Nostro placuerit. *Massilien. Ecclesiae S. Stephani*, 7. *Januar.* 1640.

4. Instantibus Archipresbytero Ecclesiae S. Mariae Majoris, et Parochus Georgii terrae Civitae Campomarani, S. C. censuit ex deductis erectionem Fontis baptismalis in Ecclesia S. Georgii ab Episcopo novissime factam, non esse confirmandam: *Guardien.* 13. *Junii* 1654.

5. In terra Cirdarii adest Ecclesia S. Petri, quae Parochialis ac Matrix est. In ejus territorio reperitur Ecclesia S. Mariae *dell' armi*, ubi duo Capellani praesunt. Ibidem exponuntur infantes, oblati, et oblatae recipiuntur Nuper dicta Ecclesia jura postulavit Matricis Ecclesiae, sed S. C. non posse in dicta Ecclesia erigi Fontem baptismalem in praejudicium Matricis S. Petri decidit: *Cassanen. Jurium Parochialium* 9. *Julii* 1672 *dub.* 1.

6. Quum Capitulum Cathedralis Ecclesiae Fontem baptismalem in Parochiali Ecclesia S. Nicolai ultra Mosam erigi non posse contenderet, propugnaretque, quod omnes Infantes in ea nati salutaribus aquis sint a Parocho Ecclesiae Matricis B. Virginis ad Fontes eidem Capitulo unitae regenerandi; Parochus praefatae Ecclesiae S. Nicolai exponens suam Parochiam octo mille fere incolas continere, ab Ecclesia per unum circiter lapidem distare, et Fortalitium tunc

(1) In quo statuitur: 1. ubi unus Parochus non sufficit pro administratione Sacramentorum, hic cogatur sibi tot Sacerdotes adjungere. 2. Ut si populus ob locorum distantiam cum magno incommodo accedere nequeat ad parochiam pro recipiendis Sacramentis, divinisque officiis audiendis, constituatur nova Parochia, invito etiam Parocho. 3. Ut deficientibus reditibus pro assignanda portione, seu congrua novo Parocho, compellatur populus ad subministrandum necessaria pro illius conservatione. Hoc decretum Tridentinum innovavit Decretalem cap. *Ad audientiam tit. de Eccles. aedif.* Quibus circumstantiis vere concurrentibus, Episcopos auctoritate sibi attributa a Concilio Tridentino cit. cap. potest ad dismembrationem procedere, et novam Parochiam erigere. Non permittitur tamen dismembratio supradictis non obstantibus, quoties Parochiae incolis distantibus consultum est per coadjutorem, qui possit Sacramenta ministrare in commodiori Ecclesia, vide Ferrari Biblioth. *Canon verb. dismembratio.* Quum autem contingere possit, quod Parochiae incolarum paupertas tanta sit, ut hac via provideri nequeat novae Paraeciae decori, et Rectoris conservationi, remedia suppeditat Fagnanus ad cit. *Decretalem num.* 6. *seqq. lib.* 3. *pag.* 645.

recens constructum ita esse impedimento, ut facilis ad eamdem B. Virginis ad Fontes Ecclesiam haberi non possit aditus, obtinuit disputari dubium; an sit locus erectioni Fontis baptimalis inEcclesia S. Nicolai trans Mosam? et affirmativum accepit responsum: *Leodien. Erectionis Fontis Baptismalis* 7. *Junii* 1692.

7. Binae in oppido Atrani principales Ecclesiae reperiuntur; Parochialis una et Collegiata S. Mariae Magdalenae, simplex sub titulo SSmi Salvatoris altera. In utraque SSmae Eucharistiae Sacramentum asservatur; sed Fons baptismalis, et olea sacra in secunda dumtaxat Ecclesia retinentur, quamvis Collegiatae Praeposito totius oppidi animarum cura incumbat. Qua de causa, eodem instante Praeposito, definitum ab S. C. est, quod Fons baptismalis, et cetera praedicta non in Ecclesia SSmi Salvatoris, sed in Ecclesia Collegiata retineri, ac asservari deberent: *Amalphitana Asservationis Sacramentorum* 29. *April* 1713.

8. Baptismalis Fontis erectionem in in Parochiali Ecclesia S. Mariae Novae Castri Seronis ab Episcopo in Visitatione praesc●tam juxta Parochiae incolarum petitionem, sustinendam esse S. C. declaravit; data vero Parochianis libertate deferendi juxta solitum filios baptizandos etiam ad alias Ecclesias: *Fulginaten. Fontis baptismalis* 22. *Junii* 1720.

9. Parochis Ecclesiarum S. Georgii, S. Bartholomaei, et SS. Angeli, et Mercurii propriis sumptibus in suis respective Ecclesiis oppidi Campibassi particulares Fontes erigere postulantibus; S. C. nihil innovandum esse rescripsit; quum Fons in sola Archipresbyterali Ecclesia S. Mariae Majoris asservaretur: *Bojanen. Jurium Parochialium et Praeeminentiarum* 24. *Maii* 1732 *dub.* 3.

10. Quaesitum exinde est; quomodonam sit in defectum Fontis baptismalis Ecclesiae S. Leonardi recenter dirutae, providendum? S. C. respondit, Fontem reponendum esse in Ecclesia S. Leonardi, quatenus reaedificata fuerit; alias pro suo arbitrio Episcopus provisurus sit: *Ibid. dub.* 4.

11. Fontis baptismalis erectio a Monachis Camaldulensibus in sua Parochiali Ecclesia S. Blasii peracta sustinendam non esse S. C. censuit, Ecclesia Cathedrali contradicente: *Fabrianen. Fontis baptismalis et Juris baptizandi* 21. *Junii* 1732 *dub.* 1. Verum postea recessit a decisis: 22, *Novem. ejusd. anni confirmat.* 2. *Maii* 1733.

12. Decretum ab S. C. 8. Augusti 1654 editum, quo mandabatur erectionem Fontis Baptimalis in Ecclesia S. Georgii ab Episcopo novissime factam confirmandam haud esse, exequendum non est; sed observanda est concordia inter Parochum S. Georgii, et Archipresbyterum S. Mariae Majoris oppidi civitatis Campimarani, de cujus praeeminentia jam constabat, inita, et ab Ordinario sedis Apostolicae delegato approbata; ut nimirum S. Georgii Archipresbyter Fontis benedictionem in sua Parochia hac conditione peragat, ut Sabbati Sancti functiones prius ab Archipresbytero S. Mariae Majoris fieri debeant: *Guardien. Erectionis Fontis baptismalis et Praeeminentiarum* 21. *Maii* 1735 *dub.* 1.

13. Erectio Fontis baptismalis in Ecclesia Parochiali S. Mariae terrae Castri ab Episcopo ob grave incommodum deferendi pueros baptizandos ad Ecclesiam Archipresbyteralem S. Olivae, in qua Fons tantummodo existebat, imperata, fuit ab S. C. adprobata, quamvis praefata Archipresbyteralis Ecclesia ad probandam matricitatem jura sua deduxerit: *Veru-*

lima Fontis baptismalis 24. *Martii* 1736.

14. Novam Fontis baptismalis in Ecclesia Parochiali, et Collegiata SS. Georgii, et Christinae Martyrum terrae Vulsini, constructionem ab Episcopo praescriptam, perficiendam haudquaquam esse S. C. declaravit. Etenim non constare de itineris asperitate, et longitudine ab inferiori oppidi parte, et adesse Fontem in Ecclesia S. Salvatoris praetendebatur. *Urbevetana Fontis baptismalis* 22. *Sept.* 1742 *confirmat.* addendo ad mentem (2): 2. *Decem.* 1747. *dub.* 1. *et* 2. Praevio deinde recessu a decisis, fuit petita erectio concessa, et praescriptum fuit, ut Episcopus omnino incumberet, ne Ecclesia SSmi Salvatoris, quae una ab antiquo Fontem retinebat, debitis fraudaretur obsequiis: 3. *Aug.* 1748, *confirmat.* 14. *Decem. ejusd. anni.*

15. Unica Parochialis mater Ecclesia S. Michaelis Archangeli est in Insula Prochyte, quam in Commendam postea datam scimus. Adaucto populo filiales quoque Ecclesiae, et Coadjutoriae adauctae sunt. Card. Spinellius Archiepiscopus Neapolitanus Insulam visitans, decrevit, ut qui intra fines Ecclesiae S. Mariae Gratiarum assignatos nascuntur, in Parochiali Ecclesia Baptisma susciperent: ratione vero distantiae, et itinerum longitudine, voluit, in Ecclesia Annuntiationis B. Mariae Virginis extrui Fontem baptismalem, quo lavarentur ii, qui ortum habent intra fines illius Ecclesiae, atque alterius Ecclesiae S. Antonii Abbatis, ab Oeconomo sive Capellano primae baptismalis Ecclesiae, qui infantium nomina describeret, et singulis mensibus Vicario perpetuo traderet, ut ab eo in libros nominales referri possent, et baptismatis testificationes exciperentur. Provocavit ab hoc decreto Card. Ruffus Commendatarius Abbas, atque perpetuus Vicarius; proposito hinc congruo dubio, declaratum est, sustineri decretum super erectione Fontis baptismalis de consensu tamen Vicarii; neque vero in sola Ecclesia Curata, et Matrice esse Fontem retinendum, et ad mentem: *Neapolitana Decretorum* 29. *Febr.* 1744 *dub.* 2.

16. Ex quatuor Civitatis Vercellarum Parochialibus Ecclesiis, duae tantum Fontem baptismalem habent, et oleum Sanctum retinent, civibusque omnibus ministrant. Alii duo Parochi, postularunt facultatem extruendi Fontem baptismalem, eo quod Parochis omnibus fuit ab Episcopo indictum, ut in propriis Ecclesiis Oleum sanctum, vase ad id comparato, asservaverit. Sed voti compotes fieri non valuerunt: *Vercellen. Jurium Parochialium* 18. *Novem.* 1747 *dub.* 2.

17. Baptismalis Fontis erectio denegata fuit Canonicis Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae S. Venantii, quum semper Ecclesia Cathedralis dumtaxat Fontem retinuisset, quamvis incommoda nonnulla pro infantium baptismate suscipiendo probarentur: *Camerinen. Erectionis Fontis baptismalis, et Juris Baptitizandi* 10. *Febr.* 1748.

18. Fons baptismalis in Ecclesia S. Honufrii Massae dirutae nullius Dioeceseos removeri non debet, ut S. C. rescripsit, et addidit ad mentem (3): *Caputaquen Jurisdictionis* 11. *Decem.* 1756 *confirmat.* 3. *Julii* 1757, 13. *Martii* 1762.

19. In Ecclesia S. Johannis Commendae Villingensis inclyti Hierosolymitani ordinis, quae Parochialis non est,

(2) Et mens fuit, ne Ecclesia SSmi Salvatoris debitis fraudaretur obsequiis: *Ead Caus* 3. *Aug.* 1748.

(3) Et mens est, ut non utatur, nisi consulta S. C.: *Ead. Caus* 11. *Decem.* 1756 *dub.* 5.

Fontem Baptismalen erigendum haud esse; quamvis in ea sacramenta administrantur; ne pro infantibus quidem intra illius septa nascituris, S. C. rescripsit, addiditque ad D. Secretarium ad mentem: *Constantien. Jurium Parochialium, et Exemptionis* 18. *Decem.* 1762 *dub.* 5.

20. Quum filiales Ecclesiae Parochiales S. Laurentii terrae Gattei, et S. Angeli in Salute intra fines territorii Gattei sitae ab Ecclesia S. Luciae terrae Sabiniani earum Matrice disjunctae fuissent ob Dioecesum dismembrationem; quumque Ecclesia S. Angeli baptismalem Fontem non habuissent, ejus erectionem postulavit. Contradixit Ecclesia S. Laurentii, verum viarum asperitas, distantia loci, et periculum, ne infantes recens nati absque baptismate perirent, concessionem gratiae suadebant, praesertim quia Ecclesia haec Matrici Ecclesiae S. Luciae amplius non subjiceretur, ac vere Parochialis, cum populi, ac finium assignatione existeret. Hinc pro erectione S. C. respondit: *Caesenaten. Fontis Baptismalis* 19. *Febr.* 1780.

21. Quaesitum quum esset; an esset locus erectioni Fontis baptismalis in Collegiata Ecclesia S. Johannis in Parochialem nuper erecta? responsum fuit, ad Card. Carraram, qui Secretarii jam munere functus est, cum facultatibus S. C.: *Terracinen. Dismembrationis et Erectionis Parochiae* 30. *Julii* 1785 *dub.* 4.

22. Denegata a S. C. dismembratione Parochialis Ecclesiae S. Nicolai terrae Canthiani, ac erectione Ecclesiae S. Anastasiae Villae Clasernae in novam Parochialem; etiam in eadem Ecclesia S. Anastasiae erectionem Fontis baptismalis noluit admittere; sed servari Capitula, et Decreta Episcopi Sperelli S. C. voluit: *Eugubina Dismembrationis* 31. *Julii* 1790 *dub.* 3.

23. Ex tribus Ecclesiis Parochialibus, quae adsunt in oppido Supini, tantum Ecclesia Archipresbyteralis S. Petri gaudet ab antiquissimo tempore Fonte baptismali, in cujus benedictione conveniunt alii Parochi; hi tamen hanc privativam non semel impugnarunt; itaut spreto monitorio Tribunalis AC. Fontem quisque in sua Ecclesia de praecedenti Episcopi licentia baptismalem construxerunt. Sed quaesita de hac quaestione S. C., constare de privato jure Ecclesiae Archipresbyteralis S. Petri habendi Fontem baptismalem putavit: *Ferentina Matricitatis, et Fontis baptismalis* 18. *Martii* 1797 *dub.* 2.

§. I.

Baptismi Sacramentum quoad Collationem, seu Jus conferendi.

1. Parocho S. Petri in Vaticano, qui Summorum Pontificum indulta praeseferebat, baptizare commorantes in omnibus aliis Urbis Parochiis licere S. C. definivit (4): *Romana Juris baptizandi* 15. *Maii* 1700 (5).

(4) „Id enim, sive ex placito Pontificio factum sit, sive etiam ex tacita reliquorum Parochorum Urbis permissione, aut tolerantia, „numquam satis pro hujus inclitae Basilicae „meritis factum esse inficiabitur nemo; praecipue in obsequium ejus Fontis baptismalis, „religione, ac vetustate adeo conspicui, ut non „inconstans fama sit, ipsum Apostolorum Principem inibi pluries Baptisma ministrasse." Ita Card. Petra Comment. ad Const. II. Gregor. XI. num. 36. tom. 6. pag. 157.

(5) Hoc decretum confirmatum fuit a Benedicto XIV Const. Ad honorandum 22. Martii 1752 (Bull. ejusd. Pont. tom. 3. pag. 214), injunctoque §. 15. Parochis praecepto gratis tradendi infantium parentibus, quoties ab his petantur, schedulas, typis datas, a se subscriptas cum impressione sigilli propriae Parochiae, exhibendas Parocho ejusdem Basilicae, in quibus adnotata sint nomina parentum, et nativitatis prolis, sub poena in contrafacientes quinque ducatorum auri in auro, erogandorum in subventionem pias Domus, et Hospitalis S. Spiritus in Saxia, gravioribusque poenis, et multis, crescente contumacia, a competentibus judicibus, tam ex officio, quam ad recurrentium instantiam infligendis.

2. Archipresbyter terrae Campobassi aliquando, et ad ejus libitum ministrare per seipsum Sacramentum Baptismi infantibus de familiis Ecclesiarum Parochialium dicti loci nequit, sed id semper privative spectat ad proprium cujuscumque familiae Rectorem, aut alium ab eo substitutum: *Bojanen. Jurium Parochialium, et Praeeminent.* 24. *Maii* 1732 *dub.* 7.

3. Pueri nati intra octavam Paschatis Resurrectionis, et octavam Pentecostes baptizandi sunt a Parocho Cathedralis Ecclesiae, minime vero ab aliis Parochiis, in quorum Parochiis nascuntur: *In Savonen. Jurium Parochialium* 17. *Junii* 1713 *dub.* 32. Inde Decretum confirmatur, et additur, ad formam Concilii Provincialis: 16. *Decem. ejusd. anni*.

4. Ac hujusmodi jus baptizandi privative spectat ad Parochum Cathedralis: *Ibid. dub.* 33. *confirmat. ibid.*

5. Quodque intelligi debet etiam de illis pueris, quos natos intra Octavas praedictas baptizari contingat extra easdem Octavas: *Ibid. dub.* 34. *confirmat. ibid.*

6. Quum disputatum fuisset, an liceret Parocho Cathedralis Ecclesiae, in ea baptizare natos in alienis Parochiis etiam Fontem baptismalem habentibus; seu Baptismatis collatio ad unumquemque Parochum Fontem baptismalem in sua Ecclesia habentem, privative quoad proprios Parochi incolas, spectaret? rescriptum, resolutum fuit, ut servatetur solitum: *Fabrianen. Fontis baptismatis, et Juris baptizandi* 21. *Junii* 1732 *dub.* 2. Nova inde impetrata audientia, mandatum fuit, ut Episcopus terminum praefigeret Parochis ad deducenda jura sua in S. C.: 2. *Maii* 1733. Expositis ab his juribus suis, recessit S. Congr. a decisis, et statuit, ut sublata etiam consuetudine, quisque Parochus, habens Fontem baptismalem, infantes in sua Parochia natos aqua salutis respergat: 14. *Novem.* 1733 *confirmat.* 20. *Martii* 1734.

7. Infantes, qui nascuntur in Parochialibus unitis, S. Lucae, et SS. Faustini, et Jovitae civitatis Viterbii baptizandi non tantum sunt in Ecclesia Collegiata dictorum Sanctorum, sed cumulative baptizari possunt in dicta Ecclesia, et in illa Carmelitarum S. Johanni dicata. Aderat consuetudo, et privilegium PP. Carmelitis concessum: *Viterbien. Fontis baptismaliis* 22. *Martii* 1749.

8. Declaravit S. C. Parocho Ecclesiae Cathedralis cumulativum haud competere jus baptizandi subditos Paroeciae S. Mariae in Tebano absque licentia proprii Parochi. Nam Parochus S. Mariae in sui favorem allegat juris dispositionem, quae praevalet etiam assertae consuetudini, et synodalibus constitutionibus, de quibus Parochus Cathedralis suadere contendit: *Aesina Juris baptizandi* 15. *Julii* 1797.

§. II.

Baptismi Sacramentum quoad Validitatem, vel Nullitatem.

1. Ad dubia exposita, an infantes Domi in casu necessitatis baptizati, sint sub conditione iterum baptizandi, sub unico praetextu, quod ignoretur, quae, et qualis fuerit intentio, cum qua fuerint baptizati?

2. An, et in quibus casibus haeretici debeant sub conditione denuo baptizari, si ad fidem catholicam convertantur? negative ad utrumque respondetur, dummodo non adsit probabile dubium invaliditatis Baptismi: *Dubia Baptismi* 27. *Martii* 1683 *dub.* 1. *et* 2. (6).

(6) S. Leo in *Const. Epistolas fraternitatis* anno 443 vel 444 (Bull. Rom. tom. 1. pag 27) ait, quod illi, de quorum baptismo nemo potest fidem facere, sunt baptizandi, non autem ii,

3. Quaerebatur, an matrimonium inire posset faemina, quam certo non constabat fuisse sacro profusam lavacro. Erat enim tunc addicta servitio nobilis matronae Neapolitanae, 30 agebat aetatis annum, et Sacramentis Poenitentiae, ac Eucharistiae refici catholico ritu consueverat, sed in Barchinonensi civitate orta, sexto post nativitatem die tradita cuidam faeminae fuerat ab ignoto homine, qui eam deferebat expositurus in hospitali nothorum domo, cum ceteroquin de ante suscepto Baptismate nullum extaret documentum. Itaque rescriptum fuit, faeminam esse baptizandam sub conditione, ac secreto, et deinde procedi posse ad contractum matrimonii, servatis servandis: *Neapolitana Matrimonii* 1. *Sept.* 1714.

4. Dubio proposito, quomodo se gerere debeat Parochus S. Spiritus in Saxia in collatione Baptismatis infantibus, qui ad Archihospitale deferuntur, sive iidem habeant schedulam de Baptismo testantem, sive non habeant, et etiam si ex colore, et ceteris corporis qualitatibus deprehendatur, eosdem esse constitutos in aetate sex, aut decem mensium, vel etiam unius anni cum dimidio: respondit S. C. esse baptizandos sub conditione in omnibus casibus expositis juxta instructionem (7): *Urbis* 15. *Januar.* 1724.

5. Baptismus sub conditione, et secreto collatus fuit Mariae Salome, ex quo perlustrato diligenter codice baptismali, qui extabat Confluentiae, ubi puellam ortumduxisse Guillelmus Urciz peregrinus affirmabat, qui etiam puellae patrem se dixerat, nihil prorsus de baptismate Mariae repertum fuerit, nec aliunde eadem notitia haberi potuerit, adeoque nullo certo documento probari potuit Mariam hoc Sacramentum suscepisse; licet eadem in orthodoxae fidei rudimentis reperiatur instructa: *Ripana* 12. *Decem.* 1733.

6. Laura procreata a Petro Dolphino fuit. Locus ignoratur, necnon conditio, et religio matris. Haec ex Oriente traditur deferenda Venetiis filio cuidam nautae, ut Aviae suae committeretur, quae in Nosocomio pauperum educandam Travisium misit.

quos certum est fuisse ablutos baptismate, sed a quo homine, et cujus fidei fuerit baptizans, non constat. Et quoad intentionem, die 6. Sept. 1625 S. Congr. universalis Inquisitionis habita coram SSmo delatis literis Archiepiscopi Antibarensis, in quibus supplicabat pro solutione infrascripti dubii: an cum Sacerdotes coguntur a Turcis, ut baptizent eorum filios, non ut Christianos efficiant, sed pro corporali salute, ut liberentur a foetore, comitiali morbo, maleficiorum periculo, et a lupis, an in tali casu possint ficte eos baptizari, adhibita Baptismi materia sine debita forma? respondit negative, quia Baptismus est janua omnium Sacramentorum, ac protestatio Fidei, nec ullo modo fingi potest. Hoc habetur in *Concilio provinciali*, seu nationale *Albano* anni 1703, pag. 32, edit. Rom. 1706.

(7) Instructio est, quod excipiatur a Baptismo sub conditione casus schedulae, quae habeat certitudinem: *Ibid.* „Nam (ait Bened. XIV) cum „ejusdem schedulae auctor deprehendi possit, „cui fides merito praestanda sit, unica illius „testimonio Baptismus rite traditus satis com„probatur, uti ex communi scriptorum opinio„ne, et apertissime ex jure Pontificio declara„tur; et praecipue in ea sanctione, quae inci„pit, *Cum itaque*. Nos etiam interpretationem „additam legimus: *unius testimonio quandoque* „*credendum est, et sic hoc casu tantum creden*„*dum esse Christiano, et non Pagano, vel Judaeo* „*testificanti*. Ita pariter illud caput, cum super „*de testibus*, in hunc modum explicatum acce„pimus: *Quandoque tamen bene creditur uni;* „*quando non fit praejudicium alicui, puta, utrum* „*aliquis sit baptizatus, vel utrum esset Ecclesia* „*consecrata*. Quae cum ita sint, Baptismum rite „collatum, nec sub ulla iterum conditionis for„mula conferendum procul dubio judicare pos„sumus, quoties infantium collo scriptam ap„pensum ejus naturae, de qua mox sermonem „habimus, reperietur. *Inst. Eccl. VIII.* num 8. tom. 11. pag. 44. In eadem sententia fuerunt Patres Concilii provincialis Tolosani, habiti a Card. Francisco de Joyosa anno 1590 in cujus part. 2. cap. 2. decernitur: „Cum projectis, expositisque „pueris, licet affixa reperiatur schedula, quae „eos baptizatos esse testetur, in id tamen, an „verum, fictumque sit, Parochi diligenter inqui„rant: si certi nihil compererint in scripto „chartulae nomine, eos sub conditione baptiza„bunt: tom. 10. Collect. *Harduini* col. 1798.

liditate dubitatione, quaesitum est, an sub conditione sit iterandum? et affirmativum datum est responsum (11): *Sutrina Baptismi* 12. *Julii* 1794.

11. Cajetanus Vernetti ad cauponam prope Gallorum castra infantulam ex Catholicis parentibus loco filiorum, quibus ipse carebat, obtinuit. In illa tradenda parentes dixerunt, eam baptismum a muliere habuisse, sed de hoc dubitabatur, et eum precati sunt, ut denuo baptizaretur; propterea hoc dubio agitato sub formali examine mater testata est, jacens in lecto vidisse obstetricem filiam suam baptizasse, et formam audivisse hisce verbis prolatam; *Enfante te batize en nom de Per, de Fil, e de Saint Esprit:* inde S. C. desuper quaesita, constare de Sacramenti validitate, ita ut minime esse sub conditione iterandum statuit: *Brixien. Baptismi* 11. *Febr.* 1797.

12. Dubium in S. C. proponit Episcopus Brixiensis de Baptismo Elisabeth Pegorini jam adulta, et uxor. Hujus pater post ann. 29 dubitavit de ejusdem baptismi validitate, et testatur occasione difficilis partus suae uxoris. *Aver veduto la levatrice .... versare l'acqua di battezare la bambina, che crede in gran pericolo prima che nasca, ma non ho veduto emergere dall' utero materno niuna parte della bambina medesima e sono moralmente sicuro, che nessuna parte d'acqua non ha tocco nessuna parte del'a bambina medesima, che venne poi alla luce dopo tre ore.* Parochus Ecclesiae S. Faustini inde obstetricem interrogavit de collato baptismo, et affirmativo accepto responso, alias caeremonias Sacramenti tantum adhibuit. Interrogata S. C. respondit, dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (12): *Brixien. Dubia Baptismi, et Matrimonii* 27. *Aug.* 1796 *dub.* 1. Deinde decidit Baptismum non esse iterandum sub conditione, et Oratrix acquiescat: 17. *Decem. ejusd. anni.*

Basilicae Lateranensis Urbis Vicarius. Vide *Vicarius Basilicae Lateranensis Urbis.*

Basilicae S. Petri Fabrica. Vide *Fabrica Basilicae S. Petri.*

Benedictio Abbatis. Vide *Abbas* §. *I.*

§. I.

Benedictio in Articulo Mortis.

Archipresbytero Ecclesiae Collegiatae oppidi Novarum, quae super ceteras Parochiales Ecclesias quadam Superioritatis specie potitur, ad infirmos pro benedictione in articulo mortis elargienda accedenti superpelliceum, et stolam sine Parochi licentia

(11) Benedictus XIV. in *Synod. Dioeces.* lib. 7. cap. 5. hanc expendit quaestionem, et num. 6. ait „ His argumentis nimium confisus Gualdus „ in cit. opusc. cap. 12. num 216. Episcopos hortatur, ut parvulos intra matris uterum adhuc „ occlusos, cum in vitae discrimine versatur, et „ obstetricis manibus tractari queunt, omnino baptizari praecipiant, atque edicant. Verum, quoniam ipsemet fatetur, ultimum controversiae „ judicium a Sede Apostolica esse proferendum, „ tutius erit: ut Episcopus istud expectet, nec „ interim quidquam suis constitutionibus inserat, „ quo implexae istius quaestionis decisionem „ sibi arrogasse videtur. Ad Parochos vero pertinebit obstetrices instruere, ut, cum casus evenerit, in quo infantem, nulla adhuc sui parte „ editum, mox decessurum prudenter timeant, „ illum baptizent sub conditione, sub qua pariter erit iterum baptizandus, si periculum „ evadat, et foras prodeat: quemadmodum, „ post alias, faciendum monet Tournely in suis „ Praelection. de Sacram. Baptism. quaest 3 art. 3.

(12) Nempe ut „ Episcopus procedat ad examen obstetricis, patrinorum, aliorumque testium, etiam de audito, quatenus vivant, et „ praevia inspectione libri parochialis Baptizatorum Parochi Bussi, referat, utrum in eodem „ adsit descriptum aliquod baptisma Domi collatum, et de formula inea describendo adhibita, „ trasmissis praedictis examinibus, et formula „ in describendo Elisabeth baptismate adhibita, „ nonnon aliorum baptismatum Domi collatorum „ ob mortis periculum." *Ead. Caus.* 17. *Decem.* 1796.

in actu benedictionis deferre licet: *Derthonen. Jurium Parochialium* 3. *Decem.* 1718 *dub.* 14. *confirmat.* 7. *Decem.* 1720.

Benedictio Cadaverum. Vide *Cadaver* §. *I.*

§. II.

Benedictio Concionatoris.

1. Vigore Episcopi Vigiliensis instantiae in Relatione status suae Ecclesiae porrectae S. C. censuit, si Concionatores Regulares ab Universitate ex vetusta consuetudine nominati, atque in Ecclesiis suorum Ordinum sint praedicaturi, utique sufficere, ut ab Episcopo benedictionem petant; quod si sacras Conciones habituri sint in aliis Ecclesiis debere ab Episcopo etiam obtinere licentiam, quae in eorum Conciones poterit, si ita ei visum fuerit expedire, etiam per examen illorum idoneitatem scrutari: *Vigilien.* 7. *Junii* 1601.

2. Dubio proposito; an Concionator Monasterii, seu Ecclesiae Abbatialis, et Parochialis S. Euthitii ab Abbate Commendatario nominatus possit ad sui libitum ad Episcopum accedere pro recipienda benedictione, dummodo id fiat paullo ante quadragesimam? S. C. rescripsit, ad mentem (13): *Spoletana Concionatoris* 13. *Apr.* 1737 *confirmat.* 28. *Jan.* 1741.

3. Concionatorum benedictio, et licentia praedicandi in Ecclesia exteriori S. Angeli ad Nidum concedi debet ab Archiepiscopo Neapolitano, minime obstante exemptione ab ejus Rectore praetensa: *Neapolitana* 21. *Julii* 1742 *dub.* 5 (14).

4. Sacer Orator Ordinis Carmelitarum deputatus, et approbatus a suo Provinciali pro Concione habenda in Ecclesia Parochiali terrae Cremolini a PP. Carmelitis retenta, non tenetur se subjicere novo examini coram Episcopo, sed tantum benedictionem ab ipso petere: *Aquen. Concionatoris* 13. *Sept.* 1749 *dub.* 1.

Benedictio Oratorii. Vide *Oratorium* §. *II.*

§. III.

Benedictio super Populum.

1. In posterum tolerandum minime est, quod in Ecclesia Cathedrali fiat feria quinta majoris hebdomadae expositio SSmi Sacramenti in forma quadraginta horarum, et detur benedictio solemnis super populo feria sexta sequenti post Missae celebrationem: *Verulana Visitat. Sacr. Liminum* 21. *Januar.* 1719 *dub.* 4.

2. Supplicatione expleta benedictionem super populum impertiri potest Capellanus Confraternitatis B. V. Mariae Salutis, Humilitatis, et Subsidii terrae Medicinae in propria Ecclesia, superpelliceo, et stola indutus, absente, vel etiam renuente Parocho; secus vero extra illam: *Bononien.* 28. *Julii* 1724 *dub.* 4.

3. Deinde ad quaesitum; an Capellanus dictae Societatis in functione Novendiali ante festivitatem suae Ecclesiae, et expositionis SSmi Sacramenti occasione infirmitatis alicujus sodalis liceat populum benedicere? S. C. servari Synodales Constitutiones mandavit: *Ibid. dub.* 11.

4. Archipresbyter Ecclesiae S. Blasii civitatis Aquilae tempore Visitationis, quam ipse cumulative cum Epi-

(13) Quae fuit, ut deberet potissimum inspici, et certius edoceri, quid hac in re Synodales hujus Dioecesis Constitutiones praeciperent. *Ead. Cons.* 28. *Januar.* 1741 § 2.

(14) Hanc resolutionem sequuta est *Const. Praeclarum* 4. *Octob.* 1755. (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 4. *pag.* 152.) Bened. XIV., qua declaratur qualis exemptio conveniat ab Archiepiscopi Neapolitani jurisdictione Hospitali praedicto, Ecclesiae, et personis.

scopo servata forma Concilii Trid. *Sess.* 24 *cap.* 3 *de reform.* (15) peragere potest in Ecclesis terrae Pizzuli, et S. Victorini, benedictionem super populum elargiri nequit tam in dictis Ecclesiis, quam per vias et plateas eorumdem locorum: *Nullius seu Aquilana Jurisdictionis* 4. *Maii* 1726 *dub.* 5.

5. Societas S. Mariae de Libertate, dum Dominica ultima Septembris ducit supplicationem cum Imagine S. Mariae ad plateam maximam civitatis assistente Parocho, vel in ejus absentia proprio Capellano, potest Populum benedicere tam in dicta platea, quam sub stillicidio propriae Ecclesiae, et intus eamdem; accedente tamen Ordinarii venia, et comitante Parocho, vel alio Sacerdote de ejus licentia: *Bononien.* 15. *Maii* 1728 *dub.* 14.

6. Benedictionem cum Augustissimo Sacramento elargiri non potest Parochus S. Mariae Loci Rapagnani in Ecclesia seu Oratorio Confraternitatis Suffragii intra fines suae Parochiae existente invitis Sodalibus: *Firmana Jurium Parochia'ium* 2. *Junii* 1730 *dub.* 3.

7. Quampluribus exortis controversiis inter PP. Ordinis Praedicatorum Conventus Centumcellarum, cui adnexa est Parochialis Ecclesia S. Mariae, et Sodales Confraternitatis Orationis, et Mortis, quaesitum etiam fuit; an occasione processionis B. M. Virginis Septem Dolorum extra ambitum Societatis Ecclesiae, ejus Capellano liceat Populum benedicere, irrequisito Parocho, num ipse intervenire, et benedicere velit? respondit S. C., affirmative de licentia Episcopi: *Viterbien.* 16. *Dec.* 1741 *dub.* 11.

8. Et ad dubium: an benedictio populo impertienda cum Augustissimo Sacramento occasione illius expositionum, quae peraguntur in Ecclesia dictae Societatis, volente Parocho, danda sit per ipsum, sive potius per Capellanum Societatis? S. C. respondit, affirmative ad formam Concordiae: *Ibid. dub.* 13.

9. Decretum Capituli Ecclesiae S. Eustachii Urbis, quo praecipitur inter

(15) Quo praecipitur, ut Episcopi, aliique Superiores Visitationem suae Dioecesis faciant, eamque intra biennium absolvant. Hac occasione, et extra etiam Visitationem datur super populum benedictio. Benedicere per vias Abbati non conceditur, ex decreto S. C. Rituum in Nullius Provinciae Burgen. 24 *Aug.* 1609. Immo Abbates neque possunt per Ecclesiam incedentes benedicere populis, quamvis pleno jure subjectis, ex S. C. Rituum in decreto circa usum Pontificalium Praelatis Episcopo inferioribus concessorum ab Alexandro VII. Sum. Pont. edito 27. *Sept.* 1659 §. 13 (vel a Giraldi Exposit. Jur. *Pont.* tom. 2 pag. 723 seqq.) his verbis „Pontificales Benedictiones cum „trina Crucis productione in Missis tantum Pon„tificalibus, necnon Vesperis, et Matutinis Pon„tificaliter itidem celebratis, licere sibi tantum „meminerint. Privatim vero populis quamvis „pleno jure subjectis, nisi expresse ipsis per„missum fuerit, etiam Pontificalibus induti per „Ecclesiam incedentes, benedicere non praesu„mant." Et denuo in declaratione dicti decreti edita die 12. Junii 1660 cit. §. legitur „asseren„tibus Monachis, Abbates in Missis privatis „hactenus Episcopali more benedixisse, et Pon„tificalibus praesertim indutos per Ecclesiam „transeuntes occurrenti populi benedictionem „elargiri consuevisse" S. Congr. Rituum censuit „*Servandum esse decretum*" Clemens XIII. *Const. Inexhaustum* 3. *Nonas Sept.* 1762 et alia Decet 3. *Kal. Sept.* 1763. Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, et aliquibus inferioribus Praelatis benedicendi Populo nomine Sanctitatis suae facultatem postulantibus concedendam esse duabus anni solemnitatibus, nimirum Paschate Resurrectionis Domini, et alio die solemni eorum respective arbitrio designando: sed Praelatis inferioribus semel in anno, statuitur, ritusque servandus praescribitur: videlicet, expleta in utraque solemnitate Missae solemnis celebratione; in primis alta voce, per Ministrum superpelliceo indutum, legatur literae Apostolicae, in quibus Indulgentia Plenaria conceditur, una cum potestate Benedictionem Apostolicam super Populum effundendi, ut de delegatione adstantibus constet, et concessio ex latino sermone in vulgarem, ad Populi intelligentiam, translata recitetur. Postea Episcopus surgens, juxta Ritum in Caeremoniale Episcoporum expressum, dicet: *Precibus, et meritis etc., Misereatur etc., Indulgentiam etc. Et Benedictio Dei etc.* Demum post impertitam benedictionem, publicabitur latino, vel vernaculo idiomate concessio Plenariae Indulgentiae.

cetera Vicario Curato super Populo benedictio SSmi Eucharistiae Sacramenti occasione ejusdem expositionis in praedicta Ecclesia juxta legem donationis ab Aloysio Greppio factae Sodalitio SSmi Sacramenti, servandum esse decernitur: *Romana* 14. *Sept.* 1748 *dub.* 2.

Benedictiones Aquae, Campanarum, Candelarum, Cerei Paschalis, Cinerum, Fontis Baptismalis, Ignis, Ovorum, Palmarum, Puerperarum et Sponsarum.

1. Regularibus non prohibetur in eorum Ecclesiis Mulieres post partum ad purificationem admittere: *Bononien.* 20. *Junii* 1620 *dub.* 1.

2. Regularibus Civitatis Antuerpiae non licet mulieres post partum ad purificationem admittere in propriis Ecclesiis: *Antuerpien. Jurisdictionis* 18. *Nov.* 1662 (16).

3. Benedicere Mulieres post partum in Ecclesia S. Mariae de Populo non spectat ad solum Parochum Ecclesiae S. Jo. de Vico, intra cujus Ecclesiae Parochialis limites illa Ecclesia jacet: *Forolivien. Jurium Parochialium* 18. *Nov.* 1684 *dub.* 1.

4. Ad dubium, an Vicario Ecclesiae, seu Oratorii S. Mariae Angelorum

(16) Attamen eadem S. C. posse mulieres accedere ad quascumque Ecclesias sibi benevisas, et Regulares ad purificationem admittere censuit, uti in num. 16 legitur. Inde iterum hoc jus Parochus clare vindicavit, ex num. 24 habetur. S. Congr. Visitationis Apostolicae in *Romana Jurium Parochialium* 15 *Sept.* 1695, et 23. *Januar.* 1698. Articulo partibus informantibus plene discusso, decisum est Benedictionem Puerperarum spectare privative ad Parochum S. Nicolai in Carcere ad exclusionem Ecclesiae, et Ministrorum Hospitalis B. M. Consolationis; et S. C. Rituum in *Urbis*, et *Orbis Jurium Parochialium*, ad dubium 6. An Benedictiones mulierum post partum, fontis baptismalis, ignis, seminis, ovorum, et similium, sint de juribus mere parochialibus? respondit, *negative*, die 1. *Dec.* 1703: Sed benedictiones mulierum, et fontis baptismalis fieri debere a Parochis: quod decretum confirmavit Sum. Pontifex, et publicari mandavit die 12 Jan. 1704. Quaestio proinde est, an benedictio mulieris post partum fieri possit, ac recipi in quavis Ecclesia, et a quovis Sacerdote, sive seculari, sive Regulari? Rituale Romanum de *Benedictione mulieris post partum* „Si qua, (inquit), puer- „pera post partum, juxta piam, et laudabilem „consuetudinem ad Ecclesiam venire voluerit, „pro incolumitate sua Deo gratias actura, pe- „tieritque a Sacerdote benedictionem." Haec verba expendens Joseph Catalanus Presbyter Oratorii S. Hieronymi Charitatis in suis eruditis Commentariis ad praefatum Rituale tit. 7. cap. 3. §. 1 tom 1 pag. 454 et seq. ait num 4. „Minister ita- „que benedictionis est quilibet Sacerdos, non „absolute Parochus: cumque nulla ibidem men- „tio fiat Ecclesiae Parochialis, cui ista benedi- „ctio alligetur, hinc satis deducitur, posse hanc „benedictionem in quavis Ecclesia fieri, et a „quovis Sacerdote, qui illi scilicet Ecclesiae „praeest, ad quam benedictionem post partum „ acceptura mulier accedit" et paullo post „Por- „ro vidi saepe Romae hujusmodi benedictionem „in Ecclesiis non Parochialibus celebratam, imo „iterum atque iterum in nostra Ecclesia S. Hie- „ronymi Charitatis, Parochis scientibus, et ne- „quaquam reclamantibus" et num. 5. „Caeterum „tametsi ex Rituali nostro Romano liberum sit „mulieri ad quam malit Ecclesiam accedere, „non addubito tamen, quid standum sit receptae „Locorum consuetudini, ac Synodalibus statutis. „Certe quod a Parocho debeant puerperae bene- „dictionem accipere statuit non uno in loco S. „Carolus, et praesertim in Provinciali I. Con- „cilio superius memorato. Ne sponsorum, et „mulierum post partum benedictiones a Regula- „ribus persolvantur, vetuit, et quidem sub ex- „communicationis poena. Synodus Provincia- „lis X Beneventana sub Jacobo III. Card. Sa- „bello anno 1567 *Sess.* 7 tit. 1 cap. 6. Quoniam „vero intelligimus, a Regularibus nullam curam „animarum habentibus falcem in alienam mes- „sem immitti, et sponsorum, sponsarumque be- „nedictiones fieri, itemque mulierum a partu ad „Ecclesiam venientium, quae munera propria „Parochorum sunt: eis sub poena excommuni- „cationis mandamus, ne se hujusmodi officiis „ad eos minime spectantibus nullo pacto immi- „sceant. Esse proprium Parochi munus sponso- „rum benedictionem aperte constat ex nostro Ri- „tuali, ex Concilio Tridentino, et ex repetitis „S. C. ejusdem Concilii Interpretum Decretis; „sed non puto idem dici posse de mulieris be- „nedictione post partum, ex rationibus superius „a nobis jam explicatis: potissimum vero ex „illa, quod ubi nostrum Rituale absolute Paro- „cho benedictionem sponsorum tribuit, bene- „dictionem vero mulieris post partum, non qui- „dem Parocho, sed Sacerdoti: ei scilicet, a quo „mulier benedictionem ipsam petierit." Et Mattheuc. *Offic. Curiae Eccle.* cap. 36 num. 18, qui concordat Decretum factum in Antuerpien. cum eo edito ab ead. S. C. 2. Julii 1620 in causa Bononien. quod „Regulares non prohiberi in eorum „Ecclesias mulieres post partum ad Purificationem

liceat Candelis, Palmis, Cineribus, Cerei, Ovis, Domibus benedictionem impertire? affirmative praeterquam quoad benedictionem domorum respondit: *Nullius, seu Nonantulana Jurium Parochialium* 13. *Januar.* 1685 *dub.* 2.

5. Et ad alterum dubium: an mulieres eidem liceat purificationem post partum recipere? affirmative rescribitur: *Ibid. dub.* 3.

6. Benedictio Candelarum in die Purificationis B. M. V., Cinerum, et Palmarum in Ecclesia Conservatorii SSmae Conceptionis terrae S. Severini spectat ad Ecclesiae Capellanum: *Salernitana Jurium Parochialium* 19. *Aug.* 1702 *dub.* 6.

7. Ob quaestionem inter Patres Carmelitas, et Praepositum loci Incisae dubio disputato; an possint in propria Ecclesia mulieres post partum benedicere, et ad purificationem admittere? respondit S. Congr. affirmative: *Aquen. Jurium Parochialium* 9. *Junii* 1708 *dub.* 10. *confirmat.* 27. *Apr.* 1709.

8. Monasterio Congregationis Olivetanae Sculchae nuncupatae reperiuntur unitae plures Ecclesiae Parochiales, quae administrantur per Vicarios ab Abbate deputatos. Harum Matrix semper reputata fuit Ecclesia S. Laurentii in Monte, ad quam accedunt alii Rectores in Sabbato Sancto, et Pentecostes die ad coadjuvandum Parochum S. Laurentii in functionibus peragendis. Anno 1689 exarsit quaestio, cui ex Vicariis committi deberet benedictio Fontis, Ignis, et similium? et Episcopus per modum provisionis decrevit spectare ad Seniorem. Ast Vicarius S. Laurentii Synodali consuetudine fretus S. C. adiit, quae in ejus favorem quaestionem resolvit sub die 13. Januar. 1691, ac iterato certamine Resolutio confirmata fuit: *Ariminen. Iurium Parochialium* 10. *Jan.* 1711 *dub.* 1.

9. Ac Rector Ecclesiae Curatae Vergiani renuens tenetur assistere benedictionibus praefatis in die Sabbati Sancti, aliisque functionibus in die Pentecostes peragendis: *Ibid. dub.* 2.

10. Absentes vero ex dictis Rectoribus Episcopus cogat juris remediis: *Ibid. dub* 3.

11. Benedicere Fontem, et similia, aliasque in die Sabbati Sancti functiones peragere ad Archipresbyteralem, et Matricem Ecclesiam Vetiani superioris spectat privative quoad alias: *Lunen. Sarzanen. Praeeminentiarum* 15. *Maii* 1717 *dub.* 1. *confirm.* 23. *Julii* 1718.

12. Eidemque benedictioni, ceterisque functionibus praefatis assistere tenentur Parochi inferiores; itaut renuentes cogendi sint juris remediis: *Ibid. dub.* 2 *et* 3. *confirmat. ibid.*

13. Fontis, et Cerei Paschalis benedictio ad Ecclesiam Collegiatam oppidi Novarum, quae quadam superioritatis specie supra ceteras Parochiales Ecclesias gaudet, in die Sabbati Sancti spectare debet: *Derthonen.*

„admittere" dub. 9 ait „illud procedere in locis, ubi non adest consuetudo, quod Regulares mulieres in propriis Ecclesiis ad Purificationem admittant: alterum vero in locis, in quibus haec reperitur. Consideratur etiam, quod hoc est juxta resolutionem ejusd. S. C. Concilii in *Aquen.* 9. Junii 1708 ad dub. 10." Denique Schmalzgrueber Consil 58 de Jur. Bapt. et *Purif post Part. Quaest* 2. num. 10, pag 627 tom. 1. edit. Dilingae 1740 concludit „Ubi consuetudo contrarium non praescripsit, vel de hoc non adest speciale Privilegium Regulares „in suis Ecclesiis non posse admittere Puerperas pro benedictione post Partum, sed quoad ipsas soli Parocho id privative competere" et rationem assignat, praeter alias a Pignatell. tom. 5. *Consult.* 76. num 2. et seqq allatas: „quia Benedictio haec, cum fiat cum Superpelliceo, stola, et aqua Benedicta, ac cum oblatione candelae, quae sunt signa jurisdictionis, ad solum Parochum, intra fines Parochiae suae jurisdictionem, et fundatam in omnibus oblationibus intentionem habentem, spectare debet." Vide etiam Monacell. part. 1. tit. 10. *form* 18. num 10 et seqq.

Jurium Parochialium 3. *Deb.* 1718 *dub.* 2. *confirmat.* 7. *Decem.* 1720 *dub.* 1.

14. Et eidem benedictioni assistere debent Parochi aliarum Ecclesiarum, vel per se, vel per eorum deputatos: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. ibid.* (17).

15. Jus benedicendi sponsas ad Parochos privative, non autem benedicendi puerperas spectat: *Ibid. dub.* 7. Deinde in libertate puerperarum esse ad quamcumque ipsis benevisam Ecclesiam accedere, ut benedictionem recipiant; sancitur: 7. *Decem.* 1720 *dub.* 1.

16. Benedicere Candelas in Oratorio Societatis Orationis, et Mortis loci Praedarii potest Capellanus ejusdem Societatis pro Contratribus, et Sororibus, in die festo Purificationis B. M. V., etsi non accedat Parochi consensus: *Novarien. Aggregationis* 24. *Sept.* 1718 *dub.* 12. Reproposita causa fuit rescriptum ad mentem: 13. *Januar.* 1720.

17. Praeposito S. Georgii terrae Urbisaliae benedicere non licet domos subjectas Plebaniae S. Laurentii non monito, vel invito ejusdem Plebano: *Maceraten. Jurium Parochialium* 17. *Junii* 1719 *dub.* 1.

18. Benedictio Fontis, et similium in Sabbato Sancto, et Pentecostes privative spectat ad Archipresbyterum protempore Ecclesiae S. Mariae Magdalenae terrae Barutii, quae gaudet praerogativa majoritatis; minime vero ad unumquemque ex tribus Parochis dicti loci: *Aquen. Praeeminentiarum, et Jurium Parochialium* 8. *Martii* 1732 *dub.* 2.

19. Postulantibus Rectoribus Ecclesiarum Parochialium terrae Campobassi an benedictio Fontis baptismalis Ecclesiae Archipresbyteralis dicti loci fieri debeat ab Archipresbytero, vel per vices? S. C. decrevit faciendam esse alternatim juxta statuta anni 1715 (18): *Bojanen. Jurium Parochialium, et Praeeminentiarum* 24. *Maii* 1732 *dub.* 6.

20. Quaesitum etiam fuit, an, a quibus, et quibus diebus fieri deberet benedictio Crucium distribuendarum juxta solitum per januas dictae terrae ad pii populi devotionem? S. C. rescripsit, ut serventur statuta anni 1715: *Ibid. dub.* 18.

21. Benedictiones Candelarum, Cinerum, Palmarum, et Ovorum explere, Mulieres ad purificationem post partum recipere in Oratorio B. M. V. ab ejus Capellano minime licere decrevit S. C. in casu, de quo agitur: Agebatur quippe de Oratorio, quod publicum eadem S. C. declaraverat, sed cujus aedificatio ab Emo Abbate Nonantulae concessa fuerat ad commodum nobilis Familiae Bevilacqua, salvis tamen juribus parochialibus Ecclesiae S. Jacobi, intra cujus limites Paroeciae Oratorium aedificatum fuit: *Nullius, seu Nonantulana Jurium Parochialium* 27. *Junii* 1744 *dub.* 5. *confirmat.* 8. *Maii* 1745.

22. Orta est quaestio, an benedictio Fontis baptismalis facienda in die Sabbati Sancti spectet privative ad Archipresbyterum Ecclesiae S. Stephani Sigestri cum interventu omnium Parochorum, et Rectorum Sigestri; seu idem Archipresbyter adire debeat Ecclesiam S. Mariae de Nazareth, quum nondum de Ecclesiae S. Stephani Ma-

(17) *In Causa Sevonen* 17 *Nov.* 1691 etiam constitutum fuerat Parochos Ecclesiarum filialium assistere in Ecclesia Matrice Benedictioni fontis teneri, confirmat. die 28 *Febr* 1693, de qua re loquitur Benedictus XIV. *Inst. Eccles. I* num 6. tom 11. pag 4, et Card. Petra *Comment* ad *Const V. Innoc IV Sact Unio.* num. 19 tom 3. pag. 30, qui addit dictae declarationi, itaut etiam praecedentia „ fuerit adjudicata Canonicis Ecclesiae Collegiatae supra Parochos, sine tamen horum praejudicio: et quidem juste, cum Canonici Ecclesiae Matricis constituant corpus ipsius Ecclesiae, quae est major filialium."

(18) *Vide notam* 235 lit. *A.*

tricitate definitum sit? S. C. rescripsit, dilata, et extrahantur documenta citatis partibus: *Brugnaten. Plebanatus, et Praeeminentiarum* 20. *Nov.* 1745 *dub.* 3.

23. Benedictiones Candelarum, Cinerum, Palmarum, et Ovorum non sunt de juribus mere parochialibus, adeoque expleri possunt a Rectoribus Ecclesiarum Ruralium etiam cum pulsatione tintinnabuli; nec privative spectant ad Parochum, itaut suspensionis poena ab Episcopo inflicta Rectori, qui functiones praedictas in sua Ecclesia peragebat, nulla declarata fuerit: *Amerina Functionum* 3. *Dec.* 1757 *dub.* 1.

24. Benedictionem super puerperas ad Ecclesiam Regularium post partum accedentes impetiri non possunt Regulares Civitatis Cervariae, non obstante immemorabili consuetudine in eorum favorem inducta, ac rejudicata super eorum jure exorta; sed jus benedicendi puerperas spectat ad Parochos dictae Civitatis: *Celsonen.* 31. *Martii* 1759.

25. Cathedralem Ecclesiam visitans Ilerdae Episcopus, moremque ibi inveniens, quod Cathedralis Parochus utpote Parochus Ecclesiae Matricis, omnibus Matrimoniis Incolarum cujuslibet Parochiae privative benedictionem impertitur, decrevit benedictionem a proprio Parocho fieri; neque a quoquam nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam alii Sacerdoti concedi posse, quacumque consuetudine, etiam immemorabili, vel privilegio non obstante. Inde quaestione excitata, et dubio proposito, resolutum fuit, non consuetudini immemorabili de benedicendis Matrimoniis a solo Cathedralis Ecclesiae Parocho standum, sed decreto Episcopi, quod matrimonia benedicantur a propriis Parochis, quorum est Matrimoniis interesse, adhaerendum esse: *Ilerden.* 28. *Maii* 1785 *dub.* 1.

26. Episcopus Burgi S. Domnini quaesivit; an liceret minoribus Cappucinis suae Dioeceseos puerperas admittere ad purificationem; seu an hoc jus potius sit Parochiale? statuta Synodalia Parochis favent, sed expressa lex deficit, quae hoc jus tantum Parocho tribuat; hinc re perpensa a S. C., non licere praedictis Patribus puerperas ad purificandum admittere, statutum est: *Burgi S. Domnini Visit. SS. Liminum* 26. *April.* 1788.

27. Declaravit S. C. Archipresbyterum Ecclesiae S. Petri oppidi Supini, cui adjudicata est majoritas super aliis Ecclesiis oppidi, esse manutenendum in possessione juris benedicendi fontem baptismalem assistentibus Parochis S. Mariae, et S. Nicolai in Sabbatis Sanctis ante Paschata Resurrectionis, et Pentecostis: *Ferentina Matricitatis, et Fontis baptismalis* 18. *Martii* 1797 *dub.* 3.

Reliqua. Vide *Regulares* §. *III.*

§. I.

Beneficia Ecclesiastica quoad Capacitatem illa assequendi, vel retinendi.

1. Proposito dubio: an intelligi debeant filii patrimoniales ad effectum consequendi beneficia filiis patrimonialibus reservata locorum Higheae Cornagi, et Valdeperilli, qui nati fuerunt in Villis praedictis etiam ex parentibus exteris, qui saltem per decennium habuerunt domicilium in eis? S. C. rescripsit, ut servetur Constitutio Synodalis: *Calaguritana Distinctionis Beneficiorum* 3. *Decem.* 1712 *dub.* 2.

2. Beneficium seculare, et Parochiale a Serenissimo Electore Palatino collatum fuit Francisco Wernero Han-

seu Cisterciensi, ut Coenobio redditibus satis non instructo succurreretur. Ab ipso retineri non posse, adeoque dispensationem denegandam esse S. C. censuit inter Sum. Precum; quia beneficia secularia Regularibus, et Regularia secularibus conferri vetitum est. Modo confirmatur Decretum: *Colonien. Dispensationis* 9. *Febr.* 1732.

3. Ecclesiasticorum beneficiorum minime idoneum esse absque Apostolica dispensatione Sebastianum Passanha de Torres, qui ad sui defensionem absque tamen moderamine inculpatae tutelae homicidium perpetraverat, dum in Clericali statu reperiebatur, et praevia dispensatione ab Episcopo obtenta ad sacros ordines promotus fuerat, rescripsit S. C.: *Elboren. Irregularitatis* 16. *Martii* 1737 *dub.* 1.

4. Beneficium S. Johannis a Galasso retineri debet ab Episcopo Guardiae Alferiae non obstante unione dicti beneficii Ecclesiae oppidi Armenti, quia unio praedicta effectum suum dumtaxat sortiri potuisset in casu vacationis dicti beneficii, quae sequuta non fuit per promotionem ad Episcopatum, quum gratia retentionis eidem concessa fuerit, adeoque fructus ab Ecclesia oppidi Armenti ex beneficio percepti restituendi sunt Episcopo: *Tricarien. Beneficii* 10. *Febr.* 1748 *dub.* 2. *confirmat.* 17. *Julii* 1756.

5. Beneficium seculare erectum in Ecclesia Parochiali S. Sebastiani terrae Massae, cujus patronatus pertinet ad Patres Scholarum Piarum, ab ipsis retineri non potest; quamvis ab ipsomet fundatore praesentati fuerint in testamento, quo eos Haeredes nuncupavit, adeoque oneri Missarum per seipsos satisfacere nequeunt: *Marsorum Capellaniae*. 18. *Febr.* 1764 *dub.* 1.

6. Sacerdos Joseph Boghetti Anconae natus ex patre Illyrico, quum linguae illyricae, cui tamen addiscendae sedulo operam dabat, nequaquam peritus esset, super hoc defectu habilitationem obtinuit ad assequendum Canonicatum seu beneficium in Ecclesia Collegiata S. Hieronymi Nationis Illyricae. Hinc habilitationi utpote legibus fundationis adversae sese opposuit Congregatio Illyrica, ast S. C. rescriptum habilitationis sustineri edixit: *Romana Habilitationis* 13. *Julii* 1776.

7. Clericus Augustinus Boschi annorum 43 patronus, et Rector cujusdam beneficii S. Petri adeo obtusae est mentis, ut neque Canonicas horas recitare sciat, neque spes est, ut hanc obligationem explere valeat. Temporariam hactenus illarum commutationem in alias preces obtinuit, sed de prorogationibus habendis timens rogat S. C., ut dimisso ab eo beneficio, illud sibi, vel alteri administrationis titulo permittat, qui unico adimpleto annui sacri onere die festo S. Petri reliquos ei reditus alimentorum causa tribuat. De ejusdem paupertate testatur Episcopus; sed S. C. maluit potius arbitrio Episcopi Divini Officii commutationem ei indulgere, quam preces administrationis titulo beneficium retinendi admittere: *Collen.* 30. *Aug.* 1788 *dub.* 1 *et* 2.

§. II.

Beneficia Ecclesiastica quoad Collationem, seu Provisionem, et Impetrationem.

1. Non est S. C. Concilii decidere, an provisio beneficiorum spectet ad Priorem, vel ad Archiepiscopum; examen tamen, et approbatio instituendorum ex Concilio pertinet ad Archiepiscopum: *Teanen. anni* 1581 *dub.* 3.

2. Manifestum est facultatem Nuntii, quoad beneficia conferenda non extendi, nisi ad beneficia 24 ducat.

annui reditus: *Tarraconen. Febr.* 1590 *dub.* 3.

3. Quum in Dioecesi reperiantur beneficia simplicia liberae collationis tam modici valoris, ut non sit, qui velit adipisci, et vacant in praejudicium cultus divini, et salutis animarum; hinc quaeritur quomodo Episcopus in his se gerere debeat? S. C. respondit, quod in beneficiis non excedentibus annua scuta 2 auri, sola signatura Papae est sufficiens, et pro reliquis fiant expeditiones in forma: *Vicen. Visit. Sacr. Liminum* 15. *April.* 1690 *dub.* 4.

4. Clerus, et Populus Villae de Sos postularunt, quod beneficia ibidem existentia conferri deberent solis filiis patrimonialibus, et naturalibus ejusdem Villae, et S. C. censuit, si SSmo placuerit, supplicationem signari posse quoad beneficia servitoria, necnon etiam quoad Parochiales, dummodo adsint idonei ad easdem juxta formam concessionum locorum vicinorum: *Pampilonen. Beneficiorum* 26. *Januar.* 1704.

5. Quaestione exorta inter Card. Archiepiscopum Firmanum, et Card. Abbatem Farfensem cuinam spectaret jus conferendi, seu instituendi ad beneficia erecta in Collegiata Ecclesia S. Antonii Castri Altidonae? placuit S.C. exquirere votum Rotae (19): *Firmana Juris conferendi, et instituendi* 2. *Octob.* 1706 *confirmat.* 7. *Maii* 1707.

6. Duodecim beneficia servitoria existunt in Parochiali Ecclesia SSmae Assumptionis, et S. Benedicti Villae de Miranda, quae una cum Parochiali non minus civibus, quam exteris conferuntur; postulatum hinc fuit, ut fierent patrimonialia, et solum naturalibus adjudicentur; annuit S. C. quoad beneficia servitoria, et Parochiales dummodo adsint idonei, et ad formam indulti in alia Pampilonen. sub die 26. Januar. 1704 (20): *Pampilonen. Beneficiorum* 31. *Julii* 1706.

7. Apostolicam provisionem obtinuit Clericus Josephus Curucheta de beneficio in Parochiali Ecclesia oppidi de Tafalla existente. Obreptionis, vel subreptionis vitium oppositum fuit, quia non expressit se ordinibus sacris nequaquam esse insignitum contra statutum Ecclesiae praescribens, ut in dictis beneficiis Presbyteri Diaconis, Diaconi subdiaconis, hi vero clericis infra annum promovendis praeferantur, quod ab Alexandro V. Pont. Max. approbatum fuerat. Sed hoc non obstante S. C. censuit supplicationem Josephi relaxandam esse: *Pampilonen. Beneficii* 12. *Januar.* 1709 *confirmat.* 16. *Martii ejusd. anni.*

8. Quoad Beneficia Parochialis Ecclesiae S. Mariae de Aqualata sequentia dubia disputata fuere: an assertum statutum concernens admissionem beneficiatorum actu Presbyterorum praevio eorum examine super cantu Gregoriano, et cum carentia fructuum ad sex menses sustineatur? et quatenus affirmative.

9. An quoad beneficia liberae collationis habeat etiam locum in provisionibus faciendis in mense reservato?

10. An Decretum factum ab Episcopo in visitatione anni 1698 de non facienda admissione beneficiatorum bis in anno sustineatur? et S. C. ad omnia respondit: Dilata, et audiatur Episcopus juxta instructionem: *Vicen. Statuti* 27. *Aug.* 1712 *dub.* 1., 3., *et* 4.

11. Beneficium erectum ad Altare S. Matthaei in Ecclesia Parochiali S. Silvestri civitatis Hortae impetratum a S. Sede, quod vacavit in mense reservato, sive ex jure devoluto ob negligentiam patronorum, recte impetratum fuisse S. C. decrevit; itaut Literae Apostolicae in favorem impe-

(19) *Vide not.* 18., *lit. A.*

(20) *Vide praesenti §. num.* 4.

erantis sint exequendae; non obstante unione dicti beneficii cum Praebenda Theologali ab Episcopo expleta absque patronorum consensu: *Hortana Beneficii, seu Capellaniae* 19. *Novem.* 1757 *confirmat.* 14. *Jan.* 1758.

12. Beneficiorum, quae jam ante obtinuerat, nova provisione non indiget Johannes Baptista Vivier, qui natus ex parentibus turcis, Baptismum in infantili aetate susceperat, et inde sacris ordinibus, ne presbyteratu quidem excepto, insignitus fuerat, facultate a Tribunali Sacrae Inquisitionis Melevitano Episcopo tributa, ut ad sacros ordines ascendere posset: *Melevitana* 13. *Aug.* 1718 *dub.* 2.

13. Collationem duorum beneficiorum simplicium ab Episcopo factam sustinendam esse sancivit S. C. non obstante contradictione Canonici Guadaleta ob tenuitatem redituum suae Praebendae Theologalis summam scutorum sexaginta non attingentis, quique unionem dictorum beneficiorum postulabat. Praebendae enim praedictae augmentum annuorum ducatorum triginta imminebat: *Melphicten. Praebendae Theologalis* 3. *Decem.* 1740, *et* 18. *Novem.* 1741 *confirmat.* 17. *Febr.* 1742.

14. Beneficii collatio jure devoluto ab Episcopo facta approbata non fuit; patroni namque Fr. Hyacinthum Mancerium in Ordine Minimorum Professum praesentaverant intra debitum tempus, qui erat ex patronorum familia, sub spe dispensationis obtinendae. Inde aliud tempus indultum fuerat ad praesentandum, quo transacto nulla alia nominatio expleta fuerat: *Bitecten. Beneficii*, 18. *Decem.* 1745 *dub.* 1.

15. Palmerius Calabrese Canonicus Collegiatae Ecclesiae S. Matthaei ab Episcopo postulavit, ut suae Praebendae Theologali, quae ad scuta sexaginta non ascendebat, aliud beneficium simplex annuorum scut. sex uniretur. Ast Episcopus beneficium hoc suo Vicario Generali contulit. Putavit enim Praebendae addenda esse alia ducata triginta ex decimis, et animarum cura percipiendis. Ad S. C. convolavit Palmerius, quae provisionem Episcopi sustineri censuit: *Sarnen.* 20. *Maii* 1747 *dub.* 1.

16. Johannes Franciscus Marx primarias preces obtinuit ab Imperatore Francisco I. ad assequendum unum ex duobus beneficiis erectis in Ecclesia Monialium Veteris Cellae primo vacaturum. Archiepiscopus Moguntinus illas exequendas minime duxit. Praedictorum enim beneficiorum collatio ad Abbatissam pertinebat, ac indultum apostolicum in favorem Imperatoris locum habebat tantum quoad collatores quatuor beneficiorum, minime vero duorum Abbatissae, et S. C. dubio; utrum sint illae exequendae preces, vel an ad Abbatissam collatio libera pertineat? respondit: ad Judices suos (21): *Moguntina Primariarum Precum* 14. *Decem.* 1748.

17. Ut Seminarium necessariis instrueret reditibus, octo beneficia simplicia eidem univit Episcopus, sed unio numquam effectum sortita est. Nam sive ab Episcopo, sive a Sede Apostolica semper ea collata fuere. Duo ex his vacarunt, eaque a Dataria Apostolica obtinuit Joseph Arenas: ubi vero vacationem novit Seminarii Rector, possessionem nactus est vigore unionis, ac Proviso Apostolico contradixit, verum S. C. Literas Apostolicas esse exequendas declaravit: *Vallisoletana* 3. *Febr.* 1753 *dub.* 2.

18. Beneficium S. Sophiae frustra impetratum fuit a Canonico Januario Cominellio, adeoque ejus supplicatio relaxari non debuit. Unitum enim jampridem fuerat Seminario auctoritate

(21) Qui omnes difficultates hujus controversiae inquirerent, et summo jure judicarent.

Episcopi: *Potentina Beneficii* 12. *Maii* 1753. Reproposita causa rescriptum fuit, quod extrahentur partitae ex libris Seminarii, et firmaretur status beneficiorum, quae taxae Seminarii subjacent, citatis interesse habentibus: 15. *Decem. ejusd. anni*. Inde mandatum fuit, ut scribatur Episcopo juxta instructionem (22), trasmissis actis, qui unionem praecesserunt: 9. *Julii* 1757, ac tandem S. C. perstitit in decisis: 3. *Decem. ejusd. anni*, confirmat in casu de quo agitur: 12. *Aug*. 1758.

19. Beneficium simplex S. Mariae de Vallefredda, quod pleno jure ad mensam Abbatis Monasterii de Aversa Congregationis Cassinensis pertinet, utpote regulare, non est subjectum reservationibus Apostolicis; sed ejus collatio ad solum Abbatem pertinet, ut auditis ministris Datariae S. C. resolvit: *Casertana Capellae seu Beneficii* 22. *Martii* 1760.

20. Beneficii sub invocatione SS. Cosmae et Damiani oppidi Granarii collatio ab Episcopo facta, pendente recursu in S. C. a patronis habito nulla declarata fuit, ita ut circumscribenda foret: *Mediolanen., seu Novarien.* 21. *Novem.* 1767 *dub.* 1.

21. Joseph Barberinius provisus fuit a Sede Apostolica de beneficio erecto in Ecclesia S. Homoboni, quum in supplicatione reticuisset qualitatem Sacerdotalem a fundatrice inter ceteras volitam, quaque ipse destituebatur, eam vero expressisset, postquam Sacerdos Jacobus Vermiglius suas obtulerat preces, beneficium ipsum obtinere ille non potuit. Nam S. C. censuit signandam, et relaxandam esse supplicationem Sacerdotis Jacobi: *Caesenaten. Beneficii* 17. *Sept.* 1768.

22. Antonius Cosimi duo beneficia possidens, unum in Ecclesia S. Luciae Ripanae Dioecesis erectum, alterum sub invocatione S. Mariae Dioecesis Firmanae, aere alieno gravatus aufugit. Bernardinus Volaturni bona, debito accedente consensu, in emphyteusim accepit, curamque plurimam in eorum instauratione impendit, rurales extruxit domus, Ecclesiam S. Luciae restauravit, curavitque ut pueri a Sacerdote Dominico filio suo instruerentur. Hinc idem Sacerdos pro collatione dictorum beneficiorum Sum. Pontifici preces obtulit, postquam per viginti, et ultra annos ad exteras nationes beneficiatus profugus abierat, sed ea obtinere nequivit: *Firmana, et Ripana* 18. *Martii* 1780.

23. Dum nonnulli Decurionis Communitatis Castri Cryptarum ad mare postulaverant quatuor beneficia de jurepatronatu Communitatis erigi in Capellanias concuratas perspecta populi multitudine, Ermenegildus Tanursi impetravit unum ex his vacans sub expressione, quod Communitas negligens fuisset in praesentando, et gratiam obtinuit. Inde nominavit Communitas, et supplicationem in favore Ermenegildi minime relaxandam esse statutum fuit: *Ripana Beneficii* 17. *Junii* 1775 *dub.* 2.

24. Vincentius Cataldius quoad beneficia vacantia de suo jurepatronatu rescriptum retulit; *tempus, et tempora non currere per duos menses tantum:* postquam tamen alias temporis prorogationes obtinuerat: lapsis duobus mensibus neminem nominavit. Clericus itaque Aloysius Ciucci beneficium S. Marci jure devoluto a Sede Apostolica obtinuit; illico Vincentius nominationem explevit, et ni-

(22) Ut Episcopus notulam omnium Beneficiorum suae Dioecesis confici mandet cum expressione annuorum redituum cujuslibet beneficii, et in qua summa pro unoquoque taxa in favorem Seminarii persolvatur, illamque distincte completam ad S. C. transmittat una cum actis, quae praecesserunt unionem beneficii, de cujus controversia nunc agitur. *Regist. lit. lib.* 31. *die* 9. *Julii* 1757.

hilominus beneficii possessionem nactus est Aloysius Ciucci, cui manutentionem dandam esse, nec relaxandam supplicationem in favorem nominati a patrono S. C. putavit: *Asculana* 6. *Maii* 1786 *dub.* 1.

25. Beneficium Ecclesiasticum erectum in Ecclesia S. Josephi oppidi Appineani vacavit 9. Sept. 1788; jus nominandi ad Johannem Aloysium Ferri pertinebat, qui die 25. April. 1789 adeptus est suspensionem nominationis ob Josephum filium impuberem. Pubertatem ingressus die 12. Junii 1791 iteravit preces pro prorogatione gratiae, et eam non obtinuit; et assequutus est aliud quadrimestre computandum a die elapsi quadrimestris. Sed Clericus Antonius Galanti autumans ducendum esse prorogati quadrimestris initium ab expleta per Josephum Ferri 14 annorum aetate beneficium impetravit, uti ad S. Sedem devolutum; et Ferrius statim ad S. C. confugit, quae declaravit quadrimestre jam expirasse de tempore obtentae collationis a Clerico Galanti: *Asculana Beneficii* 17. *Aug.* 1793.

Beneficia Ecclesiastica quoad Concursum. Vide *Concursus*.

§. III.

Beneficia Ecclesiastica quoad Dotem seu Dotationem.

1. Quum beneficium simplex sub titulo SS. Caroli, et Aquilini in Oratorio publico oppidi Cassani a Christopharo Benzio fundatum fructus ad onera sustinenda impares redderet; Abbas Paulus de Cantiis beneficii possessor bona pro dote non taxative, sed demonstrative tantum assignata fuisse putans vel onerum reductionem, vel dotis augmentum postulavit, et responsum habuit non esse locum reductioni, et quoad supplementum scribatur Episcopo juxta instructionem (23): *Cremonen. Supplementi Dotis* 13. *Aug.* 1729. Ad examen iterum reducta causa rescriptum fuit: Dilata, et Episcopus deveniat ad electionem alterius periti juxta instructionem (24), non retardata tamen interim celebratione Missarum salvis juribus Abbatis: 26. *Novem.* 1733 confirmat. 20. *Aug.* 1735. Tertio tandem decretum fuit: Dotem esse augendam ab omnibus Cohaeredibus pro virili in scutis 130 annuis praeter bona assignata computanda ab anno 1729, et redintegrato hodierno Abbate de pecuniis ultra fructus perceptos erogatis pro oneribus beneficii ab anno 1713 usque ad dictum annum 1729 habita ratione fructuum perceptorum in annua summa scutorum 120: 8. *Febr.* 1738.

2. Dum de duorum beneficiorum a Johanne Carafini fundatorum erectione agebatur, inter Moniales Carmelitas discalceatas civitatis Cremonae ab ipso haeredes institutas, et exequutores testamentarios patronos quaesitum est: an dos assignari deberet in pecuniis vel in fructibus terrarum fertilium, ac quaenam esse deberet fructuum quantitas? et S. C. postquam status haereditarii firmationem praescripserat, decrevit assignanda esse tot bona stabilia haereditaria, quae aestimata

(23) Qua mandatur, ut Episcopus ad electionem periti partibus non suspecti, servatis servandis deveniat, et quatenus partes non concordent, illum eligat ex officio, et firmato, ut supra, statu praedicto eumdem ad S. C. transmittat, et certiorem faciat praecipue, ex cujus culpa deveniat redituum diminutio, an scilicet ex culpa Rectoris beneficii, seu potius ex naturali bonorum qualitate: *Regist. lit lib* 27 die 13 *Aug.* 1729.

(24) Injunctum fuit Episcopo, ut, non retardata Missarum celebratione, et salvis juribus Abbatiae, ad alterius periti electionem deveniret juxta instructionem, quae in eo versabatur, ut peritus referret super valore bonorum, eorumque fructibus, tam anni 1702 et 1713, quam temporis praesentis, necnon causam, ob quam valor, annuique reditus eorumdem bonorum fuerint imminuti, exprimeret: *Eod. Caus.* 20 *Aug.* 1735 §. 3.

juxta morem Regionis quotannis redderent in fructu annua scuta 70 monetae Romanae tam pro eleemosyna Missarum, quam pro necessariis expensis pro illarum celebratione: *Burgi S. Domnini* 30. *April.* 1729 *dub.* 1., 2., 3., *et* 4.

3. In Ecclesia Parochiali S. Eulaliae sitae in suburbio Leopoli Syndici suburbii, a quibus Ecclesia regitur, petierunt ab Archiepiscopo consensum pro fundatione octo beneficiorum, et obtinuerunt, dote constituta in bonis et censibus; et Syndici de evictione caverunt in assignatione dotis, sed bona Ecclesiae, minime vero eorum bona obligarunt: inde autem Presbyterorum Communitas defectum dotis in fundatione assignatae proposuit, et S. C. sancivit Syndicos praedictos cogi non posse ad supplendam dotem insufficienter assignatam: *Calaritana Suppressionis Beneficiorum, et Attentatorum* 22. *Martii* 1753 *dub.* 3.

4. S. C. requisita; an tria praedia *il Molino de' Frati*, *il Palombaro*, *la Maesta de' Frati* sint assignanda pro fundo beneficiorum, quae erigenda mandavit in testamento Virginis Turchi in Cathedrali-Ecclesia; sed nonnulla in codicillis diversimode expresserat? respondit, assignanda esse pro fundo beneficiorum, quorum erectionem in codicillis confirmaverat: *Fulginaten.* 27. *April.* 1765 *dub.* 1.

5. Marcus Antonius, et Joseph Maria fratres Mazzocchini licet in erectione laicalis beneficii loca montium pro fundo ex bonis ipsorum venditis comparata constituerint; tamen Marcus Antonius superstes altero testamento instituto beneficio praedicto nullam fecit mentionem investimenti pro beneficii fundo; hinc S. C. consulta decrevit esse investienda bona Mazzocchini juxta votum Episcopi, qui putabat praedia, et domus remanere penes beneficiatum. Nam fructus locorum montium beneficii onera haud sustinebant: *Civitatis Plebis Beneficii* 12. *Martii* 1796 *dub.* 1.

§. IV.

Beneficia Ecclesiastica quoad Dismembrationem, seu Divisionem, et Distinctionem.

1. Ad beneficia, quae sunt in Parochialibus Ecclesiis civitatis Calaguritanae, quibus adnexa est Parochialis Ecclesia S. Bartholomaei Villae de Aldeanueva nominabantur tantum filii patrimoniales civitatis exclusis originariis ejusdem Villae. Ad instantiam itaque Universitatis Villae declaratum fuit esse locum distinctioni beneficiorum pro rata decimarum, et fructuum, qui Capitulo solvuntur a populo de Aldeanueva; itaut ad eadem beneficia in concursu praeferendi essent filii patrimoniales ejusdem Villae ad normam decreti emanati die 1. Decem. 1683 (25), servata in reliquis forma motus proprii Clementis VIII. Pont. Max. (26): *Calaguritana Beneficiorum* 30. *Sept.* 1702. Re rursus proposita rescripsit S. C. dilata, et coadjuventur probationes: 4. *Martii* 1719. Inde recessit a decisis: 8. *Febr.* 1721 confirmat. et addidit *ad mentem* (27): 8. *Aug.* 1722.

(25) *Vide num.* 1. §. 7.

(26) Beneficia Ecclesiarum Calaguritanae, et Calciatensis Dioecesis, ubilibet vacantia, utpote constituta ex decimis, et fructibus solvi solitis a populo ipsorum locorum Pont. Max. Clem. VIII. de anno 1596 de voto hujus S. C., conferri mandavit solis filiis patrimonialibus, et originariis eorundem locorum, ea tamen lege, quod major pars beneficiatorum Ecclesiae praesentare debeat Episcopo, quem maluerit ex illis, qui praevio examine idonei fuerint renunciati *Ead. Caus.* 8. Julii 1702.

(27) Nempe ut Episcopus maneat Capitulum, et Beneficiatos, ne in futuris vacationibus despiciant Aldeanos, aliter S. C. ad assignationem beneficiorum pro eisdem ad mensuram decimarum, quae ab ipsis persolvuntur, devenire minime dubitabit: Regist. in lib. 46. die 8 *Aug.* 1722.

2. Capitulum beneficiatorum ex duabus Ecclesiis altera loci de Munilla, et altera loci de Sarzosa constituitur. Episcopus ne Munillenses, qui numero majores sunt et beneficia patrimonialia, arcerent a dictis beneficiis Sarzonenses, facultate a Pont. Max. Clemente XI. ad instantiam populi de Sarzosa concessa, beneficia, seu portiones distinxit, totidemque Munillensibus assignavit, quot Sarzonensibus, ac distinctionem attributionemque praedictam S. C. probavit, confirmavitque: *Calaguritana Beneficiorum* 28. *Novem.* 1705.

3. Patres Societatis Jesu Collegii Auriensis ad occurrendum indigentiae Collegii, quod impar est ad alendos Magistros, postularunt uniri bina beneficia curata in eadem Dioecesi sita, quum primum vacare contigerit, cum deputatione Vicarii perpetui in utraque Parochia, eorumque preces a S. C. rejectae fuerunt: *Aurien. Unionis* 26. *Febr.* 1707.

4. Sub assertiva quod Vincentius Limata ex una, et Fratres de Aloysiis ex altera partibus sint in possessione, seu quasi jurispraesentandi respective pro medietate ad beneficium S. Mariae, et S. Benedicti erectum in Ecclesia S. Erasmi oppidi Duratiani, quodque occasione vacationum plurimae, et gravissimae lites exortae fuerint, decreverunt ad bonorum divisionem in duas aequales partes devenire, et duo beneficia constituere; ad id itaque Beneplacitum Apostolicum petitum, denegatumque fuit: *Sanctae Agathae Gothorum Divisionis Tituli Beneficii* 15. *Junii* 1709.

5. Capitulum duodecim beneficiatorum constat ex incolis trium Villarum nempe Cornagi, Highae, et Valdeperilli, quorum tamen octo sunt naturales Cornagi, tres Higheae, alter Valdeperilli; hinc major suffragiorum pars praevalet in favorem incolarum Cornagi pro obtinendis beneficiis, quae constituta sunt ex decimis, ac fructibus, qui ab iis populis solvuntur. Hac de causa requisita S. C. decrevit si SSmo placuerit locum esse distinctioni, ac divisioni beneficiorum pro rata decimarum, et fructuum, qui solvuntur Capitulo a populo Higheae; itaut ad eadem beneficia in concursu sint praeferendi filii ejusdem Villae: *Calaguritana Distinctionis Beneficiorum* 3. *Decem.* 1712 *dub.* 1.

6. In Villa S. Petri Maurique quatuor adsunt Parochiae cum beneficiatis eorum servitio addictis, et singulae habent distinctos reditus ex decimis provenientes, et uti Matrices alias vigintiquatuor Ecclesias filiales habent in totidem locis et castris, quae Aldae nuncupantur. Hinc Aldarum populares, qui majores sunt illorum Villae S. Petri supplicarunt pro distinctione, et divisione beneficiorum pro rata decimarum, et fructuum, qui ab ipsis persolvuntur Capitulo; itaut ad eadem beneficia in concursu praeferendi sint filii patrimoniales Aldearum, et responsum fuit: Dilata et pro meliori informatione juxta instructionem: *Calaguritana Beneficiorum* 13. *Novem.* 1717. Inde vero inhaerendo antiquis decretis editis in Calaguritana Juris Eligendi, seu praesentandi 1. Decem. 1685, et in alia Calaguritana Beneficiorum 30. Sept. 1702 (28): affirmative ad formam aliorum decretorum (29) responsum fuit: 15. *Januar.* 1718. At defecit in facto suppositum

(28) *Vide num* 1.

(29) Ad normam istius resolutionis expeditum fuit Breve cum solita clausula *salva auctoritate* hujus *S. C.*, et in dicto brevi commissum fuit Episcopo Calaguritano, ut ad mensuram decimarum, quae a populis Aldearum Villae Maurique Capitulo ejusdem Villae persolvebantur, numerum portionum Beneficialium populis praedictis assignaret, et patrimoniales dictarum Aldearum, dummodo alias essent approbati, ad pro-

gravamen continuae exclusionis Aldeanorum a praesentationibus, et S. C. recessit a decisis: 13. *April.* 1726 confirmat. 7. *Junii* 1727, *et* 2. *Julii* 1729 *dub.* 1. ubi additum fuit ad mentem (30).

7. Beneficiorum Hebdomadariatuum, quae vera, et ecclesiastica beneficia esse S. C. declaravit, erectorum in Ecclesia Metropolitana divisionem ab Episcopo factam; itaut de uno Hebdomadariatu vacante provisi fuerint ab Episcopo Philippus Ciminius, et Constantius Porpora; sustinendam non esse decrevit: *Amalphitana* 30. *Sept.* 1724 *dub.* 1.

8. Theodorus Fantonus Episcopus S. Marci in visitatione anni 1657 agnovit Parochialem Ecclesiam S. Petri terrae Roggiani paupertate laborare, eidem itaque univit beneficium simplex S. Mariae de Constantinopoli. Postquam a quinque Parochis possessum fuerat beneficium praefatum, dismembratum fuit ab alio Episcopo, ex quo non constaret de legitima Parochorum possessione, illudque univit Praebendae Theologali, aut Poenitentiarii; ast reclamante Parocho Thoma Lippo dismembrationem S. C. ratam non habuit: *Sancti Marci* 24. *Martii* 1725.

§. V.

Beneficia Ecclesiastica quoad Erectionem et Fundationem.

1. Episcopus auctoritate ordinaria quoddam Hospitale in beneficium de jurepatronatu familiae de Pepe erexit, Praesides civitatis erectioni contradixerunt, et S. C. die 2. Maii 1693 eam nullam, atque irritam declaravit; institit inde pro erectione ejusdem Hospitii in Capellaniam cum onere Missarum, et rescripto S. C. in precibus SSmo porrectis minime expresso, per Literas Apostolicas in forma Brevis expeditas gratiam reportavit, ac reclamante Communitate, decretum fuit; gratiam erectionis Hospitii in Capellaniam non sustineri: *Acernen. Commutationis Voluntatis* 19. *Junii* 1694.

2. Quum testator demandasset erectionem unius Canonicatus relicto jurepatronatus ei, qui erat filius Circitoris Urbis, et ob id Canonicatus erectioni contradiceret Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Mariae Plebis, proposito dubio; an vice praebendae Canonicalis sit erigendum simplex Beneficium cum eodem onere Missarum, et sub eadem reservatione jurispatronatus ad formam testamenti? rescripsit S. C., affirmative duplicato onere Missarum, et servata in reliquis testatoris voluntate: *Aretina Capellaniae, seu Canonicatus* 29. *Novem.* 1698. Deinde non acquiescente Oratore pro ultima rescripti parte, sed S. C. a proposito non declinavit: 19. *Febr.* 1701.

3. Sodales Congregationum laicalium Terracinae existentium consilium ceperunt, ut ex omnibus eorum bonis erigatur in Collegiatam Ecclesia S. Johannis cum octo Canonicorum, onere illis injuncto choro inserviendi, et Missis satisfaciendi. Sed ob impensas deterriti petierunt facultatem eri-

priae portiones praeferri mandaret, servata in reliquis forma motus proprii Clem. VIII.: Ead. *Caus.* 2. *Julii* 1729 §. 4.

(30) Nempe, ne beneficia sint assignanda Aldeanis ad mensuram decimarum, quae ab ipsis persolvuntur; attamen ne Beneficiati ansam ex hujusmodi resolutione capiant, vel in totum vel magna in parte excludendi Aldeanos a beneficiis scriptum fuit Episcopo, ut Beneficiatos hos serio moneret, et adverteret, ut in futuris praesentationibus per eos faciendis rite, et recte se gerant, et rationem habeant meritorum, quibus praediti erunt dicti Aldeani ad beneficia concurrentes, ac omnino se abstineant a quacumque specie, et similitudine monopolii, quod si aliter fecerint praecipitur Episcopo; ut S. C. certiorem facere non omittat, a qua providebitur assignando beneficia pro Aldeanis ad mensuram decimarum. Praecipitur etiam ut praesentes literae in Cancellaria Episcopali registrentur. Regist. lit. lib. 27. die 2. Julii 1729.

gendi octo beneficia residentialia in dicta Ecclesia cum praefato onere loco Collegiatae adjuncta clausula vocatis vocandis. Itaque Episcopus erectionem peregit, at reclamantibus nonnullis Sodalibus, S. C. illam non sustineri sancivit: *Terracinen. Capellaniarum* 20. *Aug.* 1701 *dub.* 2.

4. Noluit S. C., ut loco erectionis Praebendae Canonicalis in Ecclesia Cathedrali a Sacerdote Julio de Onedo demandatae erigatur beneficium simplex cum titulo Abbatiae, et cum iisdem oneribus, et reservatione juris patronatus ad formam ejusdem testamenti, licet Ecclesia praedicta, et substituta illi Ecclesia Collegiata S. Antonini acceptare illius Canonicatus erectionem renuerint. Et denegando S. C. dictam commutationem voluntatis erectionem Canonicatus praecepit: *Placentina Commutationis Voluntatis* 18. *Febr.* 1702.

5. Capitulum Collegiatae Ecclesiae S. Mariae in via lata Urbis ex sex Capellaniis perpetuis erigendis de jurepatronatus laicali ex dispositione Michaelis Archangeli prope castri S. Elpidii Morici exoptat erigere beneficia ecclesiastica cum reservatione juris instituendi ad favorem sui ipsius juxta testamenti dispositionem. Sese opposuit Archiepiscopus Firmanus praetendens institutionem ad se spectare juxta dispositionem S. Concilii Trid. *Sess.* 14. *cap.* 12. *de reform.* (31), non obstante contraria testatoris voluntate; hinc S. C. dicti Capituli supplicationem minime signavit: *Firmana Capellaniarum* 30. *Sept.* 1702 (32).

6. Spectata redituum diminutione causa litium bonorum, quae Eques Angeluccius de Angeluccis reliquit pro quatuor Canonicatuum erectione in Ecclesia Collegiata terrae Castilionis, exequutores testamentarii supplicarunt, ut eis facultas sit erigendi quatuor beneficia simplicia, vel cum residentia, aut duo Canonicatus, prout Capitulum exoptat, ac duo simplicia beneficia. Erectionem vero quatuor Canonicatuum cum conditionibus praescribendis a Card. Praefecto S. C. jussit. Etsi reditus totius assis ad annua tantum scut. 360 ascenderet: *Aretina Erectionis Canonicatuum* 5. *Maii* 1703 *dub.* 1.

7. Erectis jam duobus Canonicatibus in Ecclesia Collegiata SS. Petri, et Catharinae Roncilionis ex fundatione Francisci Bruscia praevia Canonicorum acceptione, ob obitum Lucretiae uxoris Francisci factus est locus erectioni tertii Canonicatus, seu Clericatus; sed renuentibus Canonicis illum acceptare, haeres exorat, ut declaretur, an erigi valeat in Ecclesia S. Andreae absque onere servitii chori, in qua testator voluit erectionem in casu recusationis Canonicorum, loquendo de aliis in testamento praescriptis; et S. C. quaesivit meliorem informationem praefixo termino Canonicis, ac aliis ad deducenda jura in S. C.: *Sutrina Erectionis Beneficii* 19. *Junii* 1706. Inde respondit negative, et Episcopus cogat Canonicos ad erectionem tertii Canonicatus ad formam testamenti: 26. *Martii* 1707.

8. Dubio in S. C. proposito; an legatum 24 locorum Montium Cameralium relictum a Carolo de Baldis Ecclesiae

(31) Ubi habetur „Nemo, etiam cujusvis dignitatis ecclesiasticae, vel secularis, quacumque ratione, nisi Ecclesiam, beneficium, aut Capellam de novo fundaverit, et construxerit: seu jam erectam, quae tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis propriis, et patrimonialibus bonis competenter dotaverit: juspatronatus impetrare aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem fundationis, aut donationis hujusmodi institutio Episcopo, et non alteri inferiori, reservetur."

(32) In favorem Capituli praedicti plurimas rationes, ac auctoritates cumulavit Advocatus Dominicus Ursaya in sua Discept. Eccl. XV. tom 1. part. 1. per tot.

S. Andreae de Valle Urbis cum onere unius Missae quotidianae erigi debeat in beneficium collativum auctoritate Ordinarii, vel ad Patres dictae Ecclesiae spectet? respondit S. C. negative ad primam, affirmative ad secundam partem. Verba enim testatoris legatum pium instituisse praeseferebant excepto casu Sacerdotis descendentis, quo voluit eum posse ejus titulo ordinari: *Romana Capellaniae* 5. *Maii* 1708 *confirmat.* 23. *Junii et* 18. *Aug. ejusd. anni.*

9. Officiales Ecclesiae SS. Faustinae, et Jovitae nationis Brixiensis Urbis dubitarunt, an legatum pium Missarum a Marco Turroni relictum erigi deberet in beneficium ecclesiasticum, quamvis ex verbis testamenti compertum non sit, sed tantum voluerit, ut Capellanus ad ejus titulum promoveri posset? et S. C. resolvendo erigendum non esse, dubium explicavit: *Romana Capellaniae* 14. *Junii* 1710 *dub.* 1.

10. Hisce conditionibus Dominicus Antonius de Felicibus sub invocatione SSmae Triadis beneficium in oppido Planellae erexit: 1. reservato sibi, suisque descendentibus jurepatronatus; 2. cum qualitate amovibilitatis; 3. ut semper ex familia clericus praesentaretur; 4. cum onere recitandi officium B. M. V., si beneficiati in minoribus ordinibus tantum constituti fuisset; 5. ut beneficiati expletis oneribus, reliquos fructus disponerent, perinde ac si esset patrimonialis reditus; 6. quod conferri posset Clericis etiam septennibus; 7. quod reservationibus, et devolutionibus obnoxium non sit; 8. nec inducat ullam pluralitatem, vel incompatibilitatem etiam sub eodem tecto; 9. reservata patronis facultate alibi transferendi beneficium. Fundator inde S. C. adiit, ut conditiones probaret, et rescriptum fuit: Esse approbandas omnes conditiones praeter quintam; et quoad nonam esse permittendam translationem cum consensu Ordinarii pro tempore prout de jure: *Pennen. Beneficii* 13. *Maii* 1713.

11. Beneficium Ecclesiasticum erigi debet ab Anna de Aptis, et Jacobo Silvestrelli, quibus haeredibus institutis a Margaritha Ruberti demandata fuerat erectio dicti beneficii cum onere Missae quotidianae, vel totidem Missarum, quot juxta reditus bonorum ad rationem taxae Synodalis celebrari possent, in Ecclesia et Altari, quibus ipsis maluerit, cum onere residentiae ad eorum libitum; nec dicti haeredes molestari possunt a Legatariis, Fabrica S. Petri, et Episcopo de ejusdem dispositionis exequutione: *Romana seu Viterbien.* 23. *Febr.* 1726 *dub.* 1. *confirmat.* 13. *April. ejusd. anni.*

12. Elisabeth Boschi donataria onera a Guidone donata exacte implevit quoad tria officia, et Missae celebrationem quolibet die festo de praecepto; putavit tamen consentaneum menti donatoris fundum reditus scut. 20 assignare Capellae S. Annae Ecclesiae S. Jacobi pro dote ecclesiastici beneficii, ad cujus titulum Clericus promoveri posset; exoravit itaque S. C. pro erectione, quae annuit, ita tamen ut beneficiatus teneatur loco anniversariorum celebrare quolibet anno Missas lectas 25 praeter Missas celebrandas diebus festis *Florentina* 7. *Junii* 1727.

13. Margaritha Roberti ex suo universo asse haereditario constitui mandavit perpetuum beneficium cum onere celebrationis Missarum reservato jurepatronatu familiae de Aptis et Silvestrelli; expleta per Episcopum erectione, nonnullae exortae fuerunt quaestiones super erectionis validitate, qualitate, ac dote beneficii, patronorum juribus, et passiva nominatione, quas in duodecim dubiis collectas

S. C. remisit ad Card. Praefectum cum omnibus facultatibus S. C.: *Viterbien.* 6. *Dec.* 1727 *dub.* 1. *usque ad* 12.

14. Johannes Philippus Carafini haeredibus suis injunxit erectionem duorum beneficiorum cum onere Missae quotidianae, data eisdem facultate assignandi vel tot bona in Zibello sita, vel sors pro celebratione sufficiens. Devenerunt haeredes ad bonorum assignationem, et in limine erectionis, cujus expensis vel legatarii scilicet, vel haeredis esset illa explenda disceptatum fuit, et expensis haeredis faciendam esse rescribitur: *Burgi S. Domnini* 30. *April.* 1729 *dub.* 5.

15. Beneficium simplex cum onere tamen celebrationis erigi non debet ex duabus Capellaniis, quas testator Hercules Drallus erigendas praescripserat cum onere servitii choralis, et celebrationis Missarum; quamvis reditus a testatore relicti minores haberentur: *Mediolanen. Capellaniarum* 7. *Februar.* 1733.

16. Petrus Antonius Gattus ortus Tilii in Valle-Tellinae, ut ad sacros ordines promoveri posset beneficium ecclesiasticum, sive Canonicatum fundavit cum dote annui reditus 52 scut. reservato jurepatronatu in favore fratris Antonii, et descendentium. Fundator ipse cogitans, quod nullus inter descendentes a fratre posset reperiri idoneus ad beneficium obtinendum, facultatem mutandi fundationis leges postulat; itaut si nemo ex fratris descendentia reperiatur aptus, extraneus nominari non debeat, sed suspensa collatione, sibi ipsis descendentes possent adscribere proventus, subeundo oneri duodecim Missarum quotannis celebrandarum usque dum aliquis de familia fiat idoneus. Pro Oratore, cujus ascendentes Calvini dogmata ejurarunt, et qui nobilis quidem, sed divitiis haud affluens est, supplicat Episcopus, ne acatholicis illic commorantibus praebeatur ansa deridendi ejurantes. Proposito hinc dubio quomodonam sit Oratori annuendum? responsum prodiit pro nunc negative; sed habebitur ratio in futuris vacationibus: *Comen. Beneficii* 27. *Febr.* 1734.

17. Episcopus Asculanus bona suppressi Oratorii S. Philippi Nerii, et pariter suppressae Societatis S. Angeli oppidi Offidae pro dote beneficii simplicis cum onere Missae quotidianae, quo eadem bona jam pridem affecta reperiebantur, assignavit, beneficiumque sub invocatione S. Philippi Nerii erexit. Hujusmodi erectionem impugnavit Communitas, ne bona a Collectarum solutionibus eximerentur, illam vero validam esse censuit S. C.: *Asculana Erectionis Beneficii* 19. *Nov.* 1735.

18. San. Mem. Innoc. XIII. Didaco de Avalos Marchioni terrae Vasti indulsit, ut Ecclesia, seu Capella B. M. V. de Pinna ab illo ornata, sacrisque supellectilibus instructa erigeretur in beneficium cum reservatione jurispatronatus in favorem sui, suorumque successorum, dummodo se, suosque ad sacram supellectilem a Pyratis defendendam, et Capellanum, qui in ea celebraret, manutenendum adstringeret. Super hujus gratiae exequutione et erectione, cum omnibus inde sequutis propositum fuit dubium in S. C., quae sustineri erectionem decrevit, facta tamen obligatione per hodiernum Marchionem Avalos solvendi etiam eleemosynam pro Missa quotidiana: *Theatina* 21. *Maii* 1736.

19. Erectio duorum beneficiorum sub titulis Archipresbyteratus, et Archidiaconatus a Flaminio Renzi demandata in Ecclesia S. Aemiliani fieri potest ab Episcopo; nec pertinet ad Datariam Apostolicam, quum hujusmodi erectiones ex iis essent, quae in Ecclesiis Cathedralibus, et Colle-

giatis erigi consueverunt: *Spoletana Erectionis Dignitatum* 24. *Martii* 1736. Verum refragante Capitulo orta est quaestio super qualitatibus, et conditionibus, quibus erigi deberent hujusmodi beneficia, et resolutum fuit, hujusmodi qualitates praescribendas esse a Card. Pro-Datario: 2. *Junii ejusd. anni*.

20. Erectio beneficii ab Episcopo Tridentino facta in Ecclesia B. M. terrae Pellizzani sustineri non debet, erectioni obstante testatoris voluntate, juxta quam legatum florenorum 4000 dictae Ecclesiae relictum censendum est simplex opus pium cum onere Missarum: *Tridentina Translationis Oneris Missarum* 13. *Sept.* 1738 *dub.* 1. Sed reproposita Causa; et sensu verborum, quibus testator animi sui sententiam, et voluntatem germanica lingua declaraverat, clarius exposito, praevio recessu a decisis erectionem praedictam validam esse censuit S. C.: 24. *Jan.* 1739 *confirmat.* 12. *Sept. ejusd. anni*.

21. Beneficii jam erecti in Ecclesia Parochiali loci *Isola bella* nova erectio cum variatione conditionum in prima erectione appositarum, et cum facultate disponendi de bonis in augmentum dotis assignatis, denegata fuit Lucae Peretto, qui primam erectionem simoniace peregisse dubitans, novam efficere cupiebat: *Salutiarum Beneficii* 3. *Sept.* 1740.

22. Mandavit Sacerdos Theodorus Ulodrop Canonicatus erectionem in Ecclesia Cathedrali nonnullis adjectis conditionibus, quae, quum juribus, et Capitularibus legibus praejudicium inferrent, minime a Capitulo acceptatae fuerunt. Preces itaque porrectae sunt pro erectione simplicis beneficii absque onere residentiae, et servitii chori; has tamen rejecit S. C., et mandavit, ut praefigeretur terminus Capitulo ad deducenda jura sua: *Ruremunden. Erectionis Canonicatus* 22. *Julii* 1741.

23. Opus pium Missarum a Populo Castilionis instructum ex collectionibus Episcopus in beneficium ecclesiasticum erexit ad instantiam Ministri dicti Operis, sed contradicente populo, fundationem praedictam non sustineri decrevit S. C.: *Balneoregien. Beneficii* 21. *Nov.* 1744 *dub.* 1.

24. Beneficii erectio in Ecclesia Archipresbyterali S. Petri a Josepho Leoni demandata perficienda est juxta conditiones ab exequutore testamentario designatas, cui facultas facta fuerat a testatore, excepta tamen reservatione administrationis facta in sui favorem: *Praenestina Fundationis Beneficii* 12. *Martii* 1746.

25. Piis testatoribus mandantibus erectiones beneficiorum sub expressis conditionibus, quod nimirum primo sint Clericorum, et Sacerdotum secularium, et deinde Regularium, Archiepiscopos, Episcopos, aliosque locorum Ordinarios et Judices Visitationis testamentorum piarum dispositionum, ad quos quomodocumque spectat jus approbationis, teneri omnino approbare hujusmodi erectiones S. C. decrevit; ita ut impedire nequeant quominus Regulares per se ipsos Missas celebrent, sustineant onera, bona administrent, fructusque percipiant. In regnis enim Indiarum Occidentalium saepius in dubium fuit revocata ratio, et modus exequendi hujusmodi erectiones: *Mexicana Erectionis Capellaniarum* 25. *Januar.* 1749 *dub.* 2.

26. Non est erigendum beneficium simplex cum onere Missarum celebrationis, quod erigi ordinaverat in Ecclesia Collegiata S. Secundi Jo. Jacobus Beccarius, quando reditus ad Capellaniam fundandam satis haud sint; sed est erigenda Capellania residentialis ad formam ejusdem testa-

menti: *Asten. Capellaniae* 28. *Aug.* 1751 *dub.* 1.

27. Johannes Frisarius testamento jussit, ut post obitum suum ab haerede Florillo Frisario beneficium fundaretur: Nominationem familiae Frisariae tribuit, voluitque ut filius Florilli ejusque descendentes nominarentur. At fundationem hanc ipse vivens explevit, nominavitque Petrum de Mango, qui possessionem nactus fuit. Testatore vita functo ad fundationem devenit haeres, et filium suum nominavit, sed Episcopus renuit huic fundationi decretum interponere: quaesito itaque, quaenam fundatio sustinenda esset, S. C. illam a Johanne Frisario factam esse sustinendam: *Vigilien. Jurispatronatus* 7. *April.* 1753 *confirmat* 12. *Maii ejusd. anni.*

28. Erectionem Capellaniae manualis, quam Sacerdos Jo. Merula ecclesiasticam fundaverat, in beneficium ecclesiasticum S. C. denegavit. Adversatur enim testatoris mens, ac praejudicium infertur descendentibus agnationis, ac familiae de Merulis jus ex testamento habentibus, quando aetatis annum decem et octo attingunt, assequendi controversam Capellaniam dimisso extraneo possessore; quod sublatum ingerent dictae familiae vocati, sequuta Capellaniae in beneficium ecclesiasticum erectione: *Viglevanen. Capellaniae* 25. *Apr.* 1761 *dub.* 1.

29. Quinque Capellaniae per Archipresbyterum terrae Alviani Franciscum Mariam Titolivii institutae fuerunt, inde dubitatum an voluerit qualitatem laicalem vel ecclesiasticam ex duplici adhibita denominatione, ex qua qualitas laicalis praevalere videtur. Haec non sunt per Ordinarium in beneficium ecclesiasticum collativum erigendae. Ita S. C. constituit: *Amerina Capellaniarum* 12. *Martii* 1763 *dub.* 1.

30. Michael Vicens Hispanus trientem suae haereditatis pauperibus distribuendum reliquit. Aliam postea in codicillis pro eorum vestibus largitionem addidit. Majores, quam testator putaverat, adinventae sunt pecuniae, postulata itaque fuit simplicis beneficii erectio cum onere implendi testatoris praescripta, ac unius sacri quolibet mense pro testatoris anima celebrandi; sed instantiam rejecit S. C., et ut reditus pauperum in favorem erogarentur, ac ut scriberetur ad Episcopum juxta instructionem (33) mandavit, *Vicen.* 28. *Jan.* 1764. Inde rejecta etiam fuit postulatio pro applicatione dictae pecuniae in favorem Seminarii cum onere alendi unum adolescentem; et quum pecuniae fructus quotannis superessent, rescriptum fuit, ut augeretur numerus pauperum juxta reditus, et methodum a testatore praescriptam: 3. *Aug.* 1765.

31. Ut recte statueretur beneficiorum erigendorum numerus juxta fundationem Virginii Turchi rescriptum fuit: Dilata, et firmetur status coram Ordinario citatis interesse habentibus: *Fulginaten.* 27. *Apr.* 1765 *dub.* 3.

32. Beneficium fundavit in Altari B. M. V. de Porticu Villae de Olot Sacerdos Bonaventura Pararolo tribuens patronatum activum sorori suae, ejusque haeredibus in infinitum. Hinc auctoritate Ordinarii erectum fuit: at postea instrumento confecto, reservato tamen beneplacito Apostolico, statuit fundator passivum patronatum in favorem familiae suae sororis, fructus tempore vacationis investiendos esse, donec habilis ex ea aliquis evaderet; et voluit, ut reditus augerentur ad

(33) Instructio fuit, ut Episcopus distincte referret de vero reditu, qui esse posset ex pecuniis a testatore relictis, de statu Parochiae de Mura, ejusque pauperum, ac ut de modo inter pauperes tantum distribuendi sensum sui animi aperiret: Eod. Cons. 8 Junii 1765 §. 2

libras 100, reliqui vero erogarentur in puellas dotandas, et quoque esse beneficium compatibile cum alio, nec beneficiatum teneri ad onus Divini Officii, nisi post completam aetatem annorum 24 ei placitum fuit. S. C. hujus instrumenti approbationem concessit juxta modum (34): *Gerunden.* 11. *Jan.* 1772.

33. Capellania fundata a Magdalena Venanzetti in Ecclesia Collegiata S. Mariae Mathelicae cum onere celebrandi Missas a Capellano nominato, et per alium tempore infirmitatis erigi non debet in beneficium ecclesiasticum, et erectio peracta a Pro - Vicario Generali non sustinetur: ***Camerinen. Capellaniae*** **21.** ***Nov.*** **1772** ***dub.*** **1.**

34. Haereditas Jo. Pauli Petruccini, qui deficientibus suis haeredibus totum assem Capitulo Ecclesiae Cathedralis attribuit cum onere tot Canonicatus erigendi, vix illa ob varias lites satis inventa fuit ad unius Canonicatus fundationem; hinc exoravit Capitulum pro erigendo beneficio residentiali, et chorali; et S. C. pro commutatione voluntatis juxta votum Card. Episcopi (35): annuit, in reliquis ad mentem (36): ***Praenestina Commutationis Voluntatis*** **19.** ***Apr.*** **1777.**

35. Beneficium instituit Carolus Solidi in Ecclesia Collegiata S. Columbani cum onere Missae quotidianae assignata eleemosyna, aliisque additis oneribus; fructus vero superextantes in dotandas puellas erogari praecepit: Capitulum vero dictae Ecclesiae postulavit, ut eleemosyna a testatore praefinita, quae est manualis, augeretur in erectione dicti beneficii, reliquique fructus in dotes puellarum erogarentur, et S. C. decrevit; constituto fundo pro duobus anniversariis, et duodecim Missis lectis, faciendam esse ab Emo Ordinario erectionem beneficii annui fructus taxandi, ratam partem vero fructuum superextantium erogandam esse in dotes pariter ab eodem Ordinario taxandas: *Vercellen.* 29. *Apr.* 1780.

36. Liberatus Emilii duo beneficia testamento erigi jussit ad altare animarum purgantium Ecclesiae Parochialis oppidi Tessennani. Nominandi facultatem Francisco Antonio Bizzi, et Johanni Baptistae Silvestrelli, et post eorum mortem Mensae Episcopali tribuit. In codicillo autem mandavit, ut idem Bizzi nominationem unius beneficii perpetui haberet; hic nepotem nominavit, ac declarari petiit; an erectio duplicis beneficii facta ad formam testamenti servanda foret, seu reformanda, et exequenda ad formam Codicilli? et ad formam Codicilli esse exequendam resolvit S. C.: ***Montis Falisci Beneficiorum*** **27.** ***Nov.*** 1784.

37. Beneficium ad Altare **B. M. V.** Rosarii in Ecclesia Parochiali Villae Gramignatis S. C. voluit erigendum esse juxta fundationem Sacerdotis Horatii; qui sub oneribus a se designatis

(34) Modus est, ut ex conditionibus in instrumento adjectis serventur tantum dispositiones quoad patronatum activum, et passivum, ita tamen, ut nunquam suspendatur praesentatio in favorem passive vocatorum, et quatenus non adsint in favorem cujuscumque etiam extranei: *Eod. Caus.* 11 *Januar.* 1772

(35) Qui ait quod si petita commutatio ex adductis causis rationabilis esse videtur, utilissimum, et pene necessarium censendum esse onus coadjuvandi parochum. Ne tamen novus beneficiatus absque ulla mercede praedictum onus coadjuvandi in cura animarum ferre teneatur, adjiciendam in sui favorem censerem conditionem, quod a Parocho pro tempore, si coadjuvari velit, ipsi quarta incertorum pars subministretur, sicuti praesens Canonicus Parochus libenter animo subministrare spondet. Pariter consona videtur petita, et limitata praestatio in favorem Josephi, quem uti a testatore praedilectum, humana non patitur ratio, omnino excludi a fructu haereditatis: *Eod. Caus.* 15. *Martii* 1777 §. 8

(36) Facto verbo cum Ssmo: factaque de praemissis per infrascriptum Secretarium relatione Ssmo D. Nro: Sanctitas sua S. C. sententiam approbavit, et respective confirmavit die 23. Apr. 1777. *Lib.* 127 *Decret.* pag. 341.

erectionem a Hieronymo Nepote perficiendam demandaverat, et Missae pro rata parte redituum pro tunc actu existentium ad taxam perpetuae celebrari debebant. Hieronymus quippe erectionem exequi neglexerat, complura bona distaxerat, adeoque reditibus imminutis, diminutis oneribus explendam esse jusserat: additum a S. C. etiam fuit, quod scriberetur Episcopo juxta mentem (37): *Parmen. Beneficii* 29. *Julii* 1786. Sed reproposita causa, et Episcopo referente erectionem praedictam juxta fundationem Horatii perfici non posse ob imparitatem fructuum, et bona distracta vindicari non posse; Parochum quoque eosque, qui in priori testamento, Horatii scilicet, ad juspatronatum vocati fuere, exoptare, ut erectio perficeretur ad tramites testamenti Hieronymi; hinc praevio recessu a decisis, perpectis peculiaribus facti circumstantiis beneficium esse erigendum juxta fundationem Hieronymi, rescriptum fuit: 28. *Julii* 1787.

38. Horatius Zeppi erectionem jubendo Capellaniae de simplici Capellano, et de legato pio loquutus est, et in suis Codicillis Missas reduxit ob onus minuendum in favorem consanguineorum. Hanc Capellaniam, seu legatum pium Missarum Archiepiscopus erexit in ecclesiasticum beneficium perpetuum. Consulta S. C., haec respondit, hanc erectionem sustineri. Testator enim qualitatem laicalem illius haud significaverat: *Urbinaten.* 28. *Maii* 1796 *dub.* 1.

§. VI.

Beneficia Ecclesiastica quoad Incompatibilitatem, et Compatibilitatem, seu Pluralitatem.

1. S. C. respondit, Episcopum habenti unum simplex beneficium non sufficiens ad illius sustentationem posse aliud simile conferre; sed non posse plura, quamvis simplicia, usque ad ejus sufficientem sustentationem eidem conferri: *Aquilana rel.* 14. *Aug.* 1632 *dub.* 1.

2. Ac idem, quod superius de beneficiis liberis, judicandum esse de beneficiis jurispatronatus laicorum: *Ibid. dub.* 2.

3. Insuper, ad quaesitum, num praesumpta dispensatio, in qua fundatur regula de triennali, habeat locum contra Decreta sacri Concilii Tridentini *cap.* 4 *Sess.* 7, *cap.* 17 *Sess.* 24 (38),

(37) Mens fuit, ut praecise referret Episcopus de causa impediente vindicationem bonorum Horatii a tertiis possessoribus: *Ead. Caus.* 7. Julii 1787 §. 1.

(38) *Sess.* 7 *cap.* 4 *de reform.* ubi sancitur, quod quicumque plurium beneficiorum retentor contra Canones, et Constitutionem Innocentii III., quae incipit de multa de *Praeben.* ite ipso jure, et praesentis canonis vigore privatus existet. Et *Sess.* 24 *cap.* 17 *de reform.* cautum est, ut unum tantum beneficium ecclesiasticum singulis conferatur, quod, si ad vitam honeste sustentandam non sufficiet, liceat aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Et hoc decretum inter Canonistas dubitatur, an vindicaret sibi locum etiam in beneficiis de jure patronatus, itaut obtinens primum beneficium, sive liberae collationis, sive de jure patronatu laicorum ad sui conservationem sufficiens, possit retinere secundum de jure pariter patronatus laicorum. Sed hoc dubium S. C. diluit negativa responsione; sed opus esse dispensatione Apostolica: *Vide praesenti §. num* 12, et in *Causa Alexonen.* 14. *Nov* 1654 *(Lib.* 19 *Decret. fol.* 425*)* relatum fuit, quod, Sacerdos Johannes Hyacinthus Fraaaa provisus ab Ordinario de tribus beneficiis simplicibus de Jurepatronatus tenuis reditus, ad necessariam conservationem insufficientibus, humiliter petit declarari, an absque dispensatione Apostolica possit illa retinere? S. C. respondit, non posse absque dispensatione Apostolica retinere. Itaque merito damnata fuit a Pio VI in Const. *Auctorem fidei* 28 *Aug* 1794 *Proposit* 67. „Praescriptio Synodi Pistoriensis anni 1786 tit. de Ordine §. 22, quae generaliter, et indiscriminatim „velut abusum rejicit, quamcumque dispensationem, ut plus quam unum residentiale beneficium uni, eidemque conferatur: Item in eo, „quod subjungit: certum sibi esse juxta Ecclesiae spiritum plusquam uno Beneficio, tamen simplici neminem frui posse": tamquam pro sua generalitate derogans moderationi Tridentinae *Sess.* 7 *cap.* 5, et *Sess.* 24 *cap.* 17. Nam hac sua

et cap. 16 *Sess.* 25 *de reform.* (39); itaut possidentes beneficia contra dispositionem dictorum Decretorum ex tali praesumpta dispensatione suam possessionem tueri valeant? S. C. respondit, non habere locum contra dicta Concilii decreta, quod Sanctitas sua approbavit: *Ibid. dub.* 3.

4. Ad dubium; obtinens beneficium ecclesiasticum sufficiens ad honeste sustentandum, fuit institutus ab Episcopo ad aliud beneficium jurispatronatus ad praesentationem patroni laici, et utrumque beneficium retinuit, eorumque fructus percepit per duos annos absque Apostolica dispensatione; quaeritur, quodnam ex dictis beneficiis vacaverit? utrumque ipso jure vacasse respondit: Nam obtinentem plura beneficia incompatibilia non potest se juvare regula de triennali: *Leodien. rel.* 14. *Aug.* 1632.

5. Ad dubium: an dispositio Concilii *cap.* 17 *Sess.* 24 *de reform.* (40), quod obtinenti beneficium sufficiens ad se honeste sustentandum possit aliud simplex beneficium conferri, intelligatur de sufficientia, detractis oneribus Missarum, pensionis, decimarum, et similium? respondit S. C., intelligi debere deductis oneribus supradictis: *Nullius* 19. *Martii* 1639 *dub.* 1.

6. Et ad alterum dubium; an obtinenti a sede Apostolica simplex beneficium non sufficiens possit ab Ordinario conferri Canonicatus, seu dignitas, non tamen prima in Cathedrali, vel in alia Ecclesia; etiamsi sit de jurepatronatus laicorum sive Clericorum, et utrumque insimul retineri? respondit, posse: *Ibid. dub.* 2.

7. Ad instantiam Episcopi postulantis resolutionem dubii, respondit S. C., quod ab Episcopo permitti non potest absque dispensatione Apostolica retentio trium beneficiorum simplicium de jurepatronatu laicorum sub eodem tecto non existentium, et quorum reditus non sufficiunt ad congruam conservationem: *Curzolen.* 13. *Maii* 1651.

8. Capellania Sacerdotalis fundata fuit a Margarita Cioffi cum onere Missarum; quod personale onus Capellani non esse S. C. judicaverat; modo decidit eamdem Capellaniam cum alio beneficio residentiali non esse incompatibilem: *Interamnen. Capellaniae* 3. *Febr.* 1685 *dub.* 3.

9. Jurispatronatus beneficium in Ecclesia B. M. Gratiarum extra Castrum Angugliani sita fundatum cum obligatione residentiae paratis ad hanc a fundatore aedibus, ac celebrationis omnibus dominicis, ac festivis diebus, Virgilius de Virgiliis obtinuit. Obtinuit idem etiam nuper Canonicatum in Ecclesia Cathedrali Anconae. Modo decidi postulat; an constet de eorum incompatibilitate? et de ea quippe constare S. C. statuit: *Anconitana Capellaniae* 30. *Aug.* 1710 *dub.* 1.

moderatione Concilium Tridentinum agnovit, uti antea Synodus Basileensis in ep. Synod. num 5 apud Labbeum Concil. tom 17 col 484, quidem propriam summi Pontificis potestatem dispensationum, qui potest legem relaxare, supra quam potestatem habet. Ille Ecclesiae caput, princepsque est, cujus in totam Ecclesiam fertur jurisdictio. Sane plenae sunt ecclesiasticae historiae dispensationum, quae a sede Apostolica concessae sunt. Vide Mamacchium advers. auct. opusc. quid est Papa? ep. 3 § 2 tom 1 pag 252 edit an 1787, et doctissimum Card. Gerdilium *Confutazione di due Libelli contro il Breve super Soliditate* tom. 1 pag 55 115 seqq et tom 2 pag 129.

(39) Quae in capite innovatas sunt Decretales cap. *Ad praesentium* tit *de filiis Presb.* Ord. cap. *conquerente* eod. tit., extendente prohibitionem cuique beneficia obtinendi in Ecclesia, in qua pater ejus Sacerdos ministravit, ad filium, nedum Sacerdotis, sed etiam cujuscumque Clerici; addente insuper, ne pensionem quidem super fructibus beneficiorum, quae ejus pater obtinet, vel obtinuit, habere possit.

(40) Ubi statuitur, ut in posterum unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem, si ad vitam ejus, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat eidem conferri

10. Christophorus Ernestus de Guttemberg Monachus professus Abbatiae Fuldensis Ordinis S. Benedicti Praeposituram Cellensem, cui animarum cura incumbit, una cum Abbatia Monasterii S. Michaelis Bambergae consecutus est; hinc de incompatibilitate orta est dubitatio, et ea simul possidere non posse statutum est: *Bambergen. seu Nullius Fulden. Incompatibilitatis* 30. *Sept.* 1713, *confirmat.* 28. *April.* 1714, *et* 23. *Febr.* 1715 *dub.* 1.

11. Faustus Passerius Canonicatum cum praebenda in Collegiata Ecclesia S.Ginesii possidens, praesentatus fuit ad simplex beneficium de jurepatronatus familiae de Passeris in eadem Ecclesia erectum. Et licet hoc beneficium oneribus detractis scut. 2 cum obulis 30 annua reddat; tamen quia sub eodem tecto Episcopus institutionem ei concedere noluit, dubitans de necessitate dispensationis, et S.C. consulta, ut ad Episcopum recurrat (41), rescripsit: *Camerinen. Dispensationis* 14. *Novem.* 1716.

12. Episcopus Bicteti S. C. exposuit consuetudinem vigentem in Provincia Barensi retinendi a Clericis plura beneficia absque ulla dispensatione Apostolica; eadem igitur decrevit, quod obtinens primum beneficium sive liberae collationis sive de jurepatronatus laicorum ad sui conservationem sufficiens, non potest absque dispensatione Apostolica retinere secundum de jurepatronatus laicorum: *Bitecten.* 6. *Decem.* 1721 *dub.* 1.

13. Insuper sancivit, quod obtinens duo beneficia sive liberae collationis sive de jurepatronatu laicorum minime sufficientia ad congruam conservationem non possit retinere tertium, et quartum de jurepatronatu laicorum absque dispensatione Apostolica, et additum fuit ad mentem (42): *Ibid. dub.* 2.

14. Quamplurima proposita fuere dubia a S.C. definienda, prout sequuntur.

An liceat Episcopo plura quam duo beneficia compatibilia uni atque eidem conferre, si nec duo sufficiant ad congruam conservationem?

15. An qui possident absque Apostolica dispensatione plura quam duo beneficia compatibilia, et conjunctim insufficientia ad congruam conservationem cogendi sint ab Episcopo, ut vel dispensationem petant, vel cetera beneficia praeter duo dimittant?

16. Utrum possidentes plura beneficia sufficientia cogendi sint vel ad impetrandam Apostolicam dispensationem, vel ad dimittenda cetera beneficia praeter unum sufficiens?

17. An si possidenti unum beneficium insufficiens conferatur ab Episcopo aliud per se sufficiens, retineri possit utrumque?

18. An dispositio Sacr. Concilii Tridentini circa pluralitatem beneficiorum locum habeat etiam in beneficiis jurispatronatus laicorum?

19. An eadem dispositio habeat locum etiam in Capellaniis, quae conferuntur in titulum?

20. An ad effectum retentionis indigeat Apostolica dispensatione etiam ille, cui ex vocatione fundationis competat jus vel ad duo beneficia, quorum unumquodque sit per se sufficiens, vel ad plura, quam duo insufficientia?

(41) De hac declaratione loquitur Bened. XIV. Inst. Eccles. XCI. num. 7 tom. 11. pag. 604 hisce verbia „Ac primum S. Congregatio permittit Episcopum in eum Clericum, qui ex primo simplici beneficio satis honeste sustentari nequit, „secundum Beneficium sive sufficiens, sive haud „sufficiens conferre, licet *sub eodem tectu*, modo tamen inter se diversa extiterint: In Causa „Camerinen etc."

(42) „Videlicet, ne Episcopus molestiam ullam „afferret iis, qui praediti jam duobus beneficiis „non sufficientibus, aut liberae collationis tertium pariter, vel quartum beneficium jurispatronatus laicalia bona fide possiderent." Rel. a Bened. XIV. cit. loc. num. 8.

21. An et quomodo definiri debeat sufficientia beneficii ad congruam conservationem?

22. An in praemissis contraria consuetudo, quatenus vigeat, sustineatur, et sit servanda?

Hisce itaque dubiis S. C. respondere censuit: Dabitur resolutio in casibus particularibus, servata dispositione S. Concilii Tridentini (43): *Abulen. Beneficiorum* 26. *Januar.* 1732 *dub.* 1. *usque ad dub.* 9.

23. Beneficium sub titulo S. Catharinae erectum in Ecclesia Parochiali oppidi Riclinghausen. incompatibile declaratur cum Parochiali Ecclesia sex milliariis a dicto oppido distante. Fundator enim praescripserat, quod praesentandus nullum retineret beneficium, quod ibidem resideret, missasque per seipsum celebraret: *Colonien. Beneficii* 6. *Febr.* 1734 *dub.* 1.

24. Beneficium Praebenda nuncupatum in oppido Gemphing sub onere residentiae erectum incompatibile declaratum fuit cum Ecclesia Parochiali obtenta a Benedicto Grienwald, praesertim etiam quia unumquodque ex dictis beneficiis ad conservationem satis est: *Augustana Beneficiorum* 24. *Martii* 1736 *dub.* 1.

25. Parochialem Ecclesiam castri S. Jacobi obtinuit Matthias Calabrese, dum jam in eadem Ecclesia Capellaniam perpetuam retinebat: Parochialem hanc impetravit Carminus Gorrese, qui tum defectum concursus, tum beneficiorum incompatibilitatem in S. C. deduxit, postulans propterea, ut sua supplicatio relaxaretur, sed negativum retulit responsum; quum neutrum suae intentionis fundamentum subsisteret ad effectum obtinendi hoc parochiale beneficium: *Salernitana, seu Caputaquen. Parochialis* 8. *Martii* 1760.

26. Sacerdos Matthaeus Rispolius Parochus Casalis Pugerulae hebdomadariatum in Ecclesia Cathedrali assequutus est ab Archiepiscopo, sed ob incompatibilitatem beneficiorum Apostolicas Literas expedivit, quae nunquam executionem habuerunt, quum sub nonnullis falsis expressionibus obtentae fuerint. Instante igitur Archiepiscopo quaesitum fuit; an Parochiam, et hebdomadariatum retinere posset Rispolius, et responsum fuit, dilata et ad mentem (44): *Amalphitana* 14. *Febr.* 1761. Perseverante autem Rispolio in retentione hebdomadariatus, et Parochiae absque eoquod ad Sum. Pontificem recurreret, reproposita causa rescriptum fuit, utrumque beneficium retinere non posse, et esse indulgendam retentionem Parochiae facto verbo cum SSmo: 18. *Julii ejusd. anni*.

27. Beneficium fundavit Americus de Capponibus in Ecclesia monialium S. Felicitatis, ac praeter onera complura, voluit etiam, quod beneficium praefatum incompatibile foret cum alio quocumque vel cum cura, vel sine cura, quamvis reditus impares forent quoad onera injuncta. Decreverunt inde reditus, itaut adsit nemo, qui beneficium cum incompatibilitatis qualitate obtinere velit. Patronus itaque Ferdinandus de Capponibus Senator pro deletione dictae incompatibilitatis institit, obtinuitque quoad beneficia de jure compatibilia: *Florentina* 8. *Junii* 1765 *dub.* 1.

28. Beneficium residentiale erectum sub titulo SS. Caroli Borromaei, et Emerentianae in Ecclesia Parochiali S. Petri oppidi Castignani cum onere celebrandi per se ipsum, et personaliter choro inserviendi retineri non potuit a Friderico Pignotti proviso de Praebenda Thesaurariae in Ecclesia

(43) *Vide not.* 38.

(44) Et mens fuit, ut Rispoli recurreret ad Sanctissimum: *Eod. Caus.* 18 *Julii* 1761

Cathedrali almae Domus Lauretanae cum onere ibidem residendi; quamvis unius ex his esset, qui tanquam passive vocatus qualitatibus a testatore requisitis polleret: *Montis Alti Dispensationis* 14. *Sept.* 1782.

Beneficia Ecclesiastica quoad Indultum ea assequendi, vel retinendi. Vide *Dispensatio §. IV.*

§. VII.

Beneficia Ecclesiastica quoad Nominationem, Praesentationem, Adjudicationem, et Institutionem.

1. Quum Ecclesia loci Zarzosae non conflaret Capitulum, sed unum et idem Capitulum constituit cum Ecclesia Munillae, cujus Beneficiati sunt numero complures, quam Ecclesiae Zarzosae; hinc ad beneficia vacantia Munillienses tantummodo praesentantur, quaeritur, an, et quomodo sit providendum? rescripsit S. C. posse committi Episcopo Calaguritano, ut ad mensuram decimarum, quae ex uno, vel altero loco exiguntur, distinguat numerum portionum beneficialium, sive integrae sint, sive diminutae, et ex illis assignet pro Mulliensibus tot, quae decimis illius correspondeant; et similiter ad eamdem portionem alias assignet Zarzosensibus quot ex illorum decimis proveniunt; itaut patrimoniales nati utriusque loci ad proprias portiones respective, dummodo alias approbati sint, praeferantur, servata in reliquis forma motus proprii Clemente VIII. Pont. Max. (45): *Calaguritana Juris Eligendi, et Praesentandi* 1. *Decem.* 1685.

2. In Dioecesi beneficia simplicia de jurepatronatus ecclesiasticorum, et laicorum reperiuntur devoluta ob defectum patronorum, tam modici valoris, ut non sit, qui velit adipisci, et illa vacant in praejudicium cultus divini, et salutis animarum; ideo quaeritur, quommodo Episcopus in his se gerere debeat? respondit S. C., quod in beneficiis non excedentibus annua scuta duo auri, sola signatura Papae est sufficiens, et pro reliquis fiant expeditiones in forma: *Vicen. Visitat. Sacr. Liminum* 15. *April.* 1690 *dub.* 4.

3. Praesentationem factam per haeredem ad beneficium fundatum a Canonico Johanne de Comitibus, quod habitu est sacerdotale, in favorem Clerici Josephi Guerreri, licet infra annum juxta Cathedralis Ecclesiae constitutiones sacros ordines non susceperit, immo nec intra successivum quatriennium, quia ob delicta ab ipso patrata exilii poena multatus fuit, sustinendam esse decrevit S. C.: *Tusculana Beneficii, seu Capellaniae* 4. *Sept.* 1700 *dub.* 2.

4. Quoad beneficia Parochialis Ecclesiae S. Mariae de Aqualata disceptatum est; an assertum statutum concernens admissionem beneficiatorum actu Presbyterorum praevio eorum examine super cantu Gregoriano, et cum carentia fructuum ad sex menses sustineatur? et quatenus affirmative

5. An etiam locum habeat in beneficiis de jurepatronatus laicalis?

6. An Decretum factum ab Episcopo in visitatione anni 1698 de non facienda admissione beneficiatorum, nisi bis in anno sustineretur? et S. C. respondit: Dilata, et audiatur Episcopus juxta instructionem: *Vicen. Statuti* 27. *Aug.* 1712 *dub.* 1., 2., *et* 4.

7. Petrus de Rapacciolis donavit Patribus Augustinianis Excalceatis juspatronatus sibi competens tum Ecclesiae S. Mariae *del Colle*, tum duorum beneficiorum, quae erecta sunt in Ecclesia S. Nicolai Collescipionis. Vacarunt beneficia, et Patres Augustiniani praesentarunt Dominicum de Scipiis, e contra Petrus Donator praesentavit

(45) *Vide not.* 26.

Nicolaum Leandrum Paterni, nullam ipse donationem dicens, ex quo laicus loco pio donaverat absque Episcopi consensu, et ex quo donatarii Conventum non fundarunt, uti promisserant. Orta itaque controversia super praesentationibus S. C. respondit; praefigatur terminus unius mensis Religioni ad faciendam renunciationem legitimam, eoque elapso Leander instet: *Narnien. Jurispatronatus* 19. *Nov.* 1718. Donatarii renunciationem minime expleverunt, sed consensum praestiterunt, ut nominatio beneficiorum ad Petrum donantem spectaret, quousque ipse viveret, et S. C. rescripsit: Dilata, et exhibeatur actus definitorii, in quo data fuit facultas Provinciali ad nominandum: 1. *April. ejusdem anni:* ac tandem validam decrevit nominationem factam in favorem Nicolai Leandri Paterni: 9. *Maii ejusd. anni, confirmat.* 5. *Aug. ejusd. anni.*

8. Patroni familiae Simbeni nullum invenire potuerunt, qui vacans beneficium simplex S. Crucis cum onere Missarum, ob redituum tenuitatem exciperet; Episcopum itaque post quadrimestre rogarunt, ut de beneficio disponeret, ast nec ipse reperire potuit, qui illud acceptaret. Fere biennio elapso adfuit Clericus, qui cum augmento beneficium postulavit, ac patroni illum praesentarunt; Vicarius vero Capitularis de devolutione dubitans oraculum S. C. exquisivit; quae rescripsit praesentationem praedictam esse admittendam; nequaquam enim constabat de patronorum culpa, aut negligentia: *Mantuana* 24. *Febr.* 1720.

9. Demandata erectione cujusdam beneficii a Margarita Ruberti, voluit ipsa, ut jus nominandi esset penes Jacobum de Aptis, et Jacobum Silvestrelli, eorumque haeredes. Erectione peracta, ac Jacobo de Aptis vita functo, declaratum est jus praedictum spectare ad Annam haeredem Jacobi de Aptis, et Jacobum Silvestrelli: *Romana seu Viterbien.* 23. *Febr.* 1726 *dub.* 3. *confirmat.* 13. *April. ejusd. anni.*

10. Sacerdos Franciscus Biffius instituit beneficium simplex in Ecclesia Parochiali S. Stephani oppidi Casalis Majoris de jurepatronatus suae familiae, qua deficiente in favorem Beneficiatorum dictae Ecclesiae disposuit cum conditione, quod in casu erectionis Ecclesiae praedictae in Collegiatam, tunc juspatronatus spectaret ad Canonicos, dummodo inter Canonicales Praebendas beneficium adscriberetur. Pro erectione rescripsit S. C., sed antequam signaretur a SSmo supplicatio, vacavit beneficium, et familia de Bissis ad illud nominavit Clericum Josephum de Biffis, ac hujusmodo praesentationem admittendam esse censuit eadem S. C.: *Cremonen. Erectionis Praebendae Theologalis* 2. *Julii* 1729 *dub.* 1.

11. Ac hujusmodi jus praesentandi ad beneficium praefatum licet in Canonicatum erectum continuare debere in dicta familia saucitur: *Ibid. dub.* 3.

12. Beneficium seu Capellaniam sub titulo S. Benedicti in Parochiali Ecclesia S. Mariae de Vetranto cum onere Missarum instituit Paschalis Troisius, voluitque, ut si quis *de domo et stirpe, seu genere de Troisio* Presbyter esset, praeferri deberet in nominatione. Extincta familia Troisi Parochi cum familia Maura ex parte faeminae a Troisio discendente transactione inita convenerunt, ut titulum Parochi retinerent, Missas vero Presbyteri de familia Maura celebrarent; ast concordia hujusmodi minime approbata fuit: *Caven. Transactionis* 21. *Junii* 1732.

13. Legatum perpetuuum Missarum ab Alexandro Josepho Guarischetti relictum Ecclesiae B. M. V. terrae Pellizzani erectum fuit in beneficium

ecclesiasticum reservato jure nominandi in favorem familiae Guarischetti: Rector dictae Ecclesiae hoc jus sibi vindicare studuit, verum S. C. illud familiae praedictae adjudicavit: *Tridentina Translationis Oneris Missarum* 24. *Januar.* 1739 *dub.* 3.

14. Nicolaus Caesar de Avalos beneficium de jurepatronatus laicorum fundavit, vocavitque masculos lineae masculinae primum, inde vero faeminae familiae de Avalos, his vero deficientibus Capitulum oppidi Cyliarum substituit: Beneficiato vita functo, extinctisque lineis vocatis, adhuc fundatore vivente, Capitulum substitutioni locum factum fuisse putavit, e contra fundator, vel alium nominare, vel pro se supplicare voluit, et S. C. censuit in casu, de quo agitur, Nicolaum Caesarem pro se ipso supplicare posse: *Baren. Beneficii* 21. *Novem.* 1739 *dub.* 1.

15. Institutio ad beneficium a Marco Paschali fundatum Clerico Tanozzini attentate facta fuit ab Ordinario, quum in S. C. Episcoporum, et Regularium instantia promota fuisset a Clerico Bramanti ad beneficium praefatum passive vocato, adeoque ipsam institutionem sustineri non debere constituitur: *Aquipendien. Beneficii* 17. *Febr.* 1742 *dub.* 1.

16. Et ad beneficium praefatum Clericus Bramanti per verba deprecativa vocatus institui debet, quamvis Episcopus vitam turpem eum agere referret: *Ibid. dub.* 2.

17. Canonicus Cathedralis Ecclesiae Hieronymus Ammone nulla indigebat apostolica dispensatione pro consecutione beneficiorum, Rectoriatuum, et Capellaniarum de jurepatronatus familiae suae, eidem itaque ea omnia adjudicanda esse decrevit S. C. in concursu alterius Clerici praesentati ab uno ex patronis. Nam Canonicatus est exigui reditus, ac Capellaniae sunt laicales: *Surrentina Beneficiorum* 28. *April.* 1759 *dub.* 2., *confirmat.* 30. *Junii ejusd. anni.*

18. Johannes Franciscus Bondi beneficium fundavit pro universa descendentia masculina suarum filiarum cum substitutione agnatorum familiae Bondi illa penitus extincta: inter Sebastianum Sancti ex filia fundatoris descendentem, et Basilium Bondi descendentem ex senioribus agnatis orta est quaestio super beneficio praedicto, et Sebastiano assignandum esse decrevit S. C.: *Mutinen. Capellaniae seu Legati Pii* 6. *Decem.* 1760.

19. Supplicatio relaxari debet in favorem Dominici Serrani, qui praesentatus, et unicus qualificatus ad beneficium extiterat; licet indigeret dispensatione saltem ad cautelam ab irregularitate ob praeteritorum criminum maculam, quam dispensationem tamen obtinuit; etsi adesset contradictor Petrus Sodos Bagoena, qui habilis erat ad beneficia assequenda: *Terulen. Beneficii* 22. *Sept.* 1763 *dub.* 2.

20. Beneficium, concedendum esse Clerico Caesari Sparacciari utpote a vero patrono praesentato, adeoque ejus supplicationem relaxandam esse ad impetrandam dispensationem super aetate, declaravit S. C., neglecta praesentatione a praetenso patrono expleta in favorem Sacerdotis Philippi Sanni, qui provisionem apostolicam cum derogatione medietatis vocum efflagitaverat: *Tolentina Canonicatus* 20. *Januar.* 1770.

21. Ad beneficium Ludi magistri, et Coadjutoris Communitatis Bellinzonae, quod sacerdotale declaratum fuerat a S. C., nominatio, seu electio a Communitate patrona expleta in favorem Clerici Defendentis Molo, qualitate Sacerdotali destituti, facta fuit, quia bona fide Clericum posse praesentari opinata est; propterea consulta S. C. de validitate nominationis,

respondit; dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem: *Comen. Beneficii* 31. *Martii* 1770 *dub.* 2. Deinde putavit eam sustineri non debere, quamvis ante causae decisionem ad Sacerdotium ille promotus fuisset: 13. *Julii* 1771. Fuit inde concessa nova nominatio a Communitate eidem Molo cum expressione *per esser ora Sacerdote*. Sed compertum fuit, nominationem peractam esse a paucis Consiliariis nominatim consanguineis; adeoque nominationem pluribus vitiis affectam improbavit S.C.: *Ibid. dub.* 4. *confirmat.* 9. *Maii* 1772.

22. Prout etiam nec sustineri debet nominatio in favorem Antonii de Burgo Caratti, quamvis Sacerdotis. Nominatio enim sequuta fuerat pendente recursu ad S. C. habito a Defendente Molo: *Ibid. dub.* 3.

23. Beneficium simplex S. Francisci de Paula fundatum est a Petro de Sebastianis ea lege, ut, eo vacante, singuli Sacerdotes Participantes *de communia* antiquae Parochiae S. Mariae oppidi Lugi in novam Collegiatam cum unione alterius Parochiae pariter communia constituentis erectae in urnam ponerentur, et sorte novus Beneficiatus extraheretur. Hac forma servata extractus fuit Canonicus Verlicchius. De eadem conquesti sunt Archidiaconus, et Archipresbyter novae Collegiatae, quod minime vocati, ac in urnam positi fuerint. Desuper S. C. consulta rescriptum distulit, et dixit ad mentem (46): *Imolen. Distributionum* 30. *Maii* 1772 *dub.* 4. Deinde constare de validitate resolvit: 8. *Maii* 1773.

24. Qua de causa denegavit S. C. eodem tempore relaxari supplicationes signatas, et praesentatas ab impetratore Sacerdote Brignani innixo reservationi Sedis Apostolicae ob vacationem in mense reservato: *Ibid. dub.* 5.

25. Sacerdos Rosatus Antonini beneficium instituit in Capella B. M. V. Pietatis terrae Appositae reservato jurepatronatus activo in favorem Jacobi de Leonoris, ejusque fratri, et haeredibus, et successoribus, ac jurepatronatus passivo in favorem Sacerdotis, seu Clerici ejusdem familiae; hac vero deficiente in favorem Sacerdotis, seu Clerici familiae Antonini. Vacante ob matrimonium beneficio, ac nemine de vocata familia de Leonoris existente, qui illud consequi posset, Johannes Baptista Antonini nominationem pro se postulavit; ast patroni alium praesentarunt; et S. C. beneficium a die vacationis praefato Antonini deberi decrevit: *Reatina Capellaniae* 27. *Novem.* 1773 *dub.* 1. *confirmat.* 9. *Julii* 1774.

26. Dum nonnulli Decuriones Communitatis castri Cryptarum ad mare postulaverant quatuor beneficia de jure patronatu Communitatis erigi in Capellanias concuratas considerata populi multitudine, Ermenegildus Tanursi impetravit unum ex his vacans, sub expressione, quod Communitas negligens fuisset in praesentando novum Rectorem, et gratiam obtinuit. Ast Communitas intra quadrimestre nominaverat Rectorem, et Ordinario nominationem praesentaverat; ob id re in S. C. delata supplicationem in favorem Ermenegildi minime relaxandam esse statutum fuit: *Ripana Beneficii* 17. *Junii* 1775 *dub.* 2.

27. Simon Grammatica, Jo. Baptista Casati, et Joseph Abbiati passive vocati ad beneficium fundatum a Catharina Taffini Paravicini institutionem postularunt, et Vicarius Generalis praelationem Abbiati concessit;

(46) „Mens est, ut citato etiam Sacerdote Antonio Brignani, impetretur commissio super „supplicatione in ejus favorem signata". ral. e Ferrari in sua Biblioth. Canon. Jurid. tom. 8, pag. 468. edit. Rom 1789.

utpote prae ceteris juxta fundationem qualificato; huic tamen Originis requisitum deerat, super quo inde fuerat habilitas obtenta; et S. C. censuit decretum Episcopi non sustineri, praelationemque Casati competere: *Comen. Beneficii* 7. *Febr.* 1784 *dub.* 1.

28. Praesentatio a patronis facta in favorem Clerici Clementis Marini ad beneficium in Ecclesia castri S. Petri a Nicolao Cecconi fundatum, cui inest onus celebrandi per seipsum, non sustinetur: *Praenestina* 12. *Martii* 1785 *dub.* 2.

29. Vincentius Cataldi quoad beneficia vacantia de suo jurepatronatus rescriptum obtinuit *tempus, et tempora non currere per duos menses tantum*, postquam tamen alias temporis prorogationes reportaverat; quibus elapsis neminem nominavit. Clericus itaque Aloysius Ciucci beneficium S. Marci jure devoluto a Sede Apostolica obtinuit; illico Vincentius nominationem explevit, et nihilominus beneficii possessionem nactus ést Aloysius Ciucci, cui manutentionem dandam esse, nec relaxandam supplicationem in favorem nominati a patrono S. C. arbitrata est: *Asculana* 6. *Maii* 1786 *dub.* 1.

30. Item quoad alia quatuor beneficia literas expediendas esse in favorem provisorum Apostolicorum eadem ratione, nec signandas esse supplicationes in favorem nominatorum ab eodem Cataldi patrono rescriptum fuit: *Asculana* 6. *Maii* 1786 *dub.* 1., 2., 3., *et* 4.

31. Beneficium Aeditui fundatum a Bernardino Lupi in Ecclesia Collegiata S. Nicolai oppidi Edisti de jurepatronatus Communitatis, ut ea Aedituum nominaret *in età legitima da potersi ordinare al Sacerdozio in termine di un anno* denegatur pauperi Cajetano Lupi parum ad assumendum Clericatum idoneo; licet de genere vocatorum sit; ac servandum est decretum visitationis anni 1650: *Nullius Sancti Aedisti Beneficii Sacristae* 19. *Junii* 1790. Non obstante hoc rescripto Communitas patrona nominavit Clericum Josephum Fiori annorum 17, et favente Vicario Generali, ac necessitate ac utilitate Ecclesiae suadente a S. C. conceditur eidem institutio: 21. *Junii* 1792.

32. Ecclesia Parochialis S. Lucae Viterbii unita Collegiatae SS. Faustini et Jovitae proximam minatur ruinam, et indiget prompta reparatione. Hinc exoratur S. C. pro suspensione collationis beneficii annui reditus scut. 40 cum duplicis Missae hebdomadalis onere institutionis Laurentii Franchini. Card. Episcopus testatur deesse Parocho congruam, Parochiae incolas labore tantum vivere, Capitulum Collegiatae aere alieno gravatum. Interim patroni absque praejudicio petitionis ad beneficium nominarunt Clericum Borgassi, et S. C. locum suspensioni collationis beneficii, juxta votum Episcopi (47), suspensa interim exequutione nominationis ad septennium: *Viterbien. Beneficii* 18. *Novem.* 1797.

§. VIII.

Beneficia Ecclesiastica quoad Permutationem seu Commutationem.

1. Quoad permutationes beneficiorum censuit S. C. permutationes minime admittendas ab Ordinario, nisi ob necessitatem, vel utilitatem Ecclesiarum: *Tarraconen. Febr.* 1590 *dub.* 2.

2. Carceribus Curiae Episcopalis

(47) „Qui suum aperiendo votum censuit suspensionem statuendam esse dumtaxat pro comparandis scutis bis centum, scilicet pro annis „septem: quam summam satis credo pro pavimenti, et tecti instauratione, et interiorum parietum munditie." *Ead. Caus.* 18. *Novem* 1797 §. 2.

mancipato Francisco Antonio Florentino Parocho oppidi Altii ob nonnulla supposita carnis delicta, inchoato processu opportunum duxit Curia praedicta, ut Florentinus suam Parochiam cum aliqua Capellania permutaret, interim eadem Curia processus continuationem intermisit. Permutatio evenit, et nondum adepta Capellaniae possessione Florentinus ad S. C. convolavit, quae permutationem non sustineri decrevit: *Novarien. Permutationis* 6. *Octob.* 1703 *dub.* 1.

3. Beneficium simplex sub titulo S. Angeli in Fonte, et S. Bernardi commutatum fuit in simplicem Capellaniam manualem ad instantiam familiae de Bigottis patronae, quae pro dotis augmento molendinum obtulerat, ceteraque bona libera obligare promiserat; firma tamen remanente qualitate beneficii ecclesiastici, et praevia assignatione Molendini una cum specifica obligatione omnium bonorum tam pro evictione Pistrini, quam pro perpetua manutentione redituum in ducatis quinquaginta, prout decrevit S. C., postquam tamen sub die 23. Febr. 1726 nova informatio ab Episcopo requisita fuerat juxta instructionem; ac sub die 20. Sept. 1727, rescriptum fuerat; scribatur Episcopo juxta novam instructionem (48): *Caputaquen.* 17. *Apr.* 1728.

4. Quum pluries Sacerdotem Johannem Wolfangum Baumharter inhoneste viventem paterne monuerit Augustanus Ordinarius, tandem contra ipsum non resipiscentem sententiam protulit, qua Johannem condemnavit ad permutandum intra quatuordecim dies simplex beneficium Primiceriatus, quod in Civitate Donaverthae obtinebat, cum altero simplici beneficio in Liechtenau existente, ac Johanne contradicente Ordinarii judicatum sustineri deliberatum est: *Augustana* 12. *Febr.* 1735 *dub.* 1.

5. Beneficium sub titulo S. Januarii erectum in publico Oratorio eidem Divo Januario dicato de jurepatronatus familiae Salines, quum vacans reperiretur, nullusque existeret Clericus passive vocatus, ad instantiam patronorum, qui etiam dotis augmentum in favorem Ecclesiae, cujus bona grave detrimentum passa fuerant, obtulerunt, commutatum fuit in simplicem Capellaniam manualem ad nutum patronorum, retenta tamen qualitate beneficii, et facta per patronos obligatione manutenendi bona assignata in fundatione, necnon reditus ducatorum 12 assignatorum in augmentum beneficii: *Satrianen. seu Potentina* 27. *Januar.* 1748.

6. Beneficium simplex S. Nicolai ad Montes de jurepatronatus Sodalitii S. Laurentii oppidi Tophiae commutari non debet in residentiale, seu in Canonicatum erigendum in Ecclesia Collegiata dicti oppidi etiam reservato patronatu, et imposita celebratione unius sacri pro qualibet hebdomada in favorem Sodalitii; major enim pars Sodalium commutationi dissentiebat, et quando agitur de commutatione simplicis beneficii jurispatronatus laicalis requiritur omnium patronorum consensus: *Nullius, seu Farfen. Commutationis Beneficii* 2. *Aug.* 1749.

7. Beneficium residentiale erectum in Ecclesia Parochiali S. Laurentii Morsunii cum onere, ut interesset omnibus horis canonicis diurnis, atque nocturnis, et ut unum sacrum celebraret quolibet anno, imminutis adeo reditibus, ut non inveniretur, qui beneficii onera impleret, instante patrono commutatum fuit in beneficium sim-

(48) Et signanter, an iidem patroni vellent sua bona obligare pro manutentione augmenti ducatorum quinquaginta, et an haberent bona libera, quae possunt obligare: Eod. Cons. 17 Apr. 1728. §. 3.

plex. aucto Missarum numero arbitrio Episcopi: *Celsonen Beneficii* 11. *Martii* 1752.

8. Circumspecta populi multitudine nonnulli Decuriones castri Cryptarum ad Mare postularunt, ut quatuor beneficia simplicia erecta in Ecclesia Matrici S. Johannis dicti castri de jurepatronatus Communitatis in Capellanias concuratas commutarentur, sed contradicentibus passive vocatis, rejecta fuit instantia: *Ripana Beneficii* 17. *Junii* 1775 *dub.* 1.

§. IX.

Beneficia Ecclesiastica quoad Privationem.

1. Ad consulendum detrimento servitii Ecclesiae, et ad removendam populi publicam offensionem, Capitulum Ecclesiae Cathedralis declarari supplicavit, quod dicti absentes ex causa omnino illicita, atque ordini sacerdotali injuriosa poenas incurrissent privationis beneficiorum, propositis hinc dubiis; an esset locus privationi? et quatenus negative

2. An et in qua poena esset procedendum contra hujusmodi beneficiatos? responsum est, esse locum privationi ad formam Sacr. Concilii (49) et Sacr. Canonum (50): *Vercellen.* 15. *Dec.* 1696 *dub.* 1 *et* 2.

3. Joseph Fuentes de Lebrixa suspensus, ac irregularis declaratus fuit a S. C. ob ejus promotionem ad sacros ordines factam ab Episcopo Simensi, cujus servitio addictus erat, absque literis commendatitiis Archiepiscopi Hispalensis, cui erat subditus, et ad titulum insufficientis beneficii. Eadem S. C. oratorem remisit ad Archiepiscopum pro absolutione impetranda, quam ab ipso obtinere non valuit, obtinuit tamen a Card. Urbis Vicario: Inde vero quaesitum fuit, an privatus remanserit beneficiis, et Capellania? et S. C. respondit: Negative quoad beneficia, et Capellanias in titulum obtentas ante contractam irregularitatem; affirmative vero quoad obtentas expost: *Hispalen. Irregularitatis* 9. *Julii* 1701.

4. Capitulum Collegiatae Ecclesiae S. Martini, eo quod Johannes Stenualt beneficii SS. Martini, et Oddae possessor, cui onus canendi Evangelium incumbit, a pluribus annis a Civitate abfuerat, ad privationem beneficii devenit, ac S. C. declaravit Johannem in poenam praedictam incurrisse; itaut esset locus nominationi, et institutioni alterius: *Leodien. Beneficii* 22. *Febr.* 1710.

5. Privatio beneficii residentialis in Sacerdotem Antonium Lacingula beneficium possidentem in Ecclesia Archipresbyterali oppidi Serrae Capriolae ab Episcopo decreta ob omissam residentiam non sustinetur; sed manutentio dari debet Beneficiato, cui tamen injunctum fuit a S. C., ut infra mensem omnino ad residentiam redi-

(49) Decretalis *cap. ex tuae lit. de Clericis.* statuit, Clericum absentem a sua Ecclesia, si noscitur, ubi sit, citandum esse tribus edictis, in valvis ejusdem suae Ecclesiae affigendis, et ea privandum, si post sex menses non revertatur, et ex contrario sensu, si scitur, ubi sit, et quomodo citari possit, personaliter citari debere, nec esse ipso jure privatum fructibus infra dictos sex menses. Haec sanctio moderata est a Concilio Trid., quum hodie in privatione beneficii respectu obtinentium dignitates, Canonicatus, vel portiones in Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis, omnino servandus esset ordo ab eodem Concilio praescriptus *Sess* 24. *cap.* 12 *de reform.* *§. Praeterea obtinentibus.* Is igitur est, ut primo anno absentes ultra tres menses, priventur dimidia parte fructuum, quos ratione etiam praebendae, ac residentiae fecerunt suos, secundo anno, si eadem usi fuerint negligentia, priventur omnibus fructibus illius anni. Ac demum, crescente contumacia, itaut etiam tertio anno residere neglexerint, privari possint, et debeant juxta SS. Canonum sanctiones ipso beneficio. *Alia vide verb. Canonicatus §.* 5.

(50) *Vide not. antecedentem.*

ret absque spe: Illa enim fuit Advocatus Visitationis Pastoralis dicti oppidi cum mandato non ommittendi Ecclesiae servitium sub privationis poena: *Larinen. Privationis* 2. *Maii* 1711 *dub.* 1.

6. Duo ex Beneficiatis Ecclesiae Cathedralis, qui onus habebant canendi tum in cantu Gregoriano, tum in figurato, relicta Ecclesia in exteris ditionibus operas suas in publicis theatris locarunt; quaesita S. C. praecepit, ut Ordinarius nomine S. C. poenam privationis eisdem imponat: *Vercellen. Residentiae* 1. *Octob.* 1720.

7. Henricus Eustachius Coroy beneficiatus Collegiatae Ecclesiae S. Martini non est beneficio privandus, non obstantibus Constitutionibus Alexandri VI. Pont. Max., quibus sub poena privationis praescripta fuit personalis residentia; itaut absentes per tres menses ipsam incurrerent; ac proinde nec Capitulo licet alium praesentare, nec Decano illum instituere; Aberat ille enim causa litis agendae in favorem beneficii: *Leodien. Servitii* 19. *Junii* 1751 *dub.* 1.

Beneficia Ecclesiastica Religionis Hierosolymitanae. Vide *Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani* §. *II.*

§. X.

Beneficia Ecclesiastica quoad Resignationem (51), *Cessionem*, *et Dimissionem*.

1. Censuit S. C. prohibitionem de non resignandis beneficiis, ad quorum titulum Clerici fuerunt promoti, juxta *cap.* 2 *Sess.* 21 *de reform.* (52) locum habere; etiamsi beneficia haec de jurepatronatus Capitulorum exemptorum sint: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662 *dub.* 11.

2. Camillus Maninus Praepositus insignis Collegiatae Gaudiani beneficium simplex sub titulo Prioratus in Ecclesia S. Mariae loci de Barro erectum obtinens illud resignare postulavit in favorem sui ex fratre nepotis octavum annum agentis; ita tamen ut resignatarius obligatus remaneret ad celebrationem diebus festis per se vel per alium in dicto loco de Barro, et ad rudimenta fidei populo explicanda; sed contradicente Galeatio Vicecomite de Aragona asserto patrono, illius petitioni contradixit quoque S. C.: *Novarien. Resignationis* 8. *Aug.* 1705.

3. Episcopus Lanciani dubitavit, an Ordinatus ad titulum beneficii in illius resignatione teneretur speciatim exprimere: se fuisse ad ejus titulum ordinatum, et S. C. dubium solvit responso affirmativo: *Lancianen.* 9. *Febr.* 1726 *dub.* 1.

4. Quaesitum pariter fuit, an haec individua expressio suppleatur per as-

(51) *Const. In Sublimi* 29. *Aug* 1741 (*Bull. ejusd Pont.* tom 1 pag. 32) Resignationes Beneficiorum cum reservatione pensionis, et parto eam cassandi, prohibentur, et annullantur a Bened. XIV.; adjecta poena privationis beneficii, inhabilitationis ad alia assequenda, restitutionis pecuniae, et irritantur cassationes, et extinctiones pensionum, intra sex menses a capta possessione beneficii obtentae. Inde altera Const. *Ecclesiastico* 15 *Junii* 1746 (*Ibid.* tom. 2 pag 28.) Bened XIV. occurritur abusibus in expeditione beneficiorum inductis, ad eludendam Const Gregorii XIII. incipien. *Humano* 5. Jan 1584 (*Bull Rom* tom. 4 part. 4 pag 41), qua forma publicandi resignationes beneficiorum Ecclesiasticorum in Curia, et extra decernebatur.

(52) Ubi postquam decretum est, neminem secularem promovendum esse ad sacros Ordines sine beneficio ecclesiastico, quod sibi ad victum honeste sufficiat, quodque pacifice possideat, statuit. „Id vero beneficium resignare non pos„sit, nisi facta mentione, quod ad illius bene„ficii titulum sit promotus: neque ea resignatio „admittatur, nisi constito, quod aliunde vivere „commode possit; et aliter facta resignatio, „nulla sit."

sertivam *forsan ordinatus?* et S. C. respondit negative, et ad mentem (53): *Ibid. dub.* 2.

5. Prout etiam definitum fuit, quod per concludentes probationes constare debet hujusmodi resignantem habere, quo commode vivere possit: *Ibid. dub.* 3.

6. Nec sola confessio jurata perficit probationem praedictam: *Ibid. dub.* 4.

7. Resignans vero tenetur aliud beneficium obtentum, vel alia bona subrogare beneficio resignato, et haec subrogatio facienda est per Episcopi declarationem: *Ibid. dub.* 5 *et* 6.

8. Beneficii simplicis, ad cujus titulum sacros ordines susceperat Johannes Malabayla, resignatio postquam ipse Parochialem Ecclesiam obtinuerat, valida declarata fuit; quamvis reticuisset se ad titulum dicti beneficii ordinatum, ut requiritur ex Trid. *Sess.* 21 *de reform. cap.* 2 (54). Expresserat tamen Ordinario, coram quo resignationem expleverat, se habere unde viveret: *Asten. Resignationis Beneficii* 3. *Apr.* 1734, et iterum instante Johanne Malabayla pro nullitate resignationis, rescriptum fuit, *in decisis* facto verbo cum SSmo, et facta subrogatione Parochialis per Episcopum: 22. *Maii ejusd. anni*.

9. Renunciationem beneficii sive Capellaniae erectae in Ecclesia SSmi Salvatoris a Consentino factam in favorem Sacerdotis Gigli de consensu majoris partis patronorum sustinendam esse decrevit S. C., et quum disputatum etiam fuisset; an Resignans in caducitatem beneficii incurrisset; et an nominationes patronorum sustineri deberent? horum cognitio ad exequutorem literarum Apostolicarum a resignatario expeditarum remissa fuit: *Veliterna Beneficii* 4. *Dec.* 1762.

10. Beneficium possessum ab Idelphonso Valentino Fernandez Montero, quum simoniace obtentum fuerit, ex quo ipse adhuc non Clericus beneficium ipsum dimisit in favorem cujusdam Sacerdotis, pactione inita, quod statim ac Clericus evasisset, ad beneficium regrederetur, prout consentiente patrono accidit, ab ipso dimitti debet, fructusque perceptos restitui, denegatis interim absolutione, dispensatione, et convalidatione tituli beneficii, de quibus postea supplicet: *Caurien. Censurarum* 30. *Julii* 1774.

11. Beneficiato Josepho Cozzi denegata fuit facultas resignandi beneficium in favorem Johannis Massari Communitate Urbis Salviae patrona dissentiente: *Maceraten. Resignationis Beneficii* 5. *Apr.* 1778.

12. Quum Antonius Amaya beneficium cum officio Aeditui Ecclesiae Parochialis Villae *Fuentes de Leon* resignaverit in favorem Josephi Sanchez Brioso, cum privata conventione cum eodem, ejusque patre inita, ut officii exercitium incumberet resignatario, perciperet ipse fructus beneficii; postmodum monitus Joseph de simonia confidentiali, supplicavit pro approbatione resignationis; sed noluit S. C. illam indulgere: *Nullius S. Jacobi de Spatha* 21. *Apr.* 1792 *dub.* 2.

(53) Mens fuit, ut resolutio praedicta habeat locum futuris resignationibus: Ead Caus 9 Febr 1726 dub 2.

(54) Hoc decretum statuit, neminem Secularem promovendum esse ad Sacros Ordines sine beneficio Ecclesiastico, quod sibi ad victum honeste sufficiat, quodque pacifice possideat, et hoc extensum est a S. Pio V. Const. Romanus 14. Octob 1568. (Bull Rom tom 4 part. 3 pag. 46) etiam ad Clericos Regulares non professos, sive seculares, more religiosorum in communi viventes

In causa Camerinen. seu Nullius 1. Julii 1593 censuit S. C. tutum esse in conscientia eum, qui beneficia, ad cujus titulum erat promotus resignavit, et aliud ex causa permutationis obtinuit tacendo in resignatione, quod erat promotus ad titulum praedicti beneficii, dummodo secundum beneficium sit aequivalens primo.

Beneficia Ecclesiastica Sacerdotalia, Secularia, Regularia, Simplicia, Residentialia, et Manualia. Vide *Beneficia Ecclesiastica §. XI.*

§. XI.

Beneficia Ecclesiastica quoad Statum et Qualitatem.

1. Triginta Capellani, seu Beneficiati Metropolitanae de Massa nuncupati obtinuerunt a Sum. Pont. ex voto S. C. Breve, ut eorum beneficia possent in manu Papae resignare, et coadjutores impetrare. Sed Capitulo obsistente, quaesitum est, an loca illa sint beneficia perpetua, seu collativa? Et S. C. negative respondit: *Januen. Coadjutoriarum et Resignationum* 24. *Aug.* 1680, ac iterum dubio, an Breve, de quo agitur, sit exequendum? negativum datum est responsum: 5. *Julii* 1681.

2. Fundator statuit, *che se vivera dopo la di lui morte qualche Sacerdote della famiglia Olivieri, ovvero Piccina debba essere eletto a tal beneficio*. Clericus Petri exoptans sacros ordines suscipere ad titulum beneficii, curavit proponi dubium; an dictum beneficium sit Sacerdotale actu, itaut in eligendo requiratur qualitas Sacerdotalis de tempore electionis, vel satis sit, ut eligendus reperiatur in aetate habili ad assequendum ordinem Presbyteratus? cui responsum fuit: Beneficium esse sacerdotale, sed supplicandum SSmo pro dispensatione in hoc casu, concurrentibus tamen aliis requisitis: *Tridentina Beneficii* 5. *Junii* 1688.

3. Canonici Cathedralis Ecclesiae habentes undecim beneficia, seu simplices Capellanias amovibiles, supplicant pro commutatione perpetuitatis earumdem in amovibiles ad nutum: Et S. C. audita relatione Episcopi instantiam rejecit: *Gerunden.* 18. *Apr.* 1693.

4. Beneficium fundatum a Canonico Johanne de Comitibus in Ecclesia Cathedrali cum onere celebrandi, et inserviendi in choro est sacerdotale habitu, et non actu tempore praesentationis; ita tamen ut praesentatus infra annum ad sacerdotium promoveri debeat in casu, de quo agitur: *Tusculana Beneficii, seu Capellaniae* 4. *Sept.* 1700 *dub.* 1.

5. Sex in Collegiata Ecclesia S. Martini beneficia simplicia in certis Altaribus numerantur erecta, quae *Servitoria* dicuntur, quia singulis aliquod Ecclesiae servitium incumbit, quaeque Episcopus mensa Capitulari univit. Haec non esse manualia, et amovibilia, sed perpetua declaravit S. C.: *Leodien. Beneficiorum* 27. *Martii* 1706 *dub.* 1.

6. Necnon esse residentialia, et Beneficiatos teneri praestare servitium, quod praescripsit Decretum Episcopi Ernesti (55) decidit: *Ibid. dub.* 2.

7. Beneficium institutum a Martino de Benedictis in Ecclesia S. Caroli esse Sacerdotale censuit S. C.; quamvis non adesset obligatio celebrandi per se ipsum, sed in sua fundatione semper de Presbyteris a fundatore sermo institutus fuerat: *Imolen. Beneficii* 23. *Maii* 1722 *dub.* 1.

8. Beneficia hebdomadariatus nuncupata, quae juxta Synodales Constitutiones existunt in Ecclesia Metropo-

(55) Episcopus Ernestus Leodii ad petitionem Capituli, et Decani exponentium quod nonnulli Beneficiati ob provisiones a Sede Apostolica obtentas ad servitium personaliter obeundum, utpote non impositum a primaeva fondatione, sed ex antiqua potius consuetudine promanans, non teneri contendebant, statuit, quod dictorum beneficiorum possessores sive Ordinaria, sive Apostolica Auctoritate provisi ad munia praedicta per se ipsos quotidie subeunda etiam per sequestrum fructuum, et aliis juris, et facti remedia compelli possent. Ead. Caus. 6. Febr. 1706.

litana non esse mera officia, sed beneficia Ecclesiastica declaravit S. C.; quum Beneficiati sint de gremio Capituli, habeant vocem activam, et passivam, stallum in choro, insignia, almutiam nempe gerant, nonsint amovibiles ad nutum, et nonnulli ad titulum eorumdem hebdomadariatuum ad sacros ordines promoti fuerint: *Amalphitana* 30. *Sept.* 1724 *dub.* 1.

9. Beneficium residentiale ex quatuordecim similibus erectis in Ecclesia Parochiali Castri Fidardi sacerdotale declaratum fuit. Instituta enim fuerant beneficia praedicta, ut Beneficiati opem ferrent Parocho, quandoque tamen justa concurrente causa Clericis etiam collata fuere: sed hac deficiente denegata fuit institutio simplici Clerico a patronis praesentato: *Lauretana* 16. *Decem.* 1724 *dub.* 1.

10. Margarita Ruberti erigi mandavit suis haeredibus quoddam beneficium cum onere Missae quotidianae, eis relicto jure nominandi, et data etiam facultate declarandi; an erigendum esset residentiale, et amovibile; jussit quoque, ne haeredes sui molestari ullo modo possent a Legatariis, Fabrica S. Petri, et Episcopo. In hujusmodi erectione peragenda dubium fuit, an Ecclesiasticum esse debeat, vel mere laicale? et S. C. censuit illud ecclesiasticum esse debere: *Romana, seu Viterbien.* 25. *Febr.* 1726 *dub.* 2. *confirmat.* 13. *April. ejusd. anni*.

21. Populus, et Clerus Villae de Sos indultum obtinuit, quo beneficia quaelibet sive servitoria, sive parochialia in dicta Villa existentia conferri tantum possent filiis patrimonialibus et naturalibus Villae: declaratum inde fuit a S. C. beneficium seu Rectoriam ruralem S. Mariae de Zenito in dicto indulto compraehensam esse: modo standum esse in decisis, addendo ad mentem (56) resolvit eadem S. C.: *Pampilonen.* 7. *April.* 1731: Inde reproducta causa dictum fuit, in decisis, et quoad futuras vacationes pro informatione indulti juxta resolutionem S.C. anni 1704 (57): 22. *Sept. ejusd. anni.*

12. Beneficium perpetuum in Ecclesia Cathedrali fundatum a Laura Zaccone, absque eo quod de qualitate amovibilitatis verba fecerit fundatrix, quod tamen a patronis cum amovibilitatis conditione conferebatur, concessum fuit patrono octavum annum agenti, praevia dispensatione per Literas Apostolicas expedienda si SSmo placuerit, *dempta tamen conditione amovibilitatis: Catacen. Dispensationis* 25. *Januar.* 1738.

13. Beneficium Canonicatus titulo erigendum in Ecclesia SSmi Salvatoris juxta fundatoris voluntatem cum onere celebrandi binas Missas in qualibet hebdomada, ac deinde auctoritate S.C. in mansionariatum commutatum, firma in reliquis remanente dispositione testatoris, declaratum fuit non esse sacerdotale neque actu, neque habitu; fundator enim dum de personis ad beneficium praesentandis egerat, numquam de sacerdotibus sermonem instituerat: *Maceraten. Mansionariae* 6. *Decem.* 1738.

14. Beneficium simplex sub invocatione S. Silvestri erectum in Ecclesia Collegiata SS. Stephani, et Nicolai de Piscia, ad quod ex fundatoris voluntate eligendus est unus Sacerdos, qui deputetur ad celebrandum divina officia, esse sacerdotale; ideoque Rectorem teneri ad ordines sacros suscipiendos rescriptum fuit: *Piscien. Beneficii* 23. *Sept.* 1747 *confirmat.* 16. *Decem. ejusd. anni*.

15. Beneficium de jurepatronatus

(56) Mens est: ut Franciscus Azpiliqueda, qui licet non Patrimonialis, et Alienigena, Rectoriam obtinuit, et Literarum Apostolicarum exequutionem, Datariae commendaretur. Eod Cons 6 Martii 1731.

(57) *Vide* § 2 *num.* 4.

erectum in Cathedrali Ecclesia, lege per fundatorem his verbis adjecta, quod si descendentes vocati in statu clericali vivere nollent, possent reditibus frui, et beneficii onera per alium adimplere statuta mercede, seu eleemosyna, et hac lege ab Episcopo probata, quatenus sacris canonibus, et apostolicis constitutionibus non adversaretur, declaratum fuit verum beneficium esse, minime legatum pium laicale; et concessum fuit, ut Lelius beneficii possessor, qui a statu clericali sese abdicaverat, beneficiique administrationem postulaverat, suos faceret beneficii fructus, et Missarum celebrationi satisfaceret, facta tamen renunciatione Clericatus, et beneficii: *Senogallien. Capellaniae 6. Junii* 1750 *dub.* 1.

16. Franciscus Bennati ad beneficium a se fundatum nonnisi Sacerdotes sibi propinquiores vocavit, his deficientibus, alios a sua familia exteros vocari permisit, qui binas in hebdomada Missas celebrarent. Sacerdotes ad beneficium semper praesentati fuere, excepto ultimo possessore, qui in Clericatu constitutus praesentatus fuit. Hoc vita functo patronus filium impuberem praesentavit. Beneficium actu esse sacerdotale definivit S. C.: *Imolen. Beneficii* 23. *Sept.* 1758 *dub.* 1.

17. Johannes Franciscus Bondi de castro Flumalbi fundationem beneficii testamento jussit in favorem descendentium suae familiae, itaut major ex his, qui Presbyter fuerit, vel fiet, nunc pro tunc ad beneficium nominaretur cum onere celebrandi viginti quatuor Missas annuas. In erectione beneficii praedicti actum est, num beneficium ecclesiasticum, vel legatum pium, et Capellania laicalis censeri deberet? sed beneficium ecclesiasticum erigendum esse S. C. declaravit: *Mutinen. Capellaniae, seu Legati Pii* 6. *Decem.* 1760 *dub.* 1.

18. Beneficium Communitatis Bellinzonae sacerdotale est, itaut ad illud sit praesentandus Sacerdos actu idoneus, et in ejus defectu is, qui infra annum promoveri posset ad Sacerdotium, et his omnibus deficientibus etiam simplex Clericus. In unione enim beneficiorum, et erectione dicti beneficii, seu Praebendae magistralis a D. Carolo Borromaeo expleta sacerdotalis qualitas expresse requiritur: *Comen. Beneficii* 31. *Martii* 1770 *dub.* 1. *confirmat.* 18. *Aug. ejusd. anni, et* 13. *Julii* 1771.

19. Sex beneficia erecta in Collegiata Ecclesia B. M. V. Tungrensis, *Vicariae* nuncupata, sunt beneficia perpetua; itaut Beneficiati a Decano, vel Capitulo ex legitima, et rationabili causa nequeat removeri, seu privari: nam beneficia perpetua probata fuere ex eorum origine, ex literis Eugenii IV. Pont. Max.; constitutae insuper fuerant Vicariae praedictae ex beneficiis perpetuis, nec evincta fuerat qualitas beneficii manualis: *Leodien.* 12. *Maii* 1770 *dub.* 1. *confirmat.* 30. *Aug.* 1777.

20. Beneficium sub nomine Capellaniae a Paulo de Bonianis in Ecclesia Plebis S. Petri civitatis Guastallae cum onere Missarum fundatum testator manuale, et non perpetuum esse voluit. Quum autem die procedente in titulum perpetuum conferri consueverit, S. C. beneficium esse ecclesiasticum decidit: *Nullius Guastallae* 31. *Maii* 1783 *dub.* 1.

21. Et ex voluntate testatoris, qui Sacerdotem esse nominandum demandaverat, ad Capellaniam praedictam nonnisi Sacerdotem actu, vel habitu praesentandum esse; adeoque Clerico in decimoquarto aetatis anno constituto conferri non debere declaratum fuit: *Ibid. dub.* 2.

22. Beneficium erectum in Ecclesia Parochiali castri S. Petri a Nicolao

Cecconi est residentiale; et Beneficiatus tenetur per se ipsum onera implere. Fundator quippe, et residentiam praecepit, et onerum satisfactionem per alium prohibuit: *Praenestina* 12. *Martii* 1785 *dub.* 1.

23. Lucia Ramasco beneficium instituit perpetuum simplex, et mere laicale post ejus obitum erigendum, adjecto onere duodecim sacrorum quotannis, assignatis reditibus tenuissimi census. Auctoritate Ordinarii beneficium erectum fuit ab exequutore testamentario, et patrono. Modernus autem patronus postulavit, ut ad originariam formam, et qualitatem mere laicalem reduceretur; et S. C. rescripsit, erectionem illam non esse sustinendam: *Bugellen.* 16. *Decem.* 1786.

24. Beneficia Ecclesiae Parochialis S. Andreae Apostoli Roncilionis, quae habent onus servitii chori, sunt simplicia; itaut retineri valeant cum beneficiis residentialibus servata dispositione Concil. Trid. *Sess.* 24. *cap.* 17. *de reform.* (58): *Sutrina* 20. *Sept.* 1788 *dub.* 3.

§. XII.

Beneficia Ecclesiastica quoad Suppressionem, et Reductionem.

1. Beneficium fundavit Anna Lingotti cum onere Missarum, ac sustentandi Magistrum cantus, qui etiam pueros doceret, statutis reditibus in summa triginta florenorum ex assignato fundo percipiendis, et his deficientibus ab haerede praestandis. Imminutis reditibus Capitulum Collegiatae Ecclesiae oppidi Montiscalerii, ubi erectum fuerat beneficium, patronum hujus suppressionem postulavit, ut ex ejus reditibus Capellae musicus provideret, ejusque instantiam rejecit S.C., et mandavit, ut Archiepiscopus cogeret haeredes ad supplementum. *Taurinen. Suppressionis Beneficii* 12. *April.* 1710.

(58) *Vide not.* 40.

2. Quum adessent in Ecclesia Parochiali B. M. V. Villae de Aqualata triginta quatuor Beneficiati Capitulares, quorum beneficia majori ex parte sint de jurepatronatus laicorum, cum onere residendi, et personaliter choro inserviendi tenuis tamen reditus, instante etiam Communitate petita fuit reductio, ac suppressio nonnullorum beneficiorum, donec reditus augerentur; et nonnullis ex Beneficiatis contradicentibus rejectae fuerunt preces: *Vicen. Suppressionis*, *seu Reductionis Beneficiorum* 28. *Martii* 1711.

3. Capitulum insignis Collegiatae civitatis Taurentinae ex una Dignitate sub nomine Abbatis, tredecim Canonicis, totidemque Praebendatis, praeter ceteros Ministros, et Capellanos constat. Hoc autem reditus admodum tenues habet in distributionibus consistentes; pro unione unius ex duabus Parochiis loci de Villar Don Diego propre Taurentinam civitatem existentis, fructuumque applicatione in favorem mensae capitularis, perspecto parvo incolarum numero, et duorum Parochorum fere continua discordia, supplicavit, et rescriptum fuit; consulendum esse SSmum pro suppressione unius ex duobus beneficiis curatis primo vacaturi cum applicatione in favorem Capituli omnium redituum, exceptis tamen emolumentis stolae applicandis alteri Parocho cum unione dictae curae: *Zamoren. Unionis* 19. *April.* 1738.

5. Quum a Deputatis Hospitalis majoris Mediolani postulata fuerit suppressio cujusdam beneficii, quod ab ipsis conferri debet Parocho seniori inservienti Hospitali, cum applicatione fructuum in favorem Hospitalis, quod tamen onus haberet manutenendi Sacerdotem inservientem, S. C. hisce

precibus minime annuit: *Mediolanen. seu Novarien.* 21. *Novem.* 1767 *dub.* 2.

4. Postulavit Communitas Beneficiatorum suppressionem, et unionem septem beneficiorum fundatorum a Syndacis suburbii Leopolis in Ecclesia Parochiali S. Eulaliae ratione diminutionis redituum; et S. C. dedit facultatem Archiepiscopo supprimendi suo arbitrio pro ut de jure: *Calaritana Suppressionis Beneficiorum, et Attentatorum* 22. *Martii* 1755 *dub.* 2.

§. XIII.

Beneficia Ecclesiastica quoad Translationem, et Reportationem.

1. Ad dubium, an possit Episcopus in actu visitationis titula beneficiorum simplicium ad aliam Ecclesiam viciniorem transferre? si Ecclesiae, ut supponitur fere dirutae, et collapsae Episcopum, auditis, quorum interest, posse ut Sedis Apostolicae delegatum transferre beneficia simplicia ad alias Ecclesias viciniores; S. C. respondit: *Narnien.* 24. *Martii* 1657 *dub.* 1.

2. Beneficii titulus sub invocatione S. Mariae de Scopulis erecti in Ecclesia rurali B. Mariae nuncupata *la Pasquarella* translatus ad Parochialem Ecclesiam castri Aquaelaureti, ex quo dicta ruralis Ecclesia adeo labefactata fuerat, ut Missae sacrificium amplius in ea celebrari nequiret; refecta, et instaurata eadem rurali Ecclesia ibidem reportandus non est. Nova enim Ecclesia veteri non succedit: *Tudertina Beneficii* 12. *Aug.* 1741 *dub.* 1.

3. Sacerdos Johannes Oddi beneficium cum Missarum onere post obitum suum erigi jussit in Ecclesia Parochiali oppidi Martignanae: inde mutato consilio facultatem postulavit transferendi beneficium praefatum ad oratorium in agro Martignano, ubi complures degunt Colonorum familiae, et intra fines ejusdem Parochiae S. Luciae existens. Haec animadvertit Episcopus; scilicet et quod a fundatore petatur translatio, et in gratiam Colonorum, qui per obrutam viam fere tribus millibus passuum a Parochia distant; et facultas exoptata concessa fuit sine praejudicio tamen jurium parochialium: *Cremonen. Translationis Beneficii* 3. *Julii* 1762.

§. XIV.

Beneficia Ecclesiastica quoad Unionem, et Applicationem.

1. Quaeritur, an quaelibet beneficia simplicia propriam Ecclesiam non habentia, sed in alia Ecclesia ex fundatione, seu translatione alias facta existentia, quocumque nomine nuncupentur, ab ipsis Episcopis Seminario uniri possint? respondit S. C., si beneficia simplicia sint, possent uniri: *Cremonen. anni* 1582 *dub.* 7.

2. Et ad alterum dubium, an etiam ab Episcopis uniri possint beneficia simplicia secularia fundata, et existentia in Ecclesiis Parochialibus alias Secularibus nunc unitis, et annexis Monasteriis Regularium, et quod collatio spectet, seu spectare praetendatur ad Superiorem Regularem vigore dictae unionis? rescribit, non comprehendi a Concilio beneficia, quorum collatio spectat ad inferiores: *Ibid. dub.* 8.

3. Unionem Capitulo factam juxta formam Concilii Tridentini *Sess.* 24. *cap.* 15. (59) validam esse declaravit

(59) *De reform*, ubi legitur. „In Ecclesiis „Cathedralibus, et Collegiatis insignibus, ubi „frequentes, adeoque tenues sunt Praebendae „simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, et „personarum qualitate non sufficient, liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, iis unire.

S. C., si facta fuit, antequam beneficia vacent, nec impediri, vel per vacationem in mensibus reservatis, vel per resignationem, si in resignatione non fuit nominatim facta suspensio unionis: *Narnien. Mensis Junii* 1586.

4. Quaesito, an si aliqua beneficia simplicia unita post erectionem Seminarii in vita possessorum ex decreto Archiepiscoporum servata forma Concilii Tridentini vacarunt, et non sunt unita, et applicata Seminario virtute dicti decreti unionis, sed Archiepiscopus absque dispensatione apostolica contulit familiaribus suis, et aliis, si legitime potuisset, et possessores legitime possident? et an Seminarium juste judicium contra dictos possessores suscipere potest, postquam non fuit detractum tantum summa taxae Seminarii, quantum reditus illorum beneficiorum capit? respondit S. C., uniones factas Seminariis suspendi, aut impediri non posse, sed omnino quacumque vacatione effectum sortiri debere juxta *cap.* 18. *Sess.* 23. *vers. necnon beneficia* (60); ideoque familiaribus hujusmodi beneficia unita ab Episcopo conferri non potuisse, et propterea jus esse Seminario judicium instruere adversus eorum possessores: *Salernitana Julii* 1589 *dub.* 6.

5. S. C. censuit unionem beneficiorum ab Episcopo factam Seminario reipsa nondum erecto nullam, et irritam esse: *Nullius* 8. *Junii* 1595.

6. Item declaravit non posse uniri beneficia Seminario, si juxta formam ipsius Concilii (61) unionis tempore minime erectum fuerit, utpote nec Magistris, nec Scholaribus actu existentibus: *Nullius* 3. *Martii* 1597.

7. Ait S. C. in Seminarii perfectionem Episcopo diligenter incumbendum esse, eique unire posse beneficia simplicia, etiam Canonicatus nuncupata, si in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis, ut proponitur, non existant: *Aquilana* 5. *Febr.* 1604 *dub.* 2.

8. Episcopum non potuisse unire beneficia dignitati Decanatus cum impositione oneris legendi Sacram Scripturam, vel praedicandi; sed in erectione Praebendae Theologalis servandam esse formam *in cap.* 1. *Sess.* 5.

„vel, si hac ratione provideri non possit, aliquibus ex iis suppressis, cum patronorum consensu, si de jurepatronatus laicorum sint, quarum fructus, et proventus reliquarum praebendarum distributionibus quotidianis applicentur, eos ad pauciorem numerum reducere: ita tamen, ut tot supersint, quae divino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesiae commode valeant respondere: non obstantibus quibuscumque constitutionibus, et privilegiis, aut quacumque reservatione generali, vel speciali, aut affectione; neque praedictae uniones, aut suppressiones tolli, seu impediri possint ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus." De hisce unionibus agitur etiam cap. 13 ead. *Sess* 24. Quibus autem sublata sint privilegia ea uniendi, patet ex *Const. S. Pii V. Sacrosanctum* 9. *Sept.* 1568 (*Bull. Rom.* tom. 4. part. 3. pag 38), in qua moderantur, et revocantur privilegia officiis Romanae Curiae, et Militiis concessorum, circa pensiones obtinendas, et transferendas, ac expectativas concedendas, unionesque, et suppressiones beneficiorum faciendas, ac facultatem de bonis Ecclesiasticis testandi.

(60) „Necnon beneficia aliquot simplicia cujuscumque qualitatis, et dignitatis fuerint, et etiam praestimonia, vel praestimoniales portiones nuncupatas etiam ante vacationem, sine cultus divini, et illa obtinentium praejudicio, huic Collegio applicabunt, et incorporabunt; quod locum habeat, etiamsi beneficia sint reservata, vel affecta: nec per resignationem ipsorum beneficiorum, uniones, et applicationes suspendi, vel nullo modo impediri possunt; sed omnino quacumque vacatione, etiamsi in Curia effectum suum sortiantur, et quacumque constitutione non obstante."

(61) *Sess* 23 cap. 18. de *reform.* Huic Tridentinae dispositioni accessit *Const.* Bened. XIII. *Creditae Nobis* 9 *Maii* 1725 (*Bull Rom* tom 11. part 2 pag. 409), qua praescribitur Ordinariis Italiae, Insularumque adjacentium ut Seminariorum erectionem promoveant, deque congruis redditibus provideant, cum nonnullis ordinationibus, et erectione Congregationis super hac re; ac quoad unionem beneficiorum, haec statuitur § 5 in subsidium, et eo casu, quo taxa erectioni, ac conservationi Seminarii non sufficiat.

de reform. (62) traditam definitur: *Liparen.* 10. *Maii* 1631 *dub.* 2.

9. Quatuor perpetua beneficia *Portiones* nuncupata, collativa ad Capituli praesentationem, Capitulum ipsum ab Archiepiscopo petiit manualia reduci, ut ad nutum assignarentur Magistro Capellae, Organistae, Magistro grammaticae, et Aeditui, qui onera beneficiis imposita implerent. Annuit Archiepiscopus absque praejudicio illas tunc obtinentium; ast S. C. decretum Episcopi non sustineri decrevit: *Caesaraugustana Portionum* 14. *Novem.* 1705.

10. In Ecclesia Cathedrali nullae adsunt distributiones assignatae pro hora prima; hinc pauci, vel nulli intersunt Praebendati illius recitationi, sed nec in Dioecesi beneficia simplicia extant, quae mensae Capitulari uniri possint; postulavit itaque Capitulum unionem Parochialis S. Stephani de Valdeorres reservata congrua Vicario perpetuo pro exercitio curae animarum, sed exaudiri non meruit: *Astoricen. Unionis* 16. *Maii* 1711.

11. Beneficia tredecim erecta in Ecclesia Parochiali Villae Casedae, quorum reditus valde imminuti fuerant, unita fuere, et ad septenarium numerum redacta, ad instantiam Communitatis dictae Villae; ad hoc ut Beneficiati majori Parochialis Ecclesiae servitio incumberent, accedente patronorum, collatoris, et Beneficiatorum consensu: *Pampilonen. Unionis* 4. *Decem.* 1723.

12. Duorum beneficiorum unionem ab Episcopo factam Canonicatui Poenitentiario posthabita Praebenda Theologali, cujus reditus ad scuta 60, ut statutum fuit in Constitutione Benedicti XIII. incipien. *Pastoralis* (63),

(62) In Concilio Trid. cit. cap. habetur „In „Ecclesiis autem Metropolitanis, vel Cathedra-„libus, si civitas insignis, vel populosa, ac „etiam in Collegiatis existentibus in aliquo in-„signi oppido, etiam nullius Dioecesis, si ibi „Clerus numerosus fuerit, ubi nulla Praebenda, „aut praestimonium, sive stipendium hujusmodi „deputatum reperitur, Praebenda quomodocum-„que, praeterquam ex causa resignationis, pri-„mo vacatura, cui aliud onus incompatibile in-„junctum non sit, ad eum usum ipso facto per-„petuo constituta, et deputata intelligatur." Et in cap. 6. tit. 1. *Concil. Romani* anni 1725 legitur „Episcoporum conscientiam, quam alias ipsi in „Episcopatus Bullis oneratam agnoscunt, iterum „Nos gravando, injungimus eisdem, ut aeternae „suae, suorumque salutis memores, in Cathe-„dralibus, seu Collegiatis in oppidis Dioecesis „insignioribus, Theologalem Praebendam ad Sa-„crae Scripturae expositionem, et interpretatio-„nem, sicubi erecta non est, cujusque erectio-„nem idem Concil. Trid. inculcat, tandem ali-„quando instituant; iis, ceteroquin expeditio-„nis mediis adhibitis, quae eodem in Concilio „proponuntur; et ubi scilicet in Ecclesiis, sive „Cathedralibus, sive Collegiatis praedictis, ulla „adhuc Praebenda ad id instituta non reperitur, „Episcopi Canonicatum quomodocumque, prae-„terquam ex causa resignationis, primo vacatu-„rum, etiam (quod Nos adjungimus) Nobis, et „Sedi Nostrae Apostolicae quovis modo affe-„ctum, vel reservatum, cui tamen onus illud „incompatibile non sit annexum, ad eum usum „ipso facto perpetuo constituant, et constitutum „Nos esse volumus; itaut collatio aliter facta „ab Episcopo nullius sit roboris, ac momenti, „et Praebendae ipsius provisio ad Apostolicam „Sedem Nostram devolvatur, prout in Nostra, „superedita Const. legetur sequenti typis impri-„menda cum Appendice."

(63) Et primum Concil. Trid. statuit, quod Scripturae Sacrae, si nulla reperitur Praebenda in quacumque civitate, insigni oppido, vel loco nullius Dioecesis, quam primum, seu primo vacatura Praebenda, praeterquam ex causa resignationis ad illum usum constituta, et deputata intelligatur. Si autem Praebenda nulla sufficiens foret Episcopus per assignationem fructuum alicujus simplicis beneficii, ejusdem tamen debitis supportatis oneribus, vel per contributionem Beneficiatorum provideat de consilio Capituli: *Sess.* 5 *cap.* 1. *de reform.* Deinde Bened. XIII. *Const. Pastoralis* 19 *Maii* 1725 *(bull. Rom.* tom. 11 part. 2 pag. 414) Theologalem Praebendam ad praescriptum Concil. Trid. in Cathedralibus, seu Collegiatis in oppidis Dioecesis insignioribus ad Sacrae Scripturae expositionem, et interpretationem, ubi non est erecta, per Episcopos erigi statim debere mandat, et praecipit. Propterea Canonicatum primo vacaturum, etiam Sanctae Sedi quovis modo affectum, vel reservatum, cui tamen onus aliud incompatibile non est annexum, ad eum usum ipso facto perpetuo constituant, et quatenus Canonicatus idem, etiam cum Praebenda, si quam nullam habet non sufficiens ad sustinendum onus praedictum, Episcopus idem usque ad summam scut. 60 cum ipso Canonicatu, et *Praebenda* fructus alicujus simplicis

non ascendebat, contradicente Canonico Theologali validam esse in praesenti casu rescripsit S. C.; quamvis illi de jure praeferenda foret Praebenda Theologalis: *Nucerina Paganorum Praebendae Theologalis* 1. *Martii* 1738 *dub*. 1.

13. Capitulum insignis Collegiatae Civitatis Taurentinae, ex una dignitate sub nomine Abbatis tredecim Canonicis, totidemquePraebendatis, praeter ceteros ministros, et Capellanos constat; hoc autem reditus admodum tenues habet in distributionibus consistentes, pro unione unius ex duabus Parochiis loci de Villar Don Diego prope Taurentinam civitatem existentis, fructumque applicatione in favorem mensae Capitularis, perpenso parvo incolarum numero, spectataque duorum Parochorum fere continua discordia, supplicavit, et rescriptum fuit: consulendum esse SSmum pro suppressione unius ex duobus beneficiis Curatis primo vacaturi cum applicatione in favorem Capituli omnium redituum, exceptis tamen emolumentis stolae applicandis alteri Parocho cum unione dictae curae: *Zamoren. Unionis* 19. *April*. 1738.

14. Fabritius de Capua Episcopus distributiones, quas Capitulum Metropolitanae Ecclesiae percipit, impares servitio chori dijudicavit; plurima itaque beneficia simplicia Massae illius communi univit. Sacerdos Silvester Tosques, qui unum ex his beneficiis a Sede Apostolica obtinuerat, invaliditatem unionis opposuit, ex quo defecerit Beneplacitum Apostolicum, et ex quo Praebendae sint satis congruae, et Massa communis ex aliorum beneficiorum unionibus per Antecessores Episcopos adaucta. Hinc proposita definienda causa S. C. unionem non esse validam decrevit: *Salernitana Unionis* 21. *Nov*. 1739.

15. Duorum beneficiorum unionem postulante Canonico Theologali Guadaleta, eo quod fructus praebendae ad scuta 60 non ascendebat, ejus instantia rejecta fuit. Brevi namque temporis spatio Praebendae accessurus erat annuus reditus ducatorum triginta, et beneficia pro unione petita jam collata fuerant ab Ordinario: *Melphicten. Praebendae Theologalis* 3. *Dec*. 1740, *et* 18. *Nov*. 1741 *confirm*. 17. *Febr*. 1742.

16. Puteolanus Episcopus beneficia Seminario indigenti univit, et inde unionis confirmationem petiit. Inter beneficia unita quaedam aderant a Canonico Albinio Romae commorante possessa, et in manus SSmi in favorem Januarii Mariae Sperandio resignata; qua de re unionem impugnavit Dataria Apostolica, et S. C. juxta Datariae votum respondit: *Puteolana Unionis* 25. *Januar*. 1744.

17. Canonicus Theologus Ecclesiae Collegiatae S. Matthaei unionem beneficii suae Praebendae faciendam postulavit, quum ex ejus reditu annua scuta 60 non reciperet; retulit tamen Episcopus fructibus Praebendae alios addendos, qui a singulis Canonicis percipiuntur ex decimis, et animarum cura, quae penes Capitulum residet; itaut Canonicus scuta 60 percipiat. Ejus itaque instantia rejecta fuit: *Sarnen*. 20. *Maii* 1747 *dub*. 2.

18. Moniales S. Francisci de Observantia Ordinis Excalceatorum unionem petierunt simplicis beneficii S. Petri de Royo de Copean de ipsarum jurepatronatus; ut ex illius reditu deficientem ipsis victum pararent, labentemque Ecclesiam reficerent. Episcopus narrata comprobavit, ac de vera

beneficii, etiam Sedi Apostolicae reservati, de consilio Capituli, salvis tamen oneribus, si idem Beneficium habet, assignet. Relat. in *Append. Concil. Rom.* celebrati *anno* 1725, *num*. 2.

Monasterii egestate retulit, et S. C. Monialium voto indulsit: *Zamoren. Unionis* 22. *Novem.* 1749.

19. Ut Seminarium necessariis augeret reditibus Vallisoletanus Episcopus octo beneficia simplicia, quando vacare contigerit, eidem univit. Unio haec sive ex Rectorum Seminarii incuria, sive quia invalida reputata fuerit, nunquam effectum sortita est; nam sive ab Episcopo, sive a Sede Apostolica toties collata fuere, quoties vacarunt: occasione vero, qua Joseph Arenas duo ex his a Dataria Apostolica beneficia obtinuit, Seminarii Rector quaesivit, num vetus illa unio valida esset? eamque minime esse validam declaratum fuit: *Vallisoletana* 3. *Febr.* 1753 *dub.* 1.

20. Sacerdos Vincentius Minutellius simplex beneficium ecclesiasticum de jurepatronatus Angeli de Pandis, ejusque haeredum, et successorum fundavit. Ultimus masculus Johannes de Pandis unicam habens filiam testamento jussit, ut post Rectoris obitum Seminario novo illud adderetur. Hinc facta Seminarii erectione, et unione ex vacatione sequuta, Johannis praedicti filia nominavit Rectorem. Sed ad S. C. quaestione delata, validam esse unionem beneficii in favore Seminarii, et vigore testamenti Johannis de Pandis peractam eadem S. C. putavit: *Uxentina Unionis* 28. *Sept.* 1754 *dub.* 1. *confirmat.* 14. *Dec. ejusd. anni.*

21. Septem beneficiorum fundatorum a Syndicis suburbii Leopolis in Ecclesia Parochiali S. Eulaliae suppressionem, et unionem postulante Beneficiatorum communitate ratione diminutionis redituum, rescriptum fuit: pro facultate supprimendi arbitrio Archiepiscopi prout de jure: *Calaritana Suppressionis Beneficiorum et Attentatorum* 22. *Martii* 1755 *dub.* 2.

22. Episcopus tria beneficia simplicia, quae Michael Saglioccus Cathedralis Ecclesiae Canonicus possidebat, univit hebdomadariis ejusdem Ecclesiae. Saglioccus modo nullam fuisse unionem defendit, quum nulla adesset necessitas, nulla redituum imminutio quoad hebdomadarios; ac praeterea unionem fieri posse Praebendis, minime vero personis, ostendit; ideo S. C. constare de nullitate unionis respondit: *Aversana Nullitatis Unionis* 12. *Julii* 1755 *confirmat.* 23. *Aug. ejusd. anni dub.* 1.

23. Et statuit etiam, ne idem Episcopus devenire possit ad novam unionem: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

24. Cardinalis Caraffa Episcopus Tricaricensis beneficium simplex sub titulo S. Johannis a Galasso erectum in oppido Armenti univit Archipresbytero, et Clero ejusdem oppidi. Unio haec nullum habuit effectum, adeoque iterum ab Episcopo successore expleta fuit, citra tamen possessoris detrimentum, qui tunc erat Clericus Paschalis Zaini, qui renunciatus Episcopus Guardiensis obtinuit a Clem. XII. San. Mem. facultatem illud retinendi: verum a possessione ejectus fuit ab Archipresbytero, et Clero praedicto; S. C. autem unionem praedictam, nec esse confirmandam, nec esse sanandam censuit: *Tricaricen. Beneficii* 17. *Julii* 1756 *dub.* 1.

25. In actu erectionis septem beneficiorum ex fundatione Xaverii Malerbi in Ecclesia Parochiali S. Georgii civitatis Maceratae cum onere recitandi horas canonicas instar Cathedralis, Archipresbyter dictae Ecclesiae S. Georgii postulavit, ut unum ex beneficiis majoris gradus Archipresbyteratui perpetuo uniretur; sed voti compos factus non fuit: *Maceraten.* 16. *Martii* 1771 *dub.* 1.

26. Beneficiorum extra Dioecesim Vico-Equensem erectorum unionem-

sae Capitulari Ecclesiae Cathedralis denegata fuit Episcopo in sua relatione eam efflagitanti; sed tantum concessa fuit gratia unionis quatuor beneficiorum suae Dioecesis pro massa distributionum: *Vico-Equen. Visitationis sacr. Liminum* 7. *Junii* 1777.

27. Sacerdos Franciscus discreti Parochus Ecclesiae S. Mariae de Puteo sitae in oppido Montis S. Martini postquam inutiliter ejus translationem ad Ecclesiam S. Johannis ejusdem oppidi petierat, postulavit quoque beneficium ejusdem Ecclesiae reditibus suae Paroeciae uniri, eodem tamen exitu: *Firmana Translationis, et Unionis* 17. *Julii* 1779 *dub.* 2.

28. Ex tribus beneficiis fundatis a Bernardina Almerigi in Ecclesia Priorali oppidi Fori Saraceni duo possidet Petrus Antonius Mami, alterum Julianus Mami Canonicus Coadjutor Ecclesiae Cathedralis. Eorumdem beneficiorum compatroni exorarunt S. C. pro unione dictorum beneficiorum in favorem dicti Antonii; itaut omnia ad unum redigantur. Episcopus de redituum tenuitate retulit, et S. C. gratiam concessit: *Sarsinaten. Unionis et Reductionis* 29. *Julii* 1786 *dub.* 1.

29. Johannes Jacobus Columbus mandavit, ut ex universa haereditate bina sub Canonicatuum nomine laicalia erigerentur beneficia, unum in Ecclesia S. Caroli, alterum in Ecclesia S. Jacobi. Tot cuilibet Beneficiato praescripsit Missas, quot ad rationem obol. 20 pro qualibet reditus ferrent. Johannes Andreas Piccionius haeres animadvertens reditus omnium bonorum annuam attingere summam scut. 70 circiter, Summum Pontificem Pium VI. adiit postulans, ut beneficia praefata ad unum cum onere Missae quotidianae redigeretur; hujus rei causa quaesito, an, quot, et quomodo beneficia erigenda sint? responsum fuit, affirmative juxta votum Ordinarii (64) facto verbo cum SSmo: *Alexandrina* 8. *Aug.* 1789.

30. Seminario Tolentino postulatum fuit duo applicari beneficia simplicia fundationis Jo. Baptistae Orselli, ut binae philosophiae et theologiae erigerentur Cathedrae; de quibus beneficiis vigore initae Concordiae Chirographo Pontificio confirmatae inter haeredes, et Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Jacobi inibi erigi debebat Mansionaria; idcirco Ecclesia Collegiata de erectione Mansionariae solicita restitit petitioni; et S. C. applicationi annuit addendo ad D. Secretarium cum SSmo: *Tolentina Applicationis Beneficiorum* 20. *Martii* 1790 *dub.* 1.

31. Tria Beneficia, quorum duo annuum habent reditum scut. 4. 10, et onus Missarum respectivum 36, tertium reditum scut, 1. 34, onus Missarum trium, a nonnullis annis vacant, et nemo est, qui ea prae tenuitate accipiat; ex hac parte Episcopus supplicat pro facultate applicandi duo prima Ecclesiae Parochiali S. Pancratii tenui reditus 20 scut., nullis deductis oneribus; aliud Parochiae S. Sebastiani Cassinalbi reditus scut. 10 deductis tamen Missis. S. C. annuit juxta votum Episcopi, reductis Missis ad taxam perpetuae: *Mutinen. Unionis, et Reductionis* 26. *Nov.* 1791.

32. Beneficium reditus scut. 20 cum

(64) „Ubi unum tantummodo ex hisce duobus „a pio fundatore praescriptis erigatur beneficium, praeterquod unus idemque Beneficiatus „potest omnibus oneribus Missarum, quae tercentum triginta sex quotannis non excederent, „satisfacere, juvari etiam posset ab eo in tituli „constitutione, addito aliquo patrimonii ecclesiastici supplemento, quum usus in hac Curia „Episcopali inductus esset, ut si quid est supra „eleemosynae Missarum taxa beneficiorum reditue, illud in titulum ordinationis imputetur „ Eod. Caus. 18. Julii 1789 §. 3.

onere 14, Missarum erectum in Ecclesia Cathedrali sub titulo S. Hieronymi, de consensu Congregationis Matris Dei patronae unitur cum omnibus oneribus Domui piae Mulierum Poenitentium Lucae ob gravem ejus paupertatem; *Lucana Unionis Beneficii* 16. *Martii* 1793.

Reliqua quoad Beneficia. Vide *Episcopus* §. *I*.

§. I.

Beneficiatus quoad Fructus, Distributiones quotidianas, et Emolumenta.

1. Decidit S. C. Inquisitoribus haereticae pravitatis minime de jure competere facultatem percipiendi distributiones quotidianas beneficiorum; esse tantum intelligendam juxta juris dispositionem, non autem, uti specialibus privilegiis a Sede Apostolica concessum fuisse, ut quotidianas distributiones Inquisitores ipsi, atque alii Sancti Officii Ministri, quamvis absentes, perciperent; tunc enim privilegia hujusmodi quoad tempus, pro quo fuerint concessa, eo firmius esse custodienda, quo praestantius, et utilius est Christianae Reipublicae Inquisitorum officium ad conservationem, ac per purgationem orthodoxae fidei constitutum: *Toletana* 4. *Junii* 1594.

2. Ad dubium; an tempore, quo divina officia celebrantur in choro, vel anniversarium, vel cantantur horae, si Praebendati Missam celebrent, habeantur pro praesentibus ad effectum lucrandi emolumenta, et distributiones ratione horae et Anniversarii? respondit S. C., Praebendatos praedicto tempore Missas planas celebrantes non lucrari distributiones quotidianas, nec emolumenta, nisi illa hora ad celebrandum Missas ab eo, ad quem pertinet, compulsi, aut jussi fuerint: *Oriolen.* 27. *Martii* 1632 *dub.* 12.

3. Beneficiatos Ecclesiae Cathedralis non posse pro illis horis, quibus divinis non intersunt, distributiones quotidianas percipere, nisi excusentur ex causis in jure expressis, resolvitur: *Derthusen.* 27. *Maii* 1634 *dub.* 3.

4. Quoad reditus capaces, et an in usus per Constitutiones destinatos erogentur per literas S. C. significandas eidem Nuntio, ut moneat Capitulum ad deducendum jura sua in eadem S. C., ut, quid jussum fuerit, decerni possit, statutum est: *Ibid. dub.* 4.

5. Episcopum posse ad effectum instaurationis Ecclesiae, ubi beneficia sunt fundata, et pro conficiendis sacris supellectilibus, reditus eorumdem beneficiorum sequestri fidei dare: *Narnien.* 24. *Martii* 1657 *dub.* 3.

6. Quum Sperandeus Cavaroleus beneficium Ecclesiae Cathedralis assequutus esset actatem agens annorum 23, Capitulum per illud tempus, quo ob defectum aetatis Presbyterali ordine initiari ille non potuerat, contendebat, medietatem dumtaxat distributionum ei deberi ad normam Bullae Pii II. Pont. Max. (65). Sed S. C. re-

(66) Inter Constitutiones Apostolicas Pii II de distributionibus quotidianis nulla habetur mentio quoad Beneficiatos, qui ordines sacros assequuti non sunt. sed id cautum fuit in *Clementina II. Ut ii, qui, de Aetat. et qualit. Praeficend.* a Concil. Trid. *Sess.* 22 cap 4 innovata, in qua non promoto infra annum, justo cessante impedimento, statuitur, subtrahendam esse dumtaxat dimidiam partem distributionum, quae dari solent iis, qui certis horis intersunt; Sed aliter dicendum de Canonico, vel Beneficiato, qui super aetate fuerit ad suscipiendos Ordines Sacros dispensatus, quo casu distributiones quotidianas integras acquirit, et adveniente congruo tempore, si promoveri neglexerit, tunc distributionibus privatur, *Monacell. Formul.* 6 tit. 2 num. 19 part 1, et Scarfantonius *Animad. ad Lucub. Con Ceceoperii* lib. 2 tit. 6 num 22 ibi. „Quod Canonicus dispensatus super defectu aetatis, cum „conditione suscipiendi Sacros Ordines, adve-

scripsit integras deberi distributiones: *Reatina* 26. *Jan.* 1658.

7. Episcopus quaerit, an saltem quadragesimae, et adventus tempore, vel in aliis solemnibus festis possit Beneficiatos, qui legitimo careant impedimento remediis extraordinariis aliquarum poenarum praescriptarum cogere, quum alias non curent, quod, quidquid residendo, et interveniendo est lucri, aliis accrescat? et S. C. respondit licere etiam per alias poenas: *Castellanaten. Residentiae* 7. *Junii* 1659.

8. S. C. censuit Oratorem lucratum fuisse fructus duorum mensium a die captae possessionis, reliquos vero usque ad emissam fidei professionem suos non fecisse: *Alatrina* 12. *Febr.* 1661.

9. Beneficiatus, qui solitus ceteroquin inservire, a Civitate legitimae vacationis tempore discendens in vicinum oppidum se contulit, unde tamen in dictae vacationis fine potest opportune reverti ad inserviendum Ecclesiae, ibique superveniente infirmitatis impedimento ita detinetur, ut ad Civitatem redire, et choro interesse non valeat, distributiones quotidianas lucratur: *Nullius Distributionum* 18. *Dec.* 1666 *dub.* 1.

10. Idipsum vero locum non habet, si adsit contraria consuetudo, quae sit legitime praescripta: *Ibid. dub.* 2.

11. Contendebant Canonici Ecclesiae Cathedralis medietatem fructuum, quae amittebatur a Canonicis Sacerdotali ordine nondum decoratis, adjudicandam esse ceteris tantum Canonicis; neque eam participare posse Beneficiatos; et dubio proposito; an Beneficiati, et Clerici participare debeant de medietate redituum, quae Canonicis non constitutis in Sacris decrescit? causam ad Judices suos (66) S. C. rejecit: *Reatina Juris Accrescendi* 13. *Sept.* 1675.

12. Quoad quaestionem in Ecclesia Cathedrali de Massae distributionum participatione exortam inter Canonicos, et Capellanos Beneficiatos, quaesitum est; an iidem Canonici possint in propriam utilitatem convertere laudemia debita ex alienatione bonorum spectantium ad officium massae quotidianarum distributionum; vel potius illa sint inter Canonicos, et Capellanos Beneficiatos pro parte rata partienda? responsum fuit, negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam: *Asten. Administrationis, et Participationis* 12. *Julii* 1687 *dub.* 4.

13. Et ad alterum; an iidem Canonici possint in suam utilitatem convertere laudemia debita ex alienatione bonorum spectantium ad cetera officia; vel potius illa converti debeant in utilitatem unius cujusque officii, ad quod bona alienata spectant? respondit ut supra: *Ibid. dub.* 5.

14. Et inde; an, et quomodo servandum sit decretum S. Congr. editum 17. Junii 1673 (67); vel potius servanda

„ niente tempore congruo, si tunc non curavarit „ illos suscipere, amittit distributiones." Quod eadem S. C. Concilii statuit etiam in Eugubina 14. Febr. 1609 (*Lib. Decret.* 21 *fol.* 45) „ S. C. „ censuit si Orator est legitimae aetatis ita ut infra „ annum possit promoveri ad Sacerdotium uti re- „ quirunt Canonicatus Ecclesiae Eugubinae du- „ rante anno, si statis horis interfuerit percipere „ debere non solum fructus, sed etiam distributiones „ quotidianas sui Canonicatus, sed vocem in Ca- „ pitulo habere. Quod si elapso anno justo im- „ pedimento cessante non fuerit promotus ei sub- „ trahendam esse dimidiam partem distributio- „ num, quamvis divinis interfuerit, sicut cavetur „ Const. S. M. Clem. V., quae incipit. " Ut ii, qui „ innovata decret. ejusdem Concilii cap. 4 „ Sess. 22."

(66) Qui ad tramites juris quaestionem explanarent.

(67) In qua S. C. confirmat Decretum Visitatoris Apostolici, qui praecepit, ut Capellani Beneficiati participes fieri debeant, quorumcumque redituum, et emolumentorum, etiam sub praetextu regaliarum, quae sub Massa distributionum veniunt, in *Astan. Distributionum*: vol. in *Lib.* 37 *Decret. fol.* 621.

Concordia inita anno 1674 (68)? rescripsit servandam esse concordiam quoad contrahentes tantum, et quoad non contrahentes, et Beneficiatos successores servandum esse Decretum S. C. anni 1673: *Ibid. dub.* 6.

15. Beneficiati et Clerici Beneficiati Ecclesiae Cathedralis a die intermissi servitii in Ecclesia ex causa terrae motus sunt admittendi ad distributiones quotidianas, anniversaria, et nocturna usque ad dies completi tentorii; nec illae augentur aliis, qui in Ecclesia divina officia persolverunt: *Reatina Distributionum* 19. *April.* 1704 *dub.* 1.

16. Ii vero, qui completo tentorio in eadem Ecclesia divina officia continuarunt, sunt admittendi ex gratia ad distributiones quotidianas, nocturna, et anniversaria; etsi reluctantes intervenire deberent in tentorio; ac proinde adaugeri non debent aliis, qui sub tentorio divina officia persolverunt: *Ibid. dub.* 2.

17. Praebendati hospites unius Ecclesiae ex duabus unitis Cathedralibus eidem inserviendo, quum haud sui officii partes impleverint servitium praestandi Ecclesiae sibi assignatae; ita praedicto tempore non possent lucrari distributiones Ecclesiae Hospitii eidem inserviendo: *Giennen. Vacationum* 9. *Aug.* 1704 *dub.* 4. *confirmat.* 20. *Sept. ejusd. anni, et* 14. *Martii* 1705.

18. Praedictique Praebendati unius Ecclesiae de consensu Praebendatorum alterius non posse ad participationem anniversariorum fixorum admitti, decernitur: *Ibid. dub.* 5. *confirmat. Ibid.*

19. Et quoad probationes, quae requiruntur ad evincendam infirmitatem ad effectum beneficio gaudendi, ut dicitur *patitur*, servari statuta anni 1525 et 1577 mandatum fuit: *Ibid. dub.* 6. *confirmat. ibid.*

20. Conquestus est Sebastianus Morigius Beneficiatus Ecclesiae Cathedralis, quod absens infirmitatis curandae causa exclusus fuerit per Capitulum a partitione quotidianarum distributionum, S. C. eidem deberi distributiones praefatas resolvit: *Lauretana Distributionum* 16. *Novem.* 1709.

21. Ut Germano fratri morbo Neapolis laboranti auxilium praeberet Rocchus Massicencius Beneficiatus Collegiatae Ecclesiae S. Johannis, a sua Ecclesia abfuit; ac proinde juxta illius statutum pars ratae fructuum sequestro posita fuit; disceptatum itaque est, an fructus, et emolumenta anni 1709 eidem deberentur, ac restituendi forent? et S. C. rescripsit Episcopo pro informatione juxta instructionem (69): *Terracinen. Residentiae* 24. *Maii* 1710. Inde affirmativum praebuit responsum: 15. *Novem. ejusd. anni.*

22. Alexander Fabritius Praebendatus Ecclesiae Metropolitanae absentiae indultum obtinuit; sed eidem distributionum partitio a Capitulo impugnata fuit; tum quia absentes absque Capituli licentia, ut Fabritius, ex ejus statuto distributiones amittunt; tum quia nec in precibus, nec in Indulto de distributionibus sermo fuit institutus; hinc S. C. quaesita, rescripsit. Dilata, et pro meliori informatione

(68) Concordia peracta fuit mediante interpositione Episcopi anno 1674 die 19 Febr., in qua Capellani Beneficiati quosdam cappones regaliarum jure debitos annuatim Canonicis relaxarunt: vol. in *Lib.* 37 *Decret. fol.* 420.

(69) Nimirum, an statuta ejusdem Collegiatae Ecclesiae ab Apostolica Sede sint confirmata, et an sint in viridi observantia, et quatenus sint confirmata, citatis interesse habentibus, hujus confirmationis exemplar, una cum partitis fallentiarum ex libris punctaturarum extrahi faceret, ad recognoscendum, an ipse Orator absfuerit a residentia super tempus praescriptum in tertio, ex praefatis statutis: Eod. *Caus.* 15. Novem 1710

juxta instructionem (70): *Firmana Distributionum* 14. *Martii* 1711 *dub.* 2. Deinde dedit Fabritio responsum negativum, et ut ille redeat ad residentiam praecepit: 2. *Decem.* 1713. *Confirmat. juxta modum* (71) 3. *Martii* 1714.

23. Decrevit etiam eidem Fabritio deberi integras distributiones pro tempore, quo post indultum in urbe remansit: *Ead.* 3. *Martii* 1714 *dub.* 3.

24. Fructus beneficii residentialis Ecclesiae Archipresbyteralis oppidi Serrae Capriolae minime S. C. Sacerdoti Antonio Laciugulae possessori adjudicavit, qui illos amisit tempore non factae residentiae, nec alteri illud beneficium vindicanti deberi, sed aliis praesentibus accrescere eadem S. C. putavit: *Larinen. Privationis* 2. *Maii* 1711 *dub.* 2.

25. Aegidius Paulinus Beneficiatus, et Vicarius Ecclesiae Collegiatae S. Eustachii, qui curam animarum gerit, praeter propriam exemptionem a punctaturis, quando ratione administrationis Sacramentorum est legitime impeditus, participare valet in casu, de quo agitur, de distributionibus, et fallentiis aliorum beneficiatorum absentium, prout consuetudo vigebat: *Romana Distributionum* 13. *Junii* 1711.

26. Rector simplicis beneficii sub titulo trium Regum erecti in Ecclesia Cathedrali, quod antea unitum fuerat Collegio Societatis Jesu, ac in primaevum statum postea redactum sub die 12. Januar. 1697 vigore Decreti S. C. participare debuit, et debet etiam de reditibus, et emolumentis Cryptae, quemadmodum alii beneficiati Cryptanei partem capiunt vigore ejusdem Decreti: *Paderbonen. Participationis* 12. *Novem.* 1712 *confirmat.* 8. *Julii* 1713.

27. Reditibus Academiae, seu Universitatis Beacensis diminutis, ut augerentur, et ad pristinum statum restituerentur, postulatum fuit a S. C. indultum, quo Rector, Lectores, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalaurei, et studentes in dicta Academia pro tempore, docentes, vel discentes licite percipere possent omnes fructus suorum beneficiorum ecclestiasticorum cum cura, et sine cura cujuslibet Ecclesiae, etiam Canonicatus, Dignitatis, perinde ac si inservirent, ac residerent personaliter; sed denegatum fuit: *Giennen. seu Beacen. Indulti* 1. *Decem.* 1714.

28. Ex Synodalibus Constitutionibus cavetur, ne beneficiati Ecclesiae Cathedralis aegrotantes in Civitate punctentur, dummodo eadem die e domo non exeant; aegrotantes vero extra civitatem testimonium juratum medici exhibeant. Beneficiatus Montanus recuperandae valetudinis causa in patriam sese recepit, et Episcopus decrevit, illum punctare pro diebus, quibus celebravit, et e domo exivit, quamvis testimonium praedictum jam transmisisset, quia imperaverat idem Episcopus amissionem distributionum, nisi

(70) Quae ejusmodi fuit, quatenus comprobaretur, an consuetudo, vel statutum in controversia adductum, sit in viridi observantia, praesertim vacationis tempore, quas Praebendatis a S. Concilio Trid permittuntur, a quo tempore emanaverit, sive a Sede Apostolica, vel ab Ordinario fuerit approbatum. Rursus vacationum tempus probaretur, ac edoceretur, num praenominatus Alexander Fabritius praebendam habeat a distributionibus quotidianis separatam, quot fructus annuos percipiat, quaeque onera subeat, super quibus probationes formiter reciperentur, quamprimum ad hanc S. C. transmittendae: *Ead. Cons.* die 30 *Sept.* 1713.

(71) Et modus est, ut si reditus praebendae Fabritii tertiae parti distributionum, quae eum tangunt, non accedant, duas ex tribus partibus fructuum praebendae, et ad rationem distributionum in simul cumulatarum percipiat amissa tertia, quae inservientibus accrescat: si autem reditus praebendae attingant tertiam partem distributionum, nullas distributiones deberi: *Ead. Cons.* 3. *Martii* 1714 *dub.* 2.

eum de infirmitate certiorem faceret. Ast S. C. Montano deberi distributiones quotidianas resolvit: *Lauretana Distributionum* 2. *Maii* 1716 *dub.* 1.

29. Quaesitum etiam fuit, an Episcopi Decretum sustineri deberet, et responsum fuit: Dilata, et audiatur Episcopus: *Ibid. dub.* 2.

30. Beneficiatus Cathedralis Ecclesiae Johannes Balduinus infirmitatem suam pluribus medicorum testimoniis comprobavit, dum tamen incolumis fuerat, chorum laudabiliter frequentavit. Hic ex oraculo S. C. tempore suae absentiae ex causa infirmitatis beneficii oneribus satisfecit. Eidem deberi fructus anniversariorum, quotidianas distributiones quoad praeteritum, et pro futuro tempore ad annum proximum tantum si tamdiu infirmitas duraverit, adjecto onere supplendi per alium antea S. C. mandaverat. Ast Capitulo decreto contradicente, proposita fuit causa, et quoad praeterita confirmata fuit praecedens resolutio, et quoad futurum indulta fuit prorogatio ad annum, injuncta interim confectione processus cor. Ordinario super qualitate infirmitatis, ut illum cum voto ad S. C. transmitteret: *Osnabrugen.* 20. *Sept.* 1727 *dub.* 1 *et* 2. Deinde dubitatumque de infirmitate, eidem proinde concessae fuere distributiones, fructusque anniversariorum debitos usque ad annum 1728; quoad futurum vero rescriptum fuit, ut Episcopus procederet prout de jure ad formam Concilii (72): 24. *Martii* 1736 *dub.* 1 *et* 2; *confirmat.* 4. *Aug. ejusd. anni.*

31. Poena privationis distributionum quindecim dierum per Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Agricolae bis imposita Practicon Beneficiato hebdomadario valida est. *Avenionen.* 19. *Sept.* 1733 *dub.* 3.

32. Disceptatum pariter fuit, an distributio salis fieri debeat Beneficiatis in duabus ex tribus partibus, quae dantur Canonicis; vel sint servandae Constitutiones Capitulares anni 1641 et 1688, ac decretum Vicarii Generalis desuper latum anno 1680?

33. Et an distributio emolumentorum ex funeribus fieri debeat unicuique Beneficiato pluviali induto in duabus ex tribus partibus, quae dantur Canonico officium celebranti? S. C. censuit servari solitum: *Ibid. dub.* 11 *et* 12.

34. Georgius Valerius beneficium obtinens in Cathedrali Ecclesia nomine Collegii Portionariorum litis agendae causa Romam se contulit, ac indultum lucrandi distributiones quotidianas ad tres menses obtinuit, quod inde pluries prorogatum fuit. Indultorum exequutioni repugnavit Capitulum; complures inde ortae controversiae a S. C. definitae fuere, prout sequuntur, scilicet, fructus, et distributiones debentur Georgio etiam per illud tempus, quod ab Hispania ad Urbem veniens in itenere consumpsit, usque ad diem primi indulti: *Conchen. Fructuum et Distributionum* 6. *Febr.* 1734 *dub.* 1.

35. Eidem vero non debentur fructus a die 24. Sept. 1729; quo tempore impetravit indultum ad sex menses, usque ad diem resolutionis editae a S. C. diei 30. Sept. 1730 pro omnimoda exequutione indultorum; distributiones tamen debentur post terminum indulti, quo tempore ipse moram duxit in Urbe, ut indultorum exequutionem urgeret: *Ibid. dub.* 2.

36. Et distributiones nec ei debentur a die 30. Sept. 1730 usque ad diem 1. Decem. 1731, quo tempore incertus de exequutione praecedentium indultorum, aere destitutus, morbo, et

(72) Nempe *Sess.* 21. *cap.* 3. *Sess.* 22. *cap.* 3. *de Reform.*, ac *Sess.* 24. *cap.* 12., in quibus poena amissionum distributionum absentibus statuitur.

senio detentus absque indulto Romae moratus fuerat: *Ibid. dub.* 3.

37. Sub indultis autem ab ipso obtentis non comprehenduntur dies inter unum et alterum ex ipsis intercedentes pariter quoad distributiones: *Ibid. dub.* 4.

38. Sub eisdem tamen pro toto tempore suae absentiae comprehenduntur etiam distributiones extraordinariae, quae partiri solent ex massa communi in certis solemnioribus festis anni, nisi obstet mens testatoris: *Ibid. dub.* 5.

39. Beneficii fructus percepti a Beneficiato Benedicto Grienvald postquam jure, meritoque beneficio privatus fuerat, debentur Antonio Merki a die institutionis eidem Merki traditae: *Augustana Beneficii* 24. *Martii* 1736 *dub.* 2.

40. Christopharo Ferrer Beneficiato Ecclesiae Parochialis existentis in Portu nuncupato *di Maone* a laicis Ministris exilio proscripto, eo quia rationem de nonnullis Ecclesiasticis proventibus ipsis reddere noluerat, a dicta Ecclesia absenti ob allatum impedimentum fructus omnes, et distributiones solis assistentibus debitas solvendas esse a tempore discessus decrevit S. C.: *Majoricen. Distributionum* 14. *April.* 1736.

41. Opus pium Missarum in beneficium erectum fuit ab Episcopo, illudque Antutio collatum; hanc erectionem validam haud esse declaravit S. C., et Antutium ad omnium fructuum perceptorum restitutionem, detractis expensis eleemosynae sacrorum teneri existimavit: *Balneoregien. Beneficii* 21. *Novem.* 1744 *dub.* 2.

42. Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Eustachii diminutionem, reductionemque emolumentorum, quae in Bulla Clementis VIII. Pont. Max. (73) in favorem Beneficiatorum ejusdem Ecclesiae assignata fuere, postularunt, ex quo fructus Praebendarum Canonicalium valde decrevissent, et negativum tulerunt responsum: *Romana Reductionis* 12. *Febr.* 1745 *dub.* 1.

43. Fructus inde Beneficiorum vacantium aliis Beneficiatis, minime vero Capitulo accrescere deciditur: *Ibid. dub.* 2.

44. Et occasione interventus Beneficiatorum in qualibet ex supplicationibus, iisdem scutum unum praestari debet a Capitulo: *Ibid. dub.* 3.

45. Beneficiatus Dominicus Rodriguez obtinens beneficium erectum in Ecclesia Parochiali S. Johannis de Nava Regis cum onere praestandi servitium in sacris functionibus, dispensationem super aetate obtinuit cum facultate percipiendi fructus sui beneficii. Sed hisce praetensis fructibus privatus fuit. Absens enim fuerat ratione studiorum contra Beneficiatorum statutum, quo etiam praescribitur, ut nemo, nisi sacerdos ad beneficii fructus percipiendos admittatur: *Vallisoletana* 13. *Julii* 1748 *confirmat.* 23. *Novem. ejusd. anni.*

46. Johannes Bernardus Vantreip Clericus Beneficiatus Collegiatae Ecclesiae S. Mariae in via lata ob neglatam promotionem ad sacros ordines, ex quo nec patrimonium, nec beneficium sufficiens haberet, prout Ro-

(73) Edita anno 1597., qua cautum est, ut ex reditibus Archipresbyteratus Ecclesiae Collegiatae S. Eustachii Urbis, detraheretur una portio Canonicalis ex duabus, quae possidebat, et quarum qualibet reddebat annua scut 200., necnon Canon perpetuus annuorum scut. 90, et ex quibus erecta fuit Vicaria perpetua, et tria beneficia servitoria; dotis vero nomine tradita fuit potio illa Canonicalis, et Canon mensae Capitularis, ut a Camerario Capituli solverentur Vicario annua scut. 58., ac tum Vicario tum aliis tribus Beneficiariis solverentur, alia scut. 224 annua in usum distributionum quotidianarum, ex quibus Vicarius dimidiam, singuli vero Beneficiarii integram portionem perciperent: *Ead. Cons.* 22 Januar 1746 § 1

mae requiritur, quarta fructuum parte privandus est juxta Constitutiones a Card. Farnesi fundatore editas, quibus cautum fuerat, ut quisquis ex Beneficiatis, et Clericis Beneficiatis, nisi ad sacros ordines ex quavis causa ascenderet, quarta fructuum parte privaretur: *Romana* 18. *April.* 1750.

47. Fructus beneficii S. Petri uniti duabus Ecclesiis Parochialibus tum S. Mariae de Longobardis, tum S. Nicolai, quae suum peculiarem Clerum habent, dividi debent aequaliter inter duas Ecclesias praedictas, nullo habito respectu majoris, vel minoris numeri Presbyterorum dictis Ecclesiis inservientium, prout etiam onera beneficii aequaliter alternatim ab ipsis adimplentur: *Venusina* 27. *Martii* 1751 *dub.* 1.

48. In Parochiali Ecclesia S. Eulaliae sita in suburbio Leopoli Syndici suburbii octo beneficia dote assignata fundarunt. Quaesitum inde fuit, an Beneficiatis hujusmodi beneficia possidentibus injungendum esset, quod haberent massam separatam, eisque prohibendum, ne quidquam acciperent ex reditibus beneficiorum in eadem Ecclesia tam antea, quam postea fundatorum? et S. C. rem omnem remisit ad Card. Archiepiscopum prout de jure etiam cum facultate: *Calaritana Suppressionis Beneficiorum et Attentator.* 22. *Martii* 1755 *dub.* 4.

49. Beneficii fructus conventi inter litigantes de eodem beneficio; itaut usque ad determinatum tempus percipiantur a possessore beneficii; tempore vero praestabilito jam transacto beneficium ipsum alteri ex litigantibus adjudicetur, ex quo reservatum fuit beneplacitum apostolicum, debentur absque eo quod Simoniae labe in conventione intercesserint: *Forosempronien.* 3. *April.* 1756.

50. Tam Rectorem Parochialis Ecclesiae S. Mariae in Coelum Assumptae Villae de Llimiana, quam quatuor ejusdem Ecclesiae Beneficiatos residentes vocatos, qui juste impediti Missis cum Cantu, anniversariis, aliisque functionibus non interveniunt, solita lucrari emolumenta posse S. C. censuit: *Urgellen.* 12. *Martii* 1757 *dub.* 11.

51. Beneficiati Ecclesiae Parochialis oppidi Kempensis absentes haberi pro praesentibus ad effectum consequendi distributiones etiam intercedente consensu intervenientium non possunt: *Colonien.* 14. *Martii* 1767 *dub.* 12.

52. Fructus inexacti, ac assignati pro Missarum celebratione, et anniversariis, ex censibus provenientes augere nequeunt sortem, ut inde majores habeantur distributiones, beneficiorum reditibus notabiliter imminutis; ut contra petitionem Beneficiatorum Ecclesiae Parochialis B. M. Villae Oratorum Regis, qui onere servitii chori quam plurimum gravati tenues percipiunt reditus, resolvit S. C.: *Vicen.* 16. *Maii* 1767.

53. Disceptatum fuit an, et quae retributio deberetur Beneficiatis Vicariis nuncupatis Ecclesiae Collegiatae B. M. V. Tungrensis, qui a S. C. perpetui declarati fuerant, intuitu onerum, et servitii Ecclesiae, quae praeter alia onera in institutione demandata, ipsis imposita fuere? et S. C. respondit, arbitrio Capituli: *Leodien.* 12. *Maii* 1770 *dub.* 5. *confirmat.* 30. *Aug.* 1777 *dub.* 1.

54. Et proposito dubio; an iidem distributionibus quotidianis potiri debeant, et de quibus anniversariis participare? S. C. respondit: dilata, et scribatur juxta instructionem (74):

(74) Episcopus partibus auditis curet, quoad Vicarios referre an praeter praebendas peculiaribus potiantur distributionibus, et qui sint praecipue earumdem reditus, et ad quam summam

Ibid. dub. 6. Inde rescripsit Vicarios potiri non debere distributionibus quotidianis ex massa Canonicorum provenientibus, in reliquis affirmative pro iis anniversariis, in quibus non obstat lex fundationum: *Ibid. dub.* 3.

55. Patroni beneficii a Rosato Antonini fundati desperta petitione Johannis Baptistae Antonini, qui patronatu passivo fruebatur, alium nominarunt. Antoninus itaque primo nominationem sibi deberi obtinuit, inde vero fructus, vel a patrono, vel a Beneficiato sibi restitui postulavit, et S. C. resolvit deberi a patrono detractis oneribus usque ad diem motae litis, et a Capellano a die motae litis: *Reatina Capellaniae* 27. *Novem.* 1773 *dub.* 2. *confirmat.* 9. *Julii* 1774 *dub.* 1.

56. Quum Idelphonsus Valentinus Fernandez Montero, adhuc non Clericus ad quoddam beneficium nominatus, simoniace dimiserit illud in favorem cujusdam sacerdotis, facta obligatione, quod statim ac Clericus evasisset, ad beneficium regrederetur, prout accidit. Actum hinc est de censuris; et etiam S. C. eumdem ad fructuum perceptorum restitutionem eum condemnavit: *Caurien. Censurarum* 30. *Julii* 1774.

57. Beneficiati Ecclesiae Cathedralis distribui non valet inter se fructus praebendae, seu beneficii, cui Praebendatus, seu Beneficiatus renunciavit, et ab eodem Beneficiato non perceptos tempore primi semestris suae residentiae, ad formam statuti praescribentis; quod fructus primi semestris inter ceteros beneficiatos non dividerentur, sed restitui debent Beneficiato renunciani: *Burgen.* 27. *Novem.* 1779.

58. Postquam S. C. rescripserat scribatur Episcopo juxta instructionem (75): 21. *April.* 1787 *dub.* 2., et iterum scribatur Episcopo juxta mentem (76): 24. *Maii* 1788, decrevit Beneficiatos Ecclesiae Parochialis S. Andreae Roncilionis participes esse debere emolumentorum funerum, et Missarum, quae in dicta Ecclesia offeruntur: *Sutrina* 20. *Sept.* 1788 *dub.* 2.

59. Sacerdos Tuschius Beneficiatus S. Mariae transtyberim, coadjutore ob gravem suam aetatem impetrato, anno 1768 in Sabinas se recepit annuente S. C. per biennium, quod absentiae indultum usque ad annum 1780 protractum fuit, sequenti vero quinquennio neglectum: re comperta destitit Beneficiatorum Collegium a solutione distributionum, ac Tuschium in jus vocavit, propositoque dubio; an esset locus repetitioni distributionum solutarum tempore quo deficiebat indultum? negative responsum fuit: *Romana Distributionum* 4.

ascendant, et an inspecta istius Regionis consuetudine tenues, seu potius ac congruas censeri valeant. Quo vero ad Capitulum enucleatius explicare qualitatem Massae distributionum ejusdem; an hae a Capitularibus percipiantur dumtaxat, seu potius omnibus choro inservientibus debeantur. Recenseado insuper ea anniversaria, quae seclusa peculiari disponentium voluntate Capitulum ad ejus massam, privative spectare, et de quibus ad formam consuetudinis Ecclesiae Vicarios nunquam participasse supponit. Praeter haec de modo, et qualitate servitii, quod a Capitularibus Ecclesiae praestatur, de numero chori inservientium, an peculiari aliquo in munere eidem inserviant Vicarii, an Ecclesiae servitium omnium interventum requirat. Et qua tandem ratione in concedendis eisdem Vicariis vacationibus Capitulum hactenus se gesserit distincte referat. Super his, et aliis quae ad rem conferre putaverit, documenta necessaria transmittat, sententiam suam significet: *Regist. lit. lib.* 33. die 12 *Maii* 1770.

(75) Nempe, ut transmittat Bullae Erectionis, sive fundationis: necnon referat, an dicti Beneficiati unum Collegium constituant, communi utantur sigillo, massam communem habeant, ac aliis signis Collegialitatis prout de jure, et de qualitate servitii per hebdomadam ab Oratoribus praestiti: *Ead. Caus.* 21. *April.* 1787.

(76) Iterum S. C. hac supersedit causa, ut de qualitate servitii Beneficiatorum S. Andreae Roncilionis, ac praesertim hebdomadalis Episcopus referret: *Ead. Caus.* 12. *Julii* 1788. §. 1.

April. 1789 *confirmat.* 8. *Aug. ejusd. anni.*

60. Ad unum ex duobus residentialibus beneficiis, seu legatis fundatis a Petro Stecconi in Ecclesia Collegiata S. Bartholomaei Busseti Clericus Dominicus Stecconi fuit nominatus in Villa S. Andreae sub Parochia Busseti natus. Hic ob defectum nativitatis, et educationis in oppido Busseti a testatore impositae adeptus est habilitatem assequendi beneficium, modo exorat, ut ei concedatur ejusdem fructus a die vacationis ad diem futurae possessionis, cum jam quinque elapsi sint anni, et obtinuit. Agebatur de paupere consanguineo testatori: *Burgi S. Domnini Legati* 19. *Aug.* 1797 *dub.* 2.

§. II.

Beneficiatus quoad Jura et Potestatem.

1. Beneficiatus, seu Rector Ecclesiae S. Mariae Missam celebrare potest in sua Ecclesia ante Missam a Parocho celebrandam, nisi aliter Episcopus rationabiliter disponat: *Forolivien. Jur. Paroch.* 18. *Novem.* 1684 *dub.* 6.

2. Inter Parochum Ecclesiae S. Nicolai terrae Acquaevivae, et Beneficiatos eidem Ecclesiae addictos plures quaestiones exortae sunt; plura itaque in S. C. proposita fuere dubia, scilicet: an Praebendati, seu Beneficiati valeant invito, et praesente Praeposito canere Missam diebus festivis, deferre stolam, ac eam deferendo praecedere Praeposito in associatione cadaverum, parvis in supplicationibus, et in choro, registrare in libris parochialibus Sacramenta per ipsos administrata, et ex illis partitas extrahere, ac de extractionum emolumenta percipere?

3. An dicti libri parochiales, omnesque aliae scripturae retineri debeant a Praeposito privative, vel etiam a dictis Beneficiatis?

4. An Beneficiati praedicti valeant admittere ad primam susceptionem SSmae Eucharistiae pueros, vel puellas non certiore facto Praeposito de earumdem scientia, eodemque non monito, nec impedito administrare Sacramentum Eucharistiae in satisfactionem Praecepti Paschalis, assistere tanquam Parochi celebrationi matrimonii, denunciationes tam pro matrimoniis ineundis, quam pro ordinibus suscipiendis, monitoria excommunicationum, indulgentias, aliaque in Ecclesia publicare?

5. An iidem in subscriptionibus se denominari possint absolute Curati, seu Parochi in Ecclesia S. Nicolai, seu Capellani perpetui ejusdem Ecclesiae?

6. An electio Aeditui facienda sit a solo Praeposito, vel ab ipso una cum Beneficiatis, prout salarium integre a Praeposito sit persolvendum, vel ab omnibus?

7. An in mensibus ad Beneficiatos spectantibus liceat Praeposito se ingerere in functionibus ecclesiasticis? quaestiones omnes tam in his dubiis comprehensas, quam non comprehensas S. C. ad Card. Petra cum facultatibus S.C. ablegavit (77): *Ripana Jur.*

(77) Vigore hujus rescripti Card. Petra die 27. April. 1726 suum tulit decretum.

I. In praesenti, et usque quo non vacaverint per cessum, vel decessum Beneficia, de quibus agitur, Praepositus una cum Beneficiatis in solidum exerceat curam animarum: nempe Praepositus semper, et quandocumque, Beneficiati vero singuli per mensem alternis vicibus una cum ipso Praeposito, juxta modum infra describendum; qui Beneficiati esse subscribere, et denominari debeant Capellani Curati

II. In Functionibus solemnibus, et praeeminentialibus per annum, Praepositus possit, si velit, praecedere, et exercitium assumere; veluti Missae, et Vesperas solemnes canere; Candelas in die Purificationis, et Palmas in Dominica Palmarum benedicere, et distribuere: Functiones hebdomadae sanctae exercere: in Processionibus, et

Parochial. 15. *Decem.* 1725 *dub.* 3., 4., 5., 7., 9., *et* 12., confirmat., et additum fuit, ut Episcopus incumberet exequutioni, necnon ut daretur dubium super immutatione status Capellaniarum: 20. *Novem.* 1762.

8. Ecclesiae Parochiali S. Mariae in Coelum Assumptae Villae de Llimiana servitium praestant Rector, et quatuor Beneficiati, qui vocantur *Residentes*. Hos inter controversia tam in spiritualibus, quam in temporalibus de Ecclesiae regimine orta est, quum ex antiqua consuetudine sibi privative regimen competere Rector praetenderet. Relata quaestione S. C. visum est declarare, gubernium, et regimen ejusdem Ecclesiae ad Rectorem quoad spiritualia independenter a Sacerdotibus Beneficiatis privative pertinere; quo vero ad temporalia juxta modum praescribendum: *Urgellen.* 12. *Martii* 1757 *dub.* 2.

9. Inde non ad Beneficiatos, sed ad eumdem Rectorem jus retinendi claves Ecclesiae Sacrarii, et archivi, pertinere decisum est: *Ibid. dub.* 3.

10. Nec Beneficiatis, sed Rectori jus retinendi librum, in quo adnotantur Missae, anniversaria, aliaque opera pia, in eadem Ecclesia fundata, adjudicatum fuit: *Ibid. dub.* 4.

11. Neque a Beneficiatis, sed a Rectore libellum, in quo Missae singulis diebus, aut hebdomadis celebrandae adnotantur, conficiendum esse, statuitur: *Ibid. dub.* 5.

12. Et postulato; an horae pro celebratione Missarum solemnium, aliarumque functionum ecclesiasticarum in supradicta Ecclesia a Rectore, vel a Beneficiatis essent statuendae? S. C. juxta votum Episcopi respondit: *Ibid. dub.* 6.

13. Ad dictum Rectorem, non ad Beneficiatum constitutum dierum pro celebratione Missarum, et anniversariorum, quae ob aliquod obstaculum statutis diebus celebrari nequeunt, spectare, responsum est: *Ibid. dub.* 7.

Funeribus stolam deferre: expositionem, et benedictionem SSmi Sacramenti, prout de jure, facere; in quibus casibus Beneficiatus turnarius, quatenus necesse sit, teneatur coadjuvare ipsum Praepositum.

III. In aliis vero functionibus mere parochialibus, tam Praepositus, quam Beneficiatus turnarius possint in solidum procedere, prout unus, vel alter fuerit a Parochianis requisitus; proinde alteruter possit, altero irrequisito, Sacramenta administrare: Pueros, et Puellas ad primam eorum susceptionem approbare, et admittere: Sacramentum Eucharistiae in satisfactionem praecepti paschalis administrare, assistere matrimoniis.

IV. Doctrinam christianam tam Praepositus, quam Beneficiatus simul publice docere debeant statutis temporibus: Missam vero parochialem teneantur alternatim celebrare, et applicare, in eaque, qui celebrat, Evangelium explicet: debeat etiam publicare denunciationes, tam pro matrimoniis celebrandis, quam pro promovendis ad Ordines: monitoria Excommunicationis promulgare: sicut etiam denunciationes festivitatum, et indulgentias promulgare.

V. Libri parochiales retineri debeant in communi capsa tam a Praeposito, quam a Beneficiato turnario; atque quilibet eorum propriam clavem ejusdem capsae habeat, ac possit registrare in ipsis libris Sacramenta administrata, aliasque descriptiones parochiales: atque ex illis extrahere partitas.

VI. Praepositus, sive Beneficiatus de turno valeat, etiam altero inconsulto, substituere Sacerdotes exteros in functionibus parochialibus, cum licentia, et approbatione Episcopi in casibus, prout de jure. Nequeat tamen Praepositus alios substituere in functionibus expressis in § 2.; sed quatenus sit impeditus, vel nolit ea exercere, teneatur prius requirere beneficiatum turnarium, antequam Sacerdotem exterum substituat.

VII. Tam Praepositus, quam Beneficiatus, etiam altero irrequisito, abesse possit a residentia ex legitima causa, cum licentia Episcopi, prout de jure: ita tamen, ut substitutus, vel oeconomus pro servitio curae ab ipso absente subrogetur, cum approbatione ejusdem Episcopi.

VIII. Electio Sacristae spectet privative ad Praepositum.

IX. Altare S. Nicolai manuteneri debeat pro medietate expensarum a Praeposito, et pro altera medietate a Beneficiatis. Altaris vero S. Stephani manutentio spectet ad Beneficiatum.

X. Quoad decimarum exactionem, expensas, ac alia ecclesiastica onera, per duos annos Praepositus, et singuli Beneficiati per annum teneantur succumbere juxta conventionem initam sub anno 1572. *Ead. Caus.* 20. *Novem.* 1762. § 5.

14. Tam ab ipso Rectore, quam a Beneficiatis exactorem redituum, et proventum Ecclesiae ejusdem eligendum esse, definitur: *Ibid. dub.* 8.

15. Inde non ad Beneficiatos, sed ad Rectorem spectare jus recipiendi, retinendique pecuniam, dum aliquis extinquitur census, statutum est: *Ibid. dub.* 9.

16. Minime vero Rectori secundum suum arbitrium de investimentis pecuniarum, novisque census creationibus disponere licere, sed exquirendum, et obsequendum suffragiis singulorum Beneficiatorum in Capitulo ad hoc praecise convocando, decretum est: *Ibid. dub.* 10.

17. Cum dictis Beneficiatis Rectoris coadjutorem Vicarium nuncupatum unum corpus non facere, constituitur *Ibid. dub.* 12.

18. Eodem autem absente Rectore, ad illius Vicarium jus regendi chorum, ac in Ecclesia praesidendi, non ad seniorem Beneficiatum, spectare, stabilivit: *Ibid. dub.* 13.

19. Jus insuper convocandi Beneficiatos Presbyteros pro gerendis Ecclesiae negotiis praedicto Rectori tribuitur: *Ibid. dub.* 14.

20. Ad dubium: an horum Beneficiatorum, seu Presbyterorum convocatio fieri debeat ad sonitum tintinnabuli, aut per nuncium de ordine Rectoris? arbitrio Rectoris, rescribitur: *Ibid. dub.* 15.

21. Venia pulsandi tintinnabula, quando opus fuerit a Rectore independenter a Beneficiatis, seu Residentialibus est concedenda: *Ibid. dub.* 16.

22. Ad hunc quoque Rectorem jus constituendi numerum Missarum, quae qualibet die sunt canendae, spectare, putatum est: *Ibid. dub.* 17.

23. Quaesitum quum fuisset; an designatio Sacerdotum, et Ministrorum pro Missis canendis spectaret ad praefatum Rectorem, seu esset procedendum vicissim?

24. An designatio Presbyterorum, aliorumque sacrorum Ministrorum pro celebratione Missarum solemnium, et aliorum divinorum officiorum, in hebdomada Sancta, et die Nativitatis Domini spectaret ad eumdem Rectorem, seu duo ultimi Beneficiati, alter ad officium Diaconi, alter Subdiaconi inservire debeant? respondit S. C. juxta votum Episcopi: *Ibid. dub.* 18., *et* 19.

25. Dubioque, an qui, et quomodo teneatur more, et loco consuetis exorcizare tempestates? dedit responsum, teneri Rectorem: *Ibid. dub.* 20.

26. Quaestione exorta super electione Signatoris, seu Punctatoris fallentiarum Beneficiatorum Ecclesiae Parochialis oppidi Kempensis, S.C. mandavit servari Decretum Ordinarii (78), *Colonien.* 14. *Martii* 1767 *dub.* 13.

27. Beneficiati nuncupati Vicarii Ecclesiae Collegiatae B. M. V. Tungrensis a S. C. perpetui declarati possunt titulo eorumdem Vicariorum seu Beneficiorum ad sacros Ordines promoveri, prout consuetudo vetustissima vigebat: *Leodien.* 12. *Maii* 1770 *dub.* 2. *confirmat.* 30. *Aug.* 1777 *dub.* 1.

28. Praebendati Ecclesiae Collegiatae S. Antonini Placentiae, qui approbarunt, et ratihabuerunt transactionem cum Canonicis initam, ligare non potuerunt eorum successores: *Placentina* 13. *Sept.* 1777 *dub.* 2.

29. Licitum non est Possessori beneficii S. Sebastiani in Ecclesia Collegiata S. Petri massae Fiscaleae permutare, ad longum tempus locare, vel in emphyteusim concedere bona dicti beneficii sine beneplacito apostolico, et non monitis Confratribus Com-

(78) Electio Signatoris fallentiarum postremo decreto Vicarii Generalis commissa fuit tam Pastori, quam Beneficiatis, ea lege, ut ille ex gremio censeretur electus, in quem major pars Sacerdotum choralium convenisset. *Ead. Caus.* 14. *Febr.* 1767 *§.* 17

missariis Exequutoribus testamentariis a fundatore designatis: *Cervien.* 7. *Junii* 1788 *dub.* 7.

§. III.

Beneficiati quoad Missam Conventualem.

1. Beneficiati Ecclesiarum S. Martini, S. Angeli, et S. Mariae Vallis-cursae non tenentur Missam, quam alternatim ex antiquissima consuetudine in unaquaque ex dictis Ecclesiis diebus ferialibus celebrant, pro populo, vel pro benefactoribus applicare. Dictae enim Ecclesiae, quamvis praeter Parochum habeant duos Beneficiatos, nihilominus inter Ecclesias Collegiatas minime recensentur: *Fundana Applicationis Missarum* 2. *Oct.* 1721 *dub.* 1.

2. Proposito dubio: An Beneficiati Ecclesiae Cathedralis teneantur celebrare Missas Conventuales diebus ferialibus, et canere Evangelia in omnibus Missis solemnibus, tam diebus ferialibus, quam festis? protelatur decisio, et scribi Episcopo juxta mentem (79) Card. Praefecti praecipitur: *Reatina* 2. *Junii* 1731 *dub.* 2. Deinde ipsos teneri resolvitur: 1. *Sept. ejusd. anni.*

3. Quum quaesitum fuerit, an Beneficiati Ecclesiae Pisanae tenerentur celebrare, et respective applicare Missam conventualem in Primitiali Ecclesia Pisana? et an eleemosyna pro dicta applicatione sit persolvenda ex massa Capitulari etiam pro tempore elapso? S. C. rescripsit, dilata, et scribatur Archiepiscopo pro meliori informatione super reditibus utriusque massae, eorumque provenientia, necnon super numero Canonicorum, et Beneficiatorum: *Pisana Applicationis Missae conventualis* 6. *Julii* 1737 *dub.* 1., *et* 2.

4. Post publicationem Literae Encyclicae Benedicti XIV. Pont. Max. super Missae conventualis celebratione Canonici Ecclesiae Cathedralis in Beneficiatos, sive Capellanos onus praefatum rejicere curarunt, qui distinctam a Canonicis fundationem noscunt, et S. C. decrevit, Beneficiatos praedictos Missas conventuales, quas alternis vicibus celebrant, pro benefactoribus in genere applicare debere: *Lucana Missae conventualis* 14. *Martii* 1750 *dub.* 1.

5. Quoad Missas vero non applicatas ab ipsis S. C. respondit ad D. Secretarium cum SSmo: *Ibid. dub.* 2.

6. Beneficiati Ecclesiae Cathedralis quoties diebus feriatis duas Missas conventuales celebrant, utramque juxta dispositionem Encyclicae Bened. XIV. Pont. Max. Epistolae (80) applicare non tenentur: *Reatina Applicationis Missarum* 3. *Febr.* 1753 *dub.* 2.

7. Dictis Beneficiatis, praeter distributiones omnibus de choro Missis conventualibus adstantibus assignantes, eleemosynam pro harum Missarum conventualium applicatione deberi decernitur: *Ibid. dub.* 3.

8. Eleemosynam vero hanc ex massa communi, et dictorum Beneficiatorum seu Mansionariorum propria, non vero ex distincta canonicorum massa, detrahendam esse firmatur: *Ibid. dub.* 4.

(79) Censuit S. C. resolutionem esse differandam, et interea audiendum Episcopum circa assignationem sacrorum Ordinum faciendam Canonicis, et Beneficiatis ad normam Sac. Concilii Tridentini *Sess.* 24. *cap.* 12. *de reform.*, sine tamen detrimento eorum, qui praebendas modo obtinent, donec pervenerint ad legitimam aetatem pro iisdem Ordinibus suscipiendis: *Ead. Caus.* 1. *Sept.* 1731. §. 1.

(80) *Incipien. Cum semper oblatas* 19. *Aug.* 1744 (*Bull. ejusd. Pont. tom* 1. *pag.* 163), qua §. 2 praecipitur applicatio omnino facienda Missae conventualis non obstante quacumque, etiam immemorabili consuetudine: et §. 20 *seqq.* disponitur, quod, si duae, vel tres Missae in aliquibus Ecclesiis Patriarchalibus, et Collegiatis quotidie cantari soleant, nullatenus in ea jubetur applicatio secundae, et tertiae, nisi aliud fuerit usu receptum.

9. Quatuor Beneficiati Parochialis Ecclesiae S.Pauli terrae Jennazzani adstricti fuerunt a Card. Ruffo Episcopo ad celebrationem Missae conventualis pro benefactoribus in genere. Ipsi vero reclamarunt, ac in eorum Ecclesia nulla adesse Collegialitatis signa ostenderunt; hinc eos ad dictam celebrationem minime teneri, autumant. Et S. C. non constare de Collegialitate, itaut Missa conventualis celebrari non debeat, decidit: *Praenestina Missae conventualis* 17. *April.* 1779.

10. In relatione status suae Dioecesis Episcopus exposuit, neque in Cathedrali, neque in Collegiata Ecclesia S. Mariae de Castello ejusdem civitatis applicari Missam conventualem pro benefactoribus; ideo a S. C. decretum fuit, quod praedicti Missam pro populo applicare non teneantur, sed pro Benefactoribus in genere: *Castri Albi Visitationis Sacr. Liminum* 18. *Julii* 1789 *dub.* 1.

11. Animarum curam alternatim gerentes Beneficiati Parochialis Ecclesiae *de Balmaseda* duplicem ab immemorabili tempore applicare consueverunt Missam pro populo, et benefactoribus; hinc quaerunt num illud ferre teneantur onus in futurum, quum eorum Ecclesia non sit Collegiata. Et S. C. rescripsit esse locum celebrationi Missae pro benefactoribus juxta votum Episcopi (81): *Santandrien.* 16. *Junii* 1792 *dub.* 1.

12. Inde decidit non esse locum supplemento illarum, quae per annos 19 bona fide, ex privata interpretatione Encyclicae Benedicti XIV. Pont. Max. (82) omiserunt: *Ibid. dub.* 2.

13. In receptitia Ecclesia Casalis Novi sex sunt Beneficiati, et Archipresbyter, qui curam animarum habet. Hi non inserviunt choro, sed onus Missae conventualis ex consuetudine eis incumbit; singulorum reditus vix ad ducat. 20 ascendit; propterea exorant Missae conventualis reductionem; et ad dies festos per vices obtinent: *Cassanen. Missae conventualis, et pro populo* 22. *Novem.* 1794 *dub.* 1.

§. IV.

Beneficiati quoad Onera in Genere.

1. Censuit S. C. possessori beneficii simplicis S. Blasii de Valecchio novum onus non esse imponendum: *Arimінen.* 23. *April.* 1589.

2. Circa sex Beneficiatos servitio Ecclesiae Cathedralis addictos, quorum singuli Ecclesias obtinent, et segregatum sibi populum in pagis civitati finitimis habent, decretum alias ab hac S. C. factum, cum charitate, et dexteritate exequutioni esse demandandum, statuitur: *Bellunen.* 27. *April.* 1630 *dub.* 5.

3. Quoad Beneficiatos Altaristas nuncupatos, Constitutiones in fundatione appositas esse omnino observandas, si vero Beneficiati aliquid vigore consuetudinis praetendant in S. C. auditos iri: *Ibid. dub.* 6.

4. Beneficiatos Ecclesiae Cathedralis cogendos esse ad ostendendum sibi titulos, et providendum, ut oneribus impositis satisfaciant, resolvitur: *Derthusen.* 27. *Maii* 1634 *dub.* 3.

5. Quoad Beneficiatos Dioecesis, ut contribuant expensis pro juribus Ecclesiae defendendis, ipsis inauditis nihil esse decernendum S. C. putavit: *Ibid. dub.* 11.

6. Declaravit S. C. Episcopis licere pro suo servitio adhibere etiam Bene-

(81) Qui censet, quum dicta Missa ex grato animo Benefactorum ortum duxisset propter oblationes, quae alias in magna satis quantitate quotidie ad Ecclesiam a fidelibus deferebantur: reduci possunt ad Missas 9 annuas cum cantu, totidemque defunctorum nocturnos: *Ead. Caus.* 12. *Maii* 1792. §. 3.

(82) Quae incipit *Cum semper* 19. *Aug.* 1744 relata in not. 80.

ficiatos tam. Ecclesiae Cathedralis, quam Ecclesiae Collegiatae suae Dioecesis, ideoque declarationes S.C. Concilii extendi etiam ad hujusmodi Beneficiatos, itatamen, ut praeter duos non adhibeant: *Avenionen. Distributionum* 7. *Januar.* 1640 (83).

7. Possidentes beneficia simplicia in terra Carbii tenentur una cum Parochis contribuere procurationi Episcopo Dioecesim visitanti debitae: *Narnien.* 12. *Sept.* 1654.

8. Rectores beneficiorum in quacumque etiam dignitate constituti, dum tituli dictorum beneficiorum transferuntur, tenentur post translationem sequutam ad futuram instaurationem Ecclesiarum, ad quas beneficia fuerunt translata: *Narnien.* 24. *Martii* 1657 *dub.* 2.

9. Eosdemque Beneficiatos cogi posse ab Episcopo ad celebrandum, seu celebrari faciendum in die festivitatis illius Sancti, sub cujus invocatione beneficium est erectum, nisi aliter constet in erectione seu fundatione, sancitur: *Ibid. dub.* 3.

10. Jo. Dominicus Gesualdi nominatus a fundatore ad beneficium erectum cum onere Missarum in Ecclesia Parochiali Montis Alti celebrandarum exceptis mensibus aestivis circumspecta mala aeris qualitate ejusdem loci, quo tempore tribuit idem fundator facultatem inibi celebrandi, supplicat, ut Missas praedictas, vel in sua patria, vel alibi celebrare valeat, quod toto anni tempore saluti oratoris aer obnoxius est; et S. C. precibus annuit: *Viterbien.* 11. *Januar.* 1698.

11. Philippus Spanus Rector beneficii simplicis sub invocatione SS. Thomae, et Theodoreti tenetur ad expensas ornatus, et manutentionis Capellae, seu altaris in Ecclesia Parochiali S. Benedicti existentis, ad quod beneficii titulus translatus fuerat: *Verulana Translationis* 30. *Sept.* 1702.

12. Demetria de Vannis oppidi S. Victoriae legavit Ecclesiae S. Mariae Angelorum agrum suum pro anima sua, suorumque parentum nullo tamen adjecto onere. Factae inde fuerunt institutiones, prout ad beneficia fieri solent, in quibus habita ratione longaevae consuetudinis expressum fuit onus celebrandi in dicta Ecclesia singulis hebdomadis, quod etiam expressum reperitur in visitatione anni 1624. Praetermissa inde oneris praedicti satisfactione; S. C. decrevit beneficium hujusmodi habere onus unius Missae hebdomadalis: *Firmana Oneris Missarum* 10. *Julii* 1706 *dub.* 1.

13. In visitatione Episcopi de Tufo anni 1585 beneficium erectum in Altari S. Stephani Ecclesiae Parochialis oppidi Calogeri, cui onus Missarum adnexum est, ob redituum tenuitatem Cantoratui Cathedralis unitum fuit, orta quaestione super celebratione dictarum Missarum in Cathedrali, ubi etiam aderat Altare D. Stephano dicatum, S. C. statuit Missas celebrandas

(83) S. C. Rituum definivit nonnulla dubia respicientia ministerium Acolythi Basilicae Vaticanae Urbis in Pontificalibus seu per Cardinalem Archipresbyterum, seu per Episcopum ab eo delegatum peragendis, et haec fuerunt.

I. An Acolythus beneficiatus seu Clericus beneficiatus Basilicae Vaticanae sustinens librum Cardinali Archipresbytero, dum sedens legit praeparationem ad Missam solemnem, teneatur genuflectere, prout Cardinali celebranti placuerit, ejusve commoditas postulaverit?

II. An idem modus sustinendi librum ad commodum celebrantis servari debeat ab eodem Acolytho in omnibus aliis sacris actionibus, in quibus Cardinalis Archipresbyter sedens legit aliquid, vel cantat?

III. An idem modus sustinendi librum in omnibus supradictis actionibus debeat ad commodum celebrantis pariter servari ab eodem Acolytho, quotiescumque Episcopus Canonicus ejusdem Basilicae, vel quicumque alter Episcopus de mandato Cardinalis Archipresbyteri exerceat munia Pontificalia in dicta Basilica? sed. S. C. respondit in omnibus affirmative die 9 Febr. 1762. Sed Beneficiatis, et Clericis Beneficiatis minime acquiescentibus praedicto decreto, iterum fuit controversia examinata, et in decisis et amplius respondit S. C. die 28. Aug. ejusd. anni.

esse in Altari S. Stephani oppidi S. Calogeri: *Mileten. Celebrationis Missarum* 1. *Decem.* 1708. Reproducta causa responsum fuit in decisis, et Cantor redeat ad residentiam: 23. *Febr.* 1709.

14. Antonius Maria Baluganus obtinens beneficium, cui a fundatore adjectum fuerat onus celebrationis trium Missarum qualibet hebdomada, ac diebus dominicis, et festis, existimans onus praedictum moderatum fuisse in generali reductione a Nicolao V. Pont. Max. expleta, Missas 36 quotannis celebravit, quemadmodum, et sui praedecessores ab immemorabili tempore egerant. Conscientiae hic stimulis actus oraculum S. C. exquisivit, et responsum tulit, *quoad Missas teneri ad formam fundationis: Mutinen. Onerum Missarum* 25. *Junii* 1712 *dub.* 1.

15. Beneficiatorum Congregationi *Consorteria* nuncupatae, erectae in Ecclesia Cathedrali, cujus tamen institutio delitescit, nonnulli Canonici praesunt; hi dubitarunt num Beneficiati praedicti onera explerent, dum quoad Missas celebrandas ea agerent, quae de more agi consueverant. Rem omnem itaque S. C. exposuerunt, quae quoad praeteritum Beneficiatos non esse molestandos respondit: *Bononien. Missarum* 9. *Sept.* 1713 *dub.* 1.

16. Et quoad futurum proposito dubio, responsum fuit; dilata, et ad mentem: *Ead.* 17. *Novem.* 1714. Ac tandem decrevit scribendum esse Card. Archiepiscopo juxta instructionem: 13. *Januar.* 1720.

17. Administrator Ecclesiae Reatinae Pompejus Card. Columna anno 1520 Canonicis, ac Beneficiatis addidit Clericos Beneficiatos ex reditibus quarumdam Capellaniarum ejusdem Ecclesiae, quibus inter cetera onera praecepit, ut teneantur celebrare, et celebrari curare bis in qualibet hebdomada; quod onus ex veteri usu Beneficiati habebant. Orta est dubitatio, an uterque ad Sacrificii applicationem teneatur? Et S. C. de Beneficiatis judicium distulit, ut novis probationibus juxta instructionem afferendis melius quaestio enodaretur: *Reatina Applicationis Missarum* 12. *Januar.* 1715 *dub.* 1. Deinde negativum reportarunt responsum: 3. *Febr.* 1753.

18. Clericos Beneficiatos teneri applicare binas Missas hebdomadales sancitur: *Ibid. dub.* 2. Sors, quae Beneficiatis arrisit, animum his addidit iterum sua jura proponendi, ajentes, quod excluditur praesumptio demandatae applicationis, quum de Clericatibus institutis ad chori, et Ecclesiae servitium agatur; hinc praevio recessu a decisis non constare de onere applicandi fuit decisum: 20. *Decem.* 1766.

19. Quatuor sunt in Ecclesia Veliterna beneficiati Candelses nuncupati ex dispositione Fulviae Candelsis, quae eosdem in cantu figurato peritos esse voluit, ut choro inservirent, prout Canonici inserviunt: item alia duo beneficia adsunt pro peritis in cantu figurato instituta, qui pro praecipui muneris implemento canere, et choro inservire debent. Super hisce institutionibus obortas quaestiones S. C. resolvit, definiendo Beneficiatos candelses non teneri canere cantu figurato: *Veliterna Cantus* 23. *Febr.* 1715 *dub.* 1. *confirmat.* 25. *Januar.* 1716.

20. Alios binos Beneficiatos nempe S. Johannis Baptistae, et S. Catharinae teneri canere cantu figurato: *Ibid. dub.* 4. Recessit inde a decisis: *Ibid. confirmat.* 19. *Junii* 1717.

21. Et quaesito, an, in quibus festivitatibus; et quo loco canere debeant, et an qua punctatura, seu poenis Beneficiati praedicti sint multandi in casu deficientiae? S. C. censuit id

remittendum esse arbitrio Ordinarii: *Ibid. dub.* 5., *et* 6.

22. Beneficiati Ecclesiae Parochialis S. Pauli Urbis Vallettae, quorum beneficia a Catharina Valenti instituta fuere, tenentur intervenire cum Clero dictae Ecclesiae in omnibus functionibus, quae a Clero peraguntur in Ecclesia praefata, quae tamen compatibiles sunt cum fundatione: *Melevitana Divinorum Officiorum* 29. *Januar.* 1718 *dub.* 1.

23. Dum vero iidem ad chorum pergunt, incedentes tantum cum clero, tenentur ordine instructo supplicationis incedere juxta Decretum ab Ordinario latum in sacr. visitatione, sub poenis tamen mitioribus arbitrio Ordinarii infligendis: *Ibid. dub.* 3., *et* 4.

24. Candelas, vinum, et hostias propriis expensis sibi comparare debent Beneficiati S. Petri, et S. Mariae ad Praesepe pro Sacris, quae ex beneficiorum obligatione ab ipsis celebrantur in Ecclesia Collegiata, et Parochiali S. Matthaei; adeoque subministrari non debent a Rectore, vel Capitulo: *Sarnen. Jurium Paroch.* 15. *Januar.* 1718 *dub.* 6. *confirmat.* 25. *Januar.* 1721.

25. Beneficiati Ecclesiae S. Pauli non participantes de emolumentis curae, quaesierunt num ad onera, et expensas pro eadem cura tenerentur? et S. C. misit ad Emum Praefectum in omnibus (84): *Verulana* 15. *Januar.* 1724 *dub.* 3. Contradixerunt inde declarationibus Card. Praefecti, ac proinde denuo audiri petierunt, ac iterum rescriptum fuit ad eumdem Card. Praefectum: *Ead.* 28. *Febr.* 1733.

26. Nonnulla beneficia, seu Praebendae Ecclesiae Parochiali S. Nicolai adjunctae fuere; ita tamen, ut Beneficiati onus haberent perpetuo inserviendi dictae Ecclesiae, animarum curam exercendi, ceteraque onera pro medietate cum Rectore subeundi. Hos inter, et Praepositum complures obortae quaestiones sunt, et in S. C. proposita haec fuere dubia; an Beneficiati teneantur coadjuvare Praepositum in cura animarum, eique inservire in choro, et Altari, dum Missas, et Vesperas celebrat?

27. An Altare SS. Nicolai, et Stephani promiscue manuteneri debeat a Praeposito, et Beneficiatis?

28. An teneantur explere actus omnes Parochiales de consensu, et licentia Praepositi?

29. An cura actualis sic exerceri debeat a Praeposito, et Beneficiatis, ut unusquisque possit, ac teneatur Sacramenta administrare ad Parochiae incolarum nutum: S. C. rem omnem ad Card. Petram cum facultatibus ejusd. S. C. remissit (85): *Ripana Jurium Paroch.* 15. *Decem.* 1725 *dub.* 2., 8., 10., *et* 11. *confirmat.* 20. *Novem.* 1762.

30. Beneficiatus Joseph Ambrosius beneficium obtinet sub titulo S. Mariae Magdalenae erectum in Ecclesia S. Petri Forelli. Hujus fundatio habetur ex duobus testamentis, in quibus diversus Missarum numerus assignatur, in uno scilicet unius Missae singulis diebus, in alio quatuor qualibet hebdomada. De testamentorum viribus disputatum fuerat, deque Missis, certus neque in visitationibus resultat numerus. Declaratum hinc fuit Beneficiatum praedictum teneri ad celebrationem quatuor Missarum in hebdomada, reservato eidem jure agendi pro reductione, quatenus ei competat: *Praten. Oneris Missarum* 4. *Decem.* 1728.

31. Beneficiatus, seu Rector Eccle-

(84) Card declaravit ad tertium per modum provisionis, et sine praejudicio jurium ambarum partium, pro nunc servari solitum, donec aliter declaratum non fuerit. *Ead. Caus.* 28. *Febr.* 1733 §. 2.

(85) *Vide not.* 77.

siae S. Sebastiani sitae extra moenia terrae Rendarum tenetur reddere rationem Episcopo omnium, et singulorum redituum, obligationum, et eleemosynarum Ecclesiae: *Consentina Capellae* 3. *Decem.* 1729 *dub.* 3.

32. Proposito dubio: an Beneficiati ria in omnibus Missis [illegible] diebus ferialibus, quam festis? S. C. respondit: dilata, et scribatur Episcopo juxta mentem Card. Praefecti (86): *Reatina* 2. *Junii* 1731 *dub.* 2. Inde vero ipsos teneri decrevit: 1. *Sept. ejusd. anni.*

33. Possidentes beneficia in Dioecesi Firmana erecta, quorum reditus non excedunt annua scuta quindecim deductis oneribus Cathedraticum solvere tenentur: *Firmana Cathedratici* 24. *Julii* 1734 *dub.* 1.

34. Beneficium parochiale obtentum a Sacerdote Matthaeo Baldi non subest oneri solutionis mediae annatae in favorem fabricae Ecclesiae Cathedralis. Idem enim ratione reservationis pensionis ab Episcopo factae Literas Apostolicas expedierat, et beneficia collata ab Episcopo, vel alio collatore inferiori huic oneri dumtaxat subjiciuntur; minime vero, quae ab Apostolica Sede conferuntur: *Ariminen. Mediae Annatae* 15. *Januar.* 1735.

35. Beneficiati Abbatiae SSmae Trinitatis Seminario Miletensi taxam per peritos liquidatam persolvere tenentur, quum Abbatia praedicta sit mensae Episcopali unita, et illius pueri inter alumnos Seminarii recipiantur; licet ante unionem taxam non solverint, et in unione ei privilegia, et jura fuerint praeservata: *Mileten. Taxae Seminarii* 6. *Decem.* 1738.

36. Aegidius Lakayus possidens beneficium in altari S. Jo. Baptistae erectum, quod praeter sacra, et chori servitium munus custodis chori adnexum habet, agnoscens tenuitatem resivit an teneretur [illegible] itaut pro dicto munere et S. C. teneri rescripsit: *Leodien. Beneficii* 27. *Junii* 1744 *dub.* 1.

37. Remunerationem tamen eidem deberi juxta conventionem cum Capitulo initam decrevit: *Ibid. dub.* 2.

38. In fundatione beneficii erecti in Ecclesia SS. Simeonis et Judae Robertus Guinisius fundator scripsit, ut Capellanus teneretur ad celebrandum qualibet tertia hebdomada, videlicet, una de tribus, et illa intelligatur esse duplex; item teneatur quotannis festum diem agere in honorem SS. Fabiani, et Sebastiani cum Missa magna, et tribus planis. Hujus sermonis interpretatio eadem non semper fuit. Franciscus Antonius Ferrara beneficii possessor observantiae innixus, duo qualibet hebdomada sacra fecit, ac festum praedictum, cum anniversario a fundatore demandato peregit, dubitavit tamen an onera expleverit? ac utique explevisse responsum fuit: *Lucana* 21. *Novem.* 1744 *dub.* 1.

39. Quoad futurum vero solitum servari praescriptum fuit: *Ibid. dub.* 3.

40. Beneficiati possidentes beneficia post Concil. Trid. erecta tenentur contribuere pro mercede Ludimagistri Seminarii; itaut sit locus novae divisioni ad formam Concilii (87): *Sarsinaten. Contributionis* 12. *Febr.* 1746.

(86) *Vide not.* 79.

(87) *Sess* 23 *cap* 18. *de reform.* Ne Seminaria ex redituum defectu unquam pereant, in hoc decreto statuit Concilium, ut ex reditibus mensae Episcopalis, et Capituli, et quorumlibet beneficiorum Dioecesis certa pecuniae summa detrahatur, quotannis Seminario praestanda, juxta taxam ab Episcopo praescribendam cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab ipso Episcopo, alter a Capitulo eligatur, ac duorum de Clero civitatis, quorum alterius electio ad Episcopum, alterius vero ad eumdem Clerum pertineat. Circa beneficia vero, quae uniri possunt quaeque taxam pro manutentione Seminarii, tam

41. Possessores beneficiorum, quae a fundatoribus ità sunt instituta, ut Regulares ea consequi possint, dum hi servata fundationis forma eadem consequuntur, possunt per se ipsos onera adimplere, bona administrare, fructusque percipere; minime vero tenentur haec omnia per Sacerdotes seculares explere 1713 S. C. decrevit: *Mexicana Erectionis Capellaniarum* 25. *Januar.* 1749 *dub.* 1.

42. Beneficium possidens sub invocatione S. Jo. Baptistae erectum in Ecclesia S. Martini oppidi Arborei, de cujus fundatione nulla penitus extat memoria, onera ab Episcopo in pastorali visitatione imposita adimplere tenetur, adeoque sequestrum jussu Episcopi positum minime removeri debet: *Vercellen.* 21. *Novem.* 1750.

43. Rector beneficii erecti in altari S. Leodegarii secundae fundationis Ecclesiae Collegiatae S. Martini tenetur adimplere munus hebdomadarii juxta Episcopi ordinationes alias a S.C. probatas: *Leodien. Servitii* 19. *Junii* 1751 *dub.* 1.

44. Jacobus Balduccius fundator quatuor filios Julii Laureti successive ad beneficium vocavit, ea tamen lege, ut Beneficiatus, dum studiis operam daret ad aetatem usque 25 annorum a recitatione divini officii dispensaretur, ejus tamen loco officium parvum B. M. V. diceret. Dubitatum est, an testatori facultas foret dispensandi familiam Laureti ab onere praefato, et affirmativum prodiit responsum: *Firmana Beneficii* 2. *Sept.* 1758 *dub.* 1.

45. Ad beneficii praedicti nominationem substituta fuit Gens Simonetti; nil tamen de officio expressit, sed tantum inquit cum eodem onere; dubitarunt hinc fratres Simonetti, num onus divini officii familiae Laureti primo loco vocatae injunctum, repetitum censeretur etiam pro familia Simonetti, et minime repetitum censeri S. C. respondit: *Ibid. dub.* 2.

46. Beneficiati Ecclesiae Cathedralis S. Rocchi tenentur assistere functio- constitutionibus in actu fundationis ab Episcopo confectis: *Setina Plurium* 18. *Decem.* 1762 *dub.* 1. *confirmat.* 23. *Junii* 1764.

47. Et onus praedictum Beneficiatis incumbit etiam iis diebus, quibus in eorum Ecclesia festivitates celebrantur: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

48. Intimare tamen ipsis debet hora nisi in tabella horaria adnotata reperiatur: *Ibid. dub.* 3. *confirmat. ibid.*

49. Quoties vero ad Cathedralem non accedunt multandi sunt arbitrio Episcopi: *Ibid. dub.* 4. *confirm. ibid.*

50. Beneficiati Ecclesiae Parochialis oppidi Kempensis, Vicarii nuncupati tenentur bini orare per horam ante SSmum Eucharistiae Sacramentum, dum exponitur in Ecclesiae solemnitatibus, et diebus publicarum precum, comprehenso Parocho, et Sacellanis: *Colonien.* 14. *Martii* 1767 *dub.* 1.

51. Tabella vero distributionis horarum, et designationis Beneficiatorum confici debet a Parocho: *Ibid. dub.* 2.

52. Tenentur etiam choro interesse, dum canitur Missa solemnis in diebus dominicis, publicarum precum, et Solemnioribus: *Ibid. dub.* 3.

53. Id vero; qui ex fundatione habent onus assistendi Parocho, tenentur etiam benedicere puerperas, dum rogati sunt a Parocho, vel a Sacellanis: *Ibid. dub.* 4.

54. Non tenentur tamen coadjuvare Parochum in distributione SSmi Sacra-

erecti, quam erigendi contribuere tenentur, et in qua summa, et taxa constituenda sit, clare omnia haec exprimuntur in Conc. Bened. XIII. creditae Nobis 9. *Maii* 1725. *Bull. Rom. tom.* 11. *part.* 2. *pag* 409.

menti Eucharistiae, nec eidem assistere, dum sacrum diebus festis celebret: *Ibid. dub.* 5 *et* 6.

55. Et quoad associationem cadaverum pauperum defunctorum ipsos teneri ad formam Decretorum Ordinarii (88): *Ibid. dub.* 7.

56. Beneficiati praedicti nec exceptis iis, quibus ex fundatione non est statutum certum tempus celebrationis, diebus dominicis, festis, et publicarum precum cogi possunt ad celebrandum sacrum certis horis tabella praefiniendis: *Ibid. dub.* 8.

57. Tabella vero confici debet a Parocho cum approbatione Ordinarii: *Ibid. dub.* 9.

58. In oblationibus vero erogandis, aut investiendis in favorem Ecclesiae tenentur Beneficiati exquirere consilium Parochi: *Ibid. dub.* 18.

59. Petrus Michael de Champs Rector beneficii S. Leodegarii secundae fundationis erecti in Ecclesia Collegiato S. Martini, cui adnexum est hebdomadarii onus tenetur praestare juramentum adimplendi onus praedictum per se ipsum: *Leodien. Beneficiorum* 14. *Maii* 1768 *dub.* 2.

60. Clerus Oconiensis statuit, ut quilibet Beneficiatus, cui in territorio curam animarum incumbit Missas pro populo tres hebdomadales celebrare debeat. Hoc grave onus, ut nimis grave ob inopiam redituum sentientes Beneficiati; supplicarunt pro reductione applicationis ad solos dies festos, et Dominicos, et S. C. scribi juxta instructionem Episcopo mandat: *Calaguritana Applicationis Missae pro Populo* 16. *Jan.* 1768. Deinde reductionem applicationis praedictae indulsit applicatis duabus Missis quotidianis in Ecclesia Ochonii, necnon quotidiana una in Pago Corerii, ac gratiam impertivit pariter reductionis ad unam pro diebus festivis, et Dominicis in quolibet ex ceteris Pagis, collatis tamen suffragiis in unum pro toto populo, facto verbo cum SSmo, et detracta eleemosyna pro omnibus Missis applicandis ex Massa communi: 14. *Jan.* 1769.

61. Beneficio in Ecclesia Rurali castri Plumbinaria erecto, de cujus fundatione nulla extat memoria, onus inest celebrandi Missam singulis diebus Dominicis, et festis, de praecepto, prout ex observantia evincitur: *Signina Beneficii* 3. *Aug.* 1771 *dub.* 1.

62. Et praedictum onus a Rectore expleri debet per seipsum, quemadmodum etiam ex Literis Apostolicis eruebatur: *Ibid. dub.* 2.

63. Ex dispositione Galeotti Uffreducci sex Beneficiati fundati fuerunt in Ecclesia Cathedrali onere Beneficiatis adjecto inserviendi choro, comitandi SSmum Sacramentum infirmis delatum, ac celebrandi Missas 10 mensuatim cum congrua scut. 40 pro quolibet Beneficiato. Haeres census assignavit; inde orta quaestione de eorumdem manutentione in favorem haeredis fuit quaestio resoluta; sed quum valde imminuti sint reditus, censusque deperditi, haeres exorat pro reductione onerum Capitulo assentiente, et dubio, an sit locus redintegrationi censuum, seu reductioni onerum? Dilata, et ad mentem S. C. rescripsit: *Fanen. Reductionis Onerum* 10. *Maii* 1777.

64. Canonicus Henricus Nicolas ad augendum divinum Cultum Ecclesiae Collegiatae oppidi Huensis haeredibus suis praecepit tradi Capitulo reditum

(88) Decretum Ordinarii his verbis conceptum legitur. Quarto, ut mos corrigatur etc. humandi Christianorum cadavera sine Sacerdotum comitatu, et Cantu: volumus, ut si propter defuncti tenuitatem totus Chorus nequeat convocari, saltem D. Pastor cum Sacellanis, et duo ex Vicariis, praeeunte Crucifero erga salarium medii imperialis, unde quinque Stufferi pro fabrica solvendi sunt, comitentur etc. *Red. Caus* 9. *Aug.* 1766 §. 16.

flor. 2500 inter Canonicos, et flor. 500 inter Beneficiatos dividendum cum onere assistendi laudibus SSmi Sacramenti die Jovis, ac B. M. V. post Completorium quotidie persolvi cum cantu solitis. Quum reditus hodie vix ad flor. 199 ascendat inter 30 Beneficiatos partiendus; hinc exorant Beneficiati reductionem oneris ad dies Dominicos, Jovis, aliosque festivos intra annum occurrentes, in quibus benedictio cum SSmo Sacramento Christifidelibus impertitur. S. C. jussit, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (89): *Leodien. Reductionis Onerum* 30. *Jan.* 1779.

65. Johannes Fock duo beneficia obtinuit in Ecclesia Collegiata Munsterbliensi erecta, Missarum tamen celebrationem neglexit; hinc Capitulum propriis pecuniis satisfactionem curavit, et Johannes Fock a Nuntio Coloniensi ad redintegrationem in favorem Capituli, et ad satisfactionem damnatus fuit: proposita quaestione in S. C., beneficia praefata celebrationis, et applicationis onus adnexum habere decretum fuit: *Leodien.* 2. *Dec.* 1780 *dub.* 1.

66. Eorumdemque Rectorem ad duas Missas qualibet hebdomada pro unoquoque beneficio cum applicatione pro fundatoribus, et alias duodecim annuas pro Baronissa Diercheim nuperrime fundatrice teneri declaravit S. C.: *Ibid. dub.* 2.

67. Rector beneficii erecti in Ecclesia Collegiata S. Bartholomaei terrae Buxeti sub titulo Assumpsionis B. M. V., quum de fundatione nulla extaret memoria, obligatus fuit ad celebrationem duarum Missarum qualibet hebdomada, et unius Anniversarii quolibet anno, quum hujusmodi onus in nonnullis Visitationibus expressum fuerit: *Burgi S. Domnini Beneficii* 17. *Martii* 1781.

68. Beneficiatus S. Johannis Baptistae, et S. Aloysii Ecclesiae loci de Albizatae Plebis Galleratae, qui ex lege fundationis onus Missarum habet, ratione infirmitatis defecit a dictarum Missarum celebratione; hinc S. C. requisita quoad Missas non celebratas usque ad diem 21. Julii 1777 remisit rem ad D. Secretarium cum SSmo; quo vero ad alias a die dicta usque nunc praeteritas teneri adimplere intra terminum ab Card. Archiepiscopo praefigendum in quantitate liquidanda ab eodem putavit: *Mediolanen. Beneficii* 18. *Aug.* 1781 *dub.* 4.

69. Inter Rectorem beneficii a Georgio de Panizza fundati cum onere Missarum in Ecclesia S. Bernardini ab eodem Georgio extructa, et confraternitatem S. Spiritus in dicta Ecclesia subinde erectam transactio inita fuit, qua Rector juribus suis cessit, et Societas beneficii onera a se adimplenda assumpsit; defecit tamen patronorum consensus, et Apostolicum Beneplacitum. Deficientibus inde Societatis reditibus, et onera ferre non substinens Societas de transactione conquesta est, declaratumque fuit Rectorem teneri pro adimplemento onerum beneficii, nec obstare transactionem: *Parmen.* 26. *Jan.* 1782 *dub.* 1.

70. Rector beneficii a Nicolao Cecconi in Ecclesia Parochiali Castri S. Petri absque curae Animarum onere instituti Parochum in sacramentorum administratione adjuvare non tenetur;

(89) Nempe, ut S. C. instructam redderet de quantitate redituum, quos hodie Beneficiati percipiunt, de causa ipsius decrementi, an scilicet aedacitas temporum, aliaque infortunia litibus, ac controversiis accesserint in damnum Beneficiatorum; quale Divinis Officiis, et choro vespertinis horis teneantur Beneficiati reddere obsequium, utrum nempe quotidie inservire debeant, an vero aliquoties a choro pomeridiano tempore vacare possint: *Regist. lit. lib.* 34 *die* 30. *Jan* 1779.

et quamvis ex lege fundationis ad residentiam teneatur, nihilominus onus praedictum eidem non est addendum, etiamsi unicus in eo castro adsit Sacerdos, Parochus scilicet, in senili aetate constitutus: *Praenestina* 21. *Aug.* 1784 *dub.* 3, *confirm.* 11. *Dec. ejusd. anni dub.* 4.

71. Beneficiati Ecclesiae Cathedralis nuncupati de Massa non tenentur juxta votum Episcopi (90) applicare pro benefactoribus in genere Missam B. M. V. de S. Britio, quam singulis Sabbatis canunt in ejus altari; sed pro illis commemoratio generalis sufficit. Hujus enim celebrationis origo ignoratur, nec in Bullis erectionis de ea mentio ulla fit: *Urbevetana* 24. *Nov.* 1787.

72. Beneficiatus S. Sebastiani Ecclesiae Collegiatae S. Petri Massae Fiscaleae tenetur celebrare sacrum in Capella B. M. V. Consortii in Oratorio dictae Ecclesiae existenti ad placitum Confratrum Societatis sub invocatione dictae B. V. erectae, minime vero ad Altare eidem dicatum in Ecclesia Collegiata: *Cervien.* 7. *Junii* 1788 *dub.* 1.

73. Item intervenire debet supplicationibus ordinariis, et extraordinariis, vestitionibus Novitiorum, et tumulationi Confratrum, publicis etiam Sacrarum Reliquiarum expositionibus in eo Oratorio, et Capella faciendis: *Ibid. dub.* 2. *confirmat.* 14. *Martii* 1789.

74. Onera vero praedicta non tenetur explere per se ipsum, sed potest etiam per alium: *Ibid. dub.* 3.

75. In festis vero principalibus, aliisque diebus, in quibus Confratres Divina Officia agere non solent tenetur assistere etiam per alium ad formam testamenti ad altare S. Sebastiani: *Ibid. dub.* 4.

76. Et in casu necessitatis paramenta sacra, et calicem Altaris S. Sebastiani dictae Societati Consortii commodare tenetur: *Ibid. dub.* 5.

77. A die vero adeptae possessionis tenetur ad refectionem bonorum beneficii: *Ibid. dub.* 8. *confirmat. ibid.*

78. Annuis locorum montis Ambrosii Mediolani fructibus imminutis nullus est amplius Sacerdos, qui beneficia simplicia erecta in Ecclesia S. Mariae ad Nives, et in Ecclesia S. Mariae Magdalenae accipiat. Hinc patroni supplicarunt pro dispensatione Officii, et pro reductione onerum, quibus gravantur, nempe quotidiani sacri, et pariter officii quotidiani Deiparae, vel mortuorum, alterius sacri quotidiani, vel tot Missarum juxta reditus, et oneris Doctrinam Christianem docendi festivis diebus; S. C. autem annuit juxta votum Episcopi (91): *Viglevanen.* 4. *April.* 1789.

79. Erectione beneficii Ecclesiastici in Ecclesia Parochiali Vallis Formatiae peracta cum onere hebdomadales Missas 4 celebrandi, residendi in dicto loco, administrandi Sacramenta, assistendi Parochialibus functionibus, fructus ejusdem imminuti sunt a scut. 55. 64 ad scut. 48, et non est, qui illud appetat. Hinc petita est reductio Missarum, et commutatio ceterorum onerum, et S. C. in omnibus negative respondit. Nam Communitas in erectione se obligavit pecunias in fundo fructifero implicatas manutenere: *Novarien. Reductionis, et Commutationis Onerum* 26. *Martii* 1791.

(90) Qui consultum putat Beneficiatorum serenitati, si firma remanente celebratione cum cantu, declaratio prodeat, qua Beneficiati ab applicatione Missae de Beata Virgine eximantur: *Eod. Cons.* 15. *Nov.* 1787 §. 2.

(91) Qui in omnibus annuit, excepto onere Doctrinae Christianae, pro qua nonquam satis provisum est, aucta tamen per hoc onere taxa Synodali a solidis 20 ad 25 pro qualibet Missa: *Eod. Cons.* 14. *Martii* 1789.

80. Rectori beneficii de jurepatronatus Communitatis in Ecclesia Collegiata S. Mariae *della Torre* oppidi Leonis decernitur onus esse hebdomadalium Missarum trium, et assistendi Parocho in sacris functionibus juxta antiqua documenta et testes; licet deficiat fundatio beneficii: *Civitatis Plebis* 11. *Maii* 1793 *dub.* 1.

81. Eidem conceditur reductio Missarum ad taxam Missae perpetuae sublato onere assistendi Parocho in sacris functionibus. Nam reditus beneficii sunt in scut. 15 annuis, itaut ad manualem julii unius non sufficiunt: *Ibid. dub.* 2.

82. Ad beneficium laicale fundatum a fratribus Mazzocchini in Ecclesia B. M. V. in Villa S. Fatuchii pertinet onus Missarum per se ipsum implendum diebus festis de praecepto, residendi, et habitandi in eorum domibus. At ab uno ex fratribus superstite altero condito testamento nullam mentionem fecit de oneribus dicti beneficii. Hodiernus Rector Sacerdos Angelus Santucci supplicat pro facultate celebrandi, dum occasio urget, per alium, et S. C. non audivit, et ei servari legem fundationis praecepit: *Civitatis Plebis Beneficii* 12. *Martii* 1796 *dub.* 2.

83. Etsi beneficium fundatum in Ecclesia S. Mariae de Figulis diruta translatum ad Ecclesiam Cathedralem simplex et liberum ab onere Missarum semper habitum fuerit; tamen inventum est Decretum S. Visitationis anni 1573, in quo notatur ad Ecclesiam S. Mariae in Figulis onus Missae in quolibet mense; propterea Beneficiatus post inutiles alias perquisitiones supplicavit S. C. an et quomodo sit locus celebrationi Missarum quoad praeteritum? et negativum dedit responsum: *Casertana Beneficii* 17. *Dec.* 1796 *dub.* 1.

Reliqua. Vide *Missa*.

§. V.

Beneficiati quoad Praecedentiam, et Vocem in Capitulo.

1. Dubium; an Beneficiatus, seu Rector Ecclesiae S. Sebastiani extra moenia Rendarum sitae praecedere, vel Capellanus Societatis S. Mariae Constantinopolis in eadem receptae, in functionibus in dicta Ecclesia explendis, debeat? S. C. definiendum Ordinario, qui pro suo arbitrio, et prudentia provideat, commendavit: *Consentina Capellae* 3. *Dec.* 1729 *dub.* 6.

2. Beneficiatis Ecclesiae Primatialis Pisanae in choro ordinario sedere licet immediate post Canonicos, et in eadem linea, et in subselliis ejusdem qualitatis juxta modum tamen a S. C. praescriptum (92): *Pisana* 18. *Aug.* 1731 *dub.* 1, *confirmat.* 12. *Januar.* 1732.

3. Idipsum vero servari non debet nec in choro aestivo, nec in sacris functionibus peragendis a Capitulo, Canonicis, et Beneficiatis intervenientibus in omnibus aliis Ecclesiis dictae Civitatis: *Ibid. dub.* 2 *et* 3. *confirmat. ibid.*

4. Beneficiati, seu Praebendarii Ecclesiae Collegiatae S. Michaelis sedere non possunt in superioribus subselliis chori, quoties illa vacant ob Canonicorum absentiam, sed semper sedere debent in inferioribus subselliis: *Placentina Juris sedendi in choro* 27. *Febr.* 1734.

5. In Basilica Lateranensi adsunt beneficia Sacerdotalia, Diaconalia, et subdiaconalia. Sacerdotale beneficium

(92) Modus autem fuit, ut „genuum flexoria „Canonicorum ornarentur panno viridi, nec ea „licet vacua possent a Capellanis, seu Beneficiatis occupari:" Ead. Caus. 18 Aug. 1731 dub. 1.

obtinuit Alexander Mandellius, sed causa adversae valetudinis promoveri ad Sacerdotium non potuit; exoravit itaque pro commutatione sui stalli Presbyteralis cum Petro Cassari Beneficiato Diaconali, in hac autem permutatione expressum fuit; *che non s'intenda permutata la natura intrinseca del beneficio di ambedue, ma il mero esercizio.* Lapsis novem annis Mandellius indultum impetravit retinendi beneficium Sacerdotale, licet non sacerdos, et annuente Cassaro recuperavit pristinum locum inter Sacerdotes. Disputat modo Cassarus, an ipsi competant stallum, et praeeminentia, quae ante permutationem competebant, et S. C. respondit: Dilata, et supplicet exhibita nova gratia: *Romana Praecedentiae* 12. *Sept.* 1750.

6. Beneficiatis Ecclesiae S. Rocchi, qui tenentur assistere functionibus certis diebus in Cathedrali Ecclesia peragendis, assignandae sunt sedes distinctae a Clericis Seminarii, inferiores tamen illis Canonicorum: *Setina Plurium* 18. *Dec.* 1762 *dub.* 3 *confirm.* 23. *Junii* 1764.

7. Non debent tamen ad Cathedralem ordine instructo Supplicationis accedere ad praestandam assistentiam supradictam cum Cruce elevata: *Ibid. dub.* 5 *confirmat. ibid.*

8. Beneficiato Angelo Maceronio quamvis Clerico, quum unum ex beneficiis in Ecclesia S. Johannis Terracinae, quae Collegialitatis jure non potitur, erectis obtineat, competere jus ferendi suffragium in Capitularibus actis S. C. definivit, et addidit, locum esse habilitationi pro habendo voto in beneficiatorum Capitulo: *Terracinen.* 7. *Aug.* 1779 *dub.* 1 *et* 2.

9. Cathedralis Ecclesiae Beneficiati nec vocari, nec suffragari debent in Capitulis, in quibus agitur de rebus Ecclesiae S. Mariae de Ponte, cujus bona Mensae Capitulari, non Canonicis, et Beneficiatis unita fuere: *Narnien. Juris Interessendi, et Votandi* 8. *Febr.* 1783 *dub.* 1.

10. Ecclesia Parochialis S. Bartholomaei Murrivallium in Collegiatam erectam constat Canonicis, Mansionariis, et Clericis Choralibus; cum autem Mansionariis jus habere interveniendi, et suffragium ferendi in Capitulis, dum agitur de administratione bonorum, vel erogatione pecuniarum ad Massam communem spectantium, decisum fuerit; instantibus Clericis Choralibus, qui beneficia perpetua Clericatus nuncupata possident, S. C. idem jus etiam his competere resolvit: *Firmana Vocis in Capitulo* 17. *Junii* 1797 *dub.* 2. *confirmat.* 19. *Nov. ejusd. anni.*

11. Attamen eadem S. C. eorum interventum in Capitulo noluit; occasione electionis, et remotionis Officialium; quum hoc jus privative absque eorum interventu ad Capitulum spectare firmaverit: *Ibid. dub.* 3.

§. VI.

Beneficiati quoad Residentiam, et Absentiam.

1. Non licet Praebendatis vigore cujuscumque consuetudinis etiam immemorabilis ab eorum Ecclesiis ultra tres Menses abesse: *Calaguritana anni* 1581.

2. Beneficiatos obtinentes beneficia residentiam requirentia ad residendum in illis juxta juris, et Sacri Concilii dispositionem omnino esse cogendos, decernitur: *Derthusen.* 27. *Maii* 1634 *dub.* 3.

3. Dubio; an saltem in Quadragesimae, et Adventus tempore vel in aliis solemnibus festis, possit Ordinarius Beneficiatum, qui choro intervenire debet, et in eadem Civitate adest,

et quemcumque alium, qui legitimo careat impedimento, remediis extraordinariis aliquarum poenarum praescriptarum cogere; quum alias non curent, quod quidquid residendo, et interveniendo est lucri, aliis accrescat? respondit S. C. licere etiam per alias poenas: *Castellanetae Residentiae* 7. *Junii* 1659 *dub.* 1.

4. Octo Beneficiati adsunt in Ecclesia Collegiata S. Odae oppidi Amaniensis, qui neglecta residentia, nullum Ecclesiae praestant servitium, etsi reditus sufficientes habeant; itant Capitulum coactum fuerit nonnullos conducere Praesbyteros ad inserviendum Ecclesiae; eodem itaque instante Capitulo, proposito dubio; an Beneficiati actu existentes eorumque Successores adstringi possint ad residentiam? responsum fuit, ut coadjuventur probationes: *Leodien. Residentiae* 7. *Julii* 1703.

5. Beneficiati Ecclesiae Collegiatae S. Martini, quorum Beneficia a S. C. residentialia declarata fuere, per seipsos inservire recusarunt; quapropter contra ipsos non residentes, et non inservientes S. C. decrevit procedi debere ad formam literarum Apostolicarum Alexandri VI. (93) Pont. Max.: *Leodien. Beneficiorum* 27. *Martii* 1706 *dub.* 3.

6. Sacerdotes Joachim Arquatus, et Silvester de Philippis beneficia Canonicatus nuncupata erecta in Ecclesia Parochiali terrae Capistrelli obtinentes onus habent residentiae, quoad residentiam tantum causativam pro servitio Ecclesiae ad formam Decreti Episcopi. *Marsicana Residentiae* 16. *Julii* 1712 *dub.* 1.

7. Beneficium sub invocatione S. Leonardi in loco Puechack existens, de cujus fundatione nulla extabat memoria, iterum erexit Archiepiscopus, ejus bona instauravit, onusque personale Missarum adjecit. Beneficiatus Bernardinus Pancherius contendens se, S. C. adiit, ejusque instantia inter summaria precum relata, rescriptum fuit sub *die* 11. *Jan.* 1712. Beneficium esse residentiale, et Ordinarius procedat ser. ser. contra Beneficiatum: Iterum institit Pancherius assertam declarationem in actu Collationis nullius esse ponderis ostendens; sed S. Congr. stetit in decisis: *Salisburgen. Residentiae* 4. *Febr.* 1713 *dub.* 1.

8. Postulavit autem; an ipse Pancherius per alium onus adimplere posset? et ead. S. C. jussit, ut doceat de legitimo impedimento coram Ordinario: *Ibid. dub.* 2.

9. Duo ex Beneficiatis Ecclesiae Cathedralis onus canendi tum in cantu Gregoriano, tum figurato, relicta Ecclesia, in exteris ditionibus operam suam in publicis theatris locarunt, et anno 1696 quoad praedictos S. C. decrevit, esse locum privationi ad formam Concilii, et Sacrorum Canonum (94). Complures inde abfuerunt Beneficiati, ad eorum quidem absentiam coercendam postulavit Capitulum, ut declararetur esse locum privationi ipso jure a Statuto imposita contra absentes, nisi absentiae causa a Capitulo probata fuisset, et S. C. rescripsit, procedendum esse adversus Beneficiatos non residentes ad tramites Concilii Trid. (95); et quoad

(93) Quibus Sum. Pont. anno 1493 Apostolica auctoritate confirmavit concordiam initam inter Capitulum dictae Ecclesiae, ac Decanum ejusdem, qua cautum fuerat, quod Beneficiati in eorum receptione de personaliter residendo juramentum praestare deberent, et quatenus per tres menses continuos abessent, ex tunc eo ipso obtentis Altaribus privati essent, aliique in locum ipsorum a Capitulo praesentati per Decanum instituerentur. *Ead. Caus.* 6. *Febr.* 1706 §. 2.

(94) *Vide not.* 49.

(95) *Vide not.* 49.

Beneficiatos in theatris canentes Ordinarius nomine S. C. imponat poenam privationis eisdem: *Vercellen. Residentiae* 1. *Octob.* 1720.

10. Quaesitum fuit in S. C., an Beneficiati Ecclesiae S. Nicolai terrae Aquaevivae valerent inconsulto Praeposito substituere sacerdotes exteros in functionibus ecclesiasticis, et a residentia abesse saltem ad notabile tempus? rescriptum fuit: Ad Card. Petram cum facultatibus S. C. (96): *Ripana Jur. Paroch.* 15. *Decem.* 1723 *dub.* 6. *confirmat.*, additum fuit, ut Episcopus incumberet exequutioni; necnon ut daretur dubium super immutatione status Capellaniarum: 20. *Novem.* 1762.

11. Qui beneficia obtinent in Collegiata Ecclesia S. Martini Leodii jusjurandum praestare debent de inserviendo per se ipsos ad formam declarationis S. C. diei 27. Martii 1706 (97): *Leodien. Beneficiorum* 1. *Martii* 1766 *dub.* 2. *confirmat.* 14. *Maii* 1768.

12. Beneficiati Ecclesiae Parochialis oppidi Kempensis, Vicarii nuncupati, qui ex fundatione habent onus assistendi Parocho, vel residendi, si ab Ecclesia spatio dierum octo abesse velint, Parocho indicare tenentur absentiam, qui suppleat eorum vices, ceteri vero non tenentur: *Colonien.* 14. *Martii* 1767 *dub.* 10.

13. Quod si ad longum tempus abesse voluerint, consensum ab Ordinario obtentum Parocho exhibere non sunt adstricti: *Ibid. dub.* 11.

14. Beneficiatus SS. Jo. Baptistae, et Aloysii loci de Albizate Plebis Gallerate, qui ex fundationis lege cadere debet a beneficio, si per quindecim dies in Missarum celebratione deficit, ad residentiam non minus, quam ad implendum per alium in casu infirmitatis, Missarum onus tenetur: *Mediolanen. Beneficii* 18. *Aug.* 1781 *dub.* 2.

15. Sacerdos Nicolaus Romani possessor beneficii erecti in Ecclesia Parochiali S. Mariae de Trivio, cujus servitium auctoritate ordinaria canonice translatum fuerat ad Majorem Ecclesiam Veliternam tenetur ad residentiam praestare in eadem Ecclesia Cathedrali S. Clementis juxta votum Card. Episcopi: *Veliterna Residentiae, ac Servitii chori* 20. *Martii* 1790 *dub.* 1.

16. Et cogendus est ad dictam residentiam ad formam Concilii Tridentini (98): *Ibid. dub.* 2.

§ VII.

Beneficiati quoad Sacros Ordines.

1. Beneficium Regulare sub invocatione S. Mariae de Fornellis Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini obtinuit in Commendam Hieronymus Grimaldus conditione adjecta, ut infra annum ad sacros ordines ascenderet; ob id requisita S. C., an teneatur ipse ad hoc onus, quod, ut ex immemorabili constat, obtinentibus idem beneficium nunquam impositum fuerat? respondit secundum ea, quae proponuntur negative: *Alben. Abbatiae* 24. *Martii* 1703.

2. Cathedralis Ecclesiae Beneficiati praeteritis temporibus ad sacros ordines suscipiendos minime erant adstricti; verum orta quaestione super hac obligatione S. C. rescripsit; dilata, et scribatur Episcopo juxta men-

(96) *Vide not.* 77.

(97) *Vide num.* 5.

(98) *Sess.* 24. *cap.* 12. *de reform.*, ubi decretum fuit, quod Beneficiati non residentes primo anno priventur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam praebendae, ac residentiae fecit suos. Quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit: crescente vero contumacia, contra eos, juxta Sacrorum Canonum constitutiones, procedatur.

tem Card. Praefecti (99): *Beatina* 2. *Junii* 1731. *dub.* 1. Inde vero decrevit, ipsos in posterum teneri sacros ordines suscipere, facto verbo cum SSmo, sine tamen praejudicio beneficiales Praebendas tunc temporis obtinentium: 1. *Sept. ejusd. anni.*

3. Clericus Jacobus Matthaeus ad sacerdotale beneficium in Basilica S. Mariae in Cosmedin nominatus causa infirmitatis indultum obtinuit, ne interim ad sacerdotium ascenderet, inde causa morbi non cessante prorogationem indulti postulavit, et impetravit ad sex menses absque spe ulterioris prorogationis: *Romana Indulti* 10. *Martii* 1739.

4. Beneficiati Ecclesiae Collegiatae S. Martini Leodii, hebdomadarii nempe, *Evangelarii*, et *Epistolarii* nuncupati, in respectivo Presbyteratus, Diaconatus ordine, vel saltem in ea aetate constituti esse debent, ut intra annum ad respectivum ordinem promoveri possint juxta Concilium Trid. *Sess.* 22. *cap.* 4. *et Sess.* 24. *cap.* 12. *de Reform.* (100), quae locum obtinent etiam in beneficiis ante Concilium erectis: *Leodien. Beneficiorum* 1. *Martii* 1766 *dub.* 1. *confirmat.* 14. *Maii* 1768.

§. VIII.

Beneficiati quoad Servitium Chori (101).

1. S. C. censuit modum inserviendi per hebdomadam non esse sublatum a Concilio Trid.; dum tamen novem mensibus integris Ecclesiae inserviatur juxta *cap.* 12. *Sess.* 24. (102): *Cassanen. Mense Junii* 1589.

2. Beneficiati Ecclesiae Parochialis S. Pauli Urbis Vallettae, quorum beneficia a Catharina Valenti instituta fuere, tenentur Officium Divinum solemniter celebrare, et canere in certis festivitatibus ab Ordinario praescriptis non obstante quadragenaria consuetudine contraria: *Melevitana Divinorum Officiorum* 29. *Januar.* 1718 *dub.* 2.

3. Punctaturae indictae per Praecentorem contra Isnad Beneficiatum hebdomadarium Collegiatae Ecclesiae S. Agricolae non sustinentur: *Avenionen.* 19. *Sept.* 1733 *dub.* 1.

4. Indictae vero per eumdem Praecentorem contra Rousset, Astier, et Moulet Beneficiatos non sustinentur ex gratia, et in posterum servari debet Caeremoniale Episcoporum (103): *Ibid. dub.* 2.

(99) *Vide not.* 79.

(100) *In Sess.* 22. *cap.* 4. *de reform.* habetur, quod Episcopi graviores poenas imponant obtinentibus beneficia in Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis, nisi infra annum, justo impedimento cessante, promoti fuerint ad Ordinem iisdem beneficiis annexum; et *Sess.* 24. *cap.* 12 *de reform.* cautum est, ut „Neminem etiam deinceps „ad Dignitatem, Canonicatum, aut portionem „recipiant, nisi qui eo Ordine sacro, aut sit initiatus, quem illa dignitas, praebenda, „aut portio requirit, aut in tali aetate, ut infra „tempus a jure, et ab hac Synodo statutum, „initiari valeat."

(101) Super jure substituendi in chori servitio a S. C. Rituum emanavit decretum, dum agebatur de jure supplendi vices Beneficiatorum in Patriarchali Basilica Lateranensi Urbis tam in servitio Altaris, quam in functionibus chori causa controversiarum, quae inter Clericos Beneficiatos, et Capellanos ejusdem Basilicae excitatae fuerant; ad dubium „An, et quibus competat „supplere vices Beneficiatorum in Basilica Lateranensi tam in servitio Altaris, quam in functionibus chori?" *Competere Clericis Beneficiatis, et amplius*, respondit S. C. sub die 7. Julii 1753 confirmavitque decretum, addendo, etiam praeintonationes antiphonarum die 17. Maii 1760.

(102) *De reform.*, quo statuitur, non licere obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, Praebendas, aut portiones vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses quolibet anno a suis Ecclesiis abesse.

(103) *Lib.* 1. *cap.* 26 *num.* 1. ibi „Plerumque „evenit: ut ex his, qui in aliquo peculiari mi„nisterio, dum officia divina peraguntur, servire „solent, sive illi Dignitates, sive Canonici, „seu etiam inferioris ordinis, sint legitimo im„pedimento detenti; et quia absentes, vel infir„mi, vel senio languentes, seu aliis justis de „causis occupati, munus eis competens obire „nequeat. Quo casu, ut debitum ministerium

5. Beneficiati dictae Ecclesiae gaudere debent semel in hebdomada vacatione a Matutinis; ita tamen ut duae extribus partibus Beneficiatorum semper intersint: *Ibid. dub.* 4.

6. Beneficiati praeterea Ecclesiae Parochialis oppidi Kempensis, *Vicarii* nuncupati, qui ex fundationis lege habent onus assistendi Parocho pro qualibet absentia, etiam in summo sacro diebus dominicis, festis, et quoties SSmum Sacramentum exponitur, punctis notandi sunt: *Colonien.* 14. *Martii* 1767. *dub.* 14.

7. Beneficiati Ecclesiae Collegiatae B. M. V. Tungrensis, Vicarii nuncupati, et a S. C. perpetui declarati tenentur assidue choro, et Ecclesiae inservire, etiam absentibus Canonicis, non autem in festis dumtaxat; quamvis reditus vix ascendant ad annua scut. 42: *Leodien.* 12. *Maii* 1770 *dub.* 3. *confirmat.* 30. *Aug.* 1777 *dub.* 1.

8. Onera unicuique ex ipsis imposita per se ipsos adimplere debent: *Ibid. dub.* 4. *confirmat. ibid.*

9. Postquam vero prima missa cum cantu celebrata ab ipsis fuerit, tenentur etiam aliis ex consuetudine cani solitis juxta solitum interesse: *Ead.* 30. *Aug.* 1777 *dub.* 2.

10. Beneficiati Collegiatae Ecclesiae S. Erasmi Verularum ex fundatione Canonici Matthiae Bisleti unum, et separatum corpus constituentes quoad beneficiorum fructus, quamvis teneantur Ecclesiae inservire prout ceteri Beneficiati, non tamen tenentur choro interesse, et inservire Missis Cantatis, aliisque functionibus provenientibus ex piorum fundatorum voluntate, nisi admittantur ad participationem emolumentorum pro iis relictorum: *Verulana* 3. *Febr.* 1776 *dub.* 1.

11. Praebendati Ecclesiae Collegiatae S. Antonini Placentiae virtute transactionis inter eosdem, et Canonicos initae non sunt compellendi etiam multis pecuniariis ad praestandum servitium Ecclesiae in eadem transactione conventum; quum valida haud fuisset concordia judicata, praesertim quoad successores: *Placentina* 13. *Sept.* 1777 *dub.* 3.

12. Beneficium ex fundatione fratrum de Barbatiis erectum in Ecclesia Collegiata S. Petroni cum onere quotidiani sacri, et servitii chori obtinuit sacerdos Petrus Cossinius, ac inde reductionem servitii chori postulavit, ex quo deductis oneribus scuta 20. pro dicto servitio supersint. Ipse tamen cum praedicto onere beneficium acceptaverat, ac praedecessores illud semper adimpleverant, et S. C. censuit praefatae reductioni minime esse locum: *Bononien. Reductionis Serviti chori* 16. *Junii* 1787. Pontificem Opt. Max. Pium VI. adiit Cossinius, ad obtinendam reductionem; ast remissis ad S. C. precibus, responsum fuit, in decisis: 24. *Novem. ejusd. anni.*

13. Proposito dubio, an et quomodo Beneficiati Ecclesiae Parochialis S. Andreae Roncilionis, ubi adsunt Rector, et quinque Beneficiati, teneantur praestare servitium per hebdomadam, S. C. respondit; dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (104): *Sutrina* 21. *April.* 1787 *dub.* 1. Inde prodiit responsum; dilata, et scribatur Episcopo juxta mentem

„ deseratur, dum alter alterius onus, aut curam „ subire negligit, vel recusat, deficentium vices „ ob aliis suppleri debent, et nihilominus, si qui „ sine justa causa deficiunt, arbitrio Episcopi, „ vel juxta consuetudinem Ecclesiae, in divisione „ distributionum multandi erunt. et quidem regulariter majores minorum vices non suppleant, „ nisi ex necessitate; sed contra, inferiores superiorum vices subeunt, praeterquam in iis, „ quae sunt ordinis peculiaria, velut, si in aliqua Ecclesia gradus, et ordines distincti sint, „ nempe Dignitates, Canonici Presbyteri, Diaconi, et Subdiaconi, tum beneficiati, et clerici, „

(104) Vide not. 76.

(105): 24. *Maii* 1788. Tandem rescripsit affirmative juxta Decretum Episcopi Silvestri anni 1753 (106): 20. *Sept. ejusd. anni.*

14. Sacerdos Nicolaus Romani possessor beneficii erecti in Ecclesia Parochiali S. Mariae de Trivio, cujus servitium auctoritate ordinaria canonice translatum fuerat ad majorem Ecclesiam Veliternam, tenetur servitium praestare in eadem Ecclesia Cathedrali S. Clementis juxta votum Card. Episcopi (107): *Veliterna Residentiae ac Servitii chori* 20. *Martii* 1790 *dub.* 1.

15. Ac cogendus est ad dictum servitium ad formam sacri Concilii Tridentini (108): *Ibid. dub.* 2.

§. IX.

Beneficiati quoad Vacationes.

1. Praebendato Alexandro Fabritio, et ceteris Praebendatis Ecclesiae Metropolitanae quaerentibus, an ipsis licuerit, et liceat abesse a servitio Ecclesiae absque licentia Capituli per tres menses quolibet anno a Sac. Concilio permissos non obstantibus assertis Constitutionibus Capitularibus? S. C. respondit, dilata, et pro meliori informatione juxta instructionem (109): *Firmana Distributionum* 14. *Martii* 1711 *dub.* 1. Inde prodiit rescriptum licere per mensem tantum, neque requiri licentiam Capituli: 2. *Decem. ejusd. anni, confirmat.* 3. *Martii* 1714 *dub.* 1.

2. Ac praetensas Constitutiones Capitulares, in quibus cavetur, ut non possint Praebendati a Civitate discedere animo alibi moram trahendi sine licentia Capituli haud validas esse pro tempore permisso se absentandi a choro, quam praeter dictum tempus S. C. judicavit: 3. *Martii* 1714. *dub.* 5.

3. Beneficiatos Ecclesiae Collegiatae S. Agricolae semel in hebdomada vacatione a matutinis, ita tamen ut saltem duae ex tribus partibus Beneficiatorum semper intersint, gaudere debere S. C. putavit: *Avenionen.* 19. *Sept.* 1733 *dub.* 4.

4. Ac ad dubium, an vacationes dictae Ecclesiae intra annum esse debeant aequales tam Canonicis, quam Beneficiatis? S. C. rescripsit, ut servetur solitum: *Ibid. dub.* 15.

(105) Vide not. 76.

(106) Decrevit Episcopus, quod „non essendo la Chiesa di S. Andrea eretta in Collegiata, „ed essendo in essa fondati alcuni benefizi, che „si godano da Preti secolari, quali con il Ret„tore la officiano a guisa della Collegiata di „questa nostra città di Ronciglione, ed essendo „i medesimi Rettori, e Beneficiati gravati di molti „pesi, e fra questi per consuetudine immemora„bile del peso dell' Eddomada, sebbene le pre„bende siano di molto tenue fruttato; ed inoltre „l' esito superi l' entrata ecc., perciò con lascia„re nel suo primiero immemorabile vigore, ed „osservanza la predetta Eddomada, permettiamo „solo all' Eddomadario la libera applicazione." Bed. Cons. 21. April 1787. § 1.

(107) Qui ait: „Quum beneficium a me Oratori collatum esset cum omnibus juribus, honoribus, oneribus, et pertinentiis universis, nec mihi mens esse poterat, nec plane fuit, ut omnia onera exhiberentur ad normam fundationis, quae non extabat; sed fuit, et esse debebat, ut novus Beneficiatus beneficium ita haberet, uti habuerunt ejus immediati praedecessores; quae mea mens satis expressa haberi poterat per verba cum omnibus oneribus, quibus verbis onera cum vetera, tum nova satis comprehenduntur ac multo magis comprehensum intelligi debebat onus impositum perpetuis futuris temporibus, ut statutum fuit a Card. Barberino." Bed. Cons. 20. Martii 1790. § 3.

(108) Sess. 24. cap. 12. de reform. disposuit, quod: „Omnes vero divina per se, et non per „substitutos, compellantur obire officia; et Epi„scopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti „assistere, et inservire, atque in choro, ad psal„lendum instituto, hymnis, et Canticis Dei no„men reverenter, distincte, devoteque laudare." Qui obligationi minime satisfaciunt, nec lucrantur tam fructus, quos grossos vocant, quam distributiones, forte pro sola praesentia alias assignatas juxta statuta, consuetudinem, et fundationem, quas ei restituere tenentur, et mortaliter peccant, si nec submissa voce in Choro, nec alibi privatim officium recitet, contenti sola materiali praesentia, ut ex Constit. S. Pii V. Ex proximo 20. Sept. 1571. Bull. Rom. tom. 4. part. 3. pag. 179.

(109) Vide not. 70.

5. Quum fuisset quaesitum, an Beneficiatis Ecclesiae Metropolitanae sit concedendum indultum vacationis ad tres menses, cum laboriosum sit chori servitium, et absque intermissione mane, vespere, ac etiam media nocte? S. C. distulit resolutionem, ut scriberetur Archiepiscopo juxta mentem (110): *Valentina Indultorum* 18. *Julii* 1761 *dub.* 1.

6. Praebendarii Ecclesiae Parochialis Villae *de Reus* triginta sunt, et una cum Priore Collegium constituunt. Quotidie in choro adsunt; hinc ut per duos menses quovis anno vacare possint, petierunt. Annuit S. C. pro quatuor Capitularibus vicissim, et pro duobus mensibus tantum et cum solitis clausulis (111): *Taraconen.* 18. *Febr.* 1764. Clausulae inde illis non placuerunt; iterum postulant, ut vel moderentur, sive numerus Capitularium absentium augeatur, et S. C. clausulas non moderavit; sed numerum auxit ad sex Capitulares tantum: 23. *Martii* 1765 *dub.* 1.

7. Quum fuisset disputatum, an, quae, et ad quod tempus concedenda sit Beneficiatis Vicariis nuncupatis Ecclesiae Collegiatae S. M. V. Tungrensis vacatio a servitio continuo chori? In literis vero Eugenii IV. Pont. Max. vetitum Vicariis fuerit, ne absque Capituli licentia ab Ecclesia se absentare quoquomodo audeant; S. C. respondit; dilata, et scribatur juxta instructionem (112): *Leodien.* 12. *Maii* 1770 *dub.* 9., ac reproposita causa putavit concedendam esse vacationem duorum mensium statis vicibus, et temporibus a Capitulo praefiniendis excepto Adventu, et quadragesima: 30. *Aug.* 1777 *dub.* 6.

8. Beneficiati Ecclesiae Cathedralis, quibus in novis legibus, et Constitutionibus Capitularibus ab Antistite Antonio Seneca efformatis, observatisque tum a Canonicis, tum a Beneficiatis, tributum fuerat beneficium vacandi a choro per unicum tantum mensem anno quolibet, supplicarunt, ut sibi concederetur indultum annuae vacationis duorum mensium, sicuti eo potiuntur Canonici; eisque denegatum fuit: *Anagnina Indulti* 3. *Julii* 1777.

9. Beneficiatis Ecclesiae Cathedralis, qui ex Ecclesiae statuto, et sexcentenaria consuetudine nullis gaudebant vacationibus, et chori servitio continuo gravabantur, conceditur a S. C. vacationes per duos menses; amissa tamen tertia parte distributionum: *Illerden. Absentiae, et distributionum* 3. *Martii* 1792 *dub.* 1.

Beneficiatus Jubilatus, Coadjutus, et Coadjutor.

1. Ad dubium: an Beneficiati Basilicae liberianae exempti a choro propter servitium quadragenarium gaudere debeant fallentiis aliorum absentium, et portionibus emolumentorum, si personaliter divinis, et anniversariis intersint?

2. An itidem exempti admitti debeant ad delationem pluvialium in Vesperis, et aliis Ecclesiae functionibus, quatenus sint praesentes, et actualiter inservire voluerint? affirmativum

(110) Nempe ut S. C. instruat super qualitate residentiae Beneficiatorum, an sit continua tantum, vel praecisa; et an Canonici gaudeant indultis a Beneficiatis postulatis. De his faciat S. C. certiorem, exprimendo ulterius ejus votum quoad indultum Jubilationis. Regist. lit. lib 82. die 18. Julii 1781.

(111) Quum daretur rescriptum, clausulae adjectae sunt: „ita tamen, ut Capitulares omnes „tempore Adventus, et Quadragesimae, omnibus „diebus festis, et solemnioribus Nativitatis, et „Resurrectionis D. N. J. C., Pentecostes, et Domini „Corporis Christi, et per totam octavam ejusdem, ac aliis temporibus Ordinario beneviso „interesse, et jugiter servire teneantur." Bed. Caus. 23 Martii 1765 § 3.

(112) Vide not. 74.

ad utrumque datum est responsum: *Romana Distributionum* 10. *Maii* 1692 *dub.* 1 *et* 2.

3. Nicolaus Argenti Basilicae Vaticanae Clericus Beneficiatus post exactum quadragenarium servitium obtenta a S. C. jubilatione, a quocumque etiam Ecclesiae servitio exemptus declaratus fuit, non obstante contraria consuetudine praestandi Altari servitium a Jubilatis in propria hebdomada, et contradictione alterius ex Clericis Beneficiatis: *Romana Jubilationis* 28. *Aug.* 1751.

4. Franciscus Gravenago Coadjutor Cajetani Marinoni Beneficiati Ecclesiae Metropolitanae cum futura successione, et onere residentiae, et servitii chori decem et septem annorum spatio Ecclesiae inservit, sed adversa inde correptus valetudine a Benedicto XIV. Pont. Max. indultum recedendi obtinuit. Mortuo Coadjuto ceteri Beneficiati putarunt, quod beneficium vacaverit, quodque Gravenago adversae valetudinis causa Ecclesiae inservire non posset, noluerunt itaque illum ad chorum, et ad fructuum partitionem admittere, sed S. C. Gravenago et ad interveniendum in choro, et ad fructuum partitionem admitti decrevit: *Mediolanen. Beneficii seu Coadjutoriae* 10. *Febr.* 1759.

Beneficium *cap. Odoardus.* Vide *Clerici* §. 3.

§. I.

Beneficium Restitutionis in Integrum (113)

Johannes Coppola annuam praestationem scut. 30. ad augendam solemnem caeremoniam diei festi S. Rosaliae haeredi praecepit hac conditione, ut si Ecclesia a Sicula natione amplius non administretur, liberum haeredem ab hoc onere declaravit. Natio praedicta Ecclesiam Patribus minoribus observantibus Ordinis S. Francisci cessit; idcirco disputatum fuit de caducitate legati, nec non an dictae nationi sit concedenda restitutio in integrum adversus pacta occasione dictae receptionis conventa? responsum fuit, dilata, et scribatur Archiepiscopo juxta mentem (114), et proponatur citatis Patribus Observantibus: *Calaritana Contributionis* 18. *April.* 1750 *dub.* 2.

§. II.

Beneficium Restitutionis in Integrum quoad Professionem Religiosam (115).

1. Fr. Franciscus Laicus ordinis B. Petri de Pisis praestendit nullam pro-

(113) Qui appellationis remedio uti non potest, beneficium habet restitutionis in integrum, per quod omnia in antiquum statum restituuntur. Nec temere, ac sine delectu, sed tantum justis de causis in integrum restitutio conceditur. Exemplo minorum Ecclesia etiam eodem beneficio fruitur, ex cap. 1. de in integr. restit. cap. 2 eod tit. in 6, Clem unic eod Datur restitutio in integrum etiam contra sententiam Principis, aut summi Pontificis. Datur praeterea tam in judicio, quam extra judicium cum quis ex aliquo facto aut contractu laesus est Hinc Regularis, qui legitime fuerit impeditus ad reclamandum contra nullitatem suae Professionis intra quinquennium sibi concessum a Concilio Tridentino Sess. 25 cap. 19 de Regul. allegatis causis dicti sui justi impedimenti, potest restitui in integrum ad reclamandum etiam post quinquennium. Haec tamen restitutio in integrum non conceditur nisi a summo Pontifice, vel a S. Congregr. Concilii, aut Episcoporum, et Regularium, ut docet praxis, et stylus hodiernae disciplinae Ecclesiae, et recte observant Barbosa in Collect. ad dict. cap 19. Concil. Trid. num 9. Fagnan. in cap. consuluit num. 36. Qui Clerici, vel voventes, Reiffenstuel lib. 1. Decret tit. 41. num. 91. Et ita declaravit S. C. Concilii in causa relata num. 4. §. sequenti.

(114) Idest, ut Episcopus referat, quale sit gubernium, quod modo Natio sicula exercet in praefata Ecclesia S. Rosaliae, exprimendo omnes et singulos actus dictum gubernium respicientes, terminum competentem praefigat Patribus observantibus ad deducenda jura sua in S. C. ex Regist. Lit. lib. 30. die 18. April. 1750.

(115) Vide notam antecedentem num. 113.

fessionem jamdiu emissam, ex quo statutam aetatem non expleverat, quam praescribit Canonica dispositio (116); ideo ad proponendam nullitatem suae professionis in integrum restitui postulavit, et negativum tulit responsum: *Neapolitana, seu Romana Professionis* 14. *Junii* 1681.

2. Scipio Cajetanus de Assaro professionem emisit inter Carmelitas Discalceatos, ac reticuit contra ordinis constitutiones se ex adulterio genitum fuisse. Detecta ejus illegitimitate Provincialis supplicavit declarari locum esse illius ejectioni, et dubio proposito; an Religio sit in integrum restituenda adversus lapsum quinquennii ad effectum dicendi de nullitate dictae professionis? affirmativum S. C. dedit responsum, et commisit Ordinario, et Superiori locali, ut praevia in integrum restitutione cognoscant causam nullitatis professionis ex dicto capite illegitimitatis; ac postquam illum illegitimum esse, et contra constitutiones ordinis nulliter professum fuisse compererint, e Religione eum ejiciant: *Neapolitana Ejectionis* 16. *Januar* 1683.

3. Censuit S. C. declarare quinquennium, intra quod Regularis praetendens professionem suam fuisse nullam, potest ex dispositione sacri Concilii Tridentini audiri, et causas praetensae nullitatis coram Ordinario, et Superiori locali allegare, incipere, et continuo currere a die professionis emissae, non tantum a die cessantis metus, vel sublati impedimenti, aut impotentiae reclamandi: *Mechlinien. Restitutionis in Integrum* 22. *Martii* 1687 *dub.* 1.

4. Et ad dubium, an cognitio, et concessio restitutionis in integrum adversus lapsum quinquennii competat Ordinario loci, et Superiori Locali; vel potius sit reservata Sedi Apostolicae? S. C. rescripsit, non posse concedi, nec cognosci restitutionem in integrum, nisi per Sedem Apostolicam, non obstante quacumque consuetudine contraria: *Ibid. dub.* 2.

5. P. Albertus Restanus ex duritia patris tandem inter Carmelitas professus est. Adversus hanc professionem apud amicos, et Religiosos continuo reclamavit, et durante patris timore, et duritia 17 annos in Religione permansit. Post hujus temporis spatium pater de vi, metuque incusso se purgavit, et tunc Pater Albertus petiit restitutionem in integrum, quam S. C. non impertivit: *Januen. Restitutionis in Integrum* 29. *Julii* 1690.

6. Fr. Joseph de Torres a patris persuasionibus, minis verberibus, et vulneribus inductus Religiosum habitum assumpsit in conventu S. Crucis ordinis Praedicatorum, ibique probationis anno expleto professionem emisit, propter quam statim est protestatus, se nunquam consensum praestitisse, et fugiit e conventu; postea restitutus sacris ordinibus est intiatus patre adhuc vivente. Inde in integrum restitui poscit, sed eum S. C.

(116) S. Basilius *Regul. fus. tract.* cap. 15. pag. 357 opp. tom. 2 *Paris.* 1722, S. Ambrosius de *Virgin.* cap. 7. num. 39. col. 276, opp. tom. 3. ed *Venet* 1751, et Alexander III. in cap. 8 de Regul. aetatem postulant perfectae, et absolutae rationis. Capitula Theodori Cantuariensis apud Harduinum tom 3. Concil. c. 1778 cap. 118 in maribus annos 15, in foeminis 16. aut 17. constituunt, ipse Basilius *Ep.* ad *Amphiloc. Can.* 18. pag. 293. opp. tom 3. edit indic. annum memorat 16. aut 17., denique Concilium Trid. *Sess.* 25. cap 15 de Regul. annum 16. exactum deinit. Vide Pallavicin. *Histor Concil. Trid.* lib. 24. cap. 6. Verum Tridentini Patres cum aetatem constituerant annorum sexdecim, minime improbarunt peculiares quorumdam ordinum constitutiones, quibus major aetas requiritur, quod et S. Congr. Concilii declarasse, testatur Fagnanus in cap. Nullus de Regul num 15. Conversi autem nequeunt recipi ante vigesimum aetatis suae annum, Clemens VIII. Const. Mar. Const. Cum ad Regularem disciplinam, in fine §. tertii habet praecisa verba: ipsi autem Conversi non recipiantur ante vigesimum aetatis suae annum.

non audivit: *Granaten. Restitutionis in Integrum* 19. *Aug.* 1690.

7. P. Nicolaus Lopez professus est in Religione S. Francisci, et conventu D. Antonii Patavini propter vim, ac metum a patre illatum, a quo ab initio semper questus est. Sed officia Religionis exercuit; idcirco S. C. non concessit beneficium postulatum restitutionis in integrum, et, ut Archiepiscopus procedat ad censuras contra patrem, si adhuc vivat, jussit: *Hispalen. Restitutionis in Integrum* 23. *Sept.* 1690.

8. Agens annum 11 circiter Soror Caecilia Michaelia jussu genitoris detrusa fuit in monasterium S. Annae ordinis S. Francisci, in quo idem genitor Phisicus mercede conductus existebat. Inde minis ab eodem incussis, etiam cum pugione evaginato coacta fuit assumere habitum Religionis, et professionem emittere, quod fecit animo tamen adverso, protestans reclamandi, statim ac metus ipse cessaret. Genitor obiit, et eadem quaesivit in integrum restitui, et postulatum beneficium est assequuta: *Ulissiponen. Restitutionis in Integrum* 13. *Januar.* 1691.

9. Fr. Bonaventura a Cirenensi minis, et percussionibus sibi a patre, et matre illatis Regularem professionem emisit in conventu S. Mariae de Monte PP. Observ. Reform. S. Francisci, in quo nullum officium, aut dignitutem exercuit, sed majores ordines suscepit, et continuo expostulavit. Modo restitutionem in integrum efflagitavit, et ei S. C. concessit injungens Ordinario, qui procedat contra cogentes: *Januen. Restitutionis in Integrum* 30. *Januar.* 1694.

10. P. Maurus Rueb professus est inter PP. S. Benedicti in monasterio Schutelrano, citra tamen liberum Monachorum conscnsum, sed elicitum ex metu tantum reverentiali erga Abbatem, qui omni conatu id urgebat, cujus conscientiae a Monachis res commissa fuit. Defuncto Abbate nullitatem suae professionis Professus promovit coram Vicario Episcopi, a quo ad S. C. instantia fuit remissa. Haec non esse locum restitutioni in integrum decrevit: *Argentinen. Restitutionis in Integrum* 13. *Febr.* 1694.

11. Quum expositum fuisset Franciscam de Vignon adhuc, et vix in decimo quinto aetatis anno constitutam delicatae nimirum, ac debilis corporis habitudinis ad tirocinium admissam, nullas austeritates fere ob morbos continuos, et praecipuae sanguinis vomitus, quibus per tempus tirocinii, et postea afflicta fuit, neque jejunia, neque usum vestis instituti, neque vigilias in nocte, neque abstinentiam carnis et probare, et servare potuisse; tamen nullo alio tirocinio inchoato ab Abbatissa, et Monialibus ad professionem admissam fuisse; discusso proinde dubio; an petitae restitutioni in integrum sit annuendum? affirmativum datum est responsum: *Parisien. Restitutionis in Integrum* 28. *Sept.* 1697.

12. Quum Soror Victoria Felix passa fuisset stuprum a viro nobili, et praepotenti, inde matrimonium contraxit cum altero viro; sed postea ab eodem Stupratore rapta fuit, demum in monasterium Conversarum ab illo fuit dimissa; ibique solemnem professionem cum mariti consensu emisit. Post integrum septennium intentavit suam professionem infringere, tum ob rationem interrupti tirocinii, tum ob vim, et metum sibi, ut asseritur, a Stupratore violenter incussum; hinc petita restitutio in integrum ei fuit concessa: *Mantuana seu Veronen. Professionis* 25. *Januar.* 1698.

13. Fr. Ludovicus a Rosan Religiosus professus in ordine S. Francisci, *Cordigerorum* nuncupato ob vim,

metumque sibi a matre, et fratre incussum reclamasse testatur intra quinquennium coram Vicario civitatis Carnotensis. Nuper vero illis defunctis, ut in integrum restituatur, petiit; et S. C. posteaquam exhibendas esse probationes decreverat, ejusdem precibus annuit: *Bajocen. Restitutionis in Integrum* 16. *Januar.* 1700.

14. Fr. Archangelus Galvani solemnem emisit professionem in conventu B. M. de Monte Carmelo Congregationis Mantuae, quam postea ratam habuit; inde coram Ordinario institit pro declaratione nullitatis ejusdem professionis, ac ratihabitionis tanquam per vim, et metum sibi a matre, et fratribus illatum elicitae; sed judicium deseruit, ac in religione usque ad obitum matris permansit, quo tempore animum recepit, et S. C. adiit, quae Oratorem indigere restitutionis in integrum beneficio respondit: *Mantuana Restitutionis in Integrum* 16. *Januar.* 1700 *dub.* 1. *confirmat.* 9. *Julii* 1701.

15. Et ei esse concedendum resolvit: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

16. Fr. Johannes Maria Ferrarius Clericus Regularis Cruciferorum Ministrantium Infirmis emissa professione regulari per vim, et metum, ut supponit, a patre incussum, obsecravit, ut S. C. in integrum restituatur; et S. C. receptis probationibus, et processu, religione non contradicente, ut Archiepiscopus procedat juris remediis contra patrem, mandavit: *Mediolanen. Restitutionis in Integrum* 6. *Febr.* 1700.

17. Fr. Jacobo Philippo Salvio ex minoribus conventualibus S. Francisci post viginti, et ultra annor. in religione perseverantiam supplicanti restitutio denegata fuit; etiamsi professus fuerit, ut ajebat, per sex menses, et dies 11. ante completam aetatem 16 annorum, sub fundamento ignorantiae nullitatis suae professionis desumptae ex quadam fide baptismatis ab eo producta, in qua ultimus numerus arimethicus est visibiliter adulteratus, et abrasus, itaut pro anno 1662 factus fuit an. 1663: *Assisien. Restitutionis in Integrum* 3. *April.* 1700.

18. Pater Antonius Esparvier professionem solemnem emisit in religione Patrum Praedicatorum S. Dominici per vim, et metum a patre incussum juxta juratas testium depositiones, mediantibus minis, ac verberibus, privatione necessarii victus, ac exhaeredatione. Ad petitionem in integrum restitutionis responsum tulit, ut coadjuventur probationes, addendo ad mentem (117): *Aquen. seu Arelaten. Restitutionis in Integrum* 4. *Sept.* 1700. Inde beneficium postulatum fuit impertitum: 19. *Febr.* 1701.

19. Minime obtinere valuit a S. C. restitutionis in integrum beneficium Pater Carolus Emanuel a S. Amadeo in seculo Marcus Antonius ex Marchionibus de Incisa ad effectum destruendam suam professionem in Congregatione Scholarumpiarum emissam. Exposuerat enim non habuisse completam aetatem juxta Constitutiones Alex. VII. Pont. Max. annorum 18, ac tirocinii interruptionem, quod minime in conventibus designatis peregit. At ei ratihabitio per ipsum Florentiae facta obstabat: *Januen. Restitutionis in Integrum* 26. *Junii* 1700.

20. Nullitatem professionis ex duplici capite allegavit Fr. Johannes Baptista a S. Maria Laicus, et Conversus ordinis Eremitarum S. Augustini. Primo quia eam coram Seniore Fratrum conventus Januae, uti Vice-Superiori, absente Superiore, seu Priore emisit; secundo quia annus probationis notabiliter fuerat interruptus.

(117) Mens est, ut exhibeatur Breve, seu licentia transitus ad aliam Religionem: Ead Cons. 29. Januar. 1701. §. 2.

Postulata igitur in integrum restitutio illi fuit denegata: *Januen. Restitutionis in Integrum* 25. *Sept.* 1700.

21. Ludovica, et Maria de Magallanes coactae fuerunt ab ipso patre ingredi monasterium Divi Honufrii civitatis Pacensis, ubi professionem emittere ob vim, metumque grave incussum devinctae fuerunt, et de qua semper querimonias habuerunt, et pater, quum in ipso esset mortis limine, coram Notario, atque testibus filias compulisse declaravit. Hinc effusas earum preces S. C. excepit in integrum illas restituendo: *Elven. Restitutionis in Integrum* 9. *April.* 1701.

22. Quum Fr. Dominicus Ximenes postulasset, ut in integrum restituatur adversus elapsum quinquennii ad redarguendam de vitio nullitatis suam professionem propter metum sibi incussum a genitoribus emissam in conventu Ubedae Carmelitarum Discalceatorum, de qua necessaria habentur documenta, S. C., ut doceat de reditu ad claustra, respondit: *Giennen. Restitutionis in Integrum* 9. *April.* 1701.

23. Fr. Michael Carassa religionem Seraphicam S. Francisci in conventu civitatis Cordubae per vim, et metum a patre incussum ingredi coactus fuit. Id fecisse ad evadendam mortem intentatam a patre ipsum insequente pugione denudato testatur; qua de causa fugam arripuit a domo paterna, et habitum assumpsit, et professus est. Quum inde post dimidium primi anni patri significasset, velle judicium super nullitate professionis instruere; pater ita ira commotus, ut Michael relicta religione habitum secularem suscepit, et aufugit; postmodum fuit restitutus. S. C. ad preces praedicti protelavit definitionem, et, ut Orator doceat, quare tamdiu distulerit reclamare post mortem patris, mandavit: *Corduben. Restitutionis in Integrum* 7. *Maii* 1701. Inde affirmativum datum fuit responsum; nam post patris mortem praepeditum fuisse infirmitatibus docuerat: 17. *Decem. ejusd. anni.*

24. Fr. Bonaventura in Seculo Nicolaus Pulica Sacerdos professus ordinis Minorum de Observantia provinciae Sardiniae praetendens nullam esse suam professionem ante expletum annorum 16 emissam, a qua inscius non reclamavit; modo petiit in integrum restitutionem exhibens necessarias probationes, S. C. tamen minime beneficium exoptatum indulsit: *Turritana Restitutionis in Integrum* 7. *Maii* 1701.

25. Maria Amata Caissel Monialis professa in monasterio Carmelitarum oppidi Grayacen. post spatium 13 annorum a die emissae professionis, quam causa metus, ac vis a genitrice illatae fecit, poposcit in integrum restitutionem, a qua vi, metuque reclamare non valuit. Hinc probatis minis, violentiis, matrisque asperitate, quae verberibus, privatione obsonii filiam tractavit, necnon ejusdem filiae lacrymis, querelis, S. C. censuit petitum restitutionis beneficium ei concedendum: *Bisuntina Restitutionis in Integrum* 9. *Julii* 1701.

26. Contendens Fr. Joseph Cavallinus ordinis Eremitarum S. Augustini Congregationis Lombardiae professionem emisisse in conventu S. Agnetis Mantuae per vim, metumque sibi a noverca, et genitore incussum, postulavit restitutionem in integrum, sed rescriptum prodiit, ut coadjuventur probationes: *Mantuana Restitutionis in Integrum* 4. *Febr.* 1702. Deinde petitioni S. C. annuit; quum satis constaret de metu gravi incusso, nempe de verberibus, de ejectione e domo, de percussione cultri usque ad sanguinis effusionem, deque ejusdem expostulationibus: 1. *April.* 1702.

27. Denegavit S. C. in integrum restitutionem F. Ludovico Tunc, qui solemnem professionem emiserat in conventu S. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum civitatis Aquensis, ac ordines sacros susceperat; postmodum ex quadam voce professum esse ante legitimam aetatem notitiam habens, professionem ratam habere renuit: *Aquen. Restitutionis in Integrum* 18. *Febr.* 1702.

28. Posteaquam Soror Hieronyma Bernarda Antunes monialis professa in monasterio Matris Dei ordinis S. Dominici urbis S. Lucar de Berrameda ad infringendam suam professionem tanquam emissam per vim, et metum sibi a parentibus incussum, et signanter ab amita, penes quam educabatur, restitutionem in integrum minime reportare a S. C. potuerat, *die* 14. *Novem.* 1699; sub novo examine rediit causa, et eadem S. C. recessit a decisis, et beneficium petitum concessit, comprobantibus gravibus minis, et asperitatibus a matre illatis: *Provinciae Bethicae Restitutionis in Integrum* 11. *Martii* 1702.

29. Susanna Maria a S. Petro in seculo Susanna Poulleaux habitum Regularem suscepit in monasterio S. Ursulae oppidi S. Stephani de Furano, inde professionem emisit, ac munera exercuit. Putabat annos 17 habuisse, quum vix annum 15 attingeret. Nam requisita fide baptismatis illa comperiit se nulliter professam fuisse, et nunquam voluit ratam professionem habere; hinc restitui elapso quinquennio in integrum enixe studuit, et S. C., ut coadjuventur probationes juxta instructionem (118) jussit: *Lugdunen. Restitutionis in Integrum* 11. *Martii* 1702. Ac postea beneficium restitutionis ei impertitur: 18. *Novem. ejusd. anni*.

30. Nicolaus de Franchis degens in conventu ordinis Eremitarum S. Augustini civitatis Arimini, ac illi aggregatus spatio plurium annorum inservivit in exercitio Fabri Murarii indutus vulgo *Tonichetta* nigri coloris libertate gaudens, quin constaret tirocinium peregisse, aut inchoasse. Modo nuptias contrahere exoptat; et Patres publicum afferunt instrumentum, quod eumdem Nicolaum velle profiteri, ac vovere postulasse, et indutum fuisse habitu regulari, ac professum esse omni meliori modo testimonium perhibet; interrogata proinde S. C. pro restitutione in integrum, censuit audiendam religionem, et coadjuvandas probationes praesertim quoad tirocinium esse: *Ariminen. Restitutionis in Integrum* 17. *Junii* 1702. Deinde ut redeat ad claustra, et postea instet, praecepit: 20. *Decem.* 1704.

31. Quoad postulationem restitutionis in integrum Johannae Castrocucci professae in monasterio S. Clarae Urbis Neapolis ad effectum probandi nullitatem suae professionis emissae per duos menses ante completum annum tirocinii cum brevi Apostolico dispensationis, sub motivo subreptionis dicti brevis, ut asserit, quia eam dispensationem ignoravit, S. C. respondit, ut coadjuventur probationes juxta instructionem (119), et extrahatur

(118) Scriptum fuit Episcopo, ut recognita fide Baptismi Oratricis tam super arithmetico numero diei, et anni, quam super illius tenore examen denuo servatis servandis, et formaliter recipiat super scientia, quam Oratrix habuit de fide Baptismi, quomodo scilicet ipsa notitiam habuerit a quo, et qua occasione fidem hujusmodi requisierit, an de hac re cum aliquo locuta fuerit, et an post scientiam deficientiae aetatis orta, et professionem, ut supra emissam ratam habuerit: super his novum processum conficiat, et ad S. C. transmittat: *Regist. lit. lib.* 23. *die* 11 *Martii* 1702.

(119) Ut coadjuventur probationes super asserta ignorantia, et respective scientia Oratricis, de quomodolibet tempore habuerit notitiam praetensae subreptionis, qua occasione, quo modo, et a quibus personis, et extrahendam esse formaliter a libris Monasterii partitam professionis ab ea emissae; transmittat exemplaria consimi-

formaliter partita professionis: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 17. *Junii* 1702. Iterum protelando decreto mandatur, ut extrahatur formaliter citatis interesse habentibus partita professionis: 16. *Junii* 1703. Deinde restitutionem petitam haud concedere S. C. credidit: 17. *Maii* 1704.

32. Causa proposita, in qua Patri Francisco Mainardo ab anno 1672 in ordine Minimorum Professo, et professionem suam tanquam per vim, et metum sibi a patre incussum exortam irritare volenti, S. C. usque *sub die* 20. *Junii* 1682 restitutionem in integrum denegavit. Nam aderant multiplices expressae ratihabitionis actus. Postea rediit Orator, et responsum, dilata, et coadjuventur probationes juxta mentem (120) tulit: *Anconitana Restitutionis in Integrum* 28. *Julii* 1702. Denique confirmatur primum responsum: 20. *Sept.* 1704.

33. Inficiata est S. C. in integrum restitutionis beneficium Fr. Johanni a Ripa Sacerdoti, et Professo ordinis S. Francisci Minorum de observantia; licet genitores in eum vim, et metum adhibuisse, tam cum terroribus, quam cum assiduis verberibus assereret, de quibus depositiones testium exhibebat: *Theatina Restitutionis in Integrum* 30. *Sept.* 1702.

34. Quum ex processu constaret de malis rationibus, minis, verberibus, usque ad sanguinem effusionem, aliisque impropriis modis, quibus pater Johannes Coutures Advocatus in Parlamento, et Regius Judex in terra Burgi Burdegalensis Dioecesis, necnon Maria mater coegerant filium Fr. Modestum ad emittendam professionem in ordine S. Francisci Minoris Observantiae, in qua suscepit omnes sacros ordines; S. C. illum et restitui in integrum, ac Ordinario, ut procederet contra matrem ad formam sacrorum Canonum (121), existimavit: *Burdegalen. Restitutionis in Integrum* 18. *Novem.* 1702.

35. Instante Hieronyma Falsona Moniali Professa in monasterio S. Ursulae ordinis Hierosolymitani ob vim, et metum, ut affirmat, sibi a genitore incussum pro restitutionem in integrum reportanda S. C. primum rescripsit, ut examinentur omnes testes formaliter coram Episcopo nomine S. C. juxta instructionem D. Secretarii (122): *Melevitana Restitutionis in Inte-*

lium partitarum professionis, si quae adsunt, emissae ab aliis Monialibus cum hujusmodi dispensatione, et ulterius edoceri; an Oratrix permanserit titulo educationis in aliquo Monasterio, et quae regulae laxiores usque, vel strictiores Monasterii S. Clarae in eo serventur, ac rursus an adsint consanguinei Oratricis, qui possint jus habere super haereditate parentum dictae Monialis, quo casu ipsis terminus competens praefigatur ad Jura in S. C. easdem probationes nemini expositas sigillo munitas transmittat, et super ceteris instructam reddat S. C.: *Regist. lit. lib.* 23. die 17. *Junii* 1702.

(120) „Et mens est, ut examinentur testes „formaliter, extrahantur partitae tam obitus pa„tris, quam ratihabitionis professionis, et do„ceatur quo jure sit admissus Pad. Severinus ad „suffragandum: *Eod. Cons.* 30. *Aug.* 1704.

(121) Vigore capitis 1. de his quae vi, metusve, et Synodi Tridentinae *Sess* 25. *cap.* 18. de regul., quo capite anathemati subjicit omnes, qui invitam mulierem cogunt „praeter quam in „casibus in jure expressis, ad ingrediendum „Monasterium, vel ad suscipiendum habitum „cujuscumque Religionis, vel ad emittendam „professionem," quique in eo facinore opem, consilium, auctoritatem, consensum praebent. Insuper cogentes, vel retrahentes viros, graviter peccant, et possunt ab Ordinariis puniri juris remediis, idest censuris, ut pluries respondit S. Congreg. Concilii, et signate in Hispalen. 23. Sept. 1690, ibi *Archiepiscopus procedat ad censuras contra patrem, si adhuc vivat*, et in Bononien. 16. Sept. 1690, ibi *Archiepiscopus procedat contra Matrem cogentem prout de jure*, et in Mediolanen. 7. Febr. 1700: ibi: *Ordinarius procedat juris remediis contra patrem cogentem.* Ita Ferrarius *Biblioth. verb. Professio Regularis num.* 97.

(122) Testes inductos ab Oratrice S. C. nomine cor. se formiter, et ser. ser. examinet super probationibus faciendis, et signanter a quo tempore Oratricis Pater decesserit, ac post obitum ejusdem officia exercuerit, et vota renovaverit, an metus fuerit incussus tempore emissae professionis, ut an durante tempore tirocinii, et quinquennii

grum 18. *Novem.* 1702. Postmodum cum constaret de verberibus, aliisque coactionibus, ut professionem emitteret, et vivente patre tempus alienum fuerit mulieri expostulandi, beneficium postulatum S. C. ei indulsit: 15. *Sept.* 1703 (123).

36. Suscepit habitum Regularem in Congregatione Clericorum Theatinorum in Domo Monachii in Bavaria P. Johannes Baptista Lerchenfeld, professionemque emisit, sed habita per eumdem notitia se intra quartum gradum descendere a majoribus haeresi Lutherana infectis, absque eo quod appareat ullo unquam tempore dispensatum fuisse contra ordinis Constitutiones, petiit Breve a Religione egrediendi; et rescriptum habuit, ut instet pro restitutione in integrum coram S. C., quae Oratori, ut examinentur testes formaliter, dixit: *Frisingen. Restitutionis in Integrum* 19. *Maii* 1703 (124).

37. Fr. Januarius a S. Hieronymo, posteaquam professionem in religione scholarum piarum emiserat, evertere eamdem duplici ex capite conatus est; primo ob defectum illegitimitatis contra ordinis statuta, quod causa baptismatis fidei falsae ignoravit; secundo propter vim, metumque a consanguineis incussum, de quo exhibet testimonia; S. C. tamen illum restituere in integrum noluit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 19. *Maii* 1703.

38. Supplicante Fr. Andrea Lodo Regulari Professo in religione Servorum pro institutione in integrum referenda ob professionem nulliter, ut ajebat, per vim, metumque patris emissam, mediantibus verberibus, atque minationibus, nulla emanata resolutione, ut coadjuventur probationes S. C. rescripsit: *Savonen. Restitutionis in Integrum* 16. *Junii* 1703.

39. Fr. Alexander Sabuccius Sacerdos Regularis Professus in religione tertii ordinis S. Francisci praetendere coepit nullam fuisse suam professionem, quia agente tirocinio tempore baccanalium aliquoties extra conventum domi suorum fratrum pernoctavit; hac de causa restitui in integrum exoptans supplex fuit apud S. C., quae instantiae non obsecundavit: *Tyburtina Restitutionis in Integrum* 7. *Julii* 1703.

40. Solemnem emisit professionem Fr. Franciscus Castaldus in religione Clericorum Regularium ministrantium infirmis civitatis Neapolis, in qua tum minoribus, tum majoribus ordinibus fuit insignitus; inde fretus vi, metuque a Nicolao fratre majori incusso, necnon judiciali sua protestatione petiit in integrum restitui; at S. C. eum audire renuit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 28. *Julii* 1703.

41. Exoptans Paulus Romanius Sacerdos professus in conventu S. Bernardini PP. Minoris Observantiae civitatis Senarum restitui in integrum adversus quinquennii lapsum, ut reclamare contra suam professionem per vim, metumque patris, fratrisque elicitam valeat; quia ex processu gravem fuisse metum, ac ipsius renuentiam professionem ratam habendi desumitur, S. C. indulsit juxta petita justificato prius coram Card. Praefecto tempore obitus tam patris, quam fratris: *Senen. Restitutionis in Integrum* 1. *Decem.* 1703.

pater erga filiam rigidum se ostenderit, et ipsa inter Novitias, et Moniales de violentiis, et metu conquesta fuerit, et Processum ad S. C. transmittat: *Regist lit. lib* 23. die 18. *Novem* 1702.

(123) Advocatus Dominicus Ursaya validas exposuit rationes in favorem mulieris, cujus partes suscepit, in sua *Discept Eccl.* XXI. tom. 2. part. 2. per tot. usq ad num. 54.

(124) Advocatus Dominicus Ursaya hanc suscepit causam in favorem P. J. Baptistae, et sua jura leguntur *Discept. Eccl* XV tom. 2. part. 1. per tot.

42. Postulavit Nicolaus Pont' Religiosus professus ordinis Praemonstratensis Strictioris Observantiae pro restitutione in integrum referenda ad effectum deducendi praetensam nullitatem suae professionis emissae, ut ajebat, quia genitrix vim, et metum ei incussit. Inter quinquennium ille dequestus est extrajudicialiter, et postea aufugit cum puella, et vi reductus fuit ad Monasterium, a quo iterum discessit, et matrimonio contracto prolem accepit. Hujus preces S. C. primum haud excepit: *Tullen. Restitutionis in Integrum* 15. *Decem.* 1703. Deinde vero beneficium restitutionis impertivit: 23. *Jan.* 1706.

43. Denegandam censuit S. C. in integrum restitutionem Fr. Johanni Camillo Sacerdoti Professo ordinis Minimorum Conventualium, qui contendebat professionem emisisse ante aetatem a Concilio Tridentino praescriptam, licet in Religione usque ad praesens, ubi sacros ordines suscepit, ac munera Religiosa sustinuit, manserit: *Assisien. Restitutionis in Integrum* 12. *Jan.* 1704.

44. Professionem, quam in Religione ordinis S. Basilii legitime, ac solemniter emisit P. Carolus de Matthaeis novissime nullam praetendit, veluti emissam ante aetatem 16 annorum ex defectu 22. mensium et ultra, idcirco in integrum restitui curavit, sed incassum. Abnuit enim S. C., et Ordinario mandavit, ut conficiat processus tam contra Abbatem, quam contra Parochum super fidei falsitate: *Mileten. Restitutionis in Integrum* 15. *Martii* 1704.

45. Genitore cogente mediantibus repetitis violentiis, ac minis cum effectiva e propria Domo ejectione, alimentorumque denegatione Fr. Johannes Antonius a S. Petro praetendit professionem emisisse in Religione ordinis S. Basilii anno 1695; hinc elapso quinquennio beneficium restitutionis in integrum pluribus exhibitis depositionibus poscit. Sed S. C. examinandos esse in Curia Card. Vicarii testes, ac patrem Oratoris formaliter citatis interesse habentibus putavit: *Romana Restitutionis in Integrum* 5. *Apr.* 1704.

46. Instante Paulo Dentice Sacerdote Professo in Religione Clericorum Regularium Theatinorum pro beneficio restitutionis in integrum adversus quinquennii, et ultra lapsum, ut praetensam suae Professionis nullitatem ratione vis, metusque a parentibus incussi judicialiter abrogare valeat, S. C. non esse locum petito beneficio respondit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 9. *Aug.* 1704.

47. Fr. Antonius a Sancto Vito in Seculo Johannes Maria Zonta emissa professione regulari inter Patres Cappuccinos de sero, quam id se metu, et vi fecisse contendebat, nempe compulsum a comminationibus, verberibusque sibi a Fr. Cosmo pariter Cappuccino germano fratre illatis, beneficium restitutionis in integrum postulavit, sed S. C. ivit inficias: *Vicentina Restitutionis in Integrum* 20. *Sept.* 1704.

48. Alexander de Judice Patruus, et tutor legitimus Vincentii Friderici, et Johannis Laelii ex fratre nepotes, postquam primus regularem habitum inter Patres Theatinos susceperat, praedictumLaelium minis, verberibus, atque saevitiis adegit, ut habitum inter Patres S. Augustini civitatis Januae assumeret, et, ut inde profiteretur, obtinuit. Huic Laelio supplicanti post lapsum quinquennii S. C. restitutionem in integrum denegavit; etiamsi plurima reclamationis edidisset signa: *Januen. seu Mediolanen. Restitutionis in Integrum* 29. *Nov.* 1704.

49. Vis, metusque mortis a patre,

et fratre illatus valuit, ut Marianna Ossorio, et Obregon aetatis annorum 14. contrahere de praesenti matrimonium cum Alphonso Callego potuisset. Sed, quum ejusdem consumationem Marianna abhorreret, in Monasterium S. Mariae Magdalenae, et Purissimae Conceptionis Urbis Alcazar se recepit, ubi habitum regularem assumpsit, non ut profiteretur, a quo proposito geminas amicas novitias divertit; sed pater illam reluctantem, et collacrymantem ad profitendum impullit. A professione reclamavit, atque protestata est. Inde a S. C. integrum restitui quaesivit, et responsione ad aliud tempus procrastinata, ut trasmittatur processus autographus, et exprimatur causa, cur per biennium tacuerit, S. C. praecepit: *Toletana Restitutionis in Integrum* 29. *Nov.* 1704.

50. Soror Arnoldina de Gouder Monasterium S. Francisci oppidi Stralensis jubente, et instante matre citra profitendi animum ingressa, habitum Regularem suscepit; sed declaravit invitam, ac per vim, et metum matris assumpsisse, semperque ostendit suam ab illa vitae ratione repugnantiam, ac aversionem; ac protestationes, querelasque, necnon professionem ipsam inter easdem lacrymas, ac mortis desiderium emisit; ideo defuncta matre ex animo, ut in integrum restituatur, exoravit; et S. C., ut coadjuventur probationes juxta instructionem, respondit: *Antuerpien. seu Ruremonden. Restitutionis in Integrum* 10. *Jan.* 1705. Plene Episcopus satisfecit, et omnia in favorem petitionis puellae inventa fuerunt, et in integrum fuit restituta: 10. *Julii* 1706.

51. Quum in studiis Thomas Grandiean del Isle nihil proficeret, pater aliquam Religionem, ac praesertim Dominicanam ingrediendam proposuit, qua de causa in Vinariam cellam eum detrusit, ubi contexto ex viminibus flagello denudatum asperrime percussit, donec voluntatem flecteret juvenis, et occlusum ibi deseruit per tres dies, cui familiares per foramen quoddam escam ministrabant. Tandem abjectus animum Regularem professionem praevia assumptione habitus, ac tirocinio emisit. Modo pater consensum praestitit, ut reclamaret; hinc efflagitatae in integrum restitutioni S. C. assensa est; addens, ut Ordinarius juris remediis procedat contra patrem *Antissiodoren. Restitutionis in Integrum* 24. *Januar.* 1705.

52. Joseph Ignatius de Ambrosiis per vim, metumque, ut comprobat, Ferdinandi, et Augustini fratrum majorum in se continuo etiam armata manu saevientium ad profitendum in Conventu Patrum Carmelitarum primi Instituti Civitatis Asculi compulsus fuit, de quo deponunt testes nullum animum profitendi ostendisse; S. C. vero restitutionem in integrum denegavit: *Asculana Restitutionis in Integrum* 14. *Martii* 1705.

53. Frater Joachim Lancetta in Conventu S. Augustini Majoris Ordinis Eremitarum S. Augustini Neapolis cum alieno animo professionem emisit. Vis, et metus a matre illatus eum impulit, quae minata est eum e domo paterna ad bellum missurum, quatenus egredi e conventu obtinuisset; qua de causa Superiores nonnisi minores ordines ei contulerunt; inde efflagitavit beneficium restitutionis in integrum, et reportare minime valuit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 16. *Maii* 1705.

54. Fr. Alexander Maria Castellatius filius naturalis Alexandri de Serpontibus suadente dicto patre Religionem PP. Servorum ingressus est, et non obstante sua repugnantia hortationibus, minisque professus est. Ab

hac professione reclamavit, et in assumptione ordinum adprobare eam abnuit. Imploravit inde in integrum restitutionem, sed nihil obtinuit: *Mediolanen. Restitutionis in Integrum* 6. *Junii* 1705.

55. Praetendens Fr. Nicolaus Paganus terrae Fortiae de Agro se suscepisse habitum ordinis Eremitarum S. Augustini ad declinandas acerrimas Augustini genitoris, et Franciscae novercae saevitias, preces obtulit, ut in integrum restituatur. Docet enim de minis, verberibus, contumeliis, ac Novercae crudelitatibus, necnon de conquestionibus, ac querelis. Sed S. C. mandavit, ut coadjuventur probationes juxta instructionem (125): *Messanen. Restitutionis in Integrum* 7. *Febr.* 1705. Postea idem responsum prodiit (126): 8. *Maii* 1706. Demum instantia rejecta fuit: 21. *Aug. ejusd. anni*.

56. Soror Catharina de Guillermin a SSmo Sacramento professionem emisit in Monasterio S. Catharinae Senensis ordinis S. Dominici Tolosae. Sed solemnibus votis se obligavit per vim, et timorem a Johanne patre Regio Tolosae Consiliario incussum, ut ipsamet Soror Catharina nedum gemitibus, sed etiam conquestionibus, et reclamationibus extrajudicialibus omnibus continuo declaravit; itaut in moerorem incidit, ac in adversam valetudinem, nec unquam suum animum etiam variatis institutis Religioni claustrali accomodare valuit; propterea petita restitutione in integrum, S. C. eam indulsit: *Tholosana Restitutionis in Integrum* 18. *Julii* 1705.

57. In Conventu Lancianensi ordinis Minorum S. Francisci de Observantia Martinus Jo. Antonius Antolinius solemnem votorum formulam religiosi concepit. Hanc se metu, et vi a patre sibi illato fecisse contendit, adducens tantum probationes contumeliarum, ac dicti genitoris saevitiarum. Elapso quinquennio beneficium restitutionis in integrum precatus est. S. C. autem id negavit addens, ut Ordinarius procedat prout de jure contra patrem: *Theatina Restitutionis in Integrum* 3. *Octob.* 1705.

58. Johannes filius Josephi Tonelli aetatis 16. annorum mortis metu a Jacobo fratre natu majori sibi armata manu illato, ut Religionem ingrederetur, minisque, verberibusque patris assumpto habitu in Conventu B. M. S. Romani ordinis Min. S. Francisci de Observantia, inde solemnia Religiosi vota nuncupavit, ordinesque sacros suscepit. At eo animo semper fuit, ut, si mors illorum contigisset, a Religione egredi vellet. Hunc supplicem S.C. in integrum restituit: *Sancti Minatis Restitutionis in Integrum* 3. *Oct.* 1705.

59. Posteaquam immaniter saevierant Lazarus patruus, et Johannes Ludovicus frater contra Johannem Dominicum de Trebiis, tandem solemnem hic emisit professionem inter Patres Conventuales S. Francisci Bononiae. Non destitit statim continuo protestari, ac reclamare eisdem patruo, et Fatre obsistentibus. Defuncto vero patruo, et stimulis conscentiae agitato fratre veniam obtinuit implorandi in integrum restitutionem. Et S. C. protelans decretum, ut coadjuvantur probationes juxta mentem (127)

(125) Quae fuit „Ut circa tempus suscepti a „dicto Fr. Nicolao habitus regularis, ac mortis „Augustini ejus patris, citato Superiore locali, „easdem probationes confoveri curaret. Processumque ab ipso rursus construendum postea „transmitteret " *Eod. Caus* 8 *Maii* 1706

(126) Sunt coadjuvandae probationes, signanter circa tempus, quo Orator dimisit habitum, et egressus fuit a Religione, necnon circa tempus, quo pater decessit praevia exhibitione fidei obitus ejusdem, et probationes receptas transmittat " *Regist lit. lib* 23. die 8. Maii 1706.

(127) „Mensque fuit, ut Card. Archiepiscopo „scriberetur, quod Johannem Ludovicum Treb-

dixit: ***Bononien. Restitutionis in Integrum** 2. Maii* 1705. Postmodum S. C. censuit in integrum esse restituendum, et quoad Johannem Ludovicum Archiepiscopus procedat prout de jure: 17. *April.* 1706.

60. Blasius Columbinus, ut evaderet saevitiam Dominici patris, qui terrorem verborum, formidinem mortis armata etiam manu filio intulerat, ut ad Religionem ingrediendam illum compelleret, Romam profectus est, inter laicos clericorum Regularium ordinis PP. Ministrantium Infirmis habitum assumpsit, et comperto semper per literas animo patris obfirmato, ut profiteretur, professionem emisit. Quinquennium elapsum est; ob id S. C. rogavit, ut in integrum restitueretur, sed incassum: ***Romana, seu Lucana Nullitatis Professionis*** 17. *April.* 1706 *confirmat.* 5. *Maii* 1708.

61. In conventu Asculae Provinciae Brixiensis ordinis Minorum Observantium S. Francisci Fr. Richardus a Brixia, in seculo Carolus Ugerius solemnem emisit professionem, quem nullam esse ait contra formam Constitutionis Clementis VIII. Pontifex Max. (128), quia receptus haud fuit in Conventu designato pro professorio, et bonam fidem habuisse testatur. Elapso quinquennio preces fudit, sed eas S. C. non excepit: ***Brixien. Restitutionis in Integrum*** 11. *Sept.* 1706.

62. In conventu civitatis Neocastri Religionis Minorum Observantium Reformatorum S. Francisci emisit professionem Clericus Fr. Ludovicus a Claravalle, compulsus metu, minisque Sacerdotis Dominici Marchiosavae sui germani fratris majoris natu, qui moribus asper erat. Petiit propterea restitutionem in integrum, et S. C. rescripsit, Episcopo Neocastri, ut audito Superiore locali, receptisque formaliter, et servatis servandis probationibus per Oratorem inducendis, S. C. distincte reddat instructam, animique sui sensum aperiat: 14. *Junii* 1704. Postmodum re perpensa eadem S. C. indulgere beneficium abnuit: ***Neocastren. Restitutionis in Integrum*** 12. *Febr.* 1707.

63. Instantiae Fr. Laurentii Jordani Professi in conventu Pacis ordinis S. Johannis de Deo Neapolis S. C. bis rescripsit dilata, et coadjuventur probationes, addendo ultimo loco, ***juxta mentem*** (129): Nam emisisse Professionem per vim, et metum a genitore incussum autumabat: ***Neapolitana Restitutionis in Integrum*** 6. *Febr.* 1706, *et* 26. *Febr.* 1707. Deinde probatis violentiis, ac conquestionibus ab eo factis beneficium restitutionis in Integrum indulsit: 12. *April.* 1710.

64. Ursula Teresia Raniera professionem religiosam emisit in Monasterio S. Crucis civitatis Aquilae, mox praetendens sese vi, metuque compulsam fuisse a Bonaventura, et Juliano Marinanza avunculis exoptavit in integrum restitui, et S. C. distulit Decretum, ut coadjuventur probatio-

„bium, qui Fr. Josepho Maria Fratri suo metum „incussisse confessus fuerat, in Carcerem con„jici curaret, Processumque conficeret, et trans„mitteret." Ead. *Caus* 17. *April.* 1706 §. 1.

(128) Quod incipit *In Suprema* 2. *April* 1602 (*Bull Rom* tom. 5. part. 2. pag. 409), in qua sancitur Novitios ad habitum Regularem, et professionem non admitti, nisi in Conventibus designandis, alioquin nullas receptiones, ac professiones esse declaratur. Et hanc Constitutionem sequuntur Decreta generalia ad Novitiorum receptionem, professionem, et institutionem spectantia, edita ab eodem Pontifice die 12. *Martii* 1596. et ejusdem Decreti renovationem, et ampliationem *sub die* 20. *Junii* 1599. Et alia Decreta *sub diebus* 19. *Maii* 1602, et 19. *Martii* 1603.

(129) „Quae fuit, ut examinarentur Oratoris „Genitores super assertis violentiis illatis nec„non super perdoratione metus, et conquestio„nibus ab eo factis post emissam Professionem, „et pro quo tempore, et an et quae munera „Orator in dicta Religione exercuerit." Ead. *Caus* 13. *April.* 1709.

nes juxta instructionem: *Aquilana Restitutionis in Integrum* 21. *Maii* 1707.

65. In conventu S. Francisci de Chersio ordinis Minorum Conventualium Dominicus Caeciliati solemnia vota nuncupavit, ac Sacros suscepit Ordines. Nunc professionem suam infirmare contendit. Nam cooptatus fuit in Religiosum citra S. C. licentiam, et tirocinium peregit sub nullo Novitiorum Magistro specialiter deputato, ac annum haud in tirocinio complevit. S. C. tamen eum restitutionem in integrum supplicantem rejecit. Licentia praefata enim ex antiqua consuetudine non requirebatur; Superior loci Magistri Novitiorum munere functus est; et tantum per quatuor, vel quinque noctes extra Conventum pernoctasse compertum est: *Auxeren. Restitutionis in Integrum* 19. *Nov.* 1707.

66. Etsi testes deponant Comitem Josephum de Bevilaqua fuisse formidolosum, ac rigidum erga proprios natos, eosque aliquando verberibus affecisse, tamen Filium Alexandrum Ludovicum Bevilaqua, qui professionem Regularem in Monasterio S. Benedicti Mantuae Congregationis Cassinensis, in quo Ordines sacros suscepit, ac munus Cellerarii obivit, ob patris metum reverentialem illam elicisse asserentem, et postulantem restitutionem in integrum S. C. audire noluit: *Mantuanae Restitutionis in Integrum* 19. *Nov.* 1707.

67. Denegandum censuit S. C. beneficium Restitutionis in integrum Hieronymo Quirino, qui religiosa vota emiserat in conventu S. Mariae Novellae, alias S. Jacobi a Judaica ordinis Servorum Venetae Dioecesis, ac postea asseverabat fuisse nullam veluti emissam ante praescriptam a Concilio Tridentino aetatem, et per vim, metum a genitoribus illatum, de suis conquestionibus documenta exhibens: *Venetiarum Restitutionis in Integrum* 24. *Sept.* 1707.

68. Abbas Carolus Patronus terrae Corati post expletum tirocinium in Religione Patrum Discalceatorum ordinis Carmelitae praevio juramento per eum praestito coram P. Commissario declaravit, sese nullum habere defectum, et assumpto nomine Fr. Lucae a Conceptione solemnem emisit professionem in conventu Novitiatus S. Theresiae civitatis Neapolis in suburbio Plagae. Exinde vero sub praetectu, quod ante elicitam professionem reticuerit habitualem, et insanabilem hypocondriae morbum contra Ordinis Constitutiones, quo graviter afficcebatur, ac modo afficitur, cupit in integrum restitui, et S. C. restitutionem in integrum inficiatur: *Neapolitana, seu Tranen. Restitutionis in Integrum* 14. *Jan.* 1708.

69. Joseph Maria de Catharinis Professus inter Patres Cappuccinos Montis Malbi advertens vota religiosa nuncupasse adhuc non exacto aetatis anno 17., cum in anno 18. expleto juxta ordinis Constitutiones debuisset illam perficere, petiit gratiam restitutionis in integrum ob quinquennii lapsum. Favet Episcopus Oratori fretus dispensationi S. C. super disciplina Regulari aetatis ad peragendum tirocinium, adjecta conditione, *dummodo ante aetatem legitimam, regularem Professionem non emittat*. Sed non esse locum beneficio petito S. C. judicavit: *Perusina Restitutionis in Integrum* 14. *Jan.* 1708.

70. Postulante Fr. Benedicto Maria a Neapoli restitutionis in Integrum beneficium ad delendam suam professionem emissam inter Patres Cappuccinorum civitatis Suessae praeviis minis, percussionibus, ac vulneribus, evaginato ense etiam inflictis a genitore, S. C. distulit resolutionem, ut

coadjuventur probationes juxta instructionem (130): *Neapolitana, seu Suessana Restitutionis in Integrum* 11. *Febr.* 1708. Deinde dictum beneficium indulsit, addens, ut Card. Archiepiscopus procedat contra patrem prout de jure: 8. *Febr.* 1710.

71. S. C. restitutionis in integrum beneficium impertire non haesitavit Martino de Monticellis, qui professionem emiserat in monasterio S. Mariae Talveriarum assumpto nomine Augustini, qui violentis impulsibus fuit a genitore ad religionem protractus, quapropter vagus, et profugus usque ad patris obitum erravit: *Romana, seu Geneven. Restitutionis in Integrum* 3. *Martii* 1708.

72. Habito recursu ad S. C. a Delia Freda Moniali in monasterio S. Sophiae ordinis S. Francisci oppidi Castellucciae pro obtinenda in integrum restitutione, ad effectum irritam faciendi suam professionem, quam emisisse intendit ob gravem metum, et minas incussas a Dominico Freda ejus germano fratre natu majori, a S. C. rescriptum prodiit Dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem (131), et Episcopus conficiat processum contra fratrem, et transmittat: *Caputaquen. Restitutionis in Integrum* 21. *Apr.* 1708. Iterum protelata fuit decisio, et mandatur Episcopo, ut transmittat omnino processum demandatum contra fratrem: 16. *Martii* 1709. Ac denuo differtur resolutio, et Episcopus procedat contra fratrem juxta instructionem (132): 29. *Martii* 1710. Denique definitum fuit esse indulgendam in integrum restitutionem, et jussum, ut Episcopus procedat contra fratrem ad formam Concilii: 2. *Aug. ejusd. anni*.

73. P. Matthias de Bonvicinis conquerens de professione emissa in Abbatia S. Mariae Religionis Vallae Umbrosae Fesulanae Dioecesis per vim, et metum sibi a genitore incussum supplicavit, ut in integrum restituatur adversus quinquennii lapsum. Et licet constaret de saevitiae actibus, de mortis minis, percussionibus, ejectione e domo, privata custodia, necnon de expostulationibus ejusdem tamen exaudiri non promeruit, quum alia adessent adversa testimonia: *Fesulana Restitutionis in Integrum* 17. *Nov.* 1708, *confirmat.* 21. *Jan.* 1719.

74. Quum Fr. Jo. Angelus Saccus suam professionem coacte emisisse inter Regulares Carmelitas asseverasset propter metum a patre illatum, immanis quippe, ac ferocis indolis, de qua

(130) „Adeoque committendum Card. Archi„episcopo Neapolitano, ut quatenus Orator de„gat intra Claustra suae Religionis dignaretur „procedere ad repetitionem testium examinato„rum praeviis interrogatoriis dandis per Promo„torem Fiscalem, necnon examinare Patrem, et „Fratrem Oratoris, et alios novos testes prae„sertim super conquestionibus ab ipso Oratore „factis, et de quo tempore, rursus super impe„dimentis habitis ad reclamandum an, et quae „officia in Religione Orator exercuerit, et an „ordines in ea susceperit, et quos, et quando, „atque tandem hujusmodi Processum una cum „actibus protestationum per ipsum Oratorem „factis, ex Prothocollis extrahendis E.[a] S. ad „eamdem S. C. transmitteret." Eod. Caus. 25. Jun. 1710.

(131) „Instructio autem extitit, ut coadjuvarentur probationes super conquestionibus ab „Oratrice continuatis ab anno 1690 usque ad an„num 1706, medio testium examine, necnon „quod legaliter recognoscerentur a testibus Epi„stolae oratrici conscriptae a praedicto germa„no fratre ante emissam professionem, ac ulte„rius, quod exquirerentur, qualis sit indoles „dicti fratris, et an Oratrix Officia in dicto Mo„nasterio expleverit." In eod. causa sub die 23. Febr. 1709.

(132) „Qua fuit injunctum Episcopo, quatenus „super processu informativo fabricato contra „fratrem Oratricis, eundem citaret ad instan„tiam Promotoris Fiscalis ad comparendum, „quare non deberet declarari incurrisse in poe„nas contentas in Sacro Concilio Tridentino, „aliasque, et quatenus compareret, constitueret, „et si peteret legitimationem Processus, defen„siones illi assignaret cum termino competenti, „deindeque ante sententiam, omnia acta ad hanc „S. Congr. transmitteret." In Eod. Caus. 2. Aug. 1710.

professione intra quinquennium contestatam denunciationem judicialiter emisit; hinc postulavit in integrum restitui, et S. C. distulit resolutionem, ut coadjuventur probationes juxta instructionem Card. Praefecti (133): *Cremonen. Restitutionis in Integrum* 17. *Nov.* 1708. Deinde iterum Dilata rescripsit, et scribatur Card. Episcopo, et Papiensi juxta Instructionem (134): 27. *Aug.* 1712. Denique beneficium petitum ei S. C. concessit: 18. *Nov. ejusd. anni*.

75. Joseph Maria Poggius induit regularem habitum inter Patres Eremitas Camaldulenses Hetruriae, ubi emisit solemnem professionem; at post quinquennium exoravit S. C. pro beneficio restitutionis in integrum, eo quippe fundamento innixus, quod contra Statutum Religionis suam professionem peregerit reticendo ad Patrum interrogationem nephritidis, et arthriditis gravem, et incurabilem morbum, quo ante ingressum maxime excruciabatur. At exaudiri non meruit a S. C.: *Aretina Restitutionis in Integrum* 26. *Jan.* 1709.

76. In conventu loci Jessae Congregationis Dalmatiae ordinis Eremitarum S. Augustini Jacobus Scrivanich solemnem emisit professionem, et postmodum sacros suscepit ordines. Modo restitui in integrum appetit, sub motivo nullitatis professionis, quod tirocinium peregerat in conventu non designato, ac annum interruptum transegerat. At beneficium quaesitum minime reportavit: *Pharen. Restitutionis in Integrum* 22. *Febr.* 1710.

77. Beneficium restitutionis in integrum S. Congr. haud concessit Sorori Egyptiaca Maria Feriol, qui licet referat, ac probet emisisse professionem in Monasterio S. Benedicti civitatis Notabilis ob vim, et pavorem verberum, minarum, ac e domo ejectionis illatum a Francisco patruo, et Florinda matre, de quibus dedit moestitiae signa, ac condoluit; tamen post professionem nunquam conquesta fuit; paruit imo Superiori, ac munera in Sacrario, ac Janua exercuit: *Melevitana Restitutionis in Integrum* 15. *Martii* 1710.

78. In conventu S. Mariae de Crypta ordinis Praedicatorum Melevitanae Dioecesis professionem solemnem emisit, ac ordines sacros suscepit Fr. Vincentius Humanus Agrigentinus; qui modo instat, restitutionis beneficium petens. Documenta profert in medio de minis, verberibus, aliisque vexationibus passis a patre, ut profiteretur, necnon de indole patris aspera, ac rigida, ejusdem Oratoris timidae, ac debilis; et licet munus nullum religiosum expleverit; S. C. tamen ejusdem precibus non annuit: *Melevitana Restitutionis in Integrum* 24. *Maii* 1710.

70. Quamquam P. Camillus de Ambrosiis ordinis Carmelitarum, in quo fuit ordinatus, probationes exhibuis-

(133) „Instructio quidem ejusmodi fuit, „quatenus Episcopus Cremonen. testes alias in „processu nulliter interrogatos iterato repeteret, „aliosque noviter adducendos formaliter reciperet: professionis particulam transmitteret una „cum literis testimonialibus super collatione „Sacri Subdiaconatus, et Diaconatus Ordinum: „praeterea cum ex Conc. Provinciali Mediolanensi V. caveatur, ut Regulares sacris nequaquam initientur, nisi jurejurando affirment, „sese sponte, et recte professionem emisisse, „inquireret, num juramentum hujusmodi in usum „sit acceptum, nove ab Oratore fuerit praestitum: tandem exprimeret, numquid Orator ipse „semel, vel pluries professionem suam ratam „habuerit coram Superioribus, quemadmodum „in nonnullis Religionibus consuescit." *In Caus. ead. diei* 27 *Aug.* 1712.

(134) „Requisitus fuit Card. idem Episcopus, „ut dignaretur per Semetipsum acta revolvere, „ac Copiam notulae ordinatorum sub an. 1678 „transmittere, postremo exprimeret, num ejusmodi juramentum in Dioecesi Papiensi usu fuerit receptum, ac in praesenti vigeat." *In Ead. Causa sub die* 30. *Sept.* 1713.

set minationum, ac terroris a genitore incussi, ut profiteretur, a quo ejectus fuit e domo, ac vapulavit; et de ejusdem conquestionibus doceret, ut ei restitutio in integrum tribuatur; S. C. tamen supplicationes non excepit: *Venetiarum Restitutionis in Integrum* 5. *Julii* 1710.

80. Petiit Fr. Carolus Cecconellus Laicus Professus in conventu PP. Eremitarum S. Augustini Paduae beneficium restitutionis in integrum ob elicitam nulliter professionem ex capite tirocinii interrupti. Nam in medio protulit nonnulla testimonia comprobantia saepius, de nocte per fenestram dilapsum, et seculari habitu contectum e conventu evasisse, et postea summo mane remeasse, nocturnoque tempore cum quadam mala muliere condormivisse, et non valuisse adhuc ex defectu pecuniae nullitatis quaestionem movere. S. C. vero hunc rejecit: *Patavina Restitutionis in Integrum* 29. *Novem.* 1710.

81. Professus est P. Claudius Joseph Roy in conventu S. Francisci Min. Conv. oppidi de Salinis, et professus est, uti ipse affirmat, non sponte, sed ob sui genitoris coactionem, de qua affert documenta, et de sua adversa voluntate Religionem amplectendi. S. C. ad preces ejusdem, qui postulavit in integrum restitutionem, rescripsit; dilata, et pro meliori informatione juxta instructionem: *Bisuntina Restitutionis in Integrum* 24. *Januar.* 1711. Ac quum constaret ex testimoniis Oratorem praepeditum fuisse expostulandi judicialiter, S. C. impertita est restitutionis in integrum beneficium injungendo Ordinario, ut procederet contra patrem: 2. *Decem.* 1713.

82. Fr. Desiderius de Bailis Sacerdos professus ordinis Minimorum S. Francisci de Paula Venetiarum exorans haud a S. C. in integrum fuit restitutus. Nam elapso quinquennio judicium instituere curabat adversus validitatem suae professionis, in qua ordines sacros suscepit, quod illam emisisse autumat per vim, et metum incussum a Francisco, et Angelo de Bailis filiis Germani dicti Desiderii patris, ut ratam partem bonorum paternae haereditatis, quae eum tangebat, usurparent: *Venetiarum seu Brixien. Restitutionis in Integrum* 7. *Febr.* 1711 *confirmat.* 8. *Aug. ejusd. anni, ac* 16. *Julii* 1712.

83. Suppliciter flagitante Fr. Theodoro a Brundusio Ordinis Reformatorum S. Francisci in seculo Hieronymo Taliente nuncupato beneficium restitutionis in integrum adversus suam professionem nulliter ob aetatis defectum, ut contendit, emissam, quia ementito nomine Joseph fratris germani, qui in familiae coetu tum pridie exceptus fuerat, annum probationis exegit, ac professionem emisit in conventu S. Mariae Crucis oppidi Francavillae, in quo religiosa munera non obivit. S. C. ad dubium; an sit locus restitutioni in integrum? rescripsit primum, ut coadjuventur probationes, juxta instructionem (135): *Brundisina, seu Oritana Restitu-*

(135) Nempe scriptum fuit Episcopo Oritano „ut extrahere faciat fidem Baptismi, tam Viti „Josephi Taliente, quam praedicti Fratris Theo„dori, ac recognoscere librum, in quo adno„tantur recepti in tirocinio, et ad professionem „in dicto conventu S. Mariae Crucis, et ab anno „1700 citra revidere, an adsit adnotatio aliqua „admissionis ad habitum vel ad professionem „Hieronymi Taliente, et Viti Josephi Taliente, „ac extrahere faciat partitas existentes, et quale„nus non adsint, asserere cum negativa coarctata „eas, vel aliquas non reperiri, necnon recogno„scere acceptationem factam a Provinciali, seu „a Congregatione Provinciali in civitate Nerito„nen. tunc habita de persona Viti Josephi, et an „adsit aliquis liber, in quo adnotentur accepta„tiones, et examina eorum, qui per Provincia„les seu Congreg. Provinciales examinantur, et „approbantur, et extrahere faciat inde partitas „super acceptatione praedicta. Item exhiberi cu„ret licentiam seu obedientiam tunc praestitam „a praedicto Provinciali Vito Josepho, prout

tionis in Integrum 13. *Junii* 1711. Deinde beneficium petitum indulsit: 12. *Novem.* 1712.

84. Peracta a Dominico Tedesco professione religiosa solemniter in conventu S. Francisci Minorum de observantia oppidi Tramontis, supplicavit idem S. C., ut elapso quinquennio in integrum restituatur, et obtinuit. Nam professio ab illo emissa ex violentiis genitoris, minis videlicet, verberibus, e domo ejectione promanavit; quum de his perhiberet documenta: *Amalphitana Restitutionis in Integrum* 8. *Aug.* 1711.

85. Quum Fr. Urbanus de Urbino ad assequendam in integrum restitutionem adversus quinquennii lapsum enarrasset, professum esse in ordine S. Francisci Minor. Observ. vi, metuque a genitore illato S. C. jussit Episcopo, ut coadjuventur probationes juxta instructionem (136): *Urbevetana Restitutionis in Integrum* 14. *Novem.* 1711. Probationes comprobant violentiam, metumque cum denegatione alimentorum, ejectione e domo, ac saevis verberibus, adeo ut semivivus aliquando inflicto in capite vulnere ipse procubuit, ut profiteretur; et defuncto genitore frater germanus semper constanter restitit, ne injuriam communis genitoris memoriae causaret. S. C. indulsit restitutionem in integrum, et praecepit, ut Ordinarius procedat prout de jure contra fratrem: 11. *Martii* 1713.

86. Franciscus Antonius Bottatius religiosam professionem emisit in conventu S. Pancratii ordinis Discalceatorum S. Augustini oppidi Planitiarum. Haec sicut coacta fuit ob violentias genitoris, quas plurimi testes, necnon ejusdem expostulationes, et animum adversum a religione evincunt; hac de causa precibus exhibitis ad assequendam restitutionem in integrum S. C. adaesit: *Taurinen. Restitutionis in Integrum* 5. *Martii* 1712.

87. Emenso probationis anno Jo. Baptista Formosa annorum 16 professus est in conventu majori S. Mariae ordinis Carmelitarum Panormi, inde sacris ordinibus fuit initiatus, post undecim annos judicium instituit de nullitate sub praetextu paternarum violentiarum, vexationum; et favorabilem a Curia Archiepiscopali sententiam tulit, habitumque dimisit. Sed quum restitutionem in integrum non postulavisset, sistit nunc supplex in S. C., quae dilata, et pro constructione novi processus juxta instructionem respondit: *Melevitana, seu Panormitana Restitutionis in Integrum* 9. *April.* 1712.

88. Vota solemnia jam Sebastianus Dominicus Cicattus in conventu parvulo S. Petri ordinis Servorum B. Mariae civitatis Aretii sub Fr. Angeli Mariae nomine nuncupavit. Modo de nullitatis vitio redarguere nutumans poposcit, ut in integrum restituatur adversus quinquennii lapsum. In ejus favorem deponunt fratres ipsi germani de violentiis ac objurgationibus adhi-

„ examinare faciat testes, super conquestionibus, „ reclamationibus, seu animo adverso statui Religionis post ejus professionem, et pro tempore, „ quo in ea permanserit, et an in ea exercuerit aliquod munus Religionis, et an fuerit notum ipsi „ defectus aetatis praetensae in professione, examinando quoque dictum Vitum Josephum, et „ ipsum Hieronymum, eorum jure Parentes instructos super praetensa fraude unius pro alio in receptione ad habitum, et professionem, et etiam examini subjiciendo Guardianum." Regist. fn. lib. 25 die 27. Junii 1711.

(136) Quae hujusmodi fuit, quatenus examini subjicerentur alii testes, si qui sint, super asserto metu, ac super Oratoris conquestionibus; praesertim ab anno 1693 omissis: praeceteris vero formaliter interrogarentur ejus germani fratres, a quibus recognosci idem Episcopus curaret attestationes, ac Epistolas alias ab ipsis, ut praetenditur, exaratas, fidem quoque baptismi transmitteret, ac comprobaret tempus, quo Orator ad singulos sacros ordines promotus fuit, postremo inquireret, an, et quae munera in Religione ipse exercuerit: Ead. Caus. 18. Febr. 1713 § unic.

bitis a genitore, ut Servitarum instituto nomen daret; qua de causa sacrum patrimonium constituere erant parati. At S. C. non constare de causis restitutionis in integrum resolvit: *Aretina Restitutionis in Integrum* 6. *Aug*. 1712.

89. Antonius Prosper Poutier de Sosne septem annos natus religiosam vitam iniit in conventu Villaede Gray ordinis Carmelitarum Discalceatorum, ibique solemniter professus est. Asperitatibus inde religionis lacessitus indultum obtinuit transeundi ad ordinem S. Benedicti in Prioratu conventuali S. Justi de Arbosio, ubi solemnem quoque emisit professionem. Ratione morbi, quo ab infantia laborabat, et quem occultavit, et Constitutionum praefati ordinis, quae morbo laborantem expellunt, adversus utramque professionem suscitat causam nullitatis. Ad dubium itaque; an constet de causis restitutionibus in integrum ad effectum obtinendi declarationem nullitatis utriusque professionis prout de jure? responsum datum fuit negativum: *Bisuntina Restitutionis in Integrum* 25. *Junii* 1712. Inde novis deductis juribus recedendo a decisis affirmativum a S. C. emanavit responsum: 24. *Sept. ejusd. anni*.

90. Aurelius Burattinus religiosam vitam iniit in conventu S. Crucis loci Baptiniani ordinis Discalceatorum S. Augustini assumpto nomine Fr. Johannis Dominici, ac solemnia vota emisit in statu Conversi. In Constitutionibus autem ordinis cavetur, ut Conversi 21 annum excedere debeant; alioquin ejiciendus is foret. Frustra Provincialis curam adhibuit, ut ad bonam eum frugem reduceret, et ad regularem disciplinam mores illius componeret. De irritanda ille itaque professione ob aetatis defectum curavit. At S. C. illum restitutionem in integrum flagitantem repulit: aetas enim ex fide baptismatis fuit vindicata: *Grossetana Restitutionis in Integrum* 1. *April*. 1713.

91. Non constare de causis restitutionis in integrum S. C. respondit Jo. Josepho de Anacacchis, qui solemniter professus est per vim, et metum, uti ipse asseruit, in conventu S. Romani ordinis Minorum Observantium S. Francisci. Nam orbatus parentibus, ac constitutus sub tutela, et cura avunculorum, hi minis acerbe invehi coeperunt; ac tandem ille continuatis contumeliis, asperitatibus cedens emissa bonorum renunciatione, religioni dedit nomen, contestata denunciatione coram testibus examinatis de sua repugnantia peracta: *Sancti Miniatis Restitutionis in Integrum* 13. *Maii* 1713.

92. Quum nomen dedisset annorum 14 Fabius de Anna monasterio SS. Petri, et Catharinae ad Magellam ordinis Coelestinorum, ac professionem emisisset ob importunas suasiones, ac frequentes Vincentii de Anna ejus germani fratris minas, judicium instituit super nullitate in Curia Archiepiscopali Neapolitana. Causa erat in limine expeditionis, quando matrimonium Fabius iniit cum Magdalena de Januario, nullis praeviis denunciationibus; ac muliere praegnante frater germanus sublatus fuit e vivis. Quaesitum fuit proinde in S. C.; an necessaria sit restitutio in integrum; et an sit concedenda; alioquin an constet de nullitate professionis? Haec rescripsit: Dilata, et fiant diligentiae juxta instructionem: *Neapolitana Nullitatis Professionis* 27. *Maii* 1713. Deinde sancivit non constare de nullitate professionis, et quoad alimenta Fabius utatur jure suo coram Judicibus competentibus: 2. *Julii* 1718 confirmat., et quoad validitatem matrimonii, hoc nullum declaravit: 21. *Januar*. 1719 *dub*. 1., *et* 2.

93. Solemnia vota invitum emisisse

Dominicus Maraglianus in conventu S. Mariae ordinis Minimorum Strictioris observantiae assumpto nomine Fratris Michaelis a Janua. Eruitur ex processu patrem filium dissentientem verbis injuriosis, ac verberibus lacessisse; et illum tum plures reclamationes ac testationes ante, et post emissam professionem edidisse; tum suam demonstrasse aegreferentiam; S. C. hac de causa sentiit, ut coadiuventur probationes juxta instructionem (137): *Januen. Restitutionis in Integrum* 17. *Junii* 1713. Deinde restitutionem in integrum impertita est: 13. *April.* 1715 (138).

94. Haud concessit S. C. in integrum restitutionem Francisco Moreno Ramos, qui solemnia vota nuncupavit in ordine Carmelitarum Discalceatorum Congregationis Hispanicae cum nomine Francisci a S. Michaele. Petebat restitutionem in integrum, eo quod reticuerat morbum habitualem, ac incurabilem contra ordinis Constitutiones, de quo morbo fidem perhibent testes: *Toletana Restitutionis in Integrum* 8. *Julii* 1713 *dub.* 1.

95. Deinde quaesitum fuit, quomodo providendum? rescribitur, *charitative de more tractetur per Religionem: Ibid. dub.* 2.

96. Anna Antonia Ciero solemnia vota nuncupavit in monasterio S. Sophiae civitatis Patavii sub nomine Sororis Prudentiae Electae. At paullopost occulte sola, et inops longum iter arripuit, ut inquit, Romam versus ad causam nullitatis suae professionis promovendam. Verum vi laetalis morbi correpta Bononiae sistere necesse fuit. Ibi monasterium quoddam ingressa est, et de infirmanda sua professione egit, quam emisit ob patris violentias, ac fratris natu majoris, quum contestata ea fuisset penes Sororem mortem potius subituram, quam regularia vota elicere. S. C. tamen bis primum distulit decretum, addendo ad mentem: *Patavina Restitutionis in Integrum* 28. *Julii* 1713: 13. *Januar.* 1714. Postmodum restitutionem in integrum ei concessit: 7. *Julii ejusd. anni.*

97. Fr. Franciscus Trompellius inficiari contendens solemnis suae professionis validitatem, quam emisit in Religione ministrantium Infirmis Mediolani, recursum habuit, ut in integrum restituatur. Exhibet proinde patris violentiae documenta, qui tandiu in ipsum fustibus irruebat, funeque exagitabat, quousque ille Religioni se nomen daturum obtestaretur. At quum nullibi constaret; an ipse officia in religione exercuerit, S. C. rescripsit, ut coadjuventur probationes juxta instructionem Card. Praefecti: *Placentina Restitutionis in Integrum* 19. *Aug.* 1713.

98. Laurentius Maynardus solemnia religionis vota emisit in conventu S. Francisci ordinis Minorum Strictioris Observantiae in oppido Nazzani assumpto nomine Fr. Modesti; deinceps professionem redarguere de nullitatis vitio cogitavit, proindeque in integrum restitui praestolatur. Inclamabat enim genitrix, ut regulari amictu indueret, nisi mortem subire vellet; Oratorem

(137) „Quae ejusmodi fuit, ut examini formaliter subiicerentur Oratoris Pater, super praetenso metu incusso, ejusque continuatione: „Depositiones quoque reciperentur aliorum testium, praesertim Regularium super continuatis conquestionibus, et impedimentis reclamandi, „numve Orator ipse munera, et quae in Religione „obtinuerit: recognoscerentur praeterea Epistolae, quatenus reperiantur scriptae ab Oratore, „earumque transmitteretur copia: postremo scrutarentur Ordinationum acta, numquid tum temporis saepedictus Orator declarationem, sive „protestationem emiserit super nullitate ejus professionis." Eod. Cons. die 13. April. 1715.

(138) Advocatus Dominicus Ursaya hanc defendit causam, ut habentur jura sua in Dissep. Eccles. II. tom. 1. part. 1. per tot.

ipsum tradidit in manu Guardiani, a quo aufugit; at avus fugientem capillos illius invasit, et adeo male accepit, ut manum luxaverit; quam ob rem aliquando deprehensus fuit jugulo funem propriis manibus applicuisse. Et licet adsint querimonias, ac conquestiones post emissam professionem; tamen S. C. hujus preces rejecit: *Tusculana Restitutionis in Integrum* 19. *Aug.* 1713.

99. Posteaquam Soror Francisca Bonaventura a S. Dominico professionem regularem emiserit in monasterio S. Ursulae oppidi Nozzoreti, eam redarguere de nullitatis vitio conatur ob vim, metumque a parentibus illatum, qui enixe eam refragantem in monasterium contruderunt, ac acribus verbis, verberibusque, necnon ipso carcere affecerunt. Qua de causa nomen Religioni non animum dedit, in qua mortem desperationis causa pluries sibi consciere tentavit. Haec a S. C. in integrum restitui laboravit, et S. C. annuit, jubens, ut Ordinarius moneat genitores de censuris, in quas incurrerunt: *Bisuntina Restitutionis in Integrum* 9. *Sept.* 1713 (139).

100. Religiosa solemnia vota Claudius Joseph Courtot nuncupavit in conventu Cappuccinorum oppidi de Vesouit sub nomine Fr. Eliae. Testes, et ipsa mater deponunt de asperis violentiis patris, de carcere domestico, ubi diutine modico pane, ac aqua maceratus ita fuit, ut genitrix pietate mota per foramen ostii subsidium furtim porrigeret. Deponunt de verberibus crudelibus, quibus dire pater affligebat in ipsis carceribus infelicem puerum, ut Cappuccinorum religioni nomen daret. Deponunt denique de fuga a religione habitu dimisso. Qua de causa restitutionem in integrum concessit, ac praecepit, ut Archiepiscopus procedat prout de jure contra patrem: *Bisuntina Restitutionis in Integrum* 13. *Januar.* 1714.

101. Emenso probationis anno in monasterio S. Thomae civitatis Januae Angela Maria Bielata solemnia vota tandem nuncupavit, vi, metuque extorta ab ejus genitore. Sed evincitur genitorum ejusdem integra fama; bonaque indoles, qui pari affectu suos natos prosequebantur; pluribusque excluditur asserta formido, ac vis, quam excutere Oratrix potuisset; ideo S. C. precibus de restitutione in integrum non obsequuta est: *Januen. Restitutionis in Integrum* 3. *Martii* 1714.

102. Joseph Xaverius Petremand Religiosam vitam iniit in monasterio seu abbatia Montis Benedicti Canonicorum Regularium ordinis S. Augustini solemnibus votis elicitis. Ex vi, metuque a genitoribus incusso professum se esse dicit, comprobatque id pluribus testibus. Postulat itaque in integrum restitutionem, sed non illam est assequutus: *Bisuntina Restitutionis in Integrum* 17. *Martii* 1714 *confirmat.* 23. *Junii ejusd. anni dub.* 1.

103. Jacobus Agnellus Menichinus solemnia religionis vota jam nuncupavit in conventu Casertano ordinis Carmelitarum. Sed vix absoluto anno fugam arripuit, et apud Turcas militis stipendia promeruit in Graeciae oris. Deinde connubium contraxit cum Catharina Molina, qua e vivis erepta ad secunda vota transivit. Modo elapsis pluribus annis caterva filiorum stipatus patrios lares repetiit, exhibuitque probationes de suae professionis nullitate ob timorem mortis a genitore incussum, de sua permanente voluntate redeundi ad seculum, necnon de sua juridica contestata denunciatione absoluto tirocinio emissa. S.C. proinde

(139) Hanc causam strenue patrocinavit Advocatus Dominicus Ursaya in favorem praedictae Monialis, cujus jura exhibet in *Discep. Eccles. I.* tom 4. part. 1. per tot.

restitutionem in integrum ei donavit: *Casertana Restitutionis in Integrum* 28. *April.* 1714.

104. Soror Johanna Catharina Thierry annos sexdecim nata, regularia vota emisit in monasterio Annunciationis. Viginti tribus in claustris emensis annis, aufugit, iterumque sub regulari disciplina reducta, denuo furtim ad seculum pedem retulit; hinc exoravit pro opportuno restitutionis in integrum beneficio adversus quinque annorum lapsum, ut votorum nullitatis causam, quae per vim metumve a genitrice incussum, cum denegatione alimentorum, et periculo amissionis omnium bonorum emisisse ex animo dicit, prosequi possit. Sed S. C. respondit, ut rediret ad claustra, et postea supplicaret: *Lingonen. Restitutionis in Integrum* 12. *Maii* 1714. Preces reiteravit mulier, et ut coadjuvarentur probationes responsum tulit: 26. *Januar.* 1715. Hinc facta fuit sui voti compos Catharina: 20. *Sept. ejusd. anni* (140).

105. S. C. restitutionis in integrum beneficium haud concessit Fr. Jo. Baptistae de Nesa, qui solemnia vota protulit in conventu S. Francisci Ornani ordinis Minimorum Observantium provinciae Corsicae, licet agens tirocinium religiosum e conventu fugam arripuerit; sed post horae spatium circiter illuc reductus fuerit, necnon tassus fuerit patruus eum objurgasse, eique violentiam intulisse, ut regularem habitum assumeret: *Adiacen. Restitutionis in Integrum* 1. *Decem.* 1714 *confirmat.* 24. *April.* 1717.

106. Birgitta Dorothea Zasarte de nullitatis vitio redarguere contendens solemnia vota, quae emisit in monasterio S. Monicae ordinis S. Augustini, reportare conatur in integrum restitutionem; exhibet proinde documenta de invito ejus animo, de violentiis domesticis, de lacrymis, ac querelis, deque vi a genitore illata, ut profiteretur, ac de formaliter emissis expostulationibus; hinc restituta in integrum a S. C. fuit: *Ulissipon. Restitutionis in Integrum* 1. *Decem.* 1714.

107. Exoptans ad secularia regredi Fr. Jo. Dominicus Severi, qui solemnia vota emisit in Domo SS. Simeonis, et Judae Clericorum Regularium Theatinorum Patavii supplex expetit in integrum restitui. Afferunt testes eum obsequendi desiderio genitricis, importunisque conjunctorum sugestionibus Regularem amictum induisse; et rumorem in conventu praevaluisse, profiteri absque animo. Sed S. C. illius preces non audivit: *Patavina Restitutionis in Integrum* 12. *Jan.* 1715.

108. Sibi ipsi persuadens Fr. Josephus a S. Barbara ad seculum redire posse sub obtentu assertae nullitatis professionis, quam fecit in monasterio Gratiarum Galatoni ordinis Minorum Discalceatorum S. Petri de Alcantara, opportunam in integrum restitutionem postulavit. Motivum nullitatis desumit ex defectu aetatis ex ordinis constitutione praescriptae, quia fides baptismi fuit adulterata. S. C. tamen haud postulationi adhaesit: *Neritonen. Restitutionis in Integrum* 23. *Febr.* 1715.

109. Etsi Fr. Ludovicus a Nicia sese regularibus votis obligasset in conventu S. Mariae, ut inquiunt, *di Cimilla* ordinis Minorum Strictioris Observantiae causa minarum, ac patris verberum, etsi etiam reclamasset, tamen testatur P. Guardianus nunquam Oratorem spatio 27 annorum super meticulosa sua professione conquestum esse, quin etiam eam ratam fecisse; idcirco quaesita S. C. pro gratia in integrum restitutionis, eam denega-

(140) Pro hoc causa strenue declamavit Advocatus Dominicus Ursaya, qui sua jura publicavit in *Discep. Eccles. IV.* tom 1. part 1. per tot.

vit: *Nicien. Restitutionis in Integrum* 23. *Febr.* 1715.

110. Petrus de Souza Correa de Sà, et Benavides Nobilis Ulissipponensis regularia vota emisit in Coenobio Jesu de Patientia ordinis Minorum Cappuccinorum oppidi Matritensis assumpto nomine Fr. Joseph Antonii a Baeza, exinde in integrum restitui petiit. Nam infringere suam professionem, quam in aetate immatura annorum 15 insuperabili violenti vi, ut ait, patruus extorsit, animo agitat, quum paullo post professionem semel, ac iterum fugam arripuisset, ac seculari habitu diversas Europae plagas peragravisset, usque dum patruus ipse, germanusque frater defunctus fuisset. S. C. vero coadjuvandas probationes juxta instructionem (141) censuit? *Toletana Restitutionis in Integrum* 13. *April.* 1715 deinde precibus adhaesit: 18. *Maii ejusd. anni*.

111. Adiit S. C. Joseph Bennatus, ut assequi in integrum restitutionem valeat, ac propterea nullitatem suae professionis vi, metuque elicitae in conventu B. M. Gratiarum ordinis Carmelitarum evertere. Sed, etiamsi ex testibus eruatur terroribus, ac carceribus compulsum fuisse a matre, ac conqueri semper perseveraverit, contestatamque denunciationem intra quinquennium emisserit, tamen beneficium restitutionis haud obtinuit: *Bononien. Restitutionis in Integrum* 18. *Maii* 1716.

112. Quoad professionem Fr. Jo. Baptistae ex Marigliano inter Minores Observantes elicitam violentiae a patruo illatae comprobantur, comprobantur etiam ejus reclamationes, ac comprobatur herniae morbus intestinalis, Superioribus etiam compertus. Nullum vero documentum exhibitur, utrum munera Religiosa obierit, licet certum esset eum ordines sacros ad titulum paupertatis suscepisse. Desuper S. C. quaesita non esse locum beneficio restitutionis in integrum decrevit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 1. *Junii* 1715.

113. Christophorus Granduccius religioso habitu assumpto in conventu S. Romani ordinis Minorum Observantium S. Francisci vota solemnia edidit cum nomine Fr. Antonii de Corfino. Inficiari conatur professionem ex defectu liberi consensus, eo quod ita ille impulsus fuerit minis exhaeredationis, expulsionis e domo, necnon verberibus, ut Orator ad domum consanguineorum confugerit; docens etiam de animo adverso, ac de querimoniis elicitis, licet ad titulum religionis ad sacros ordines ascendisset. S. C. tamen placuit restitutionem in integrum denegare: *Lucana Restitutionis in Integrum* 13. *Julii* 1715 *confirmat.* 6. *Junii* 1716.

114. Beneficium restitutionis in integrum a S. C. obtinet Fr. Jucundus a Neapoli in seculo Hieronymus Bossius, qui ob summam vim genitoris professionem emisit in conventu S. Spiritus civitatis Suessae ordinis Cappuccinorum. Nam bini testes asserunt illum reluctantem patrem crebro mortis minis affecisse, verberibus percussisse, quin imo semel, iterumque evaginato ense eumdem insequutum esse, ac inflixisse in bachio vulnus, ex quo fugam ille arripuit; idcirco coactus fuit crudelis cedere patris voluntati. De his omnibus semper reclamavit, judiciali emissa protestatione: *Suessana Restitutionis in Integrum* 3. *Aug.* 1715.

115. Soror Anna Antonia Consulo Monialis professa in monasterio S. An-

(141) „Ceteroquin vero benigniter animadvertunt (EE. PP.), quod si legale documentum „super aetate exhiberetur, abaque alio temporis „dispendio causa iterum proponi posset. Ita „quidem in praesenti contingit." *Ead. Caus.* 18. *Maii* 1715.

tonini oppidi Francifontis, exaggerans ex inevitabili mortis timore regularia vota nulliter nuncupasse, implorat beneficium restitutionis in integrum. Nam in eam avunculus, ac frater Uterinus venenum intentarunt, et ostensus gladius, ac denegata fuit alimenta. Qua de causa regularem disciplinam non servavit, nec religionis explevit functiones, nullo dato signo tacitae (ut ait Episcopus) ratihabitionis. S. C. primum voluit, ut coadjuventur probationes juxta instructionem Card. Praefecti (142): *Syracusana Restitutionis in Integrum* 3. *Aug*. 1715. Deinde postulationi concessit: 5. *Sept*. 1716.

116. Per vim, ac metum extortam professionem in conventu S. Johannis Evangelistae ordinis Benedictini emisisse nititur coarguere nobilis puella Margarita ab Austria de Corregio, dum, ut restituatur in integrum, poposcit. Ex testibus desumitur Principem Gibertum ab Austria de Corregio Oratricis patrem ita invehisse in eam, ut aliquando baculus perfringeretur; eamque in quemdam carcerem domesticum compegisse, ubi hora tertia noctis adivit parvo sclopo, et nudato pugione armatus, ac ita spiculo infesto minatus fuit eam, ut tandem ad profitendum se determinaret, nisi mortem subire vellet; S. C. proinde restitui eam in integrum credidit: *Mantuana Restitutionis in Integrum* 7. *Decem*. 1715 *confirmat*. 28. *Martii* 1716 (143).

117. Solemnia vota nuncupavit Nicolaus Lombardo in conventu S. Francisci ordinis Minorum Observantium oppidi Saccae, ubi successive fuit sacris ordinibus insignitus. Hic vero quum nomen religioni dedisset non a celesti Patre vocatus, sed a terreno vi, metuque impulsus restitutionis in integrum impetraturum confidit. Constat de gravibus minis, de domestico carcere, de privatione cibi, de fustibus, aliisque crudelis patris conatibus, ut juvenem flecteret. S. C. hujus rogatui adhaesit, mandavitque, ut Ordinarius procedat prout de jure contra patrem: *Agrigentina Restitutionis in Integrum* 25. *Januar*. 1716.

118. Restitutio in integrum concessa fuit a S. C. Erminiae de Cappellettis, quae Regularem professionem pronunciavit uti Conversa seu Comissa in monasterio Sperandei vi, metuque ab avunculo illatis. Testes deponunt illam habuisse voluntatem semper a religione adversam. Nam ex fuga labente anno probationis e monasterio arrepta, in quo verberibus, minisque concussa, et coactione praecisa, et non causativa fuit iterum detrusa, carceribusque mancipata, satis alienus eruebatur animus. Post professionem verbis, atque factis jugiter reclamavit: *Perusina Nullitatis Professionis* 8. *Aug*. 1716.

119. Denegavit S. C. beneficium restitutionis in integrum Fr. Laurentio Rossi, qui elapso quinquennio nullitatem suae professionis regularis emissae inter minores Conventuales experiri mente agitabat. Nam vi, metuque a patre illato, de quo protestatus solemniter est, professionem extortam dicebat. At in formali examine discrepare quinque testes visi fuere: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 28. *Novem*. 1716.

120. Praetendens Fr. Salvator a

(142) „In qua requisita fuerunt Documenta „Professionis, et Renunciationis Oratricis, nec „non obitus Avunculi, et Fratris Uterini, qui „metum intulerant, et ulterius mandatum fuit, „ut coadjuvarentur probationes circa continuas „conquestiones post obitum dd. consanguineo„rum, et cur ipsis defunctis formaliter tunc non „reclamaverit; et quo tempore Episcopus Visi„tationes peregerit, et Instantis querelas audi„verit." *Eod. Cons.* 5 *Sept*. 1716.

(143) In favorem mulieris Advocatus Dominicus Ursaya strenue propugnavit, et causam obtinuit, vid. *Discept. Eccles*. XX tom. 1. part 1 per tot.

Conceptione in seculo Josephus Calisto nullam esse Regularem professionem a se emissam in Religione Carmelitarum Exalceatorum ex capite incurabilis morbi, quo laborabat, quod contrariatur Constitutionibus ordinis, instituere nititur judicium nullitatis, et postulat, ut in integrum restituatur. Superiores consensum praebent, sed quamquam exhibuisset nonnullas medici testimonia, tamen S. C. nulla data responsione voluit, et coadjuventur probationes: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 2. *Octob.* 1717. Deinde iterum respondit, ut coadjuventur probationes addendo ad mentem (144): 12. *Martii* 1718. Denique S. C. cum Oratore convenit: 3. *Sept. ejusd. anni.*

121. Ascanius Boucaud supplicavit pro restitutione in integrum adversus Regularem professionem a se emissam inter Canonicos Regulares ordinis S. Augustini in monasterio, seu abbatia Montis Benedicti. Condito processu super asserto timore, qui dicitur incussus a Georgina matre, quae post obitum patris curam filiorum susceperat, habentur testes de suasionibus, solicitudinibus matris, nec non minis, ea ratione, quod alere eum minime poterat. Ita ex eo recusatio Ascanii in professione emittenda evincitur, ut intra quinquennium firmus animus esset illi expostulandi, nisi mater, et cognati impedimentum objecissent, uti testes deponunt. Archiepiscopus narrat fuisse ab eo renovatam professionem, licet sine matura deliberatione. S. C. tamen concedi non censuit postulatam restitutionem: *Bisuntina Restitutionis in Integrum* 12. *Febr.* 1718 *confirmat.* 21. *Januar.* 1719.

(144) Nempe ut reassumat habitum, et postea supplicet, ut adnotavit Advocatus Dominicus Ursaya *Discep. Eccl. VI.* tom. 3. part. 1. per tot. ubi in favorem P. Salvatoris valida defensio in hac causa suscepta legitur.

122. Putat P. Alexius ordinis S. Dominici suam professionem vitio nullitatis laborare. Eam emisit in conventu Poliniensi ad id nullatenus designato. Interruptionem allegat anni tirocinii, necnon incussum fuisse metum a fratre ejusdem Religioso Dominicano natu majore. Archiepiscopus vero Bisuntinus tria fundamenta non sussistere credit, necnon praesumi tacitam quamdam professionem ex muneribus ab eodem in Religione impositis, quae ipse exercuit; ideo restitutionem in integrum postulatam S. C. haud largita est: *Bisuntina Restitutionis in Integrum* 12. *Martii* 1718.

123. Soror Maria Magdalena Diaco professionem egit in monasterio S. Clarae Urbis Neocastri, et elapso quinquennio restitui in integrum exoptat. Nonnulli ac Universitas dictae civitatis testantur de vi, metuque a patre, ac matre incusso. S. C. vero distulit responsionem, et mandat, ut coadjuventur probationes, et interim Episcopus procedat ad formam Concilii contra parentes: *Neocastren. Restitutionis in Integrum* 7. *Maii* 1718. Deinde pariter protelavit responsum, et addidit ad mentem (145): 24. *Febr.* 1720. Et denuo causa producta non esse locum restitutioni definivit; 7. *Decem. ejusd.* Denique praevio recessu a decisis restitutionem indulsit: 11. *Sept.* 1728.

124. Fr. Dominicus Franciscus de Lana, natus 8. Julii 1691 professionem solemnem protulit in Religione Min. Reform. S. Francisci 10. Decem. 1706, et ante 16 annum; et licet voluerit reclamare, nihilominus expresse ratam die 8. Decem. 1711 habuit. Modo petit in integrum restitui ob nul-

(145) Et mens explicata fuit, ut scribatur Episcopo Neocastren. pro secreta informatione: *Rud. Caus.* 21. *Aug.* 1728 §. 4.

litatem, ratihabitionis elicitae propter vim, et metum cadentem in constantem virum, sibique incussum a Laurentio fratre, qui pugione ad pectus admoto ei aliter faciendi voluntatem, et facultatem eripuit, uti ex ipsius Laurentii testimonio desumitur. Et id causa bonorum divisionis si eadem professio nulla declareretur. S. C. nullum cepit consilium, et jussit, ut coadjuventur probationes, et Episcopus procedat prout de jure contra Laurentium fratrem Oratoris: *Sagonen. Nullitatis Professionis* 4. *Febr.* 1719. Sed quum Laurentius Sanctam Sedem pro absolutione ab excommunicatione ob vim fratri illatam, quam incurrit, poposcisset, S. C. beneficium exoptatum Fratri Dominico impertitur: 13. *April.* 1720.

125. Pater Jacobus Stephanus Guascus institit, ut in integrum restituatur causa evertendi suam professionem emissam inter Fratres ordinis Servorum B. M. V. in civitate Januae. Primo, quod sit admissus ad habitum tirocinii annorum 22 absque praevia adprobatione Generalis, seu Provincialis Capituli; secundo, quia receptus ad habitum in conventu non specialiter a Sede Apostolica designato. Tertio, quod in conventu, in quo a Patre Jacobo Stephano elicita professio fuit, nullatenus servabatur vita communis; quarto denique quod ipse non habuit intentionem profitendi, ac se obligandi. At S. C. differt responsum, ut audiatur Procurator Generalis ordinis, et scribatur Card. Archiepiscopo Januae pro informatione; an conventus, de quo in praesenti agitur, esset tempore professionis expressae ab Oratore destinatus pro tirocinio: *Januen. Nullitatis Professionis* 2. *Decem.* 1719.

126. Bartholomaeus de Levizzariis habitum Religionis Minimorum S. Francisci de Paula uti Conversus assumpsit, ac inde professus est. Quum hic ante emissam professionem talibus corporibus infirmitatibus laboraret, et usque adhuc eisdem afficiat, ut ab esu carnium (nam in formula professionis praeter alia vota promittitur quadragesimalem servare vitam) citra mortis periculum, nec potuerit, nec possit abstinere, contendit proinde professionem suam esse invalidam; hinc restitui in integrum petiit, et non obtinuit: *Comen. Nullitatis Professionis* 13. *Januar.* 1720.

127. Crispinus Bourlier ex oppido S. Michaelis professus est in monasterio ordinis S. Benedicti praedicti oppidi. Hic tanquam incorrigibilis ejectus restitutionem in integrum exposcit. Fundamentum petitionis constituit in metu sibi a patre incusso, de quo testes adducit; sed deprehenditur dumtaxat metum praecipue derivasse ex minis patris ad iram proclivis. S.C. vero hunc supplicem non audivit: *Virduenen. Restitutionis in Integrum* 24. *Febr.* 1720 confirmatur; etsi testimonium patris accederet de incusso metu, eumque propter nimium terrorem nunquam reclamasse: 9. *Febr.* 1726.

128. Christophorus de Raphaelibus in conventu S. Petri de Corrigliano professionem solemnem emisit sub nomine Fratris Francisci Raphaelis. Fertur ipsum intra quinquennium reclamasse, sed quum ad reclamandum non fuerit prosequutus, elapso quinquennio exorat in integrum restitui. Testatur Ordinarius ex processu haud resultare vim, metumque in constantem virum cadentem, ut destruere professionem possit, sed ut inspecto infelici Oratoris statu, aliisque circumstantiis admitti possit juramentum pro pleniori articulatorum comprobatione; ob id S. C. rescribit Ordinario, qui procedat prout de jure:

Ceneten. Restitutionis in Integrum 16. *Martii* 1720 (146).

129. Gabriel Varinius civitatis Briocensis in Britannia Minori tredecim ab hinc annis professionis Regularis verba extulit inter Fratres Recollectos S. Francisci. Quumque humiliter postulasset restitutionem in integrum adversus dictam professionem, quam nullam esse declarat, quod ante eam morbo insanabili laborabat, quem Religioni celavit. Processu confecto, examinatis testibus, S. C. non esse locum restitutioni decrevit: *Briocen.* 22. *Junii* 1720.

130. Pater Gabriel in seculo Jo. David natus 29. Martii 1683 in ordine Eremitarum S. Augustini vitam Religiosam solemniter amplexus est die 29. anni 1698. Professionem nullam supponit ante aetatem annorum 16 enunciatam, sed quum opponeretur tacita professio, seu ratihabitio, ex deductis non esse locum restitutioni in integrum responsum est; etiamsi Orator reclamare coepisse detecto errore in fide baptismatis contederet: *Viennen. Nullitatis Professionis* 8. *Febr.* 1721 *confirmat.* 13. *Sept. ejusd. anni.*

131. Claudius Christophae ingressus est Religionem Patrum Cappuccinorum assumpto in ea nomine Fratris Armandi, professionemque regularem emisit, subinde sacros suscepit ordines. Modo allegat metum gravem a patre incussum, pro extorquenda professione, ac, ut in integrum restituatur, rogavit; sed S. C. protelata responsione, ut coadjuventur probationes, ad mentem (147) respondit: *Tullen. Nullitatis Professionis* 20. *Decem.* 1721. Deinde repetitas preces non audivit, addendo ad mentem: 17. *Julii* 1723.

132. Maria de Sosa Fagundez vota regularia prolata in monasterio Monialium S. Luciae civitatis Pacensis imploravit post quiquennium beneficium restitutionis in integrum adversus suam professionem vitio infectam; eo quod ad eam agendam impulit pater; at incassum eodem patre obsistente. Eo defuncto denuo preces renovat. Admittentibus autem monialibus professionis nullitatem, ac Societate Animarum Purgantium a patre haerede instituta comparere recusante post institutionem processus. S. C. locum esse restitutioni in integrum deliberavit: *Pacen. Restitutionis in Integrum* 19. *Decem.* 1722 (148).

133. Philippus Jannius habitum Religionis Scholarum Piarum suscepit, assumpto nomine P. Salvatoris a S. Anna, et professus solemniter est. Elapso quinquennio curat in integrum restitui ad dissolvendam suam professionem, quam ante annum 16 completum peregit. Hinc cognita fide ejusdem Baptismatis luculenter apparet adulteratio ob reductionem numeri 8. pro num. 6., nempe an. 1698 pro an. 1696, quod fratri uterino causa bonorum renunciationis adscribitur. Ejus votis annuendum esse S. C. censuit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 10. *April.* 1723.

134. Vivebat Magdalena Sanchez in civitate Bazae una cum Stephano patre, et Cecilia Noverca miseriis obruta, et quum Thomas Canovas consanguineus obtinuisset ab Episcopo pro dote ipsius Magdalenae Realia

(146) Pro hac causa peroravit in favorem Christophori Advocatus Dominicus Ursaya, qui sua jura ostendit in *Discept. Eccl. XX. tom.* 4. *part.* 2. *per tot.* qua *num.* 42. habetur ad verba prout *de Jure.* „A quo ser. ser. declarata fuit nulla „Professio, et illius vigore a Religione discessit „Christophorus."

(147) Nempe praesertim circa reclamationes ab eo habitas post obitum Patris: *Eod Caus* 17. Julii 1723 §. 3.

(148) Pro hac causa ostendit Advocatus Dominicus Ursaya, qui in *Discept. Eccl. XVII. tom.* 5. *part.* 1. *per tot.* mulieris rationes in medium protulit.

triginta millia, non obstante tractatu Nuptiarum inito inter ipsam, et Johannem Dura suasionibus, minisque eam induxit, ut relicto seculo, monasterium Monialium ingrederetur, in quo professa est, ob metum vitae amittendae a patre incussum. Haec modo restitui in integrum desiderat, sed non obtinuit: *Guadixen. Restitutionis in Integrum* 15. *Maii* 1723.

135. Antonia de Angulo Ramirez Religiosam vitam solemniter iniit in monasterio Monialium S. Bernardini civitatis Malacitanae; quumque intenderit, eam esse nullam, utpote elicitam propter vim, metumque cadentem in constantem mulierem, habuit a genitore veniam impugnandi suam professionem, et licet elapso quinquennio a Curia Ordinaria de nullitate definitiva sententia emanavit. Vis, et metus a patre milite illatus gravis evincebatur, hinc S. C. ultro precibus assensa est: *Malacitana Nullitatis Professionis* 15. *Maii* 1723.

136. Johannis Baptista Columba ingressus Religionem Minorum Conventualium, ibi professus est assumpto nomine fratris Josephi Antonii. Inde contendit nulliter professionem edidisse, utpote per vim, atque metum cadentem in constantem virum a matre ac Ignatio fratre incussum; hac de re proposito dubio; an sit locus restitutioni in integrum? negativum reportavit responsum: *Taurinen. Restitutionis in Integrum* 31. *Julii* 1723.

137. Quidam Pater Joseph Maria de Palliano quaesivit in integrum restitui adversus suam Regularem professionem, quam in ordine Cappuccinorum emisit, et quam infirmare intendit ex capite morbi epileptici, quo adhuc laborat. Ex adductis rationibus probare conatur suam professionem involvere correspectivum contractum, ac ultro citroque obligatorium, et sic quod deficiente consensu ex parte Religionis professio debeat corruere etiam ex parte professi. Sed S. C. rem Card. Praefecto juxta mentem (149) commendavit: *Provinciae Romanae Cappuccinorum Nullitatis Professionis* 8. *Julii* 1724.

138. Johannes Baptista Ageta professus inter Clericos Regulares Minores supplicat, ut ei concedatur in integrum restitutio, sed incassum; quando enim ille vix pubertatis annos praetergressus fuit, morbo gallico fuisse inquinatum, et Cajetanum ejusdem genitorem Advocatum tanto furore commotum fuisse, ut comminatione perpetui carceris, adhibitisque in subsidium verberibus ipsum adegerit ad emittendam professionem, ex processu evincitur; sed haec aliis testibus contrariantur: *Neapolitana Nullitatis Professionis* 9. *Sept*. 1724.

139. Johannes Baptista Haltmeyer Elveticae Nationis nomen dedit solemniter ordini S. Francisci in conventu Ponticellorum Provinciae Romanae, et ad Sacerdotium subinde ascendit. Nunc in integrum restitui postulat. Nam ille Romam advenit, ut linguam italicam edisceret, sed paupertate oppressus, ac mendicus muneribus, ac precibus factis a Patre Pio de S. Columba, qui tunc munere Guardiani in conventu S. Bonaventurae de Urbe fungebatur, habitum assumpsit, inde professionis actum subscripsit *Ego Fr. Paschalis de Lucerna confirmo ut supra* mit Gewalt *feci*, quae verba germanica important vim, ac metum. Reclamare subinde non valuit causa Patrum oppositionum, necnon in carcerem detentionis. Desuper S. C. nulla edita sententia, rescripsit ad mentem: *Provinciae Romanae* 3. *Febr*. 1725. Postmodum.

(149) Quae fuit, ut superiores ordinis assensum darent egressui. *Rel. in Causa Ord. Cappuc.* 8. *Junii* 1726

negativum praebuit responsum, addendo ad mentem (150): 7. *Maii* 1735.

140. Fr. Dominicus Antonius Amoretti ingressus est Religionem S. Francisci inter Reformatos vulgo *del Ritiro*, et causa infirmitatum non potuit in ea profiteri, sed inter Cappuccinos professionem significavit. Inde ob infirmitates translatus est ad Carmelitas Congregationis Mantuae; inde pariter ratione illorum morborum destruere suam professionem intendit, sed nihil egit in S. C., ubi in integrum restitui petiit: *Romana seu Albingauen.* 1. *Sept.* 1725.

141. Januarius Bonfalcone admissus ad tirocinium in ordine Servorum die 15. Junii 1716. Regularem professionem emisit die 8. Junii 1717. Contendit hac de causa praefatam professionem nullitatis vitio laborare, et sic esse restitutioni in integrum locum, quam S. C. haud indulsit; Nam etiamsi post susceptum habitum minore tempore, quam per annum steterit in probatione, opponi tamen potest tacita ratihabitio: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 1. *Decem.* 1725.

142. Pater Johannes a Roma restitutionem in integrum quaerit, quum sua Professio emissa in ordine Cappuccinorum invalida judicari deberet, nam ab infantia morbo nephitico adeo laborabat, ut non sine gravi, acerboque dolore urinam guttatim emittere potuisset. S. C. vero ejusdem instantiam rejecit, quum Constitutiones ordinis praedicti favorem Religionis respiciant: *Ordinis Cappuccinorum* 6. *Julii* 1726 *confirmat.* 26. *April.* 1727.

143. Petrus Joseph Bertinius habitum Religionis Scholarum Piarum assumpsit, ac inde solemniter professus est. Sed post varios annos uti incorrigibilis ejectus fuit. Hic excitavit praetensionem de nullitate suae professionis expressae per vim, metumque a patre incussum. Processu proinde confecto S. C. restitutionem in integrum denegandam putavit: *Florentina Nullitatis Professionis* 27. *Julii* 1726.

144. Fr. Gregorius de Bronte sacerdos ordinis Min. Observ. S. Francisci, ac Professus est. Ad hanc regularem vitam amplectendam ait fuisse vi, minisque a Blasio germano fratre majore, et communi matre compulsum, qui una cum verberibus ejectionem e domo, necnon graves violentias addiderunt; ob id S. C. primum, ut coadjuventur probationes juxta instructionem (151) praecepit: *Sicula Nullitatis Professionis* 27. *Julii* 1726. Deinde beneficium restitutionis impertita est, addendo, ut Episcopus procedat prout de jure contra fratrem: 11. *Januar.* 1727.

145. Dominicus Capis assumpto habitu ordinis S. Augustini professionem regularem emisit, a qua reclamare coepit usque ab anno 1713, quia eam fecerat per vim metumque, sed ad reclamandum prosequutus non est; idcirco confecto processu S. C. in integrum eum non restituit: *Bononien.* 7. *Sept.* 1726.

146. Fr. Aloysius a Marathea ordinis Strictioris Observantiae S. Francisci habitum suscepit in conventu S. Antonii loci Rivelli; et in conven-

(150) Mens est consulendum SSmum pro facultate oratori permanendi per sexennium in seculo in habitu Presbyteri secularis sub obedientia Ordinarii loci, in quo commorabitur, servatis tamen votis Religionis, cum facultate etiam celebrandi Missam arbitrio ejusdem Ordinarii Lib. 85. Decret. fol. 169.

(151) Instructio reducta fuit ad capita seqq. Primum est, quod ab oratore per legitima documenta demonstraretur tempus ingressus in Religionem, tempus professionis, et tempus ascensus ad sacros ordines. Secundum est, quod videretur, an idem orator officia habuerit, et exercuerit in sua Religione: et tertiam demum, an post emissam professionem conquestus fuerit, quod eam emisisset per vim, et metum. Ead. Cons. 11. Januar. 1727 §. unic.

tu terrae Laureae professionem emisit. Hanc hodie nullitatis vitio laborare contendit, dicens eam per vim, et metum a patre incussum expressisse. Id deponunt testes, probat fuga a monasterio arrepta, et testatur ipse vivens pater, qui illum saepe verberibus insequutum esse fatetur. Proposita hinc causa locum esse in integrum restitutioni S. C. firmavit: *Policastren.* 7. *Sept.* 1726.

147. Fr. Marianus a Decimo professus est in conventu S. Honuphrii terrae Casacalendae PP. Reformatorum S. Francisci, et professus est ante tempus a sacro Concilio Tridentino praescriptum, quum sui baptismatis fides transmissa fuisset fratris ejusdem nominis, qui natus duos ante annos mortuus statim erat. De vera sua ignorantia documenta exhibet; hinc in integrum S. C. restituit: *Larinen. Restitutionis in Integrum* 2. *Januar.* 1727.

148. Joseph Ghigiottius Professionem regularem protulit in conventu ordinis S. Augustini terrae S. Elpidii. Hanc hodie ex tribus capitibus asserit laborare nullitatis vitio. Primum quod professio prolata fuit in dicto conventu, qui non erat designatus ad receptionem Novitiorum, sed aderat licentia S. C. Regularium. Secundo ob tirocinii interruptionem. Tertio ob violentias a patre adhibitas, de quibus conquestus est, et reclamavit. S. C. tamen resolvit de validitate, denegavitque petitam restitutionem in integrum: *Firmana Nullitatis Professionis* 15. *Martii* 1727 *confirmat.* 19. *Aug.* 1730.

149. Antiocus a Siligna professus est in ordine Cappuccinorum per vim ac metum a genitore incussum; ut ipse asserit; necnon subjungit admissum fuisse ut Clericum, et erat in aetate 17 anni incepti, quum Constitutiones dicti ordinis statuant aetatem Clericis anni 17 completi; proindeque restitutionem in integrum postulavit. Sed non reportavit a S. C.: *Calaritana* 15. *Martii* 1727 *confirmatur*, et additur non constare de nullitate professionis: 12. *Martii* 1729.

150. Seraphinus a Conscientia Clericus ordinis Minorum Observantium professionem regularem in eodem ordine emisit, subinde contendit eam nullitatis vitio laborare, veluti pronunciatam per vim, et metum a Patre Dominico ejusdem ordinis suae matris fratre, sub cujus cura, et directione degebat, stante sui genitoris praeobitu; hac super re examinati fuerunt nonnulli testes a Card. urbis Vicario de mandato S. C., ac prodiit rescriptum praevia restitutione in integrum, quatenus opus sit, ad Card. urbis Vicarium, qui procedat prout de jure super praetensa nullitate professionis: *Cassanen.* 24. *Maii* 1727.

151. Joachimus Maurus in ordine Fratrum Minorum tanquam laicus professus est, et modo instat pro restitutione in integrum referenda. Nam vitam religiosam iniit vi, metuque a genitore illato, et cadente in constantem virum. Et licet metus comprobatur testimonio ipsius genitoris, ac Epistola fratris germani Oratoris, tamen S. C. beneficium denegat: *Biterren.* 20. *Sept.* 1727.

152. Isabella Ventura Fernandes uxor legitima Johannis de Albillos post illicitum commercium habitum cum Marchione de Govea, professionem edidit in monasterio S. Monicae ordinis S. Augustini de consensu viri sui, qui in seculo permansit, et nec Regularem professionem, nec votum simplex castitatis emisit. Eadem Isabella mortuo Marchione petit declarationem nullitatis suae professionis propter metum, ac vim illatam a Marchione tum Johanni, ut daret assensum, tum eidem, ut profiteretur; hac de causa his propositis dubiis; an con-

stet de causis restitutionis in integrum; itaut sit declaranda nulla professio? et quatenus affirmative.

153. An sit locus restitutioni dotis per Isabellam monasterio persolutae?

154. An liceat Isabellae vendere monialibus Cellulas propriis sumptibus constructas inter septa monasterii; seu potius illa spectent ad monasterium, et moniales? respondit; dilata, et scribatur juxta instructionem (152): *Ulyssiponen. Orientalis* 6. *Decem.* 1727 *dub.* 1, 2, *et* 3.

155. Antonia Corvaja post emissam professionem in monasterio S. Clarae Messanae, restitutionem postulavit in integrum. Ab extrajudicialibus monialium depositionibus habetur, quod tractato inter eam, et quemdam Equitem matrimonio, fuit hic carceribus mancipatus, et insinuatum Antoniae, quod Amasius e carceribus non esset egressurus, nisi post factam ab ipsa professionem; et revera emissa ab ea professione fuit Eques libertate donatus, et professio facta fuit nocte, a qua Professa et tunc, et jugiter reclamavit; et requisita noluit unquam ratam facere; et demum post professionem semper se gesserit tamquam monasterii alumnam; comam enim nutrivit, vestes seculares retinuit, a choro, et ab aliis actibus, qui a Professis exerceri solent, se abstinuit. Verum S. C. ad rogatum nil, nisi quod Archiepiscopo juxta instructionem (153) scriberetur, respondit: *Messanen.* 21. *Febr.* 1728.

156. Fr. Hieremias Kraglievicchius ordini Minorum Observantium S. Francisci nomen dedit, et inter laicos solemniter vota emisit. Postulat nunc in integrum restitui, sub fundamento interrupti anni probationis, irritam suam professionem esse contendit. Per varios dies abfuit ille a Conventu tirocinii, et cum venia superioris ad quaeritandam eleemosynam in favorem conventus praedicti; intra quinquenii spatium non probatur eum unquam reclamasse; idcirco restitui in integrum S. C. minime putavit: *Ragusina Restitutionis in Integrum* 10. *Julii* 1728.

157. Johannes Ramirez solemnibus votis se obstrinxit in sacra Carmelitarum familia, in qua etiam sacros ordines suscepit. Profert hic in medium vim, et metum a patre incussum, probationis anni intercapedinem, ac formulam non propria manu subscriptam, hinc beneficium restitutionis in integrum exoptat ad suam professionem evertendam. Sed sua vota in irritum abierunt: *Hispalen. Restitutionis in Integrum* 12. *Martii* 1729 *confirmat.* S. C. addens, ut doceat, quomodo beneficium Ecclesiasticum obtinuerit, quod ex testibus habere dicitur: 1. *Decem.* 1731.

158. Fr. Avertanus Ronchi inter Conversos Religiosam vitam Carmelitarum Discalceatorum amplexus est, ac professionem reiteravit. Elapso quinquennio idem suae probationis annum pluries inquit intermisisse; Superiores enim conventus eum miserunt extra claustra, et ad civitatem ad eleemosynam colligendam, et hac occasione diu, noctuque vagavit per quatuor menses circiter in domibus secularibus quoque pernoctans. Idcirco restitutio in integrum petita fuit, sed non obtenta a S. C.: *Veronen. Restitutionis in Integrum* 11. *Junii* 1729.

159. Petrus Serranus habitum Clerico-

(152) S. C. resolutionem differendam censuit „ con„ adjuvandas esse probationes super metu incus„ so tum viro, tum dictae Isabellae, ac sibi trans„ mittendas esse copias tam sponsalium dati a „ viro pro ingressu mulieris in religionem, et „ professione ab ea emissa, quam Brevis expedi„ ti, ut mulier ante annum profiteretur: „ Regist. lit. lib. 27. die 6. Decem. 1727.

(153) Scire cupit S. C. an Antonia Corvaja reclamaverit intra quinquennium, et quomodo: Regist. lit. lib. 27. die 21. Febr. 1728.

rum Regularium Ministrantium infirmis accepit in domo B. M. V. assumptionis Villae Matriti, ibique professionem enunciavit, ac ad titulum religionis sacerdotium suscepit. Vivente patre juxta consuetudinem dictae Religionis professionem ratam fecit, ac vota renovavit. Sed post patris obitum ob varia impedimenta ratihabitio sequuta non fuit; Exercuit quoque officia Secretarii Provincialis, et Depositarii conventus. Et licet de vi, metuque a genitore incusso, ac de aversione ab illo statu plura signa praecedentia dedisset, tamen S. C. restitutionem in integrum non indulsit: *Toletana Restitutionis in Integrum* 13. *Januar.* 1731. Deinde recessit a decisis, ac in integrum restituit, praevia confectione novi processus faciendi per Ordinarium una cum superiore locali, et ut causa super nullitate professionis discutiatur in S. C.: 21. *Apr. ejusd. anni.* Ac proposito dubio de nullitate professionis cum eodem veteri processu S. C. commisit ad Card. Ordinarium, qui una cum Superiori locali procedat prout de jure: 16. *Junii ejusd. anni.*

160. Johannes Paulus Bodius, nunc Matthaeus a S. Johanne Baptista appellatus, quum undevigesimum aetatis annum ageret, Religiosam Disciplinam amplexus est in Familia Carmelitarum Excalceatorum solemni etiam professione emissa, susceptisque ordinibus sacris. Volens autem longe post quinquennium a sacro Concilio Tridentino praescriptum nullitatem hujusmodi professionis proponere, tum ex causa metus sibi incussi, tum propter morbos, quibus vexabatur, postulavit restitutionem in integrum, quam S. C. denegavit: *Leodien. Restitutionis in Integrum* 1. *Sept.* 1731.

161. Solemnibus votis se obligavit in Religiosa Familia ordinis Camelitarum Excalceatorum Carolus Giampria nunc appellatus Fr. Hilarius a Praesentatione; in eaque promotus fuit ad sacros ordines. Sed quum celaverit morbum Gonorrhaeae, quo dum adhuc secularis erat, laborabat, quemque nondum sanare potuit; Superiores Ordinis arbitrati sunt sibi ex vi Constitutionum licere eum, ultro etiam assentientem, dimittere: hinc primum ad impetrandam instat in integrum restitutionem, et eam concessit S. C., ac mandat, ut Card. Ordinarius una cum Superiori locali procedat servatis servandis prout de jure: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 1. *Dec.* 1731.

162. Anna le Clerc patre jam orbata solemnem votorum formulam religiose concepit in monasterio Cabilonensi Dominicanae Familiae. Modo commorans extra Monasterium habitu Seculari supplicat, ut in integrum restituatur. Nam per vim, metumque fecisse professionem asserit. Mater praedictae testata fuit, binos ejus fratres, tum acerbis verbis, tum etiam quandoque verberibus inflictis adegisse Sororem, ut Religiosae vitae institutum, a quo abhorrebat, amplecteretur. S. C. primum praecepit, ut reassumpto habitu redeat ad claustra, et postea supplicet, et ad mentem (154): *Cabilonen. Restitutionis in Integrum* 10. *Maii* 1732. Deinde nova documenta ab Episcopo S. C. postulavit: 24. *Jan.* 1733 Denique commisit rem totam Episcopo Cabilonensi, qui quando constet sibi de causis restitutionis in integrum, adversus lapsum quinquennii auctoritate S. C. Oratricem restituat, et deinde ad ulteriora procedat circa nullitatem professionis prout de jure: 16. *Maii ejusd. anni.*

(154) „Mens est, ut scribatur Episcopo, quod „si difficile sit, eam redire ad monasterium, „in quo professionem emisit, assignetur ei aliud „monasterium." die 10. Maii 1732.

163. Carolus Riccius solemnibus votis se obligavit in Religiosa Familia Carmelitarum, tempore scilicet, quo exegerat aetatis annum fere tertium supra 20, deindeque ordinibus sacris fuit initiatus, sed nulla suscepit munera, quae Religiosi obire solent. Remedium implorat restitutionis in integrum. Ex processu satis constat, quod invitus, et a patre coactus Deo se devovit in memorato ordine. Quantum abhorruerit a Religiosae vitae disciplina conjici potest, eo quod post professionem fere semper extra Coenobia, et per varias etiam remotissimas orbis regiones est vagatus, non tamen veste dimissa. S. C. gratiam indulsit, mandavitque, ut Card. Archiepiscopus procedat contra patrem prout de jure: *Neapolitana Restitutionis in Integrum 20. Decem.* 1732.

164. Fr. Isidorus de Abreu inter Patres de Observantia S. Francisci adscriptus fuit, et solemnia ibi Religiosi vota nuncupavit, necnon ad sacros ordines fuit promotus, atque Concionatoris munus obtinuit. Pro experiundo judicio nullitatis postulavit in integrum restitutionem, sed incassum. Nam ex processu non constabat de asserto metu a patre illato, qui omni tempore tirocinii nunquam allocutus fuit filium, sed solum adfuisse, quando professionem emisit: *Canarien. Restitutionis in Integrum 7. Febr.* 1733.

165. Antonius Vayrinus Bergomi Augustinianae Familiae in Lancianensi Coenobio nomen dedit, ac religiosa inde vota solemni ritu nuncupavit, ordinesque sacros suscepit. Petiit in integrum restitui, ut, quamvis elapsum sit quinquennium, Professionis nullitatem proponere posset. Ex documentis colligitur vis, ac metus a patre illatus, qui ad secundas nuptias transire intendebat; unde non pepercit vehementibus instigationibus, non verberibus, non ferro, quandoque ei intentato; necnon evincitur eum coram Notario, ac quinque testibus contestatam denunciationem fecisse, se invitum ad Coenobium profecturum; et ea mente semper fuisse, ut opportuno tempore irritam esse demonstraret suam professionem. S. C. non solum precibus assensa est, verum mandavit Episcopo Bergomi, ut agat contra patrem pro ut de jure: *Lancianen. Restitutionis in Integrum 2. Maii* 1733.

166. Petrus de Oliolis tirocinium ingressus fuit Congregationis Theatinorum, ubi solemnibus votis postea se obligavit. Paucos tamen post menses abjecta religiosa veste fugam arripuit, et miles Hispanus evasit. Reductus inde in Domum Congregationis praedictae infringere sua vota ob aetatis defectum ortum ex similitudine nominis alterius fratris defuncti, et ob suasiones subdolas curavit, et in integrum restitutionem imploravit; sed non valuit exaudiri: *Ulyssiponen. Occidentalis Restitutionis in Integrum 27. Junii* 1733, *confirmat. 14. Nov. ejusd. anni.*

167. Bernardinus Provezzus, Livius deinde appellatus solemnia vota uti domesticus coadjutor in Veronensi monasterio Canonicorum Lateranensium nuncupavit. Poenitentia ductus, et de ambigua Baptismatis fide, qua se minorem 21. annis asserebat, munitus postulavit, ut sibi tribuatur potestas impugnandi validitatem enunciatae professionis; quumque Episcopus Veronae processum confecisset, siluit deinde Livius per decem circiter annorum spatium; et petiit postea restitui, et non obtinuit: *Cremen. seu Veronen. Restitutionis in Integrum 14. Nov.* 1733.

168. Marianus Antonius Vannicellius in Collegio S. Gregorii civitatis

Bononiae suscepit habitum ordinis Clericorum Regularium Infirmis Ministrantium, ibique professionem emisit. Hanc nullam esse probare conatur, eo quod emissa fuerit coram P. Joseph Corazza, qui non erat Provincialis, nec Praefectus Collegii praedicti, sed precario nomine tantum superiorem agebat. Imo eum esse in secundo affinitatis gradu Johanni Baptistae Borgognini ad triremes causa furti damnato conjunctum docet; idcirco in integrum restitutionem efflagitat innixe, et obtinet a S. C.: *Bononien. Restitutionis in Integrum* 3. *Julii* 1734.

169. Marianna Angelica Sobral exacto probationis anno in Conventu S. Clarae oppidi de Braganza solemnia in eo vota protulit. De hac professione testes deponunt de asperis verbis, ac iteratis quoque verberibus, ut Religionem ingrediatur, deque ejusdem nimia aversione, ac expostulatione in votorum emissione. Et, etiamsi convenientia testimonia non essent, tamen S. C. illam in integrum restituit, praecipiens Episcopo a carcere exsolvi, ac charitative tractari, etiam cum facultate transferendi ad aliud monasterium: *Miranden. Restitutionis in Integrum* 11. *Sept.* 1734.

170. Philippus Coppola, Christinus deinde appellatus Religiosam disciplinam Familiae PP. Carmelitarum amplexus est in Coenobio B. M. V. nuncupatae *della Vita* urbis Neapolis, ubi ad titulum paupertatis ordines suscepit. Hic instat elapso quinquennio, ut in integrum restituatur, tum propter metum, tum propter annum interruptum probationis, ex quo destrui professio potest. At S. C. eum haud audivit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 4. *Dec.* 1734.

171. Jo. Thomas a S. Januario Carmelitanae Familiae in Conventu B. M. V. nuncupatae *della Vita* adscriptus fuit assumpto nomine Cyrilli, ac religiosa vota solemniter nuncupavit; deinde omnes sacros ordines ad titulum Religionis suscepit. Beneficio restitutionis in integrum hic indiget, ut nullam declaretur sua professio per metum, ac vim ab Angela matre incussum; et dictum beneficium flagitat. S. C. primum probationes quaesivit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 4. *Dec.* 1734. Deinde constans de gravi metu, de ejusdem conquestionibus, ac de obfirmato animo dictae Angelae, quae donec vixit, metum injecit oratori beneficium S. C. impertita est: 12. *Febr.* 1735.

172. Nobilis puella Maria del Prado Arellano se poenituit professionem in monasterio S. Dominici Villae Matritensis fecisse sub nomine Mariae Emanuelae. Conquesta est de vi, metuque a patre illato, qui, ut testes affirmant, rigidi, ac collerici ingenii erat, et qui audito rumore sponsalium filiae secreto contrahentium, eam verberavit, et, ut profiteretur, statim curavit. Hujus preces S. C. excepit, et petitam restitutionem in integrum indulsit: *Toletana Restitutionis in Integrum* 9. *Julii* 1735.

173. Nicolaus Trevisanus inter Canonicos Lateranenses receptus fuit, et sub nomine Augustini Mariae solemniter professus est. Annum hic agebat decimum quartum dumtaxat contra Constitutiones ordinis, dum professionem pronunciavit. Vis, metusque a Matre illatus ab eo exponitur, atque, ut restituatur in integrum, postulatur. S. C. tamen protelans definitionem mandat, ut coadjuventur probationes: *Veronen. Restitutionis in Integrum* 7. *Maii* 1735.

174. Marianna Williel aetate annorum 15. induit habitum Religiosum in monasterio S. Clarae, ibique solemnia vota nuncupavit. Quaerens bene-

fugium restitutionis in integrum, probationes exhibet de vi metuque a patre illato, de verberibus, asperis verbis, minisque post initas ab eo secundas nuptias, et S. C. esse locum restitutioni petitae decrevit. Nam de animo ejusdem a vita monastica adverso, de lacrymis, quibus formulam votorum protulit, constabat: *Tarantasien. Restitutionis in Integrum* 20. *Aug.* 1735.

175. Maria Ludovica Mannuccius supplicem Libellum S. C. porrexit, in quo enarrans suscepisse habitum Religiosum in monasterio S. Johannis Baptistae civitatis Tuderti, solemnem professionem invalide peregisse tum ob vim, metumque sibi a Francisco patre incussum, tum ob non completum probationis annum; humillime postulavit sibi facultatem impertiri, ut praevia in integrum restitutione jura sua adversus eamdem professionem experiri posset; idcirco S. C. in integrum restitui putavit, quum vis, metusque gravis, necnon ejusdem aversus animus a statu religioso in dubio non ponebatur: *Tudertina Restitutionis in Integrum* 9. *Julii* 1735.

176. Julia Cajola ingressa monasterium mulierum Poenitentium sub instituto S. Augustini in civitate Pisarum in aetate annorum 17. se induit regulari veste post duos menses, et inde nondum absoluto probationis anno professa est. Postmodum ad aliud Monasterium transferri obtinuit, ubi in integrum restitui exorat. Affert duo nullitatis professionis capita; quod vi metuque ad illam compulsa fuit, et quia tirocinio nondum completo eam emisit. S. C. nihil resolvit, et scribi Archiepiscopo pro meliori informatione juxta instructionem mandavit: *Pisana Restitutionis in Integrum* 24. *Jan.* 1736.

177. Fr. Joseph Maria Macri Tertii ordinis S. Francisci nullitatem suae professionis in Conventu S. Antonii Pausilippi emissae proponere meditans in integrum restitui exoptat. Ait hic nulli monasterio fuisse adscriptum contra dicti ordinis Constitutiones; addiditque alias nullitatis causas, vim nemper, et metum a patre incussum, ac interruptionem probationis anni. S. C. vero eum rejecit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 28. *April.* 1736. Instantia reproducta praecepit, ut coadjuventur probationes, et Fr. Macri statim redeat ad claustra suae Religionis: 30. *Martii* 1737. Denique recedendo a decisis in integrum eum restituit: 14. *Martii* 1739.

178. Quamquam Philippus Onuphrius Marcuccius vota emittere religiosa abnuerit, factus est tamen in conventu PP. Min. Oserv. S. Francisci sub nomine Patriniani Professus vi, metuque impulsus a Nicodemo patruo, et inde a Francisca ejus matre vidua. Testimonium adducit ipsius patrui juramento munitum, nec non docet de ejus repugnantia. Hic forsitan restitutionem (quam S. C. ivit inficias) impetrare valuisset, si post patrui obitum reclamasset, ac sacros ordines in Religione haud suscepisset: *Camerinen. et Fabrianen. Restitutionis in Integrum* 4. *Aug.* 1736.

179. In Conventu Thomar declaravit suam professionem Franciscus Xaverius Feyxeira vitam Religionis Militum Christi amplectens. Et quamvis intra quinquennium non reclamasset adversus eamdem suam professionem, tamen contendit semper habuisse aversum animum ab illo statu, quem suscepit causa violentiarum, verberum, ac obsonii subtractionis, quae omnia Pater ei inflixit. Hinc peracto processu, et dubio proposito de restitutione in integrum; S. C. distulit responsum, et, ut coadjuventur probationes juxta

instructionem (155) imperavit: *Ulyssipponen. Orientalis Restitutionis in Integrum* 1. *Sept.* 1736. Deinde illam elargita est: 13. *April.* 1737.

180. Contendente Nicolao Palma solemnem suam professionem in conventu S. Mariae de Populo civitatis Asculi Apuli ordinis S. Augustini emissam, irritam esse ob violentias sibi a Marco Antonio *del Vecchio* extraneo illatas, restitui in integrum ille exoptavit. Et S. C. rescriptum optatis ejus respondit. Nam eum patre orbatum sub disciplina illius fuisse constitutum, qui, ut profiteretur, in publicum carcerem eum conjecit, vexavitque summopere, de quo non semel protestatus est, processu tenetur: *Asculana in Apulia Restitutionis in Integrum* 17. *Nov.* 1736.

181. Restituendum in integrum censuit S. C. Franciscum Antonium Ambrosonium, ut possit periculum facere validitatis suae professionis, quam in conventu S. Laurentii Majoris ordinis Minorum Conventualium Urbis Neapolis exposuit. Violentiae a patre illatae ex processu desumuntur, et haec repetitae, una cum verberibus inhumanis; animi ejus reluctantis, imo ejusdem expostulationum mater testimonium perhibet: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 13. *Apr.* 1737.

182. Inter lacrymas professa est Alba Victoria Marcosanti in seculo Anna Francisca institutum S. Dominici in monasterio S. Antonii Patavini: Minae, acra verbera a patre illata eam compulerunt, quum non obscura argumenta alienae vocationis praebuisset; et nunquam pacata est, nisi quando a S. C. beneficium restitutionis in integrum retulit, quo labefactare suam professionem possit: *Feretrana Restitutionis in Integrum* 1. *Junii* 1737.

183. Pro novitio receptus fuit in monasterio Carthusiensi S. Jacobi Urbis Capritanae Angelus de Dominicis, ac interrogatus, num morbo aliquo laboraret, veneream luem, quam prius contraxerat, ex verecundia reticuit; solemniterque inde professus est. A suscepto proposito recedere modo cogitatione complectitur, ac ut in integrum restituatur, exorat, quod haud concessit S. C. addens ad Card. Praefectum juxta mentem: Contrariabatur Religio, in cujus favorem sunt ordinis Constitutiones promanatae: *Capritana Restitutionis in Integrum* 6. *Julii* 1737.

184. Nullitatem Professionis, quam Clemens a S. Josepho sub Instituto Carmelitarum Excalceatorum in conventu vulgo nuncupato *di S. Teresa a Chiaja* Urbis Neapolis emisit, proponere in animo habens, supplex in integrum restitui petiit. Vis, metusque ei illatus fuit a Principissa Abellinensi, cui veluti filius subjiciebatur, ac Religionem ingressus est, tametsi ophtalmia, sive fistula in altero ex oculis, vulcere in crure, necnon hernia affiictaretur. S. C. vero postulatum beneficium abnegavit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 17. *Aug.* 1737.

185. Ratione morbi Scorbutici, quo laborabat Fr. Joseph Maria a Jesu, irritare conatur solemnem professionem inter Carmelitas Excalceatos emissam. Hunc morbum celavit, et

(155) Nam ex allatis documentis non satis constaret, quo tempore praefatus Franciscus Xaverius induerit Religiosum habitum, et controversam professionem emiserit, minusque quot ab hinc annis sacros ordines susceperit, nec itidem ex testium depositione conjici posset, num Orator aliquod ex muniis, quae Religiosis Professis solent committi, obierit, et labente quinquennio fuerit de violentiis sibi illatis conquestus, S. C. mandavit per instructionem, ut in his potissimum coadjuvarentur probationes: ibid. sub. die 13. April 1737. §. 1.

nunc constare de infirmitate incurabili ipse asserit; at S. C. beneficium non elargita est, ut sua jura possit experiri: *Veronen. Restitutionis in Integrum* 17. *Aug.* 1737.

186. Exhibentur probationes, quibus pubertatis annum vix Fr. Silvester a S. Elisabetha Clericus ordinis Eremitarum Discalceatorum S. Augustini excesserat, quando ille Religionem amplexus fuit, gravia ob verbera, aliasque saevitias, quibus saepe saepius domi excipiebatur a Josepho Cordeil patre durae indolis homine, et ad iram, furoremque proclivi. Testimonium suae repugnantiae adducitur, ac protestatus est, se nunquam animum habuisse professionem ratam faciendi; hinc postulata in integrum restitutio ultro ei donata est: *Avenionen. Restitutionis in Integrum* 24. *Maii* 1738.

187. Beneficium Restitutionis in integrum imploraturus Fr. Joseph Varchetta ordinis Redemptionis Captivorum adversus professionem, quam in Conventu S. Archangeli ad Bajanum civitatis Neapolis coactus protulit, ut ipse contendit, ob violentias sibi illatas, tum a Catharina Baliossa Matre, tum a Josepho Pisacani, a quo in filium fuerat adoptatus. Metus gravis probatur; ejusdem adsunt expostulationes. Ast sacros ordines ad titulum paupertatis suscepit Orator, officium Vicarii per aliquot menses exercuit; et S. C. non esse locum restitutioni in integrum resolvit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 14. *Junii* 1738.

188. Pater Antonius de Baptista inita deliberatione impugnandi professionem, quam in Monasterio S. Crucis Coelestinorum Lycii vi, metuque incusso a consanguineis emiserat, beneficium restitutionis in integrum poscit. Sed nequaquam obtinuit; etsi de gravi metu constaret, ille vero usque ad ingressum in Religionem non perseveravit, et ordines sacros ad titulum paupertatis ille suscepit: *Lycien. Restitutionis in Integrum* 24. *Januar.* 1739.

189. Fr. Thomas Gambacciani validitatem suae professionis impugnaturus duplici sub obtentu altero, quod professus est in Conventu S. Antonii ordinis Servorum B. M. V. violentiis ab ejus tutore adactus; altero, quod contra constitutiones ajentes, *qui vero a Capitulo admissus non fuerit, aut ipse profiteri noluerit, statim ad suos redeat*, vota religiosa nuncupavit; hac de causa restitutionem in integrum exoptavit, atque imploravit, sed exoptavit, et imploravit incassum: *Pisana Restitutionis in Integrum* 24. *Jan.* 1739.

190. S. C. preces pro beneficio restitutionis in integrum admisit Fratris Cherubini a SSmo Sacramento in seculo Josephi Cavalli Professi Carmelitae reformati conventus civitatis Astae. Hic ob vim, metumque a patre illatum professus est, et semper protestatus est; severa natura genitoris, et timida, ac humilis oratoris ex testibus elucet; ob id a S. C. in integrum restitui operam dabat: *Asten. Restitutionis in Integrum* 14. *Martii* 1739.

191. Joseph Bruni, Pompejus a S. Stephano in Congregatione Pauperum Matris Dei scholarum Piarum, cui nomen dedit, subinde appellatus, post solemnia in eadem vota emissa, omnesque successive ad titulum Religiosae paupertatis susceptos ordines sacros postulat, ut in integrum restituatur adversus suam professionem. Hanc nullam putat esse ob vim, metumque a genitoribus incussum; et quia morbum gravem, quo laborabat, silentio praetermiserat; sed S. C. Religione sese nondum opponente beneficium

denegavit: *Januen. Restitutionis in Integrum 4. Julii* 1739.

192. Hieronyma Andreas, quum octavum vix ageret annum patre orbata jussu Johannis patrui Monasterium SSmi Salvatoris civitatis Panormi educationis causa ingressa est, ibique aetate annorum 16. Religiosam professionem enunciavit. Irritam hanc fuisse intendens, veluti a dicto Johanne sibi violenter extortam petiit, ut in integrum restituatur; et S. C. hoc beneficium concessit. Constabat enim de graui metu, minisque, necnon de ejusdem conquestionibus, de quibus ipsius Confessarius testatur: *Panormitana Restitutionis in Integrum* 26. *Sept.* 1739.

193. Maria Brigitta Franzonia in Monasterio S. Leonardi ordinis S. Clarae professionem solemnem confecit assumpto nomine Paulae Theresiae, et id egit ob vim, metumque a patre incussum, quo adhuc eo in humanis degente contestatam denunciationem juratam edidit coram Notario publico, et e vivis sublato tempus illi fuit ex animo expostulandi, et curavit, ut in integrum restituatur. Sed nihil aliud obtinuit, quam rescriptum *ad mentem: Januen. Restitutionis in Integrum* 30. *Januar.* 1740.

194. Aloysius de Almeida Professus inter Eremitas S. Augustini in Conventu B. M. V. Gratiarum ostendit suam repugnantiam professionis tempore patefactam, minas a patre graviter incussas, imo colaphos, aliaque verbera accepta; itaut e conventu occasione tirocinii fugam arripuit. Irritare proinde intendit suam professionem, et in integrum restitui exoptat, et S. C. petitioni concessit: *Ulyssiponen. Orientalis Restitutionis in Integrum* 3. *Sept.* 1740.

195. Quum Maria Feliciana exposuisset suam repugnantiam in emittenda vota religiosa in conventu SSmi Salvatoris ordinis S. Dominici, ac conatus suae matris Clarae Mariae de Abreu de Lima, ut profiteretur; dubium proposuit de restitutione in integrum obtinenda, et S. C. responsum distulit, et mandavit, ut Ordinarius recipiat servatis servandis probationes deducendas a Superiora monasterii, et transmittat: *Ulyssiponen. Orientalis Restitutionis in Integrum* 17. *Dec.* 1740. Deinde beneficium restitutionis indulsit; 24. *Aug.* 1743.

196. Nicolaus de Blasio, Prosper deinde appellatus, Religiosam disciplinam familiae Fratrum ordinis Minorum Conventualium patre orbato amplexus est in Coenobio S. Laurentii majoris civitatis Neapolis, ac solemni professione emissa, ac in sacris ordinibus ad titulum Religionis promoto laborat in integrum restitui adversus quinquennii lapsum. Minae subdolae ab eo enarratae a patruis, matre, ac fratribus illatae, verbera, violentiaeque, ac morbus insanabilis, ob quem tempore tirocinii fuit a Regulari observantia dispensatus valuerunt tantum, ut S. C. mandasset, ut Orator rediret ad claustra suae Religionis, a cujus superioribus charitative tractetur, et deinde scribi Card. Archiepiscopo pro repetitione duorum testium: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 19. *Dec.* 1740.

197. Exoptans Eleonora Lasso *della Vega* solemnem suam professionem, quam dudum sub Instituto S. Clarae in monasterio oppidi nuncupati *de Carmona* ob reverentialem metum erga Petrum suum genitorem fecerat, destruere, in integrum restitui nititur. Ex processu sua repugnantia deducitur, et in eadem professione metum reverentialem erga genitorem praevaluisse docetur. S. C. tamen ex hactenus deductis non esse locum restitutioni in integrum credidit: *Hispalen. Restitutionis in Integrum* 3. *De-*

cem. 1740. Denuo rediit causa, et protelata est decisio addendo ad mentem (156): 16. *Januar.* 1745. Deinde eadem S. C. sententiam Provisoris Hispalensis confirmandam esse decrevit: 28. *Aug.* 1745. Postmodum ad dubium; an sit standum, vel recedendum a decisis? protelavit rursus responsum, et mandavit, ut scribatur Archiepiscopo Administratori juxta instructionem (157): 26. *Martii* 1746. Denique recedit S. C. a decisis, et indulsit beneficium restitutionis: 17. *Sept. ejusd. anni.*

198. Fr. Johannes Romanellius ab Aquila in conventu Fr. Min. Strictioris Observantiae civitatis Pinnae solemnem votorum formulam conceperat; quum id nulliter fecisse contenderet, tum quod vi, metuque sibi a fratre Francisco eo tempore Provinciali illatis compulsus fuit, tum quod ipso probationis anno e conventu aufugiens animo illuc amplius non revertendi, interrupit tirocinium. His omnibus comprobatis S. C. restitutionem petitam donavit, et addidit ad mentem (158): *Pennen. Restitutionis in Integrum* 23. *Sept.* 1741.

199. Ab ineunte aetate coepit morbo epileptico laborare Fr. Philippus *del Sole* Professus ordinis Min. Conv. in conventu S. Laurentii Neapolis. Sed hoc morbo non obstante ordines sacros in Religione suscepit. Ad suam infirmandam professionem curat modo in integrum restitui, et, licet non adversetur Religio, nihil obtinuit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 18. *Novemb.* 1741 *confirmat.* 23. *Junii* 1742, *et* 30. *Martii* 1743.

200. Petrus Thomas Venuti Urbis Cortonae Religiosam vovit professionem in monasterio Montis Norcini civitatis Perusiae Congregationis Olivetanae. In processu apparent objurgationes, minaeque a patruis suis illatae, animus ejusdem adversus ab instituto Regulare. In ipsomet probationis tempore non semel petivit ad seculum redire, ac interrogatus actu professionis unquam voluntatem profitendi habuisse respondit; hac super re S. C. nulla edita sententia praecepit, ut praevia denuo sumptione habitus, ac reditu Oratoris ad claustra testes tam hactenus inducti, quam de novo inducendi, et Orator ipse examinentur formaliter sub interrogatoriis sive ex officio, sive a parte contradicente dandis, subministratis interim ab eadem parte sumptibus necessariis: *Perusina Restitutionis in Integrum* 16. *Decem.* 1741. Deinde restituit illum in integrum: 24. *Novem.* 1742.

201. Ob vim, atque metum a matre, quae ad secundas nuptias transivit, illatum religiosis votis se perperam mancipasse Fr. Ermenegildus Maria antea Antonius Matthaeus Bagietta inter Min. Observ. S. Francisci contendit. Implorata ab ipsa matre seculari potestate in carcerem conjectus fuit, ubi tedio victus, et animum abjectus ad profitendum se exhibuit. Id ipsa mater testata est; et Orator nunquam in Religione acquievit, nisi post quam a S.C. beneficium restitutionis in integrum retulit: *Mantuana Restitutionis in Integrum* 20. *Januar.* 1742.

202. Violentiae, metusque a consanguineis illatae causa fuerunt, ut Fr. Fe-

(156) „Et mens est, ut impetretur Rescriptum „a Pontifice, et quatenus impetretur, reformetur „dubium, et detur Defensor ex officio." *Ead. Caus.* 28. *Aug.* 1745. §. unic.

(157) Data itaque fuit Epistola ad Archiepiscopum Administratorem, quam id ei negotii dabatur, ut recognitis Documentis, et instrumentis authenticis referret, an eadem ita, prout exhibita sunt, existant, et quae summa ad Oratricem spectare, et pervenire poterat ex haereditatibus tum paterna, tum materna: *Ead. Caus.* 17. *Sept.* 1746. §. unic.

(158) Mens est, ut postquam Frater Johannes ab Aquila Apostolicum Breve exhibuerit, et causa superdicta nullitatis professionis absoluta fuerit, Episcopus de ipsius exitu S. C. statim certioret. *Regist. lit. lib.* 29 die 23. *Sept.* 1741.

lix Cavalero Loci de Andujar professionem Religiosam emisisset in conventu ordinis S. Johannis de Deo Urbis Giennensis. Copia singultuum tamen, lacrymaeque, quae illae professioni comitatae sunt, non valuerunt, ut S. C. ei restitutionem in integrum elargiretur. Nam rescriptum prodiit S. C. dilata, et praevio reditu Oratoris ad claustra, ac iterum sumptione habitus suae Religionis, conficiatur novus processus servatis servandis, et audito Superiore locali: *Giennen. Restitutionis in Integrum* 20. *Jan.* 1742.

203. Fr. Angelus a S. Johanne Baptista, qui in seculo Johannes Kokitniki vocabatur, inter Carmelitas Strictioris Observantiae variis Religiosorum quorumdam blanditiis habitum suscepit, ac vota nuncupavit solemnia sexto, et decimo aetatis suae anno nondum expleto. Hic non desiit reclamare, nec auditus fuit, imo Superiorum jussu plures peragravit conventus; denique in conventu ordinis S. Augustini Varsaviae degit assumpta veste seculari, ac in integrum restitui curat, S. C. vero distulit responsum, jussitque, ut Orator praevia iterum sumptione habitus regularis, ac reditu ad claustra sui ordinis, citato Superiori locali subjiciatur examini formali, quod transmittatur: *Posnanien. Restitutionis in Integrum* 16. *Decem.* 1741. Deinde docta S. C. de metu, ac vi illata, precibus S. C. suffragata est: 14. *Dec.* 1743.

204. Fr. Joseph Dominicus Ferrarius in seculo Antonius nullitatem professionis, quam in aetate 17 annorum constitutus in conventu S. Mariae Gratiarum civitatis Corrigii sub instituto ordinis Fr. Praedicatorum emisit, proponere animo perpendens, in integrum restitui expetit. Et S. C. praevio rescripto, ut Orator subjiciatur examini formali die 12. Aug. 1741 emanato; concessit beneficium; licet in subsidium petitionis emergant violentiae, ac minae a patre, ac fratre majori natu incussae, quae in constantem virum minime cadere possunt: *Regien. Restitutionis in Integrum* 5. *Maii* 1742.

205. Etiamsi Fr. Hyacinthus ab Auria Sacerdos ordinis Eremitarum S. Augustini tria capita nullitatis suae professionis exhibeat, tum ob vim, et metum a patre incussum; tum quia e claustris aufugit tempore probationis extra conventum, et integram transegit noctem; tum quia lue celtica infectus sit, tamen a S. C. restitutionis in integrum beneficium non valuit impetrare: *Neapolitana, seu Salernitana Restitutionis in Integrum* 5. *Maii* 1742.

206. Scholastica Rodriquez de Roade Astorga professionem devovit in monasterio S. Catharinae Villae de Zafra sub nomine Sor. Mariae a S. Francisco. Quum id fecisset vi, metuque a matre illata compulsa, deprecata est, ut in integrum restituatur, et obtinuit. Nam eadem Sor. Maria suam nimiam contradictionem ostendens tacite, vel espresse professionem nunquam ratam habuit: *Pacen. Restitutionit in Integrum* 7. *April.* 1742.

207. Quoad preces Fr. Bartholomaei Bette exoptantis jura sua experiri adversus Religiosam professionem, quam ex gravibus minis, verberibus, aliisque corporis afflictationibus, tam a propria matre, quam ab Antonio Casirago secundo viro sibi illatis nulliter emisisse contendit, dubio proposito; an sit locus restitutionis in integrum? Dilata, et Orator examinetur formaliter, respondit: *Mediolanen. Restitutionis in Integrum* 7. *April.* 1742. Examine peracto S. C. indulsit in integrum restitutionem: 22. *Sept. ejusd. anni.*

208. Josephus Burgi a patre religiosam proferre professionem minis, me-

tuque coactus fuerat, et hujus nullitatis sententiam a Vicario Generali Messanensi obtinuerat; quando suspenso judicio ab Ordinario Melitae adiit S. C., ubi tam per paternam confessionem, quam per testes probavit, metus causa elicitam abs te fuisse professionem, et ob etiam perpetuum Luis celticae morbum, quo ab ipsa nativitate sive a parentibus, sive a Nutrice contracto se hactenus laborasse conqueritur, nullam eam esse contendit; et restitutionem in integrum postulat. At S. C. definitionem suspendens voluit, ut Orator subjiceretur formali examini cum interrogatoriis dandis ex officio a Promotore Fiscali coram Ordinario Melevitano: *Messanen. seu Melevitana Restitutionis in Integrum* 2. *Junii* 1742. Peracto Oratoris examine restitutio in integrum fuit concessa: 22. *Sept. ejusd. anni*.

209. Judith Amata Francisca Dusaix postulat in integrum restitutionem, qua possit irritae suae professionis religiosae causas in medium proferre. Constat ex testibus animum semper Oratricem adversum tulisse a disciplina regulari, minas illatas a patre, artesque malas adhibitas, ut profiteretur; et licet de carcere, de infamia, verberibusque haud doceret Oratrix; tamen S. C. precibus ejusdem annuit: *Bisuntina Restitutionis in Integrum* 26. *Januar.* 1743.

210. Quum puellam deperiret adolescens Jannarius Russus, desperaretque connubium invito Leonardo patre, in monasterium ordinis Discalceatorum S. Augustini ingressus inter laicos ibi professus est. Postulat modo in integrum restitutionem. Ad irritam faciendam suam professionem, tria adducit capita: vis, ac metus a patre illatus: aetas tempore professionis non debita, ac praestituta in Constitutionibus: morbus herniae intestinalis, quo perpetuo affectus est, et ob quem nihil agere potest in monasterio; ideo S. C., quod Orator precibus rogavit, impertita est: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 23. *Novem.* 1743.

211. Jacobus Antonius Ferrati credidit suam adstruere professionem, quam emisit in conventu Minorum Conventualium civitatis Camberii, quod in filium alicujus designati conventus, vel in novitium receptus non fuit, et ob defectum triennalis experimenti, ac interruptionis anni probationis; sed haud valuit restitutionem in integrum obtinere: *Gratianopolitana Restitutionis in Integrum* 28. *Sept.* 1743.

212. Ex inhumana patris asperitate, ac inclementia Paulus Gallius monasterium ordinis Cappuccinorum ingredi cogitur, ubi declaravit solemnem professionem nomine accepto P. Fidelis a Turricella. Post patris obitum, et elapso quinquennio beneficio restitutionis in integrum indigens illud exposcit, sed incassum: *Caesenaten. seu Feretrana Nullitatis Professionis* 8. *Febr.* 1744 *confirmat.* 18. *Julii ejusd. anni*.

213. Tanta calliditate, atque astu ad animum Virginis Felicianae Britto metu capiendum, flectendumque Matertera Monialis usa est, ut, si quid peccatum esset incaute a puella, verberibus expiaretur, et hac ratione ejus voluntati, atque imperio illa obsequebatur; accedit jussum patris, ac Aloysii, quo coacta fuit Feliciana nomen dare Monasticae disciplinae, ac professionem enunciare in monasterio S. Annae indicia certissima ipsius repugnantis naturae, ac argumenta praebens. Putabat illa monialem non esse, ideoque officiis monialium vacavit, ac expostulationes emisit. Origine metus sublato obtestatur in integrum restitutionem; et a S. C. ultro acquisivit: *Lisbonen. Nullitatis Professionis* 8. *Febr.* 1744.

214. Concedendam esse in integrum

restitutionem S. C. decrevit Nobili Aloysio Martinellio, qui desperatione ductus ingressus est monasterium Eremitarum S. Augustini, quique vix transacta legitima aetate, nomine non mutato, professionem solemnem Anconae peregit. Ejusdem pater, qui metum incussit, ferox homo erat ingenio, ac moribus inconditus, atraque tumens bile, filio obsonium denegabat, ac fuste, ferroque illum contundebat. Ipse Monachum non esse semper ita animo imbiberat, ut non semel conquestiones significaverit, quas mortuo vix patre edidit: *Ariminen. seu Anconitana Restitutionis in Integrum* 18. *April.* 1744.

216. Fr. Francisco Mariae a Paula dicto in ordine Minorum Reformatorum antea Antonio Vica, quum vi, metuque atroci a patre adactus fuisset, ut monasticae disciplinae nomen daret, et ab iis, qui monasterio, et ordini praerant, invitus, reluctans, et protestans retentus, et in carcerem conjectus fuisset, S. C. postulatum beneficium restitutionis in integrum concedere non haesitavit, et addidit *ad D. Secretarium juxta mentem*. De vi enim cadente in constantem virum, ac de ejusdem repugnantia satis constabat: *Uritana Nullitatis Professionis* 21. *Novem.* 1744.

216. Ad S. C. delata fuit causa Patris Aloysii Mariae Castelli, qui se metu verberum, carcerum, et mortis in necessitatem adductum a patre dicebat, ut Religioni nomen daret, quod ab eo factum est, quia vota solemnia in ordine Eremitarum D. Augustini nuncupavit. Ex processu evincitur vis, metusque gravis; ejusdemque querelae, ac repugnantia ab ipso ostensa comprobantur; hinc S. C. quoad restitutionem in integrum eum audivit, et subjunxit, ut Episcopus procedat contra patrem prout de jure: *Lancianen. Restitutionis in Integrum* 13. *Febr.* 1745.

217. Carolus Bernardus Pezzius rescissoriam actionem proponit contra professionem suam, quam vi, metuque gravi adactus a patre, patruoque inter Clericos Regulares S. Pauli Decollati in Collegio S. Mariae in Carrobiolo Modoetiae nomine Antonii Mariae assumpto pronunciavit; et S. C. primum mandavit, ut scribat Defensor professionis sumptibus Religionis: *Mediolanen. Nullitatis Professionis* 30. *Januar.* 1745. Deinde restitutionem petitam indulsit: 17. *Julii ejusd. anni*.

218. Joseph Maria Perimezzius ordini, quem vocant Minimorum, nomen dedit in monasterio Paulae allectus ad id blanditiis patrui in eodem ordine professi, impletoque probationis anno professionem emisit. Hic recedere a consilio suscepto conatur, quod ante debitam aetatem professus est, et quod emophtiseos vitio affectus frequenti sanguinis effusione, tabe, macieque conficeretur, itaut quartum ordinis votum implere, et cibis uti quadragesimalibus nequiret; idcirco petitam in integrum restitutionem condonavit S. C.: *Consentina Restitutionis in Integrum* 4. *Decem.* 1745.

219. Violentia, formidine, fraude, verberibusque a patre illatis Carminus Marzanus juvenis annorum 16 ductus fuit ad monasterium PP. Cappuccinorum, ubi suscepit sacras vestes, accepto nomine P. Johannis Baptistae a Morano. Tempore probationis aufugit dimissis vestibus, sed artibus revocatus professionem statim emisit. Non tamen quievit, et dum responsa suae petionis expectabat, quinquennium elapsum est. Hinc, ut in integrum restituatur, probat vim, metumque, qui cadere in virum constantem potest, et S. C. primum, ut scribat Defensor

professionis mandat: *Sancti Marci Restitutionis in Integrum* 14. *Maii* 1748. Deinde beneficium rogatum ei S. C. dedidit: 6. *Aug. ejusd. anni*.

220. Poscit P. Johannes Baptista Barbetta antea Antonius Joseph nuncupatus, qui in monasterio S. Mariae Montis Ortoni ordinis Eremitarum D. Augustini professus est, ut in integrum restituatur. Ratio postulationia est, quod vi, metuque, et vulneribus etiam inflictis a parentibus adductus fuerit ad sacras suscipiendas vestes, ac argumenta aversae voluntatis dederat. Sed ex hactenus deductis non esse locum petitioni S.C. credidit: *Patavina Restitutionisin in Integrum* 17. *Sept.* 1746 *confirmat.* 15. *Julii* 1747. Deinde recedendo a decisis precibus adhaesit: 12. *Aug. ejusd. anni*.

221. Severitate Praeceptoris a Seminario aufugit Michael Framonti, seseque in monasterium Depiniani ordinis Cappuccinorum recepit, et inde quadam falsa, et commentitia testificatione Baptismatis ab amico conficta, ipso tamen inscio professionem confecit. Certior Pater Provincialis factus, ut ille ratam haberet suam professionem, curavit. Sed postea cognitum fuit tum professionem, tum rathibitionem peractam fuisse ante legitimam praescriptam aetatem; ideo S. C. illius preces super restitutione in integrum exaudivit: *Rossanen. Restitutionis in Integrum* 27. *Aug.* 1746.

222. Rei familiaris angustia compulsus Fr. Franciscus Nolfius sese in parvo monasterio S. Petri ordinis Servorum B. M. in oppido Castilionis recepit; ibique suas praestitit operas, uti Commissus secularis juxta morem illius ordinis. Et primo, ac sequentibus annis diu, noctuque a monasterio discessit indulgentia Praefectorum, et penes amicos laute coenabat, veste seculari cubabat. Sed inde fratris sui legitimam habuit haereditatem, et Patres illum revocarunt, et reluctantem in vinculum conjecerunt. Contendunt Patres professionem emisisse, licet ea in libris non fuerit reperta. Sed S. C. ad dubium, an sit ei concedenda restitutio in integrum? rescripsit, ut coadjuvarentur probationes, et examinaretur Orator: *Brixien. Restitutionis in Integrum* 10. *Decem.* 1746. Deinde affirmativum responsum praebuit: 20. *Maii* 1747.

223. In ordine PP. Carmelitarum Excalceatorum Alexander Renzius, praestito juramento nullo insanabili morbo se afficere, receptus fuit, acceptoque nomine P. Philippi Nerei a S. Gaudentio professus est. Is morbo insanabili laborat, cui nec ars, nec ferrum opem ferre potuit, et potest; atque ex testibus evincitur illo laborasse ante ingressum monasterii; ob id S. C. quaesita super restitutione in integrum tribuere eam putavit: *Aretina Restitutionis in Integrum* 18. *Novem.* 1747.

224. Minis paternis, ac verberibus fractus Dominicus Geracius inter Fratres Cappuccinos se recepit, et impleto probationis anno professionem emisit in monasterio civitatis Mistrettae assumpto nomine Fr. Salvatoris a Petraglia. Licet semper repugnans fuisset ordini Regulari, tamen munera data implevit. Deinde petita in integrum restitutione S. C. mandat, ut Orator subjiciat se examini, et scribat Defensor professionis: *Cephaloeden. Restituionis in Integrum* 14. *Maii* 1746. Postmodum praecepit, ut proponatur causa, citatis interesse habentibus ad formam Constitutionis SSmi Dni Nostri (159): 11. *Maii* 1748. Denique locum non esse restitutioni deliberavit: 20. *Decem.* 1749.

(159) Bened. XIV., quae incipit *Si datam* 4. Martii 1748, et in qua ordo in causis super nullitate Professionis Regularis accurate praescribitur: *Bull. ejusd. Pont.* tom. 2. *Const.* 48. pag. 178.

225. Preces fundit pro in integrum restitutione P. Constantinus a Sancto Felice ordinis S. Francisci Minorum Observantium Reformatorum, qui in seculo appellabatur Franciscus Xaverius. Nullitatem suae professionis desumi putat ex defectu aetatis, ac ex morbo insanabili, quo laborabat; et indicit nunquam vota emissa expresse, vel tacite rata fecisse. Hujus preces S. C. excepit, atque eum in integrum restituit: *Sancti Marci Restitutionis in Integrum* 2. *Dec.* 1747.

226. Petrus Castiliego acris ingenii vir, et miles stationarius Arcis Sipontinae filium Michaelem Dominicum duxit ad monasterium Fr. Minorum Observantium S. Francisci Stignani, in quo ille imperio obsequens paterno regularem professionem emisit. Cognitus inde fuit legitimae aetatis defectus, propterea pro infirmanda sua professione institit, et primum ut in integrum restituatur. S. C. ut scribatur Archiepiscopo juxta instructionem (160) praecipit: *Sipontina Restitutionis in Integrum* 28. *Januar.* 1747. Deinde, quod Orator petierat, indulsit: 6. *Maii ejusd. anni*.

227. Adversus quinquennale lapsum rogat, ut in integrum restituatur, Pater Hyacinthus a Serra Capriola ordinis Cappuccinorum antea Carolus de Luca appellatus. Pater eum, ut inquit, ad profitendum coegit, reluctans vestes ille suscepit, cum triduo post fugeret, licet inutiliter; ejectus enim verberibus e laribus paternis fuit, ac rediit ad monasterium, ubi absoluto probationis tempore professionem emisit. Pluries in apostasiam incidit, sed semper ad monasterium reductus fuit; hinc S. C. consulta primum voluit, ut coadjuventur probationes: *Sipontina Restitutionis in Integrum* 15. *April.* 1747. Postmodum in integrum eum restituit: 2. *Sept. ejusd. anni*.

228. Defectus aetatis legitimae, qua inter Cappuccinos religiosa vota P. Ludovicus a Rhodio enunciavit, compulit ad postulandam in integrum restitutionem, ut suam professionem evertere possit: hic agens annum 16 nondum completum professus est, et id ex libris parochialibus probatur. Ab eo autumatur nunquam ratam suam professionem fecisse, quum de defectu certior factus fuisset; S. C. tamen non devenit ad resolutionem, et mandavit ut scribat Defensor professionis: *Sipontina Restitutionis in Integrum* 27. *Januar.* 1748. Deinde recessit a decisis, et rescripsit, dilata, et ad mentem (161): 13. *Julii ejusd. anni*. Iterum dilata, et scribat Defensor professionis emanavit responsum: 23. *Novem. ejusd. anni*.

229. Non haesitavit S. C. in integrum restituere elapso quinquennio

(160) „Instructio haec fuit, ut Archiepiscopus „recognita in libro parochiali asserta fide Baptismi Oratoris die 22. Julii 1708, referret, quibus „praecisis nominibus Orator baptizatus fuerit, „et factis diligentiis in iisdem libris parochialibus saltem per triennium ante annum 1708 „certiorem faciat, si aliqua adesset partita sub „iisdem nominibus Baptizati, qui forte fuerit „filius Petri Castiliego, quique decesserit." Ead. Caus 6 Maii 1747 §. unic.

(161) Et mens est, ut scribatur *Archiepiscopo juxta instructionem*. Instructio autem haec fuit: „Ut sive per se sive per idoneam, et fide dignam „personam a se subdelegandam omnes adhiberet „diligentias in conventu terrae S. Johannis Rotundi pro reperienda fide Baptismatis Fr. Ludovici exhibita in actu susceptionis habitus, et „emissae professionis, illamque transmitteret, „si reperiretur, seu de resultantibus certiorem „faciat; praeterea d. F. Ludovicum formali subjiceret examini super scientia defectus suae aetatis, quomodo nimirum, quave occasione, et „a quo praeciso tempore defectum ipsum agnoverit, et resciverit, ac hujusmodi examen servatis servandis compilatum ad Sac. Congregationem trasmitteret; demumque inquireret, an „dictus Fr. Ludovicus in sacrorum ordinum susceptione ad probandam aetatem pro quolibet „sac. ordine requisita fidem Baptismi exhibuerit, „et quam, vel quomodo in ipsius promotione „de legitima ejus aetate constiterit:" ibid. sub die 23. Novem. 1748. §. unic.

Annam Mariam Faaque, quae in monasterio S. Augustini civitatis Avenionis professionem vi, metuque matris expressit, cui ob viri dementiam domus regimen datum fuerat. Semper illa se ostendit reluctans, ac repugnans vitae monasticae, itaut finxerit se Jansenii erroribus inquinatam, ut a Monialibus rejiceretur. Frequentes fuerunt minae, et matris artes, ut profiteretur; itaut tristitia confecta in morbum incidit. Professionis verba moerens, lugens, aut non protulit, aut ea non intellexit. Et elicita professione talem se praestitit, qualem Moniales noluissent: *Avenionen. Restitutionis in Integrum* 10. *Febr.* 1748.

230. Pater Silvester Berardius Romanus, ut in integrum restituatur, poscit. Ejus mater secundis contractis nuptiis una cum viro omnem conatum adhibuit, ut professionem Regularem ille fecisset, et licet ab hoc vitae genere alienus esset animus Berardi, tamen, ut vinceret, Vitricus nec a minis nec a verberibus se abstinuit, donec Silvestrinorum Congregationem ingressus, absque animo solemnia vota nuncupavit; S. C. primum voluit, ut coadjuventur probationes: *Romana, seu Camerinen. Restitut. in Integrum* 22. *Junii* 1748. Deinde restitutionem in integrum denegavit: 14. *Sept. ejusd. anni*.

231. Joseph a Costa Valconcellos nititur in integrum restitui adversus temporis lapsum, ut nullam dicere possit professionem, quam vi, metuque a patre illato emisit in monasterio PP. Cisterciensium S. Bernardi Congregationis Portugalliae; sed S. C. illam inficiata est; licet probasset suam repugnantem naturam disciplinae regulari, necnon vim, metumque illatum, de quibus semper conquestus est. Promotus quippe fuit ad ordines sacros absque ulla dispensatione: *Lisbonen. Restitutionis in Integrum* 25. *Januar.* 1749.

232. Ut nullam dicat, quam protulit professionem, in integrum restitui petiit Joseph Capot de Barestin, qui sexdecim annos natus vi, atque metu a parentibus illato adactus est, ut Cluniacensi nomen daret. Parentes itaque, ut assequi ille possit beneficium Regulare, omnem moverunt lapidem, blanditis primum, deinde minis, verberibusque, ut ille ordinis vestes susciperet. Et licet semper stetisset reluctans, ac impatiens S. C. eum audire abnuit: *Xantonen. seu Ordinis Cluniacensis* 25. *Januar.* 1749.

233. Adversus lapsum temporis a die professionis emissae in integrum restitui exoptat S. Ambrosius Gaudius. Nam licet ille animum adversum a regulari instituto lacrymis, verbisque pandisset, tamen minae, verbera, violentiaeque a fratribus germanis natu majoribus, qui patre senescente rei familiaris regimen susceperant, illatae praevaluerunt; ita ut professionem in monasterio PP. S. Dominici emisit. Sed longe a postulatione oratoris S. C. abfuit: *Monopolitana, seu Baren. Restitutionis in Integrum* 26. *April.* 1749.

234. Duas in medio profert rationes P. Raphael a S. Josepho Clericus Regularis Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum. Prima est, quod ipso tempore professionis insanabili morbo laboraret, quem latuit, et modo ineptus est muneribus Religionis obeundis. Altera est interceptus annus probationis, quum eo anno bis abfuerit, et ludis scenicis secularibus vestibus indutus praesens fuerit. Hinc restitutionem in integrum efflagitat, et obtinet rescriptum, ut scribat Defensor professionis: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 5. *Julii* 1749. Deinde negativum tulit responsum: 23. *Aug. ejusd. anni*.

235. Die 21. Febr. 1741 monasterium ordinis Carmelitarum Coriolani ingressus est Thomas Martyr, et die 21. Decem. 1741 professus est inter Fratres Laicos. Obiit inde Praefectus monasterii, et hac occasione in cubiculo ejusdem invenit authentica instrumenta et susceptionis habitus, ac professionis, hinc conatus est integrum restitui ad labefactandam suam professionem defectu duorum mensium probationis, sed metam votorum non attingit: *Rossanen. Restitutionis in Integrum* 23. *Aug.* 1749.

236. Nunquam professionem emisisset inter Eremitas ordinis S. Augustini Congregationis Coloritanae, P. Joachim Magri, nisi metu, ac vi a patre compulsus fuisset. Et dum id ex animo dicit ille, probare minas, verbera, ac mortem parvo tormento bellico a patre indictam fuisse, ac expostulationem fecisse conatur; ideo restitui in integrum desiderat, sed spei exitus non respondet: *Thelesina Restitutionis in Integrum* 22. *Nov.* 1749 *confirmat.* 9. *Maii* 1750.

237. Ut filia asse toto gauderet, Bernardus Pereira de Sousa, et Augustina Ferreria Conjuges Johannem filium in monasterium ingredi importunis precibus adorti sunt, et quum nihil proficerent, ad minas devenerunt. Detrectantem eum in interiori domus cubiculo clauserunt, ubi modico cibo miserrimam ille agebat vitam. Omne diffugium, quod cogitavit Johannes, pater praeclusit. Tandem susceptis Religiosis vestibus in monasterio S. Mariae Gratiarum ordinis Calceatorum S. Augustini Ulissipone vota solemnia nuncupavit. Protestatus contra est, et praesertim die, qua ad Sacerdotium fuit promotus. Pater tempore obitus veniam a filio petiit. Proposuit inde nullitatis querelas, sed Card. Patriarcha censuit per subsequentes actus confirmatam esse professionem, si forte aliquid nullitatis habuerit; hinc S. C. eum in integrum restitui noluit: *Lisbonen. Restitutionis in Integrum* 20. *Decem.* 1749.

238. Postquam Valentinus Danilowski vi, metuque filium Matthaeum Casimirum adegerat, ut in monasterio ordinis Eremitarum D. Augustini civitatis Varsaviae sacras susciperet vestes, ac professionem emitteret nomine P. Benedicti accepto, falsam quoque exhibuit fidem Baptismatis filii. Postmodum stimulis conscientiae agitatus rem omnem aperuit in actibus Nuntiaturae Apostolicae, ex quibus elucet defectus sex mensium; ideo petita fuit in integrum restitutio, sed S. C. protelata responsione, ut scribatur Episcopo juxta instructionem, mandavit: *Posnanien. Restitutionis in Integrum* 13. *Sept.* 1749.

239 Quum actum fuisset de professione emissa apud Patres Carmelitas Excalceatos vi, metuque a patre illato, et ut ab arce Bajana, in qua eum pater detinebat, evaderet, petita proinde est in integrum restitutio a Fr. Romualdo a S. Josepho, qui vocatus antea Nicolaus Athanasius fuit; quique suis deperditis moribus, iram, indignationemque patris excitaverat. S. C. primum ut scribat professionis Defensor voluit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 20. *Decem.* 1749. Deinde instantiam rejecit: 28. *Febr.* 1750.

240. Ut Antonium filium ad vestes alicujus Regularis ordinis suscipiendas adigeret, Franciscus Pella minis, verberibus, et alimentorum denegatione usus est, metuque eum adscribendi armatae militiae incusso. Fracto animo juvenis vestes ordinis Cappuccinorum suscepit, ac vota emisit praevia contestata denunciatione in actibus producta. Post fere 20. annos in integrum restitui efflagitat, quum antea pater opem, et pecunias in hac causa

praestare noluisset. Sed nihil obtinuit: *Casertana Restitutionis in Integrum* 28. *Febr.* 1750.

241. Professionem emisit invita Carlotta Thiery assumpto nomine Sororis S. Augustini in monasterio Monialium Ursulinarum Commercii, quum minis, et imperio paterno resistere non valens monasterium ingressa fuisset. Aversum animum verbis, lacrymis, factisque aperuit, sed restitutionem in integrum haud impetrare potuit: *Tullen. Restitutionis in Integrum* 9. *Maii* 1750.

242. Post annos triginta, quibus Thomas Malatesta in ordine S. Johannis de Deo fuit, et ad Sacerdotium promotus, Priorisque officio bis functus est, validitatem professionis suae in dubium revocat, quod non sponte, et ex animi sui sententia ordini nomen dederit, sed ut falsi poenam, quo crimine reus a Fisco peragebatur, effugeret. In integrum itaque restitui postulat; sed incassum: *Neapolitana Nullitatis Professionis* 20. *Junii* 1750. Iterum causa exhibita protelata fuit responsio, et mandatum, ut interim Orator redeat ad claustra suae Religionis; et quoad expensas ad D. Secretarium: 1. *Aug. ejusd. anni.*

243. In causa restitutionis in integrum adversus Religiosam professionem, quam in monasterio S. Petri ordinis S. Benedicti civitatis Perusiae egit D. Seraphinus Guazzesius S. C. jussit, ut scribat Professionis defensor. Nam professus ille erat non completo anno 16. suae aetatis, quia facta diligenti temporis computatione defuisse fere evincebatur dimidiam diei partem ad implendum annum praedictum: *Perusina Restitutionis in Integrum* 20. *Junii* 1750. Inde minime fuit ille in integrum restitutus: 1. *Aug. ejusd. anni.*

244. Franciscus Serranus vim, metumque Vitrici sui sustineri non valens professionem Regularem expressit in monasterio PP. Carmelitarum Excalceatorum. Nam fugiens ille mortem, quam vitricus minabatur, e fenestra sese praecipitem dedit, et licet mortem casu evaserit, vix fugit ab ense, quem perditus ille in eum e fenestra injecit. At quum laetus vestes suscepisset regulares, Vitrico absente professus fuisset pari jucunditate, et sacros ordines habuisset, votaque annis singulis iterasset; S. C. locum non esse restitutioni in integrum declaravit: *Vallisoletana Restitutionis in Integrum* 11. *Julii* 1750.

245. Post tot minas, tantaque verbera, ut monasticae disciplinae nomen daret Joseph Vassallinius, qui post mortem patris in avunculi, ac patrui potestate subjectus evasit, inops consilii, animoque nimis debilitatus, atque afflictus adolescens consensum praestitit, hinc nulla injecta mora ad patres ordinis Minorum Observantium civitatis Sepini ductus est, et ne ab illis recusaretur, avunculus falsum tulit testimonium alium filium sibi aetate majorem superesse. Ibique professionem emittere debuit pluribus conquestionibus elicitis. S. C. vero ut scribat defensor Professionis mandavit: *Bovinen. seu Sepinen. Restitutionis in Integrum* 8. *Maii* 1751. Deinde petitam restitutionem indulsit: 10 *Julii ejusd. anni confirmat.* 31. *ejusd. mensis, et anni.*

246. Ut inimicorum iram, et sicariorum insidias eluderet, nullum aliud supererat diffugium Eliseo Priscolo, nisi ut vel sacramento militari adstringeretur, vel Monasticae disciplinae nomen daret; ideo Neapolim monasterium ordinis S. Johannis de Deo ingressus est, et professionem emisit suscepto nomine Patris Januarii. Postquam per annos viginti octo in ordine manserat, et in officiis versatus erat, nullam dicit professionem, et ut in in-

tegrum adversus eam restituatur, est sollicitus, sed nihil obtinet: *Neapolitana Nullitatis Professionis* 19. *Junii* 1751.

247. A lapsu quinquennii desiderat in integrum restitui Antonius Aquilecchia in ordine PP. Conventualium S. Francisci civitatis Aletii Professus. Asserit hic professionem emisisse minis, ac verberibus fratris natu majoris, ac a vi Ducis Calabritti. Detentus enim fuit in carceribus, donec fidem monasterium ingrediendi daret. Restitutionem in integrum, quam volebat, minime assequutus est: *Venusina Restitutionis in Integrum* 22. *Januar.* 1752 *confirmat.* 20. *Maii ejusd. anni.*

248. Preces obtulit P. Archangelus Maria a Turri Majori Professus in monasterio PP. S. Francisci Min. Observ. S. M. Vallis Stignani, quibus postulat restitutionem in integrum adversus professionem vi, metuque emissam. Nam Vitricus minis, verberibus, ac mortis timore illum terruit, ut profiteretur, et id fecit reluctans, lacrymans, ac tristis, de quo semper conquestus est. Sed a spe frustratus: *Lucerina Restitutionis in Integrum* 29. *Julii* 1752.

249. Cupit in integrum restitui adversus professionem, quam emisit in ordine S. Johannis de Deo P. Florianus Floriani minis, a speritatibus matris viduae, ac fratris octennio majoris coactus. Et licet expostulationes fecisset, ac signa manifesta de suo animo adverso praebuisset, tamen S. C. beneficium restitutionis in integrum denegavit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 29. *Julii* 1752 *confirmat.* 2. *Decem. ejusd. anni.*

250. Asperime habitum a patre fuisse narratur P. Franciscum Mariam Paganum ordinis Eremitarum S. Augustini Congregationis S. Johannis ad Carbonariam, verberibusque adactum cessisse tandem ejus voluntati. Regularem autem professionem lacrymis, ac tanta animi perturbatione protulit, ut in morbum inciderit. Paupertas ei obstitit, ac defectus patrimonii, ne litem incepisset. Sed Patres docti de ejusdem animo adverso pecunias praebuerunt. S. C. autem locum non esse restitutioni in integrum declaravit: *Neapolitana Nullitatis Professionis* 18. *Novem.* 1752.

251. Imploravit in integrum restitutionem adversus lapsum quinquennii P. Petrus Martinez Regularis ordinis Eremitarum S. Augustini, quod vi, metuque gravi adactus fuisset a patre ad elicendam professionem in monasterio S. Philippi Matriti. Ex processu patris ferocem animum, ac verbera, ipsius lacrymas, ac repugnantiam desumere facile erat. S. C. tamen restitutionem in integrum minime impertitur: *Toletana Restitutionis in Ingrum* 7. *April.* 1753.

252. Post decem, et octo annos a die ingressus in monasterium *de Bliquii* ordinis S. Francisci querelam nullitatis suae professionis ob vim, metumque a matre illatum proposuit Maria Placida Hoverland. Quum autem de gravi vi, ac metu satis non constaret, necnon de conquestionibus, ac animo alieno dictae monialis, quae octo annos post matris obitum absque expostulatione ulla transegerat. S. C. non esse locum restitutioni in integrum censuit: *Cameracen. Nullitatis Professionis* 6. *Decem.* 1755.

253. Etsi adversum a regularibus institutis animum aperte ostendisset Maria Antonia Cappella, parentes sui omnes artes, ac simulationes adhibuerunt, ut monasterium S. Spiritus civitatis Aversae ingrederetur, ac inde professionem emisisset. Satis luculenta proponit documenta de continua ejusdem querimonia a vi, metuque a parentibus illatis, etiam ipsum sacer-

dotis fratris testimonium ad exonerationem suae conscientiae prolatum; qua de causa S. C. petitam restitutionem in integrum concessit: *Nolana Restitutionis in Integrum* 19. *Novem.* 1757 *confirmat.* 18. *Febr.* 1758.

254. Regularem professionem, quam in Coenobio Lyciensi Congregationis Coelestinorum enunciavit P. Franciscus Paulus Fookovitz simulatam, et nullam proclamavit ex defectu consensus, ob vim, et metum sibi illatum a Vitrico. Ex testibus apparet immanissima verbera trucis Vitrici, animum Francisci reluctantem. Protestatus hic est, ac repetiit easdem conquestiones ante, ac post emissam professionem, ac praemissa contestata denunciatione ordines suscepit. Petiit, ac in integrum restitutionem obtinuit: *Lycien. Restitutionis in Integrum* 20. *Sept.* 1760 *confirmat.* 20. *Decem. ejusd. anni.*

255. Dum rogabat Fr. Johannes Moreno de Varo in integrum restitutionem, suae Professionis desumebat invaliditas tum ex interruptione anni probationis, tum ex duplici metu nempe timoris poenae capitalis ob patratum crimen duelli, et mortalis vulneris in hostem inflicti, ac ex violentiis patris, et avunculi. Sed in conventu PP. SSmae Trinitatis Redemptionis Captivorum terrae *della Rambla*, professus est, et ordines sacros suscepit. Et S. C. nulla edita declaratione, ut examinentur testes cum interrogatoriis juxta instructionem (162) decidit: *Corduben. Nullitatis Professionis* 19. *Sept.* 1761.

256. Nobilis adolescens Comes Ignatius Goranius, dum Comes Ferdinandus pater honorum administratione eum privavit, extra patriam morabatur, habitum Regularem assumpsit in conventu Fratrum Minorum Conventualium, ubi professionem emisit, sacrosque suscepit ordines, et gradum Baccalaurei assequutus est. Restitui in integrum exoptat, cum sua professio ex defectu consensus possit irritari, sed quo spectabat, minime pervenit: *Mediolanen. Restitutionis in Integrum* 22. *Maii* 1762.

257. Eleonora Antonia Serrano Religionem solemniter professa est assumpto nomine Sororis Antoniae a S. Hieronymo in sanctimonialium monasterio Villae de Quesada post triginta vero completos annos postulavit in integrum restitutionem pro agenda nullitatis professionis causa, quam vi, metuque cognatorum emisisse narrat. Et licet testes affirment de gravi vi, ejusdem reluctantia, tamen S. C. negativum dedit responsum, et addidit ad mentem: *Toletana Nullitatis Professionis* 21. *Aug.* 1762.

258. Religioni Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nomen dedit Antonius Sticardi inter fratres operarios, ac inde professionem solemnem pronunciavit in Domo Probationis S. Mariae de Caravaggio. Transactis tredecim annis conquestus est de gravaminibus, quibus a suis superioribus afficiebatur, addiditque se fuisse ad Religionem admissum ante tempus a sui ordinis constitutionibus praefinitum, quare restitutionem in integrum implorat, S. C. autem preces ejusdem minime audivit: *Neapolitana Restitutionis in Integrum* 26. *Novem.* 1768.

259. Post elapsum a professione quinquennium Monialis Christina Borgard in seculo Eugenia Margarita, ac ejus germana soror Victoria, vocata prius Anna Maria ambae Professae in monasterio SSmae Annunciationis

(162) Examinandos esse testes cum adjunctis interrogatoriis ab infrascripto Domino Secretario examinatis, et recognitis juxta mentem. Examen praedictum conficiat servatis servandis, illudque completum transmittat: Regist. lit. lib. 52. die 19. Sept. 1761.

Camberiaci petierunt, ut in integrum restituantur, affirmantes per vim, et metum a patre incussum solemnia vota absque animo profitendi, protulisse. Et quum constaret de gravi metu, nempe contumeliis, minis, assiduisque molestiis, deinde jejunio, carcere, verberibus, deque iteratis conquestionibus, S. C. indulsit petitam restitutionem: *Gratianopolitana Restitutionis in Integrum* 15. *Decem.* 1770 *confirmat.* 23. *Febr.* 1771.

260. Quinquennis puella Maria Francisca Lino de Castelui post patris obitum detrusa fuit in monasterium S. Mariae Magdalenae ordinis S. Dominici civitatis Valentiae, ubi tirocinium, undecim aetatis annum nondum egressa egit, ac inde professionem emisit. Post 17 annos contra suam professionem reclamavit, utpote factam per vim, et metum, et absque libera voluntate, atque consensu. Exhibet proinde probationes metus gravis, ac vis consanguineorum, ut profiteretur, et post professionem clamores ejusdem, et execrationes. S. C. ad dubium an sit locus restitutioni in integrum? respondit dilata, et conficiatur processus, servata forma Constitutionis Benedicti XIV. Pont. Max. *Si datam* (163): *Valentina Professionis* 12. *Junii* 1773.

261. Fr. Vincentius Szenniowski regularem professionem emisit in Religione S. Dominici ordinis Praedicatorum, quam autumat nullam fuisse propter vim, metumque a matre sibi illatum. Ex processu evincitur eum injuriosis, et contumeliosis verbis parentes affecisse, gravesque minas, castigationes, et saevitias in ipsum adhibuisse, ut religiosum fieret, animum semper adversum ab illo statu exhibuisse, S. C. tamen dubio proposito; an sit concedenda restitutio in integrum? rescripsit, dilata, et circumscriptis omnibus gestis conficiatur novus processus juxta instructionem (164): *Chiovien. Restitutionis in Integrum* 24. *Januar.* 1778. Deinde iterum protelata est definitio addendo ad mentem (165): 21. *Novem. ejusd. anni.*

262. Johannes Antonius Guintrandy habitum assumpsit ordinis Canonicorum Regularium SSmae Trinitatis Redemptionis Captivorum, indeque professionem enunciavit. Sexennio elapso querelas detulit de nullitate professionis ob vim, ac metum gravem sibi a Christophoro patre incussum. Nam semper a religioso statu fuisse alienum asserit, minis autem paternis debuisse ordinem ingredi, ne fame periret; postmodum de nullitate declamasse. S. C. distulit resolutionem, dum petita fuit in integrum restitutio, et praecepit, ut coadjuventur probationes juxta instructionem (166): *Avenio-*

(163) 4. Martii 1758 (*Bull. ejusd. tom* 2 *pag* 175), in qua §. *Accuratum* injungitur, Defensorem Professionis assistere debere tam confectioni Processuum de causis restitutionis in integrum, quam examini causarum apud sanctam Sedem.

(164) Quae sic habet, Compertum enim fuit, „quoad substantiam probationum inter cetera „deficere fidem Baptismatis Oratoris: deficere „diem ingressus in Religionem; deficere tempus „Probationis, ac diem Professionis, ac deficere „tandem diem, quo Oratoris mater decessit. „Rursus ex pervolutione transmissi Processus, „nec unus adductus fuit Religiosus, qui deponeret de moribus, aut de actibus exercitis „ab Oratore tam in ingressu, quam in Novitiatu, „quam in Professione, quam etiam post eam „emissam, ut ex actibus externis judicari possit „ejus internus animus, qui constanter a Reli„gione alienus prorsus asseritur. Haec in pura „confectione Processus supplenda sunt. Quo „vero ad novas recipiendas probationes, no„vumque conficiendum Processum formam a „constitutione Benedictina, cujus initium *Si* „*datam* omnino servandam esse censuerunt Emi. Patres. *Ead. Cong.* 19. *Sept.* 1778 §. 2.

(165) „Quae declarata fuit in seqq. Congr. „diei 12. Decem. edito responso: praevio reces„su a decisis, et circumscripta sententia tantum „scribatur Episcopo pro impinguatione Proces„sus: *ead. Cong.* 21. *Novem.* 1778

(166) Praescriptum fuit, ut forma *Const. Si datam* ac praesertim §. de probationibus in omnibus servaretur, ut Episcopus examen formale reciperet super probatione vis, et metus cadentis

nen. Restitutionis in Integrum 26. *Junii* 1779.

263. Maria Beatrix de Caro regulare institutum solemniter professa est in monasterio S. Catharinae ordinis S. Benedicti civitatis Theani. Post elapsum quinquennium exposuit se animum semper contrarium habuisse, et professionem vi, et metu parentes, et Abbatissam extorsisse. Quum satis constaret de minis, verberibus, imo levi vulnere inflicto in pectore a Vincentio uno ex Patruis, ac suam adversam voluntatem, ac contradictionem tum de defectu interni consensus, quem monialibus pandit, S. C. restituendam in integrum censuit: *Theanen. Restitutionis in Integrum* 23. *Novemb.* 1782 *confirmat.* 14. *Decem. ejusd. anni.*

264. Rosa Luciana semper habitum Religiosum amplecti reluctata est, quando eam minis adegit Joseph Rebellus pater ad illum suscipiendum una cum duabus sororibus. Moeror in toto probationis tempore, et tristitia plurima adparuit. Simulavit in limine probationis infirmitatem, sed gravioribus insequuta minis, assuetam explevit petitionem, et lente ad profitendum procedens superimpositam capiti coronam abjecit. Religionis officia negligebat, gravique etiam prae animi aegritudine affecta fuit morbo. Tacuit intra quinquennium, tandem silentium rupit, Pontifici maximo supplicavit, ut in integrum restituatur; et facta est sui voti compos: *Bracharen. Restitutionis in Integrum* 20. *Sept.* 1788 *confirmat.* 20. *Decem. ejusd. anni.*

Beneplacitum Apostolicum. Vide *Alienatio Bonorum Ecclesiae* §. *I. Applicatio* §. *II. Contractus* §. *V. Emphyteusis* §. *II. Transactio* §. *I.*

Bona Assignata, et Renunciata quoad Regressum.

1. Martinus Bernardinus tot terras, et stabilia valoris in proprietate ducat. aur. 100. Patribus Servorum B. M. V. assignavit ad hoc, ut hii celebrarent Missam a Jacobo Ghivizzano testatore demandatam. Convenerunt etiam partes, ut in casu non implementi haec bona assignata hypothecata, et obligata ita remanerent, ut haeredibus ipsis ad aliam Ecclesiam ea transferre adjuncto onere liceret. Vigore generalis indulti reductionis, cui S. C. refragata est, omissa celebratio fuit; hinc haeredes Ghivizzani sibi blanditi sunt esse locum regressui ad bona praedicta cum suo onere, ac translationi ad Ecclesiam sibipsis benevisam, et S. C. *pro nunc* negativum dedit responsum: *Lucana Reductionis Missarum* 26. *Januar.* 1715 *dub.* 3. *confirmat.* 24. *Aug. ejusd. anni.*

2. Postquam bona omnia renunciaverat Thomas de Adamis in actu solemnis professionis, quam emisit in Congregatione Canonicorum Regularium Lateranensium, Parochialem obtinuit, et eidem competere regressum ad bona renunciata quoad usum tantum jam antea resolutum fuerat a S. C. Exinde vero etiam proprietatem sibi deberi, aut ad suam Ecclesiam Parochialem autumante, rescriptum fuit; proprietatem, seu dominium bonorum praedictorum ad Thomam non competere: *Firmana Renunciationis* 17. *Julii* 1723.

Bona Dotalia. Vide *Subsidium Dotale.*

in constantem virum tam Christophori Jo. Antonii Patris, quam aliorum testium productorum, vel producendorum, iterum sub formali examine Jo. Antonium interrogabit Episcopus, ut eruatur, an tempore Novitiatus habitum ipse dimiserit, saecularesque vestes assumpserit, atque e monasterii claustris exierit animo religionem deserendi, animum suum aperiet Episcopus, et acta omnia una cum voto transmittat: *Lib. Decretorum.*

Bona Ecclesiastica quoad Administrationem. Vide *Administratio*, *Administrator*, *Redditio Rationum*.

§. I.

Bona Ecclesiastica quoad Aestimationem et Valorem.

1. Capitulum S. Mariae transtyberim, et Marchio de Cavaleriis vetustam, collabentemque in via vulgo *la Scrofa* domum ut ex legato Velli provenientem pro indiviso possidebant; Capitulum eam iterum aedificare de novo cupiens egit cum de Caveleriis pro altera medietate expensarum. Is aestimationi periti Fiori in scut. 3130. 17. factae quiescere noluit. Ex condicto aucta fuit aestimatio ad scuta 3600.; et medietatis valor proinde in scut. 1800., et fructus annui recompensativi in scut. 2. et ob 80. conventi pro quolibet centenario. Hinc ut Capitulum pecuniam pararet ad emendas contiguas domos, et construendum aedificium, petierunt, et obtinuerunt facultatem vendendi loca montium cum obligatione redintegrationis, et suspensionem Missarum legati Velli. Modo ad Legatum pium redintegrandum rogitat in quanam quantitate sit hujusce domus valor computandus, ejusque fructus; et S. C. respondit, valorem esse computandum in scut. 1800; et fructus ad rationem scut. 2. 80. pro quolibet centenario: *Romana* 20. *Decem.* 1766 *dub.* 1, *et* 2.

Bona Ecclesiastica quoad Affrancationem. Vide *Emphyteusis* §. *III*.

Bona Ecclesiastica quoad Alienationem. Vide *Alienatio*.

Bona Ecclesiastica quoad Applicationem. Vide *Applicatio*.

§. II.

Bona Ecclesiastica quoad Assignationem, Cessionem (167), *Dimissionem, et Renunciationem.*

1. Archipresbyter Ecclesiae S. Johannis in Plagra terrae Aqualaneae ratione insufficientiae congruae dimisit in manibus Archiepiscopi Urbinatensis bona Conventus S. Francisci Minor. Conv. suppressi vigore Const. Innocentii X. Pont. Max., ac eidem Ecclesiae pro congrua Parochi unita, ac protestatus est se nolle ex dicta unione commodum vel incommodum ullum amplius sustinere, et Archiepiscopus admisit cum clausula *si et in quantum*; et S. C. hanc dimissionem validam esse decrevit: *Urbinaten. Congruae* 30. *Julii* 1701.

2. Sodalitates Laicales S. Johannis, S. Luciae, S. Leonardi, et SSmi Rosarii renunciarunt omnia eorum bona, ac reditus pro erectione facienda octo Capellaniarum, seu Beneficiorum residentialium in Ecclesia S. Johannis civitatis Terracinae, ut Capellani choro inservirent, ac oneribus Missarum satisfacerent. Hanc erectionem praevia facultate S. Congr. cum clausula *vocatis vocandis* Episcopus peregit. At nonnulli Confratres una cum Capitulo Cathedralis praetensionem super nullitate gestorum per Episcopum excitarunt, et S. C. cessionem, seu renunciationem bonorum factam a Confratribus non sustineri, sententiam tulit: *Terracinen. Capellaniarum* 20. *Aug.* 1701 *dub.* 1.

3. Ex immani terrae motu civitatis Cataniae 14. eversa sunt Monialium monasteria. Episcopus 6. statim aedificari denuo curavit. De unione bonorum agenda arbitrio Episcopi res fuit commendata. Hinc sex monasteriis

(167) *Const. Universalis* 29. *Aug.* 1741. (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag.* 51) Bened. XIV. cessiones commodi exigendi fructus beneficiorum, prohibentur, sub poena excommunicationis et nullitatis contractus.

ex illis constructis singulatim dotem annuam scut. 1500 statuit. Moniales propria repetentes bona antea possessa dotem acreptare renuerunt. Idcirco illa bona esse assignanda, quae antea fuerunt ab illis possessa decretum edidit. Hoc decretum validum esse S. C. arbitrata est: *Catanien.* 24. *Januar.* 1703 *dub.* 1.

4. Ideoque esse locum praecedentis attributionis scut. 1500 consequutioni resolvit: *Ibid. dub.* 2.

5. Et quum idem Episcopus reliquos reditus superextantes Monasteriorum, quae collapsa fuerunt, jam facultatem aliis operibus piis applicandi a S. C. obtinuisset; hinc quaesitum. An sit standum, vel recedendum a decisis? et responsum prodiit; dilata, et Episcopus rationem reddat coram Metropolitano: *Ibid. dub.* 3. confirmat. 5. *Junii* 1709.

6. Postquam Canonicus Gregorius Boezius aedificaverat in terra Montium Oratorium, ibi Capellaniam instituerat, etiam eamdem adscripserat ad titulum patrimonii Clerico Domino Negri, idem Canonicus Ecclesiam et Capellaniam, et bona omnia transtulit in ordinem Minimorum, et binos Capellanos nominavit ex eadem familia; dummodo tamen ex beneplacito Sedis Apostolicae erigi posset, et fundari hospitium ejusdem ordinis in supradicto oppido. Breve Apostolicum fuit obtentum, sed dubitatum de validitate assignationis, et translationis bonorum, et S. C. dilata, et ut praefigatur terminus trium mensium pro habendo beneplacito apostolico super aperitione hospitii, rescripsit: *Ariminen.* 20. *Decem.* 1727.

7. Solum, in quo olim Ecclesia S. Angeli constructa fuerat, et postea diruta una cum ruderibus supererantibus a'ia ex parte ad Seminarium Theatinum spectans, tributum ab Archiepiscopo fuit Archipresbytero Fossacecae, data illi facultate denuo aedificandi Ecclesiam, et reservato patronatu laicali in sui favorem, suique nepotis, et descendentium in infinitum, nullo tamen persoluto pretio, postquam jam Archiepiscopo Antecessore concessum Petro de Cruce fuerat. Hujusmodi vero cessiones absque Beneplacito Apostolico expletas validas haud esse S. C. declaravit: *Theatina Alienationis* 5. *Martii* 1735 *dub.* 1. *confirmat.* 10. *Sept. ejusd. anni.*

8. Attributionem bonorum, quae quidam pius testator reliquerat Capitulo Ecclesiae Collegiatae S. Andreae oppidi Paliani peractam pro erectione duarum Coadjutoriarum ad opem ferendam in exercitio curae animarum ratam S. C. habuit obsistente Capitulo; quam quidem assignationem jam eadem S.C. approbaverat arbitrio Card. Episcopi, et juxta conventionem praevio Collegio habitam, licet cum contestata denunciatione quatuor Canonicorum: *Praenestina Contributionis* 18. *Decem.* 1745. *dub.* 1.

9. Parochus Villae Rosatae hortulo suae Ecclesiae adhaerenti cessit hominibus dictae Villae ad aedificium construendum; ita ut inferior pars ipsis cederet, superior vero ad Parochum spectaret; aedificium constructum fuit, quaestio autem incepta super nullitate cessionis absque beneplacito Apostolico, licet transacti fuerint 30. et ultra anni, ex quo aedificationem legitime factam non fuisse asserebatur, et S. C. aedificationem praelatam legitime factam fuisse decrevit: *Asculana Beneplaciti Apostolici* 10. *Maii* 1755 *dub.* 1. *confirmat.* 2. *Aug. ejusd. anni.*

10. Assignationem, seu cessionem perpetuam, quae vim habet contractus correspectivi, et est irrevocabilis, factam ab Episcopo Vicensi vigo-

re Decreti S. C. Particularis (168) librarum quatuor centum in favorem Collegii PP. Societatis Jesu validam esse censuit S. C. Quum ipsi praestent operam Magistrorum, prout promiserunt; idcirco facienda non est eadem cessio Seminario Episcopali, prout defendunt cives Vicenses allegantes invaliditatem assignationis praedictae, quia factae absque consensu civitatis pecuniarum dominae, ac beneplacito apostolico, et quia agebatur de rebus ad pios usus destinatis: *Vicen. Assignationis* 20. *Novem.* 1762 *confirmat.* 23. *April.* 1763.

11. Praedia in vocabulis *il molino dei Frati, il Palombaro, e la Maesta de Frati* assignari debent pro fundo beneficiorum erigendorum juxta voluntatem Virginii Turchi, prout ex ejus testamento, et Codicillis constare putavit S. C.: *Fulginaten.* 27. *April.* 1765 *dub.* 1.

12. Argenta vero, jocalia, pecuniae repertae in domo ejusdem Virginii adjudicanda esse in favorem pauperum juxta praefatas dispositiones censuit: *Ibid. dub.* 2.

13. Bonorum haereditariorum Rosae Agostini renunciatio sive cessio in favorem Conservatorii terrae Anticuli facta a sacerdote Hieronymo Nicolai, qui ab Agostini testatrice facultatem disponendi receperat cum conditione, qua minime purificata de iisdem bonis disposuerat, utpote non expleta ad formam mentis testatoris sustineri non debent: *Anagnina Erectionis Capellaniae* 28. *Sept.* 1771 *dub* 1.

14. Bona, jura, credita, sacra supellectilia, et alia quaecumque data, concessa, et quae pervenit ad Ecclesiam B. M. V. Gratiarum Frusinonis, et ejusdem Capellam, quoad proprietatem spectare ad Ecclesiam, administrationem vero ad Capellanum S. C. decrevit. Nam Patres Congregationis SSmi Salvatoris ad eosdem administrationem spectare autumabant, quibus Ecclesia concessa fuit: *Verulana Jurispatronatus* 16. *Januar.* 1779 *dub.* 3.

15. Bona prossessa a Maria Malatesta ex Franscisco filio Johannis Francisci Neptis comprehensa in transactione diei 19. Junii 1750 assignari non debent pro adimplemento legatorum piorum ab eodem Johanne Francisco relictorum, utpote ab ipso minime provenientia; sed ad eamdem Mariam Theresiam spectantia tamquam legatariam Mariannae Boncompagni, quae cum suis dotalibus pecuniis aes alienum anterius Johannis Francisci dimiserat: *Nullius Leprignani Legatorum* 7. *Julii* 1781 *dub.* 1.

16. Quum Parochus S. Benedicti Priverni cesserit Capellam, et sepulturam sodalitio mortis, et Orationis ad funera facienda defunctis in agris, ac intervenerit approbatio implicita Episcopi, qui facultatem utendi concessa sepultura sodalitio dedit; ob id S. C. licet deficiente beneplacito Apostolico indigere absolutione, et approbatione decrevit: *Terracinen. et Privernen.* 19. *Decem.* 1789 *dub.* 2.

17. Ad ampliandam suam Ecclesiam Collegiatam S. Donati Montis Ulmi, Archipresbyter Felix Paschalius cessit illius fabricae Archipresbyteratus reditus, annuis sibi reservatis scut. 120, ac fructibus Capellaniae S. Mariae de Paradiso, quam ad effectum hunc a patronis impetraverat. Sed causa quaestionum huic Ecclesiae unita fuit altera Collegiata SS. Petri et Pauli; hinc Ecclesia S. Donati ampliatio interdicta fuit, et nova facta fuit cessio in favorem alterius Collegiatae;

(168) Ut pecuniae deponerentur ad dispositionem Episcopi, qui eas distribuere, et assignare debebit in stipendium Magistrorum alicujus ordinis Regularis, sive addictorum servitio Seminarii, pro suo arbitrio destinandorum: *Eod Caus.* 20 *Novem.* 1762.

At nonnulli insurrexerunt ad opus impediendum; quaesitum ergo fuit, an et quae cessio sit exequenda, et cui Ecclesiae sint reditus applicandi? S. C. respondit esse exequendam secundam cessionem, et applicandos esse reditus Ecclesiae SS. Petri et Pauli; et Archiepiscopus exequutioni incumbat: *Firmana* 16. *Martii* 1793.

18. Parocho S. Mariae nuncupatae *di basso* Dioecesis S. Miniatis conceditur facultas cedendi unico ejus Parochiae praedio diviti cuidam Parochiae incolae, sub lege instaurandi fatiscentem Ecclesiam, aedesque parochiales, et assignandi fundum liberum arbitrio Episcopi pro congrua ejusdem Parochi in scut. 112: *Sancti Miniatis* 22. *Nov.* 1794 *dub.* 1.

19. Patronis assertis Oratorii Nativitatis B. M. V. erecti in Villa nuncupata *Amorosa* denegatur cessio bonorum ejusdem Oratorii annui reditus scut. 1789; et jus nominandi Capellanum, quod spectat ad Parochum S. Luciae oppidi Senalogensis, licet manutentionem desponderent Capellani, et sacra supellectilia, pro quibus requiri annua scut. 40. 80. asserebat: *Pientina Cessionis* 6. *Dec.* 1794.

Bona Ecclesiastica quoad Caducitatem. Vide *Caducitas.*

§. III.

Bona Ecclesiastica quoad Dismembrationem, Divisionem, et Distributionem.

1. Unionem Parochialis Ecclesiae collapsae S. Adhoeni alteri Parochiali S. Andreae ab Episcopo factam S. C. invalidam judicavit; ideo censuit nec validam esse dismembrationem nonnullorum bonorum dictae Ecclesiae S. Adhoeni, quae applicata fuerunt Seminario: *Aversana Unionis* 6. *Oct.* 1703 *dub.* 2.

2. Insignis Collegiata Ecclesia loci Galatonae plura possidebat bona stabilia pro indiviso, quae ob neglectam culturam, et instaurationem non afferebant sufficientem redditum Capitularibus, et Portionariis; idcirco obtinuerunt facultatem a S. C. 17. *Martii* 1696 (169) dividendi, ut unusquisque valeat instaurare suam partem ratam; post hanc divisionem exortae sunt controversiae inter Capitulares; sed S. C. rescripsit, divisionem sustineri, et ut conficiatur instrumentum modis et formis praescriptis in decreto praedicto: *Neritonen. Beneplaciti* 16. *Sept.* 1703 *dub.* 1.

4. Divisio bonorum omnium Abbatiae Commendatae Sieciechovien. ordinis S. Benedicti fieri non debet inter mensam Abbatialem, et Conventualem. Applicationes enim bonorum factae mensae Conventuali, quas Cardinalis Radziovuski Abbas Commendatarius nullas putabat ob depauperationem mensae Abbatialis, sustineri debent: *Cracavien. Divisionis* 14. *Martii* 1705.

4. Ex bonis, quae relinquit Cornelius Seulen Decanus Collegiatae Ecclesiae S. Castoris in favorem descendentium ad bonarum artium studia excolenda, etiamsi annui reditus fundationem ejusdem non parum accrevissent praeter proprietatem designatam, S. C. haud indulsit dismembrationem quinque millium imperialium ex prima, et mille Imperialium ex secunda fundatione ad effectum ex illis erigendi beneficium simplex de jurepatronatus familiae ejusdem fundatoris. Nam fundator in casu extinctionis lineae praedilectae vocavit adolescentes pauperes, qui probabiliter nunquam.

(169) Pro facultate ita tamen, ut unusquisque suam partem ratam, excolere, bonificare, et fructiferam reddere teneatur, et in instrumento divisionis hujusmodi planta bonorum cum descriptione onerum unicuique dividendi incumbentium inseratur. Eod. Cons. 16. Sept. 1703.

deesse possunt; et ulterius quoad reditus auctos substituit PP. Societatis Jesu, et Patres Carthusianos: *Colonien. Beneplaciti, et Erectionis Beneficii* 15. *Junii* 1709 *dub.* 2. *confirmat.* 4. *Aug.* 1714.

5. Bona legata a Gratia Theophilata in favorem capituli Ecclesiae Collegiatae Francavillae, et quinque Religiosis Communitatibus dictae terrae pro celebratione Missarum manualium aequis partibus inter legatarios dividi debent; quamvis medietatem integram sibi vindicare vellet Capitulum, quod disjunctim a testatrice minime vocatum fuerat: *Uritana* 21. *Iunii* 1766.

§. IV.

Bona Ecclesiastica quoad Dominium.

1. Quum Universitas sancti Gemini praevia facultate ob aes alienum alienasset nonnulla bona, inter quae aliqua ad Hospitale S. Catharinae ejusdem oppidi spectabant. S. C. decrevit Universitatem teneri redintegrare hospitale praedictum in quieta, et pacifica possessione bonorum nulliter alienatorum una cum fructibus, vel saltem restituere pretium una cum fructibus compensativis: *Narnien. Alienatorum* 29. *April.* 1713 *dub.* 3.

2. Et est cogenda Communitas ad praemissorum implementum remediis tantum juris non facti: *Ibid. dub.* 4.

3. Ex antiqua observantia pretium sylvarum caeduarum spectantium ad Ecclesiam Parochialem S. Andreae Lugnani in favorem ejusdem Ecclesiae in stabilibus comparandis applicabatur; verum compertum fuit id egisse Archipresbyterum pietatis gratia; ipsum itaque pretium ad Josephum de Aureliis Archipresbyterum spectare decernitur: *Praenestina Incisionis Arborum* 4. *Aug.* 1714.

4. Thomas de Adamis Canonicus Regularis ordinis S. Augustini Lateranensis Ecclesiam Parochialem S. Sabini in Villa Parani Trebii obtinuit, et a S. C. decretum retulit, quod redintegratio ad bona renunciata occasione solemnis Professionis quoad usum tantum ei competit; inde quaesita eadem S. C. super pertinentia proprietatis, seu dominii bonorum, an ad se, vel ad Parochialem Ecclesiam spectaret? ad Thomam non spectare S. C. sententia fuit: *Firmana Renunciationis* 17. *Julii* 1723.

5. Testator Franciscus Nardius erectione Dignitatis Archipresbyteratus in Ecclesia Cathedrali demandata jussit ut aedes, quas ipse incolebat, pro Archipresbyteri habitatione inservirent; exequutor vero praetendebat vas aeneum, quod parieti adsignatae domus mustum coquendi causa adhaerebat, inaedificatumque erat, avelli, vendique posse; sed S. C. statuit Vas illud ad Dignitatem Archipresbyteratus spectare: *Tolentina Erectionis Archipresbyteratus* 5. *Dec.* 1744 *dub.* 3.

6. Quum Artifices quidam, et fabri Ariminenses sodalitium nomine S. Josephi instituere cuperent, postularunt a Patribus Minoribus Conventualibus aediculam nuncupatam *S. Maria del Paradiso*, quae intra ambitum Conventus erat, et ad quam e via publica patebat accessus. Patres non aediculam tantum, sed etiam proximum terrae solum concesserunt dato illis quodam onere: inde auctis sodalibus ampliatum fuit Oratorium in proximo illo terrae solo, de quo quaestio erat, S. C. decrevit spectare illud quoad usum tantum ad dictam Societatem: *Ariminen.* 22. *Nov.* 1755 *dub.* 1. Iterum proposita deinde causa responsum prodiit ad Dominum Secretarium quoad provisionem juxta mentem: 11. *Decem.* 1756.

7. S. C. requisita, an et cui sint adjudicanda argenta, jocalia, et pecuniae

repertae in domo Virginii Turchi de tempore ejus obitus, de quibus ipse in Codicillis tantum enunciavit, *e cio che avanza al poveri;* etiamsi in testamento Capitulo Cathedralis reliquisset; S. C. spectare in favorem pauperum explanavit: *Fulginaten.* 27. *April.* 1765 *dub.* 2.

8. Quaesitum quum esset; an et ad quem pertineant bona, jura, credita, sacra supellectilia, et alia quaecumque data, concessa, et quae pervenit ad Ecclesiam, et Capellam B. M. V. Gratiarum Frusinonis; S. C. rescripsit quoad proprietatem spectare ad Ecclesiam, administrationem vero ad Capellanum. Hujus Ecclesiae, et Capellae juspatronatus adjudicatum fuit Scholasticae Quartucci: *Verulana Jurispatronatus* 16. *Januar.* 1779 *dub.* 3.

9. Frater Carolus Cocchius laicus jam professus in ordine Minimorum Conventualium S. Francisci fere octuagenarius narravit se domum Bononiae possidere, ex qua annua scuta 20 retrahebat; ex oblationibus, quas ipse habuit, horreum in civitate eadem extruxisse, et annua scuta sex percipere, et praeoptabat de hisce bonis disponere in favorem conventus pro certis, et determinatis casibus. Procurator Generalis votis postulantis annuit, retulitque domus acquisitionem, et constructionem horrei annuentibus Capitulariter Fratribus fecisse; propterea fuit quaesitum, num et quomodo esset assignationi, seu applicationi locus? et responsum fuit bona, et reditus de jure competere Monasterio, et esse sub legitima Superioris dispositione, addendo ad mentem: *Bononien.* 3. *Julii* 1784.

10. Ecclesia ruralis S. Antimi in beneficium simplex erecta posita est in territorio civitatis S. Leonis juxta sacram Episcopi Visitationem; sed intra fines Paroeciae S. Blasii castri Majoli secundum Petri Camagli Archipresbyteri assertionem. Hoc beneficium Seminario unitum fuit, quod postea ad se revocavit possessionem Ecclesiae, et in ea sacras explevit functiones, et domum locavit. Sed laesa Archipresbyter jura sua, et populi autumans, quum omnes ipse functiones in illa Ecclesia rurali exerceret, et claves retineret; quaesitum est in S. C. de Ecclesine, et bonorum dominio, et haec rescripsit una cum Ecclesia domunculas annexas, bonaque beneficii pertinere juxta votum Episcopi ad Seminarium: *Feretrana* 9. *Julii* 1796 *dub.* 1.

Bona Ecclesiastica quoad Donationem. Vide *Donatio.*

Bona Ecclesiastica quoad Emphytheusim. Vide *Emphytheusis.*

Bona Ecclesiastica quoad Emptionem et Venditionem. Vide *Contractus* §. *V.* *seqq.*

Bona Ecclesiastica quoad Erogationem. Vide *Bona Ecclesiastica* §. *VII.*

§. V.

Bona Ecclesiastica quoad Evictionem.

Patroni Capellaniae laicalis Peretti nominarunt ad eam Carolum Peretti sub reversionis conditione, si idem congruo beneficio ecclesiastico provideretur. Assecutus inde fuit Carolus Parochiam Petrealtae; quam decennio retinuit. Hoc tempore alter ex Compatronis Marcus Aurelius alienaverat bona Capellaniae, novem nempe praediola, ac domum; et S. C. requisita an in cujus favorem, et contra quos sit locus evictioni, et relevationi? Affirmative rescripsit contra Marcum: *Asculana Capellaniae* 2. *Dec.* 1786 *dub.* 4.

Bona Ecclesiastica quoad Fructus, seu Reditus. *Vide Fructus.*

§. VI.

Bona Ecclesiastica quoad Hypothecam.

Venerabilem Congregationem S. Philippi Nerii Camerini haeredem ex asse scripsit Sacerdos Bartholomaeus Rossetti. Duo ei onera imposuit, expositionem nempe SSmi Sacramenti a Dominica in Albis usque ad ultimum Pentecostes festum, et septem quotannis Missarum celebrationem. Prohibuit vero, ne bona haereditaria in aliam causam, quam in fabricam Ecclesiae ejusdem Congregationis erogarentur; ita tamen, ut in isto casu fundus constitueretur pro dictorum onerum implemento. Bona jam pene omnia in fabricam erogata fuere. Census tantum restabant in summa scutorum 500, et praedium, quod haereditati postremo pro credito scutorum 350 obvenit. Patres Oratorii hodie cogitant praedium vendere pro perficiendo posteriori Ecclesiae prospectu. Emptorem facile reperiunt, si pro hypotheca census ob pretii securitatem subiciantur. Obtinuerunt *sub die* 18. *Dec.* 1773, ut praeservato fundo pro expositione SSmi Sacramenti, et celebratione Missarum ad formam testamenti Rossetti, Episcopus arbitraretur pro facultate reliqua bona ejusdem testatoris tantum obligandi. Preces modo integrant Patres, ut hypothecae subicere valeant censuum sortes absque eo, quod ad subrogationem adigi debeant, nisi in casu secutae praedii evictionis; et postulant; num sit recedendum a decisis? in decisis S. C. dixit, juxta modum (170): *Camerinen. Fabricae* 20. *Aug.* 1774.

§. VII.

Bona Ecclesiastica quoad Investimentum, et Multiplicum.

1. Clerum S. Marci tam pro restitutione sortium a debitoribus facienda, quam pro novo faciendo investimento, consensum Episcopi exquirere debere, sed gratis dari demandatur: *S. Marci Plurium* 16. *Januar.* 1723 *dub.* 10.

2. Quumque quaereretur, quantanam esse deberet summa sortis? responsum prodiit, in quacumque quantitate, sed gratis: *Ibid. dub.* 11.

3. Quum bona haereditaria Caesaris Ubaldini satis non essent ad onera ab ipso praescripta implenda, Patres Augustiniani haeredes censuerunt aedificium inter cetera onera postremo injunctum differre, donec cumulo peracto illud perficere possent. Sed a Cessionario Rev. Fabricae in judicium vocati, vel voluntatis testatoris commutationem, vel multiplicum conficiendum postularunt. Pro multiplico responsum fuit, et ut Archiepiscopus invigilaret exequtioni: *Ferrarien.* 8. *Aug.* 1744, *confirmat.* 19. *Sept. ejusd. anni.*

4. Multiplicum pro fundatione Presbyterorum sive secularium, sive regularium intra decennium in civitate Calli facienda, perfeci jussit Johannes Victorius Lupertius; hoc non impleto, Confraternitatem Misericordiae nuncupavit haeredem, onere illi dotandi puellas egenas tributo. Sodalitii moderatores fundationem ob assis haereditarii parcitatem intra decennium expleri desperantes; exorant, ut commutata voluntate quoad multiplicum, bona haereditaria una cum onere Confraternitati addicantur. Episcopus pro nubendis parentum orbatis illa inve-

(170) „Modus est, pro facultate obligandi „census pro evictione praedii alienandi, subrogato tamen ex nunc alio fundo perpetuo idoneo, et libero, qui stare debeat pro adimplemento onerum Missarum, et expositionis SSmi „Sacramenti:" Eod. Caus. 20. Aug. 1774.

stiri opinabatur. Sed juxta votum habuerunt resolutionem Oratores, quia servandam esse testatoris dispositionem, scribendumque juxta mentem Episcopo S. Congr. censuit: *Callien.* 13. *Febr.* 1773.

§. VIII.

Bona Ecclesiastica quoad Locationem, et Conductionem.

1. Ex quodam Decreto edito anno 1625 ab Archiepiscopo Tarentino permittente, quod Capitulares, seu Participantes Collegiatae terrae Martinae possint non ultra triennium domos, et possessiones ejusdem Capituli retinere pro rata annuae portionis ducat. 45 pro quolibet, et quod illi, qui ulterius conducta dicta bona retinuerint, ea restituere tenerentur. Abusus ob id locandi easdem ipsis Capitularibus absque necessariis solemnitatibus usque ad ipsorum vitam inolevit. Dubitatum fuit de harum Locationum validitate, et S. C. has non esse validas putavit: *Tarentina Censurarum* 9. *Apr.* 1701 *dub.* 1.

2. Capitulum Collegiatae Ecclesiae civitatis Laviniae Beneplacitum ad Locationem, seu temporariam alienationem cujusdam agri cum Ducibus de Caesarinis peragendam exoravit. Abnuit S. C., et subjunxit, ut fiat a Canocis revocatio ultimae Locationis infra mensem, alias declarantur incurrisse in censuras, eisdemque prohibeatur, ne in futurum audeant praefata bona locare, sive ad longum, sive ad breve tempus absque expressa licentia S. C.; et quoad praeteritas Locationes absolvantur ad cautelam, et quoad marmora, et statuas Partes consulant propriae conscientiae: *Albanen. Beneplaciti* 17. *Novem.* 1703 *dub.* 1., *et* 2.

3. Locationes jurium, ac redituum parochialium, necnon fructuum Collegiatae Ecclesiae S. Georgii terrae Modicae capitulariter a Canonicis sine Praepositi consensu factas utique sustineri fuit definitum: *Syracusana Praepos
iturae* 15. *Junii* 1709 *dub.* 1.

4. Domus sita in civitate, quam Sebastianus Lancetta pro missarum celebratione reliquit, et quam alienare prohibuit tum idem testator, tum S. C., etsi diu absque conductoribus remanserit; nuper quatuor oblationes pro affictu, seu perpetua Locatione habuit; ideo S. C. consulta super hisce, omnes oblatores rejecit, et, ut affigerentur nova edicta pro recipiendis oblationibus, tum pro Locatione triennali, quam ad longum tempus, edixit: *Caesenaten. Domus* 13. *Maii* 1713 *dub.* 2.

5. Bonorum, quae pro Ludi-magistri mercede attributa sunt, locatio a Communitate eorumdem administratrice in favorem majoris oblatoris valida est; etiamsi Ludi-magister ab Episcopo ad tempus, donec scilicet quaestio super jure nominandi eumdem Ludimagistrum inter Episcopum, et Communitatem exorta dirimeretur, electus contra praefatam Locationem reclamaret: *Ferentina* 29. *Januar.* 1735.

6. Consuetudinem ultra hominum memoriam in sua Dioecesi invenit Episcopus Tarentinus, locandi bona immobilia ad vitam Canonicorum Ecclesiae Collegiatae oppidi Cryptalearum absque ullo Sedis Apostolicae beneplacito; decrevit ideo, ne a Capitulo Locationes istae deinceps fierent, atque ut de anteactis consulerent Sedem Apostolicam. Quinque hac de re propositis dubiis, responsum est a S. C., praevia absolutione ad cautelam pro gratia sanationis quoad concessiones hactenus factas; quo vero ad concessiones in posterum faciendas recurrant in casibus particularibus: *Tarentina Beneplaciti Apostolici* 4. *Maii* 1743.

7. Sylvam, de cujus ligno carbo coquitur, ad Praeposituram Collegia-

tae Ecclesiae Lilletti spectantem locandi ad septennium, seu vendendi data est facultas Praeposito Padros; etsi contradiceret Bernola Praepositurae Coadjutor. Nam scatet ex testimonio Episcopi utilitas. Beneplacitum Apostolicum autem postulatum concessum fuit juxta modum (171): *Celsonen. seu Urgellen. Beneplaciti* 18. *Novem.* 1752.

8. Locationis bonorum ad Capitulum Sublacense spectantium instrumentum, ut stipularetur, quamvis jam edicta affixa fuissent, quum S. C. rescripsisset pro facultate stipulandi praevia affixione edictorum, non esse stipulandum, sed novae edictorum affixioni esse locum eadem S. C. censuit: *Nullius Sublacen.* 15. *April.* 1780.

9. In locationibus bonorum faciendis per Capitulum Ecclesiae Cathedralis sub poena nullitatis quoad bona Fabricae, minime vero quoad bona Capituli esse Episcopum audiendum S. C. existimavit: *Asculana* 12. *Julii* 1788 *dub.* 13. *confirmat.* dempta nullitatis poena: 7. *Febr.* 1789.

10. Quaesitum inde quum fuisset, utrum eidem Episcopo, quoties constet de praejudiciali Capituli Ecclesiae, seu Fabricae administratione, liceat eadem bona locare, reluctantibus etiam Canonicis? resolutum fuit, ut Episcopus uteretur jure suo ad formam Concilii Tridentini (172): *Ibid. dub.* 14. *confirmat. ibid.*

11. Locatio fatiscentis maxime ob incendium passae domus assignatae post centum annos a condito testamento per mediatos haeredes Ludovicae Baroni in fundum duarum Capellaniarum ab ea institutarum in Ecclesia S. Jo. oppidi Montis Bodii, permittitur ad triennium ob desponsam a conductore novam illius constructionem, et ampliationem, licet impar sit oblata pensio oneri missarum, quibus Capellania gravatur: *Senogallien. Locationis, et Reductionis Missarum* 28. *Febr.* 1795 *dub.* 1.

12. Locatio praediorum simplicis Beneficii SS. Conceptionis, et Nativitatis B. M. V. Ecclesiae Collegiatae civitatis Trebiae expleta in favorem Feliciani Rossi pendente in S. C. instantia pro facultate locandi, declaratur nulla; licet Beneplacitum Apostolicum contrahentes reservarint, quod fuit contrarium facti, et asserant bonam fidem habuisse: *Spoletana Locationis* 14. *Martii* 1795 *dub.* 1.

13. Et illi denegatur Beneplacitum Apostolicum: *Ibid. dub.* 2.

(171) Nempe cum solitis clausulis, ut Sylva vigore hujusmodi facultatis non destruatur.

(172) *Sess.* 22. *cap.* 9. et *Sess.* 24. *cap.* 8. *de reform.*, quorum vigore Episcopus necessariam vigilantiam, et curam habere debet, ne ex negligentia Capituli sequatur damnum Ecclesiae, ejusque bonis, atque redditibus, unde potest Episcopus Capitulo injungere exactionem redituum, reparationem, et culturam bonorum; necnon valet ex legitima causa administratores, aliosque Capituli Ministros removere, ut firmat Scarfantonius *Animad. ad Ceccoperium addit.* XXXVIII. *num.* 57 *seqq. part.* 3. Omnes enim Episcopi in jurejurando spondere debent, se, inconsulto Romano Pontifice, non alienaturos suarum Ecclesiarum bona. Aegre ferunt hostes Sedis Apostolicae hoc juramento, ejusque originem repetunt a celebri *Extrav. Ambitiosae*, quam Paulus II. evulgavit. Sed hoc falsum est. Nam liber diurnus Pontificum Romanorum a Garnerio illustratus, collectusque seculo VII, aut initio seculi VIII., uti ostendit ejus aetatis Codex, quem ipse Garnerius affert in *Praefat. num.* 10. et 11. continet solemnibus verbis hanc eamdem promissionem, qua se quivis a Summo Pontifice consecrandus Episcopus obligabat. *Cap.* 3. *tit.* 7. *pag* 64. *ed Paris.* 1680. Celestinus III, qui seculo XII. Pontificatum obtinuit, in *cap.* 8. *de Reb. Eccles. alien.* memorat Sacramentum fidelitatis, quo Ravennatensis Archiepiscopus tenebatur Apostolicae Sedi nihil alienare. Quam decretalem explanans Glossae Auctor, qui floruit seculo XIV, testatur, quod aetate sua, *quilibet Episcopus, ut immediate D. Papae subest, jurat et fidelitatem, quod non alienabit bona Ecclesiae, neque infeudabit; et idem juramentum praestant alii Episcopi suis Metropolitanis.* Consule Cl. Mamachium *del Diritto libero della Chiesa tom.* 3. *part.* 1. *cap.* 1. §. 9. *pag.* 48 *et seqq.*

14. Et confirmatur deliberatio in favorem Archangeli Septimj melioris oblatoris facta post affixa de mandato S. C. edicta, salvo jure vigesimae, et sextae: *Ibid. dub.* 3.

Bona Ecclesiastica Monasterii. Vide *Monasterium* §. *II*.

§. IX.

Bona Ecclesiastica quoad Permutationem.

1. Ex constructione Collegii Societatis Jesu per dispositionem Canonici Cicognini ingens patitur detrimentum Ecclesia Parochialis S. Petri Forelli, eidem Fabricae proxima, et loco depressiori; quare Patres Jesuitae, qui in eadem civitate Ecclesiam non habent, illam Ecclesiam cum adjacentiis obtinere ad sacras peragendas functiones cupiunt. Exhibent proinde Parocho aliam Ecclesiam, Domumque Parochialem, quae intra Paroeciae limites sita est, ac Ecclesiae permutandae equivalet; ob id postulatur Apostolicum Beneplacitum, et S. C. ut transmitteretur copia informationis concordiae arbitrio Card. Praefecti mandavit: *Praten. Beneplaciti* 24. *Maii* 1710.

2. Fratres Butii patroni Capellaniae Sinigardae facultatem postularunt Domum jam fatiscentem permutandi, quae exigui est reditus, cum bonis quibusdam, quia haec permutatio utilitatem Ecclesiae maximam praeseferт. Favet Archiepiscopus, et S. C. annuit juxta votum ejusdem Antistitis cum solitis clausulis (173): *Firmana Permutationis* 21. *Julii* 1759.

3. Domus ad Capellam S. Antonii Patavini spectantis, quae extat in Ecclesia S. Mariae de Trivio Urbis Velitrarum, eidemque relictae una cum haereditate universa ab Equite Caesare Toruzzi commutatio cum annuo censu, nonnullisque locis Montium fuit denegata; quamvis evidens foret Ecclesiae utilitas, ac Capellae Administratores commutationem efflagitarent ad removendam maximam expensam pro illius domus instauratione. Testator enim strictissime quamcumque alienationem, ac bonorum suorum commutationem prohibuerat: *Veliterna Permutationis* 31. *Aug.* 1771.

4. Praedium nuncupatum *S. Christinae* assignatum pro fundo Capellaniae ex fundatione Ippolytae Torelli Gisberti erectae Laelius Rinalduccius haeres mediatus cum alio praedio appellato *li Pozzetti* commutare postulavit. Ipse spopondit solvendi quanti pluris aestimaretur praedium S. Christinae, ac donandi scut. 40 in favorem Ecclesiae. Patroni in hoc descendunt: S. C. vero hac de re quaesita, ut scribatur Episcopo pro meliori informatione, jussit: *Fanen. Permutationis* 19. *Aug.* 1786. Deinde donatione oblatore in scut. aliis 40 adaugente ejusdem petitioni assensa est S.C. juxta votum Ordinarii: 16. *Junii* 1787.

5. Contractus permutationis, et respective venditionis initum inter Conservatorium Oblatarum Sacrae Familiae Setiae, ac Joachim Benedictum Pacifici de licentia Card. de Comitibus Protectoris, ac sub reservatione Beneplaciti Apostolici nullus declaratur; Scatere enim nullitas ex triplici capite videtur: tempore stipulationis contractus Deputatus Conservatorii erat Pacificus: Beneplacitum postulatum praetermissum, ac nonnisi post exe-

(173) Nam injunxit Archiepiscopo, ut „ postquam compererit in evidentem Capellaniae utilitatem fore ceauram petitam permutandi facultatem, servatis pactis, et conditionibus expressis, pro suo arbitrio etc. Oratoribus gratia impertiatur: Ita tamen, ut in casu evictionis, et molestiarum super bonis in permutationem assignandis, seu subrogandis, liceat Capellano pro tempore ad propriam domum, et primaeva jura quandocumque redire " *Lib. Decret.* 109 *fol.* 260.

quutum contractum aestimatum fuit: demum utilitas pii operis deficiebat: *Terracinen. et Setina* 23. *Januar.* 1790 *dub.* 1.

Bona Ecclesiastica quoad Redintegrationem. Vide *Redintegratio*, *Restitutio*.

Bona Ecclesiastica quoad Reditus, seu Fructus. Vide *Fructus*.

§. X.

Bona Ecclesiastica quoad Refectionem, et Reparationem.

1. Quum Abbas monasterii in Waldsasuen. ordinis Cisterciensium postulasset, an sit ipsi liberum collapsam Prioralem domum in civitate Tursenreut a fundamentis pro uberiori animarum beneficio extruendi? S.C. rem definiendam mandavit arbitrio S. C. Episcoporum, et Regularium (174): *Ratisbonen. Juris Deputandi Vicarium* 28. *Julii* 1713 *dub.* 3.

2. Vicarius Generalis divisit, et dismembravit Ecclesiam S. Mariae cum situ pro construenda domo Parochiali ab Ecclesia Praepositurali, et univit Ecclesiae Parochiali S. Stephani ad Intramum, cujus Parochus in dicto situ domum aedificavit, et ipso instante S. C. unionem, et dismembrationem irritam declaravit; modo instauratione indigebat Parochialis domus, et cujus sumptibus facienda sit, disceptatum est? et S. C. rescripsit, ut Episcopus provideat prout de jure: *S. Miniatis Unionis* 16. *Novem.* 1715 *dub.* 3.

3. Quum quaesitum esset, an constet de mutatione in pejus Ecclesiae Parochialis S. Thomae Castri Turritae, ejusque bonorum tam stabilium, quam utensilium, et an sit reficienda, et a quibus? S. C. respondit, ut Episcopus provideret prout de jure etiam auctoritate S. C.: *Nepesina* 9. *Febr.* 1726 *dub.* 2.

4. Sancivit S. C. esse locum restaurationi domus Parochialis Villae Dugheriae sumptibus Parochi pro tertia parte, et Parochiae incolarum pro reliqua accepta oblatione per Biagiolinum praestita idonea fideijussione in statu ecclesiastico: *Brictinorien.* 20. *Novem.* 1756.

5. Onus reparationis bonorum Ecclesiae Parochialis loci Nibbiae, qua ante resignationem opus erat, non ad resignatarium Jacobum Mariam Pattojam, sed ad resignantem Gaudentium Mossotti pertinere definitur; quamvis iste in Syngrapha privata, quae in mandato tamen procurae pro consensu resignationi praestando apud S. Sedem non fuit repetita, reparationes praeexistentes resignatario adimplendas injunxerat: *Novarien.* 16. *Januar.* 1762 *dub.* 1.

6. Quum quaesitum fuisset; an domus Parochialis S. Gregorii oppidi S. Genesii sit reficienda, et instauranda sumptibus Parochiae incolarum? S. C. mandavit Episcopo scribi juxta instructionem (175): *Camerinen. Restaurationis* 28. *Febr.* 1769 *dub.* 2.

7. Sacerdos Angelus Romualdus An-

(174) Quae Congregatio Regularium jura utriusque partis cognoscere debet.

(175) Instructio fuit, ut deveniat ad exactam firmationem status Ecclesiae Parochialis, et consectarie ad liquidationem omnium redituum comprehensis etiam emolumentis, quae ratione muneris a Parocho percipi consueverunt, et correspectiva omnium quoque onerum, quibus ratione curae animarum, legatorum piorum, et culturae bonorum, aliaque de causa Parochus gravatur. Deveniat etiam ad peritorum deputationem, ut eorum judicio incomperto sit, quaenam instaurationes pro Ecclesia, et quae pro domo parochiali necessariae dumtaxat sunt, et quot sumptus pro singulis requirantur: secernendo etiam ea damna, quae ex apte natura, et temporis decursu processerunt ab iis, quibus Parochorum culpa, aut incuria causam dedit; tandem S. C. instructam reddet, de praeteritis contributionibus, an sponte Parochiani eas subjerint, vel potius Curiae Episcopalis officio adacti solverint: Regist. lit. lib. 33. die 28. Januar. 1769

gelucci in vacantem Archipresbyteralem Ecclesiam Parochus ingressus, Parochiales aedes ruinam ita minantes reperiit, ut in propriam domum se receperit. At quum contra obaeratam defuncti Parochi haereditatem pro emendatione damnorum instare nequiret, instituit contra communitatem, et singulos Parochiae homines, ut ad instaurandam domum Archipresbyteralem compellerentur. Horum nonnullis recusantibus a S. C. quaesitum fuit, ad quem reparatio spectaret? et ad Communitatem, et homines spectare, respondit: *Tudertina Restaurationis Domus Parochialis* 19. *Decem.* 1772.

8. Capellanus Sodalitii B. M. V. de Consortio civitatis Cerviensis bona beneficii S. Sebastiani a die adeptae possessionis reficere debere S. C. existimavit: *Cervien.* 7. *Junii* 1788 *dub.* 8.

9. Dum inficiatur a S. C. ad reparandas aedes Parochiales una cum Ecclesia Parochiali S. Michaelis Archangeli oppidi Maceratae Feltriae applicatio haereditatum Gratiosi, et Angeli Remigii Calbini, quaeritur, an, et quomodo sit providendum praesenti reparationi aedium, et Ecclesiae praedictae? S. C. respondit, affirmative, ex pecunia cumulata, et quatenus opus aliis etiam remediis a S. Concilio Trid. praescriptis (176): *Feretrana Applicationis* 27. *Aug.* 1798 *dub.* 2.

Bona Ecclesiastica Regularium. Vide *Regulares* §. *VII*.

§. XI.

Bona Ecclesiastica quoad Sub-Emphyteusim.

Omnia bona Sodalitii SS. Sacramenti Montis Ulmi per rescriptum deliberata fuerunt a S. C. in Emphyteusim ad tertiam generationem masculinam in favorem Hilarii Michetti salvo jure vigesimae, et sextae. In locum autem deliberatarii successit Vicesimarius Jo: Baptista Lucchetti, qui facultatem postulavit ineundi Sub-Emphyteusim cum Nicolao Campetelli. Annuit petitioni Sodalitium certis sub conditionibus, et Archiepiscopus illi favet; et S. C. consulta declaravit, esse permittendam sub-emphyteusim durante tamen Emphyteusi in favorem Lucchetti, et citra Emphyteusis jam initae innovationem: *Firmana Sub-Emphyteusis* 20. *Januar.* 1798.

Breve, Chirographum Apostolicum.

1. Spectata Mensae nummariae, ac domus SSmae Annunciationis Neapolis decoctione Clemens XI. Pont. Max. indultum super suspensione Legatorum Piorum ad decennium concessit. Ejusdem domus Gubernatores in precibus legatum subsidii dotalis relicti

(176) *Sess.* 21. *cap.* 7. *de reform.* Haec est regula ex dispositione Tridentina, et ex Canonistis elicita, et quae tradit Bened. XIV. *Instit. Eccles.* 100. per tot. Ecclesia Parochialis si forte corruerit, vel reparatione indigeat, tenetur illam resarcire fabrica, si adsit, sin minus, tenetur Parochus, non quidem redditibus suis patrimonialibus, sed ex redditibus beneficii, si ad suam conservationem supersint; quamquam non supersint ad conservationem propinquorum ejusdem Parochi. Tertio loco, qui habent beneficium ecclesiasticum in illa Ecclesia. Quarto loco, si Parochia est de jurepatronatus, tenetur patronus suis sumptibus id agere, ita tamen, ut si infra praefixum ab Episcopo tempus noluerint sumptus illico subministrare, amittat juspatronatus illud: Denique ultimo loco tenetur populus, ut qui in ea Parochia habitant, etiamsi conducant domus alienas, et domini illarum alibi habitent: possunt tamen in eo casu ex pensionibus retendis se indemnes reddere. Et quae dicta sunt de reparatione Ecclesiae, intelligenda etiam de reparatione domus Parochi: sicut qui tenentur ad reparationem Ecclesiae tenentur quoque ad reparationem aedium Rectoris Ecclesiae, prout decrevit S. C. Concilii teste Barbosa in cap. *De his* 4. *de Eccles. aedificand.* num. 5., et sentiunt Canonistae.

ab Ascanio de Elia non recensuerant, quod tunc eos latebat; ideo dubitarunt, an in praefati indulti Brevi comprehenderetur? et non comprehendi S. C. explicavit: *Neapolitana Reductionis Onerum* 15. *Junii* 1709 *dub.* 1.

2. Etiamsi inter Parochum Ecclesiae S. Margaritae Villae Marasii de suburbiis Januae, et Sodales Societatis SSmi Sacramenti in eadem Ecclesia erectae causa nonnullarum controversiarum firmata fuerit concordia super constructione Oratorii, in quo nequeat sacrum fieri absque Parochi licentia; tamen Sodales Breve permissivum peragendi sacrum in dicto Oratorio nulla mentione Concordiae facta obtinuerunt. Idcirco S. C. quaesita de ejusdem validitate, ut interim exhibeatur Breve, consilium nondum cepit: *Januen. Indulti* 10. *Julii* 1706.

3. Obtinuit Alexander de Calvis Signaturae Justitiae votans pro suae Dignitatis decore, ac tutela Breve ab Innocentio XII. Pont. Max. anno 1695, ut suspenso multiplico ordinato a Laurentio de Calvis posset frui tum residualibus fructibus elapsis, et non investitis, tum aliis in posterum decurrendis usquequo filius Johannis Vaii capax evaderet Legati a testatore relicti: propterea exacti fuerunt dicti fructus usque ad annum 1710. Exhinde orta quaestione a Deputatis Seminarii Pratensi excitata, praetendentibus Breve fuisse per subreptionem, et obreptionem obtentum, eo quod non fuerint expressae familiae ad legatum vocatae; et S. C. sententia fuit Breve validum esse, nec fructus perceptos esse restituendos: *Romana, seu Praten. Indulti* 11. *Junii* 1718 *dub.* 1.

4. Ac Breve, seu Indultum expirasse anno 1710, neque ullos fructus perceptos ad dictum tempus esse restituendos sancitur: *Ibid. dub.* 2.

5. Ex tribus Sororibus Archangela, Antonia, et Seraphina, quarum filiabus avus Albericus Arfilius, quatenus Deo vovere vellent, dotem scut. 500 monetae Urbini reliquerat, Antonia commutationis, ut in seculo nubere possit, Breve obtinuit. Aliae hoc impugnarunt ob non factam mentionem de filiarum earumdem existentia, et in statu habili ad consequenda dicta subsidia. At S. C. Breve esse exequendum decidit: *Senogallien. seu Fanen. Subsidiorum Dotalium* 19. *Aug.* 1730.

6. Declaravit S. C. minime sustineri Chirographum obtentum a Benedicto XIII. Pont. Max. anno 1728 ab Episcopo et Capitulo Ecclesiae Cathedralis, quo inspecta solutione scut. 1000 in alia pia opera erogatorum, confirmatur applicatio proventuum cujusdam Legati pii in favorem pauperum relicti peracta ab Episcopo, et Capitulo praedicto anno 1680 in reparationem Ecclesiae, cum exemptione a redditione rationis, et incorporatione pecuniae congestae, ex fructibus dicti legati, ac absolutione ab onere imposito a testatore alio subrogato. Nam bina Decreta hujusmodi Chirographo opposita praecesserant: *Gerunden. Vestiarii* 7. *Julii* 1731 *dub.* 2.

7. Breve Benedicti XIV. Pont. Max., quo indultum impertivit Francisco Lopez Coadjutori Matthaei Conia Canonici Ecclesiae Cathedralis ratione servitii, et officii occupandi locum sui coadjuti tam in choro, quam in supplicationibus minime sustineri. Nam silentio praetermissum fuit in literis coadjutoriae assignatum fuisse salarium ei ducat. 24 annuum pro servitio, et munere Coadjutoriae, necnon ultimi Stalli, quod uti Coadjutor retinet, locum, ac rescriptum S. C., quo eidem denegata fuerat aetatis praerogativa sui Coadjuti: *Baren. Praecedentiae* 19. *April.* 1760 *dub.* 2.

8. Denegata Aperitione Oris adversus Breve Pont. Max. Clem. XIII., quo confirmaverat, et exequutioni mandaverat deliberationem Capitularem Cathedralis Ecclesiae captam die 17. Junii 1757, licet nonnulli conquesti fuerint, quod nec Episcopus praemonitus, nec absentes vocati fuerant; S. C. modo Brevis praelati exequutionem decernit: *Tridentina* 14. *Febr.* 1761 *dub.* 2.

9. Quum Episcopus Breve Apostolicum dispensationis ab irregularitate obtentum a Clerico Josepho Belzoppi ob non comprobata exposita exequi abnuerit, orto dubio, an dictum Breve sit exequendum? Affirmativum S. C. tulit responsum, exhibitis tamen Episcopo documentis, de quibus in novis precibus, et ex quibus exposita comprobantur: *Feretrana Irregularitatis* 22. *Novem.* 1794.

Breve, Chirographum Apostolicum quoad Aperitionem Oris. Vide *Aperitio Oris*.

Breviarium seu Officium Divinum.

1. Clericus de Mauro obtinuit beneficium simplex terrae de Morandola reditus ducat. 4, et quaesivit, an ratione paucae quantitatis teneatur Officium Divinum recitare? respondit S. C. Oratorem *intitulatum* in beneficio teneri Officium Divinum recitare; etiamsi reditus dicti beneficii sit paucae quantitatis non excedentis scut. 4 annuatim, imo licet nullos percipiat fructus: *Cajetana* 6. *April.* 1647.

2. Eos, qui ad Officium Divinum recitandum tenentur, non aliter huic muneri satisfacere, quam si ex Breviarii Romani juxta Sacr. Concil. Trid. Decretum a Pont. Max. S. Pio V. restituti (177) formula illud recitaverint, ad idque posse compelli, nisi a prima institutione per Sedem Apostolicam approbata, vel consuetudine, quae vel ipsa institutio ducentos annos antecederet, aliis certis Breviariis usos

(177) Olim unusquisque Episcopus suae Dioecesis liturgiam moderabatur, quae tamen a catholicae Ecclesiae doctrina non discreparet: atque hinc orta est diversitas illa caerimoniarum, et precum, quae occurrit in liturgiis SS. Basilii, Chrysostomi, Ambrosii, de quibus agit Card. Bona rer. litur. lib. 1. cap. 6. tom. 1. pag. 90 et seqq. edit. Taur. an. 1747. Sed denique utilitas concordium precum, et illa, quae ex crebra rerum mutatione oriebantur, incommoda fecerunt, ut S. Pius V. in Const. *Quo primum* (*Bull. Rom. tom.* 4. *part.* 3. *pag.* 116) in divinis officiis, sacrisque peragendis ab omnibus servari voluerit ordinem Ecclesiae Romanae, quae aliarum mater, et magistra est. Hac de causa actum est in Concilio Tridentino de Breviario emendando, deque certa proponenda formula, quam omnes in posterum sequerentur; et hanc formulam Breviarii absolutam a selectis quibusdam viris, laudatus S. Pius V. *Const. Quod a nobis* 9. *Julii* 1568 (*Bull. Rom. tom.* 4. *part.* 3. *pag.* 22) proposuit ab omnibus observandam: illis tantum exceptis, qui ab ipsa prima institutione a Sede Apostolica approbata, vel consuetudine, quae ducentos annos superaret, aliis Breviariis uterentur. Et ita in principio Bullae S. Pontifex loquitur. „Quae divini officii formula pie olim, ac sapienter a „Summis Pontificibus, praesertim Gelasio, ac „Gregorio autem VII. reformata, cum diuturnitate temporis ab antiqua institutione deflexisset, necessaria visa res est, quae ad pristinam orandi regulam conformata revocaretur." Huic Constitutioni accessit alia *Const. Cum in Ecclesia* 10. *Maii* 1602 (*Bull. Rom. tom* 5. *part.* 2. *pag.* 422), qua Breviarii Romani jussu S. Pii V. olim restituti, et editi, et deinde perperam in aliquibus immutati, iterata restitutio, cum permissione Breviariorum jam impressorum, et prohibitione novum aliter de cetero imprimendi, mandatur. Iterum recognitum fuit ab Urbano VIII. *Const. Divinam Psalmodiam* 25. *Januar.* 1631 (quae Const. haud reperitur in Bull. Rom., et in Epitome Guerrae, sed praemittitur editionibus Breviarii). Denique *Const. Cum alias* 27 *April.* 1643 (*Bull. cit. tom* 5. *part.* 2. *pag.* 38) idem Pontifex Urbanus hymnis quibusdam auxit, et emendavit; atque recitatio, ac decantatio eorumdem omnibus Ecclesiis praecepit. Ac recte, et jure Romanos Pontifices omnem semper dedisse operam, ut Occidentales Ecclesiae traditiones, et ritus Ecclesiae Romanae in celebranda Missa, in Sacramentis administrandis, in Psalmodia, in ceteris ad publicum cultum pertinentibus amplecterentur, ostendit Cl. Zaccaria Biblioth. Ritual. tom 1 dissert. 1. cap. 4. et 5. pag. 29 et seqq.

fuisse constiterit, quemadmodum ejusdem S. Pii Const. 7. Idus Julii 1568 (178) cavetur: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662 *dub.* 17.

3. Pro conscientiae serenitate quorumdam proposito dubio; an Sacerdotes damnati ad triremes, et in iis degentes teneantur ad recitationem Divini Officii? responsum prodiit; ad D. Secretarium juxta mentem (179): *Dubium Recitationis Divini Officii* 18. *Aug.* 1708.

4. Jacobus Balduccius fundator quatuor filios Julii Laureti successive ad beneficium vocavit, ea tamen lege, ut beneficiatus, dum studiis operam daret, ad aetatem usque 25 annorum a recitatione Divini Officii dispensaretur; ejus tamen loco Officium parvum B. M. V. recitaret. Dubitatum est, an testator facultas foret dispensandi familiam Laureti ab onere praefato, et affirmativum prodiit responsum: *Firmana Beneficii* 2. *Sept.* 1758 *dub.* 1.

5. Ad praedicti beneficii nominationem substituta fuit Gens Simonetti; nil tamen de Officio expressit testator, sed tantum inquit cum eodem onere; quaesitum proinde fuit; num onus Officii Divini familiae Laureti primo loco vocatae injunctum, repetitum censeretur etiam pro familia Simonetti, et minime repetitum censeri S. C. respondit: *Ibid. dub.* 2.

6. Canonici Ecclesiarum Collegiatarum S. Crucis Hunfeld, et SS. Johannis Baptistae, et Ceciliae Rasdorf in minoribus constituti, et participantes tantum de massa grossa, non autem de emolumentis, quae in praemium residentiae lucrantur, ad quam non sunt adstricti, tenentur Officium Divinum privatim quotidie recitare; etsi exponeret Episcopus non recitandi consuetudo ob redituum tenuitatem invaluisse: *Fulden. Visitationis Sacrorum Liminum* 3. *Aug.* 1782.

7. Quum Clericus Augustinus Boschi annorum 43 Patronus pauper, ac Rector simplicis beneficii S. Petri *a Fabrica* recitare Divinum Officium non valeret ob inscitiam, et tarditatem mentis, a qua edusi nulla spes concipi potest, nec retinere idcirco dictum beneficium, ex decreto S. C. possit; modo impetravit commutationem Divini Officii in alias preces arbitrio Episcopi facto verbo cum SSmo: *Collen.* 30. *Aug.* 1788 *dub.* 2.

(178) Supracit: quae ait § 5. „Ac etiam abolemus „quaecumque alia Breviaria, vel antiquiora, vel „quovis privilegio munita, vel ab Episcopis in „suis Dioecesibus promulgata, omnemque illo„rum usum de omnibus Orbis Ecclesiis. Mona„steriis, Conventibus, Militiis, Ordinibus, et „Locis virorum, ac Mulierum, etiam exemptis, „in quibus alias officium divinum Romanae Ec„clesiae ritu dici consuevit, aut debet: illis ta„men exceptis, quae ab ipsa prima institutione „a Sede Apostolica approbata, vel consuetudi„ne, vel quae ipsa institutio ducentos annos „antecedat, aliis certis Breviariis usu fuisse con„stiterit, quibus, ut inveteratum illud, jus di„cendi, et psallendi suum officium non adimi„mus, sic eisdem si forte hoc nostrum, quo „modo promulgatum est, magis placet, dummo„do Episcopus, et Universus Clerus in eo con„sentiant, ut id in choro dicere, et psallere „possint, permittimus."

(179) Ferrarius in *Biblioth. Canon. verb. Offic. Divin. art.* 1. *num* 23. ait, quod S. C. noluit decidere hoc dubium; immo neque Clemens XI., cui Congregatio Concilii dubium resolvendum reservarat, et additur in edit. Rom. dicti operis anni 1789 nota Romani Theologi hujusmodi „Quamvis multum probabilis dici possit illorum „theologorum opinio, quae Clericus ad triremes „damnatus a recitatione divini officii eximit, „quia, ut ait P. Concina, tom. 2. theol. *Christ.* „diss. 2. q. 7. pag. 403 *vix in tam misero statu im„plere hoc onus possunt, tum ob impedimenta „continua, tum ob Breviarii privationem, tum „etiam quia Pontifex, dum eosdem tanto suppli„cio subjicit, videtur eosdem a recitando Officio „tacite quodammodo dispensare ne status religio„sus* (inde dicendum de statu clericali) *oppro„brio exponatur;* isthaec tamen opinio penitus „falsa est de clericis carceri mancipatis, qui „certo certius recitare debent horas canonicas, „ut omnes fatentur."

§. I.

Bulla Apostolica (180).

Dubitatum est, an Bulla S. Pii V. 34 in ordine tom. 2. Bullarii concessa instante, et supplicante Serenissimo Rege Catholico (181) non ad petitionem Regularium, sit revocata in Bullis Summorum Pontificum, in quibus exemptiones Regularium mitigantur? respondit S. C. agendum cum SSmo, an velit declarare Bullam non esse revocatam, illam tamen non suffragari, nisi in locis, ubi est defectus Parochorum: *Angelopolitana* 14. *Maii* 1648 *dub*. 3. Hoc dubium est inter alia, quae Patres Jesuitae S. C. exhibuerunt.

§. II.

Bulla Apostolica Coenae Domini die legi solita (182).

1. Quum difficile esset omnes, qui curam animarum gerunt, transumptum Bullae die *Coenae Domini* legi solitae penes se habere, dignetur S. C. declarare unum transumptum hujusmodi

(180) Bullae, sive Extravagantes Pontificum constitutiones a S. Leone M. usque ad Sixtum V. primus collegit Laertius Cherubinus IC. Romanus, easque comprehendit uno volumine, quod *Bullarium* appellavit. Auxit deinceps suum hunc librum constitutionibus Pauli V., ac tertiam quoque parabat Bullarii editionem, qua etiam ceterae constitutiones postea latae continerentur. Sed cum re infecta a vita excessisset, susceptum a Patre opus absolvit Angelus Maria Cherubinus, qui Romae edidit magnum *Bullarium Romanum* divisum in tomos quatuor, quibus complexus est omnes constitutiones, quas pater collegerat, et quas omiserat, atque illas in primis, quae post ejus abitum prodierant, usque ad Innocentium X. Quatuor his libris quintum addiderunt Antonius a Latusca, et Paulus a Roma, qui constitutiones collegerunt, quae superiori tomo praetermissae, quaeque usque ad Clementem X. editae in lucem fuerant, sed ceteris palmam praeripuit *Bullarium magnum*, quod non multis ab hinc annis editum Romae est a *Hieronymo Mainardo*, divisum in tomos 14, volumina 28, quodque omnes continet Bullas Summorum Pontificum a S. Leone M. usque ad Clementem XII. Est etiam Bullarium Benedicti XIV., quod ejus Pontificis constitutiones comprehendit, quodque in 4 tomos divisum est; et sunt item Bullae nondum uno libro comprehensae Clementis XIII., Clementis XIV., et Pii VI. ac Pii VII. Pont. Max. Neque defuerunt, qui Bullarum summam, sive compendium conficerent, qua in re laborarunt Stephanus Quaranta, et Flavius Cherubinus Laertii filius, et novissime Aloysius Guerra, a quo tomis quatuor comprehensa est: *Pontificum Constitutionum in Bullario magno, et Romano contentarum, et aliunde desumptarum epitome edit. Venet.* 1772 *in fol.*

(181) Philippus II. Rex Hispaniarum S. Pio V. exposuit, quod in partibus Indiarum, ob defectum presbyterorum, religiosi Parochorum officio functi sunt, in maximam Christianae Fidei propagationem. Et ideo supplicavit pro indulto in futurum, habita per religiosos licentia ab eorum Superioribus in Capitulis Provincialibus: Sum. Pont. *Const. Exponi Nobis* 24. *Martii* 1567 (*Bull. Rom. tom.* 4. *part.* 2. *pag.* 363) concessit, quod Religiosi Regulares, ob defectum Presbyterorum, in partibus novarum Indiarum, officio Parochorum fungi valeant.

(182) Haec Bulla primum emanavit sub titulo Processus, ut adnotavit Sandini in *Vita Martini V. not.* 3., ubi refert testimonium Auctoris Galli apud Dominicum Bernínum in *Historia haeresum omnium tom.* 4. *seculo XV. cap.* 5. *pag.* 70 relatum, nempe: „Bullam Coenae tempore Martini V. coepisse anno 1420, quando in Constantiensi Synodo Boemorum haereses proscriptas „fuere, docuit olim Dominicus a Soto (non tamen „Cardinalis Toletus, ut falso ei imponunt aliqui) „hoc unico fretus fundamento, quod Angelicus, „aliique prisci Scriptores altum de ea re silentium servaverint. Ceterum non Martinum tantum, sed et Clemente V. antiquiorem ipsam „esse, eruditorum est constans opinio: idque „ex eo potissimum evincunt, quod ipse Clemens V. „in Clem. 1. de Judiciis palam fateatur, quibusdam solemnibus anni diebus (die Jovis Hebdomadae Sanctae, Ascensionis Domini, et Dedicationis Basilicarum Petri, et Pauli) Romanos „Pontifices generales quosdam processus facere „consuevisse: ubi observetur Glossa, quae huic „opinioni favet. Viguisse autem hanc Bullam „ante Urbanum III., et Clementem IV. et V. ea „non contemnenda „conjectura est, quod Ostiensis D. Thomae contemporaneus, immo et „antiquior (floruit enim circa annum 1254) expressa hujus processus meminit in tit. de *Crim.* „*falsi lib.* 5. *§. qualiter committitur aere. Porro.* „Non tamen tot, quot nunc habet, continebat „Canones, sed datis occasionibus a Martini V., „Paulo a II. Sixto IV. in *Extrav. Et si Dominici* „*gregis*, Leone X., Paulo III., Julio III., Paulo IV. „Pio V., Gregorio XIII., et aliis variae adjectiones factae sunt.“ Excommunicationes reservatae in Bulla Coenae Summo Pontifici, ideo dicuntur tales, quia Feria V. Coenae Domini legebantur, et publicabantur omni anno in Capella Papali, et istae sunt numero viginti, quae ut facilius, et clarius ab omnibus percipiantur, sunt relatae a Bened. XIV. *Vide num.* seqq.

Bullae in singulis praecipuis Ecclesiis, vel in Parochia, ubi una dumtaxat Ecclesia fuerit, ut omnes Presbyteri illud legere possint sufficere. Satis esse, ut quisvis Parochus exemplum unum desumat ex authentico, deciditur: *Gnesnen. Febr.* 1590 *dub.* 9.

2. Quaestio orta est in S. C. inter Paulum Llorens Rectorem Ecclesiae Parochialis S. Mariae Villae Maratonis, et Presbyteros ejusdem Ecclesiae participantes. Unus ex his Romam ob causam agendam ab aliis missus est, nempe Sacerdos Johannes Serra, qui ad partitionem auctoritate Episcopi ad suam naturalem vitam admissus fuerat, ut ad sacros ordines promoveretur. Idem occasione absentiae complura obtinuit distributiones, ac emolumenta lucrandi indulta. At postremo reportato indulto, et haud expectata ejus exhibitione privatus ille fuit admissione a praedicto Rectore, et alter in ejus locum admissus. Privatio autem nulla declarata, ac redintegratio concessa fuit. Deinde quaesitum fuit, an idem Rector ob patratum spolium in odium recursus ad Romanam Curiam incidisset in censuras *Bullae Coenae* (183): sed non incidisse decretum fuit: *Barchinonen.* 26. *Nov.* 1701 *dub.* 2.

3. Monaci ordinis Cassinensium a casibus in Bulla *Coenae Domini* reservatis exteros ad eorum Ecclesiam accedentes vigore indulti Sixti V. confirmati a Clem. VIII. Pont. Max. in alio simili Indulto absolvere nequeunt: *Andrien. Edictorum* 29. *Nov.* 1710 *dub.* 4. confirmat. ad formam Bullae Clem. X. Pont. Max. *Superna* (184): 24. *Januar.* 1711 *dub.* 1.

§. III.

Bulla Apostolica Cruciatae (185).

1. Episcopus Santadriensis S. C. consuluit: An vigore Bullae Cruciatae celebrari valeant quotidie plures Missae in Oratorio privato pro unica Missa concesso? et negativum habuit responsum: *Santandrien. Dubia super Bulla Cruciatae* 15. *Julii* 1797.

2. Et ad alterum dubium: An Missae de praecepto satisfaciant diebus festis omnes indiscriminatim, qui Missam in Oratorio privato audiunt, dummodo Bullam Cruciatam habeant? negativum pariter S. C. dedit responsum: *Ibid. dub.* 2.

(183) *Domini die legi solitae*, quae con. 12. ait „Item excommunicamus, et anathematizamus „omnes illos, qui per se, vel alios, personas „ecclesiasticas quascumque, vel saeculares, ad „Romanam Curiam super eorum causis, et ne„gotiis recurrentes, ac illa in eadem Curia „prosequentes, aut procurantes, negotiorumque „gestores, Advocatos, Procuratores, et Agen„tes, seu etiam Auditores, vel Judices super di„ctis causis, vel negotiis deputatos, occasione „causarum, vel negotiorum hujusmodi, occi„dunt, seu quomodolibet percutiunt, et bonis „spoliant seu qui per se, vel per alios directe, „vel indirecte, delicta hujusmodi committere, „exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, „consilium, vel favorem praestare non veren„tur, cujuscumque praeeminentiae, et dignitatis „fuerint." Vid. *Const.* Bened. XIV *Pastoralis Romani Pontificis* 30. *Martii* 1741 *in ejusd. Bull.* tom. 1. pag. 16 § 12, et *Thesaur. de Poen. Eccl.* part. 2. *verb. ad Cur. Rom.* cap. 1. pag. 159.

(184) 21 *Junii* 1670 (*Bull. Rom.* tom. 7. pag. 30), ubi §. 7 sancitur, quod habentes potestatem absolvendi ab omnibus casibus Sanctae Sedi reservatis, non ideo possunt absolvere a casibus reservatis ab Episcopo in sua Dioecesi absque licentia ejusdem Episcopi. Quod si aliquis poenitens hujus Dioecesis, in qua casus unus est reservatus, ad aliam se contulerat, in qua ille idem casus non est reservatus, potest ab eo casu a Confessario absolvi: modo id non noverit Confessarius factum esse a poenitente in fraudem.

(185) Bulla Cruciatae sic dicitur, quia olim haec Bulla concedebatur militibus, qui rubeo signo Sanctae Crucis insigniti ad bellum contra Turcas proficiscebantur sub Urbano II., et in Concilio Lateranensi sub Julio II., et nunc concedi solet cunctis utriusque sexus Christifidelibus in Regnis, ac Provinciis omnibus Hispaniarum Regi subjectis certam opem, seu operam in subsidium belli contra Infideles, et haereticos conferentibus. Haec Bulla gratias multas, ac privilegia continet, quae refert Ferrarius in sua *Biblioth. Can. verb. Bulla Cruciatae.*